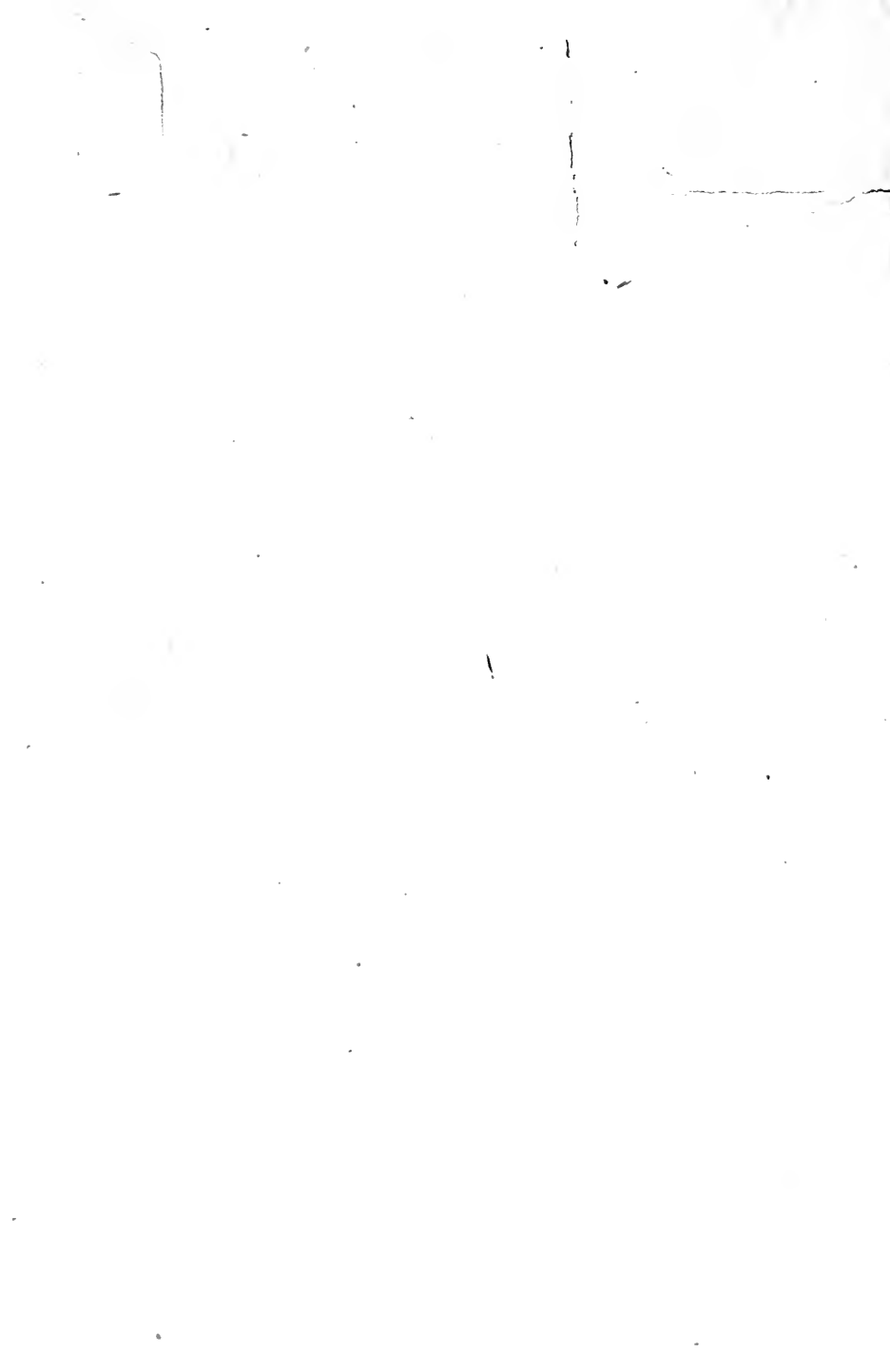
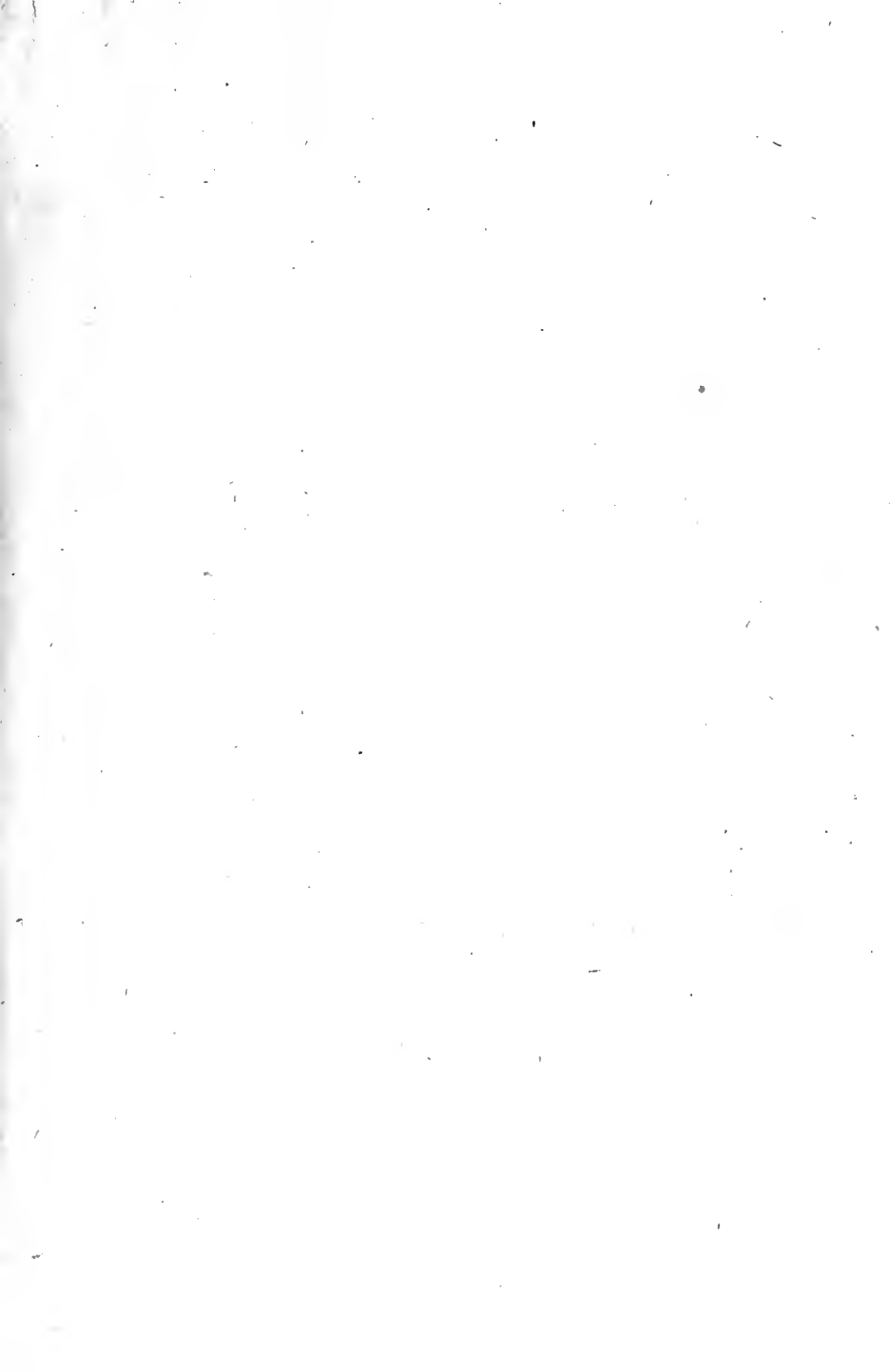

3 1761 07833928 0

Digitized by the Internet Archive
in 2010 with funding from
University of Toronto

THESAURUS
RESOLUTIONUM
SAC. CONGREGATIONIS
CONCILII

Quæ consentaneè ad Tridentinorum PP. Decreta
aliasque Canonici Juris Sanctiones

MUNUS
SECRETARII EJUSDEM SAC. CONGREG.

OBEUNTE
R. P. D. JULIO GABRIELLIO

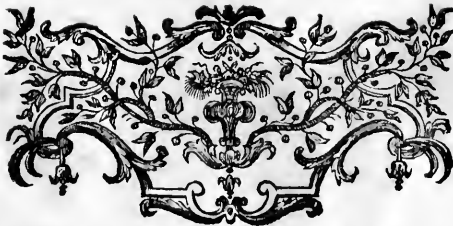
Prodierunt in Causis sub annum 1791.

PROPOSITIS

Episcopis, eorumque Vicariis, Causarum Patronis,
ac aliis in Ecclesiastico Foro versantibus
apprimè utilis, ac necessarius.

TOMUS LX.

TRIPLICI
INDICE LOCUPLETATUS.

ROMÆ MDCCXCI.

Ex Typographia Reverendæ Cameræ Apostolicæ.

THESE AURUS

RESOLUTIONUM

SAC. CONGRIGATIONIS

CONGREGATIONIS

CONGRIGATIONIS SAC. CONGRIGATIONIS

SECRETARIUM EIVSDEM SAC. CONGRES.

R. P. D. L. L. G. A. B. I. N. O.

BX.

1935

A36

7.60-61

UNIVERSITY OF TORONTO

LIBRARY

I N D E X

ALPHABETICUS CAUSARUM

*Quæ in Sac. Congregatione Concilii propositæ fuerunt
anno 1791. per Diœceses dispositus.*

A

A Latrina Reductionis Onerum 27. Augusti
pag. 202.
Albanen. 26. Martii *pag. 55.*
Aquen. Reductionis Onerum 29. Januarii, &
19. Februarii *pag. 32. & 37.*
Aculana Capellaniarum 17. Decembris *pag. 247.*
Athen. Subsidiorum Dotalium 16. Aprilis, &
7. Maii *pag. 105, & 110.*

B

B Alneoregien. Ecclesiæ Cathedralis 28. Maii
pag. 129.
Bononien. Commutationis Voluntatis 28. Maii
pag. 130.
Bononien. Commutationis Voluntatis 17. Se-
ptembris *pag. 221.*
Bononien. 17. Decembris *pag. 248.*
Brigantien. 28. Maii, & 25. Junii *pag. 145.*
& 149.

C

C Amerinen. & Sutrina Ordinationis 17. Se-
ptembris *pag. 213.*
Castenaten. Subsidiorum Dotalium 29. Januarii,
& 19. Februarii *pag. 35, & 38.*
Cingulana 29. Januarii *pag. 28.*
Civitatis Plebis Visitationis Sac. Liminum 27.
Augusti *pag. 200.*
Concordien. Dispensationis ab Irregularitate
15. Januarii *pag. 15.*
Congregationis Olivetanæ 16. Aprilis, & 7.
Maii *pag. 102. & 110.*

E

E Sina Reductionis Servitii Chort 27. Au-
gusti *pag. 206.*
Eugubina 6. & 17. Augusti *pag. 195. & 199.*

F

F Anen. Capellanix 29. Januarii *pag. 21.*
Fanen. Capellanix 7. Maii *pag. 110.*
Feretrana Irregularitatis 28. Maii *pag. 141.*
Feretrana 25. Junii *pag. 159.*
Ferrarien. Hereditatis 15. Januarii *pag. 8.*

Firmana Euphytenis 15. Januarii *pag. 6.*
Firmana Præbendæ 26. Martii *pag. 57.*
Firmana Transactionis 28. Maii *pag. 138.*
Foroi vien. Capellanix 25. Junii *pag. 156.*
Fossanen. Reductionis Missarum, & Absolutionis
15. & 29. Januarii *pag. 15. & 21.*
Fulginate. Concordiæ 26. Martii *pag. 65.*

G

G Nefnen. Nullitatis Matrimonii 15. Januarii
pag. 1.

H

H Iporegien. seu Eporedien. Applicationis Bo-
norum 17. Septembris *pag. 224.*

I

J Anuen. Matrimonii 16. Aprilis *pag. 84.*
Januen. Capellanix 16. Julii *pag. 167.*
Januen. 6. Augusti *pag. 191.*
Imolen. Doris 17. Septembris, & 26. Novem-
bris *pag. 230. & 233.*

L

L Eodien. Irregularitatis 17. Decembris *p. 252.*
Lucana Subsidiorum Dotalium 7. & 28. Maii
pag. 120. & 129.
Lucana. Subsidii Dotalis 27. Augusti, & 17. Se-
ptembris *pag. 210. & 213.*
Lunen. Sarzanen. 16. Aprilis, & 7. Maii *pag. 107.*
& 110.

M

M Atilicen. 26. Martii, & 16. Aprilis *pag. 73.*
& 83.
Meleвитana Subsidiorum Dotalium 6. Augusti
pag. 188.
Meleвитana Subdiaconatus 26. Novembris *p. 234.*
Montis Falisci Subsidii Dotalis 29. Januarii, &
19. Februarii *pag. 28. & 37.*
Montis Falisci Reductionis Missarum 17. Septem-
bris *pag. 218.*
Montis Falisci Reductionis Missarum 17. Decem-
bris *p. 256.*
Mutinen. Applicationis, & Reductionis Missa-
rum 16. Julii *pag. 177.*

Mutinen. Unionis, & Reductionis 26. Novembris pag. 236.

N

Novarien. Reductionis, & Commutationis Onerum 19. Februarii, & 26. Martii pag. 51. & 55.
 Novarien. Reductionis Missarum 16. Julii pag. 179.
 Novarien. Translationis Missæ 6. Augusti pag. 193.
 Novarien. 6. & 27. Augusti pag. 197. et 199.
 Novarien. Reductionis Onerum 17. Septembris pag. 213.
 Nullius Terræ Pontiani Subsidii Detalis 15. & 29. Januarii pag. 18. et 21.
 Nullius Ferentilli Visitationis Sac. Liminum 19. Februarii pag. 43.
 Nullius, seu Terræ Nonantulæ Capellaniz 7. Maii, 25. Junii, 16. Julii, & 6. Augusti pag. 117. 164. 182. & 183.
 Nullius Nonantulæ 26. Novembris, & 17. Decembris pag. 244. & 247.
 Nullius, seu Farten. Capellaniz 16. Julii, & 6. Augusti pag. 175. & 183.
 Nullius Guastalle 26. Novembris pag. 239.
 Nullius Trina Fontium Legati 17. Decembris pag. 254.

P

Paplen. 19. Februarii pag. 45.
 Parmen. Jurispatronatus 6. Augusti pag. 184.
 Perugia Commutationis Voluntatum 15. Januarii pag. 1.
 Perugia Translationis Missæ 7. & 28. Maii, & 25. Junii pag. 125. 148. & 149.
 Pharaouen. Unionis 25. Junii, & 16. Julii pag. 164. & 167.
 Pharaouen. Applicationis 27. Augusti, & 17. Septembris pag. 208. & 213.
 Pinhelen. Erectionis Seminarii 15. Januarii p. 11.
 Piacentina Dismembrationis 28. Maii pag. 136.
 Ploren. Servitii Chori 19. Februarii pag. 39.

Reci aeten. Capellaniz 17. Augusti pag. 204.
 Ripana Capellaniz 16. Aprilis, & 7. Maii pag. 93. & 109.
 Romana 29. Januarii pag. 25.
 Romana, seu Nullius Sublacen. Legati 26. Martii pag. 62.
 Romana, seu Chien. Legati 16. Aprilis, 7. Maii, 25. Junii, & 27. Augusti pag. 98. 109. 156. & 199.
 Romana Unionis Redituum 25. Junii pag. 149.

S

Sabineu. 26. Novembris pag. 238.
 Sarfatinen. Reductionis 25. Junii pag. 162.
 Segusien. Reductionis Missarum 26. Martii, & 16. Aprilis pag. 77. & 83.
 Senogallien. Emphyteusis 29. Januarii, 26. Martii, & 16. Aprilis pag. 25. 56. & 83.
 Spolerana 17. Septembris, & 26. Novembris pag. 227. & 233.
 Sutrina Missæ pro Populo 16. Julii pag. 170.
 Sutrina Susceptionis Dotium 17. Decembris pag. 258.

T

Taurinen. Reductionis 26. Novembris, & 17. Decembris pag. 242. & 247.
 Tudenis Visitationis Sac. Liminum 17. Decembris pag. 260.
 Turritana 28. Maii pag. 131.
 Tyburtina Reductionis Missarum 19. Februarii, & 26. Martii pag. 49. & 55.

V

Verulana Mediz Annatz 19. Februarii p. 33.
 Vicentina Irregularitatis 15. Januarii pag. 1.
 Viterbien. Aperitionis Oris 26. Novembris pag. 233.
 Urbanen. Reductionis Missarum 16. Julii, & 6. Augusti pag. 181. & 183.
 Urbevetana Reductionis Missarum 16. Julii pag. 173.

1

*Die Sabbathi 15. Januarii 1791. in Pa-
latio Apostolico Vaticano erit Sac. Con-
gregatio Concilij , in qua præter alia
proponentur infra scripta Dubia, juxta
morem ejusdem Sacræ Congregationis
de jure resolvenda.*

PERUSINA COMMUTATIONIS VOLUNTATUM.
*An, & quomodo sit consulendum Sanctissimo pro com-
mutatione voluntatum in casu &c.*

*Sess. 22. cap. 6.
de Reform.*

Affirmative pro scutis 495. tantum , investien-
dis cum solitis clausolis ad taxam perpetuæ .

VICENTINA IRREGULARITATIS .

*An sit consulendum Sanctissimo pro dispensatione ab irre-
gularitate in casu &c.*

*Sess. 14. cap. 7.
de Reform.*

Affirmative , dummodo non celebret in loco
patrati criminis .

GNESNEN. NULLITATIS MATRIMONII : Catho-
lica puella Marianna Macinska , ex Oppido Keynen-
si Archidiocesis Gnesnæ nupsit die 17. Novembris
1782. acatholico Michaeli Splittgerber loci Paterek co-
ram Patre Xaverio a S. Paulo Carmelita ex Conventu
Keynen. , & Capellano alienæ Samoklescensis Paro-
chie , qui juxta parochialem codicem , matrimonio
adfuis-

*Sess. 24. cap. 1.
de Reformat.
Matrim.*

15. Januarii 1791.

adfuisse dixit in fundamento indulti ex R^{no} Consistorio Camenensi (contrahentium scilicet Ordinario) in personam Adm. Rev. Josephi Kasprovicz Canonici , & Judicis subrogati Camenen. , Decani Keyuensis , Parochi Samoklescensis emanati , & de consensu illius . Quarto deinde inchoato conjugalibus consuetudinibus mense , divertit a Viro , ac post dissolutam Biennii vitam cum quodam Cutter , binosque cum eo procreatos filios , respuit . Quum vir interea alteram duxisset uxorem , judicium coram Generali Camenensi Vicario instituit super nullitate matrimonii per eam contracti , veluti ad illud coacta , & coram alieno Parocho absque licentia Consistorii . Confecto per Vicarium processu ad formam Constitutionis Dei miseratione Benedicti XIV. juxta instructionem Sac. Congregationis , a ferenda abstinuit sententia , Causamque ad S. Sedem Apostolicam cum ea , qua par est reverentia remisit . Contradicente igitur Matrimonii Defensore , infrascriptum proponitur Dubium .

Primum Oratrix constituit nullitatis caput in coactione , & metu . Alter enim e duobus Testibus in Camenensi Curia examinatis deponit , adeo illam ante contractum matrimonium in exterritam fuisse , ut iram Matris evitanda aufugerit semel ad me . . & dum post nuptias ultima vice aufugit a Marito , Pater assumpsit in eam securim , quam ego eidem de manibus eripui . Utrique vero de nimia post initum matrimonium testantur ipsius aversione a Marito , iterata fuga , ac projectione in flumen . Ita primus : Scio , quia post nuptias aufugit , & in fluvium insilire voluit , & sub rotis molaribus desolatis sese occultavit , pedesque sibi laesit . . quod multoties post nuptias aufugere voluit per sylvas Keynam , de hoc audiivi ab ea , & aliis ; sed semper a Marito capta , & domum reducta . Et ita secundus : Audiivi , quod non libenter ad thalamum perrexit , & posthac multoties se occultabat . . Id etiam audiivi , quod saepe a Marito post nuptias aufugebat , sed saepe Maritus fugam praepedit usque dum frater meus tertio discessit , eamque Keynam reduxit .

Licet sane ad irritandum matrimonium gravis requiratur metus , in constantem cadens virum per Text. in cap. consultationi 28. de sponsal. , facile tamen ob imbecillitatem sexus cum concipit puella , cap. locum 14. eod. tit. , ac facilius admittunt Judices , a quorum arbitrio

15. Januarii 1791.

pendet de illo decernere, *cap. cum dilectus*, & *cap. perlutum*, de his, *quæ vi*, *met. caus.*, *Fagnan. in cit. cap. consultationi*, de *sponsal. num. 10*. Talis autem videri posset metus Oratrici incussus a Matre, quum ad vitandam ejus iram, qua ob denegatam consensum in matrimonium æstuabat, paterna aufugit domo. Sunt enim, qui gravem etiam reputant metum, nedum a Matre, sed a tertio etiam incussum, ubi graves præcesserint minæ; ac præ cæteris *Van-Espen. in jus. can. part. 2. tit. 13. §. 16.*, *Vaguerek in jus. can. lib. 4. tit. 1. not. 5. pag. 721.*, *Anaclet. lib. 3. Decretal. tit. 21. num. 165.*, *Pont. de Matrim. lib. 4. cap. 1*. Concomitantes accedunt, & subsequentes Oratricis actus; dum ægre in manum venit Viri; pluries ab eo divertit; *in fluvium insilire voluit*; nec aliter rediit, quam *a Marito capta*. Ex his porro ad præcedentem fortasse inferri valet coactionem, & metum, qui liberum excludunt consensum, & matrimonium irritant, juxta *Sanch. de Matrim. lib. 1. disput. 22. num. 6.*, *Rot. coram Cels. decis. 374. num. 3.*, *coram Emer. jun. decis. 1285. num. 4.*, & Sac. hæc Congregatio in *Triventina Nullitatis Matrimonii 14. Maii 1746.*, in *Capuana seu Calven. Matrimonii 3. Decembris 1757*.

Metum in costantem virum cadentem inficiatur Defensor Matrimonii ob ignorata à judicialibus Testibus verbera, quibus Oratricem plectebat irata Mater; & auctoritate *Sacræ Rotæ*, quæ incuti posse negat talem metum a femina, ut in *Nuperr. decis. 453. num. 5.*, & *seqq. tom. 5. part. 2.*, & *decis. 305. num. 9. tom. 6*. Valdeque potissimum trimestrem cohabitationem, & conjugalem urget consuetudinem, per quam matrimonium metu contractum convalescit, per *Text. in cap. 21. de spons.*; Notandum vero, quod sæpe Oratrix *post nuptias aufugit*; cum periculo vitæ *in fluvium insilire voluit*; & *semper a Marito capta*, & *domum reducta*. Quandoquidem per *copulam*, aut *cohabitationem*, ut ut *diuturnam*, si *sponte & libere non fiat*, nullatenus *restauratur matrimonium metu initum*. Quam parum enim verba ex metu prolata efficiunt consensum matrimonialelem, tam parum eundem faciunt facta ex metu, ut inquit *Pichler. in jus. can. lib. 4. tit. 1. de matrim. tit. 115.*, & *Fagnan. in lib. 4. Decretal. cap. de illis, de despons. impuber. num. 13.*, & 47.

Ad secundum quod attinet nullitatis caput ; in aliena certe Samoklescensi Parochia initum fuit matrimonium, quum esset Macinska Parochiæ Keinensis, & Splittgerber Parochiæ Naklensis. Quum autem iis in locis *Sacrosanctum Concilium Tridentinum receptum sit, & in effectu vigeat*, ut Generalis refert Camenensis Vicarius ; aliter matrimonium illud sustineri non potest, quam si initum demonstraretur de licentia alterius ex Parochis contrahentium, vel Ordinarii, juxta Tridentinum Decretum *in sess.24. cap.1. de reform. matrim.* Parochus autem Viri testatur, quod *nullam de commemorato matrimonio contrahendo habueramus notitiam, & exinde nec potueramus dare, neque dedimus testimonium in alteram Parochiam pro celebrando matrimonio* - Idemque testimonium perhibet Parochus Mulieris, quod *nempe tam nulla facta est in Ecclesia Parochiali Keynensi proclamatio, quam ad benedicendum matrimonium alicui alteri Presbytero data est facultas*. Camenensis vero Ordinarius hæc habet : *Nos expedita revisione actorum Officii nostri Consistorialis Generalis Camenensis, non adiuvenimus in eisdem ullam adiutationem indulti pro persona pie defuncti Parochi Samoklescensis ad assistendum matrimonio inter Michaelem Splittgerber Parochiæ Naklensis, & Mariamiam Macinska Parochiæ Keynensis*.

Adnotatum quidem est in parochiali Samoklescensis Ecclesiæ codice, ut ex processu resultat, adfuisse illius Capellanum matrimonio *in fundamento indulti ex R^{no} Consistorio Camenensi emanati in personam Parochi Samoklescensis, & de consensu illius, idque satis ad validitatem matrimonii censet ejus Defensor secundum Fagnan. in lib.4. Decretal. cap. quod nobis, de clandest. despons. num.54., Barbos. de offic., & potest. Paroch. part.2. num.2. cap.21. num.78., Panimoll. decis.19. anuot.1. num.27., & Rot. coram Scraphin. decis.1099. num.3., coram Cerr. decis.345. num.3., & coram Lancett. decis.129. num.12. tom.2.* Advertere tamen dignentur E^mi Patres, nullum de asserto indulto vestigium neque in Consistoriali Camenensi Officio, ut paullo ante notatum est ; nullum apud Parochialem ipsam Samoklesci Ecclesiam, in qua tamen similia servantur indulta, ut hodiernus testatur illius Parochus in hæc verba : *apud Ecclesiam non reperitur (indultum enunciatum a Capellano) quamvis cetera reperiantur*

in libro Matrices, hoc unicum nullatenus apparet apud Ecclesiam, suaque prudentia judicent, num parochialis libri adnotatio indultum, ad quod se refert, probet sine relato, contra regulam Text. in leg. si ita scripsero ff. de condit. & demonstrat., & Auth. si quis in aliquo, Cod. de eden., Valent. de re Eccles. vot. 10. num. 5.

Attendi non debere contendit Matrimonii Defensor attestaciones Vicarii Generalis Camenensis, & Parochorum Samoklesci, Nakli, & Keyni, eo quod sint extra processum. Notari tamen valet, quod judicialibus cohærent Testibus, quorum alter deponit, quod *ibidem in aliena Parochia Samoklescensi a Carmelita Capellano matrimonialiter copulati fuerunt siue assistentia proprii Parochi, & absque indulto; & alter, quod prius copulati sunt in aliena Parochia, antequam indultam consistoriale advenerit.* Tuetur denique ex Constitutione Benedicti XIV. *super Matrimoniis in Hollandia, & Belgio diei 4. Novembris 1741. §. Quo vero, ejusque tractatu de Synod. Diæces. lib. 6. cap. 6. §. 12., neque ad validitatem Matrimonii inter Catholicam, & Hæreticum præsentia Parochi opus fuisse. Num vero particularis illa Constitutio, pro Hollandia dumtaxat, & Belgio edita, pro universali habenda sit lege, & ad Gnesnensem trahi Borussæ Poloniæ Diæcesim, ad EE. Vestras pertinet decernere. Negativam sententiam tenet Rot. in Nuperr. decis. 217. num. 18. tom. 5. part. 1. & in Melevitana Commendæ de Verolengo 2. maii 1749. §. 13. coram Clemente.*

Præter ea, quæ favore pauperis Macinskæ ex officio notata sunt, exponit ipsa in supplici libello periculum animæ, nisi per dissolutionem primi matrimonii secundo nubat. Jam alteram Splittgerber duxit uxorem, neque spes est revocandi acatholicum ad officia. Oratrix contra post resipiscentiam ab inhonesta vita cum amasio Cutter, de assiduis admodum timet concupiscentiæ stimulis, Vestramque implorat clementiam, ne ad pravam consuetudinem redeat. Potissime enim in Causis matrimonialibus spiritualis attenditur petentis utilitas, *Ursaya discept. 3. num. 49., & seq. tom. 2. part. 1., & ad eam præ ceteris respexit Sacra Congregatio in Melevitana Dispensationis 7. Februarii 1789.*

Deliberandum itaque .

An constet de nullitate Matrimonii in casu &c.

Ex hacenus deductis non constare de nullitate matrimonii .

*Ses. 25. cap. II.
de Reform.*

FIRMANA EMPHYTEUSIS . Urbana, & rustica Capituli S. Bartholomæi Murrivallium prædia annuum ex decenni Capitularium calculo dant fructum scutorum circiter 743. 09. , seu juxta relationem Firmani Archiepiscopi, scutorum fere 1000. . Ad eum augendum EE. Vestris supplicarunt Canonici pro facultate concedendi prædia illa in emphyteusim ad tertiam generationem masculinam; conditisque per Præpositum Rossetti, & Canonicum Malvezzi Deputatos opportunis capitulis, tertio affixa fuerunt Edicta, ac plures collectæ oblationes. Harum meliores referentibus Deputatis, selegit, probavitque Capitulum, ac deliberata fuerunt prædia. Quarto hinc evocatis oblatoribus ad vigesimam, monitisque de ea deliberariis, pervenerunt in unum canones ad scuta 1297. 20., de quibus ita ad EE. Vestras Firmanus retulit Archiepiscopus: *Dubium non est, quin oblati canones evidentem præferant utilitatem, in unum namque collectis, quantitas nummorum 1297. 20. annuatim emergit. At fere mille nummos vix præteritis annis ex bonis ipsis habuerunt Capitulares, quorum idcirco massæ communi accrescunt singulis annis nummi ferme tercenti. Qua de re, inquit, hujusmodi oblationes sine ulla hæsitatione approbarunt Canonici, quibus etiam Mansionarii, & Beneficiati adhæserunt. Ac reliquum esse concludit, ut EE. Vestræ contractum ipsum ea muniant auctoritate, quam Capitulares exposcunt, & quam interponi posse humiliter censeo.*

Ad hanc tamen impediendam emphyteusim, duplex appositum fuit nihil transeat, alterum nomine Canonici Malvezzi, qui alter fuerat ex Deputatis, omniaque fere, tanquam a Secretis etiam Capituli gesserat; alterum nomine Petri Elisei, amplioris prædii nuncupati

S. Ma-

S. Maria Rotonda a quamplurimis annis coloni. Re-
probavit hic, quod se inscio actum fuerat, ideoque
decreta fuit laceratio ejus *nihil transeat*, ac unus mo-
do Canonicus Malvetius cum Capitulo contendit. Be-
neplacitum pro nunc urgent Capitulares pro stipula-
tione emphyteusis prædii *S. Maria Rotonda*, delibera-
ti favore Joannis de Luca pro annuo Canone scutorum
1120., & alterius in regione *Casa tonde*, deliberati
cum adnexis prædiolis Bartholomæo, aliisque Grassetti
pro canone scutorum 132. 80. Qua ratione aliorum bo-
norum emphyteusim negligant, ignoratur. De uno
contra Malvetius sollicitus prædio *S. Maria rotonda*,
ne in emphyteusim concedatur, rogat.

Ubi evidens profecto concurrat utilitas, bonorum Eccle-
siæ emphyteusis permittitur in *Clement. 1. de rebus Ec-
cles. non alienan.*, & *cap. ad aures de reb. Eccles. alien.
vel non*. Eam in nostro themate probant Capitulares
per comparisonem præsentis bonorum reditus cum ca-
none. Si decennis enim attendatur eorum calculus,
major erit canon in scutis quingentis, & ultra; si rela-
tio vero Archiepiscopi, in scutis fere 300. Ad renun-
tiandam vero Ecclesiæ utilitatem in emphyteutico con-
tractu satis esset, quod prædiorum fructibus respon-
deret, juxta *Card. de Luc. de emphyteus. disc. 30. nu-
mer. 6.*, *Paninoll. decis. 165. num. 34. tom. 3.*, & *Rot.
in Romana Casalis S. Crucis 6. Maii 1754. impressa
anno 1756. §. 16. coram clar. mem. Card. Elephantutio*.
Ad evidentem quoque utilitatem referunt cautionem
præstitam a Joanne de Luca, amplioris prædii deliber-
ratario. Grassetti enim tamquam possidentes, fidejusso-
re non indigent. Remque postremo tanta cum dili-
gentia, & celebritate gestam, judiciumque ostendunt
Archiepiscopi, quod plurimi æstimatur in *cap. in
præsentia de renunciat.*

Incertam alia ex parte asserit Malvetius quoad prædium
S. Maria rotonda emphyteusis utilitatem ob incertam
canonis solutionem; pro qua tamen sunt fidejussores.
Eam rursus non favore Ecclesiæ, sed Capitularium
cessuram ait. Ac suadere tandem contendit, cano-
nem scutorum 1120. oblatum a de Luca, minorem es-
se fructibus prædii, quos in summa statuit scutorum
1126. 43., & minorem etiam canone scutorum 1200.,
quem pro persona nominanda offert Nicolaus Rufini.
Ad hæc autem duo, quæ utilitatem excludere possent,

notandum est, summam illam scutorum 1126. 43. per arbitrariam statui aestimationem frumenti, Vini, Olei, aliarumque specierum, quæ uno & altero, uberiori forsitan anno, collectæ fuerunt ex prædio *S. Mariae rotunda*; oblationem vero scutorum 1200., relatam in exhibitio Malvetii *Summario*, destitutam esse die; & hac forsitan pendente lite datam.

Quatenus vero probaturi erunt Eñi Patres emphyteusim, cavendum saltem ait Malvetius de modo; ut præmittatur scilicet interesse habentium citatio, qui de necessitate, & utilitate Ecclesiæ cognoscant, secundum *Felin. in cap. fin. num. 23. de præsumpt.*, & *Gratian. discept. 596. num. 30.*, & nova admittatur oblatio ex beneficio additionis in diem, quo ante traditam possessionem gaudet Ecclesia, *Constantin. vot. decis. disc. unic. art. 2. num. 302.* Advertendum tamen, quod jam omnes interesse habentes, uno excepto Malvetio, consensum in emphyteusim præstiterunt, & salvum adhuc est jus *seate*.

Deliberandum ergo,

An, & quomodo sit locus stipulationi contractus emphyteutici in casu &c.

Affirmative quoad prædia in vocabulo *S. Mariae rotunda*, & *Case tonde* ad formam expletarum deliberationum, salvo jure sextæ.

*Sess. 25. cap. 9.
de Reform.*

FERRARIEN. HEREDITATIS. Antonius Fioravanzi ex oppido Melariæ heredes scripsit anno 1695. Catharinam Boniotti conjugem, & Antoniam Guarnieri Fioravanzi amitam, eisque Matthæum substituit Resani, seu Reggiani cum filiis & descendentibus masculis in infinitum. His tandem defectis, vocavit *quella Famiglia, che sarà eletta, e nominata dalli Fratelli civili solamente descritti nelle Compagnie del SS. Sacramento, e Rosario erette in detta Terra di Melara*; qual'elezione dovrà farsi dai sudetti radunati colla partecipazione dell' Arciprete pro tempore di detta Terra, e quando questa Famiglia così eletta fuisset, sostituisset altra, che sarà come sopra eletta, e così sequitare di Famiglia in Famiglia in perpetuo. Annuum heredibus, & substitutis imposuit onus erogandi in eleemosynas, dotes, & Mis-

15. Januarii 1791.

& Missas scuta 42., pœnanque caducitatis in casu inadimplenti, & alienationis honorum indixit.

Ob assertam hereditatis tenuitatem reductum primo fuit legatum ad scuta 25. 14. 11. per transactionem initam inter Deputatum fiscalem Archiepiscopalis Curie Ferrariensis, & Felicem Reggiani, Matthæi filium; deindeque per transactionem alteram cum Antonio, & Josepho Reggiani ad scuta decem. Hoc pacto in possessione honorum continuarunt Joseph, Antonius, eorumque germani fratres Matthæus jun., & Franciscus; ac tota demum in priores tres coaluit hereditas ex testamento, quod ante assumptum sub nomine Bonaventuræ Minorum Conventualium habitum condidit Franciscus. Hoc in gravi adhuc superstite ætate, reliqui decesserunt, sibi que illorum novissimus heredem fecit Aloysium Isnardi, qui bona modo possidet Fioravanzii,

Quasi autem factus esset locus electioni alterius Familiæ, eaque per dissentientes Sodales producta, negligenter interim legatum, *Sanctissimo* supplicavit Fabius Borghi, ut eligeretur. Precibus ad Sacram hanc Congregationem remissis, ac pendente informatione Emi Ferrariensis Archiepiscopi, elegerunt potius Sodales Joannem Baptistam Cagnini, qui electionis confirmationem postulavit *con espressa condizione di avere effetto sequita la morte di detto Padre Bouventura ultima maschio della Famiglia Resani, di cui è Erede mediato il sudetto Isnardi*; remque Archiepiscopus EE. Patrum judicio servavit, Monitis hinc de mandato Vestro interesse habentibus ad deducenda eorum jura in Sac. Congregatione, liti cesserunt Melariæ Parochus, & Sodales; ac Isnardius duntaxat Cagninii electionem impugnat.

Prænaturam suam electionem, naturaliter adhuc vivente P. Bouventura Reggiani, ex duplici Cagninius tuetur capite, ob incursum scilicet a Reggianiis caducitatem, & alieni præjudicii defectum, Incursum dicit caducitatem ob pium fraudatum legatum, extortamque ex falsa causa illius reductionem, ob imminutum nempe ad annua scuta 16. honorum reditum, qui duorum Sacerdotum testimonio summam attingebat scutorum 112., iterumque incursum ob alienata bona, disjectasque hereditarias

ædes . Hac posita caducitate , purificatum autumat casum electionis alterius Familiæ , qui ab illa etiam ex voluntate Testatoris pendebat , per *Text. in leg. Cum pater §. Libertis ff. de legat. 2. , Rot. in Nuperr. decis. 81. num. 9. , & seq. tom. 3. , coram Ratto decis. 326. num. 3.* Nulli vero per expletam electionem illatum ait præjudicium : non P. Bonaventuræ , qui jamdum se hereditate abdicavit ; neque Isnardio , mediato ejus heredi , qui ex declaratione Cagninii pacificus erit , illo vivente , hereditatis possessor . Valideque idcirco fieri potuisse , judicii præventivi instar , quod ex sola actoris utilitate permittitur , ad tradita per *Card. de Luc. de judic. disc. 16. num. 14. & seqq. , & Rot. cor. Falcon. , tit. de usufr. dec. 6. num. 5.*

Plures adversus hæc Isnardius opponit nullitates , urgetque præ omnibus attentatum , ob factam Cagninii electionem pendente ad EE. Vestras Borghii recursum , ex deductis per *Laucellot. de attent. part. 2. cap. 19. n. 10. & seqq. , & Rot. coram Ludovis. decis. 571. num. 9.* Facultatem rursus eligendi alligatam ostendit conditioni , quod omnes defecerint Reggiani , ideoque ante illius purificationem exerceri non potuisse , per *Text. in leg. Quoties §. Si quis ff. de hered. instit. , & in leg. Cum pater §. A filia ff. de legat. 2. , ibique Bart. , Molin. de primog. Hispan. lib. 2. cap. 4. num. 23. & 26.* Nondum autem eos defectos esse ob existentiam P. Bonaventuræ , quem ultro Cagninius , licet civiliter mortuum , idoneum fatetur , ne mediatum ejus heredem ad naturalem ipsius obitum turbet . Maximum tandem ex præmatura illa electione illatum affirmat præjudicium , tum futuris Societatum electoribus , cum reliquis omnibus Familiis , quæ post obitum P. Bonaventuræ ad hereditatem contendere poterunt .

Prævisum ab ipso non est caducitatis objectum ; sed prudentia sua deliberare poterunt Eñi Patres , num supponi in hac Causa valeat odiosissima poena absque declaratoria sententia , contra monitum *Molin. de primogen. lib. 2. cap. 14. num. 20. , & seqq. , Card. de Luc. de legat. disc. 29. , Valent. de ultim. volunt. vot. 27. num. 39. part. 1.* Nedum vero Cagninii electionem ex præmissis rationibus impugnat , ut nullam , sed dispositionem ipsam reiicit Fieravanzii veluti *captatoriam* , ob remissam arbitrio Societatum incertæ Familiæ electionem , per *Text. in leg. illa institutio 32. , & leg. ca-*
pta-

15. Januarii 1751.

11

ptatorias 70. ff. de hered. instit. , leg. captatoriae 67. ff. de legat. 1. , Donell. in comment. ad jus civil. lib.6. cap. 19. torn.2. num.11. , Fusar. de substit. quæst. 503. numer. 50. , Torr. de pact. futur. success. lib. 3. cap. 6. num. 66. , & seqq. At notari posset , rem in nostro themate non esse de prima heredis institutione , de qua citatæ Leges , & Doctores loquuntur , sed de remota incertæ familiæ substitutione , quæ substantiam non tangit dispositionis , & in alienum arbitrium remittit valet , ut distinguendo tradunt Card. de Luc. de fideicom. disc. 60. num. 6. , & disc. 61. num. 7. , Rot. post Torr. de pact. futur. success. decis. 152. num. 8. , coram san. mem. Clem. XIII. decis. 284. num. 3: & seqq. , in Ariminen. Fideicommissi de Gridulphis 13. Junii 1755. §. 5. coram Vicecomite , & in confirmatoriu 16. Februarii 1756. §. fin. cor. Caprara ,

Dubium est.

An , & quomodo sustineatur electio Familiæ Joannis Baptistæ Cagnini ad hereditatem Fioravanti in casu &c.

Negative in omnibus ,

PINHELEN. ERECTIONIS SEMINARII. Fidelissimo in Lusitania regnante Josepho I. , ex abscissis diocesisibus Lamego , & Vizeu Pinhelensis institutus est Episcopatus . Decentes adhuc in eo desunt Episcopales Aedes , Cathedralis Ecclesiæ Capitulum , Seminarium : sed annui Episcopo sunt cruciati viginti circiter mille monetæ lusitanæ , seu scuta decem millia romana cum pensione cruciatorum 4000. favore Ulyssiponensis Inquisitionis , ut constitit anno 1782. in novissima Episcopatus collatione ex judiciali Lusitanæ Nuntiaturæ processu ; licet hodiernus Apostolicus Nuntius reditum statuatur in cruciatis vigintiseptem , aut vigintiocto millibus , absque mentione etiam pensionis . Ne omni igitur Pinhelenses Clerici destituerentur institutione ; quaterni in Seminario Vizeu cum annua præstatione scutorum centum educari consueverunt , Sed hac

Sess. 23. cap. 18.
de Reform.

etiam præ tenuitate pensionis præclusa via, animum
Episcopus ad proprii Seminarii erectionem convertit.

Ex universis Pinhelensis Diœcesis decimis nona detrahitur pars pro conservandis in districtu Simacovæ Parochialium ædificiis, annuamque attingit summam scutorum 2910.49. 4. Ordinarii autem sumptus annua non excedunt scuta 726.32. 3. $\frac{1}{2}$, ut circumferendum ostendit *Folium demonstrativum*, cum quo, ob errorem calculi, supplex non concordat Episcopi libellus. Novo itaque Seminario applicari posse censuit Pinhelensis Antistes superextantes reditus; remque Serenissima probavit Lusitanæ Regina, eumque monuit, ut *Sarctissimo* in id supplicaret. Hæc autem fuit supplicis libelli summa. De mala Episcopus querens dd. redituum administratione, illorum omnium postulavit applicationem Seminario, cum onere præstandi pro mantentione Parochialium annua scuta 1137. 48. 1 $\frac{1}{2}$, seu juxta *Folium demonstrativum* scuta 1333. 57. 4 $\frac{1}{2}$, ne quid pro extraordinariis quoque deficeret expensis; distribuenda tamen inter Parœcias ad formam ejusdem *Folii*, cum facultate arbitrio Episcopi variandi distributiones pro contingenti illarum necessitate. Alteram ex reliqua summa proposuit detractionem scut. 200., quæ suo etiam, & successorum arbitrio, in alios erogari deberent inopinatos sumptus, vel ipsimet applicari Seminario post confectum in hanc causam depositum scutorum 600. Et ad complenda denique scuta circiter 2000. pro mantentione Seminarii, annua ex Episcopali Mensa obtulit scuta mille, seu totidem juxta posteriorem declarationem cruciatis, scuta nempe quingenta.

Precibus ad Sacram hanc Congregationem remissis, recensuit Apostolicus Lusitanæ Nuntius, *lo stabilimento del Seminario nella Diocesi di Pinhel necessarissimo. Il progetto poi presentato da Monsignor Vescovo adattatissimo; poichè senza punto togliere alla congrua, che i Parochi godono, come pare, che dica la supplica, solo destina alla fondazione quella piccola parte delle decime, che il Rè D. Emanuele aveva applicata per la fabbrica delle Chiese del distretto di Simacoa. E certamente sembra, che tali rendite saranno meglio impiegate all'educazione de' Ministri della Chiesa, che alle superflue spese, che amano spesso di fare i Deputati alle fabbriche.* Audire noluisse retulit Parochos

chos ob verisimilem, licet irrationabilem illorum contradictionem, quum non modo Parochialium fabricæ non restant prive di quanto importa la loro annua spesa, ma si destina loro ancora un' annuo sopravvenzo per le spese incerte, ed ancora un deposito per le totalmente inopinate. Erroneam dixit enunciativam supplicis libelli de annuis ab Episcopo oblati scutis mille; dum totidem reipsa despondet cruciatos, seu scuta quingenta. Nè può far di più, per esser Egli impegnato nella fabbrica da' fondamenti del Palazzo Vescovile, e della Chiesa Cattedrale. Atque Episcopi tandem nomine exposuit, che non vi ha, e secondo tutte le apparenze non vi sarà mai Capitolo nella Cattedrale di Pinhel, rogavitque, ut permittatur regimen Episcopis pro tempore absque Capitularium assistentia, o di assegnargli altri Ecclesiastici, che ne facciano le funzioni, come sarebbe il Vicario Generale, o qualche Parroco, o qualunque altro.

Duo igitur proponuntur Dubia, de erectione scilicet, & regimine Seminarii; expeditumque in genere est primum. In qualibet enim Diœcesi erectionem præscribit Tridentina Synodus episcopalis Seminarii, in quo DEI Ministri ad Animarum salutem, ac Religionis incrementum instituantur; valdeque hac de re sollicita, plures etiam dat leges *sess. 23. cap. 18. de reform.* Idque eo magis in Pinhelensi exequi debet Diœcesi, cujus in uno Simacovæ districtu novem supra quadraginta numerantur Parochiæ, quæ idoneis indigent Rectoribus. Tota difficultas est quoad erectionis modum. Ad eam sane Tridentini Patres cogendum jusserunt peculium ex fructibus integris mensæ Episcopalis, & Capituli, quarumcunque Dignitatum, Abbatiarum, & ex fabricis Ecclesiarum, & aliorum locorum, etiam ex quibuscunque aliis ecclesiasticis redditibus, & proventibus. Sed debet primo Episcopus ex sui Capituli fructibus contribuere Seminario, ac postea reliquos ad idem cogere, ut notat ibi Gallemart. *verb. ex fructibus integris.*

Applicatio præ ceteris proponitur superextantium reddituum fabricæ Parochialium Ecclesiarum Simacovæ: sed juxta Tridentinum Concilium in *cit. sess. 23. cap. 18. de reform.*, omnia contribuere deberent Diœcesis beneficia. Neque in id præterea auditum sunt Parochi, & fabricæ Deputati, super annuo præsertim redditu in ejusdem fabricæ causam destinato;

Foliunq̄ue demonstrativum non decennem ; ut fieri solet , sed quatriennem exhibet illius statum . Advertere tamen dignentur Eūm Patres , quod plurimæ in aliis taxandis beneficiis essent difficultates , suoque exemplo æquitatem ostendit Episcopus prædictæ applicationis , ut quanto citius Seminarium erigatur . Licet namq̄ue Episcopalis Palatii , & Cathedralis Ecclesiæ opus inceperit , annua tamen offert scuta 500. , quæ taxam etiam excedunt scutorum quinque in singula centum super reditu episcopalis mensæ scutorum 8000. Illudque insuper ponderandum , satis Parochialium fabricæ per annuam summam scutorum 1333. 57. , depositumque scutorum 200. consultum fore , ut notatum est in facto ; nilque ei detrahi , si superextantes Seminario applicentur reditus . Similis profecto , licet minori in summa , decreta nuper est applicatio in Fanen. Seminarii 18. Decembris elapsi anni 1790. ad I. Dub.

Quoad secundum vero ; Episcopo *ibidem* tribuit *Sac. Concil. Tridentinum* Seminarium regimen *cum consilio duorum de Capitulo , itemque duorum de Clero Civitatis* ; sed præsens Capituli defectus impedimento est , ne prima Conciliaris Sanctionis pars adimpleri valeat . Satis autem , nec ne sint *duo de Clero Civitatis* , vel in locum *duorum de Capitulo* addendi sint alii , EE. Vestræ decernent . Quæcumque in id futura erit providentia , ob difficilem Capituli erectionem , in eum postulatur . Sed num perpetuo a regimine Seminarium excludi valeant Capitulares , quorum saltem possibilis est existentia , a Vestra etiam pendet deliberatione .

Quæritur ergo .

- I. *Au , & quomodo sit locus erectioni Seminarium in casu &c.*
- II. *An , & quomodo sit providendum illius directioni , & administrationi in casu &c.*

Ad I. Affirmativè juxta votum Nuncii Apostolici .

Ad II. Esse providendum pro nuuc per deputationem graviorum & seniorum de Clero loco deficientium Capitularium , ad formam in reliquis Sacri Concilii Tridentini .

CONCORDIEN. DISPENSATIONIS AB IRREGU- *Sess. 14. cap. 7.*
 LARITATE . Hujus Causæ species est in folio 9. *de Reform.*

Augusti 1788. . Tunc primum per rescriptum *negati-*
ve denegata fuit Sacerdoti homicidæ Marco de Mattia
 dispensatio ab irregularitate ; accessitque deinde in
 Congregatione diei 27. Junii 1789. confirmatorium re-
 scriptum *in decisis* . Tertio nunc EE. Patrum clemen-
 tiam implorat Orator , pluraque ad eam excitandam
 memorat ; propriam nempe in patrato homicidio de-
 fensionem ; amplissimam illam absolutoriam *sia libe-*
ramente assolto ; Concordiensis Episcopi favorem ; ite-
 ratas expletæ pœnitentiæ attestaciones ; lapsunquæ a
 commisso delicto quinquennium . His igitur perpen-
 sis , respondere dignentur EE. Vestræ .

An sit standum , vel recedendum a primo , & secundo lo-
co decisis in casu &c.

Prævio recessu a decisis , affirmativè , dum-
 modo non celebret in loco patrati criminis .

FOSSANEN. REDUCTIONIS MISSARUM , ET AB- *Sess. 25. cap. 4.*
 SOLUTIONIS . Terreni jugera septem cum dimidio , *de Reform.*

pedemontano idiomate *giornate* , legavit anno 1614.
 Joannes Duto cum quotidiano onere Missæ sub auroram
 celebrandæ , Societati Disciplinantium , quæ sub ti-
 tulo exaltationis S. Crucis in loco est Cerveriarum ;
 aliudque deinde in eamdem causam addidit legatum
 libellarum 200. Pedemontii , seu scutorum 40. mone-
 tæ romanæ Laura ejus uxor . Vendito prioris legati
 fundo , erogatum fuit anno 1642. illius pretium in
 consignativum censum . Hoc rursus evicto , per tran-
 sactionem habuit Societas libellas 825. , seu scuta 165.
 a Comitissa Eleonora Maria Valfrè , mediata debitoris
 herede ; & alter ex illis creatus fuit census , qui an-
 nuas modo reddit libellas 33. , seu scuta 6. 60.

De antiqua non constat quotidianæ Missæ celebratione .
 Occasione tamen pastoralis visitationis declaravit an-
 no 1766. Fossanensis Episcopus - *pro Missa quotidia-*
na legata a Joanne Duto ; attento quod diminutio redi-
tus provenit ex contractu Confraternitatis , qui verti
 1101.

non debet in damnum Testatoris, a quo pro celebratione Missarum assignatus fuerat fundus stabilis; attento etiam, quod præter fundum stabilem, adjunctæ etiam sunt ab uxore Testatoris ll. 200., quæ sunt penes Confraternitatem; attentis etiam diversis aliis causis emunctiæ in instrumento diei 26. Augusti 1645., & præcipue, quod ultra capitale census duplarium centum, cum pretiâ dd. jugerum empta etiam fuerint retracta ejusdem census, tempore emptionis non soluta, quæ cesserunt Confraternitati; Confraternitatem non esse liberatam a celebratione hujusmodi, saltem ad mentem reductionis Missarum quatuor in hebdomada, prout faciet celebrari, & suppleri pro omissis, non obstante supradicta redditus diminutione.

Ab anno 1766, ad annum 1787, duplex tantum celebrari fecerunt hebdomadale Sacrum; eosque idcirco in altera visitatione monuit Episcopus de adimplendo juxta reductionem legato, Quum vix autem Societatis redditus annuam attingant summam scutorum 60., Sacram hanc nuper adierunt Congregationem pro illius reductione quoad futurum juxta annum redditum libellarum 33., seu scutorum 6.60. ad taxam perpetuæ, & pro absoluteione quoad præteritum. Exposita confirmat Episcopus, ac præ ceteris refert, neminem ex interesse habentibus, per edictum vocatis, obesse; foundationum, & alienationis fundi tabulas deesse, omniaque ex antiquo Missarum codice desumi; ac legitime tandem venditionis argumentum esse, quod apparet instrumentum judicialiter factum, & receptum a Secretario tunc temporis Curie episcopalis. Ex his autem Oratorum precibus annuendum censet.

Reductionis gratiam retardare possent, quæ in decreto anni 1756. Episcopus notavit, inconsulta scilicet redimibilis census subrogatio in locum prædii, & versio libellarum 200. Lauræ, cum fructibus census initio acquisitis, in fundum Societatis. In ea siquidem concedenda spectari potissimum solet inculcata reddituum imminutio, *Monacell. form. legal. 19. tit. 20. part. 1. num. 25.*, & *Sac. Congregatio in Senogallien. Reductionis 10. Maii 1783.*, & si ultra imminutum fundum, alia existant capitalia a Fundatore provenientia, quæ paria sint oneri, denegatur, ut in *Ostunen. Reductionis Missarum 4. Decembris 1734.*, & in *Derthonen. Absoluteionis, & Reductionis Missarum 7. Julii 1787. ad I. Dubium.*

Negligi contra non debent Societatis circumstantiæ. Annua quidem ex proprio fundo habet scuta 60., sed non leve ei onus est fabricæ Oratorii; sacrarum supellectilium, & vectigalium; alterius menstruæ Missæ, & Capellani: nec quidquam fortasse ad augendos legati redditus superest. In similibus profecto terminis concessa fuit Missarum reductio in *Nucerina Pauperum Reductionis Missarum 5. Septembris 1778.* Quatenus eadem igitur erga Societatem adhiberi velit indulgentia, deliberandum insuper erit de modo, num fieri scilicet debeat reductio ad taxam perpetuæ. Obstat sane acceptatio legati, ob quam servari solet manualis, ut pro regula statuit *Sacra Congregatio in Favent. Reductionis Missarum 14. februarii 1761.* Tenuitas alia ex parte urget reddituum tum Societatis, cum legati, ex qua non raro post acceptationem indultum ad taxam perpetuæ, & præsertim in *Anconitana Missarum 20. Aprilis 1782., & in Parinen. 6. Maii 1786.*

Venia autem digna non videtur Societas quoad præteritum, ab anno saltem 1756., quo decrevit Episcopus, ut *faciat celebrari & suppleri pro omissis.* Contumax enim fuit nedum ob non servatum decretum, sed ob neglectum etiam ad hæc tempora rëcursum ad Sac. Congregationem. Eadem ipsa vero reddituum tenuitas, de qua sub primo actum est Dubio, Vestram pro absoluteione excitare potest clementiam.

Respondere igitur placeat.

- I. *An, & quomodo quoad futurum sit locus reductioni Missarum in casu &c.*
- II. *An sit consulendum Sanctissimo pro absoluteione quoad præteritum in casu &c.*

Non proposita cum sequenti.

NULLIUS TERRÆ PONTIANI SUBSIDII DOTALIS. Heredem scripsit Canonicus Martinus de Dominis anno 1722. Joannem Baptistam ex fratre nepotem, eoque sine filiis decedente, erigi jussit ex fructibus hereditatis in Oppido Pontiani Monasterium, in quo puellæ tantum, a Joanne Baptista sen. ejus. patre descendentes, cum dote scutorum biscentum recipi deberent. Ante eventum vero conditionis compositionem extorsit Heres a Rev. Fabrica S. Petri erigendi post ejus obitum loco Monasterii canonicatum annui redditus scutorum 50., suoque deinde arbitrio de hereditariis bonis absque filiis moriens disposuit.

De viribus compositionis, & commutatione voluntatis Canonici de Dominis, ex Pontificia delegatone egerunt Fratres de Archangelis, a Jo. Baptista Sen. descendentes, in hac Sacra Congregatione sub duplici Dubio I. *An sustineatur compositio cum cessione jurium facta a Rev. Fabrica S. Petri favore Jo. Baptistæ de Dominis, & quatenus negative, II. An sit consulendum Sanctissimo pro commutatione voluntatis Canonici Martini de Dominis*; prodiitque ad primum die 5. Maii 1742. rescriptum *negative*, confirmatum die 21. subsequentis Julii: ad secundum *dilata*, quod resolutum fuit die 30. Januarii 1745. per rescriptum alterum, *consulendum Sanctissimo pro commutatione voluntatis juxta modum, & modus est juxta mentem communicandam Eñño Abbati Commendatario*. Mens autem fuit, *erigendos esse binos canonicatus cum redditibus designandis ab Eñño Abbate, & residuum reddituum distribuendum esse in dotes in quantitate ab eodem Eñño designanda, reservata quoad omnes prælatione vocatorum juxta dispositionem Testatoris*.

Jam post resolutionem primi dubii vindicata fuerant ab heredibus Jo. Baptistæ jun., aliisque possessoribus hereditaria Canonici Martini bona. Erexit igitur Eñnus Abbas canonicatus, detrahitque jussit ex redditibus annua scuta centum *pro duobus subsidiis, ad rationem scilicet scutorum quinquaginta pro quolibet &c. pro effectu illa erogandi in dotationes illarum puellarum, quæ coram nobis docebunt de earum in gradu proximioritate Canonico de Dominis fundatori*. Plures ex proximioribus puellis hujusce subsidii cumulum in scutis biscentum, nonnullæ in scutis obtinuerunt tercentum, ut Susanna Gerardini *ex audientia SSm̃i 31.*

Julii 1782. Earum exemplo cumulum etiam petiit scutorum 200. Rosa de Archangelis, duo & viginti annorum puella, sextoque in gradu Testatori conjuncta; reportato in scriptis a majori aliorum consanguineorum, & interesse habentium parte consensu.

Quamvis eam Ordinarius hoc non indigere subsidio retulisset, eo quod ipsius Parentes *nedum inter vocatorum, sed etiam inter præstantiores, ac locupletiores Provinciæ recenseantur*, addidit tamen, quod *si puellarum necessitas metienda sit non ab omnimoda rerum deficientia, sed a jure, a minori familiæ jactura, quæ matrimonium inecat Oratrix utilius & honestius, eadem digna videtur illud assequendi*. Eo magis, quia Testator in fundatione, & Sacra Congregatio in illius commutatione in puellis dotandis non requirunt inopiam, bene vero sanguinis conjunctionem. Ad pium opus depositam inquit summam scutorum 293. 25., aliasque sex supra viginti existere consanguineas puellas, quarum undecim nondum nobiles, reliquæ infra ætatem Oratricis, una excepta Lucia Monetti annorum 55. Proposita igitur inter Summaria precum instantia, rescripserunt EE. Vestræ die 19. Decembris 1789. *Pro gratia arbitrio, & conscientia Ordinarii pro scutis centum tantum*. At iterum modo Oratrix ampliationem gratiæ ad scuta biscentum implorat.

Obesse ei possent paternæ divitiæ; quum relicta censeantur dotalia subsidia pauperibus, *Card. de Luc. de dot. disc. 174. num. 2.*, eisque tantum concedi etiam consueverit illorum cunulus, *idem de Luc. de dot. disc. 100. num. 5.*, *Polit. cod. tit. quest. 6. num. 40. tom. 3.*, & *Sac. Congregatio in Camerinen. Subsidiarum Dotaliun 22. Septembris 1731.*, & *in Romana Subsidiarum Dotaliun 6. Decembris 1778*. Dux insuper aliæ sunt Oratricis Sorores annorum 16., & 20., quæ illius fortasse expectant gratiam, ut eundem postulent cumulum, qui in damnum vergeret aliarum 26. puellarum, a Jo. Baptista de Dominis sen. descendentiun. Hand omnes enim, quæ in puerili etiam existunt ætate, vel sero nimis dotalia consequerentur subsidia, quæ duo tantum quotannis sunt.

Jus contra habere videtur Oratrix, licet dives, ad simplex subsidium scutorum 50., quum ei debeat ex voluntate Testatoris, & rescripto Sacre Congregationis tanquam proximiori, jure scilicet actionis,

Card. de Luc. de dot. cit. disc. 174. sub num. 9. Maxime, quia dum Testator, & Sacra Congregatio unicum expresserunt consanguinitatis requisitum, noluisse censentur illud paupertatis, *Mans. consult. 483. num. 2. tom. 5.*, *Polit. de Miscell. dissert. 8. num. 15. tom. 5.* Ei quoque prodesse posset, pro cumulo scutorum 200., quod nulla ex aliis puellis consanguineis subsidium postulet, ac fere omnes immo interesse habentes illius petitioni faveant; quod idem alias, & major etiam scutorum 300. tributus fuit cumulus favore puellae Susannae Gerardini, quamvis dotem aliunde haberet scutorum 700., quodque de pio opere benemerita est familia Archangeli, Ex ea namque Paulus, & Andreas haereditaria bona de Dominis aere suo vindicarunt.

Proponitur itaque Dubium.

An, & in qua summa concedi debeat cumulus dotium in casu &c.

21

*Die Sabbathi 29. Januarii 1791. in Pa-
latio Apostolico Vaticano erit Sacra
Congregatio Concilij, in qua, præter
alia, proponentur infrascripta Dubia,
juxta morem ejusdem Sacræ Congre-
gationis de jure resolvenda.*

FOSSANEN. REDUCTIONIS MISSARUM, ET AB- *Sess. 25. cap. 4.
SOLUTIONIS. de Reform.*

- I. *An, & quomodo quoad futurum sit locus reductioni
Missarum in casu &c.*
- II. *An sit consulendum Sanctissimo pro absolute quoad
præteritum in casu &c.*

*Ad I. Affirmative ad manualem, computato
etiam annuo reditu fundi acquisiti ex libellis
biscentum Lauræ, & fructibus census.*

Ad II. Affirmative, celebratis Missis centum.

NULLIUS TERRÆ PONTIANI SUBSIDII DOTALIS. *Sess. 22. cap. 6.
de Reform.*
*An, & in qua summa concedi debeat cumulus dotium
in casu &c.*

Affirmative in summa scutorum biscentum.

FANEN. CAPELLANIÆ. Testamento anni 1699. he- *Ses. 22. cap. 11.
redem instituit Matthæus Uguccioni in usufructu de Reform.*
uxorem suam Theodoram, erigique jussit post ejus
obitum una Cappella nella Chiesa di S. Maria di Carto-
ceto, volendo ed istituendo adesso per allora erede uni-
versale, e proprietario il Cappellano della medesima coll'
ob-

obbligo di dire cinque Messe la settimana al detto Altare . In primum Capellanum nominavit Sacerdotem Angelum Abbondi , voluitque , che dopo la di lui morte , la nomina del Cappellano sia , e resti sempre in perpetuo nelli discendenti di Tommaso Abbondi , ed il maggiore di essi sia sempre l'elettore del Cappellano ; e mancando la discendenza , l'ultimo dei discendenti possa liberamente disporre , e nominare altra Casata per tal'effetto ; dando al Cappellano erede libera facoltà di andare a detta sua eredità , e nel modo sopra disposto prendere il possesso senza decreto .

Usufructuaria sub annum 1701. defuncta, in possessionem ivit hereditatis Sacerdos Angelus Abbondi primus Capellanus : confectoque inventario, hæc fuerunt illius bona ; suburbana nempe habitationis domus ; rustica prædia in regionibus *il Pozzetto , o Acquarolo , li Peri, Campicciarello , il Bottaccio* , quorum pars assignata fuerat ipsi in Capellano in patrimonium sacrum ; activi census in sorte scutorum 950. monetæ Urbini ; & mobilia quædam : passivus vero status scutorum 100. In capellaniam deinde absque inventario successerunt Lucas Fornaciari , Michael Angelus Abbondi , ultimoque loco Canonicus Joseph Abbondi , cujus pater Thomas jun: capellanæ bona plures per annos administravit . Quum rectam hic non gereret administrationem , eum idcirco coegit Fanensis Episcopus ad exhibendam juratam bonorum notulam , ex qua de nonnullis constitit alienationibus , prædiorum præsertim *il Bottaccio , & il Campicciarello* , ad summam scutorum 375. ejusdem monetæ . Qua de re cessit Thomas anno 1771. in redintegrationem capellanæ proprium prædium *in fondo Saletto* valoris scutorum 338. , & centum in sorte scutorum 50. , dimisitque Filio administrationem . Nonnullos etiam Canonicus Joseph alienavit census , arboresque ex prædiis ad restaurandam domum , causamque dedit deputationi œconomi . Hisce igitur de causis EE. Vestris supplicavit Antonius Gradari , a Thoma Abbondi sen: per feminam descendens , ut caducatum declararent Canonicum Josephum a capellanja , unde locus fieret nominationi alterius ex ejus filiis , cumque cogereut ad reintegrationem capitalium .

De omnibus ad EE. VV. refert Fanensis Episcopus . *Quanti* , inquit , *initio fuerit capellanæ assis , non liquido constat . Legalia enim de hac re documenta desiderantur .*

tur. Hinc gratis orator asseruit, assem capellanice ad 5000. scuta accessisse. Compertum vero esse, neque totam pecuniam in fœnore positam, quæ ad hereditatem Ugoccioni olim pertinebat, integram modo existere; quemadmodum neque domus, quæ initio fuerunt, neque agri omnes restant. Alienationem fœneratitiæ pecuniæ majori ex parte tribuit Thomæ jun., & ad sarcendum capellanice damnum censet, hodiernum rectorem cogi oportere ad reddendam rationem, ut colligi possit, quantum alienaverit, quantum pecuniæ in compensationem alienati collocaverit, factaque comparatione, quantum debeat ad reintegrationem. Prescribendum insuper eidem Rectori tempus ad agendum vel contra hereditates eorum, qui & ipsi bona capellanice alienaverint (non turbatis tamen possessoribus bonæ fidei) quotiescunque hereditates hujusmodi sint solvendo pares; vel contra eos, qui fundos ad hereditatem Ugoccioni spectantes possideant, quando impares sint reintegrationi alienantium hereditates; qualis præ ceteris est obærata hereditas Thomæ, cum beneficio legis, & inventarii a filio adita. Vestræ in reliquis deliberationi caducitatem, & passivum jus patronatus relinquit.

De veritate primum quæritur alienationum, & caducitate. Vendita ostendit Gradarius prædia *il Bottaccio*, & *il Campicciarello*; majori ex parte extinctos census; plurimas incisas arbores; ædiumque distracta cœmentata. Ideoque incidisse autumat Capellanum in caducitatem, quæ in alienationibus bonorum Ecclesiæ, vel beneficii potissima est alienantium pœna, juxta *Extrav. ambitiosæ de reb. Eccles. non alien.*, *Lotter. de re benefic. lib. 3. quæst. 25. num. 2.*

Probat contra Canonicus Abundius, alienata cum plerisque censibus fuisse rustica prædia a Thoma ejus patre, qui capellaniam de cetero redintegravit: unum se, & alterum retrovendidisse censum, non animo usurpandis sortibus, sed ad restaurandam domum: hac etiam de causa, & de licentia Episcopi incidisse arbores, aliis tamen in earum locum subrogatis: exuberantia dumtaxat alienasse cœmentata; nilque horum fecisse per dolum, & fraudem, quæ ad odiosam incurrendam caducitatis pœnam requiritur, *Card. de Luc. de alienat. disc. 51. num. 3.*

Alienationum consecrarium est capellanice reintegratio, per *Extravagantem ipsam ambitiosæ*, & *Sac. Conc. Tridentinum sess. 22. cap. 11. de reform.*, integrumque il-

lius pondus refundere nititur Gradarius in Capellanium, qui Patri non restitit alienanti, aliasque addidit alienationes. Ad hujusmodi vero reintegrationem neque uti filius & heres Thomæ, neque ex persona propria teneri ait Abundius. Non uti filius, & heres, quia paternam adit hereditatem cum beneficio legis, & inventarii, jamque per solemne instrumentum, coram Fanensi Vicario Generali stipulatum, capellaniam redintegavit Pater. Neque ex persona propria, quia suarum alienationum curam habet æconomus ab Episcopo deputatus, deposuitque reintegrationis causa ad annum 1789. scuta ducalia 60.

Gravioris indaginis est tertia passivi juspatronatus quæstio. De activo non agitur patronatu, ad quem Gradarius etiam tamquam descendens a Thoma Abundioso. vocatus fortasse dici posset. Voluit enim Testator, ut Capellani nominatio *sia*, e resti sempre in perpetuo nelli discendenti di Tommaso Abbondi. Per genericam autem descendentium vocationem inductum censetur juspatronatus gentilitium, *Tondut. quæst. benef. part. 1. cap. 32. num. 19.*, *Piton. de contr. patron. allegat. 37. sub num. 10.*, & in eo agnati, & cognati continentur, *Card. de Luca de jure patr. disc. 60. num. 30.*, *Piton. loc. cit. num. 10.*

Ex activo igitur passivum Gradarius desumit juspatronatus; & ob prætensam hodierni Capellani caducitatem, sibi veluti ætate majori capellaniam deberi contendit. Ponderare tamen dignetur Eminentissimi Patres, juxta nec ne sit hujusmodi illatio. Fundator namque de activo dumtaxat sollicitus patronatu mandavit, ut major descendentium natu *sia sempre l' elettore del Capellano*, nilque per ambigua saltem verba de passivo disposuit. In his sane terminis activa vocatio passivam non inducit earundem personarum vocationem, ad tradita per *Card. de Luca de jure patron. disc. 29. num. 5.*, & *de pens. disc. 60. num. 4. Piton. de contr. patron. allegat. 83. num. 4.* Exemplum accedit nominationis extranei Capellani, Lucæ nempe Fornaciari, quin descendentes Thomæ Abundii contradixissent. Quandoquidem juspatronatus qualitatem declarat, observantia, *Piton. de contr. patron. allegat. 86. num. 27.*, *Rota apud eund. discept. ecclesiast. 53. num. 21. & seqq.* Etiamsi vero per alienationes bonorum caducatus censeretur Canonicus Abundius, nedum a Capellania, sed ab activo etiam patronatu, notandum

tamen eum Episcopo, quod *superstes adhuc est ipsius Soror germana, Oratori profecto anteferenda, quippe quæ de eadem familia Abbondi sit, a Testatore expressim vocata: quæ Fœmina nec cogi vi testamenti posset, ut nominaret Oratoris filium, licet de familia contentiva. Testator enim majori natu familie Abbondi liberam contulit facultatem nominandi, nullamque in testamento suo particulam apposuit, qua declaraverit, se voluisse personam etiam nominatam de eadem nominantis familia esse debere. Ex his igitur aliisque hinc inde deducendis deliberandum erit.*

I. An constet de alienatione capitalium, ita ut sit locus caducitati in casu &c.

II. An, & a quo sit facienda redintegratio in casu &c.

III. An, & cuius favore constet de jure patronatu passivo in casu &c.

Ad I. Affirmativè ad primam partem, negativè ad secundam, & amplius.

Ad II. Affirmativè juxta votum Episcopi, firma remanente deputatione Economi, & amplius.

Ad III. Negativè in omnibus, & amplius.

SENO GALLIEN. EMPHYTEUSIS. Sub Judice remansit Causa ista in Congregatione diei 18. Septembris elapsi anni. Iterum ergo contradicentibus Partibus disputatur Dubium.

Sess. 25. cap. 11. de Reformi.

An, & cuius favore sit locus stipulationi instrumenti, de quo agitur in casu &c.

Affirmativè favore Herculani, salvo jure vigesimæ, & sextæ.

ROMANA. Quum Julius Lavorius patronatum obtinisset Capellæ S. Catharinæ Virg., & Mart. in Collegiata Ecclesia S. Mariæ de Via lata Urbis, per instrumentum idcirco anni 1628. præ ceteris Capitulo assignavit capitale scutorum 300., ut annua ex illius fructibus scuta quatuor in eleemosynas, reliqua in distribu-

Sess. 22. Decr. de observ., & evitan. in celebr. Miss.

hutiones erogaret interessentium Canonicorum, *con-*
obbligò però, che nel giorno di detta Santa cantino a suo
onore una Messa, e dicano, o facciano dire altre dieci
Messe basse. Ad hoc implendum onus canere ea die
 consueverunt Canonici Missam conventualem, quæ
 tanquam ferialis, ad Beneficiatos pertinuisset. Nuper
 tamen EE. VV. supplicarunt pro approbatione hujus-
 modi observantiæ, eique Eūus favet Cardinalis Dia-
 conus.

De observantia testatur annorum centum quinquaginta,
 quæ ejus judicio *non modo suomet robore se ipsam va-*
lidissime protuetur, sed optimam quoque suppeditaret
interpretationem, atque declarationem voluntatis pii
Largitoris, ubi ea, modo implexa & anceps posset vi-
deri. Eam rursus Laviorii voluntati consentaneam di-
 scretivo ostendit argumento. Quo in loco, inquit, *de*
Missâ cum cantu die S. Catharinæ celebranda dispo-
suit, nec verbum, nec volam habuit de illius applica-
tionem. Duas immo in dispositiva instrumenti parte
 complexus est Sacrorum ordinationes. Direxit alte-
 ram ad geminos Capellanos, quibus certa constituta
 eleemosyna ex redditu capitalis scutorum 2000. onus
 imposuit celebrandi ad Aram laudatæ S. Catharinæ
 ogni giorno due Messe in perpetuo, & has rotundis
 literis celebrandas explicavit = conforme l'intenzione
 di detto Signor Giulio, quale dichiara da adesso, che
 debbano essere, e siano per l'Anima sua, Parenti, Be-
 nefattori, Amici, e conoscenti &c., e mancando tutti
 quelli, per l'Anime del Purgatorio.

Vox autem alia, & lingua fuit Lavioris ubi de altera,
 quæ Oratorum preces exercet, Missa cum cantu pius
 Vir sermonem habuit. Onni siquidem prætermissa cu-
 jusvis applicationis mentione, cum in præmiali parte
 significavit = Che detti Signori Canonici, e Capito-
 lino sono obligati cantare ogni anno una Messa solenne
 nel giorno di S. Caterina, e ne dicano, o facciano dire
 altre dieci Messe basse =, tum rursus in parte disposi-
 tiva = che nel giorno di detta Santa cantino a suo onore
 una Messa, e dicano, o facciano dire altre dieci Messe
 basse.

Jam vero si relatæ Missæ cum cantu nullum prorsus adje-
 ctum cernitur vestigium applicationis; si pii Largitoris
 votum unice directum fuit ad festivitatem Divæ Cather-
 inæ majori cum pompa decorandam, a suo onore;

si rursus *Largitor* ipse in uno eodem actu cum applicationem voluit, effuso eloquio significavit; si demum *Tabulae ipsae* paudent, *Lavorium* non fuisse rudis *minervæ* hominem, sed *Jurisconsultum*, eundemque, *clar. mem. Cardinalis Tiberii Muti Auditorem*, quem proinde latere nequitiam potuit necessitas volitæ applicationis explicandæ, visque maxima discretivæ, procul hæsitacione censerein, sæpedictæ *Missæ* cum cantu nullum inherere onus applicationis, quemadmodum una spectata omissione illius expressionis, præter communem *Doctorum* sententiam, sæpe respondit *Sacra hæc ipsa Congratio*, præque aliis novissime in *Urbevetana* 24. *Novembris* 1787., & in *Senogallien.* 26. *Aprilis* 1788.

Atque ex his censet, fas *Oratoribus* fuisse illius loco subrogare *Missam* conventualem, pro *Benefactoribus* applicari consuetam, & idcirco eos ab indulgentia *E.E. Vestrarium* esse exaudiendos; eoque proclivius ubi præ oculis duo habeantur. Primum, quod iidem *Oratores*, grati animi erga, pro misera, licet residuo *scutorum* quatuor ex reditu capitalis *scutorum* 300. superextante in causam *Missæ* cum cantu, aliarumque decem *lectarium* has tamen applicare semper consueverunt in suffragium *Animæ* sæpedicti *Largitoris*, a cuiusmodi opere paribus de causis forent omnino exempti. Alterum, quod pro ipsorum religione, licet freti longeva tantopere consuetudine, fretique satis aperta ejusdem *Largitoris* voluntate, nunc tamen primum eixe implorare non desinunt ejusdem consuetudinis approbationem.

Morari posset *Eños Patres*, quod certum *Testator* pro *Missâ* cum cantu assignavit emolumentum, Ex hoc namque argumentum sumunt *Doctores* volitæ applicationis, ac præsertim *Faguan. in cap. significatum numer. 44. de præben.*, *Card. de Lugo disp. 20. de Euchar. sect. 1. num. 23.* Qui enim præstito emolumento celebrationem vult *Missæ*, in propriam quoque utilitatem voluisse censetur illius fructum, qui in applicatione consistit, *Silvestr. verb. Missa, primo num. 11., Abb. cons. 99. column. 4. in 3. dub. ; vers. præterea, lib. 2.* Contrarium tamen censet *Benedictus XIII.*, ubi ea concurrat discretiva, quam in nostro themate urget *Eñus Diaconus*, ut *lib. 3. cap. 9. num. 3. de Sacros. Miss. Sacrif.*, ibi = *Si Fundator jusserit; certum sibi*

Missarum numerum applicari, de aliis vero nihil amplius dixerit, quam ut hæ celebrentur; ex hoc diverso loquendi modo diversa oritur ratio. Quamobrem aliquando Sac. Congregatio respondit, nullam obligationem esse applicandi eas Missas, quas Fundator dumtaxat jusserit celebrari, nec quidquam dixerit de earum applicatione, Num præsumitur, eum, quemadmodum in his quas voluit sibi applicari, diserte id ipsum jussi: ita reliquarum, de quarum applicatione nihil declaravit, voluisse Sacerdoti liberam applicationem relinquere = & Pignatell. consult. 138. num. 5.

Deliberare igitur dignetur Eïmi Patres.

An sit locus applicationi Missæ cum cantu in casu &c.

Negative.

*Sess. 25. cap. 4.
de Reform.*

CINGULANA = Edito sub die 27. Novembris elapsi anni in hac Causa rescripto iterum proponatur, de novo ad instantiam Conjugum Lattanzi quæritur.

An, & quomodo sit locus reductioni Missarum in casu &c.

Affirmative pro Missa quotidiana, subrogato novo fundo in locum alienati prædii in vocabulo *Covarelli*.

*Sess. 22. cap. 6.
de Reform.*

MONTIS FALISCI SUBSIDII DOTALIS, Quotannis ex testamento Sacerdotis Dominici Perla anni 1689. præstare tenetur Societas S. Caroli Montis Falisci dotale subsidium proximiori illius consanguineæ, alterique in ejus defectum puellæ, ad suam atque Executorum testamentariorum nominationem: *Si debba dotare ogni anno una Zitella della famiglia del medesimo Signor Testatore &c. e debba sempre esser preferita la Zitella più prossima a detto Signor Testatore, che sarà in stato di monacarsi, o maritarsi, e in deficienza di quella, spetti la nominatione a detta Congregazione (S. Caroli) assieme cogl' infrascritti Signori*

ri Esecutori testamentarij &c. Esecutori poi di questa sua volontà, vuole che siano l'Eminentissimo Signor Cardinal Vescovo, il Molto Reverendo Signor Don Giulio Duchetti Canonico di detta Cattedrale, ed il Molto Illustre, e Molto Eccellente Signor Don Francesco Bisenzi. Subsidiū hoc ob præmaturas aliarum nominationes denegavit anno 1788. Mariannæ Polidori assertę consanguinę, quę cum paterna idcirco nupsit dote. Sacram hanc igitur Congregationem a liit Carolus Polidori ejus pater, ut illud filię vindicaret; eiq; favens remedium insuper flagitat Eūmus Montis Falisci Episcopus inveterato nominationum abusui. Deficientibus, inquit, puellis consanguineis, ad Congregationem memoratam (S. Caroli) una cum Episcopo ceterisque Esecutoribus testamentariis dotandę electio pertineret. Verum supina inscitia dicam, vel non ferenda temeritate haud satis scio, ejusdem Congregationis Officiales, seu Præfecti tantum sibi juris contra omne fas arrogarunt, ut Ordinario pro tempore, aliisque Esecutoribus incauditis, præteritis etiam e familia Perla propinquioribus puellis, acervatim confuseque uno vel altero anno plurima dotalia subsidia, in quas sibi magis visum est, prodigere haud veriti fuerint.

Semel ab altero ex suis Decessoribus interdictam refert hujusmodi distributionem, præmaturis tamen salvis nominationibus. Id autem ob præjudicium proximiorum nunquam probasse, atque in ea semper sententia fuisse, ut electiones, seu nominationes huc usque per dictos Officiales peractę nullius essent roboris ac momenti, omniq; prorsus carerent effectu; exceptis tantummodo subsidiis illis jam persolutis, sive promissis alicui è contemplata familia puellę, si quę forsitan ex tanta multitudine extitisset: usque insuper exceptis dotibus, vel jam erogatis, seu designatis alicui ex extranea familia puellę, quę hac sub accepta fide matrimonium hactenus contraxisset, seu professionem religiosam emisisset: inhibitione præterea facta, ne in posterum sub quovis prætextu aut quæsito colore aliud conferant subsidium, nisi unum dumtaxat quolibet anno, atque admissim servatis omnibus, & singulis conditionibus ab ipso Testatore præscriptis sub pena nullitatis electionis, ac etiam solvendi proprio sumptu dotem illam, quam contra expressam hanc voluntatem nostram Officiales prædicti, seu Præfecti polliceri atten-

tarent. Hoc ipse animo agitabat, ut per decretum Sacre Visitationis confirmaret; idque modo, ob rem in Sac. Congregatione deductam; remittit EE. Vestris probandum, vel improbandum, amplificandum, vel acquis restrictionibus contrahendum ex integro.

Quoad petitionem vero Polidori hæc habet: *Videtur Oratoris filia restitutionem dotis, quæ sibi debebatur, jure meritoque exposcere, Quamquam enim inopia non gravetur, neque tali sub promissione nupta fuerit, tamen suo jure privari non potest, nec debet. Non inquam privari debet, quod inops non sit, quum Fundator antiore: n necessitudinem, majoremque propinquitatem, non vero paupertatem ante oculos habuerit. Non rursus spoliari debet; quod conjugio sit copulata; quum toties vel ante nuptias subsidium istud dotale effugitasset, nec impetrasset, satius duxit, reservato sibi repetendi animo, matrimonio jungi, quam inuptam permanere. Quid juris igitur de jam collatis, & conferendis dotibus quaeritur primo, & secundo; quid de petitione Oratoris tertio.*

Bona pati non videretur fides, ut collatis fraudentur subsidiis extraneæ, eoque magis consanguineæ puellæ, quorum aliqua forsân sub illorum spe nuptæ sunt, aut brevi nubent. Maxime, quia ea contulerunt Societatis Officiales ex consuetudine, neque ullum non indigentem, ac nuptæ Oratoris filiæ inferretur præjudicium, si post solutionem dotium, aliis præsertim consanguineis promissarum, subsidium consequeretur. Ponderandum contra, præmaturam illam subsidiorum collationem impedimento esse, ne reliquæ innuptæ, si quæ sunt consanguineæ, fruantur beneficio, quod eis contulit Testator sub declaratione, ut semper ea præferretur, *che sarà in stato di monacarsi, o maritarsi*. Fieri enim posset, ut quæ in hoc esset statui, subsidio contra expressam illius voluntatem careret. In proximis sane terminis præmaturam collationem reprobavit *Sacra Congregatio in Firmana Subsidiarum Dotiarum* 31. Maii 1766. ad II. Dub.

Ad futurum quod attinet; tunc demum locus erit nominationi, cum nulla ex prædilectis consanguineis existet. Eoque casu per unam faciendam videretur Societatem; nam alios Testator prioribus Executoribus testamentariis non substituit. Ex litera insuper testa-

menti fieri debet dotatio, non in scutis dumtaxat 25., ut in supplici libello, & informatione supponitur, sed in omnibus hereditatis fructibus. Ex his igitur iudicent Eñi Patres, num plures simul in antecessum conferri poterunt dotes, quæ ex voluntate Testatoris distribuendæ sunt in annos; & quale in posterum præstandum erit subsidium. Adeo Eñus Episcopus præmaturas improbat nominationes, ut plectendos etiam censeat Sodales ad solvendas de proprio dotes, quas ita collaturi erunt.

Petitioni tandem Oratoris obesse videtur, quod dotari voluit Testator nubendas dumtaxat, non nuptas item puellas, verbis illis = *si debba dotare ogni anno in perpetuo via Zitella . . . e debba essere sempre preferita la più prossima al detto Testatore, che sarà in stato di monacarsi, o maritarsi*; quodque jam nupta illius filia requisitum non probat consanguinitatis ab Eño Episcopo suppositum; neque gravatur inopia, ob quam dotalia relinqui solent subsidia, *Card. de Luc. de dot. disc. 174. num. 2.* Constat alia ex parte de petitione dotis ante initas nuptias, eamque idcirco post illas etiam deberi censent *Capyc. Latr. consult. 17. num. 6. part. 1., Fontanell. de pact. nupt. tom. 2. claus. 6. gloss. 3. part. 4. num. 49., & seqq., Covarr. in cap. officii num. 10. de testam.* De uno insuper consanguinitatis requisito relicto fuit Testator, ideoque dici posset, alterum noluisse paupertatis, ex animadversis per *Mans. consult. 483. num. 3. tom. 5., Polit. de Miscell. dissert. 8. num. 15. tom. 5.*

Dubia sunt.

- I. An, & quomodo quoad præteritum sustineantur præmaturæ nominationes ad subsidia dotalia Dominici Perla in casu &c.
- II. An, & quomodo sint faciendæ in futurum in casu &c.
- III. An, & quomodo debeatur subsidium dotale Marianæ Polidori in casu &c.

Non proposita cum sequentibus.

AQUEN. REDUCTIONIS ONERUM. In erectionem capellanæ ad altare B. Virginis Gratiarum Aquensis Cathedralis, inter vivos donavit anno 1504. Sacerdos Dominicus de Ochis inæstimata quædam prædia, ac debitorum nomina; deindeque mortis causa reliqua bona. Onera Capellano imposuit quotidiani Sacri; interessendi *Divinis Officiis*, & *Horis Canonicis diurnis*, & *nocturnis in dicta Ecclesia Cathedrali*; & parandi quolibet anno in die festo Purificationis B. M. Virginis *convivium, seu prandium conveniens*, & *sufficiens omnibus & singulis Canonicis, Capellanis, & Clericis dictæ Ecclesiæ Cathedralis*, quod nunquam per desuetudinem præscribi posset. Activum vero, & passivum capellanæ patronatum reservavit Francisco de Aynardis, ejusque descendentibus masculis tantum.

Num hæc confirmata fuerint in erectione capellanæ, ob illius defectum ignoratur. Ex sacra tamen Visitatione clar. mem. Cardinalis S. Gregorii Aquensis olim Episcopi compertum est, capellanæ reditum de an. 1589 ducatorum fuisse viginti quatuor cum onere Missarum trium hebdomadalium, færia scilicet secunda, quarta, & Sabbatho. Qua de re in Visitatione anni 1633. decrevit Episcopus Crova, *che il Cappellano continui nel celebrare le tre Messe la settimana solite*; nilque innovare censuit Episcopus Bicutus in Visitatione anni 1647. Quum collata autem quandoque fuisset capellania sub obligatione adimplendi onera foundationis, mandavit tandem Episcopus Gozani anno 1680., ut de legitima Capellanus doceret Missarum reductione; iterumque ut Sanctam adiret Sedem *pro declaratione, ut tutius esse possit in conscientia*. At hisce neglectis decretis, continuarunt Capellani in tribus celebrandis hebdomadalibus Missis, donec in novissima capellanæ collatione præceptum renovavit hodiernus Episcopus adevandi Sacram hanc Congregationem. EE. igitur Vestris supplicavit Ferdinandus Chiabrera Aquensis Cathedralis Præpositus, & Capellanus pro approbatione consuetudinis, eique idem favet Episcopus.

Ex antiquo siquidem capellanæ reditu ducatorum 24., juxta Visitationem anni 1589., eoque oneribus foundationis impari, non immerito fortasse infert, vel non omnia bona, quæ donationis instrumentum profert, in beneficium censum fuisse redacta, vel jam gravem dictæ Visitationis tempore pertulisse jacturam: Præsentem reditum

In annuis statutis scutis 38. monetæ romanæ, deductis tributis, nec longe in posterum majores fieri posse censeret, quia prædiorum major pars in emphyteusim ad longuin tempus servatis servandis fuerat concessa. Hujusmodi vero redditum oneribus impari esse. Quandoquidem manualis eleemosyna solidos decem non excedit: at ad quindecim usque taxata in hac Diœcesi pro Missis perpetuis, quæ statis temporibus ad certum altare sunt celebrandæ, prout in casu nostro. Missæ tres qualibet hebdomada celebrandæ eleemosynam perpetuam scutorum trium supra viginti sibi præcipiunt. Ex triginta octo supra recensitæ quindecim supersunt. At sacra supellex, altaris ornamenta, & Capellæ reparationes inter Beneficiarii munia locum sibi vindicant, proindeque eorum ratio habenda. Re enim vera necessarias Sacelli reparationes summam scutorum trium anno 1783., & aliorum quatuordecim anno 1787. Beneficiario stetisse peritorum judicium jurato adseruit.

Interessentiam, ait, Divini Officii, in choro Cathedralis celebrandis, præcepit Fundator; optima sane lex. qua ipse psallentium numero heu nimium, & nunc pusillo voluit consulere, quæque licet nunquam servata, adpareat, ex quo vel ab ipso anno 1589. usque nunc beneficium habitum tanquam compatibile, fere semper fuit obtentum ab uno e Canonice ejusdem Cathedralis; at tamen eadem causa permanente, restauranda mihi videretur. Atque ex his autumat; decernendam observantiam celebrationis trium Missarum qualibet hebdomada, scilicet secunda, quarta, & sabbatho, sicuti ab initio observatum vidimus ex prælaudata Visitatione anni 1589. & injungendam Capellano interessentiam Divinis Officiis in Cathedrali celebrandis diebus festis de præcepto (excepto tamen Oratore, qui ratione canonicatus jam ad interessentiam est adstrictus) ipsumque Capellanum absolvendum tum ab aliis Missis supra dictas tres in præteritum non celebratis, ubi opus, tum ab alio quovis majori onere in futurum supportando. Res igitur sub infrascripto proponitur Dubio.

De observantia agitur celebrandi tres hebdomadales Missas, onerumque reductione. Eum sane Missarum numerum a Visitatione anni 1589. celebrarunt Capellani, ac biscentenariæ beneficio præsumi posset, talem fuisse erectionem; sive quia non omnia Donantis bona in fundum cesserint capellanicæ, sive quia

gravem passa fuerint jacturam, ex deductis per *Tortul. quæst. benefic. part. 3. cap. 157. num. 42.*; *Piton. discept. Eccles. 26. num. 26.*. Diversa autem ex circumstantiis esse poterat erectio a fundatione, juxta *Card. de Luc. de jurepatr. disc. 13. sub num. 4. vers. contrarium*, & *Rot. in Monasterien. Vicariatus 15. Junii 1710. §. Quoties cor. clar. mem. Card. Aldrovando.*. Eoque magis deferendum videretur observantiæ, quia iterum eam atque iterum probarunt Episcopi in Sacris Visitationibus, quibus valde deferendum monet *Rot. apud Piton. de controu. patron. allegat. 5. num. 30.*

Advertere tamen dignentur Eminentissimi Patres, quod collata quandoque fuerit capellania ad formam fundationis, nec semel Capellani, per Episcopum præsertim *Gozani*, in mala positi fuerint fide; atque hinc judicent, num pro legitima haberi debeat observantia, quæ interrupta fuit per contrarios actus, contra theoreticam *Bartoli in leg. semper in stipulationibus in fin. ff. de regul. jur. Scrad. de feud. part. 10. sess. 20. num. 157.*, *Polit. de regal. dissert. 7. num. 5. tom. 5.*, vel servari potius fundatio, per *Text. in cap. 1. & 3. de pact. in 6.*, *Sac. Conc. Trident. sess. 24. cap. 5. de reformat.*, *Fagnan. in cap. cum in cunctis num. 72. de elect. Piton. discept. eccles. 25. num. 9.*

Quoties vero non prodesset Oratori hujusmodi observantia, deliberandum erit de reductione onerum. Concedi profecto solet, ubi non respondet emolumentum, ut censuit Sacra Congregatio in *Vigilien. Decanatus 23. Junii 1729.*, & in *Urbevetaua 24. Novembris 1787.* Maxime si redditum imminutio evenit absque culpa Beneficiati, veluti in *Senogallien. Reductionis 10. Maii 1783.*, & in *Signina 29. Novembris 1788. ad III. Dub.* Quales vero in nostro themate sint capellaniæ redditus, quæ onera; ex facto EE. Vestræ, atque informatione habent Episcopi, ut de illorum proportionem judicent. Sed hic rursus notandum, quod proponit Episcopus reductionem Missarum, salvo onere assistendi Divinis Officiis, Hoc sane reducendum potius esset onus, quam Missæ, juxta sententiam *Fagnan. in lib. 1. Decretal. cap. ex part. de Constit. num. 34.*, *Benedict. XIV. de Synod. Diæces. lib. 13. cap. ult. num. 23.* & *Sac. Congr. in Regien. Reductionis Servitii Chori 17. Aprilis 1776.* Quatenus vero fieri non deberet hujusmodi reductio, indigere forsitan posset Orator dispensatione ad duo residentia

tialia sub eodem tecto. Interesse enim deberet Divinis Officiis uti Canonicus, & Capellanus.

Quæritur ergo.

- I. *An, & quomodo adimpleri debeant onera capellaniæ de Uchis in casu &c.*

CÆSENATEN. SUBSIDIORUM DOTALIUM. Quæ- *Sess.22. cap.6.*
situm in hac Causa fuit die 29. Novembris 1788. *de Reform.*

I. *an, & quomodo sit præstanda dos Puellis descendentibus a Camillo Beccari in casu &c.*; II. *an quomodo, & quibus Puellis descendentibus providendum sit quoad præteritum*; III. *an, & quomodo sint præstandæ dotes Puellis extraneis*; & ad primum EE. Vestræ rescripserunt affirmative per Societatem ad formam donationis anni 1617., ex bonis etiam postea quæsitis; ad secundum affirmative ut ad primum, pro illis tantum, quæ debitis requisitis præditæ, dotem petierunt tempore, quo adhuc erant inuuptæ; ad tertium affirmative ad formam donationis anni 1617., ut in primo. Impetrata per Societatem B. M. Virginis de populo Cæsenatensis Civitatis licentia de redeundo, alterum Nobiles Familiæ a Camillo Beccari descendentes, extraneæque Puellæ concordarunt Dubium circa præteritos hæreditatis fructus in dotalia subsidia non solutos, nempe *an & in qua summa, & a quo tempore debeantur fructus, & cujus favore sint consignandi*; ac de omnibus strenue certant. At mutato forsan quoad priora consilio, brevissimam Societas allegationem super novo tantum exhibuit Dubio.

Quidquid sane, detracto sumptu musicæ & Capellani, ex omnibus honorum fructibus superest, distribuendum est juxta donationem anni 1617. in dotes. Si in id Societas vel erga descendentes, vel erga extraneas defecerit, legatariis præstare tenetur, quod integræ deest quantitati legatæ, per *Text. in leg. legatum, Instit. de legat.*; & *in leg. legatum est ff. de legat. secundo.* Tribuit ipsa descendenti præsertim culpæ, quod recipere noluerint dotes libellarum 100. juxta rescriptum

a *Sanctissimo Domino Nostro* editum anno 1780., quasi jus ad majorem illarum quantitatem amisissent, ex *Leg. 55. ff. de legat. 3.*, & *in leg. penult. ff. solut. matrim.* Sed advertere dignentur E^mi Patres, quod ipso permittente *Sanctissimo*, actum est in Congregatione 29. Novembris 1788. de viribus rescripti; quodque exitus probavit, justam renuendi causam descendentes habuisse, ob demandatam redituum omnium præstationem.

Deliberandum insuper erit de tempore, a quo fieri debeat deficientis summæ restitutio. Nobiles simul descendentes, atque extraneæ faciendam contendunt ab initio. At Episcopo teste *jam tum ab initio donationis* (Camilli Beccari) usque ad annum 1773. omnes omittito fructus, ex fundo bonorum donatorum provenientes, redditi semper fuerunt Puellis descendentes a Camillo Beccari tum cum vel nubent, vel monasticam vitam amplectentur. Num hoc ipsum vero in defectum descendentium, cum extraneis servatum fuerit Puellis, non constat; nisi argui velit a descendentium exemplo.

Qua in summa superextantes statuendi sint reditus, a Vestro etiam pendet iudicio. Opinantur Actrices, ad annua eos ascendere posse scutæ 350. Juxta restrictum tamen introitus, & exitus, cui titulus, *Dimostrazione dituti li capitali, che possiede la Ven. Compagnia della B. Vergine del Popolo*, ex bonis primæ donationis anni 1617., & secundæ anni 1650. annua in unum supersunt scuta circiter 270.

De iis in postrema quæritur Dubii parte, quibus præteriti consignandi sint fructus. Ex rescripto diei 29. Novembris 1788. ad II. Dubium illis tantum consignandi videntur descendentes, quæ debitis requisitis præditæ, dotem petierunt tempore, quo adhuc erant inuuptæ. Quo vero ad extraneas ponderandum, num in tot alia distribuendum sit subsidia, quod ex integris fortasse distributum non est reditibus.

Resumpto itaque in reliquis Folio diei 29. Novembris 1788.; respondere dignentur E^mi Patres.

- I. *An sit standum, vel recedendum a decisis in casu &c.*
- II. *An, & in qua summa, & a quo tempore debeantur fructus, & cujus favore sint consignandi in casu &c.*

37

*Die Sabbathi 19. Februarii 1791. in Pa-
latio Apostolico Vaticano erit Sacra
Congregatio Concilij, in qua, præter
alia, proponentur infrascripta Dubia,
juxta morem ejusdem Sacræ Congre-
gationis de jure resolvenda.*

QUÆ ad tertiam præcedunt Causæ, sub judice re-
manserunt in superiori Congregatione diei 29. Ja-
nuarii.

MONTIS FALISCI SUBSIDII DOTALIS.

*Sess. 22. cap. 6.
de Reform.*

- I.** *An, & quomodo quoad præteritum sustineantur
præmaturæ nominationes ad subsidia dotalia Domini-
Perla in casu &c.*
- II.** *An, & quomodo sint faciendæ in futurum in casu &c.*
- III.** *An, & quomodo debeat subsidium dotale Marian-
næ Polidori in casu &c.*

Ad I. Negative juxta votum Eñi Episcopi, ex-
ceptis etiam illis Puellis, quæ sub fide pro-
missarum dotium sponsalia contraxerunt, vel
habitum monasticum assumpserunt, dum-
modo intra annum mutant in Domino, vel
in Sæculo.

Ad II. Affirmative juxta votum, & cum inte-
ressentia Episcopi, vel ejus Vicarii; & quoad
quantitatem ad formam testamenti Perla.

Ad III. Affirmative.

AQUEN. REDUCTIONIS ONERUM.

*An, & quomodo adimpleri debeant onera capellanicæ de
Ochis in casu &c.*

*Sess. 25. cap. 4.
de Reform.*

Affirmative juxta votum Episcopi, & ad D. Se-
cretarium cum Sanctissimo pro dispensatio-
ne ad duo residentialia sub eodem tecto favo-
re Oratoris tantum.

CÆ-

CÆSENATEN. SUBSIDIORUM DOTALIIUM . Non immerito expositum fuit in præcedenti Folio 29. Januarii, Societatem Beatæ Virginis de Populo Cæsenatensis Civitatis resolutionibus diei 29. Novembris 1788. fortasse acquievisse . Unicam namque illius Defensor exhibuit Allegationem super novo Dubio , licet de altera etiam super resolutis requisitus . Quoniam vero post illud impressum , ac distributum Folium distincta super prioribus controversiis præter expectationem edidit scripta , ex his propterea , aliisque Nobilium Descendentium Camilli Beccari deliberare dignentur Eïmi Patres .

- I. *An sit standum , vel recedendum a decisis in casu &c.*
- II. *An , & in qua summa , & a quo tempore debeantur fructus , & cujus favore sint consignandi in casu &c.*

Ad I. In decisis , & amplius .

Ad II. Affirmative ab anno 1773. juxta liquidationem faciendam coram Ordinario ad formam instructionis ; in reliquis dilata .

VERULANA MEDIÆ ANNATÆ . Propositum fuit in Congregatione diei 29. Novembris 1788. infrascriptum Dubium ; atque excipiente Parocho S. Michaelis Archangeli Terræ Strangolagalli de tenui infra congruam reditu, rescripserunt EE. Vestræ , dilata , & scribatur Episcopo pro firmatione status Parœciæ , de qua agitur . In acerrima hinc contradictione Parochi , qui demandatam status firmationem impedire conabatur, statuerunt Periti, a Verulana Curia deputati, annum Parœciæ reditum, *libero di porzione domenicale* , in scutis 176. 9. 2. , non consideratis tamen, ut in sua epistola Verulanus monet Episcopus, *bonis massæ communiis, neque incertis de stola provenientiibus* . Atque iterum modo jura sua Colligantes deducunt . Præterito igitur resumpto Folio, respondere dignentur Eïmi Patres .

An sit locus solutioni mediæ annatæ in casu &c.

Affirmative , & amplius .

PLOCEN. SERVITIUM CHORI. Ante Tridentinum Concilium erexit anno 1449. Plocensis Episcopus parochialem Pultoviensis Oppidi Ecclesiam in Collegiatam Canonorum decem, Præpositi, Archidiaconi, & Decani, quibus bona quædam episcopalis mensæ, ac duarum Parochialium liberæ ejus collationis, pluresque suas assignavit decimas. Onus Decano imposuit curæ Animarum *totius Parochiæ Pultoviensis*, ac retinendi cum solita mercede Rectorem scholæ; assiduamque præscripsit servitium chori. Hac de causa dividi jussit redditus inter Capitulares interessentes *æque pro distributionibus quotidianis singulis diebus perpetuo*: alia illis, exceptis Dignitatibus, simplicia etiam interdixit beneficia: rigideque mandavit, quod *si quis a dicta Ecclesia, cessante infirmitate, vel alia justa causa, quam coram nobis, aut successoribus nostris ostendere teneatur, se per tres menses absentare præsumperit, elapsis iisdem mensibus, a recessu suo computandis, Prælatus dignitate, Canonicus canonicatu & præbenda eo ipso sit privatus*, reservata tamen sibi, suisque successoribus facultate concedendi licentiam pro breviori absentia. Hujusmodi autem erectionis confirmationem eodem anno obtinuit a Nicolao V.

Sess. 24. cap. 12
de Reform.

Inminutis successu temporis præbendis, potestatem Dignitatibus, & Canonicis fecit Leo X. anno 1519. retinendi beneficia quæcumque cum cura, & sine cura; ab eoque tempore adimpletæ in reliquis fuerunt foundationis leges. At *Sauctissimo* nuper hodierni supplicarunt Capitulares pro indulto abessendi per tres menses ad formam Concilii Tridentini cum participatione fructuum, & distributionum, tum ob tenues redditus, cum ob noxium Pultoviæ aerem, quem stativæ circumfluentis fluminis Naverii redundantes aquæ verno præsertim tempore corrumpunt; præcibusque ad Sacram hanc Congregationem ablegatis, hæc ex præscripto Apostolicus Poloniæ Nuntius refert. Pultoviensium Consulum testimonio positam ait *Civitatem illam veluti super insula, & aquis fluminis Naverii circumallui, quibus vernali præsertim tempore redundantibus, paludosas in recessu stagnationes relinquunt, & ex ineptiis aquarum vaporibus aer crassus, & insalubris evadit*; tenuissimos vero præbendarum redditus; nam *præbendæ primarum trium Dignitatum ad duo*

duo millia florenorum, nempe aureos unguos centum decem circiter annuatim pertingunt; ceteræ canonicales præbendæ in decimis, vicissitudinibus temporum ut plurimum obnoxiiis, consistentes, exiles adeo sunt, ut vix unicuique annualis symbola 150. florenorum [nempe scuta 16. monetæ romanæ] contingant, super quibus quinta etiam pars publico *Ærario* annuatim pendit debet. Quotidianas distributiones in scutis constituit circiter 1247., interessentias in scutis 269., ita ut singulis obtingant annuatim centum octo scuta circiter. Parvi facit reditus beneficiorum, quæ ex indulto Leonis X. retinent Capitulares, propterea quod non omnes huiusmodi beneficiis sunt provisi, & si qui ea habent, vix biscentum annuos florenos [dempta congrua pro Vicario, expensis reparationis Ecclesiæ, & fundorum, nec non annuis distributionibus Regni] ex iis assequuntur. Omnibusque collectis redditibus, annuos singulis Canonicis attribuit florenos circiter 1390., seu scuta 144., quæ sane summa, spectata vivendi consuetudine, & vitæ necessitatibus, in hoc Regno tenuissima reputatur. Continuum in erectione Collegiætæ demandatum censet servitium chori; sed plura in eo Regno Capitula Conciliaribus frui testatur vacationibus, Cathedralis nempe Plocensis, Collegiætæque Varsavicensis, Lamiensis in archidiœcesi Gnesnensi, & Sandomiriensis in diœcesi Cracoviæ, quæ non procul distant a Civitate, & Ecclesia, de qua agitur. Atque ex his Oratoribus etiam concedendum autumat vacationum indultum. Eo vel magis, quia Ecclesiastici omnes quintam reddituum suorum partem publico rependere tenentur *ærario*: id quod efficit, ut Oratores, qui nominati ex quotidianis distributionibus, & interessentiis pene vivunt, si istas amittunt propter absentiam a Capitulo, vel causa accedendi ad suas, quas habent Parochias, vel curandæ valetudinis, vel tandem ad relaxandum tantisper animum, unde viverent profecto non haberent.

Ne Vestra tamen abutantur indulgentia, tria hæc proponit: primo, ut omnes interesse Divinis Officiis debeant diebus Dominicis per omne tempus Adventus, Quadragesimæ, octavæ Nativitatis Domini, Resurrectionis, Pentecostes, & Corporis Christi, nec non S. Ecclesiæ Titularis; secundo, ut nunquã plures Canonici, quã in tertia parte eodem tempore abesse, & frui vacatione possint; ac tertio denique, ut ad servandam foundationis memoriam

riam quilibet *Canonicus*, quo primum possessionem aggredditur, continuum integro primo anno prestare servitium debeat, ut gratiam vacationum quodammodo mereatur; quo quidem primi anni continuo deficiente servitio, a vacationum beneficio arceatur, quousque conditionem istam non impleverit.

Consentanea quidem veteri disciplinæ fuit quotidiani servitii institutio in Pultoviensi Collegiata. Singulis namque diebus recitare tenebantur Beneficiati Divinum Officium in choro, ut ex *can. ult. distinct. 92.* refert *Benedict. XIV. Instit. 107. §. 1.* Sed huiusmodi institutionem immutare voluisse videtur *Sacrum Concilium Tridentinum sess. 24. cap. 12. de reform.* Licet namque in permittendis trium mensium vacationibus limitationem adjecerit, *salvis nihilominus earum Ecclesiarum Constitutionibus, quæ longius servitii tempus requirunt*, hoc tamen intelligi forsitan debet de consuetudinibus, quæ minores concedunt vacationes, non item de iis, quæ juxta casum nostrum, quotidianum exigunt servitium, a quo Tridentini Patres, humanam cominiserant fragilitatem, aliquandiu vacandum censuerunt, ut observat *Garz. de benefic. par. 3. cap. 2. n. 31.* per hæc verba: *si tamen Constitutio, aut consuetudo Ecclesie requirit servitium totius anni, tunc locum habet absentia trium mensium à Concilio permessa. Est enim dura residentia totius anni, oportetque maxime juxta fragilitatem humanam indulgeri aliquid ad recreationem corporis, & animi*, ac notat etiam *Benedictus XIV. in quæst. canon. 293. §.* Hæc procedunt, ibi = *Detretum Concilii cap. 12. sess. 24. concedit Canonicis absentiam trium mensium, si Constitutiones Ecclesie servitium totius anni requirunt; Barbos. ad dict. cap. 12. sess. 24. num. 64., & Nicol. in floscul. verb. canonicus sub num. 31.*

Ponderandæ insuper sunt causæ, ex quibus vacationes postulant Oratores. Valde profecto urgere videretur insalubritas aeris. Non raro enim ex hac ratione miserta est Sacra Congregatio humanæ fragilitatis, vacationesque indulxit, ut in *Arianen. 24. Novembris 1699. lib. Decret. 49. pag. 447. a tergo, in Isernien. 26. Junii 1723., & in Vercellen. Servitii Chori 19. Junii elapsi anni.* Notandum tamen, eandem ab initio fuisse Pultoviensis Oppidi positionem, idem circumfluisse flumen, eandemque forsitan stativas relinquere

consuevisse aquas; nec unquam Canonicos plurium sæculorum spatio de aere questos esse. Sed quantitas urget reddituum in scutis dimittaxat 144. pro quolibet Canonico, eaque in Regno Poloniæ, Apostolici Nuntii iudicio, *spectata vivendi consuetudine, & vitæ necessitatibus tenuissima reputatur*. Ex hoc etiam porro sæpe reductum est servitium chori, ac præsertim in *Tinen. 11. Decembris 1633. lib. Decret. 15. pag. 285., in Cathanen. 5. Septembris 1699. lib. Decret. 49. pag. 311. & 312., & novissime, licet pro duobus anni mensibus, in Alexandrina Servitii Chori 17. Aprilis elapsi anni 1790. Ut plurimum vero excipi consuevit tempus Quadragesimæ, Adventus, & solemniorum anni Festivitatum, ut in Auximana 12. Julii 1631. lib. Decret. 14. pag. 467., & ceteris omiſſis in cit. Alexandrina.*

Difficultas esse posset circa quotidianas distributiones, quas etiam concedendas putat Nuntius, eo quod ex illis pene vivunt Canonici. Qui enim conservandæ salutis, aut recreationis causa absunt, eas percipere non debent, juxta *Fagnan. in lib. 4. Decretal. cap. cum omnes, de constit. num. 35.* Quatenus de cetero in id quoque indulgere velint Eñi Patres petitioni Oratorum, ut indulserunt in *Recanaten. Servitii Chori 8. Julii 1786.*, cavendum esset, ne major Canoniorum pars noxio veris tempore absit, quemadmodum cautum fuit in cit. *Auximana 12. Julii 1631., & in Arien. 5. Decembris 1722.* Dum hæc perpendent, præ oculis insuper habeant finitimarum Cathedralium, & Collegiatarum exempla; quæ tamen ad alienam Ecclesiam trahi non posse affirmant *Tondut. de prævent. part. 1. cap. 30. num. 93., & quæst. civil. part. 1. cap. 56. num. 1. & 2., & Rot. coram Olivat. decis. 577. num. 27.*

Dubium est.

An, & quomodo sit concedendum indulgendum vacationum in casu &c.

Affirmativa juxta votum Nuntii Apostolici.

NULLIUS FERENTILLI VISITATIONIS SAC. LIMINUM. Erigi fecit anno 1648. Angelus de Pen-
nacchis in Ecclesia S. Mariæ Gratiarum Castri Veteris
beneficium simplex, seu capellaniam cum onere Sa-
cri *in omnibus diebus festiuis de præcepto, ac in aliis
festiuitatibus Bñcæ Virginis*, ac reservata sibi suisquæ
electione Capellani; annuique illius reditus scuta at-
tingunt 14. 82. $\frac{1}{2}$. In iis B. Virginis festiuitatibus Sa-
crum ad hæc tempora celebrarunt Capellani, quæ
sunt de præcepto, licet ad illud quandoque per de-
creta Sacræ Visitationis in aliis etiam festiuitatibus
coacti. Novissimi tamen compositionem a Rev. Fabri-
ca S. Petri impetrarunt pro Missis ad formam de-
cretorum non celebratis. Hujus tandem rei curam as-
sumpsit hodiernus Præfectus Abbatix Ferentilli, Ve-
stramque occasione Visitationis Sac. Liminum super
infrascriptis Dubiis postulavit sententiam, quam per
supplicem etiam libellum implorat.

De quibus B. Virginis festiuitatibus intelligenda sit ere-
ctionis lex, quæritur primo; ac pro restrictione one-
ris ad illas de præcepto urgere posset observantia,
quæ Fundatoris mentem in dubio declarat, per *Text.
in cap. cum dilectus 8. de consuetud.* Sacrum enim fa-
cere consueverunt Capellani in festiuitatibus tantum
de præcepto. At ponderare dignentur Emi. Patres,
quod demandata fuit illius celebratio tum *in omnibus
diebus festiuis de præcepto*, cum *in aliis festiuitatibus
Bñcæ Virginis*; ac secum hinc reputent, num restrin-
gi debeat onus ad festiuitates B. Virginis de præcepto,
quæ sub genericis illis fortasse continentur verbis, *in
omnibus diebus festiuis de præcepto*, vel ad reliquas
extendi ex ampliatiua orationis parte, *ac in aliis festi-
uitatibus Bñcæ Virginis*, ne inutilis ac supervacua sit
hujusmodi ampliatio, contra regulam *Textus in leg.
cum in testamento 24. ff. de reb. dub.*, de qua *Heinec.
in Pandect. lib. 34. eod. tit.*

Ad secundum circa supplementum Missæ B. Virginis,
si occurrat ejus festiuitas die festo de præcepto, no-
tanda est præcipua Fundatoris voluntas erga Deipa-
ram. Ad eam namque meliori quo potest modo exe-
quendam, juxta sententiam Sacræ Congregationis *in
Firmana Commutationis Voluntatis 14. Martii 1789.*; alia die supplendum videretur Sacrum, quod in con-
cursu festiuitatis B. Virginis, & festi de præcepto ce-

*Sess. 22. De-
cret. de observ.
& evit. in ce-
lebr. Miss.*

lebrari nequit. Haud præscripsit contra Fundator, ut tot celebrari deberent Missæ, quot dies essent festi de præcepto, ac B. Virginis festiuitates, sed ut iis celebrarentur diebus. Ex hoc sane censi valet, de una in designatis diebus sollicitum fuisse celebratione, non de Missarum numero, qui suppleri debeat.

Parocho etiam præscripta est singulis diebus festis Missa pro Populo, & tamen non tenetur eam supplere die pro festo, si cum die Dominico festum concurrat de præcepto; ut suppleri non debet ieiunium, si quatuor simul tempora, & vigiliæ incidant, Remque in simillimis casus nostri terminis definivit Sacra Congregatio in *Pisauren. 11. Augusti 1753.* Præscriptum erat a Fundatore capellanæ, *che nell'Oratorio vicino alla sua casa siano celebrate le Messe tutte le feste, e due giorni la settimana, e il giorno della DONNA (SS. nempe Annuntiatæ) ed il Sabato.* Proposito tamen Dubio, *an sit locus celebrationi unius, vel duarum Missarum die Sabbathi, vel alio nuncupat. della DONNA, recurrente in altero ex dictis diebus festo aliquo de præcepto,* Sacer Eñorum Consensus respondit, *esse locum celebrationi unius tantum Missæ.*

Pia ipsa in B. Virginem Fundataris voluntas, quæ in secundo notata est Dubio, conferre posset ad resolutionem tertii, num celebranda nempe sit Missa in aliis etiam festiuitatibus B. Virginis, post foundationem capellanæ inductis. In præscribendis siquidem Missis, ad maiorem respexit illius honorem, qui ex posterioribus festiuitatibus augetur. Mens alia ex parte adversari videtur ipsius Fundatoris, qui de incognitis cogitasse non censetur festiuitatibus; ac pervulgata quoque *Juris regula*, quæ ampliationem prohibet onerum. Tenuitas accedit redditus capellanæ, qui vix annuam attingit summam scutorum 14. 82½, ac par fortasse non esset oneribus, quod præcipue spectari debet, juxta decretum Sacræ Congregationis in *Urbevetana 24. Novembris 1787.* Ac sollicitus tandem non est Patronus de modo adimplendi onera, Vestram accepturus definitionem.

Dubia sunt.

- I. *An Capellanus de Pennacchis celebrare etiam teneatur Missam in festivitibus B. Virginis , que non sunt de præcepto in casu &c.*
- II. *An aliqua occurrente festivitate B. Virginis diebus Dominicis , aliisque festis de præcepto , supplere teneatur Missam alia die in casu &c.*
- III. *An teneatur celebrare in aliis etiam festivitibus B. Virginis , ab Ecclesia indictis post erectionem capellanicæ in casu &c.*

Ad I. Affirmative.

Ad II. Negative .

Ad III. Negative ,

PAPIEN. Tot Dominicus Carnago per testamentum anni 1716. erigi jussit capellanias in parochiali Ecclesia Bremidæ, quot ad rationem imperialium librarum 600. pro qualibet honorum suorum reditus ferrent ; imposuitque singulis Capellanis onus quotidianæ Missæ , & Anniversarii *per se , e non per altri*, excepta una messa feriale ogni settimana , quale potranno applicare secondo la loro propria intenzione ; nec non assistendi alle Messe , e Vesperi senz'altra elemosina , che si canteranno nella detta Chiesa parrocchiale di Breme *nel li giorni festivi*. Alteram ex hisce capellanis annui reditus ducatorum auri de Camera 53. , seu scutorum 92. 75. obtinuit anno 1756. Sacerdos Cæsar Palestri , accurateque ejus munia ad plurimos annos implevit . Gravibus deinde in crure ob infectum Bremidæ aerem contractis vulneribus , Apostolicum impetravit indultum abessendi per quadrimestre anni , petitque Alexandriam . De sua autem, medicorum opinione, despetans salute , si Bremidam rediret , lares ibi figere decrevit , Ecclesieque servitio assuetus , accepit anno 1789. per Apostolicas resignationis Literas residentialem Alexandrinæ Collegiatæ SS. Petri , & Dahna-

Sess. 24. cap.
17. de Reform

tii Archipresbyteratum annui redditus ducatum 24. cum pensione ducatum 11. favore Resignantis ; nulla tamen facta mentione capellanix Bremidæ. Sanctissimo hinc ante illius possessionem supplicavit pro facultate retinendi utrumque beneficium , & adimplendi per alium opera capellanix ; precibusque ad Sac. hanc Congregationem remisissis, hactenus exposita confirmavit Archiepiscopus, retulitq., aliquandiu salubrioris aeris beneficio imminutum esse Oratoris morbum ; *non ita tamen, ut nihil sibi timendum supersit. Plagas siquidem, licet modo clausas, ditrities adhuc circumcingit , & notabilis inflatio etiamnum perseverat ; ex quibus signis sane metuendum est , ut si Orator in Patria moram trahere pergat , recrudescat morbus .* Qua de re expedire ait , *ut Ecclesie parochiali loci Bremidæ servitium ab alio potius , quam (ob (insanabilem pene Oratoris morbum) a nemine præstetur .* Idque ejus iudicio sentiret , *si in vivis degeret pius beneficii Fundator , qui servitium huiusmodi iunxit , nec personale videtur voluisse , nisi ut instituendus in eo , ab Ecclesie servitio alienus , fructus alibi consumere se posse existimaret , suffecto ad vitam alio Sacerdote , tenui potissimum stipe conducto , qui oneribus satisfaceret ; non autem eo usque propositi sui tenax fuisset , ut vellet , Beneficiatum post annos triginta , & ultra servitii laudabiliter Ecclesie præstiti in dicto loco moram trahere , & interim infirmum domi munere , nulla Ecclesie exhibita servitute .*

Atque ex his censuit , *ut aliquid solaminis tribuatur Oratori , qui cum laude munere suo ad annos ultra triginta perfunctus est , & alibi consistens , a morbo contracto convalescere , ac salutem suam vitamque tueri valeat , e re esse , ut eadem Apostolica benignitate indulgeatur , ut alium substituere valeat Sacerdotem , in mea Diocesi approbatum , qui beneficii prædicti (Bremidæ) oneribus satisfaciat : Orator vero interim Alexandriæ moram trahens , in Archipresbyteratu , de quo agitur , instituatur .* De amplissimo denique testatus consensu patronorum capellanix , Priorum nempe Societatum SS. Sacramenti , & S. Spiritus Bremidæ , ac localis etiam Parochi , *qui se obtulit ad quamlibet ejus operam præstandam , ut Orator gratiam , quam implorat , consequi valeat , ita conclusit : Si enim Apostolica Sedes consuevit veterum Canonice post quadraginta annorum*

rum decursum indulgere, ut a choro prorsus abesse possint, & jubilati censeantur, non amissis quotidianis distributionibus, & neque deputato substituto, multo magis æquitati consentaneum mihi videtur indulgere, ut Orator ejus sumptibus alium pro se Sacerdotem sufficiat, ne Ecclesia debitis fraudetur obsequiis, isque interea alibi operam suam ad Dei gloriam, & ad Ecclesie servitium impendat.

Plura Ministri Datarie Apostolicæ, in id requisiti animadvertunt. Ex onere Capellani Bremidæ imposito celebrandi per se ipsum, & assistendi Divinis Officiis personalem desumunt residentiam, ex notatis per *Fagnan. in cap. ut abbates num. 88. ad 106. de ætat., & qualit. Lap. allegat. 36. & 177., Rigant. ad reg. 1. cancell. §. 8. num. 25. & seqq., Rot. in Nonantulana Beneficii 10. Januarii 1783. §. 8. cor. Rno Origo Decano*. De viribus dubitant collationis Archipresbyteratus ob reticentiam alterius residentialis possessionem, quia mentio si facta fuisset obtenti incompatibilis, *Summum Pontificem ab admissione resignationis alterius incompatibilis forsau retraxisset; cap. postulasti 27. de rescript. & cap. si cui de præben. in sexto; Rigant. ad regul. 55. cancell. num. 126., & 146.* Arduam censent dispensationem ad duo residentialia, nisi concurrente causa in jure probata, scilicet necessitatis, vel utilitatis Ecclesie, aut evidenti meritorum prærogative, *Rigant. ad reg. 1. §. 8. num. 40.* Ac de causa tandem dispensandi cum Oratore hæc habent: *An autem causa æquipollens sit, quæ respicit non Ecclesiam, sed personam, ut nedum absit ab una residentia ob malam valetudinem, cui occurri solet indulto abessendi duntaxat, Barbos. in Conc. Trid. sess. 24. cap. 12. nu. 88., sed ut præterea, illa priori residentia retenta, oneribus per alium impletis, novam residentiam acquirat, id EE. Vestrarum erit judicium.*

Sub altero ex infrascriptis Dubiis de residentiali quæritur capellanice qualitate; eamque ut expositum est, ex personalibus oneribus tuentur Ministri Datarie, ac talem etiam censuit Sacra hæc Congregatio in *Tudertina Capellaniarum 23. Januarii 1738., & in Montis Alti Capellanice 29. Julii 1752.* Sustinet alia ex parte Orator, ea testamenti verba, *che cadauno Cappellano eletto che sarà, debba compire il suo obbligo per se, e*

non per altri, non præcisam, sed causativam præferre residentiam, ideoque adimpleri posse capellanicæ onera per alium, ut decrevit Sac. Congregatio in *Romana Capellanicæ* 29. Augusti 1702. lib. *Decret.* 72. pag. 415., in *Ullissiponen. Capellanicæ* 17. Novembris 1725., in *Senogollien. Mansionariæ* 16. maii 1773. Maxime quia Capellano per se ipsum non celebranti imposita non fuit privationis pœna; quæ tamen nec per verba affirmativa obligationem induceret residendi, ac inflictæ censeretur in casu, quo neque per se, neque per alium Capellanus celebraret, *Fagnan. in cap. ut abbates num.* 58. & 69. *de ætat. & qualit.*, *Pignatell. consult.* 2. *num.* 1. *tom.* 7. Ac ponderandum etiam rogat, quod in Apostolicis Literis anni 1756. nuncupata fuit Oratoris capellania *una ex tribus personalem residentiam non requirentibus*, cui quidem enunciativæ deferendum monent *Ros. de exequut. Lit. Apost. part.* 1. *cap.* 2. *num.* 68., *Lotter. de re. benefic. lib.* 3. *quæst.* 11. *num.* 59.

Quoties vero residentialis censeatur, deliberandum erit de dispensatione ad duo incompatibilia, & reconvalidatione collati Archipresbyteratus. Justa profecto requiritur indulgentiæ dispensationis causa, seu ex deductis per Ministros Dataricæ, necessitas, aut utilitas Ecclesiæ, meritumque petentis. His namque concurrentibus, concessa fuit in *Oscen. Canonicatus Pœnitentiarii* 15. Januarii 1724., in *Leodien. Indulti* 4. Julii 1739., & in *Auximana* 3. Novembris 1749. De necessitate in nostro themate, vel utilitate non constat Ecclesiæ. At in eo constitui posset Oratoris meritum, quod diuturnum annorum triginta servitium Bremidensi præstitit Parochiali, Gravis accedit ejus morbus, a quo valde timendum, si in Patriam redeat, ut Papiensis testatur Antistes. Ac tenue demum emolumentum ducatorum tresdecim, quod ex Archipresbyteratu percipit Orator, satisque non est ad congruam ejus sustentationem.

Opus postremo videtur collati Archipresbyteratus reconvalidatione ob reticentiam Summo Pontifici capellaniam Bremidæ, ex animadversis per Ministros Dataricæ. Notandum tamen, reticentiam fuisse ex credulitate, quod juxta Apostolicas alteras Literas anni 1756. esset *una ex tribus personalem residentiam non requirentibus*. Num ex hoc autem ab obreptione immunes dici

valeant novissimæ Archipresbyteratus Literæ ; Vestrum erit iudicium . Necessary sane prioris benefici mentionem putant Doctores *in cap. si motu proprio, & cap. non potest de præben.* , ac præsertim *Rigant. ad reg. 57. Cancell. tom. 4. num. 82. pag. 99.* , neque censetur , Summum Pontificem immutare voluisse illius statum , nisi expresse declaraverit , *Card. de Luca de Regul. disc. 10. num. 3.* , *Marescott. var. resol. lib. 1. cap. 1. num. 18.* , *Lotter. de re benefic. lib. 1. quæst. 33. num. 58.* , & *Rot. coram Coccin. decis. 2210. num. 10. & 13.*

Quæritur itaque .

- I. *An capellania , de qua agitur , sit residentialis in casu &c.*
Et quatenus affirmative .
- II. *An , & quomodo sit consulendum Sanctissimo pro dispensatione , & revalidatione in casu &c.*

Ad I. Affirmative .

Ad II. Affirmative juxta votum Archiepiscopi
Episcopi .

TYBURTINA REDUCTIONIS MISSARUM . Laica *Sess. 25. cap. 4. de Reform.*
Icm capellaniam cum quotidiano onere Sacri , per Capellanos , & non per alios celebrandi , instituit anno 1629. Dea de Sanctis in Parochiali Ecclesia S. Victoris Anticoli Corradi ad Altare B. Virginis in Cœlum Assumptæ ; eique inter vivos donavit loca Montium decem . Amovibilem alteram capellaniam ibidem addidit Majolus de Majolis illius vir anno 1631. , totidemque donavit Montium loca cum onere pariter quotidiani Sacri , uno excepto hebdomadæ die , *qualè debba esser libero ad elezione del Cappellano , purchè non sia giorno di festa comandata* , ac duodecim singulis annis exceptis Sacris , *quali in luogo di detta Cappella devino celebrarsi nella Chiesa di S. Rocco esistente fuori , e vicino a detta Terra , cioè una di esse nel giorno*

di detto Santo, e per le altre undeci possino eleggersi quei giorni, che parerà a chi avrà il peso di celebrarle. Voluit præterea, quod tenerentur Capellani perpetuo osservare di non uscire a celebrar Messa nel tempo, che nella medesima Chiesa si celebravano altre Messe, ma siano tenuti ad aspettarne il fine. Eligi vero prohibuit externos Sacerdotes in Capellanos, & Missas celebrari per alios; declaravitque, che questo s'intenda degli estranei, che fossero eletti a detta officiatura, ma non degli discendenti del sudetto Signor Michele (Majoli) ed altri detti di sopra (quibus activum & passivum reservavit juspatronatus) poiche questi vuole detto Signor Majolo, che possino ritenere detta officiatura, e farla esercitare da altri, benchè fossero provisti di beneficij curati.

Qui initio fuerint locorum MM. fructus, ignoratur. Tyburtini tamen Episcopi testimonio, annui ejusque capellanæ redditus summam labente sæculo XVII. scutorum triginta, ut modo, attingebant. Qua de re possessor capellanæ de Majolis obtinuit anno 1685. ab hac Sacra Congregatione reductionem Missarum ad manuales, ut desumpsit Episcopus ex libro Sac. Visitationis peractæ a clar. mem. Cardinali Mariscotto uirino 1688., ac reductum etiam fuit ad Missas 258. quotidianum onus alterius capellanæ de Sanctis, juxta generalem Tyburtinæ Diocesis tabellam confectam anno 1753. de mandato decessoris Episcopi Pezzancheri; qua auctoritate, non constat. Satis vero hujusmodi reductiones non censet Sacerdos Benedictus Toppi, S. Victoræ Archipresbyter, patronus, & utriusque capellanæ possessor, ac ulteriorem postulat reductionem ad taxam perpetuæ; nec multum ab ejus petitione distat Episcopus. Monet enim, quod per Sacerdotes ibidem existentes in numero quatuor tantum, capellanarum oneri satisfieri non potest, attentis aliis Missarum oneribus, quibus gravati reperiuntur; & Missa pro Populo ceteroquin numero necessaria videtur; & hac de causa annuendum arbitratur Oratoris instantiæ ad præscriptum saltem Concilii Romani; cum lege tamen, & non alias, assumendi Sacerdotem exterum ad effectum celebrandi Missam, singulis præsertim diebus festivis tempore, & hora magis Populo commoda.

Novam impedire possent reductionem, quæ semel concessæ fuerunt; quoties illa etiam incertæ auctoritatis

servari velit. Ne plus æquo siquidem præscripta minuantur Sacrificia, facile concedenda non videtur reductionis reductio, juxta sententiam Sacræ Congregationis in *Neapolitana Reductionis Missarum* 19. Novembris 1720., & in *Interamnen. Reductionis Missarum* 30. Augusti 1788. . Maxime quia diu Capellani cum eodem reditu scutorum triginta pro quolibet reductas celebrarunt Missas, eoque cum onere capellanias accepit Orator. Difficilius enim conceditur reductio post acceptationem, ut in *Bononien. Servitii Chori* 16. Junii 1787. Accedit etiam, quod jam expleta reductio capellanæ de Sanctis ad Missas 258. si taxam non attingit ab Episcopo propositam Concilii romani, manualementem excedit. Ac notandum postremo, quod præter Missam pro Populo, celebrare valet Archipresbyter per se ipsum reductas ejusdem capellanæ Missas, partenique, licet minimam, aliarum de Majolis.

Impares contra sunt integro Missarum numero utriusque capellanæ reditus; nec satis fortasse est manualis elemosyna in Oppido, ubi quatuor tantum existunt Sacerdotes, aliisque Missarum oneribus gravati. Ubi pares vero non sunt reditus celebrationi, post acceptationem etiam concedi solet reductio ad taxam perpetuæ, ut in *Albinqauen.* 12. Decembris 1778., & in *Anconitana Missarum* 20. Aprilis 1782. . Difficultas quoque capellaniam Majoli esse posset circa personam exteri celebrantis, quem proponit Episcopus. Prohibuit enim Fündator illius electionem in Capellanum. Verum notari posset, rem non esse de conferenda capellaniam, de qua loquutus fuit, sed de supplenda celebratione idonei Capellani.

Respondere igitur dignentur Eñi Patres.

An, & quomodo sit locus reductioni Missarum in casu &c.

Non proposita cum sequenti.

NOVARIEN. REDUCTIONIS, ET COMMUTATIONIS ONERUM. Quum inter antiquitatis tenebrae lateret fundatio ecclesiastici beneficii ad Altare

Sess. 25. cap. 4.
de Reform.

SS. Rosarii parochialis Ecclesiae Vallis Formatiæ, nec satis firma, atque explorata essent illius onera, novam idcirco ordinaria auctoritate erectionem explevit anno 1725. Formatiensis Communitas patrona, & habito respectu nequaquam necessitatis in quacunque Parœciâ aliqujus Capellani residentie, prout penè ubique locorum reperitur, verum etiam in numero prædictæ vallis Populo in Villis a Parochiali Ecclesia longe hac illac per dictam miserriam vallem diffusis, & sub solo unius Parochi cura constituto inter asperitatem penè inaccessibleium Montium, nivium fere continuo non levi oppressoriam infestatione, ad hæc, inquam, habito respectu, novam ab Ordinario dari fecit legem Beneficiato celebrandi quatuor hebdomadales Missas, diebus præsertim festis, residendi in loco, administrandi Sacramentum Pœnitentiæ, & assistendi parochialibus functionibus, aucto reddito in scutis circiter decem cum dimidio monetæ romanæ; facta tamen obligatione, quod in quocunque casu inexigibilitatis supradictorum reddituum, & proventuum, seu partis eorum, teneantur dicti Communitas, & Homines de proprio supplere erga supradictum Capellanum, quodque in altero casu restitutionis capitalis, consignativi nempe census donec novum fieret investimentum, deberent fructus Capellani correspondere de proprio ad rationem librarum quinque pro quolibet centenario, & anno, toties quoties casus eveniret. Imminuto capitalium redditu a scutis 55., & obul. 64. ad scuta 48., non est modo, qui beneficium illud appetat, & multi ab eo etiam arcantur a rigida montium asperitate, atque a germanica lingua, qua Formatiæ incolæ utuntur, ut Novariensis refert Vicarius Capitularis,

Qua de re EE. Vestris supplicavit Communitas pro dimidia hebdomadalium Missarum reductione, aliorumque onerum commutatione in illud ludinagistri, firma remanente redditu, eique favens, ita Capitularis persequitur Vic. io: *In hoc rerum statu, ut quis invitari valeat, nullum adparet medium, nisi ut Missarum numerus moderetur, quatuor hebdomadarum ad bina reductis Sacris. Hæc sunt Oratorum patronorum vota, quibus libens adheret requisitus loci Parochus. Plenius tamen eorundem votis, unice interesse habentium, factum erit satis, si possessori beneficii lex dicatur erudiendi ad tres saltem menses in singulo anno pueros, accepta pro regionis modulo congrua mercede. Jam enim*

enim tunc ei pinguior erit beneficii reditus, & tant æ illius Populi necessitati optime erit universim consultum. Æqua reductionis Missarum causa videri posset redituum imminutio, juxta *Monacell. form. legal. 19. titul. 10. part. 1. num. 25.*, & decreta Sac. Congregationis *in Senogallien. Reductionis 10. Maii 1783.*, & *in Viterbien. Reductionis Onerum 8. Maii 1784.*, ac difficultas etiam inveniendi Sacerdotem, qui beneficium accipiat, ut *in Viglevanen. 4. Aprilis 1789.* Notandum tamen, quod de modica in nostro themate agitur imminutione scutorum 7., & obul. 64., eaque fortasse antiquum non respicit beneficii fundum, qui in urbanis dumtaxat, & rusticis consistit prædiis; sed superadditum potius capitale, quod constitutum videtur in consignativis censibus, quorum meminuit erectionis instrumentum. Duo autem in id notanda, quod consilere voluerit Communitas necessitati Paræciæ, quæ in difficillimis posita est locis, ac frequentem habet Populum; quodque ad perpetuam idcirco se obligaverit manutentionem capitalis assignati Capellano. Deliberandum ergo, num reducendæ sint Missæ, quibus indiget Populus; ac justa reductionis causa sit imminutio redituum, quos Communitas supplere tenetur. Maxime, quia ante novissimam capellaniæ erectionem, tempore scilicet, quo minores erant reditus, quatuor etiam celebrari consueverant Missæ, ut ex ipso colligitur erectionis instrumento, nec defuerint Celebrantes. Se autem Communitas obligavit ad hoc investiendum capitale *in aliquo fundo fructifero, & pecunias sic implicatas mantenere, ita ut fructum annuum reddant ad rationem librarum quinque pro singulo centenario, & anno.*

Quatenus vero EE. Vestræ difficultatem æstiment inveniendi Sacerdotem, qui inter rigidos montes, hominesque difficilis idionatis cum simplici emolumento scutorum 48. resideat, deliberare insuper dignentur, num reliqua potius reduci debeant onera, quam Missæ, ex sententia *Fagnani in lib. 1. Decretal. cap. ex parte de Constit. num. 34.*, *Benedicti XIV. de Synod. Diæces. lib. 13. cap. ult. num. 23.*, & *Sac. Congregationis in Regien. Reductionis Servitii Chori 17. Aprilis 1776.* Onera quidem illa delere postulat Communitas non per viam reductionis, sed commutationis, quo casu cadere deberet reductio super Missas; sed ponderandum est, num

servari debeat lex erectionis, per *Test. in cap. 1. § 3. de pact. in sexto*, quem exornat *Paton. discept. eccles. 25. num. 9.*, vel ejus potius commutatio ad instantiam Communitatis patronæ concedi. Necessitas quidem urget Sacerdotis, qui Sacramentum pœnitentiæ *in Villis a Parochiali Ecclesia longe hac illac per dictam miserrimam vallem diffusis* cum Parocho administret, Simulatum contra videri posset officium ludimagistri, quum difficile ad eum accessuri erunt Montani huc illuc dispersi, soluta *pro regionis modulo congrua mercede*, & sic annua Capellanus consequeretur scuta 48. pro duobus tantum celebrandis, juxta petitionem, hebdomadalibus Sacris.

Deliberandum ergo.

An, & quomodo sit locus reductioni Missarum, & commutationi aliorum onerum in casu &c.

Die Sabbathi 26. Martii 1791. in Pa-
latio Apostolico Vaticano erit Sacra
Congregatio Concilij, in qua, præter
alia, proponentur infra scripta Dubia,
juxta morem ejusdem Sacræ Congre-
gationis de jure resolvenda.

TYBURTINA REDUCTIONIS MISSARUM. *Sess. 25. cap. 4.*
Au, & quomodo sit locus reductioni Missarum in ca- de Reform.
su &c.

Negative, & Episcopus incumbat executioni
onerum.

NOVARIEN. REDUCTIONIS, ET COMMUTATIO- *Sess. 25. cap. 4.*
NIS ONERUM. *de Reform.*
*Au, & quomodo sit locus reductioni Missarum, & com-
mutationi aliorum onerum in casu &c.*

Negative in omnibus.

ALBANEN. Quæsitum fuit in Congregatione diei 16. *Sess. 21. & 22.*
Maii 1789. = *Au, quomodo, & quibus diebus Cano- utrobiq. cap. 3.*
nici, & Archipresbiter Collegiatæ Ecclesie Aricie re- & Sess. 24. cap.
citare teneantur Divinum Officium in Choro = ac EE. 12. de Reform.
*Vestræ rescipserunt = Affirmative in omnibus juxta vo-
tum Eñi Episcopi; recitandum nempe esse integrum
Officium in Choro, nedum in festis primæ classis, sed
in omnibus etiam diebus festis de præcepto. In repro-
posi-*

positione tamen diei 29. subsequēntis Augusti sub Jūdice remansit hujusmodi resolutio per rescriptum *iterum proponatur* ; idque occasionem dedit Canonicis proponendi medium inter assuetum , & præscriptum Chori servitium , ac prævia resolutione capitulati diei 19. Junii elapsi anni 1790. , EE. Vestris supplicarent , ut leviori saltem gravarentur onere recitandi Officium diebus festis primæ classis , aliisque secundæ per Vos determinandis , nec non diebus natalitiis undecim Apostolorum , & SS. Conceptionis , Nativitatis , Annunciationis , Purificationis B. Mariæ Virginis .

Quoad se autem hujusmodi propositionem rejecit Eūmus Episcopus , valdeque miratus , quod neglexissent Canonici dies Dominicos , rem vestro reliquit iudicio in hæc verba : *Ego hoc ipsum , quod modo aduexis precibus coram EE. Vestris instaurant , paratos nempe se esse ad interessendum omnibus Horis canonicis in duplicibus etiam secundæ classis , neglectis ac oblivioni datis Dominicis diebus , repellere sum arbitratus ; eo vel maxime quia numeri meo circa id jam perfunctus , summorum rerum esset in manu consilii EE. Vestrarum .* Sub infra-scripto igitur Dubio instauratur contentio , impenseque sustinent Zelatores , præscribendam immo quotidianam Officii recitationem in insigni Collegiata Ariciæ , ad formam *Sac. Concil. Tridentini sess. 24. cap. 12. de Reform.* , vel diebus festis de præcepto addendam saltem Quadragesimam , Adventum , & Octavas privilegiatas . Resumptis propterea Foliis dierum 4. Aprilis , & 29. Augusti 1789. , novisque perpensis circumferendis allegationibus , respondere placeat .

An , & quomodo sit standum , vel recedendum a decisio in casu &c.

In decisio facto verbo cum Sanctissimo , & amplius .

Sess. 25. cap. 11. de Reform. **S** ENOGALLIEN. EMPHYTEUSIS . Ad Dubium , *An , & cujus favore sit locus stipulationi instrumenti , de quo agitur in casu &c.* , responderunt EE. Vestræ in Congregatione diei 29. elapsi Januarii , *Affirmative fa-*

vore Herculani, salvo jure vigesimæ, & sextæ. De viribus quæritur modo hujusce rescripti ad instantiam Josephi de Grandis; ideoque resumpto Folio diei 18. Septembris superioris anni, ex quo habetur species Causæ, deliberandum est.

An sit standum, vel recedendum a decisis in casu &c.

Dilata ad sequentem.

FIRMANA PRÆBENDÆ. Præter Canonicos octo, Sess. 21. cap. 7. eorumque Priorem, duo in Collegiata oppidi S. Victoriæ ex fundatione Jo. Dominici Savini sunt Præbendati. Tertium his ex universis suis bonis testamento & sess. 25. cap. 9. de Reform. addidit Nicolaus Augustinus Porfidi, qui Prior fuerat; ejusque dispositionis hæc est summa. In primum nominavit Præbendam Franciscum Discreti, eoque nolente, vel impedito, germanum illius fratrem Carolum. In secundum vero *un figlio del Signor Nicola Marinelli*. Post eorum obitum, *e non essendo più Præbendati li detti Signori Discreti, e Marinelli*, perpetuum nominandi jus esse voluit Capituli sub lege uniendi *tutti li frutti di questa prebenda con gli altri frutti del li due altri Præbendati, in modo che tutti tre abbiano da godere li frutti di esse tre prebende comuncemente, cioè la terza parte per ciascheduno.*

A residentia præsertim, & choro priores exemit nominatos, itaut *essi viventi sia considerata questa mia istituzione come beneficio semplice*. Reliquis a Capitulo nominandis nedum chorale servitium, onusque solvendi Sacratio Collegiatae scuta quinque in die possessionis præbendæ, sed hæc etiam ipsis, & Præbendatis Savini imposuit; celebrationem nempe duplicis hebdomadalis Missæ per turnum, certamque in singulos annos frumenti, & ceræ præstationem. Codicillis tandem jussit, quod *non volendo i Signori Canonici dar consenso, o impedire in qualsivoglia modo, che la mia volontà abbia il suo pieno effetto anche in qualsivoglia minima parte, la mia eredità*

diuà sia in tutto, e per tutto devoluta alla Chiesa di S. Maria della Misericordia di questa Terra di S. Vittoria, e con essa eredità abbia da erigersi un beneficio semplice di juspadronato della Communiù di questa Terra, inuncto beneficiatis trium habdomadaliuum Missarum onere, ac pari facta nominatione Francisci Discreti, & alterius ex filiis Nicolai Marinelli.

Testatore sub annum 1747. defuncto, erecta fuit præbenda, eamque obtinuit primum Carolus Discreti ad annum 1760., deindeque ad annum 1789. Franciscus Marinelli, alter ex filiis Nicolai. Quum per mortem igitur novissimi Præbendati factus censeretur locus nominationi Capituli, in possessionem hereditatis iuerunt Præbendati Savini, ut communem ex voluntate Testatoris conficerent massam. A nominatione tamen abstinuit Capitulum, rogavitque Sanctissimum pro applicatione vacantis præbendæ in dimissionem alieni æris, quod ad construendam Ecclesiam in summa scutorum circiter 8000. ex auctoritate Sac. hujus Congregationis contraxit. Precibus ad Sac. ipsam Congregationem remissis, hæc in prima informatione Firmanus habuit Archiepiscopus: *Certum est, ultra bina sæcula dimissionem hanc (alieni æris Capituli) esse expectandam, si aliunde non præstetur subsidiuum (tenue namque est annum depositum). At si suspensio, quæ petitur, admittatur, certum est, fere intra lapsum 62. annorum dimitti posse. Equidem alia media minus dominosa non adsunt. Usque adhuc, annuentibus EE.VV., redditus cujusdam Parochiæ fuerunt occupati: sed interest sane, ut sublata suspensione, tandem aliquando conferatur. Loca pia, quæ adsunt in Oppido, satis jam contribuerunt, & Canonici demum se ulterius gravare non possunt. Redditi namque, quos quilibet habet Canonicus, nummos 77. circiter non excedunt. At ex causa ipsius æris alieni, cuilibet ex ipsis non supersunt, nisi num. 27. circiter. Hisce in terminis gratia, quæ petitur, validis suffulta videtur fundamentis. Potissimum, quia ea concessa, nulli infertur præjudicium: Non Testatori, quiu onera ab eo præscripta, religiose a Capitulo adimplebitur: non Ecclesiæ servitio, quia hic tertius Præbendatus nunquam adfuit, & ulterius satis habet Ecclesia ipsa Ministros: non particularibus, quia nulli sunt passive vocati: non demum Præbendatis, quia consensus hac in re præstiterunt;*

videlicet senza nostro pregiudizio , & pro applicatione della terza parte delle annue entrate delle unite prebende Savini , e Porfidi .

Hac pendente informatione ; præbendam a Dataria Apostolica impetraverat Sacerdos Julianus Terribili cum derogatione juris Capituli . Re tamen cognita , retenta fuit illius supplicatio per Decretum Bñi Datarii , facto verbo cum Sanctissimo . Alter tunc comparuit candidatus , Aloysius nempe Marinelli , tanquam passive vocatus , eodemque decreto remissa fuit ejus instantia ad Sac. Congregationem , quæ Ministros audire voluit Datarie , iterumque Firmanum Archiepiscopum . Censuerunt Datarie Ministri , quod *quatenus ad præbendam vocatio d. Clerici Aloysii Marinelli per istum non ostendetur , nihil instantie Capituli ob stare ; ponderantes , illius exitum totum pendere ab arbitrio clementissimo Sanctitatis sue potius , quam a justitia ulla , quum de simplici gratia agatur , an collatio , quæ ad Sanctum Sedem pertinet , sit , an non supponenda quousque æs alienum pro necessitate Ecclesie contractum perduret , ad cujus extinctionem properandam vacatæ præbendæ redditus erunt deponendi , supportatis tamen per Capitulum ejusdem præbendæ oneribus . Ex rationibus vero , quas modo deducunt Canonici , prætentum Marinelli jus in secunda informatione exclusit Firmanus Antistes .*

Concertationi tandem se immiscuit Communitas S. Victorie , quasi locus esset codicillari dispositioni ob retardatam executionem voluntatis Porfidi . Ei vero per Sacram Congregationem Boni Regiminis interdicta est lis , neque hactenus , ut jactabant , nomine proprio illius jura deduxerunt Cives . Ideoque proponitur Causa contradicentibus dumtaxat Capitulo , Marinello , & Præbendatis Savini , qui de separatione timent præbendæ Porfidi a communi massa , licet pro tertia communium reddituum parte applicationi non contradicant .

Sub primo igitur ex infrascriptis Dubiis de sua Aloysius Marinellius contendit institutione ad vacantem præbendam . Se enim tanquam filium Nicolai passive vocatum censet verbis illis *nomino &c. un figlio del Signor Nicola Marinelli* , sibi que propterea uti qualificato institutionem deberi , per *Text. in cap. quoniam de jurepatr. , Pitou. de contro. patron. allegat. 17.*

num.12. , & allegat.85. num.3. , & Rot. in *Frmana. Capellanice* 7. Julii 1751. §.2. coram *Mauthæjo* , & in *Verulana Capellanice* 3. Julii 1786. §.6. coram R. P. D. *Rovarella* . Neque obesse ait , quod non omnes Fundator , sed unum dumtaxat nominaverit Nicolai filium ; ex quo jam effectum sortita dici posset nominatio per institutionem Francisci Marinelli germani ejus fratris . Dictionem namque illam *un figlio* , accipiendam non esse autumat *taxative* in aliorum filiorum exclusionem , sed *demonstrative* ad Marinelliam indicandam progeniem *Text. in leg. fin. §. Titia ff. de liberat. legat. , Fusar. de substit. quæst.245. num.11. , & Rot. coram Falconer. tit. de Fideicom. decis.35. num.14. , quasi omnes unius nomine collective vocati fuerint filii Nicolai* .

Ad hanc comprobandam successivam vocationem perpetua urget onera , tum primo nominato Francisco Discreti , cum filio Nicolai Marinelli imposita , nempe *due Messe in ciascuna settimana in perpetuo . . . ogni anno in perpetuum sei candele di una libra l'una &c. ogni anno all'Organista &c. due quarte di grano &c. parimente in perpetuum* . Onerum sane perpetuitas successivam ostendit vocationem ad tradita per *Molin. de primog. Hispan. lib.1. cap.6. num.28. , Valent. de ultim. volunt. vol.13. num.21. , adden. ad Ludovis. decis.207. num.9. , & Rot. in Romana Immissionis 22. Julii 1772. §.6. coram Muto* . Eoque magis favore consanguinei Testatoris , qualem se probat Aloysius .

Concordi animo Capitulum , & Præbendati Savini *taxative* nominatum arbitrantur *un figlio del Signor Nicola Marinelli* , itaut per nominationem Francisci ceteri illius filii conditione defecerint . Ubi enim sequutus est vocationis effectus in uno ex genere contemplato , perimitur jus , quo reliqui ejusdem generis ante electionem pollebant , ad *Text. in leg. unum ex familia §. si falcidia ff. de legat. secundo* , ibi = *Cum forte tres ex familia ejus essent , qui fideicommissum reliquit , eodem vel dispari gradu , satis erit , uni reliquisse ; nam postquam paritum est voluntati , ceteri conditione deficiunt* = & *Rot. coram Ansaldo. decis.703. num.1. ad 3. Maxime* , quia nominatio unius ex filiis Nicolai certo alligata fuit tempore obitus Francisci Discreti prioris nominati , per hec verba = *nomino primo il Signor Canonico Francesco Discreti , e dopo la di lui morte un figlio*

figlio del Signor Nicola Marinelli . Quum semel namque evenire deberet obitus Discreti , semel etiam volita censetur nominatio di un figlio del Signor Nicola Marinelli ; ex animadversis per de Nigr. de nominat. lib.3. quæst.11. sub num.9. , Piton. controuv. patron. allegat.75. num.69. , & seq. , & Rot. in Faventina. Beneficij 24. Aprilis 1789. §. 3. coram R. P. D. Soderino .

Ponderosum videri potest Marinelli argumentum a perpetuitate onerum . Notandum tamen , quod hujusmodi onera imposuit Fundator nedum filio Nicolai Marinelli , sed Canonico etiam Discreti in hæc verba = *nomino primo il Signor Canonico Francesco Discreti , e dopo la di lui morte un figlio del Signor Nicola Marinelli , e quello sarà Prebendato , debba celebrare , o far celebrare due Messe in ciascuna Settimana in perpetuo &c. = Ex hoc porro judicent Eñi Patres , num onerum perpetuitas , quæ absoluta non erat quoad Canonicum , a quo transire debebat præbenda ad unum ex filiis Marinelli , talis quoad istum censi valeat , seu potius dijudicanda sit quoad utrumque relativa , quousque nempe viverent ,*

Quatenus autem non concedatur Marinellio institutio ad controversam præbendam , deliberandum erit secundo de applicatione ejus fructuum in dimissionem æris alieni per Capitulum contracti ad reparandam Ecclesiam . Ponderandum in id rogant Canonici , non in proprium commodum vergere applicationem , sed in utilitatem Ecclesiæ , quæ alieno obruta ære , suum servare nequit splendorem . Nemo enim ex ipsis ad alios fortasse vivet annos sexaginta , quantum juxta relationem Archiepiscopi duratura esset . Ex jure insuper observant , onus reparandi Ecclesiam , in quam causam contractum est alienum æs , illius etiam beneficiis incumbere ex decreto Concilii Moguntini , de quo *in cap.5. de Eccles. ædifican. , & apud Burchard. Wormach. de Eccles. decret. lib.3. cap.30. , novissimaque Sac. Conc. Tridentini sanctione in sess.21. cap.7. de Reform. , quam exornant Gibert. in jus can. tom.2. tit.15. de loc. sacr. §.4. , Pecch. Zittic. de reparan. Eccles. cap.14. num.1. & seqq.*

Non adversantur in genere Præbendati ; sed restringendam contendunt applicationis gratiam ad eam tertiam redituum partem , quæ a tertio eligendo Præbendato per-

percipi deberet ad formam Testamenti. Idque consentaneum affirmant resolutioni capitulari de petenda applicatione della terza parte delle Prebende . . . senza punto voler ledere li diritti delli due attuali Prebendati, consentaneum conditioni, sub qua consensum ipsi dererunt, ut eam Canonici peterent, nempe senza nostro pregiudizio. Factum autem censent locum præbendarum communioni ob mortem Francisci Marinelli, postquam Testator illam demandavit. Capitulo tamen resistit Aloysius, tum ob prætensam institutionem, cum ex codicillaribus tabulis, in quibus sub pœna caducitatis a patronatu favore Communitatis S. Victorix prohibuit Codicillans, ne voluntatis suæ adimplementum ulla in parte impedirent Canonici, quasi jam ob imploratam applicationis gratiam sint caducati. At ponderare dignentur Eñi Patres, num prohiberi potuerit recursus ad S. Sedem pro gratia, & in caducitatem incidi contra sententiam Monetae de commut. ult. volunt. cap 13. num. 6. & seqq.

Quæritur ergo.

I. An clerico Aloysio Marinelli sit danda institutio ad præbendam Porfidi in casu &c.

Et quatenus negative.

II. An, & quomodo sit consulendum SSmo pro applicatione reddituum ejusdem præbendæ fabricæ Ecclesiæ in casu &c.

Ad I. Negative & amplius.

Ad II. Affirmative juxta votum Archiepiscopi ad vicennium & amplius.

Sess. 22. cap. 6.
de Reform.

ROMANA, SEU NULLIUS SUBLACEN. LEGATI. Innocentius Raymondus Masetti, in Romana olim Curia Advocatus, heredem instituit anno 1724. Congregationem Divinæ Pietatis Urbis sub lege præstandi singulis ejus consanguineis Puellis, quæ in unum ex designatis ipsius Urbis Monasteriis ingrederentur, annua ad men-

suram reditus scuta 60. Pluribus concurrentibus præferri voluit proximiores, & in pavitate gradus majores natu. His deficientibus, Puellas vocavit pauperum Advocatorum, qui Romæ nati essent. Ac præferri tandem jussit inter consanguineas, & extraneas *in parità di requisiti sempre le più povere*, iterumque *l'orfane alle altre, che avessero i loro Genitori*, ita tamen, *ut si abbia anche qualche riguardo alle più vistose, come costituite in maggior pericolo*.

Defuncta nuper Francisca Posthumi Testatoris consanguinea, quæ hujusmodi subsidio ex Pontificia gratia fruebatur in Oppido Ponsæ, Sublacensis Abbatix, subsidium ipsum a *Sanctissimo Domino Nostro* impetravit Candida Posthumi illius neptis annorum 14., *etiãmsi in nullo ex quatuor Monasteriis ab eodem Testatore designatis, sed in pia Magistrarum domo Sublaci existente, educationis causa vivere, & permanere intendat*. Re cognita, Supremum etiam adiit Solium Quintilia Cartapaoli, in eodem constituta consanguinitatis gradu, sed in majori ætate; precibusque ad Sacram hanc Congregationem remissis, dum informatio pendebat, de qua rogatus fuit Eñus Boromæus, Congregationis Divinæ Pietatis Protector, binæ aliæ prodierunt paris gradus consanguineæ, Mariangela scilicet Paluzzi, & Maria Candida Liberati. Ex his novissima, & Candida Posthumi coram Eñno steterunt Protectore, qui de ipsis propterea, ac de Quintilia Cartapaoli, quæ prior Pontificiæ gratiæ contradixit, ad EE. Vestras refert, eaque favore Posthumæ observat, quæ inferius ex illius scriptis notantur; ac ponderandum monet, *rem hic non esse amplius integram, sed jam controversum legatum uni ex Puellis collatum esse, & agi de infirmanda, ac revocanda Pontificiæ gratia, quæ semper venerationem, & obsequium sibi vindicat, nisi quod subreptionis non temere notari posset semel ac supplicans retinuit, alius quoque adesse, Puellas æquale jus habentes, quæ idcirco æque ad Legatum adspirare potuissent*.

Reformatis dubiis, quæ in contumaciam subscripta fuerunt, de his modo cum Posthuma, una contendit Maria Candida Liberati, reliquis iterum atque iterum frustra intimatis. Agitur sub primo de executione Pontificiæ gratiæ, quæ, nisi de subreptione, & obreptione doceatur, frustrari non debet, per *Text. in cap. 16.*

de reg. jur. in sexto. Subreptitiam eam censet Liberata ob reticentiam aliarum consanguinearum existentiam, quæ facile Summum Pontificem a concedendo indulto retraxisset, *Polit. de jurepatr. dissert. 19. num. 29. & seq.*, & *Rot. in Policastro. Beneficii 27. Novembris 1758. §. 8. cor. Ratta*. Idque comprobari ait ex posteriori ipsius Pontificis facto, qui Causæ cognitionem ad Ee. Vestras deinde ablegavit. Reticentiam contra excusat Posthuma ex narrata vocatione proximiorum Puellarum *in genere*. Ex hoc sane cogitare potuit *Sanctissimus* de earum existentia, quæ cum ipsa concurrunt; quod satis est ad excludendam subreptionem, *Felin. in cap. nonnulli num. 18. de rescript.*, *Cassad. decis. 12. nu. 6. de præben.*.

Nisi Pontificia hæc exequenda erit gratia, de secundo de-
 liberari poterit Dubio super Puellarum litigantium jure. Majorem Maria Candida Liberati ostendat ætatem, suamque in paritate gradus desumit prælationem ex anterioribus illis testamenti verbis: *si preferis chino sempre le più prossime, ed in parità di grado le più avanzate in età: ulterius tum pauperiorem esse, tum aliquo modo etiam orphanam dici posse, cum Matrem non habeat; & Pater ei secundam jam Novercam superinduxerit, & postremo magis etiam periclitantem ob aliquam formæ præstantiam contendit, ut refert Eius Protector*. Opponit Posthuma Liberatæ, quod Patrem habeat, & altero propterea destituta sit orphanæ requisito, juxta *Amost. de Caus. piis lib. 4. cap. 6. a num. 42. ad 51.*, eidem vero, & Quintiliæ Cartapaoli, quod utroque ipsa orbata Parente, omnium sit pauperrima, & pulcherri-
 ma; ac sibi uni idcirco convenient' posteriora ejusdem testamenti verba: *in parità di requisiti, sempre le più povere; P' orfane, le più vistose*, quæ sua vi derogant, aut declarant priora, *Leg. pacta novissima Cod. de pact. Torr. de pact. futur. success. lib. 2. cap. 38. num. 133.*, & *seq.*. Potissimum, quia *Testator non tam de alimentis providere voluit consanguineis suis, quam etiam securitati, & videlicet honestati consulere, ut advertit Eius Protector*, quibus in terminis viduam etiam minus tutam virgini præferendam censuit Sacra hæc Congregatio *in Romana Commutationis voluntatis 10. Februarii 1735.*

Quæritur itaque.

- I. *An Indultum Apostolicum sit exequendum in casu &c.*
Et quatenus negative.
- II. *An, & cujus favore sit locus consequitioni Legati pii Masetti in casu &c.*

Ad I. Affirmative.

Ad II. Provisum in primo.

FULGINATEN. CONCORDIÆ. Testamento anni 1745. detrabi jussit Hyacinthus Seracchi ex sua hereditate scuta 24000. , eaque in tot acquirendis Locis MM. ita Francisco, Claudio, & Canonico Laurentio ejus ex Fratre Nepotibus particularis institutionis titulo reliquit, ut fructus scutorum 11000. perciperet Franciscus, e suoi figli in infinito, totidem Claudius, e se avesse figli legittimi, e naturali, dopo la sua morte spettino alli medesimi, e loro discendenti in infinito; ac reliquos scutorum 2000. Canonicus Laurentius, essendo questo provisto di patrimonio. Eos ipsos vero, alterumque nepotem Jo. Baptistam universales instituit heredes in uqual porzione, eccetto però li scudi 24. mil. lasciati come sopra agli eredi particolari; e morendo ciascuno senza figli legittimi, e naturali, la porzione di questo si accresca agli altri, che avranno figli maschi, quali sostituisco dopo la morte de' Padri alla successione de' beni, e non solo i figli, ma li figli de' figli maschi in infinito. In casu rursus, quod masculina deficeret heredum linea, e ne restassero figlie femine in stato celibe una, o più in casa, e non altrimenti, jussit, che le medesime, o ciascuna di esse abbia a godere l'uso-frutto della mia eredità tutta, finche vivono in stato celibe, e non altrimenti. Ac post extinctam denique la linea masculina, e feminina in stato celibe, e non altrimenti, ultimo loco substituit Sodalitium Planetus Civitatis Fulgineæ, cum perpetuo onere quotidiani Sacri.

Sess. 22. cap. 6.
de Reform.

Unus adhuc ex heredibus Claudius in cœlibi vivit statu, ac una ex Francisco est filia Eleonora, quæ tamen ex nobili ejus viro Christiano Rossi multam habet prolem. Quum in grandævo igitur Claudio, expiratura forsitan erit masculina linea de Seracchiis, jactari hinc cepit Sodalitium de sua tunc purificanda substitutione ad universam Hyacinthi hereditatem, comprehenso prælegato scutorum 24. mil. . Præventivum idcirco adversus eam judicium instituerunt anno 1784. in episcopali Curia Fulginei Claudius, Eleonora, & Christianus Rossi tamquam Pater, & legitimus filiorum ejus administrator, pro separatione scutorum 24. mil., eorumque adjudicatione pro rata scutorum 11. mil. Claudio, aliorum scutorum 11. mil. Eleonoræ uti filiæ, & heredi Francisci, ac scutorum 2000. ipsimet Claudio quoad usumfructum, Alexandro vero Rossi heredi Canonici Laurentii quoad proprietatem; reque mature discussa, definitiva tandem illorum favore prodiit sententia, in qua declaratum etiam fuit, nullam jus Sodalitio competere super prælegato. Pendente appellationis Causa coram A. C., rem componere tentavit Sodalitium quoad reliquam quoque hereditatem liquidatam in scutis paulo supra 6000., ac per duplicem resolutionem Congregationis, quam vocant *dei quattordici*, deindeque Generalis, obligationem accepit præsentium scutorum 2000., ac parisi summæ post extinctam progeniem Eleonoræ sub oblatione renunciandi cuicumque juri, & actioni, quæ sibi ex testamento Hyacinthi competere posset,

Statim hujusce concordiæ approbationem a *Sanctissimo Domino Nostro* postularunt Sodales, precibusque ad Sacram hanc Congregationem remissis, censuit in sua relatione Fulginatensis Episcopus, *concordiam a Sodalibus initam, donationis potius* (ex parte Seracchii, ac de Rubeis) *quam transactionis sapuisse naturam*; nam de una disserens hereditate scutorum 6000., rigorosam impugnavit masculorum ex masculis vocationem, scriptamque dixit substitutionem Societatis in remotissimo casu deficientis etiam lineæ fæmininæ ex verbis illis, *terminata la linea masculina, e feminina*, eo quod dictio *linea* propagationis est, neque ad cœlibes idcirco restringi valet fæminas, de quibus Testator in fæminina memoranda loquutus fuit, nempe *e femlnina in stato celibe*. Pluribusque tandem de causis existimavit

initam inter Partes concordiam Vestra confirmatione dignissimam . Primo quia Sodalitium potius donatarium dici potest , quam transigeus . Secundo quia quum prælegato deducto , univesum as aurea non excedat sex milia , Sodalitium bismillia modo recipiens aurea , tertiam possidet absque ullo alce periculo assis portionem . Tertio quia quum Claudius adhuc superstes , trino etiam possit lustro vitam producere , Sodalitium interim ingentem fuctuum percipit copiam , ut dimidiam forte capiat hereditatem . Quarto , quia quum Claudius possit ad iuptias conuolare , & universam Sodalitii spem irridere , locupletissima Sodalitii sors est reputanda . Quinto quia quum nubens fœmina resolvat Sodalitii vocationem , in casu dumtaxat cœlibis fœminæ substitutæ , adhuc tamen alia aurea bismillia stipulatur in casu , quo linea fœminina deficiat . Sexto demum quia si altera lis instauranda , altera sit instituenda , in tanta rerum ambage , in tot questionum anfractu nummis , iisque plurimis , opus est præsentissimis . Jam vero tanta in Sodalitio est angustia nummaria , ut ne ullus quidem adsit fundus , nullus suppetat census , nullum denique non dico marsupium , sed nec teruncium adseruet . Præter hæc vero disertum , typisque impressum edidit votum , seu contumacialem sententiam super comprehensione fœminarum in secunda dispositionis parte , de qua infra sermo redibit .

Aliter , de suo voto rogatus , sentiit Eñus Dominus Cardinalis Carrara . Licet namque putaret , transactionem prædictam utilem , & proficuum Sodalitio haberi posse , si super successionem ad prælegatum scutorum 24. mil. dumtaxat esset transigendum , propterea quod non substituit Testator Sodalitium post defectum lineæ masculinæ trium Nepotum , quos ad ussecutionem dicti legati vocavit ; eam tamen quoad superextantem hereditatem arbitratus fuit damnosam , ob scriptam Sodalitii substitutionem post defectos masculos , rigorose in dispositiva testamenti vocatos , nempe morendo ciascuno (ex tribus legatariis) *venza figli legitimi , e naturali , la porzione di questo si accresca agli altri , che avranno figli maschi , quali sostituisco dopo la morte de Padri alla successione de beni , e non solo de figli , ma li figli de figli maschi in infinito* . Hujusmodi porro substitutiones de solis masculis ex masculis intelligendas ait ; nam Testator *de fœminis , & heredibus progenitis , & quocunque in gradu existentibus ne verbum quidem fecit ; nullam illarum favo-*

re indicit substitutionem ; de masculis ex masculis semper loquutus est , idque per digressum ad plures gradus masculinos tantum ; in suis heredibus qualitatem masculinam semper requisivit ; & sive inunctiati , vel substituti illi fuissent , non aliter ad possessionem suce hereditatis vocavit , nisi quatenus ex masculis descenderent ,

Hoc ipsum desumpsit ex parte conditionali , ob substitutionem in defectum lineæ masculinæ feminas , quæ domi manerent cœlibes , & in cœlibatu perseverarent . Si enim in partē dispositiva Testator feminas admisisset ad possessionem suce hereditatis , opus non erat , ut de iisdem feminis mentio fieret , illasque descendantibus masculis substitueret in parte conditionali . At quoniam Testator feminas cum certa , & determinata qualitate in separata oratione ad successionem vocavit , hinc sequitur , dictas feminas nec vocatas , nec comprehensas fuisse sub vocatione descendantium a nepotibus . Ex eadem rursus conditionali vocatione feminarum , quæ cœlibatum in propria domo servarent , arguit a contrario sensu , tam nuptas in sæculo , quam in Domino fuisse exclusas , cum iisdem a Viro , vel Monasterio alimenta præstarentur . Atque hinc nihil fecit mentionem lineæ femininæ , utpote conjunctæ cum qualitate cœlibatus , & relatione ad reliqua omnia , quæ in præcedenti sermone expresserat Testator . Et ita conclusit ; Quamvis autem jura Sodalitii non adeo dubia , & incerta mihi videantur , ut de his felici exitu dubitari debeat ; nihilominus ad parcendum expensis , & habito respectu tum ad Sodalitii paupertatem , tum etiam ad casum , quod Claudius uxorem ducat , & filios masculos suscipiat , putarem , quæstionem compesci , & dirimi posse , non quidem adprobando transactionem propositam , sed aliam inveniundo concordiam , quæ conventiones , & pacta æquiora præseferat , quæ Sodalitio utilis , & proficiua sit , & Testatoris suffragio prospiciat per celebrationem Missæ quotidianæ ab ipso demandatæ , tum cum casus obveniat vocationis Sodalitii ,

Cognito per Seracchium , & de Rubris ex rescripto ostendatur consultissimo Eñi Relatoris voto , ex jure potius egerunt , ut a superextante etiam hereditate Sodalitium excluderent , & contumacialem ab eadem Fulginatensi Curia obtinuerunt Sententiam . Resumpto tamen amicabilem tractatu , secundam proposuerunt concordiam ,

in qua summam pollicebantur scutorum 3000. obito Claudio, ejusque interim compensativos fructus, Locomm. instar; atque extincta masculina & fœminina linea Eleonoræ scuta bismille, sub correspectiva Sodalitii renunciacione testamentariæ dispositioni Hyacinthi. Iterum de nova hac concordia ad EE. Vestras retulit Eñus Carrara, satisque sibi non videri ait oblatam summam ad compensandum Sodalitii jus super hereditate scutorum 6000, eo magis, quia *ipsemet Claudius Seracchi pollicitus fuit in prima concordia persolvere scuta 2000. in actu stipulationis instrumenti, & alia scuta 2000. post extinctionem lineæ masculinæ, & fœmininæ Eleonoræ Felicis*. Proindeque fuit in sensu, quod ultra solutionem scutorum 3000. addenda sint in transactione alia scuta 1000. persolvenda post mortem ultimi descendens masculi ex masculo dictæ Eleonoræ Felicis, cuius favore Claudius de bonis suis disponere intendit,

Statim præterea investienda autumabat scuta 3000. in actu stipulationis persolvenda, tum quia *sicuti Confraternitas, nunc remittit jura sua super reliqua hereditatis parte, justum est, ut & ipsa nunc iidem beneficium transactionis ossequatur*; tum quia *patrimonium Seracchi, ut fertur, pro majori ejus parte in negotiis, & mercatura consistit, hincque humanis vicissitudinibus subesse potest*. Et accuratius perpenso testamento, de comprehensione dubitavit prælegati scutorum 24. mil. in substitutione Sodalitii, ideoque censuit, concordiam arctandam esse ad scuta 6000. tantum, nec eam ampliandam ad prælegatum scutorum 24. mil.; nam si remittantur a Confraternitate jura tam super scutis 6000. quam super aliis 24. mil., impar tanto magis videtur oblata summa scutorum 2000. tantum pro nunc, & unius milliaris post defectam lineam masculinam Eleonoræ Felicis. Injungendum postremo inquit Sodalitio onus celebrandi ab obitu Claudii Missam quotidianam; & approbandam concordiam *hisce adhibitis conditionibus, & pactis, nec non reformata modula instrumenti transactionis juxta modum superius expressum*; suaque eximia docilitate permisit, ut res tota EE. Vestrarum judicio subiiceretur in Folio.

Concordiam vero ita reformatam exhibent Transigentes. Scuta Seracchius, & de Rubeis despondent 3000. deficiente Claudio solvenda ad effectum investiendi favo-

re Sodalitii in bonis stabilibus, vel Locis Montium, eorumque interim fructus compensativos *alla ragione di LL. di Monti*, e come se fossero effettivamente rivestiti in *LL. di Monti*; & alia scuta 2000. post omnem extinctam possibilem Claudii, ac vigentem Eleonoræ progeniem, ut fundus ex his Missæ quotidianæ constituatur. Indefinitam contra renunciationem offert Sodalitium, universæ scilicet hereditati, quæ in prælegato etiam scutorum 24. mil. consistit; & de hac modo sub infrascripto Dubio agitur approbanda concordia.

Transigere quidem licet in dubio litis eventu, per *Text. in leg. 1. ff. de transact.*, non item in claro, ne quis ob vanum illius timorem ad iniquam concordiam adigatur, ut per *leg. 12. Cod. eod. tit. observant Valeron. de transact. tit. 1. quæst. 2. num. 6.*, *Urceol. eod. tract. quæst. 2. num. 42. & seqq.* Duo autem in nostro themate sunt juris articuli, qui ad novum in iudicio revocari possent examen; utrum nempe Sodalitii substitutio prælegatum comprehendat scutor. 24. mil., & nun ad reliquam hereditatem vocata sit feminina linea Seracchi, quæ illam impediatur. Quoad prælegatum sane ponderandum, relicta fuisse scuta 24. mil. titulo institutionis verbis illis, *miei Eredi particolari fo, istituisco, evoglio che siano*. Prælegatum enim jure institutionis, naturam assumit universalis fideicommissi, & cum tota restitui debet hereditate, *Menoch. cons. 834. num. 15.*, & *præsumpt. 194. num. 50. lib. 4.*, *Fusar. de substit. quæst. 650. num. 83.* Purum insuper ac simplex non fuit prælegatum Francisci, & Claudii, sed cum opere fideicommissi favore eorum descendentiū in infinitum; ideoque comprehensum censetur in universali reliquæ hereditatis fideicommissio pro descendentiibus ipsis ordinato, *Rot. in Recent. decis. 140. num. 12. part. 15.*, & *coram Pen. decis. 645. num. 4.* In hoc rursus institnendo fideicommissio prohibuit Testator deductionem legitimæ & trebellianicæ, *accìo la medesima eredià ritorni intieramente a detti figli Maschi*, iterumque, *accìo tutta l'eredità intieramente, e senza alcuna diminuzione di legittima, trebellianica, o altra quota, intieramente vada alla Ven. Compagnia del Pianto*. Præceptum hoc siquidem restituendi integram hereditatem, prælegatum etiam appellat, ejusque comprehensionem inducit, *Fusar. de substit. quæst 650. num. 71.*

num. 71. & 94., & Rot. in Recen. dec. 122. num. 12. part. 12.

Urget contra, quod separari voluit Testator prælegata scuta 24. mil. ab hereditate comando, inquit, *della mia eredità si levino in primo luogo scudi 24. mila, degli altri effetti, che rimarranno eredi universalis istituisco &c.* Si una ergo hereditatis pars distincta est ab altera ex dirimentibus illis verbis *si levino*, aliisque *degli altri effetti*, exclusum quoque censetur prælegatum ab universali fideicommisso, per *Text. in leg. Marcellus §. Quidam liberis*, & *in leg. in fideicommissariam §. Quoties ff. ad Senat. Consult. Trebell.*, *Peregrin. de fideicom. art. 7. num. 44.*, & *seq.*, *Tondut. qu. & resol. cap. 85. num. 1.*, & *seqq.*, *Rot. in Recen. dec. 143. num. 8. part. 1.*, *coram Ubald. dec. 526. num. 5.*, *coram Bich. dec. 449. num. 4.* Potissimum quia diverse Testator de utraque portione disposuit. In particulari enim fideicommisso scutorum 24. mil. communibus usus fuit verbis, vocavitque Legatariorum filios, & descendentes, quorum nomine continentur etiam feminae, *Rot. coram Molin. dec. 127. num. 3.*, & *dec. 507. num. 1.*, neque ullam inter eos ordinavit reciprocam. In altero vero universali filios, & descendentes substituit masculos cum reciproca lineari. Ex hac sane dissimili dispositione diversa quoque desumitur prælegati, & universalis fideicommissi natura, *Gratian. discept. 828. num. 15.*, & *seq.*, *Card. de Luc. de fideicom. disc. 128. num. 5.*, & *Rot. coram Bich. dec. 278. num. 10. & seq.*

Pauca hæc quoad primum juris Articulum. Quo vero ad secundum universalis fideicommissi, ad quod substitutum est Sodalitium; deficit quidem agnationis contemplatio, nec facile idcirco ex conjecturis de agnitione judicari valet illius qualitate, *Rot. in Romana, seu Firmana Fideicommissi de Burattis 20. Januarii 1751. §. 14. coram Eñno D. Card. Migazzi*, & *in Pisauren. Immissionis 10. Januarii 1752. §. 9. coram Cortada.* Deficit etiam feminarum exclusio per modum regulæ, in qua præcipuum consistit contemplatæ agnationis fundamentum, ut præ ceteris dixit *Rot. in Romana, seu Firmana Fideicommissi de Burattis 15. Maii 1752. coram Bussio.* Ideoque accipienda non videretur in rigido sensu iterata filiorum, nepotum, & descendentium masculorum mentio, sed prærelative ad feminas,

quæ

quæ iis propterea deficientibus ad successionem admittuntur, *Card. de Luc. de Fideicom. disc. 48. numer. 4. & seq. Censal. ad Peregrin. de Fideicom. art. 20. §. Respondetur primo, & Rot. in Velierna Immissionis 25. Junii 1753. §. 5. & 6. cor. Bussio.*

Ex pluribus contra argumentis, quæ rigorosam suadere possent masculorum ex masculis vocationem ad fideicommissum universale, animadversionem meretur distincta fæminarum contemplatio post defectam lineam masculinam, earum nempe, *che restassero in stato celibe in Casa, e non altrimenti*. Dum hanc porro habent vocationis sedem, neque ipsæ, neque earum filii masculi suam mutuare queunt vocationem ab ea testamenti parte, in qua ex familia Seracchia vocantur *non solo i figli, ma li figli de figli maschi in infinito*, ut animadvertit *Rot. in Nullius, seu Earfen. Immissionis 1. Februarii 1760. §. 4. coram Ubaldo, in Romana Immissionis 11. Januarii 1765. coram Giraud, & in Ferrarien. Immissionis 7. Martii 1777. sub §. 11. coram Muto*. At destituta est Eleonora qualitate cælibatus, cujus sub conditione subsidiarie vocata fuit, ac per consequens tanquam nupta, cum filiis exclusa censetur; quum successio data sub conditione, in casu contrario adempta dicatur, ad *Text. in leg. aliquando 106. ff. de condit. & demonstrat., & leg. 10. ff. de adm. legat. Donell. in comment. jur. civil. tom. 3. pag. 1288. num. 6., Polit. de Fideicom. dissert. 77. num. 4. tom. 2., Rot. in recent. decis. 486. num. 1. part. 1.* Et quamvis ex condicionali mentione lineæ fæmininæ, *terminata la linea masculina, è feminina*, desumi posse videatur, reipsa eam in propria sua significatione contemplatam fuisse; nam *linea est collectio personarum ab eodem stipite descendantium, gradus continens, & numeros distinguens*, ut ait *Rot. in decis. 21. num. 21. part. 5. rec. tom. 1.* Ex verbis tamen immediate sequentibus *in stato celibe, e non altrimenti* ponderare dignentur Esmi Patres, num lineæ fæmininæ nuncupatio accipienda potius sit pro collectione fæminarum, quæ post masculos *restassero in stato celibe, una o piu in Casa, e non altrimenti*.

Quatenus igitur restitutioni obnoxium non censeatur prælegatum scutorum 24. mil., sed reliqua tantum hereditas scutorum 6000., deliberandum postremo erit, num utiliter pro ea acciperet Sodalitium scuta 3000.,

sequuto obitu Claudii, & interim fructus compensativos ad instar LL. MM., aliaque 2000. in remotissimum tempus extinctionis lineæ masculinæ, & femininæ Eleonoræ. Advertere tamen dignentur Eñi Patres circumstantias, in quibus res versatur. Seracchius namque, & de Rubeis super utraque hereditatis parte habent sententiam, nec par est pauperrimum Sodalitium prosecutioni litis; quodque magis urget, ducere posset Claudius uxorem, & masculos ex ea, qui Sodalitium excludant, licet grandævus suscipere. Hæc porro Vestram mereri possent indulgentiam pro approbatione concordiæ, ex qua insignem Sodalitium consequeretur summam in defectum Claudii, & annum inrerim conspicuum redditum. Ad ea insuper advertant, in quibus Eñus Relator reformandam censet transactionem ad celebrationem præsertim Missæ quotidianæ, quam vix purificata Sodalitii substitutione Testator præscripsit, & Transigentes contra polliceri videntur ex fundo scutorum 2000. post extinctam masculinam, & fœmininam lineam Eleonoræ. His igitur perpensis, respondere placeat.

An, & quomodo sit approbanda Transactio in casu &c.

Affirmativè, & scuta termille post obitum Claudii persolvenda, investiantur cum ouere celebrationis quotidiani Sacri ad formam Testamenti.

MATILICEN. Plura Sacerdoti Jacobo Vici tanquam Parocho Villæ Collium incumbunt onera; hebdomadale nempe incerti Fundatoris Sacrum; annua alia ex diversis legatis 43. Pro his omnibus quædam ei sunt terreni frustula valoris scutorum 50., tenuesque in eadem summa censuum sortes annui redditus scutorum circiter 2. 50., quæ cum reliquis Paræciæ bonis annum constituunt redditum scutorum 41. 70. Vix tamen detracta Missarum eleemosyna, aliisque scutis 28. pro cera, cathedratico, & collectis, annua supersunt scuta duodecim. Hac igitur de causa EE. Vestris supplicavit Parochus anno 1781. pro translatione hebdomadalis Missæ a Matilicensi Collegiata ad Parochialem,

Sess. 24. cap. 13. Sess. 25. cap. 4. de Reform.

ac reductione Missæ hebdomadalis, & Missarum 43., prodiitque rescriptum, quoad translationem tantum. *Missæ hebdomadalis à Collegiata Matilicæ ad Ecclesiam parochialem pro gratia: quo vero ad reductionem Missarum scribatur Episcopo, qui referat de reditu annuo Parochialis, ducto calculo per decennium.*

Juxta secundam hujus rescripti partem, statuit Cameriniensis Episcopus, sub quo tunc erat Matilica, liberum Paræciæ reditum in scutis duodecim. At iterum sequenti anno 1782. certiorari voluit Sacra Congregatio de quantitate incertorum, quæ percipi annuatim possint ex jure stolæ, & an spes ulla sit, quod provideri possit Parochus ex unione alicujus beneficii simplicis; constititque ex altera illius relatione, percipi decennio posse ex stola scuta circiter 25., nullamque esse Beneficiorum spem obtinem illorum numerum in eâ Diœcesi, ac in Villa præsertim Collium. His itaque perpensis, rescripserunt tandem EE. VV. sub die 10. Maii 1783. *negative, & Episcopus provideat ad formam S. Concilii Tridentini.*

Novo ad Matilicensem, & Fabrianensem Cathedram erecto Episcopo, preces renovavit Parochus pro reductione onerum; isque etiam Antisies *extra dubium positum* dixit, prædictam Paræciam tenui reditum quantitate fulciri, adeo ut ad sustentandas Ecclesiæ, & prædictarum Missarum oneribus impar habeatur. Retulit insuper, quod sicut Cameriniensis Episcopus, in cujus tunc Diœcesi Matilicense Territorium censebatur, nulla ratione hujusmodi incommodo meliori potuit, resque infecta permansit, ita perdifficile erit, ut mihi ratio in posterum suppetat ejusdem Paræciæ paupertati providendi. Ac deleri tandem censuit pensionem scutorum duodecim, qua favore Canonici Parisii Vanni gravatur Parochus. Proposita vero per Summaria precum instantia, stetit Sacra Congregatio die 18. Augusti 1787. *in decisis sub die 10. Maii 1783., addita clausula & à D. Secretarium cum Sanctissimo, qui in audientia diei 22. ejusdem mensis mandavit, ut recurreret Orator in casu vacationis alicujus canonicatus, aut pinguis beneficii, etiam curati.*

De hac diffidens providentia, rediit Parochus elapso anno ad Sacram Congregationem; ac secundo Matilic-

censis Episcopus de singulis ex præscripto refert Missarum legatis, eorumque fundis, & redditibus, nec non de actione adversus heredes decessoris Parochi Thomæ Tassi, qui depositarius fuit unius & alterius summæ legatæ. Ignotam dicit originem hebdomadalis Sacri, ad Parochialem Ecclesiam translatis; ignotum ejus fundum. Prædiola contra valoris scutor. 50. pro legato esse Mosciatti, quod Sacra hæc Congregatio reduxit anno 1650. ab hebdomadali Sacro ad annuas Missas quindecim, ac *unum ex iis est*, quæ Missas constituunt 43., neque *attenta reductione gravari Parochum*. De reliquis hinc disserens legatis; relicta ait ab Anna Maria Boarelli scuta vigintiquinque pro annuis duobus Officiis, *quæ satisfacta ab antiquioribus etiam Parochis recognovi cum annua celebratione Missarum decem*. Ex ea autem summa investita duntaxat fuisse per Parochum Thomam Tassi scuta 2., & obul. 50., uti residuum legati; fortasse quia aliud fecisset investimentum. Ac censum postremo existere in sorte scutorum 50. pro tribus aliis legatis Missarum 18., quarum quinque relicta fuerunt a Joanna Livii, totidem ab Augustina Benvenuti, octo à Sancta Boldrini.

His expositis, Vestræ remittit deliberationi, *num concedenda sit Oratori reductio oneris Missæ unius qualibet hebdomada, pro quo nullus reperitur assignatus fundus; num alterius Missarum decem pro Anima Mariæ Annæ Boarelli, cujus fundus olim scutorum vigintiquinque, modo est scutorum duorum cum dimidio, eadem sit reductio facienda; num dein de tribus reliquis legatis idem dicendum, pro quibus celebrantur annuæ Missæ viginti tres, [revera octodecim] cum elemosyna scutorum duorum, & obul. 50., quæ ex dicto censu proveniunt; inspecto præsertim tenui Paræciæ redditu*. Reductionem enim non postulat modo Orator legati Mosciatti, cujus sufficiens est redditus. Et de consensu tandem interesse habentium, quos audire potuit, testatur.

Petitam retardare posset reductionis gratiam verisimilis commixtio fundi Missarum, ab unoquoque Legante relicti, cum reliquis Paræciæ bonis. Neque enim absque fundo relata fuissent illarum onera in tabella Parochialis Ecclesiæ, neque tandiu ea adimplevissent Parochi. Hoc autem posito, æquum videri non posset,

set, ut justis per reductionem fraudentur suffragiis, qui pares reliquerunt fundos, ut censuit Sacra Congregatio in *Ostunen. Reductionis Missarum* 4. Decembris 1734., & in *Derthonen. Absolutionis, & Reductionis Missarum* 7. Julii 1787. ad I. Dub. Maxime quia Parochiam accepit Orator nedum cum relatis Missarum oneribus, sed cum annua etiam pensione scutorum 12. Difficilius namque in his terminis concedi solet reductio, ut in *Bononien. Reductionis Servitii Chori* 16. Junii 1787.

Seposito præterea legato Mosciatti, cujus reductio non postulatur, notandum est quoad alterum Boarelli, investmentum factum à Parocho Tassi scutorum 2., & obul. 50., uti residualium legato summe scut. 25., argumento esse posse præcedentis investmenti scutorum 22. 50. in aliquo forsitan prædiolo, cujus reditus, juxta aliorum capitalium fructum, annualem excedunt taxam Missarum decem. Pro reliquis vero legatis tribus Missarum 18. fundum existere scutorum 50., annui reditus scutorum 2. 50., quæ pro qualibet Missa dant eleemosynam obolorum circiter 14. Atque ex his judicent Eñi Patres, num concedenda sit reductio, quæ post acceptationem fieri solet ad manualementem, ut in *Fanen. Reductionis Missarum* 14. Februarii 1761.

Licet contra ex *Tridentina Synodo sess. 24. cap. 13. de reform.* certa sint media succurrendi pauperi Parochiæ, beneficiorum nempe unio, Decimarum assignatio, Parochianorum symbola, aut collecta; his tamen deficientibus, provideri etiam valet *qua commodiori videbitur ratione*. Testimonio decessoris Episcopi desunt in nostro themate beneficia. Decimæ vero in Villa Collium sunt tenues, jamque a Parocho percipiuntur; ac difficilis fortasse est in humili Oppido Parochianorum contributio. Deliberandum ergo, num ad levandam Parochi inopiam locus esse valeat reductioni Missarum, ut in *Syracusana Missarum* 10. Martii 1759., in *Spoletana* 27. Junii 1789., & 18. Decembris elapsi anni 1790. In casu tamen affirmativæ resolutionis ponderare etiam dignentur Eñi Patres ex novissima informatione Episcopi, quæ Missarum legata sint reducenda, & num temporaria, vel perpetua fieri debeat reductio. Perpetua quidem non erit pensio Canonici Vanni, & tunc annua reditibus Parochi

accrescent scuta duodecim , quæ onus superabunt
Missarum .

Impetrata igitur per Oratorem ab Eñõ Præfecto licentia
de redeundo , quæritur

An , & quomodo sit locus reductioni Missarum in ca-
su &c.

Non proposita cum sequenti .

SEGUSIEN. REDUCTIONIS MISSARUM . Usufru- *Sess.25.cap.4.*
ctuariam heredem scripsit anno 1765. Joseph Anto- *de Reform.*
nius Coppo uxorem suam Ludovicam Ardizzone , ea-
que defuncta , vel ad secundas nuptias transeunte ,
laicalem plerisque ex bonis instituit capellaniam ad
Altare B. Virginis Gratiarum in Parochiali Ecclesia Ca-
prianarum ; imposuitque Capellano onera residentie ,
& Missæ quotidianæ per se ipsum ; nec non assisten-
di infirmis ; administrandi Sacramentum Pœnitentiæ ;
erudiendi pueros ; reparandi Capellam , Altare , he-
reditarias ædes ; sacram parandi supellectilem , oleum ,
ceram ; præstandi Parocho elemosynam juliorum
duodecim pro annuis Missis quatuor cum cantu ; di-
tribuendi quotannis inter pauperes mensuras sex , vul-
go *emine* secalis , cadumque vini ; & duos alios tan-
dem vini cados inter Capuccinos . Ab actuali tamen
Sacerdotio exemit passive vocatos , quibus superex-
tantes etiam attribuit bonorum fructus .

Hæc sunt ejus verba : *Con dichiarazione specialmente ap-
posta , che se il nominato sarà dei chiamati predetti ,
resti facoltativo di far adempire per mezzo di altro Sa-
cerdote da eleggersi alla celebrazione della Messa , ed
a tutti gli altri obblighi sovra imposti ; non mai però
valendosi del Parroco , acciò vi siano sempre due Mes-
se , e due Sacerdoti per l'assistenza degl'infermi , ed
erudimento dei fanciulli [ai quali fini è precisamente
diretta l'intenzione del Signor Testatore] . E tal surro-
gazione avrà soltanto luogo finchè il nominato sarà
giunto , e compiti gli anni 25 . , e non oltre ; nel qual
caso*

caso, ed anche pendente qualsivoglia vacanza della cappellania, sospensione d'istituzione, nomina, e qualsivoglia accidente, esso Signor Testatore dichiara, e vuole, che senza ingerenza, ed esclusivamente ad ogni Superiore Ecclesiastico, dal Provinciale, e Definitori de' PP. Carmelitani Scalzi si nomini quel Sacerdote che crederanno più a proposito all'adempimento di tutti gli obblighi al Cappellano stesso ingiunti, fissandoli quella mercede, che stimeranno convenevole, da prendersi, e separarsi avanti ogni cosa dai frutti, e redditi, ed il sopra più dei frutti si rimetterà al nominato in fine di cadav' anno per coadiuvare alla di lui manutenzione nell'attendere al corso degli studj per rendersi Sacerdote celebrante, e confessore nel compiere gli anni 25.

Justa nominatione capellaniam obtinet Clericus Antonius Maria Bollati annorum circiter tresdecim ex passive vocatis. Tales ipse non esse asserit illius reditus, ut detracto stipendio Sacerdotis, qui ejus loco onera adimpleat, quidquam sibi juxta votum Fundatoris supersit; ideoque EE. Vestras rogat pro reductione Missæ quotidianæ ad dies festos, & pro assignatione vacationum, in quibus Capellanus pro tempore libere eam applicare valeat. Hæc autem Segusinus refert Episcopus. Synodus & Administratores Loci, Parochus, & plerique Incolæ dicti Loci per capita domorum modis omnibus contendunt Oratoris postulationem esse reiciendam, exponentes, quoniam concessa reductione oneris quotidiani, & personalis celebrationis Missarum a Fundatore præscriptarum ad dies festos, ac dato Capellano aliquo tempore vacationis, verosimiliter Capellanus non resideret, ac tempore vacationum die festo non celebraret, sicque frandaretur mens pii Fundatoris, qui spiritali utilitati Incolarum dicti Loci consulere intendens, capellaniam finuluvit eo consilio, ut in Loco, ubi solus Parochus degit, nec effulget spes, ut alius Sacerdos idoneus inibi commoretur, eidem Parocho Coadjutorem compararet, qui illi in cura Animarum opem ferret, & adimplendo oneribus Capellano præscriptis, Populi commodo, & spiritali incremento provideret.

Exponunt præterea, fructus capellanice, qui ab Oratore ad summam librarum 350., aut scutorum 70. monetæ romanæ computantur, deductis oneribus ascendere ad minus

mius ad summam librarum 600., scutorum scilicet 120., nullo habito respectu commodi domus civilis, & viridarii conspicui dictæ domui adhærentis. Inmo ad probationem assertionis factæ exhibent attestationem novem Testium, qui deponunt & affirmant, redditus capellaniæ, omisso illo domus & viridarii, ascendere ad summam librarum 930., scutorum scilicet 186., non deductis oneribus, seque offerunt paratos ad inveniendam locationem pretio ab ipsis præfixo (nec dubium est, quin Testes deponentes sint idonei cum ad æstimationem redditus, tum ad locanda prædia, & ad cautiones præstandas) Addunt insuper, Fundatorem in suo testamento dispositionem suam prius inchoasse ab assignatione onerum, deinde ab alienationis subministrandis Capellano usque dum Sacerdos evaderet, & par fieret oneribus subeundis, præcipuamque Testatoris voluntatem fuisse de onerum adimplemento, ac illam de alimentis locum tandem habere debere in casu, quo aliquid suppresset, assignata sufficienti congrua Sacerdoti, qui oneribus satisfaceret.

De gravi autem Antistes ipse testatur Oratoris paupertate, utpote ex honestis Parentibus tenuissimo patrimonio provisus, numerosa familia oneratus, octo scilicet filiorum, & Mater sæcundissima nonnum in utero gestat; neque alium esse inter passive vocatos requisitis præditum. Ob naturam simplicis Legati pii non indigere ait Oratorem dispensatione ætatis. Capellanæ redditum in annuis constituit scutis 186., omnibusque detractis oneribus, ac scutis præsertim 80. pro Sacerdote subrogando, superextare affirmat scuta viginti. Additque, quod prædia capellanice sunt valde dispersa, illorum cultura hactenus admodum neglecta, & verendum, ne in posterum amplius negligatur; quin Ordinarius huic malo mederi possit. Cæterum si prædia prædicta a diligenti patrefamilias colerentur, possent utique fructus percipiendi pares esse oneribus supportandis, & Patrono alimentis subministrandis. Verumtamen Patroni paupertus in causa est hujusmodi malorum, atque illi tribui etiam debet, excessus a Marito Patronæ patratus, incisionis scilicet arborum frugiferarum, de quarum pretio summam notabilem percepit, & in proprios usus convertit, nulla etiam obienta facultate.

Atque hinc suam in hæc verba aperit sententiam: Licet doleundum maxime sit, capellaniam hanc, quæ ab an-

no 1765. fuit fundata, & vix a duobus circiter annis locum habuit, quum tunc tantum cessaverit ususfructus prædiorum capellanice relictus Uxori Fundatoris, in ipso sui ortu diminutionem pati. Attamen attenda patroni paupertate, si ita EE. Vestris videbitur, putarem posse indulgeri reductionem trium Missarum diebus ferialibus cujusque hebdomadæ, donec Orator amorum viginti quinque ætatem compleverit, ea tamen conditione, ut hujusmodi diminutio vires suas tantum habeat toties quoties in loco capellanice reperitur idoneus Sacerdos, qui capellanice onera adimpleat, eoque deficiente, eo ipso cesset facta diminutio. Hoc modo Patroni indigentia consuleretur absque ullo spirituali detrimento Incolarum loci capellanice. Probabile enim esset, quod si Fundator, adhuc viveret, in his rerum circumstantiis, non obstantibus effrænatis ejus verbis, ac ineluctabili ejus proposito, quum agatur de filio nepotis ex fratre, propositæ diminutioni annueret; nisi EE. Vestris magis arrideat concedere Capellano vacationem ab applicatione Sacrificii semel in hebdomada, ac etiam in casu, quo ob adversam valetudinem, vel aliter ex justa, & rationabili causa impeditus est celebrare; quod conforme est juris dispositioni quando agitur de obligatione quotidiana, & personali applicationis Sacrificii; nimis enim dura, & ardua videtur obligatio a fundatore inducta, ut Capellanus teneatur quotidie celebrare, ac etiam justo interveniente impedimento, debeat alteri officium suum demandare, quod difficillimum est in loco, ubi nulla adest copia Sacerdotis; præter Parochum: sicque fiet, ut Capellanus modernis facilius inveniat Sacerdotem, qui ejus vices gerat. Quod attinet ad residentiam, censerem, posse Capellano concedi absentiam duorum mensium cum subrogatione Sacerdotis idonei, qui Fundatoris legem observet.

Duo igitur juxta petitionem Oratoris proponuntur Dubia. Res est sub primo de Missarum reductione; ac favere posset Oratori paupertas, sanguinisque conjunctio cum Fundatore, de quibus testatur Episcopus, Canonica namque æquitas, quæ alimenta ex fructibus beneficii pauperibus decernit patronis in can. decernimus 16. quest. 7., & in cap. nobis de jurepatr., prodest etiam consanguineis pro reductione Missarum, Card. de Luc. de Testam. discurs. 72. num. 15., & seq., Sacra Congregatio in Nucerina Paganiorum Reductionis Missarum

5. Septembris 1788. . Nimis contra enixa est Fundatoris voluntas, dum voluit *semper due Messe*, jussitque, ut stipendium Sacerdotis, qui vices supplere deberet Patroni, detrahendum esset *avanti ogni cosa dai frutti, e redditi, ed il sopra più dei frutti si rimetterà al nominato*. In his porro terminis deliberandum, num fraudanda sint ejus vota ad succurrendum Oratori, quæ jam habet in annuis scutis 20. *il sovra più*; seu potius servanda sit quotidianæ Missæ celebratio, cui pares sunt redditus, ut censuit Sacra Congregatio in *Ostunen. Reductionis Missarum 4. Decembris 1734.*, & in *Derthonen. Absolutionis, & Reductionis Missarum 7. Julii 1787. ad I. Dubium*. Maxime quia, Episcopo teste, ubiores ex prædiis capellanix percipi possent fructus, *si a diligentibus patresfamilias colerentur*.

De vacatione agitur secundo, liberaque Missæ applicatione. Nimis Episcopo videtur dura & ardua obligatio a Fundatore inducta, ut Capellanus teneatur quotidie celebrare, ac etiam justo interveniente impedimento, debeat alteri officium suum demandare in loco, ubi nulla adest copia Sacerdotis, præter Parochum. Reque vera absolvitur de jure Capellanus in casu infirmitatis ab obligatione celebrandi, *cap. significatum de præben.*, *Pasqualig. de Sacr. Nov. Leg. tit.2. quæst. 1123. num.7.* & *seqq.*, & *quæst. 1125. per tot.*, & abstinere quandoque valet ex honestate, vel devotione a Sacrificio, ut post *cit. cap. significatum* censet *Girald. in Jus Pontific. tom.1. pag.254.*, semel scilicet in hebdomada, juxta *Bened. XIV. de Sacrif. Miss. lib.3. cap.3. num.6.*, *Girald. loc. cit.*, quamvis illud diebus vacationis applicare nequeat pro se ipso, vel aliis accepto stipendio, ut respondit Sacra Congregatio die 18. Septembris 1683. *ad III.*, & *IV. Dubium*, de quibus *Girald. in Jus Pontific. tom.1. pag.253.*, & *Benedict. XIV. de Sacrif. Miss. lib.3. cap.3. num.7.* Notandum tamen cum Administratoribus, Parocho, Incolisque Capriarum, quod dato aliquo tempore vacationis, verosimiliter Capellanus non resideret, ac tempore vacationum die festo non celebraret; sicque fraudaretur mens piii Fundatoris. Rigide autem in beneficiis residentibus, qualis est Capellania Coppo, interdicta est absentia in *cap. nonnulli 3. de Cleric. non residen.*

Decernere itaque dignentur EE. Vestræ :

I. *An, & quomodo sit locus reductioni Missarum in casu &c.*

Et quatenus negative .

II. *An, & quomodo sint concedendæ vacationes, & libera Missarum applicatio in casu &c.*

Die Sabbathi 16. Aprilis 1791. in Palatio Apostolico Vaticano erit Sacra Congregatio Concilij, in qua, præter alia, proponentur infrascripta Dubia, juxta morem ejusdem Sacræ Congregationis de jure resolvenda.

MATILICEN. Causa hæc cum sequenti præ negotiorum copia proposita non fuit in superiori Congregatione diei 26. Martii. *Sess.24. cap.13. & ses.25. cap.4. de Reform.*
An, & quomodo sit locus reductioni Missarum in casu &c.

Negative .

SEGUSIEN. REDUCTIONIS MISSARUM: *Sess.25. cap.4. de Reform.*
 I. *An, & quomodo sit locus reductioni Missarum in casu &c.*

Et quatenus negative .

II. *An, & quomodo sint concedendæ vacationes, & libera Missarum applicatio in casu &c.*

Ad I. Negative .

Ad II. Quoad vacationes negative, excepto casu infirmitatis; quo vero ad applicationem negative .

SENO GALLIEN. EMPHYTEUSIS. Dilationem in hac Causa impartitæ fuerunt EE. Vestræ Josepho de Grandis *ad sequentem*, ad hanc scilicet Congregationem. *Sess.25. cap.11. de Reform.*

Iterum ergo quæritur .

An sit standum , vel recedendum a decisis in casu &c.

In decisis , & amplius .

*Sess. 24. cap. 1.
de Reform. Ma-
trim.*

JANUEN. MATRIMONII . Mutuo flagrantique amore convenerunt die 11. Julii 1784. in nuptiale foedus Nicolaus Constantinus Ferri , & Angela Benedicta Gherardi . Post maritales tamen plurium mensium congressus Januensem Vicarium Generalem adiit Angela die 12. Decembris 1785. pro dissolutione Matrimonii ob impotentiam Viri . Confici statim cepit Processus ad formam Benedictinæ Constitutionis *Dei miseratione* ; juravitque præ omnibus Mulier de non expleta consummatione , licet pluries pluribusque modis tentata ; juravit & Vir , quod *per non aggravare la mia coscienza, non dico asseveratamente di aver consumato il matrimonio* . Ventum hinc ad judiciales Conjugum recognitiones , omnibusque ad excitandam venerem consumptis remediis , *perpetuam* dixerunt Nicolai impotentiam Medici dno , totidemque Chirurgi , ac præmisso ex altera parte balneo , omnia in Angela noverunt virginitatis signa Obstetrices tres . At urgente Nicolao , additum est plurium Testium & Peritorum examen , ex quo restituta quodammodo ei fuit virillis potentia ; ac decrevit tandem Vicarius Generalis *triennalem* . Re autem ad EE. Vestras delata , quæritur modo de nullitate matrimonii , vel dispensatione a matrimonio rato , & non consummato .

Duo quoad primum Dubium sub titulo Decretalium *de frigid. & malefic.* sunt capitula , *primum* nempe , & *quintum* . Statim ex *primo* solvendum est matrimonium , si post unum , vel alterum mensem de frigida Viri natura proclamaverit Mulier , & per rectum probari valeat iudicium illius impotentia , ibi = *Si autem statim in ipsa novitate post mensem , aut duos ad Episcopium , aut ejus Missum proclamaverit dicens : volo esse mater : volo filios procreare , & ideo maritum accipi . Sed Vir , quem accipi frigide naturæ est , & non*
po-

potest illa facere, propter quæ illum accepi. Si probari potest per rectum iudicium, separari potestis, & illa si vult, nubat in Domino. Triennalis vero decernitur cohabitatio in quinto, si serius reclamaverit; ubi prius tamen de frigiditate constare non possit, ibi = Nos vero in presenti consultatione sentimus, ut a tempore celebrati conjugii, si frigiditas prius probari non possit, cohabitent per triennium. Eaque est huiusce discriminis ratio, quia matrimonio anterior præsumitur impotentia Viri, de qua statim queritur Mulier, illudque propterea veluti contractum cum certa scientia impotentiae, seu impedimento dirimente, statim juxta cap. 1. solvi debet; superventa vero censetur, si post diuturniorem reclamaverit consuetudinem; ideoque manuteneri debet Vir ex cap. 5. in possessione continuandi cohabitationem per triennium. Ita Tropper. de impedim. matrim. §. 2. de mod. proceden. cum impoten. tom. 2. pag. 287., Piringh. in lib. 4. Decretal. tit. 15. §. 3. num. 4. vers. notandum quarto, Leurem. in jus canon. de frigid. & malefic. quæst. 250., Ursaya discept. 12. tom. 1. part. 1. num. 35. & seqq., Barbos. in jus canon. cap. 1. de frigid. & malefic. num. 1. & seqq., Pont. de Matrim. lib. 7. de impedim. impoten. num. 11., Perez cod. tract. disp. 37. sect. 11. num. 9.

Definiendam contendit matrimonii Defensor quæstionem ex cap. 5., eo quod reclamaverit Angela post menses septemdecim, adeoque illius dispositioni inherendum, ut aliter probari nequeat impotentia Viri, quam per experimentum triennale. Conditionem immo illam, *si frigiditas prius probari non possit*, in eo tantum admittit casu, quod reclamaverit Mulier infra bimestre; quasi abscindi debeat a ca. 5., ejusque immediate sequentibus verbis *cohabitent per triennium*, & in capitulum inseri l. Atque hinc fuse lateque probat, deferendum esse post duos menses juramento Viri, ex Barbos. ad cap. 1. de frigid. num. 3. & seqq., Sauch. de matrim. lib. 7. disp. 109. num. 10. & seqq., Pont. de Sacram. matrim. tit. de impedim. impotent. cap. 66. num. 9. & 11.

Alia Defensores Ferrii utuntur jurisprudentia. Inseparabilem a triennali noscunt conditionem, *si frigiditas prius probari non possit*, eamque ita a contrario sensu accipiendam esse, ut si prius constet de impotentia Viri, statim solvendum sit matrimonium, non expectato

ctato triennio, juxta *Gloss. in cit. cap. v.*; verb. prius probari, ibi = Quod si prius probari possit impedimentum, non expectabunt per triennium = *Ursaya discept. 12. num. 23. tom. 1. part. 1.*, *Pont. de matrim. lib. 7. cap. 66. de trienni. experim. n. 1.*, ibi = Ad dissolvendum conjugium ratione impotentiae assignatur in jure regulariter triennii tempus, juxta cap. laudabilem &c. ita tamen assignatur, ut si antea impotentia deprehendi possit, non sit necessarium triennium. Ubi enim constat de impotentia, supervacaneum est triennale experimentum, ad eam detegendam inductum, nec licite immo permitti valet *Pirighi. in cap. laudabilem de frigid. & malefic. §. 3. num. 14.*, *Guttier. de Matrimon. cap. 120. num. 3.*, *Pont. eod. tract. lib. 7. cap. 66. numer. 1.*, *Ursaya discept. 12. num. 27. tom. 1. part. 1.*, ibi = Dilatio per tempus triennale datur a jure, ut impedimentum impotentiae eodem cursu detegatur. Sed quando ex aliis probationibus incontinenti constat de tali impedimento, frustra expectatur eventus, cuius nullus induceretur effectus. Quin immo tali casu nec licitum est, nec permitti debet tale experimentum.

His, inquam, cognitis, tunc demum eximi posse contendunt Angelam a cohabitatione triennali, si incontinenti de perpetua, & insanabili doceat impotentia Ferrii, *Sanch. de Matrim. lib. 7. disput. 107. num. 1.*, *Rot. in Romana Nullitatis Matrimonii 25. Junii 1781. §. 3. cor. R. P. D. Bayane*; omneque excludat dubium, in quo pronunciantum est favore Matrimonii, *Salmaticen. oper. moral. tract. 9. de Matrim. cap. 12. pinct. 12. num. 136.*, *Sanch. de Matrim. lib. 7. disput. 104. n. 6.*, *Kugler. eod. tract. part. 2. cap. 5. §. 2. num. 448.*, *Pax Jordan. lucubrat. canon. lib. 3. tit. 7. num. 371. tom. 1.* Ideoque ex judicialibus Peritis, & Testibus notant in facto, nullum esse in virilibus Ferrii visibile impedimentum, ex quo statim dissolvi debeat matrimonium, ad tradita per *Pont. de matrim. lib. 7. cap. 66. num. 1.*, *de Just. de dispens. matrim. lib. 2. cap. 2. num. 26.*; nec facile probari posse invisibile, nisi per experimentum triennale, eoque expleto, per juramentum Conjugum, septimanque propinquorum manum, *Sanch. de matrim. lib. 7. disput. 107. num. 4.*, *Pont. eod. tract. lib. 7. cap. 66. num. 2.*, *Rot. in Romana Nullitatis Matrimonii 25. Junii 1781. §. 4. cor. de Bayane*.

Præmaturam & hic autumnat matrimonii Defensor explorationem virilium Ferrii ante triennem; eamque asserit fallacissimam, quum pudor, animique perturbatio cohibere valeant in actu explorationis virilem potentiam, *Schnier. in jurispr. canon. lib. 4. tract. 3. cap. 2. sect. 2. num. 84., & 88., Schmalzgrueber in jus canon. tom. 4. tit. 5. num. 16., Robert. rer. judic. lib. 4. tom. 10. fol. 94., Vennet. in tract. Tableau de l' amour conjugal tom. 2. pag. 366., Zacch. quæst. medic. legal. lib. 3. tit. 1. quæst. 1.* Satis de cetero exploratam non fuisse ait judicialibus Peritis impotentiam Ferrii, dum eorum unus & alter inflatum quodammodo viderunt penem; neque ipsorum iudicio post biennium a contracto matrimonio cognosci posse, qualis ille fuerit ab initio, *Gonzal. in cap. ex literis, vers. & non posset, de frigid., & malefic., Sauch. de matrim. lib. 7. disput. 102. num. 1., & 2., Rot. in Constantien. Nullitatis Matrimonii 3. Junii 1768. §. 2. coram Pergen.* Eis tandem judiciales opponit Testes, qui de virili potentia Ferrii deponentes, illam saltem reddunt dubiam, ac triennis experimenti necessitatem inducunt, *Pichler. in lib. 4. Decretal. tit. 10. num. 8., & Sacra Congregatio in Ariminen. 16. Martii 1720., in S. Severini Matrimonii 11. Januarii 1738., & in Jamen. 28. Maii, & 3. Augusti 1748.*

Æque despiciendum censet Obstetricum peritiam de virginitate Angelæ, eo quod incerta sunt illius signa, secundum *Zacch. quæst. medic. legal. lib. 4. tit. 2. quæst. 1. num. 26., Cunejo de quæsit. per epist. in art. medic. centur. 4.,* facileque mulieres fallere possunt, *cap. causam matrimonii 14. de probat., Gloss. in cap. proposuisti, verb. per aspectum, eod. tit., Zach. in cit. lib. 4. tit. 2. quæst. 1. num. 14., & 15., Morg. in miscellan. opusc. part. 1. can. nec aliqua 27. quæst. 1., Robert. rer. judic. cap. 10. pag. 787.* Atque ex his concludit, unicuique superesse triennale experimentum, ut rectum in hac causa ferri valeat iudicium, aliasque præter illud recipi non posse impotentiae probationes, de quibus semper cum Pyrroniis dubitandum.

Evidenter contra, cumulateque constare ajunt Defensores Angelæ de perpetua, absolutaque impotentia Ferrii, qua concurrente, opus ex notatis non est triennali, ac statim solvi debet matrimonium; ex judicialibus scilicet Peritis, ex quibus rectum illud concipitur iudicium, de quo *in cap. 1., & 5. de frigid., & malefic.,*

ut notant Jo. Andr. , & Gonzal. in cap. 5. , ac tradunt Zach. quæst. medic. legal. tom. 2. tit. 2. num. 6. , Laym. Theolog. moral. lib. 5. tract. 10. quæst. 4. num. 11. , Card. de Luc. de matrim. disc. 9. num. 13. , Ursaya dissect. 12. tom. 1. num. 45. , Rot. post Zacch. decis. 7. num. 5. , in Mantiss. ad de Luc. decis. 10. num. 8. , & decis. 11. num. 5. lib. 14. tom. 2. . Ea omnia siquidem Periti adhibuerunt , quæ medica , & chirurgica facultas ad excitandam venerem præscribit , unctiones nempe , potiones , fomenta , ex quibus tanquam certa probatione iudicium univèrsum quiescit , ut notavit folium in Romana , seu Reatina Nullitatis Matrimonii 1. Februarii 1766. §. 2. . Adhuc tamen virili potentia destitutum noverunt Ferrium , ac uno ore deposuerunt , *che provenendo il difetto del Signor Nicolò Costantino da perfetta paralisis de' muscoli erettori , la quale si rende naturale nel medesimo soggetto , così di sua natura si rende insanabile , e perpetuo questo stesso difetto , e consequentemente non essere in alcun tempo sanabile ; nè guaribile dall' arte .*

Requæ vera , quidquid dicat Haller. in element. physiolog. tom. 8. pag. 64. , immediata penis erectio non ex affluxu sanguinis , & humorum in parte , quam vocant cavernosa , sed a musculis procedit erectoribus , quorum paralisis ex saniori physiologia insanabilis est , ut docet Teichmeyer instit. medic. legal. cap. 15. de impot. conjug. impr. in sexu virili , Zacch. quæst. medic. legal. lib. 9. tit. 9. quæst. 2. num. 5. , & 11. , ibi = *Præ omnibus autem impedimentis commemorabilis est genitalium paralisis ; nam hæc , si vix adhuc in ætate non processerit , remedium omne respicere consuevit .* Nec mirum , quod semen quandoque , seu seminis speciem emiserit Ferrius , ut ex dubiis ceteroquin arguitur signis ; nam illud frigidi etiam , & impotentes reddunt , licet corruptum , tenuè , aquosum , nullisque partibus turgens , secundum Clericat. oper. moral. de Sacram. matrimon. decis. 32. sub num. 2. , Tropper. de imped. matrim. §. 2. de mod. proceden. in form. externi. cum impot. tom. 2. pag. 276.

Turgidula in actu explorationis evaserunt virilia Ferrii ; sed longe distabant ab erectione , quum nemo unus ex Peritis viderit *un minimo moto , che poteva dirsi principio di erezione .* Huiusmodi sane inutilis turgiditas , quolibet omnino destituta motu , absolutam

pótius , perpetuamque confirmat impotentiam , cujus manifesta reputantur symptomata flacciditas penis , ejusque inanis tumor , aut inoimentanea etiam erectio ; *Speculat. in tit. de frigid. , & malefic. num.3. vers. vel habet , Baron. de corpor. tit.17. de viril. sub num.83. , Brunell. de Spousal. & Matrim. conclus.28. num.16. , Ursaya discept.12. tom.1. part.1. num. 43. , Zacch. quæst. medic. legal. lib.3. quæst.3. tit.1. num.1. & 2. , & quæst.5. num.21. & seq. , Sinibald. in Geneantropeja lib. 3. tract.1. cap. 10. de ignav. phall. fol. 323. , Cleric. oper. moral. de Sacram. Matrim. decis.32. num.9. , Rot. in Romana Dissolutionis Matrimonii 25. Junii 1685. §. tertio loco coram Paulutio , & in ejus confirmatoria 28. Januarii 1686. §. quando cor. Ursino .*

Morari posset Eñnos Patres examen Testium , quos inter Medici , & Chirurghi . Judicialibus enim adversantur Peritis , ac de virili tesiantur potentia Ferrii . Adversus eos tamen notat Angela , quod a primo ad ultimum in famulatu , vel amicitia sunt Ferrii , quodque privata sua auctoritate , & nullo imperante Judice illius virilia explorarunt . Tantam sane hujusmodi Testes mereri non videntur fidem , ut judiciales vincant Peritos , qui omnia experti sunt artis media , ut asseritam tentarent potentiam , ex generali regula , quam statuit *Rot. in Firmana Immissionis Super Fructibus 27. Junii 1735. §. Liquidationem coram Molino , & in Setina , seu Terracinen. Spolii super Fructibus 17. Junii 1755. §.6. coram Amadeo .* Maxime quia eorum alter , Medicus nempe Rolla de potentia consumandi Matrimonium dubitavit verbis illis = *rapporto alla capacità di perfezionare la copula Matrimoniale , non dico ne sì ne no* ; reliqui alias in dicto patiuntur exceptiones , de quibus in separatis Angelæ animadversionibus .

Qui autem verum dicant , Periti ne , an Testes , cognoscendum esse contendunt Defensores Angelæ ab effectu . Quasi enim impotentiae suæ conscius , primum Ferrius congressum in spiritualibus consumpsit colloquiis , nullaque in reliquis vi superare potuit virginalle claustrum , quod intactum adhuc post decimum septimum mensem Obstetrices noverunt . *Naturalis*

porro impotentia perpetua probatur, si Conjuges una cohabitaverint, & inter se coire nequiverint, quod ut primis ex eo constare poterat, si Mulier incorrupta, & virgo reperiatur. Nam inter signa, quæ ad impotentiam Viri probandam connumerari solent, illud præcipuum est, quando Vir voluit se miscere cum Urore, & se non subtrahit, & tamen Mulier Virgo reperitur, ut in hæc verba observat Mascard. de probat. concl. 888. num. 11. tom. 2., & Rot. coram Duozet: jun. decis. cis. 320. num. 4. Rectum autem ex Obstetricibus virginitatis judicium, per Text. in cap. propositi 4. de probat., ibique Abb. num. 3., Sauch. de Matrim. lib. 7. disput. 13. num. 12., Schmalzgrueber in jus Canon. lib. 2. tit. 19. num. 65. vers. quarum judicio, licet causam non afferant scientiæ, ac materialiter ex signis de virginitate deponant, Sauch. loc. cit., adden. ad Ferrar. biblioth. verb. Obstetrices num. 2., Sperell. decis. 141. num. 70. tom. 2., & Rot. post Zacch. quæst. medic. legal. decis. 66. sub num. 4. vers. ex relationibus Matronarum tom. 2., & Sacra Congregatio in Narrien. Matrimonii 14. Martii 1750. Eo namque contenti sunt Sacri Canones, ne rei pudoris plenæ se Medici & Chirurghi immisceant, ut in cap. causam matrimonii 14. de probat., cap. literæ vestræ, & cap. fraternitatis de frigid. & malefic.

Subtiles quidem non desunt Anatomici, qui omne virginitatis signum inficiantur. Sed universa eis resistit aliorum Schola, ac præsertim Bartholin. instit. anatom. lib. 1. cap. 31. pag. 169. & seqq., Vesling. anatom. cap. 1., Teichnejer. instit. medic. legal. cap. 4. num. 2., Valentin. novell. medic. legal. cas. 8., omnesque in præcipuum virginitatis signum admittunt membrulam illam, quam vocant *hymen*, Laurent. Heister in compend. anatom. pag. 104., Schuring. in muliebr. lect. 2. cap. 5. §. 9. & seqq., Ruisch. thesaur. anatom. lib. 3. tom. 2. th. 5. num. 56., Pebriol. dissert. phys. anatom. de membrana hymen. Ex hac utique membrana, partiumque arcitudine incorruptam Obstetrices dixerunt Angelam; idque post adhibitum balneum, quod muliebra solvit præstigia, Cocchius dissert. phys. anatom. §. 5., Risicat. de stat. hom. cap. 2. vers. tertio venit, Rot. in recent. decis. 329. num. 16. part. 4. tom. 2.

tom.2. Juramentum accedit Angelæ de non consummato matrimonio; non obscura ipsius Ferrii confessio, quod *per non aggravare la mia coscienza, non posso asseveratamente dire di aver consumato il matrimonio*, ac septima demum Conjunctorum manus, quæ omnia virginitatem confirmant, ad *Text. in cap. propositi* 4. *de probat.*, ibique *Felin.*, *Jo. Andr.*, aliique, *Cabassut. in jus Canon. theor.*, & *prax. lib.3. cap. 25. num.20.*, *Sanch. de Matrim. lib.7. disp.109. num. 6.*, *Guttier. cod. tract. part.3. cap.120. num.21.*, & *Rot. ad ornat. de Luc. decis.11. num.44. lib.14. tom.2.*

Æqua igitur lance perpendere dignentur Eñi Patres judiciales peritias de perpetua, absolutaque Ferrii impotentia, quam probavit eventus, ac depositiones Testium, qui eam negant; suaque prudentia, & religione judicent, num ea favore Mulieris concurrat certitudo moralis, ex qua rectum dissolvendi potius matrimonii, quam decernendæ triennalis judicium constituitur, ex animadversis per *Reinfest. in jus Can. tit.15. de frigid. & malefic. num.43.*, *Engel. eod. tit. num.6.*, *Schnalzgriuber. in Decretal. part.3. tit.15. num. 78.*, *Krimer qu. Canon. lib. 4. Decretal. tit. 15. de frigid. & malefic. sub num.1304.* = ibi = *Si impotentia prius certo constet, & probari possit &c. triennium non requiritur. Sufficit autem, ut constare dicatur, quod habeantur ea signa, quæ præstant certitudinem moralem; nam in humanis certitudo moralis evidentie æquivalet.* Ob similem profecto Viri impotentiam statim pro dissolutione matrimonii pronuntiavit Sacra Congregatio in *Spoletana Dissolutionis Matrimonii 3.*, & *24. Julii 1762.*

Si talis vero in hac etiam Causa non erit EE. Vestrarum sententia, deliberabunt secundo de dispensatione a matrimonio rato, & non consummato. Jam omnes post definitionem Congregationis a *Clemente VIII.* deputatæ facultatem in Summo Pontifice admittunt concedendi hujusmodi dispensationem, quum imperfecta sit matrimonii rati firmitas, & aliqua ratione possit dissolvi, ut ait *Juvenin. de Sacram. part. 2. dissert. 10. quest.4. cap.2. art.3. §.1.*, aliisque rationibus probant *Larr. de Sacram. disput.16. art. 12. §.2. num.245. tom.3.*, *Schmier. jurispr. canon. lib. 4. tract.2. cap.1.*

sect. 1. per tot., *Sanch. de matrim. lib.2. disput.14. per tot.*, *Schmalzgrueber in jus canon. part.4. tit.19. n.43. & seq.*, *de Just. de dispens. matrim. lib.2. cap.10. n.11. ad fin.* De iis ergo unice quærendum, quæ in id requiruntur, de non consummatione scilicet matrimonii, & justa causa, *Schmalzgrueber cit. tit.19. n. 50. & seq.*, *Ursaya discept.3. num.4. tom.2. part.1., Card. de Luc. de matrim. disc.9. num.7.*

Satis ad primum Dubium dictum est de non consummatione, ac permanenti Angelæ virginitate. Redit tamen matrimonii Defensor ad triennem, ut certum virginitatis experimentum; ac de ea dubitat ex opinione ferrii de aliquali consummatione, licet sibi ipsi contradicat, nempe *per non aggravare la mia coscienza, non posso asseveratamente dire di aver consummato il matrimonio*. Præ ceteris vero dispensandi causis, jam experta urget Viri impotentia, quam expendunt *Pignatell. consult.148. num.10. & 14. tom.1.*, *Huglier. de dissolut. matrim. ob impot. num.1450.*, *Ursaya discept. 21. num.103. & seqq. tom.3.*, & ex qua fortasse Sacra Congregatio in *Romana Matrimonii 2. Decembris 1786.* rescripsit ad II. Dub. = *Prævio recessu à decisiois [à demandata scilicet triennali] consulendum Sanctissimo pro dispensatione*. Ac periculum etiam scandali ex hac odiosa lite, de quo *Fagnan. in cap. quia circa 6. de consanguin. & affin. num.7.*, *Rot. post Farinacc. consil. tom.2, dec.86. n.8.*

Adli posset periculum Animæ; nam semel Ferrius muliebria Angelæ tentavit digitis, licet ut ipse inquit, cognoscendi impedimenti causa; ac suspicari idcirco licet de violenta defloratione, quæ illam perpetuo ad illicitum consortium compelleret. Quanti sane æstimandum sit huiusmodi periculum monent *Ledesm. in addit. ad 3. part. Div. Thom. quæst.55.art.11 diffic.2. litt.D.*, *Guttier. de matrim. cap.120.num.3.*, *Pont. eod. tract. lib.7. cap.66. num.1.*, *Ursaya discept.12. n.230. tom.1. part. 1. & Rot. post Zacch. quæst. medic. legal. decis. 40. num. 11.*, probavitque Sacra Congregatio in *Jannin. Matrimonii 16. Augusti 1783.*, in qua eadem Vir, ac Nicolaus, attentaverat. Ad II. enim Dubium respondit, *consulendum esse Sanctissimo pro dispensatione matrimonii rati, & non consummati*.

Quæ-

Quæritur itaque .

I. *An constet de nullitate matrimonii in casu &c.*

Et quatenus negative .

II. *An sit consulendum Sanctissimo pro dispensatione super matrimonio rato, & non consummato in casu &c.*

Ad I. Dilata , & esse locum cohabitationi triennali in domo Viri , & amplius .

Ad II. Provisum in primo .

RIPANA CAPELLANIÆ . Capellaniam hebdomadali- *Sess.25. cap.5. de Reform.*
lium Missarum trium instituit anno 1722. Addetius

Martelli in parochiali Ecclesia S. Nicolai oppidi Acquævivæ , declaravitque , *che sia mera laicale , e non possa mai ingerirsi l'Ordinario , anzi vuole che sia mero legato pio .* Certa in ejus fundum assignavit prædia in hæc verba : *lascia alla medesima cappellania gl'infrascritti suoi beni .* Tres ex ordine nominavit Sacerdotes in Capellanos , Stephanum nempe ac Petrum Angelum Martelli , & Antonium Marcellini ; voluitque ut novissimo defuncto , *il jus di nominare il Cappellano a detta cappellania spetti agli eredi da nominarsi dal Signor D. Stefano Martelli , e loro eredi e successori in perpetuo , ed in infinito , con il sudetto peso ed obbligo di Messe ; aggiungendo ed ordinando , che la nomina sudetta abbiano a farla sempre , ed in perpetuo in persona di un Sacerdote di Acquaviva col detto peso , ed obbligo di celebrare le Messe tre la settimana , e mai possano nominare per Cappellani Sacerdoti forastieri .* Ac prudenter tandem cavit , *che tanto li detti Signori Cappellani , come sopra da esso Signor Testatore nominati , quanto gli altri in perpetuo da nominarsi non possano dissipare li beni sudetti assegnati alla detta cappellania , ma quelli mantenere con qualche miglioramento .*

Obito sub annum 1677. Antonio Marcellini , ex prioribus nominatis tertio , deputarunt Francisca , & Maria
Mar-

16. Aprilis 1791.

Martelli patronæ Sacerdotem Carolum de Angelis pro celebratione Missarum, sive ut ipsæ ajunt, in Capellanum. Ex carum namque mandatis procuræ Sacerdos Jacobus Salerni Franciscæ filius illum nominavit *colla clausola ad'nutum Cappellano per un'anno, eique dedit l'ammistrazione de' beni di detta cappellania, ea præsertim sub lege, che non possa appropriarsi, che la sola limosina di un paolo per Messa, ed il restante di detto frattato delli prefati beni debba applicarsi, e per il miglioramento [ad arbitrio di dette Signore] e per la difesa di detta cappellania, e suoi beni, e per le spese occorse per sostenere la cappellania medesima, e li beni ad essa spettanti, come dagli atti, che sono nella Sagra Rota Romana, da cui si ebbe due favorevoli decisioni. De veritate tamen dubitans hujusc nominationis, vacuamque arbitratus capellaniam, Sanctissimo nuper supplicavit aquæviviensis Sacerdos Franciscus Angelotti pro illius collatione; resque per organum R.P.D. Auditoris commissa fuit Ripano Antisti pro informatione & voto.*

Plenam ex præfata nominatione coram illo dixerunt capellaniam Patronæ. Assertus contra capellanus de Angelis sub juramento declaravit, post suam nominationem in Capellanum locata fuisse capellanæ bona per Sacerdotem Salerni circa annum 1770. germano ejus fratri Nicolao pro annua primum pensione scutorum 30. 50., deindeque scutorum 35. 50., reservata sibi habitationis domo: eleemosynam ab eo accepisse obolorum decem pro qualibet Missa, non uti Capellanum, sed tanquam puro Sacerdote, che ho celebrato: reliquam pensionis summam in beneficium Patronarum cessisse: seque ad impugnandam Oratoris petitionem mandatum dedisse procuræ = per condiscendere all' istanza del nominato Signor Don Serafino Salerni, il quale mi avveggo, che con esso vuol farmi comparire Cappellano nominato, per sequitare poi a percepire la risposta dell' affitto de detti beni spettanti alla cappellania Martelli. Hæc igitur exponens, absum confirmavit Ripanus Episcopus redituum capellanæ, retulitque ad R. P. D. Auditorem, quod non anderà più inanzi la frode; poiche ho fatto inibire all' Affittuario, che non ardisca di più pagare somma alcuna in mano de Compadroni, che da tanti anni usur-

pauo

pano senza titolo e ragione alcuna le rendite della Chiesa, ne rivocherà la mia inibizione, se non con ordine superiore, o allorché comparirà il legittimo Cappellano. Atque hinc per hæc verba Oratorem commendavit. Il Sacerdote Angelotti gode i requisiti voluti dal Fondatore, ed è anche di costume conveniente al di lui carattere, e quindi lo giudico degno della grazia, che implora. Causa deinde ad Sacram hænc Congregationem delata, ad eam se retulit informationem, transmissio exemplo; acerrimeque modo contendunt Partes de prætensa collatione capellanæ, & consignatione reddituum existentium sub sequestro.

Si Sacerdos de Angelis pro vero haberi deberet Capellano, locus non esset juxta primum Dubium collationi capellanæ. Si vero ex ejus ore censeatur puro Sacerdote, che ho celebrato, duo in hoc casu sunt quærenda; num teneantur scilicet Patronæ nominare Capellanum, vel eis potius liceat deputare Sacerdotem cum arbitraria eleemosyna pro celebratione Missarum, & num ob neglectam illius nominationem, suo pro hac vice ceciderint jure. Nituntur Patronæ laicali qualitati capellanæ, ne ad nominationem cogantur Capellani. Retinere enim valent laicalem capellaniam etiam femine, satisque est, ut Missarum celebrationem per deputatum Sacerdotem adimpleant, *Rigant. ad reg. 58. Cancell. num. 54. , Rot. in Romana, seu Policastren. Inmissiois 18. Martii 1786. num. 4. coram R. P. D. Strasoldo, & Sacra Congregatio in Urbevetana 11. Decembris 1784. At resistere videtur Fundatoris voluntas, ex qua hæc limitatur regula, juxta ipsum Rigant. loc. cit., & Card. de Luc. de benefic. disc. 61. num. 4. Expresse siquidem mandavit, ut post tres extinctos Capellanos ab ipso nominatos, eadem a Patronis fieri deberet nominatio, suoque exemplo sempre ed in perpetuo in persona di un Sacerdote di Acquaviva, Qui autem nominare tenentur Capellanum, eumque Sacerdotem, retinere nequeunt capellaniam uti pium Missarum legatum; quum non repugnet, laicalem quoad nominantem esse capellaniam, sacerdotalem vero quoad Capellanum, *Cæs. de Gruss. decis. 114. de præben. per tot.**

Notandum insuper, directe Fundatorem reliquisse prædia alla medesima Cappellania; & nedum Capellanis a

se nominatis, sed reliquis etiam per Patronos nominandis præscripsisse, quod *non possano dissipare li beni sudetti assegnati alla sudetta Cappellania, ma quelli mantenere con qualche miglioramento*. Ubi relicta profecto non sunt bona cum onere Missarum Patronis, sed ipsimet capellanæ sub administratione Capellani, quam supponit præceptum illud non dissipandi, ac meliorandi, tunc honorificum dumtaxat nominandi jus habent Patroni, nec quidquam ex redditibus capellanæ percipere valent, *Tamburin. de Sacrif. Miss. lib. 3. cap. 1. num. 88.*, *Pasqualig. de Sacrif. nov. Leg. tom. 2. quæst. 973. num. 4.*, & *quæst. 1086. num. 7.*, *Rot. in Eugubina Capellanæ 12. Februarii 1759. §. 3. & 4. coram Elephantutio*. Excusari quoad præteritum possent Patronæ ex acta lite; sed hæc fortasse non respexit bona capellanæ, quum in quæstionem venerint fideicommissaria bona Addetii Martelli sen.

Ob non expletam nominationem Capellani ad formam testamenti, suo jure Patronæ pro hac vice cecidisse videri possent; nam laicalis etiam capellanæ provisio devolvitur ad Episcopum, si deputare negligent Patroni Capellanum, *Corrad. in prax. benefic. lib. 1. cap. 2. num. 56.*, *Piton. de controv. patron. alleg. 32. n. 4.* Sunt contra, qui affirmant, quatrimestre Patronis laicis datum ad nominandum, locum non habere in capellaniis laicalibus, *Gonzal. ad regul. 8. Cancell. gloss. 5. num. 75.*, *Amost. de caus. piis lib. 3. cap. 2. num. 2. & seq.*, *Rot. coram Molin. decis. 422. num. 13.*, eosque à jure nominandi in eo tantum casu cadere posse, si constituti fuerint in mora, quod servatum in nostro themate non fuit, *Ferrar. biblioth. verb. legatum nu. 43. & seq.*

Posito autem, quod nominari debeat Capellanus, suoque jure privandæ sint Patronæ, difficultas adhuc juxta secundum Dubium superesset circa illius electionem. Omnia Angelottus in se concurrere ait requisita, ut capellaniam obtineat. Sacerdos namque est aquavivensis, ut præscribit Fundator: ætate ac paupertate laborat: reliquos Aquævivæ Sacerdotes in petitione prævenit: & ab Episcopo tandem commendatur. Ex una porro præventionem prælationem cæteris paribus mereri posset, *Amiden. de styl. Datar. cap. 15. §. 15. num. 38. & seq.*, *Rot. in Luccen. Legati 9. Decem-*

cenbris 1753. §.9. coram Laua . Altera ex parte notandum , quod alii fortasse sunt aquævivienses Sacerdotes Angelotto digniores , qui per edictum vocati , ex æquitate saltem , & congruentia gratificandi essent , *Amost. de caus. piis lib.3. cap. 7. num. 37. , & seqq. , Piton. de contro. patron. allegat. 7. num. 27.*

Deliberandum tertio de superextantibus capellanix redditibus sub sequestro existentibus . Consignandos sibi contendit Orator , eo quod capellaniam ab initio , licet qualificatus , ob injustam Patronarum contradictionem non obtinuit , ex *Leg. sed etsi §. ante motam litteram ff. de petit. hered. , Gonzal. ad regul. 8. Cancell. gloss. 27. num. 46. vers. inno habetur. , Rot. in recent. decis. 153. num. 13. part. 10.* Ei tamen obesse posset regula , quod fructuum perceptio est sequela possessionis capellanix , quam adhuc non habet , *cap. tua nos, de Cleric. ægrot. , Garz. de benefic. part. 4. cap.5. num. 145. , & sic locum potius esse illorum applicationi favore ipsius capellanix in augmentum ejus fundi , secundum Garz. part. 2. cap. 1. num. 85. & seqq.*

Dubia sunt .

I. *An , & quomodo sit locus collationi capellanice in casu &c.*

Et quatenus affirmative .

II. *An Sacerdoti Francisco Angelotti sit conferenda capellania in casu &c.*

III. *An , & cui sint consignandi fructus sequestrati in casu &c.*

Non proposita cum sequentibus .

Sess. 22. cap. 6.
de Reform.

ROMANA, SEU CHIEN. LEGATI. Testamento in Urbe condito, jussit anno 1637. Marchio Vincentius Justiniani Patricius Januensis, ut spatio annorum quadraginta legati titulo solveret ejus hæres januensi familiæ Justinianæ, sive illius Congregationi, & Gubernatoribus scuta centum millia, annua scilicet 2500. quæ in Locus MM. investiri, & multiplicari deberent; voluitque ut medietas fructuum hujusce multiplici, *e scudi cento di più* iterum post quadragesimum annum multiplicanda essent *in perpetuo per maggior onore, e beneficio della famiglia Giustiniani*, medietas altera *con scudi cento meno* pro tertia parte erogari a Gubernatoribus deberet in beneficium Serenissimæ Reipublicæ Januensis, ac pro reliquis duabus favore familiæ Justinianæ, *ed in usare carità colle persone bisognose di essa*.

Hæc autem quoad hujusmodi subsidia addidit; quod annua in Chium transmitterentur scuta centum, inter pauperes illius Insulæ Justinianos dividenda; quodque *pare anche occasione onorata mantenere Giovani robusti, e coraggiosi nell'esercizio militare, li quali si esercitano nelle guerre, nelle quali si esercitano atti di ostilità e fazioni contro eretici, ed infedeli, tanto in terra, quanto per mare; ma che non stiano solamente in guarnigione, acciocchè imparino il mestiere, con darli scudi venticinque il mese di ajuto di costa. Sarà anche bene mantenere Giovani inclinati alle lettere nelli studj, e qualche Prelato di Mantelletta con scudi 50. al mese di ajuto di costa. Pare a proposito, e lo dico solo per ricordo, rimettendomi alla prudenza delli Signori di detta Congregazione, li quali secondo la varietà de' tempi, e la necessità delle varie occasioni si potranno governare.*

Ab anno 1685., quo expletum fuit multiplicum scutorum centum millium, distribui cepit præscripta reddituum quantitas inter januenses Justinianos. Postquam vero ob turcicam Sciensis Insulæ, & Moreæ invasionem alii in Italiam venerunt Justiniani, diverso in Sacra Rota, & hac Sac. Congregatione pugnatum est marte pro eorum comprehensione in legato. Ad hoc igitur statuendum, deputavit Clemens XI. Congregationem particularem, quæ sub die 7. Octobris 1720. per sententiam decrevit, *Justinianos chienses non commorantes in Insula chiensi, & probantes suam de-*

scendentiam a familia Justinianorum Januæ, mediante descriptione, vel propria, vel alicujus ex eorum Progenitoribus in Libro aureo Nobilitatis Januæ, fuisse & esse de comprehensis sub dicto legato, & ad illius participationem admittendos, ac si editi forent in lucem, & essent domicilii Januæ.

Aliter per Motum proprium, aliaque disposuit anno 1729. Benedictus XIII., quod fieri nempe deberet legati distributio inter Januenses dumtaxat Justinianos; Loca MM. ad multiplicum destinata remanerent in Urbe, reliqua distrahi possent ad effectum investienti pretium in Civitate Januæ; & aliquid demum elemosynæ titulo chiensibus præstaretur Justinianis ex multiplico. At restitui jussit Clemens XII. Loca MM. distracta, & administrationem legati, de qua perique Justiniani querebantur, a Januensibus Gubernatoribus ad particularem traustulit Congregationem Urbis. Rei tandem manus apposuit Benedictus XIV., confirmavitque præ omnibus sententiam anni 1720., Montiumque reintegrationem a Clemente XII. demandatam: fructus partitioni destinatos Januensibus tantum reservavit Justinianis, quibus vix pares erant, consuluitque chiensibus ex multiplico, & administrationem reddidit Januensi Congregationi sub lege reddendi de triennio in triennio rationem Sacræ huic Congregationi, quam in privativum Judicem deputavit.

Tres hactenus ex chiensibus Justinianis subsidium habuerunt ut militares. Prior fuit *Ignatius*, dum a Iversus Turcas sub Imperatore militabat. Proposito enim dubio, an, & pro qua summa faciènda sit Oratori subministratio ad effectum militandi ex multiplico *Vincenzii Justiniani ad formam ejus testamenti*, Sacra hæc Congregatio respondit die 5. Junii 1717., affirmative in mensuris scitis 25. durante præsentis bello, a die quo ad expeditionem actualem contra Turcas accedet, & dummodo ibi permaneat. Secundus anno 1737. mensura obtinuit scuta 20. a Congregatione deputata sub Clemente XII., *Sebastianus* nempe, qui Dux erat Pontificiæ navis nuncupatæ *guardacosta*. Ac tertius denique *Franciscus*, qui ab anno 1752., a quo Locumtenentis occupat locum in Centumcellarum presidio, mensura percipit scuta quindecim. Ut parem ergo his acquireret viri militaris titulum, obtinuit anno 1787. supranumerarii Signiferi gradum in

Pontificiis Triremibus *Antonius*, Sebastiani filius, ac per nonnullos menses militavit. Ad Urbem hinc reversus, Sacrae hinc Congregationi supplicavit pro menstruo assignamento scutorum 25., sed iterum atque iterum auditus, ei restitit Procurator jatuensis Familiae Justiniani, resque sub tribus Dubiis ablegari debuit ad *Folium*.

Impugnat ad primum Procurator obligationem *in genere* præstandi assignamentum Militaribus, eo quod Testator consuluit potius, quam jussit verbis illis, *pare a proposito, lo dico solo per ricordo, rimettendomi alla prudenza delli Signori di detta Congregazione*. Quidquid autem definivit *Sacra Rota coram Molin. dec. 1175.* de electione dignioris ad canonicatum, electorum conscientiae remissa, quæ ex pluribus ibidem deductis facultatem non adimebat eligendi dignum; ponderandum sane est, utrum in casu deprecatoria Testatoris verba, ejusque consilia vim habeant præcepti, juxta *Text. expressum in leg. si sic legatum 78. in princ. ff. de legat. 1. in leg. cum pater, §. rogo, de legat. 2., & leg. 2. §. fideicommissum, de legat. 3.* Maxime quia certam Marchio Vincentius assignavit Militaribus summam scutorum 25., suamque idcirco determinatam pandidit voluntatem, ut subsidium illud consequeretur; & quia ita ab hac Sacra Congregatione, alteraque particulari sub Clemente XII. in relatis casibus definitum fuit,

Dubitari tamen posset, num ex iis Orator sit Militaribus, quos Testator contempavit. Actum siquidem voluit militantes adversus infideles, ita ut *non stiano solamente in guarnizione*, rigideque ejus votum interpretata fuit Sacra hæc Congregatio anno 1717., dum menstrua Ignatio assignavit scuta 25. *durante presenti bello*. Orator contra supranumerarius est Signifer, quem inter veros milites non numerat *Voet. de singular. tract. de jur. milit. cap. 2. qui & quales, & quomodo in militiam sunt adscribendi*. Per aliquot quidem militavit menses; sed ponderari debet, num ex jam acta adversus prædones cursatione perpetuum quiescens Miles mereatur subsidium, quod iis Testator reliquit, qui actu *si esercitino nelle guerre, nelle quali si esercitano atti di ostilità, e fazioni*; ac nonnisi militantibus præstitum hactenus fuit. Decreta enim fuerunt Francisco in Congregatione diei 9. Maii 1750., iterumque

in Congregatione 27. Martii 1751. mensura scuta quindecim durante causa *Triremium*.

Nedum autem postulat Orator præstationem scutor. 25., sed eam juxta secundum Dubium sibi debitam autumat a tempore, quo in supranumerariam receptus fuit militia; quasi tunc purificata extiterit conditio, sub qua præstationem illam Testator legavit, ad *Text. in leg. si domus* 74., & *leg. filius familias* 124. §. *si quid alicui ff. de legat.* 1. Opponit contra Procurator familiæ Justinianæ defectum redituum, ut præteritum, ac futurum etiam excludat subsidium. Liquet namque ex novissima redditione rationis annorum 1786. 1787., & 1788., vix aliis detractis subsidiis, superesse scuta circiter 200., quæ satis fortasse non sunt pro extraordinariis sumptibus.

At præsto est cum tertio Dubio Orator, sibi que consuli posse proponit per adjudicationem subsidiorum, quæ pio deinceps Legato per obitum aliorum accessura erunt. Res quidem videri posset accommodata; sed plures ex justiniana Gente subsidium adhuc expectant, pluresque illud in tenui summa sub spe augmenti percipiunt.

Deliberare igitur dignentur Eñi Patres.

I. *An sit locus solutioni legati in annuis scutis 300. favore Signiferi Antonii Justiniani in casu &c.*

Et quatenus affirmative.

II. *An, & a quo tempore sit solvendum dictum legatum in casu &c.*

III. *An, & quomodo in casu defectus redituum hereditatis Marchionis Vincentii sit solvendum dictum legatum in casu &c.*

Ses. 22. Decr. de
observ., & evi-
tan. in celebr.
Miss.

CONGREGATIONIS OLIVETANÆ. Proprietarium heredem scripsit anno 1527. Hieronymus Catelani suburbanum Bononiæ Monasterium S. Michaelis in Basco, ejusque Priorem, & Fratres gravavit *ad dicendum, & celebrandum Missas S. Gregorii singulo mense post mortem meam in perpetuum, donec Cælum, & Terra durabunt, sub pœna privationis hereditatis, si dicti Fratres prædicta facere omiserint*, In antiquiori tamen Monasterii codice, qui a mense incipit Junio 1672., & ad annum procedit 1685., relatum fuit onus simplicis quotidiani Sacri, nulla facta mentione Missarum S. Gregorii; & ita ab eo tempore celebratum est. Ad præscriptam tandem advertentes testamenti legem, dubitare elapso anno ceperunt Monaci de vi, atque efficacia dictionis *Missas S. Gregorii quolibet mense*, eo quod neque mensis Februarius, & alter, in quem major incidit hebdomada, Gregorianæ capiunt Missas, neque tricenaria duodecim numerum complent Missæ quotidiane. Ideoque ad sedandos conscientiae stimulos EE. Vestris supplicarunt pro facultate continuandi celebrationem Missæ quotidiane, & absolute quoad præteritum.

Exposita confirmat Procurator Generalis Olivetanus, ac sub fide inventarii Catelani dubitari non posse ait, *quæ redditus sint satis, superque sufficientes pro eleemosyna Missæ quotidiane*. Originem hinc tricenariæ Missæ Divitribuit Gregorio, qui ad liberandum Justum Mochum a pœnis Purgatorii dixisse refert Præposito Monasterii = *vade, & ab hodierna die continuis triginta diebus offerre pro eo Sacrificium; stude ut nullus omnino prætermittatur dies, quo pro absolute illius salutaris Hostia non offeratur*, ut in ejus dialog. 4. cap. 55. Adeoque ex hac pia institutione, quam probavit anno 1628. Sacra Rituum Congregatio, necessariam censeat tricenariæ Missæ continuationem, ut Gregoriana amplius non sit, si una ex tricesima die prætermittatur. Inde autem infert, satis Catelano per priorem tricenariam consultum fuisse, aliasque Missas ab eo præscriptas *singulo mense pro quotidianis habendas esse*.

Faxit Deus, inquit, ut quemadmodum Justus Monachus Gregorium habuit, ut pie creditur, suum intercessorem in terris, æque sibi propitium pro sua liberatione a Purgatorii pœnis expertus sit Catelanus Divum Gregorium in Cælis. Sed quoniam ejus sors, quæ fausta spe-

randa, modo extat per nos inter arcana Divinae Justitiae, an scilicet placata fuerit nec ne post tricesimam Missam: ergo tricesimi sui pro singulo mense ex institutione ipsa haberi debent, ut meo quidem humili iudicio habentur, pro Missa quotidiana. Et sane si Justus Monachus post tricesimam Missam non in visu apparuisset plene a pœna sibi debita purgatus, Divus Gregorius non cessasset quidem preces pro eo iterum atque iterum effundere, & Sacrificium quotidie iterare; sed quis unquam dicat per tricesimas vices? Neque enim Divus Gregorius existimasset, plus sperandum, ac fidendum per triginta, quam per unam, & plures supra triginta Missas.

Idque hoc confirmat argumento: Indixerat (Divus Gregorius) Præposito suo, ut studeret, id est curaret quantum fieri posset, ut nullus de triginta præmitteretur dies, sed tamen mox ut illi immoût æterna Justi requies, subiunxit = nobis autem alia curantibus, atque dies evolutos non numerantibus, res aperte clariuit, Fratrem, qui defunctus fuerat, concordante simul visione, ac Sacrificio, per salubrem Hostiam evasisse supplicium = Ergo si ex facto Justi apparet, sive in primo tricesimo, in quo Divi Gregorii institutio proprie residet, & maxime elucet, in continuato triginta Missarum præciso numero non ita eam coarctari, ut eo etiam aucto, suo posset frustrari effectum; quid dicendum in casu nostro de Catelani tricesimis pro singulo mense. Quis non videat? Si enim pro quotidiana Missa cetera post primum tricesimum non haberentur, deduci sane posset, Catelanum plus fiduciae posuisse in iterato tricesimi numero, quam in repetito, & majori quidem numero Sacrificiorum. Quæ vana spes, & absurda religio tam maxime adversatur Divi Gregorii institutioni, quantum remotissime hæc distat a quavis vel minima umbra superstitiosi cultus: quin immo adversatur quoque piæ Catelani intentioni, si pro certo tenendum, in suis pro singulo mense tricesimis nil aliud Catelanum intellexisse, quam majus quod posset sibi comparare suffragium. Et quid majus quam per quotidianam Missam ad Altare privilegiatum? Ex instituto enim calculo consequitur, etiam desumpto solum initio ab anno 1672., ex Missis quotidianis pro Catelano simul cum Anniversariis (ultra celebratis) Missas 504. adhuc celebratas fuisse supra illas, quæ celebrari potuissent ex tricesimis suis pro singulo mense.

Atque ex his in spem erigitur, ut Patres Eñi, & Rñi, pro ea qua soletis benignitate maxima & clementia, veniam donare dignemini, nedum si arbitrario, & sine jussu Auctoritatis Vestrae (quod Oratores ignorant) praesente Catelani Missae saltem ab anno 1672. ad nos usque habitae sunt pro Missa quotidiana; verum etiam ut & in posterum pro quotidiana Missa haberi possint. Ex ore igitur Procuratoris Generalis audistis Eñi Patres, quae utrique favere possunt Oratorum instantiae. Praestat nunc exponere, quae adversantur.

Expressa siquidem est Testatoris voluntas de perpetua celebratione Missarum S. Gregorii *singulo mense*, adeoque enixa, ut in casu inadimplementi Monasterium privet hereditate. Pro illius ergo executione sunt *Canon ultima voluntas 13. quæst. 2.*, & *lex omnium 19. Cod. de testam.*. Difficultatem celebrandi singulis anni mensibus continuatas Missas triginta diluit *Benedictus XIV. de Sacros. Miss. Sacrific. lib. 3. cap. 23. sub §. 3.*, nam piæ S. Gregorii institutioni non adversari censet, quod si intra trigesimum dierum numerum postremi tres dies majoris hebdomadae occurrant, diebus insequentibus numerus absolvatur. Idque etiam sentiunt *Clericat. de Sacrific. Miss. decis. 14. num. 19.*, *Gavell. in opusc. de casib. consc. cas. 16.* Ad reliqua vero Procuratoris Generalis argumenta notari posset, quod licet æque prosit Missa defuncto, de quocumque dicatur, ex parte tamen orationis magis illa juvat, in qua peculiare sunt orationes, juxta *Div. Thom. in 4. distinct. 45. quæst. 1. art. 3. quæstiunc. 1. addit. 1.* & *Bened. XIV. de Sacrific. Miss. cit. lib. 3. cap. 23. §. 4.*, quodque tricenariae Missae a Testatore volitæ *quolibet mense*, si ei amplius post primam tricenariam celebrationem non prosunt, in thesauro reponuntur Ecclesiae, aliisque ex Divina Misericordia applicantur, qui illis indigent, *Div. Thom. in 4. distinct. 45. quæst. 3. art. 4. quæstiunc. 1. ad 3.*, *Fraxinell. de obligat. Sacerd. sect. 3. §. 11. num. 3.*, *Pasqualig. de Sacrific. nov. leg. quæst. 86. num. 1.*

Oratoribus quoad præteritum obest, quod ignorare non possent ex testamento, noluisse Testatorem simplicem Missam quotidianam, sed illam S. Gregorii *singulo mense*. Inveterata contra quotidianæ Missae celebratio bonam in celebrantibus inducere potuit fidem, quæ absolutionem mereatur, ut censuit *Sacra Con-*
gre-

gregatio in Purmen. 6. Maii 1786. , in Rēutina Absolutionis 24. Martii , & in Derthonen. Absolutionis , & Reductionis Missarum 7. Julii 1787. ad II. Dubium .

Dubia sunt .

- I. An , & quomodo in futurum sint celebrandæ Missæ S. Gregorii , seu potius sit locus celebrationi Missæ quotidianæ in casu &c.
- II. An sit consulendum Sanctissimo pro absolutione quoad præteritum in casu &c.

ASSISIEN. SUBSIDIORUM DOTALIUUM . Sacerdos Joannes Octavius Stampeggi heredem instituit anno 1735. Joannem Baptistam Cisci ejus consobrinum sub definito annorum centum fideicommisso ; eique ad centum pariter annos onus imposuit erogandi quotannis redditum Locorum Montium viginti in dotalia subsidia duo, scutorum triginta pro quolibet favore Puellarum *native, o oriunde di Assisi, di buona fama, nate di onesti Parenti, e di legitimo matrimonio, di età almeno di 15. anni, che frequentino i Santissimi Sacramenti, e vivano onestamente* . Distributa fuerunt hujusmodi subsidia ab annua 1787. , quo per rescriptum *Sanctissimi* trium annorum cumulum obtinuit Elisabeth Stampeggi, ex fratre Neptis Caroli Stampeggi possessoris fideicommissi . Vix eo expleto, Pontificium etiam adiit Solium Carolus pro cumulo scutorum 900. favore Joannæ ejus filix sub lege prorogandi subsidiorum distributionem ad annos supra centesimum quindecim; precibusque ad Sacram hanc Congregationem remissis, testatus fuit Assisiensis Episcopus, reipsa cum *civem esse assisiensem; ac repentino jaundudum lethali morbo ita fuisse correptum, ut ad omnia impotens, & iuhabilis de præsentem reperitur;* binos habere filios, masculum unum, feminam alteram, *quæ vigesimum & unum ætatis suæ annum agit, & cu-*

Sess. 22. cap. 6.
sic Reform.

ius Mater dotem consequuta fuit scutorum 900., quæ um civilis sit conditionis; ac reperiri in aliquali rerum egestate, adeo ut extra dubium sit, quod similem dotem non possit filia a proprio genitore expectare, attenda patrimoniū tenuitate; fideicommissum ascendere ad valorem circiter sexmillium scutorum, computatis Locis viginti Montium; gratiamque ab Oratore petitam non absurdam videri, quoties subsidiorum distributio protrahatur ad alios annos quindecim, elapso centenario ab ipso Testatore præscripto, sed datam occasionem querimonice modernis in genere Puellis ob præjudiciū, quod iis ex tali suspensione infertur. Frustratæ enim per hosce quindecim annos remanebunt spe consequendi subsidium, quod earum posteræ post lapsum quinquaginta circiter annorum erunt consequuturæ.

Favere posset Oratori dispositio juris, & præsumpta Testatoris voluntas. De jure siquidem ad dotalia subsidia, incertis Puellis relicta, ex naturali charitatis ordine præferri debent Consanguineæ, eisque pauperibus cumulus etiam concedi, *Amostaz. de caus. piis lib. 4. cap. 4. num. 10.*, *Card. de Luc. de dot. disc. 100. num. 5.*, & *Sacra hæc Congregatio in Romana Dotium 24. Septembris 1713.*, *in Romana, seu Sabina. Subsidiorum Dotialium 27. Martii 1762. in Senogallien. Subsidiorum Dotialium 11. Junii 1774.* Præsumendum vero, Testatorem, qui familie Cisei Stampeggi consuluit per fideicommissum, consulere etiam per subsidia dotalia voluisse illius sceminis, ac præsertim Oratoris filice, quæ non potest congruam, & maternæ similem dotem a proprio genitore expectare, attenda patrimoniū tenuitate, ad tradita per *Mantic. de conject. lib. 8. tit. 5. num. 16. & seq.*, *Rot. coram Duran. decis. 98. num. 4.*, & *Sac. Congregatio in Firmana Subsidiorum Dotialium 9. Septembris 1730.*

Omnino contra pauper non est Orator, sed præter bona propria, quorum nulla fit mentio (nisi talia sint bona valoris scutorum 3013. 46. 1½ in Catastro descripta) possidet etiam fideicommissaria ad valorem circiter sexmillium scutorum computatis Locis viginti Montium, ex quibus æquam per Pontificium Chirographum constituere posset dotem filicæ, quin tot annis assisienses Puellas contra expressam Testatoris voluntatem dotalibus privet subsidiis. Cumulum *Sanctis-*

16. Aprilis 1791.

107

stissimus (trium tamen annorum) concessit Elisabethæ , sed adeo illa pauper erat , ut vivebat in famulatu . Pauperi enim tribui solet Consanguineæ , *Polit. de dot. quæst. 6. num. 40. tom. 3. , & Sac. Congregatio in Camerinen. Subsidiarum Dotalium 22. Septembris 1731. , & in Romanâ Subsidiarum Dotalium 6. Decembris 1778.* Ceterum si Oratori etiam ejusque filiæ indulgere velint Eñi Patres deliberandum insuper erit de quantitate cumuli ; num concedi scilicet debeat ad honestatem dotandæ , ac in eadem maternæ dotis quantitate , ut concedenda esset , si deberetur jure actionis , seu expressa Testatoris voluntate , *Card. de Luc. de dot. disc. 174. sub num. 9. ;* vel ad meram potius necessitatem , ut subsidiaria fert dotatio , ad *Text. in Leg. Quæro ff. de jur. dot. , Rot. in Recen. dec. 398. num. 8. part. 16. , & in Romana , seu Viterbien. Dotis & Lucri 21. Januarii 1757. §. 2. cor. Canillac .*

Gratiam autem , quæcumque futura erit , morari forsans non poterit assisiensium Puellarum præjudicium . Consanguineæ namque favor eas vincit incertas , quibus nulla fit injuria , *Rot. coram Emer. jun. decis. 306. num. 7. , ceram Rezzonic. decis. 227. num. 2. & 7. , & Sac. Congregatio in Romana , seu Sabinen. 27. Martii 1762.*

Respondere igitur placeat .

An , & quomodo sit consulendum Sanctissimo pro cumulo dotium in casu &c.

LUNEN. SARZANEN. In Congregatione diei 27. Februarii elapsi anni 1790. denegata fuit homicidæ Sacerdoti Terentio Gervasi dispensatio ab irregularitate . At iterum Vestram implorat clementiam , eique Sarzanensis favet Episcopus . Vera namque dicit exposita relate ad ipsius Oratoris bonos mores , honestam atque laudabilem ejus vitæ rationem , Sacramentorum frequentiam , assiduunque Ecclesiæ servitium , de quibus

Sess. 14. cap. 7. de Reform.

*bis testantur quatuor Parochi fide digni de mandato meo
auditi a Vicario Foraneo . Sibi insuper ab eodem Vicario
expositum refert , præfatum Sacerdotem Gervasi , cum
vera signa respiscentiæ præbuerit , vitam exemplarem
ducat , & penes Populum in æstimatione sit , atque at-
tenta etiam ejus paupertate , misericordiæ esse dignum ,
ita ut petita dispensatio ab irregularitate , & Missam
celebrandi licentia eidem ulterius non retardetur . Atque
ita concludit : Quod quidem , ut animi mei sensum hu-
militer aperiã , perpensis omnibus in alia mea obse-
qui plena relatione expositis , nec non superius dedu-
ctis , post biennium a patrato homicidio ipsimet Oratori
benigne concedi posse censerem .*

A Vestra igitur pendet deliberatione .

Au sit standum , vel recedendum a decisis in casu &c.

Die Sabbathi 7. Maii 1791. in Palatio Apostolico Vaticano erit Sac. Congregatio Concilij, in qua præter alia proponentur infrascripta Dubia, juxta morem ejusdem Sacræ Congregationis de jure resolvenda.

RIPANA CAPELLANIÆ.

Sess.25. cap.5.

- I.** *An, & quomodo sit locus collationi capellanice in casu &c.*
- II.** *An Sacerdoti Francisco Augelotti sit conferenda capellania in casu &c.*
- III.** *An, & cui siut consignandi fructus sequestrati in casu &c.*

Ad I. Esse locum nominationi Capellani per Patronos ad formam testamenti, præfixo per Ordinarium competenti termino ad nominandum, & amplius.

Ad II. Provisum in primo, & amplius.

Ad III. Esse investiendos favore Capellanix, & amplius.

ROMANA, SEU CHIEN. LEGATI.

Sess.22. cap.6.

- I.** *An sit locus solutioni legati in annuis scutis 300, favore Signiferi Antonii Justiniani in casu &c.*
- II.** *An, & a quo tempore sit solvendum dictum legatum in casu &c.*
- III.** *An, & quomodo in casu defectus reddituum hereditatis Marchionis Vincentii sit solvendum dictum legatum in casu &c.*

Ad I. Negative.

Ad II. & III. Provisum in primo.

*Sess. 22. Decr.
de observ., &
evitan. in ce-
lebr. Miss.*

CONGREGATIONIS OLIVETANÆ.

- I. *An, & quomodo in futurum sint celebrandæ Missæ S. Gregorii, seu potius sit locus celebrationi Missæ quotidianæ in casu &c.*
- II. *An sit consulendum Sanctissimo pro absoluteione quoad præteritum in casu &c.*

Ad I. Affirmative ad primam partem ad for-
mam testamenti, negative ad secundam.
Ad II. Affirmative ad cauthelam.

*Sess. 22. cap. 6.
de Reform.*

ASSISIEN. SUBSIDIORUM DOTALIU.

*An, & quomodo sit consulendum Sanctissimo pro cunulo
dotium in casu &c.*

Negative.

*Sess. 14. cap. 7.
de Reform.*

LUNEN. SARZANEN.

An sit standum, vel recedendum a decisis in casu &c.

In decisis.

*Sess. 21. cap. 2.
& sess. 22. cap.
6. de Reform.*

FANEN. CAPELLANIÆ. Prioribus tabulis anni 1725.
heredem scripserat Octavius Speranza Gentilem Pe-
ruzzini ejus uxorem; & in casu, quod omnia vivens
non alienasset hereditaria bona, perpetuam post illius
obitum erigi jusserat capellaniam annui redditus scuto-
rum

rum 50. cum reservatione juris patronatus favore Antonii Speranza, deindeque Equitis Petri Pauli Carrara, eorumque descendendum, ac sub testamentaria fanensis Episcopi executione. Posterioribus vero anni 1739. irritum fecit hujusmodi dispositionem, relictoque Uxori usufructu, heredem instituit Animam suam, demandata in genere Missarum celebratione *del fruttato de suoi beni, pagati che saranno i debiti*, nullique amplius reservato patronatu.

Usufructum respuit Mulier, suamque consequi maluit dotem. Statim idcirco sub administratione Petri Pauli Carrara, non tanquam patroni, sed uti proximioris consanguinei, celebrari ceperunt Missæ ad formam posterioris testamenti, & ab anno 1740. ad annum 1761. numerum attigerunt 2742. Missarum scilicet 130. circiter in singulos annos. Instantibus tandem Francisco, & Felice de Carrariis, Petri Pauli filiis, crevit anno 1761. Fanensis Episcopus Beni pium legatum in capellaniam, eamque sibi in sacrum constituit patrimonium clericus Franciscus Rossetti, cui per episcopales Literas ad illorum nominationem collata fuit.

Hæc autem est decreti erectionis summa. Facultatem Capellanis tribuit Episcopus alienandi de sua licentia, & patronorum consensu hereditaria prædiola *ad effectum investiendi pretium in uno vel duobus corporibus, seu augendi unum vel alterum ex dictis petiis terræ mediante acquisitione in locis conterminis*. In dotem capellaniam assignavit prædia subroganda. Celebrationem præscripsit Missæ in publica Carrariorum Ecclesia, S. Martini scilicet *ad portem Carrariæ*, tum singulis festis de præcepto, cum diebus S. Antonii Abbatis, Cinerum, S. Marci, S. Philippi Neri, S. Antonii Patavini, B. M. Virginis de Monte Carmelo, S. Egidii, exaltationis SS. Crucis, S. Francisci de Assisio, S. Theresiæ, Comemorationis Defunctorum, Præsentationis B. Mariæ Virginis, S. Mariæ Lauretanæ, S. Lucie, & S. Camilli de Lellis. Onus Carrariis imposuit manutationis Ecclesiæ, & utensilium; eisque tandem, ac ipsorum descendendum masculis reservavit *jus nominandi & presentandi Capellanos amovibiles, vel perpetuos ad eorum libitum, ita tamen ut extincta linea masculina dctorum de Carrariis, jus nominandi ad nos, nostrosque successores devolvatur*.

Capellaniam adhuc possidet Franciscus Rossetti, aureaque quotannis percipit circiter quinquaginta. At cum

reprobans, EE. Vestris supplicavit anno 1775. Jacobus Carrara pro redintegratione legati pii ad formam testamenti; censuitque successor Episcopus Consalvi, *privata auctoritate, nisi Apostolico accedente Beneplacito prædictam capellaniam institui non potuisse: dimitti tamen per Rossettum non posse, nisi prius subrogatis tot bonis stabilibus, & fructiferis annui redditus pro portione dominicali scutorum triginta sex monete ducalis Urbini ad formam taxæ hujus Curie. Locum propterea esse sanatorie ob factam justis de causis illius erectionem. Prædia enim, quæ ejusdem Capellæ patrimonium efficiunt, dissitis locis posita facile diuturnitate temporis, ut sæpe accidere solet, damnum diminutionis, vel quod pejus, jurium perturbationem passura essent, nisi probi Sacerdotis industrice committatur. Æqui erat ponderis causa ipsius Populi, qui per illa degens vicinia, ubi ruralis domus familie Carraricæ sita est, commodum sibi fieri exposcebat, ut facilius diebus festis in ejus publicum Oratorium convenire posset ad audiendum Sacrum, quum longius remota sit Ecclesia parochialis. Atque hinc iniquum sibi videri ait, Sacerdotem spoliari eo beneficio dum vivat, ni malit idem Carrara de proprio aliud ipsi constituere sacrum Patrimonium.*

Præfixo, ut imperatum fuerat, interesse habentibus termino ad deducenda eorum jura in Sacra Congregatione, proponenda erat Causa in folio; sed Rossettum a lite deterruit paupertas; siluitque etiam ad hæc tempora Orator. Renovata tandem instantia, refert hodiernus Episcopus, Oratorem, & Rossettum *ad controversiam hæc dirimendam mutuo consensu sic convenisse; scilicet Sacerdotem Franciscum se titulo hujus beneficii ultro abdicaturum, ut se mortuo, res in pristinam administrationem redeat; retenturum tamen interim rem nomine simplicis capellanicæ, si Sacræ Congregationi tantummodo placuerit approbare, dummodo tamen ab obligatione celebrandi in Oratorio publico ad pontem Carraricæ absolvatur, ut sibi liceat qualibet in Ecclesia in posterum celebrare: Missas vero centum nonaginta annuas celebraturum. Miratur tamen, quod se inconsulto abdicari velit Rossettus titulo beneficii, quo ad sacros promotus fuit ordines; quum simplex capellanica patrimonii vice fungi nequeat, nisi dato præde pro dumentis; ac beneficium juxta Sacr. Concil. Tridentin. dimittere nequeat, nisi de licentia Episcopi, subrogatis-*
que

que antea stabilibus, qui fructus annuos eidem certo præbeant aureorum monete romane quatuor ac viginti ad formam taxæ synodalis. Satis de cetero non esse censet numerum Missarum 190., si ad præsentis annuos fundi redditus referantur, quoniam iisdem pene quinquaginta præbeant quotannis aurea.

Erectionem capellanice hisce probat rationibus: neque ulla alia, inquit, providentia melius tutiusque periculum pessumdanæ rei amovet, & suffragia firmiter certioraque facit, quantum si id bonorum genus stabilem Rectorem habeat. Quantum vero periclitetur, si præcario administratores committatur, qui suam rem non facientes, alienam plerumque perfunctorie agunt, vel hæc ipsa capellania exemplo est, non solum si præsentis comparentur fructus cum iis, qui toto administrationis tempore percepti sunt, verum etiam si nota inspiciatur Missarum ex iisdem fructibus celebratarum. Nam præterquamquod suffragia vaga, & incerta, immo sex annis omnino intermissa fuere, animadverti in chartis administrationis, quoniam sexcenta aurea fructus viginti annorum reddidissent, in Missas tamen erogata tantum scut. 238. 30., reliqua vero sc. 362. quos in usus versa sint ignoro. Eamque relinquendam autumat Rossetto, qui 24. annis titulo patrimonii bona fide possedit.

Duplicem tamen proponit ejus sanationis modum; augmentum scilicet Missarum ad 260., aut 280., & facultatem celebrandi in qualibet Ecclesia. Rationem quoque Missas habendam monet onerum, fortuitorum casuum, sterilitatis, & remunerationis debitæ Rectori pro administratione honorum, quæ redditum minuunt aureorum quinquaginta. Quo vero ad libertatem celebrandi hæc habet: Sicuti Testator neque loci, neque Ecclesiæ, neque Altaris obligationem induxit, ita Sacerdoti libera concedatur celebratio. Secus enim non admodum æquum esset onera augeri; nam si Missæ ad pontem Carrariæ, statutisque diebus forent dicendæ, stipēs profecto duorum juliorum pro qualibet Missa vix congrua videbitur consideranti, quam grave sit distantem quatuor millium passuum locum, hiberno præsertim tempore adire, quamque difficile sit reperire, qui vice sua onus subire velit etiam pro majori stipe. Neque tanti faciendam ait commoditatem Populi Carrariæ, ut non pluris aestimari debeat detrimentum, quod ex hac nimia comoditate sequi ipsemet in obvianda loca

illa imperrime cognovi. Mihi enim maxime dolendum fuit, cum nullibi rudiores illo Populum in Christianæ Doctrinæ elementis reperissem, Parochum audire querentem, majorem Populi sui partem vel raro, vel nunquam Evangelii explicationi, ac Doctrinæ Christianæ interesse, quod diebus festis Oratoriorum, quæ plura in vicinia sunt, commoditate illectus, a parochiali Ecclesia se penitus abstinent.

Ex hoc tandem, quod non disposuit Testator in secundis tabulis de patronatu legati pii, vixque nominavit Commitem Marcolini, & Petrum Paulum Carrara ad componendas prætensiones Uxoris, ita concludit: *Non video, quoniam titulo Domini de Carrara sese hanc in rem immiserint, quæ quantacumque est, tota Ordinario a Sac. Conc. Tridentino demandatur. Quapropter neque contra fas jusque facere videor, si a vobis, Eñi Patres, id postulo, ut sive vobis libeat huic pice hæreditati capellanix formam relinquere, nominandi, & conferendi jus Ordinario concedatis; sive in veteris administrationis conditionem redigere, ne suas Ordinario præscribi facultates patiannini.*

Deliberandum igitur primo de sanatione erectionis capellanix, vel reintegratione legati pii. Sanatione quidem indigere videtur erectio, quum facultatem non haberet Episcopus Beni commutandi ordinaria auctoritate ultimam voluntatem, *Fagnan. in cap. nos quidem mun. 36. de testam. lib. 3., Monet. de commut. volunt. cap. 5. mun. 144., sed Summus adiri debuisset Pontifex, Amost. de caus. piis lib. 1. cap. 14. sub mun. 12., Carpan. de execut. testam. lib. 3. cap. 4. mun. 5., & 15.* Noluit autem Testator in secundo testamento capellaniam, quam in primo instituerat, cauteque idcirco procedendum in commutanda per sanationem erectionis illius dispositione, *ex S. Conc. Frid. sess. 22. cap. 6. de reform.* Nil contra capellanix erectio voluntati detrahit Testatoris, nam eadem est Missarum celebratio. Dum salva autem quoad substantiam manet fundatio, in perpetuam commutare valent patroni capellaniam manualem, neque eorum factum impugnare valent heredes, *Marant. resp. 15. part. 4., Card. de Luc. de jurepatr. disc. 15. mun. 5., Piton. de controv. patron. allegat. 100. mun. 31.* Accedunt quæ hodiernus observat Episcopus, utilior nempe administratio bonorum legati pii, capellanix constitutio in patrimonium sacrum Rossetti, certiora

tiora suffragia, & infelix pii legati exitus sub administratoribus. Ex his profecto iudicent Eñi Patres, num ea concurrat justa causa, ex qua non raro Sacra hæc Congregatio voluntates commutavit, ac præsertim in *Interannen. Commutationis Voluntatis* 8. Maii 1756., in *Fulginaten. Applicationis* 22. Decembris 1781., & in *Parinen. Beneficii* 28. Julii 1737.

Si in sententiam EE. Vestre convenienti sanandi erectionem capellanæ, decernere etiam dignentur de modo. Augendum censet Episcopus Missarum numerum ad 260., aut 280.; quarum eleemosyna nec attingeret taxam perpetuæ; iis potissimum consideratis, quæ annum minuere possunt redditum aureorum quinquaginta. Concedendam vero libertatem celebrandi in qualibet Ecclesia, eo quod nullum Testator designavit locum, Ecclesiam, vel Altare. Ubi de perpetuis porro agitur Missis absque designatione Ecclesiæ, ubique pro arbitrio celebrari valent, *Pasqualig. de legat. pro celebrat. Missar. quest. 996. num. 4. tom. 2.* Ad differentiam Missarum manualium, quæ ex præsumpta Testatoris affectione celebrandæ sunt in Ecclesia tumultante, *Ricc. in prax. resol. 159. part. 3., de Leon. de offic. capell. quest. 5. sect. 2. num. 29.* Distantia accedit Ecclesiæ ad pontem Carrariæ, ibique nocua potius Missæ celebratio, juxta relationem Episcopi.

Res est secundo de jure nominandi futuros Capellanos; favetque Oratori præsumpta Testatoris voluntas, & observantia. Præsumpta voluntas, quia nulli in secundo testamento reliquit patronatum, quem in primo licet revocato, reliquisse sciebat Antonio Speranza, & Petro Paulo Carrara, sive juxta enunciativam revocatorii testamenti, Comiti etiam Marcolino. Observantia vero, quia diu ab initio legatum pium administrarunt Carrarii, reddita singulis annis Episcopali Curie celebrationis ratione; ac post erectam capellaniam nominarunt etiam Capellanum. Notanda vero, quod post relatam in secundo testamento priorem dispositionem, memoratumque juspatronatus, in omnibus eam revocavit per hæc verba: *e perche noi intende di continuare tale sua disposizione adesso di sua propria bocca annulla ed irrita detta disposizione*. Indefinita siquidem hæc prioris dispositionis abrogatio, comprehendere etiam videtur juspatronatus præcedenter enuntiatum, & sic ab eo Oratorem excluderet.

Quo in themate jus nominandi capellanos ad Episcopum veluti piarum dispositionum executorem pertinet, juxta *Tridentinam Synodum sess. 22. cap. 8. de reform.*

In casu tandem, quod redintegrari deberet legatum pium, de abdicatione quaeritur tituli capellanæ, de qua Rossetus cum Oratore convenit. Dubitari posset, quin ob expletam illius ordinationem cum vitioso, ac resolubili patrimonio, supplere deberet Episcopus, donec altero provideretur *cap. cum secundum de præben., ibique Faquan. num. 64.* Fortasse verò ad id teneretur, Orator, qui heres est nominantium. At hæc sublata esset quaestio, si ad vitam Rosseti servaretur titulus capellanæ, cum quo bona fide ad Sacerdotium ascendit. Eadem tandem hic circa administrationem procederent legati pii, quæ notata sunt ad secundum.

Dubia sunt.

I. *An, & quomodo sit sananda erectio capellanæ, seu potius sit locus redintegrationi legati pii* Missarum in casu &c.

Et quatenus affirmative ad primam partem.

II. *An, & a quo in futurum nominari debeant Capellani in casu &c.*

Et quatenus affirmative ad secundam partem.

III. *An, & quomodo Sacerdos Rosseti abdicari valeat titulo capellanæ, & a quo administrari debeat pium legatum in casu &c.*

Ad I. Affirmative ad primam partem, celebratis Missis 260. in Ecclesia, in qua Testator est tumultatus; negative ad secundam.

Ad II. Spectare ad Episcopum.

Ad III. Negative ad primam partem, Affirmative ad secundam in omnibus juxta votum Episcopi.

NULLIUS, SEU TERRÆ NONANTULÆ CAPELL- *Sess. 25. cap. 4.*
LANIÆ. Jussit anno 1645. Leonilda Gervasi, ut *de Reform.*

Baltassar, & Nicolaus Semprebeni ejus heredes = *subito sequita la morte di essa Testatrice, siano tenuti ed obbligati di fondare ed erigere un juspadronato nella Chiesa di S. Marco della Pergola di scudi 400. correnti di grossi venti per scudo in sorte (monetæ ducalis Urbini, seu scutorum 266. 66. monetæ romanæ) e porli a censo perpetuo, e dei frutti di detti scudi 400, (qui juxta tunc currentes censuum usuras, Urbina-tensia attigebant scuta 32., seu 21. 33. romana) pagarne di semestre in semestre, ed in fine di ogni semestre scudi 16. ad un Prete Sacerdote da nominarsi a detto juspadronato. Perpetuum autem Capellanis imposuit onus triplicis hebdomadalis Misse, nominavitque præ omnibus Sacerdotem Sebastianum Cesariani.*

Erecta fuit hujusmodi capellania anno 1650., ac Fratres Semprebeni sese in solidum obligarunt solvere & ex-bursare dicto Sebastiano Cesariani, Capellano ut supra nominato, ac aliis in perpetuo Capellanis nominandis scuta trigintaduo monetæ anno quolibet, & quolibet semestre ratam partem, alias &c. ad omnia damna &c. Et ad majorem cautelam & securitatem dicti Capellani; & ejus in posterum successorum, dicti de Semprebenis in specie, ita quod specialitas generalitati non deroget, nec e contra, obligarunt, & hypothecarunt ad favorem dicti jurispatronatus unum annuum censum scutorum octo, in sorte principali scutorum centum, tresque alios similes sub pacto, quod toties quoties sequeretur illorum extinctio, eadem reinvestienda esset summa scutorum 400. cum præsentia, consensu, verbo, & voluntate dictorum Capellanorum, ac semper esse deberet obligata, obnoxia, & hypothecata ad favorem dicti jurispatronatus, & Capellanorum. Duplicem alteram hebdomadalem Missam præscripsit anno 1654. Silvia Gervasi in Ecclesia S. Mariæ della Piazza, legavitque in hanc causam scudi venti l'anno da pagarsi dagl' infrascritti suoi eredi.

Sæpe veteres prioris capellaniæ census extincti, sæpe iterum creati; sed plerisque non intervenerunt Capellani. Sensim tamen decreverunt censuum capitalia eorumque fructus, qui vix modo scutorum sunt 13. 33. monetæ romanæ. Delato tandem utriusque capella-

lanke patronatu ad Franciscum Xaverium Acciajoli, ad eas nominavit die 22. Martii 1786. clericum Jo. Baptistam Morichelli; unamque deinde confundens cum altera, EE. Vestris supplicavit pro reductione Missarum Silvæ ob imminutos fructus censuum, qui ad capellaniam pertinebant Leonildæ. Super hac erronea instantia prodiit die 16. Decembris ejusdem anni ad relationem Episcopi Eugubini rescriptum = *Lectum ad instantiam, & Missas juxta voluntatem Testatricis ex relictibus cunctis hereditatis esse celebrandas.*

Hoc fretus rescripto integram Morichellius urgere cepit solutionem, non legati Silvæ, de quo non est controversia, sed alterius Leonildæ; ac renuente Acciajolio, Sacram adiit Congregationem. Precibus ad Ordinarium Nonantulanum pro informatione & voto remissis, rescriptum memoravit diei 16. Decembris 1786., quasi super legato prodiisset Leonildæ; favitque Morichellio pro integra solutione scutor. 21. 33., tum quia non assignavit Testatrix census, neque taxative, ut ajunt, neque demonstrative, neque alia quavis ratione, tum quia quamvis liquido constet, Acciajolum non esse heredem neque Leonildæ, neque Nicolai, & fortasse neque Baltassarri, de quo tamen maxime dubito, aliqua tamen bona possidet, quæ nisi ad Baltassarrem, certe ad Nicolaum spectabant. Magdalena namque ejus uxor, quoniam ob illius vergentiam ad inopiam, judicium contra illum pro asscuratione suce dotis intentasset, omnia illius bona occupavit, transmisitque Magdalena jun., cujus heres est Acciajolius. Bona vero, quæ occupavit, jampridem obligata erant capellanice: hanc enim Nicolaus, & Baltassar erexerunt anno 1650.; Magdalena autem seu Nicolao nupsit anno 1651. Æquam de cetero censuit reductionem Missarum, eo potissimum, quod summa scutorum 266. 66., quam Mulier capellanice legasset, non ut olim usuras scutorum 21. 33. quotannis reddere potest, sed vix scut. 13. 33. Nostris enim temporibus occupantur pecunie multo levioribus usuris, ut non octonas amplius, sed ægre inveniatur, qui pro singulis centenis quinas pendat.

Re post præfixionem termini in contentionem deducta, duo concordata sunt Dubia, alterum super supplemento fructuum capellanice, alterum super reductione Missarum. Ne ad supplendos cogatur fructus, ea

Acciajolius urget Testamenti verba = *siano tenuti fondare, ed erigere un juspadronato di scudi 400., e porli a censo perpetuo, e dei frutti di detti scudi 400. pagarue di semestre in semestre scudi 16. ad un Prete. Taxative enim demandatam censet solutionem dei frutti di dd. scudi 400., perpetui nempe census, ita ut ex reliquis suppleri non debeat redditibus priorum censuum decrementum, Rot. in Urbevetana Legati 7. Junii 1754. §. 2. & 5. coram Borrull. Maxime, quia teste Ordinario, non evenit ex facto, aut culpa heredum, sed ex naturali illorum variatione, dum nostris temporibus occupantur pecunie multo levioribus usuris.*

Insistit contra Morichellius instrumento erectionis, in quo heredes Leonildæ certam absolutamque assumpserunt obligationem solvendi Capellanis *scuta triginta duo monetæ anno quolibet, nec alio titulo assignarunt census, quam ad majorem cautelam, & securitatem. Ex hoc sane priorum heredum facto desumi posset, demonstrative potius præscriptum à Testatrice fuisse investmentum scutorum 400. in censibus, volitamque solutionem scutorum 32. dei frutti di dd. scudi 400. in majus Capellanorum commodum; quum talis censeatur Fundatoris voluntas, qualis fuit expressa in actu erectionis, & dotationis a primo herede, & executrice testamentaria, quibus eadem voluntas innotuisse præsumitur, ut in hæc verba observat Rot. apud Piton. de contro. patron. allegat. 75. sub num. 31., ac firmat Card. de Luc. de jurepatr. disc. 27. num. 8., & 9. Et ad hoc confirmandum asserit, integra semper ab anno 1650. soluta Capellanis fuisse scuta 32.*

Pauca hinc inde de Missarum reductione. In id saltem annuendum censet Ordinarius, eo quod constituit Testatrix fundum capellanæ in scutis 400.; quæ nostris temporibus reddere nequeunt scuta 32. Capellanis assignata. Ponderare tamen dignentur Eñi Patres, quod redditum voluit Leonilda tribus hebdomadalibus Missis parem, ita ut dubitari valeat, quin eum præstare teneatur Acciajolius ex reliquis bonis convenientibus à Nicolao Semprebene, qui solidalem in erectione capellanæ assumpsit obligationem solvendi in perpetuum annua scuta 32. Licet enim non sit ejus heres, Episcopo tamen teste, possidet illius

bona . Ubi bona siquidem obligata paria sunt ceteri ,
Missarum reductio denegatur , ut denegata fuit quoad
legatum Silvæ , juxta decretum Sac. Congregationis
in *Osunen. Reductionis Missarum* 4. Decembris 1734.

Deliberandum igitur .

I. *An* , & in qua summa patronus capellanice Gervasi te-
neatur supplere fructus deficientes ejusdem capellanice
in casu &c.

Et quatenus negative .

II. *An* , & quomodo sit locus reductioni Missarum in ca-
su &c.

Ad I. Affirmative usque ad summam scutorum
32. monetæ Urbini .

Ad II. Negative .

*Sess. 22. cap. 6.
de Reform.*

LUCANA SUBSIDIORUM DOTALIUM. Legavit
anno 1596. Zita Mansi Bernardi Lucensi Sodalitio
SS. Crucifixi nuncupato *de Bianchi* census aliquot an-
nui redditus scutorum 41. , sub onere præsertim distri-
buendi quotannis duplex dotale subsidium scutor. 12.
inter pauperes Sodalium filias , vel his deficientibus ;
inter puellas Civitatis , in hæc verba : *Il Priore , e
gli altri Officiali della detta Confraternita siano tenu-
ti &c. dei denari che si caveranno di detti censi ogni an-
no in perpetuo &c. distribuirne scudi 24. di bolognini
75. a due povere fanciulle della Città di Lucca , di buo-
na condizione e fama , ben nate e costumate di povere
persone della detta Confraternita ; se però ogni anno ,
e nel tempo , che si farà tale distribuzione si ritroveran-
no figlie di Confrati povere della detta Compagnia ;
se non di altre persone povere della Città ben nate , e
costumate come di sopra , con darne , e distribuirne
scudi 12. per ciascuna per le loro doti in caso di
matrimoniale , o vero elemosina in caso di monacazione . Id-
que per sortitionem schedarum , nempe piegate tutte
le dette polize , si debbino povere e mettere in un bus-
solo per ciò ordinato , e quelle ben confuse e mescolate ,
per il Signor Priore , ed in sua assenza il Signor Sot-
to-*

opriore si debbino cavare due delle dette polize l'una dietro l'altra. Subsidiium alterum scutorum viginti reliquit anno 1636. Antonia Sarteschi, voluitque ut post plures hujus summæ legatarios, che s'imbuissilino ogni anno dieci fanciulle, che parranno agl'infrascritti eredi, e se ne devi cavare ogni anno una, quale deve avere detti scudi 20., e dopo la morte di detti suoi eredi detta Testatrice vuole, che la cura di detta anima imbuissolutura si aspetti alla Compagnia del SS. Crocifisso, o suoi Deputati.

Ob imminuta capitalia decrevit legatum Bernardi ad 14. scuta in integra summa, Lucano Archiepiscopo teste; eademque de causa alterum etiam Sarteschi imminutum asserunt Sodales. Utrumque vero distribuit Societas juxta legem Testamentium ad annum 1786. Plures ex puellis extractis decesserant, pluresque aliæ erant ætate provectæ, quarum subsidia summam eo anno attingebant scutorum 154. Statuit igitur Societas alteram quotannis extrahere puellam, quæ unum ex devolutis subsidiis consequeretur, & ita ad annum 1788. inclusive servavit. Quoniam vero inito calculo, vix duæ singulis annis nubere consuevissent Sodalium filiæ, satis propterea incommodo provisum non censuit Societas, alioque contulit animum. Præter scuta 154. vel ob mortem puellarum devoluta, vel ob gravem illarum ætatem devolvenda, alia extractis aliis puellis debebat scuta 430. Omni igitur supersedit extractione, ut novam induceret methodum conferepdi subsidia, crevitque interim debitum duobus superioribus annis ad scuta circiter 696.

Nuper tandem EE. Vestris supplicavit pro facultate constituendi legatorum favore passivum debitæ summæ capitale cum præstatione fructuum ad rationem scutorum $3\frac{1}{2}$ pro quolibet centenariio & anno, qui annum utriusque legati summam ad scuta augetet 40. Petiit rursus, ut abrogata extractionis lege, bina in posterum conferre liceret subsidia scutorum 20. duabus Sodalium filiabus, quæ singulis annis priores nuberent, reliquis eodem anno sive in Domino, sive in sæculo nubentibus, ad sequentem annum reservatis; cum prælatione tamen puellarum, quæ jus ad dotalia subsidia per extractionem quæsierunt. Et in casu tandem, quod nulla uno anno nuberet puella, ea etiam

sequentibus annis præstanda essent subsidia, si plures quam duæ concurrerent.

Nullum, inquit Lucanus Archiepiscopus, per abrogationem sortitionis præjudicium puellis Civitatis à Zita Bernardi substitutis, eo quod *Confraternitas pluribus iisque pauperibus sit Confratribus referta; & deinde in casu, quum hujusmodi legatum ad 14. scuta in integra summa decreverit, totum ferme insumeretur in expensis exscriptionis nominum, aliisque.* Quoties igitur Sacra Congregatio, utiliorem puellis, magisque Testamentium voluntati consentaneam censeat methodum a Sodalibus propositam, nil obstare ait, *quominus legata prædicta confundantur, ac singulis puellis mibentibus, vel Religionem profitentibus assignentur, juxta proposita in precibus.* Hinc subdit, *in augmentum quoque legatorum cedere posse fructus annuos ex prædicto debito Confraternitatis provenientes, dummodo hi fructus & rite exigantur, & solvantur, scilicet vel conditiones existant, quibus positis licite ex mutuo reddantur usuræ, vel Confraternitas acceptis pecuniis licito collocet contractu legatorum nomine, & dummodo nihil præjudicii afferatur puellis jam extractis, ac proinde jus ad legatum habentibus.* Legata igitur viventibus extractis puellis, & non nuptis debita collocari in augmentum hand posse videntur, nisi singulis respective vita functis puellis prædictis. De consensu insuper testatur Sodalium, ac de annuo Sodalitii reditu in scutis 1250. circiter, non deductis oneribus pariter annuis scutorum 1170.

Primo itaque de non distributis, sive devolutis, & devolvendis deliberandum subsidiis. Pro distributione subsidiorum, quæ duobus novissimis annis collata non sunt, expressa urget utriusque Testatricis voluntas, dum annuam demandarunt puellarum sortitionem. Quo vero ad devoluta, & devolvenda, quum de his quæretur in casu mortis puellarum ante contractum matrimonium, iterum ob finalem non adimpletam dotationis causam distribuenda videntur, ut censuit Sacra Congregatio in *Romana Dotium* 24. Septembris 1718., *Viterbien. Subsidiarum Dotialium* 2. Maii 1739., *Ravennaten. Subsidiarum Dotialium* 11. Januarii 1766., *Lucana* 21. Maii 1784., & *Æsina Subsidiarum Dotialium* 27. Novembris ejusdem anni. Quod grave Sodalitio

litio ob redundantes ejus reditus non esset . Adverti tamen posset pro illorum investimento favore legatorum , perpetuam ampliorum dotium utilitatem præferendam esse temporaneo , eoque minimo quarundam puellarum subsidio , juxta sententiam Sacræ Congregationis in *Neapolitana Subsidiarium Dotialium* 29. *Aprilis* 1698. *lib. Decret.* 48. *pag.* 134. , & in *Lucana Suspensionis Legati* 13. *Augusti* 1707. , & 1. *Decembris* 1708. *lib. Decret.* 58. *pag.* 612. . Idque consentaneum videretur voluntati Testantium , quæ plures , & ampliores præscripserunt dotes , duas nempe Bernardia scutorum 12. pro qualibet , unam Sarteschia scutorum 20.

At duæ sunt difficultates , altera nempe , quod constituere intendit Societas designatum capitale nedum ex subsidiis non distributis , & devolutis , sed etiam devolvendis , ex iis nempe , quibus jam extractæ puellæ uti valent ; & altera , quod pro simplici pecuniario debito pollicetur usuras . Primæ occurrunt Sodales ; nam ultro conveniunt de illarum utiliori prælatione ad ampliora subsidia . Modum quoque alteram proponit Archiepiscopus , quod *Confraternitas acceptis pecuniis licito collocet contractu legatorum nomine* . Num hoc vero permitti debeat Societati , quæ sensim ex redundantibus suis redditibus dimittere posset subsidiarium dotialium debitum , EE. Vestræ decernent .

Agitur secundo de nova in conferendis dotibus inducenda methodo . Principaliter demandata fuit sortitio a Zita Bernardi pro filiabus Sodalium , idque etiam implicite forsam voluisse censetur Antonia Sarteschi , dum ea in urnam immitti voluit puellarum nomina , *che parrano agl' infrascritti eredi* , ac in eorum defectum *alla Compagnia del SS. Crocifisso* . Levis ergo videri posset voluntatis commutatio , si abrogata sortitione , permitteretur intra idem puellarum genus favore priorum nubentium collatio dotium . Substitutæ quidem sunt ad subsidia Bernardi puellæ Civitatis ; sed ob plures Sodalium filias remotum dicit Archiepiscopus substitutionis casum .

Enixum contra est in utroque testamento sortitionis votum , ac justa idcirco requiritur causa , ne ad præscriptum adimpleatur , ex dispositione *Sacri Concilii Tridentini sess. 22. cap. 6. de reform.* Hæc in nostro themate adducitur commutandæ voluntatis ratio , quod

debitrix sæpe evadat Societas subsidiorum quousque extractæ nubant puellæ . Facile tamen ea deponere posset , ut deponere pollicetur , si juxta propositam dotandi methodum , duæ singulis annis non nubant Sodalium filiæ . Indefinita insuper subsidiorum reductio ad priores nubentes , amplecteretur etiam puellas non pauperes , aliisque præscriptis requisitis destitutæ , quum facile inter plures Sodales pauperes , pauci saltem relative sint divites . Illudque etiam ponderare dignentur Eñi Patres , num ad constituendam Sodalibus privatam , adimi omnino debeat puellis Civitatis remota licet spes consequendi subsidia Bernardi , & jus eis quæsitum quoad subsidia Sarteschi .

Suboscuro postremo , ac fortasse captiosa est calculatio scutorum 40. ex redditibus legatorum , fructibusque designati capitalis . Annua legatum Bernardi reddit scuta 14. , totidemque supponantur redditus legati Sarteschi , licet de quantitate decrementi non constet , jam utraque hæc summa cum annuis scutis 24. circiter novi investmenti scutorum 696. ad rationem scutorum $3\frac{1}{2}$ in singula centum , scuta attigeret 52. Detrahendam asserunt Sodales ex legato Bernardi tertiam partem in eleemosynam carceratorum , sed nullum de hoc pio opere verbum in exhibita particula Testamenti .

A vestro igitur pendet iudicio .

- I. *An , & quomodo subsidia dotalia Bernardi , & Sarteschi non distributa , sive devoluta , & devolvenda , sint iterum distribuenda , seu potius investienda favore utriusque legati pii in casu &c.*
- II. *An , & quomodo in futurum fieri debeat eorundem subsidiorum distributio in casu &c.*

Non proposita cum sequenti .

PERUSINA TRANSLATIONIS MISSÆ. Legavit anno 1662. Raynutius Capitaneo Troilo de Balleonibus prædium *la Torre di Camillo* in Territorio Marscianum cum onere investiendi intra biennium ab ejus obitu scuta 500., *quali debbano servire, cioè il frutto di essi per servizio della Cappella della Madonna di Ranuccio esistente nel distretto di S. Angelo di Celle per mantenimento del Prete Cappellano che officierà in detta Chiesa, qual Prete Cappellano voglio . . . . debba godere tutto il frutto di detti scudi 500. con obbligo . . . ., debbano celebrare, e far celebrare da altri Sacerdoti ad arbitrio di detti Cappellani una Messa al giorno di precetto in una Chiesa posita intra limites Parœciæ S. Angeli Cellis, Animarum circiter 480. Aliquandiu investimentum distulit Troilus, & ob difficultatem Sacerdotis, qui Sacellum illud, sexto circiter a Perusia lapide dissitum, pro tenui stipendio peteret, alibi per aliquot annos celebrari fecit Sacrum. Qua de re Carolus aliique ejus filii Sacram hanc Congregationem adierunt pro translatione Missæ ad commodiorem alteram Ecclesiam, proditque die 26. Aprilis 1687. rescriptum = *attenta relatione Episcopi Perusini, benigne cominisit eidem, ut veris existentibus narratis, Oratores cogat ad erigendam capellaniam juxta voluntatem Testatoris, mediante saltem assignatione partis prædii legati juxta æstimationem a peritis per eum deputandis faciendam; ita tamen ut Episcopus ipse locum celebrationis Missarum pro suo arbitrio, & conscientia commutare, & præscribere valeat, donec & quousque dumtaxat inveniatur Sacerdos, qui in loco per Testatorem designato celebrare velit.**

*Sess. 22. cap. 6.
de Reform.*

In sequelam hujusce rescripti erecta fuit capellania: constitutus fuit ejus fundus in prædio Tudertini Territorii nuncupato *Campo della Rota*, pro qua Nobilis vir Andreas Floramonti patronus annua in pecunia numerata respondet scuta 14. : deputatus fuit Capellanus: & celebrata ad hæc tempora fuerunt Missæ in designato Sacello. Ob Sacerdotum autem difficultatem, & ruinosum Sacelli statim, *Santissimo* nuper Floravanti supplicavit pro perpetua Missæ translatione ad alteram Ecclesiam, vel proprium alterum Sacellum, precibusque ad Sacram Congregationem remissis, ignotum dicit Perusinus Episcopus, *an pius vir Ranutus Baglioui*

glioni speciali tantum devotione motus, vel potius & insimul necessitate illius Populi adstimulatus, istam decreverit in postremis ejus tabulis capellaniam. Testatur insuper, curalem Ecclesiam Sancti Angeli cognoscere quidem, & experiri singularem alterius Missæ commoditatem, præter parochialem, & commendabilius censet, si relicta ædicula di Ramuccio, Missa in S. Angeli Paræciam ipsam transferretur, ubi Pastoris vox, piarum operum frequentia uberiorem reddit Animarum culturam. Reditumque tandem capellanicæ in annuis consistere ait scutis 14., eumque percipere Capellanum in pecunia numerata ab Oratore, qui onus profietur habere utensilium, & fabricæ, cujus restaurationem ex uno perito ad scuta 122. depingit.

Expressa Fundatoris voluntas exigere videtur, ut celebrentur Missæ in designato Sacello, juxta *Pasqualig. de Sacrific. nov. Leg. quæst. 1139.* Maxime quia probabilis est, quod consulere voluerit frequentium Parochianorum commoditati, licet testimonium Episcopi non constet: Difficilius enim conceditur illarum translatio, ubi contemplata sit commoditas Populi, *Pax Jordau. tom. 1. var. resol. leg. 4. tract. 1. de Sacr. Miss. num. 540.*, & *Sæ. Congregatio in Lucana 28. Julii 1781.*, & *in Firmana 3. Augusti 1782.*

Hæc tamen, quæ per peritos probantur, & testes, favere possent Oratori. Positum est ejus Sacellum *della Madonna di Ramuccio* in extremo Parochiæ angulo: Fatiscit undique, indigetque ejus reparatio impensa scutorum 122. Pauci idcirco ad eam audiendi Sacri causa accedunt: Longo pertæsus itinere, ægre celebrationem implet hodiernus Capellanus; neque alius est Sacerdos, qui eam assumat. Existit contra Parochia in comoda planitie, propriamque Ecclesiam libentius adeunt Parochiani: Binæ in ea diebus festis celebrantur Missæ; aliæque ad distantiam unius circiter lapidis Parochiales sunt quatuor, quæ Parochianis etiam patent S. Angeli. In similibus porro terminis concessa fuit Missarum translatio *in Comen. Translationis Missarum 24. Novembris 1764.*, & *in Lucana 18. Augusti 1781.*

His strenue contradicit Parochus. Notat enim primo, adeo vias agrosque hiemali præsertim tempore lute-

scere, ut ægre robustiores etiam villici ad Parochialem diebus festis accedere valeant. II. universum Populum ad unicum Parochi Missam convenire non posse, tum ob necessariam ægrorum, infantium, & animalium custodiam, cum præ angustia Ecclesiæ. III. finitimas Parochiales per unum cum dimidio lapidem distare, ita ut non raro aliqui Missam non audierint, ea in Sacello Ranucci deficiente. IV. secundam Missam Parochialis S. Angeli nec certam nec perpetuam esse, utpote inductam ab anno 1789. ex mera pietate & religione alterius ex Parochianis. V. 265. ex 480. Paræciæ S. Angeli incolis propiores esse Sacello Ranucci. Et VI. demum nil aliud in Sacra Visitatione præscribendum invenisse Episcopum, quam *il riattamento delle porte, e delle grondaje del tetto di essa Cappella*. Atque ex his concludit, quod *la riferita Chiesa di Ranuccio siccome si trova ne' limiti della mia Parrocchia; siccome essa resta più assai, che la Chiesa curata, non che le Chiese delle altre Parrocchie confinanti, più comoda a più che alla metà de' miei Parrocchiani; siccome nella Chiesa curata non può tutto il Popolo per gli additati motivi avere la facoltà di adempire il precetto Ecclesiastico di sentir la Messa in tutti i giorni festivi, così non tanto per non privare una buona parte di esso del beneficio, che ne riscuote dalla Messa solita celebrarsi alla Madonna di Ranuccio, quanto per non essere io o direttamente, o indirettamente in causa di qualche futura inosservanza al precetto di udire la Messa ne' di festivi, non sò ne posso uniformarmi col sentimento alla supplica del Ricorrente.*

Diuturna insuper obstat celebratio in Sacello cum eadem eleemosyna. Advertenda tamen difficultas, qua ob reluctantiam Sacerdotum expleta fuit sub initium ipsum foundationis, itaut temporariam Sacra Congregatio permiserit translationem. Superari forsân posset per concessionem prædii *Campo della Rota* valoris scutorum 500. in emphyteusim, vel illius alienationem, & investmentum pretii, quod ad taxam legalem annua redderet scuta viginti. Quatenus autem nunc etiam EE. Vestræ indulgere velint, deliberandum erit de loco, ad quem fieri debeat translatio. Magis expedire ait Episcopus, ut ad Parochialem fiat Ecclesiam, *ubi Pastoris vox, parum operum frequentia*

via uberiorem reddit Animarum culturam : Eam postulat Orator ad alteram Perusiæ Ecclesiam, vel alterum suum Sacellum ob eandem difficultatem Sacerdotis, qui cum tenui eleemosyna ad Parochialem accedat.

Quæritur itaque.

An, & quomodo sit locus translationi Missæ in casu &c.

Die Sabbathi 28. Maii 1791. in Palatio Apostolico Vaticano erit Sac. Congregatio Concilij, in qua præter alia proponentur infrascripta Dubia, juxta morem ejusdem Sacræ Congregationis de jure resolvenda.

LUCANA SUBSIDIORUM DOTALIUM. Causa hæc, *Sess. 22. cap. 6.* & postrema sub judice remanserunt in præcedenti *de Reform.* Congregatione.

Quæritur itaque.

- I. *An, & quomodo subsidia dotalia Bernardi, & Sarteschi non distributa, sive devoluta & devolvenda, sint iterum distribuenda, seu potius investienda favore utriusque Legati pii in casu &c.*
- I. *An, & quomodo in futurum fieri debeat eorundem subsidiorum distributio in casu &c.*

Ad I. Negative ad primam partem, affirmative ad secundam, non retardata sortitione dotium pro annis 1789. 1790. 1791.

Ad II. Affirmative ad formam utriusque testamenti,

BALNEOREGIEN. ECCLESIE CATHEDRALIS. *Sess. 21. cap. 7. de Reform.*

Duo fuerunt hujus Causæ Dubia; I. *An, & de* quarum restorationum, ac reparationum tam factarum, quam faciendarum in Ecclesia Cathedrali necessitate constet in casu &c. II. *An, & ad quem* illarum onus pertineat in casu &c. ; & in Congregatione diei 18. Decembris elapsi anni 1790. responderunt EE. Vestræ ad primum = *Affirmative ad formam peritice Terminii deputati ab Eino Visitatore*; ad secundum = *Spectare ad R.P.D. Aluffi pro summa contenta*

in peritia *Termini*. De viribus modo agitur hujusmodi resolutionum sub Dubio.

An sit standum, vel recedendum a decisio in casu &c.

Ad primum, & secundum in decisio, & amplius.

*Sess. 21. cap. 7.
de Reform.*

BONONIEN. COMMUTATIONIS VOLUNTATIS. Otiosam retinebat pia Congregatio S. Mariæ Gaudii, & S. Apolloniæ bononiensis Civitatis summam scutorum 257. coactam ex redivitibus prædiorum, quæ ei legaverat Jo: Franciscus Jacobi ad formam dispositionis Sebastiani Ghirardelli, ut æquis scilicet partibus erogarentur illorum fructus in ædificium Ecclesiæ, & celebrationem Missarum; deindeque ex rescripto Sacræ Congregationis Episcoporum, & Regularium 21. Januarii 1780., alienata fuerant sub lege redintegrandi fundum infra decennium. EE. igitur Vestris supplicarunt illius Sodales pro facultate impendendi summam illam in ædificium Sacrarii, & Oratorii; ac proposito Dubio, *An, & quomodo Oratorum precibus sit annuendum*, prodiit die 21. Junii 1783. rescriptum = *Affirmative pro medietate summæ depositæ*.

Par hæc providentia non fuit necessitati; ideoque reliquam petierunt summam sub consimili Dubio = *An, & quomodo Oratorum precibus sit annuendum*. Die tamen 6. Maji 1786. rescripserunt EE. Vestræ = *Dilata, & scribatur Em̃o Archiepiscopo juxta instructionem*; ut referret nempe, an in totum, vel in parte sequuta fuisset redintegratio honorum distractorum; num pro Missarum celebratione medietas remaneret; & an libere demum, vel cum onere redintegrationis concedi posset pecunia. Respondet modo Em̃us Archiepiscopus ad primum, *nullam sequutam esse redintegrationem, quum ab Em̃is Patribus in favorabili rescripto ab Oratoribus obtento die 21. Junii 1783. ad effectum erogandi medietatem scutorum 240. in reedificationem Oratorii, & Sacrarii (verius scutorum 257., secundum Folia annorum 1783. & 1786.) nulla fuerit deman data redintegratio, ex quo agebatur de pecunia.*

28. Maii 1791:

131

coacta ex redditibus, non vero ex bonis alienatis. Ad secundum, quod annui redditus, qui percipiuntur ex pretio venditorum prædiorum, quodque erogatum fuit in emptionem Locorum MM., ii deserviunt Missarum celebrationi, ut præcipit Testator; medietas vero quæ superest scutorum 240., oneri Missarum non est obnoxia. Et ad tertium, quod sicuti in prædicto rescripto diei 21. Junii fuit impartita licentia erogandi medietatem scutorum 240. in reedificationem Oratorii & Sacrarum nullo imposito onere redintegrationis, ita videtur quod eadem ratione impartiri possit licentia erogandi in solutionem aliarum expensarum, de quibus sermo est in precibus, alteram medietatem scutorum 240. absque onere redintegrationis.

Resumptis igitur Foliis diei 21. Junii 1783., & 6. Maii 1786., deliberare dignentur EE. Vestrae.

An, & quomodo Oratorum precibus sit annuendum in casu &c.

Affirmative juxta votum Eminentissimi Archiepiscopi.

TURRITANA. Donavit anno 1689. Philippus Rosas Sess. 22 cap. 6. de Reform. Francisco ejus filio in titulum patrimonii sacri duplicem vineam in regionibus *Filiguedo*, & *Taniga*. Post turritanum adeptum canonicatum, vineas ipsas & olivetum in sacrum pariter Joannis Petri ejus nepotis, deindeque Gasparis Ariba & Rosas, vel ejus Fratris patrimonium constituit Franciscus anno 1727. . His vero ad Sacerdotium non ascendentibus, erogari mandavit illorum pretium in celebrationem Missarum. Non multo post purificata fuit legati pii conditio: at bona annui redditus scutorum circiter 54. 50. successionis jure occuparunt Margarita, & Maria Bianca Riva Rosas, eorumque potitæ fuerunt per annos 62. Instante tandem Promotore fiscali turritano per tres damnatæ sunt sententias ad illorum dimissionem, cum absolute in tertia sententia a restitutione fructuum, quam priores Judices demandaverant; eaque modo piæ causæ Procurator administrat.

Sacram post hæc Congregationem adierunt Mulieres , ac tria postularunt : *Primo* scilicet , ut venirent vineæ , ac pars earum pretii solveretur Promotori fiscali in redintegrationem expensarum litis , quæ pro primo , & secundo iudicato summam excedunt scutorum 150. : *Secundo* , ut residuum pretium in consuetivis investiretur censibus , atque ex eorum fructu , redituque oliveti perpetua erigeretur capellania cum onere quotidiani Sacri , ac reservatione juris patronatus favore earum descendendum , & his deficientibus , favore Episcopi : Ac *tertio* demum , ut ex ipso vinearum pretio aliquod pro una vice elargiretur subsidium claudæ Mariæ Bianciæ . Retulit autem turritanus Vicarius Generalis , valorem *de' fondi in questione* , vinearum nempe , & oliveti , summam attingere scutorum mille e quattro romani , e l'anno fruttato per un decennio a cinquantaquattro scudi e mezzo circa , come dalla giurata deposizione de periti ; tenuem vero esse presentem illorum fructum per colpa delle Sorelle Riva , trovandosi attualmente per lo più incolti , ed imboschiti per mancanza di coltura nel lungo tempo , che possedertero i detti fondi , sed duplicari posse ben tenuiti , e coltivati da un buon padre di famiglia . Idque comprobavit ex venditione dei frutti pendenti dell' anno scorso 1789. fatta dal detto Procuratore della Causa pia in scudi romani ottantacinque circa .

Assertam exclusit Mulierum paupertatem in hæc verba : *Non è meno surrettizia la rappresentanza di dette Sorelle Riva circa la loro povertà , che suppongono estrema , quando non ostanti le contradizioni , e singolarità dei testimonj per parte delle medesime proposi , che perciò sarebbe inattendibile la prova , appena risulta l' ordinaria povertà delle medesime , giacchè vivono decentemente , come vivono nel paese moltissime famiglie della loro qualità , come ne sono pienamente accertato , e costa dal processo . E che non siano tenute per povere nel paese , nè per tali riconosciute dai Tribunali del Regno , lo dimostra chiaramente l' autentico giuridico certificato del Notajo di questa Real giurisdizione , col quale dichiara , che sempre hanno pagate le spese processuali nella lite col Procuratore della Causa pia , spese , che non avrebbero pagate , se fossero state veramente povere , giacchè allora , giusta lo stile de' Tribunali del Regno , sarebbero state ammesse al beneficio de poveri ; lo*
che

che pretesero, ma non poterono ottenere, per non aver potuto provare la loro povertà, e per ciò ricedettero da essa istanza con comparsa dei 3. Giugno 1783. . Da tutto ciò chiaramente si deduce la falsa rappresentanza delle dette Sorelle Riva anche circa l'ordinaria loro povertà.

Post distinctam denique actæ litis relationem, ita suam aperuit sententiam: *In questo stato di cose vengo a rassegnare all' E. V. quanto era nell' idea di progettare di questi fondi in questione, implorandone a tal' effetto l' Apostolico Beneplacito, cioè di vendere le vigne al miglior offerente, e dal loro prodotto pagare il debito contratto dalla Causa pia per sostenere un sì dispendioso litigio, e le altre occorse spese, ed il rimanente, che, forse non sarebbe meno di trecento scudi, onerarli al censo, e sulle corrispondenti annue pensioni non meno, che sui frutti dell' oliveto stabilirne una cappellania perpetua col peso della Messa giornaliera, della quale potessero godere i discendenti delle dette Sorelle Riva Rosas, ove ve ne fossero Sacerdoti, e nel caso, che, questi Sacerdoti mancassero, fosse libero al Vescovo di nominare il Cappellano a suo piacimento. In tal maniera si salverebbe in qualche parte la volontà, e disposizione del Canonico Rosas, moderandola soltanto alla detta riduzione di cappellania perpetua, in vece di venderli i fondi, ed impiegar tutto il prodotto nella celebrazione di tante Messe; ed oltre di render così il suffragio perpetuo, potrebbero profittare della cappellania i congiunti al detto Canonico, e discendenti dalle dette Sorelle Riva Rosas, che è tutta l' equità, che dovrebbe aver per le melesime. Se non è, che potesse di più darsi per semplice commiserazione alla Maria Biancia storpia a titolo di limosina qualche piccola somma per una volta soltanto dal prodotto delle calendate due vigne.*

Obesse posset erectioni capellanæ Legantis voluntas, & juris dispositio. Ex pretio siquidem vinearum, & oliveti tot voluit Canonicus Rosas manualium Missarum celebrationem in purificato casu resoluti patrimonii sacri Joannis Petri ejus nepotis, & illorum de Ariba, & Rosas. Sine justa ergo, & rationabili causa hæc perpetuam converti non posse videntur capellaniam ex dispositione Sacri Concilii Tridentini sess. 22. cap. 6. de Reformat. . Ex jure vero utilius Defunctis censetur, ut statim

statim celebrentur Missæ, quam per institutionem perpetuæ capellanæ in annos partiantur, *Pasqualig. de Miss. Defunct. quæst. 291. num. 1.*, Præ omnibus contra consuluit Canonicus suis consanguineis per constitutionem patrimonii sacri, nec inverisimile est, quod eodem, si viveret, sanguinis impulsu crectionem permitteret capellanæ, ut per reservationem jurispatronatus favore Sacerdotum descendentium a Margarita, & Maria Bianca, cum quibus idem est consanguinitatis vinculum, his quoque consuleret. Non desunt porro in similibus terminis exempla perpetuæ cretæ capellanæ ex Missis manualibus, ac præsertim in *Piscien. Commutationis Voluntatis 21. Junii 1721.*, in *Bononien. 28. Junii 1724. ad l. Dub.*, & in *Comen. Translationis 24. Novembris 1774.*

Quatenus itaque in casu etiam nostro erigendam censeant EE. Vestræ perpetuam capellaniam juxta votum Vicarii Generalis, deliberandum erit secundo, num servanda sint pro ejus fundo prædia relicta a Canonico Rosas, vel alienari potius debeant vineæ, ut detractis sumptibus litis, reliquum pretium in censibus investiat. Venditionem proponit Vicarius, quasi aliter Causæ piæ Procurator redintegrari nequeat; ac pro ea quoque deterior urget vinearum status, qui gravem ad eas meliorandas exigeret impensam. Num alius vero desit redintegrationis expensarum modus, notabitur infra ad tertium Dubium. Interim ponderandum, rem esse de alienandis stabilibus ad creando census, qui idoneum non reputantur investimentum pro celebratione Missarum, ut censuit Sacra hæc Congregatio in *Fundana 28. Februarii 1654. lib. decret. 19. pag. 319. a terq.*, & tunc solum permittuntur, cum stabilia deficiunt, ut in *Neapolitana 3. Augusti 1658. lib. Decret. 21. pag. 337. a terq.*, & in *Camerinen. 24. Novembris 1787.* Opus de cetero non esset, ut momento temporis fieret vinearum melioratio, quum sensim judicio Vicarii Generalis perfici posset *da un buon padre di famiglia*, a futuro scilicet Capellano.

Æqua videri potest redintegratio expensarum, quas Causæ piæ Procurator fecit ad vindicanda illius bona, secundum *Bellet. disquis. Cleric. de Cleric. debit. §. 3. num. 40. & seq.*, & *Antonell. de jur. & oner. Clericor. liq. 2. part. 6. cap. 12. num. 2.*, ac æquum pariter, ut sta-

statim eas consequatur, *avendolo obbligato* (acta scilicet lis) a contrarre un debito oltre li cento cinquanta scudi romani, non comprehensis expensis fatte posteriormente alla terza sentenza in grado di supplicazione, teste Vicario Generali. Notandum tamen, jam eum ex fructibus anni 1789. summam collegisse scutorum 85., totidemque fortasse sequenti anno 1790., ac similem collecturum pecuniæ quantitatem ex pendenti hujus anni fructu. Sua ergo prudentia delibere Eñi Patres, num pro redintegratione expensarum, quæ fieri valet ex collectis, & colligendis fructibus, distrahenda potius sint capitalia.

De eleemosyna tandem agitur favore Mariæ Bianciæ, quæ tanquam clauda inter miserabiles numeratur, & commiseratione digna videtur, *Fagnan. in lib. 1. Decretal. cap. significantibus num. 21. & 33. de offic. Delegat.* Obstat tamen, quod cum Sorore vivit *decentemente, come vivono uel paese moltissime famiglie della loro qualità*, quodque scuta impendit centum in construenda domo, farinam negotiatur, ac nummos ponit in scenore, secundum judiciales Testes. Danda namque est eleemosyna laborantibus fame, juxta *can. pasce fume morientem 86. distinct.* Illudque etiam notandum, quod indebite cum illa per annos 62. percepit fructus bonorum pii operis, a quorum restitutione absolutæ fuerunt.

Respondere igitur dignentur Eñi Patres.

I. *An, & quomodo sit locus erectioni perpetuæ capellaniæ in casu &c.*

Et quatenus affirmative.

II. *An sit locus venditioni vinearum, & quomodo sit investiendum illarum pretium in casu &c.*

III. *An, & quomodo redintegrari debeat Præcurator Causæ pice de sumptibus litis in casu &c.*

IV. *An, & in qua summa sit præstanda eleemosyna Mariæ Bianciæ Riva Rosas in casu &c.*

Ad I. Affirmative juxta votum Vicarii capitularis.

Ad II. Negative in omnibus.

Ad III. Affirmative ex fructibus collectis, & colligendis.

Ad IV. Negative,

PLACENTINA DISMEMBRATIONIS : Unitæ sunt ab immemorabili tempore Paræciæ S. Gregorii di *Chiapeto*, & S. Christophori Arcis di *Chiapeto*, quarum una per duplicem lapidem cum dimidio, viasque difficillimas distat ab altera. Qua de causa unitæ fuerint, latet; vixque ex actis Visitationis Apostolicæ, expletæ anno 1579. per Ariminensem olim Episcopum Castelli, de perpetua constat unione. Residere consuevit Parochus penes Ecclesiam S. Gregorii, ubi parochiales tantum sunt ædes, bisque ad summum in mense ad alteram accedere S. Christophori, & paucis ibi matutinis horis morari. Quum illius ergo loci Populus careret *debita institutione in rebus fidei, ac morum & Sacramentorum pabulo, multaque laboraret ignorantia*, Placentino Episcopo teste, sepe idcirco propriæ Paræciæ dismembrationem, licet frustra, ab ejus Decessoribus postularunt. Instantiam vero renovarunt labente anno 1789. occasione concursus ad vacantem Parochiam, seque paratos dixerunt ad parochialem novo Parocho construendam ædem, ejusque augendos reditus.

Justa Episcopo visa fuit *miserorum hujusmodi monticularum postulatio, atque utrique Populo satis profutura petita Ecclesiarum separatio*, ideoque unum & alterum per edictum de hac re monuit Populum, incitavitque ad *sufficientem reditum pro singulo futuro Parocho utriusque Ecclesiæ constituendum (utriusque enim Ecclesiæ proventus sunt admodum augusti)*. Statim Parochiani S. Christophori solemnem emiserunt obligationem construendi domum parochialem, & augendi annuos reditus ad scuta quinquaginta septem cum incertis. Enixe contra Parochiani S. Gregorii institerunt, ut res in antiquo relinqueretur statu, eo quod tanquam pauperes, nil hodiernis Parochii reditibus addere possent. *Sanctissimo* igitur illi supplicarunt pro gratia dismembrationis sub oblatis conditionibus, precibusque ad Sacram hanc Congregationem remissis, terminum interesse habentibus præfixit Episcopus ad deducenda eorum jura in eadem Congregatione, ac de reliquis, ut in mandatis habuerat, distincte retulit.

Via, inquit, quæ ab una ad alteram ducit parochialem Ecclesiam, *neinorosa est, deserta, aspera, montuosa,*

sa, & quavis anni tempestate, præter ætatem, difficilis, ut tempore pastoralis Visitationis inspicere licuit. Parochianos S. Gregorii, dempta una aut altera familia, ceteros admodum pauperes esse, nec nisi satis difficulter quidquam addere posse augustis Parochii redditibus. Ipsis propterea, seu eorum Paræciæ exhibuisse, & exhibere perpetuum augmentum annui redditus scutorum duodeviginti &c. applicando eidem Ecclesiæ pium legatum ejusdem redditus, quod est sub ejus dispositione; ita ut cum præsentis redditus scutorum 35., computatis incertis, annuus constitueretur redditus scutorum 53. cum quo confidit, ut reperiatur Sacerdos, qui eam Parochiam seorsim regat. Eos tamen hoc non obstante renuere. Atque hinc censuit, postulatam dismembrationem sub præmissa conditione augendi redditum Ecclesiæ S. Gregorii in memoratam summam, esse executioni demandandam, & successivè indicendum concursim pro utraque Ecclesia. Res igitur in contumaciam Parochianorum S. Gregorii Vestræ proponitur deliberationi.

A tempore siquidem, cujus non est memoria, sub uno utriusque Populi fuerunt Parocho, neque ullus affertur casus, quod defecerit unquam Parochianis S. Christophori Sacramentorum administratio, vel aliquis sine spirituali decesserit assistentia, aut infantes sine Baptismo. Hæc namque, potius quam loci distantia, justam præbere possent causam dismembrationi Parochiæ, secundum *Barbos. in Concil. Trident. sess. 21. cap. 4. num. 11. de reform.*, sed eam in proximis terminis denegavit Sacra hæc Congregatio in *Engubina Disembrationis 31. Julii anni 1790. ad I. & II. Dubium.*

Brevis contra non est inter unam, & alteram Parochiam distantia duplicis lapidis cum dimidio, eamque graviorem reddit via nemorosa, deserta, aspera, montuosa, & quavis anni tempestate, præter ætatem, difficilis. Ex utroque sane incomodo novæ Parochiæ erectionem permittit *Tridentina Synodus sess. 21. cap. 4. de reform.* Licet vero in jure definitum non sit, quanta esse debeat conciliaris distantia, ideoque Judicis arbitrio relinquatur, ut ait *Fagnan. in cap. ad audientiam de Eccles. ædifican. num. 18. in fin.*, sufficiens tamen ab aliquibus reputatur, si in secundo consistat lapide, *Ursaya discept. eccles. 14. num. 11. & seqq.*

& num. 122. ; Pirhin. in jus canon. cap. 16. num. 31. tom. 1. , maxime ubi asperitas accedit viæ , Fagnan. in cit. cap. ad audientiam num. 19. , Amos. de caus. piis cap. 4. num. 10. , & Sacra hæc Congregatio in Meliten. Dismembrationis 29. januarii 1736. Deficiunt quidem exempla , quod decesserint Parochiani absque Sacramentis , vel infantes sine Baptismo , sed aliud testimonio Episcopi est malum , quod *misellus ille Grex bis ad summum in mense sui Pastoris vocem audiat , ejusque Missæ in propria Ecclesia assistat , debitaque institutione in rebus fidei , ac morum , & Sacramentorum pabulo careat , multaque ignorantia laboret .* Nil insuper per dismembrationem detraberetur de redditibus Parochiæ S. Gregorii , dum ei Episcopus , ad compensandam jacturam reddituum alterius Parochiæ S. Christophori , applicationem despondet pii legati annui redditus scutorum duodeviginti . Ac satis tandem consultum esset novo Parocho per oblatam parochialis domus constructionem , redditusque augmentum ad annua scuta 57. cum incertis .

Decernere igitur dignentur EE. Vestræ .

An , & quomodo sit locus dismembrationi Parochiæ Sancti Christophori in casu &c.

Affirmative juxta votum Episcopi .

Sess. 22. cap. 6.
de Reform.

FIRMANA TRANSACTIONIS . Legavit anno 1772. Joannes Ghezzi parochiali Ecclesiæ Oppidi S. Martini nonnullos census in sorte scutorum 220. , & duplicem Parocho Petro Paulo Ghezzi ejus patris & heredi , qui tunc illam regebat , ejusque successoribus alternative præscripsit modum erogandi fructus ; sive scilicet in emptionem ceræ albæ pro agendis festis Deiparæ *Succursus* , & Divi Paschalis Baylon cum respectivis eorum supplicationibus ; sive in celebrationem Missarum cum eleemosyna obolorum decem pro qualibet . Si ntrumque respuerent , celebrari jussit Sacra cum stipe obolorum duodecim per alium Sacerdotem incolam
vel

vel exterum, qui eos insuper coadjuvare deberet a *far la dottrina cristiana e catechismo a fanciulli e fanciulle nelle Domeniche fra l'anno, ed in tutta la quaresima per la S. Pasqua*. Et in casu tandem, quod neque id exequi posset, reliquit *il capitale di detti censi e loro frutti all' infrascritto suo erede senza alcun obbligo, e peso*.

Adita hereditate, census retulit Parochus Ghezzi in re-
 portorium Ecclesie absque declaratione onerum; per
 errorem ne, aut donandi causa, ignoratur. Abstinnit
 tamen ab omni illorum acceptatione & implemento.
 Post ejus obitum Sacram hanc Congregationem adiit
 successor Parochus Nicolaus Gratiaplana pro applica-
 tione dictorum scutorum 220. parochiali Ecclesie cum
 onere celebrandi nedum festum, sed novendialia etiam
 Divi Paschalis, ac triduum vel septenarium cum festo
 Beatæ Virginis *Succursus*, absque obligatione tamen
 providendi distinctam ceram. At die 24. Januarii 1778.
 rescripserunt Eñi Patres: *Quoad petita lectum, &*
præfigatur terminus duorum mensium Parocho ad de-
liberandum; utrum acceptare velit libere, & præcise
primam dispositionem Testatoris, quo termino elapso,
& quatenus renuat, exequatur secunda dispositio, qua
Testator præcepit, ut celebrentur Missæ pro cleemo-
syna obolorum decem, vel si non inveniatur Sacerdos,
qui pro dicta cleemosyna celebrare velit, eligatur Cu-
pellanus, & ei assignetur eleemosyna obolorum 12.
cum obligatione erudiendi pueros, & puellas in Sacra
Cathechesi in auxilium Parochi juxta dispositionem,
tertio loco factam a Testatore.

Primam & secundam dispositionem respuit Parochus, ne-
 que juxta relationem firmani tunc Vicarii Capitularis,
 post adhibitas quamplurimas diligentias, ac etiam post
 affixionem edictorum ullum datum fuit adinvenire Sa-
 cerdotem, qui Sacrificia volita in secunda dispositione
 (licet celebratio Parocho ipsi solum demandata fuisse
 videatur) minusque illa designata in tertia absolvere
 voluerit. Agitur namque de re tam parvi momenti, ut
 sicuti congruam nemini præstare potest sustentationem,
 ita de facili quilibet eam respuat. Qua de re mediati
 heredes Joannis Ghezzi ob purificatum casum devolu-
 tionis legati, adjudicationem ab EE. Vestris postula-
 runt capitalis, eisque in hæc verba favit Vicarius Ca-

pitularis: *Non injuria petunt heredes, quod capitalia legato ipsi a Testatore attributa, libere ad ipsos revertantur. Id ipsum sane apertissimis verbis statuit Testator, cujus voluntati adstipulatur quoque Oratorum indigentia, qua re vera premuntur. Ad hanc retardandam instantiam, vindicare cepit Parochus Gratiaplena sortem censuum, veluti relatam absque ullo onere, quasi per donationem, in repertorio ejus Ecclesie. Dum res vero agenda erat in Folio citatis interesse habentibus, ad aliam ille translatus fuit Parochiam, & supersederunt Partes contentione.*

Negotium resumpsit successor Parochus Petrus Vitus Scoccia, petiitque anno 1785. censuales fructus, tum præteritos ob bienne adimplementum legati juxta voluntatem Testatoris, cum futuros, qui ex provisionali EE. Patrum rescripto deponendi erant. Sive tamen contraria Firmani Archiepiscopi informatione, sive ab iterata deterritus remissione Cause ad Folium citatis interesse habentibus, æque inter Ecclesiam, & Aloysium Ghezzi absque ullo onere dividendum convenit legatum, & uterque approbationem concordie postulavit. Ad hæc retulit Archiepiscopus, quod *Ecclesia legatum ipsum nec cum onere adjuncto, nec libere sibi potest vindicare. Non primum, quia abstat renunciatio ab antecessore Parocho emissa. Non alterum, quia annotatio ipsius capitalis ab herede facta in inventario Ecclesie, nequam actum donationis favore ipsius Ecclesie valet præferre, semel ac ipse heres, qui erat insimul Parochus, nec secundam dispositionem emissa declaratione respuit, nec tertiam curavit adimpleendam; ita ut fieri non poterat, ut quarta sibi locum vindicaret, nisi præcedentes evanuisse constitisset.*

Atque hinc concludit, quod *utilis ipsa concordia videtur Ecclesie, quæ medietatem capitalis legati absque ullo onere lucratur, & absque litis dispendio, cui sane pro reddituum inopia occurrere nequit Parochus, quin imo si litem ipsam assumeret, arbitrati meo victus excederet.* Hoc ipsum de suo voto requisitus, censuit Eminentissimum Salviati in hæc verba: *Quum per transactionem pars dimidia legati capitalis omni procul onere concedatur Ecclesie Parochiali, cujus præterea reddituum tenuitas impari eam reddit ad agendam litem,*

in qua ceteroquin in eo iudicio succumbens nihil foret consecutura, propterea non possum non arbitrari; eandem transactionem eidem Ecclesiæ maximopere utilem esse.

Cui fas non est alienare, nec licet transigere, ad *Text. in leg. non solum Cod. de præd. minor.* Ad probandam ergo transactionem Parochi Scoccia, evidens requiritur Parochialis ejus Ecclesiæ utilitas, per *Clement. 1. reb. Eccles. non alienan.*, *Fagnan. in lib. 3. Decretal. cap. nulli eod. tit. num. 8.*, & 27. Eam Firminus Archiepiscopus, & Eminentissimus Salviati concurrere ajunt in nostro themate, eo quod absque lite, & onere lucraretur Parochialis Ecclesia medietatem capitalis, ad heredes Ghezzi ob inadimplementum triplicis pii operis fortasse devoluti. Justa sane transigendi causa est recessus a lite, *Text. in leg. II. Cod. de transact. & leg. I. ff. eod. tit.*, ideoque utilis censetur transactio, quæ aut finem imponit liti, per *Text. in cap. finem litibus, de dol. & contumac.*, in *leg. fratres, & leg. propemodum Cod. de judic.*, aut futuram avertit, gravesque ejus sumptus, secundum *leg. causas Cod. de transact.*, & *leg. in summa 65. §. 1. ff. de condict. indebit.*, *Rocc. disput. jur. cap. 3. num. 57.*, & *Rot. in nuperr. decis. 18. num. 21. tom. 3.*

Notandum tamen hæc omnia procedere, ubi de lite agitur dubii eventus, nam iniqua est transactio super re clara; *Text. in leg. præses, & in leg. præterea Cod. de transact.*, *Urceol. eod. tract. quæst. 43. num. 36.*, *seqq.*, *Rot. coram de Veri decis. 46. num. 10.* Ad dubium suadendum eventum, urget Parochus donationem capitalis ob illius descriptionem in repertorio Ecclesiæ absque annotatione onerum. At deliberare dignentur EE. Vestræ, num ex hoc solum præsumi valeat donatio, quæ concludenter est probanda, ad *Text. in leg. cum de indebito ff. de probat.*, *Rot. cor. Eminentissimo Herzan. decis. 246. num. 5.* Maxime, quia heres Joannis Ghezzi *nec primum nec secundam dispositionem emissa declaratione respuit, nec tertiam curavit adimplemendam*, ex quibus referri forsitan posset descriptio ad donationem, ut observat Archiepiscopus.

Clarum contra, nec ne sit jus Aloysii Ghezzi, a Vestra pendet deliberatione. Census devolvi jussit Testator ad

ad hæredem *senza alcun obbligo e peso*, quatenus in tribus designatis modis adimpleri non posset pium legatum. *Impossibile* autem dixit Vicarius Capitularis legati implementum tum ex parte Parochi, quia illud recusavit, tum ex parte aliorum Sacerdotum, quia nemo erit certissime, ut testatur etiam Vicarius loci Foraneus, qui legatum ipsum, cui fere nullum adjunctum est emolumentum, vel a longe capere cogitet. Judicium accedit Archiepiscopi, & Eminentissimi Salviati, qui nihil Parocho ex jure sperandum censet. Ac vestram postremo animadversionem meretur Aloysii paupertas, de qua testatur Archiepiscopus, & cujus fortasse impulsu in concordiam convenit. Nemo enim, multoque minus Ecclesia locupletari debet cum aliena jactura, *Text. in leg. si me & titium ff. si cert. pet. Lausfredin. resp. jur. 16. num. 57.*

Dubium est.

An, & quomodo approbanda sit transactio in casu &c.

Affirmative, facto tamen investimento, favore Ecclesiæ.

*Sess. 14. cap. 7.
de Reform.*

FERETRANA IRREGULARITATIS. Facinorosos inter armigeros in Feretrana erat Diœcesi Sebastianus Tomei, *invisus nedum aliis, sed & suis domestiis*, utpote qui uni alterique molestias inferre nullimode desinebat, ut in hæc verba Feretranus testatur Episcopus. Malo ejus fato interfuit festo, quod agebatur die 29. Septembris 1789. in Ecclesia S. Michaelis Archangelî adnexa Parœciæ S. Blasii Castri Majoli, cujus Capellanus erat Sacerdos Marcus Benedetti. Sive ex aliqua enim accepta injuria, sive ad ostentandam ferociam, Capellanum mane in propria conviciatus domo, evaginatum mucronem supra ejus collum defricavit. A nonnullis tamen objurgatus discessit; sed eodem ductus furore, illum post meridiem districto mucrone in

reimoro aggressus fuit loco, dum venatum ibat, ob-
scenis injuriosisque verbis minans eadem mortem, ut
prosequitur Episcopus. Natura meticulousus erat Sa-
cerdos, ac majori tunc timore correptus ejulabat, ut
in ejus subsidium aliquis occurreret. At cum verba nul-
lus audisset, ut deponunt testes in processu, & To-
mei eo magis se appropinquasset Sacerdoti, qui in lo-
co, ubi redactus erat, absque mortis periculo fugam
arripere nequiret, ad suæ vitæ incolumitatem, magis-
que ob timorem, scopulo ab humeris dejecto, Tomei
paucis pedibus distantem occidit. Ipsius Episcopi sunt
verba.

Re cognita, absolutus a Feretrara Curia fuit *uti reperiuntur*
non culpabilem, ob patratum homicidium *ad defen-*
sam. Partem, & Fiscum composuit; sed teste Epi-
scopo, *miserrime vivit nedum extra Diæcesim, verum*
etiam extra Statum, ut nonnulli asseruerunt, qui eum
viderunt, de suo errore dolentem, ex quo sui emen-
datio argui potest. Miseriis igitur pressus, supplicavit
tandem pro dispensatione ab irregularitate; additque
Episcopus, quod fuerit *semper Sacerdos bonis inoni-*
bus, ut testes examinati deponunt, & egomet ipse sem-
per obsequentem sum expertus, quodque ejus reditus
in locum delicti nulli scandalo esse potest, verum etiam
concupitus, ut fatentur Archipresbyter, & Presbyteri,
& Consilarii Castri Majoli patricæ inquisiti Sacerdotis.
Atque ex his absolvendum censet, *ut nedum suæ pro-*
spiciat paupertati, verum etiam ut levissimi sit Parocho,
& Populo, Sacerdotibus indigentibus.

Quis rixæ, & homicidio causam præbuerit, ignoratur.
Incusari tamen potest Orator, quod igneam post rixam
assumpserit ballistam, seque exposuerit periculo com-
mittendi homicidium. Fortasse enim tanto impetu non
irruisset Tomejus in inermem, ut fecerat mane. Ex
hoc porro dubitari valet, quin voluntarium fuerit ho-
micidium in causa, licet igneam ballistam deferret
Orator ad licitum venationis opus; nam ex opere
etiam licito, & absque dolo operantis datur causa ad
homicidium ordinata, ex qua voluntarium evadit,
ad *Text in cap. continuebat, & cap. suscepimus, de ho-*
mucid. volunt. Facile autem permitti non debet, ut hu-
mano sanguine per voluntarium homicidium pollutus,

serviat altari, ex *cap. Henricus, de Cleric. pugnan. in duell.* Maxime quia nondum secundus lapsus est annus a commisso delicto, & ad concedendam irregularitatis dispensationem præ ceteris requiritur, quod tantum excesserit tempus, ut oblitterata sit illius memoria, *Fagnan. in cit. cap. Henricus num. 35.*

Prævidere contra non potuit Orator, quod se inter venandum insectaretur Tomejus, & sic voluntarium fortasse non fuit homicidium in causa, juxta *cap. quesitum de pœnit., & remiss., Fagnan. in cap. si constiterit in. 40. de accusat.,* & facilius idcirco remitti valet, ut in *Elboren. Irregularitatis 16. Martii 1737. ad II. Dub., & in Urbevetana Irregularitatis 20. Martii elapsi anni 1790.* Eum insuper aggressus fuit in loco, unde *absque mortis periculo fugam arripere nequiret.* Ex hoc sane patrasse censetur homicidium cum moderamine inculpatae tutelæ, itaut indulgentiam mereatur, quam cum simplicibus etiam Clericis adhibendam decrevit *Tridentina Synodus sess. 14. cap. 7. de reform.* Accedunt tandem absolutio *ob repertum non culpabilem,* compositio Partis, & Fisci, extrema Oratoris paupertas bonique mores, Majolanæ Paræciæ necessitas, Episcopi favor. Similibus namque de causis concessa tuit dispensatio ab irregularitate *in Sabinen. Irregularitatis 27. Junii 1789.*

Deliberandum ergo.

An sit consulendum SSmo pro dispensatione ab irregularitate in casu &c.

Expectet :

BRIGANTIEN. In Orientales Indias viginti quatuor *Sess. 25. cap. 4. de Refarm.*

ab hinc annis proficiscens, sua bona Franciscus Antonius de Veiga Cabral consanguineis administranda reliquit. Alia erant hereditaria, alia primogenialia. Ex privata Familię annotatione animadversum est, diversa in hereditariis inesse onera, nempe pro *molendinis*, & *scenariis tres Missæ*; pro *Emanuele de figueroda sex Missæ*; etiam *quatuordecim Missæ*; etiam *quinquaginta Missæ*, & *tres nocturni in Ecclesia Minorum S. Francisci*, quæ Episcopo teste, in parte confirmantur ex codicibus Fratrum Minorum, in quibus defertur, *antecessores Oratoris esse obligatos, ad præstationem annualem quinque scutorum monetæ romanæ ad implendum quinquaginta Missarum, & trium nocturnorum in eorum Ecclesia, & ex tabella Parochialis S. Marię Civitatis Brigantię, qua demonstratur obligatio quatuordecim Missarum pro bonis hereditatis a patre aut ab avo Oratoris sine declaratione proprietatum*. Hæc vero primogenialibus incumbunt; duæ scilicet annuæ Missę cum cantu, una in die Conceptionis, altera in festo S. Catharinę Virg. & Martyris; quinque rursus hebdomadales Missę lectæ; Anniversarium Clericorum viginti; pro oblatione Parochorum aries unus, hydria una vini, panes viginti triobolares, totidemque ejusdem valoris cerei; & sex demum modia panis pro censu Ecclesię B. M. Lauretanę ejusdem Civitatis cum obligatione unius Missæ pro Animabus Institutorum. Quæ omnia cum annuis scutis sex pro manutentione Cappellæ, summam constituunt scutorum 62.

Male cessit administratio. Meliora enim distracta fuerunt hereditaria prædia, & fortasse oneribus gravata, vixque tenues supersunt reliquiæ. Hoc ipsum infortunium passa sunt primogenialia, quorum unum existit prædium annui reditus scutorum 24. in loco *de Villanova* & dimidia pars ædium, in qua inhabitant Francisci Antonii Mater, ceterique de familia, ac pro annuis locari posset scutis 48. Atque hinc evenit etiam, quod a suscepta administratione universa administratores neglexerint onera, una excepta Missa cum cantu in die Conceptionis. Quam primum ergo hæc novit, ab-

solutionem a Rev. Fabrica impetravit Franciscus Antonius a præteritis omissionibus, rogavitque deinde EE. Vestras pro reductione onerum ad congruum Missarum nunc:um quoad futurum.

Hactenus exposita confirmat Episcopus, ac præ omnibus refert, quod licet agere posset Orator pro vindicandis bonis alienatis, obejus tamen moram in Indiis solliciti non essent de judicialibus actis administratores qui bona disperseverunt; quodque nec etiam profuturum esset iudicium, dum aliqua ex bonis gravatis institutione designatis recesserunt a notitia, & eorum confusa excedunt memoriam præsentium. Nil aliud Oratorem ex bonis hereditariis possidere ait, præter dimidiam alteram domus habitationis partem, licet propria habeat stipendia militaria, quibus se alimur, & redditus duarum militie commendarum Jesu Christi, traditos administrationi Matris ad sui, & ceterorum de familia sustentationem. Jus quidem ei esse succedendi post obitum Matris ad pinguem majoratum, quem nuper illa quæsivit, sed non obstringi per hæc bona ad satisfactionem onerum alterius majoratus, ceteraque adimplenda.

Atque ex his ita concludit: *Qua propter reputando Oratorem destitutum actione ad reivindicanda bona gravata oneribus contentis in prima precum parte, quæ sine institutionibus, sine documentis, aut saltem testibus, quibus probet hanc, & illam proprietatem esse Institutorum, ab eisque gravatas prædictis oneribus, atque possessas a Majoribus suis ut vinculatas, certe non obtinebit; censemus eum dignum, & in terminis esse, quod ab hac S. Sede aliquo modo provideatur, saltem ne conscientia ejus, & procuratorum magis graventur; maxime non constans esse heredem Institutorum, quamvis Pater ejus ceterique Antecessores possederint bona onerata. Quo vero ad onera primogenituræ, indulgentiam pariter censet reductionem, sive ob difficultatem vindicandi bona gravata, sive ob tenuem summam scutorum decem, quæ demptis oneribus Oratori superessent.*

Si sermo sit de oneribus bonorum patrimonialium, dubitari posset de illorum subsistentia, quum de iis non con-

constet ex testamentariis Institutorum tabulis, vel publicis aliis monumentis, ut ad illorum probationem requirit *Benedictus XIV. de Synod. diæces. lib. 13. cap. ult. §. 4.* . Urget contra illorum annotatio in familia Cabral, ex codicibus Fratrum Minorum, & tabella Paroëhialis S. Mariæ quoad Missas 50., aliasque 14. confirmata. Immemorabilis rursus celebratio, & absolutio ob non impleta onera per annos quatuor supra viginti. Num hæc sane omnia monumentum illud constituent a *Benedicto XIV.* requisitum, EE. VV. decernent. Ex relatione Episcopi accedit, quod *Pater Oratoris* (quæ ejus heres est] *ceterique Antecessores possederint bona onerata*, pleraque per administratores alienata fuerint in utilitatem familiæ; quod pauper non sit Orator; & consensus tandem deficiat Minorum Fratrum. Ex his namque deliberare etiam dignentur Eminentissimi Patres, num quoad bona patrimonialia concedi debeat reductio.

Quantum vero ad onera primogenituræ, favere videtur Oratori tenuissimum compendium scutorum decem: quod demptis oneribus consequeretur. Hoc ipsum tamen obesse posset: nam ubi pares sunt redditus oneribus, denegare consuevit Sacra Congregatio illorum reductionem, ac præsertim in *Ostunen. Reductionis Missarum 4. Decembris 1734.*; & in *Verthonen. Absolutionis, & Reductionis Missarum 7. Julii 1787. ad I. Dubium.*

Uæritur ergo.

Quomodo sit locus reductioni onerum in casu &c.

Non proposita cum sequenti .

*Sess. 22. cap. 6.
de Reform.*

PERUSINA TRANSLATIONIS MISSÆ .

*An , & quomodo sit locus translationi Missæ in ca-
su &c.*

Die Sabbathi 25. Junii 1791. in Palatio Apostolico Vaticano erit Sac. Congregatio Concilij, in qua præter alia proponentur infrascripta Dubia, juxta morem ejusdem Sacræ Congregationis de jure resolvenda.

B RIGANTIEN.

An, & quomodo sit locus reductioni onerum in casu &c.

Sess.24. cap.4. de Reform.

Negative in omnibus .

P ERUSINA TRANSLATIONIS MISSÆ .

An, & quomodo sit locus traslationi Missæ in casu &c.

Sess.22. cap.6. de Reform.

Negative, & scribatur Episcopo juxta mentem .

R OMANA UNIONIS REDITUUM . Rescripserunt
 EE. Vestræ in Congregatione diei 17. Aprilis elapsi
 anni 1790. ad infrascripta Dubia = *Dilata, & expectetur electio Em̃i Protectoris, & deinde providebitur.*
 Hac deinde expleta electione in personam vigilantissimi
 D. Cardinalis Pallotta Sacræ hujus Congregationis Præfecti, aliud die 15. sequentis Maii ediderunt rescriptum = *Consulendum Sanctissimo pro deputatione Em̃i Pallotta Protectoris in Visitatorem Apostolicum Congregationis Urbancæ cum omnibus facultatibus necessariis*

Sess.22. cap.6. & sess.24. cap.15. de Reform.

riis & opportunis, qui dignetur Sacram Congregationem instructam reddere super precibus eidem oblatis = ac die 17. ejusdem mensis = Sanctitas Sua resolutionem Sacrae Congregationis in omnibus approbavit, & deputavit Eñum Guillelmum Pallotta Protectorem in Visitatorem Apostolicum Congregationis Urbanae cum omnibus facultatibus necessariis & opportunis.

Nulli Eñus Visitor pepercit labori in firmando Congregationis Urbanae, & Collotianae hereditatis statu, in perquirenda bonorum omnium origine, in expendendis sumptibus, opportunisque excogitandis modis, quibus afflictis ejusdem Congregationis rebus consuli posset; editaque accuratissima relatione, nonnulla praee omnibus addit in facto, quae in Folio diei 17. Aprilis 1790. ex defectu notitiae referri non potuerunt. Exponit igitur, quod pluribus a pio instituto opere exactis annis, novit tandem Congregatio Urbana, annum hereditatis redditum scuta attigisse septingenta, ex quibus juxta legem foundationis sex erigi debebant capellaniae, detractis scutis centum in aliarum erectionem multiplicandis; nec vires sibi suppetere, ut aedes pro Capellanis extrueret, aliaque ad formam testamenti praestaret. Hac eam de causa Summo Pontifici supplicasse pro commutatione voluntatis Testatoris congruentiorem in modum; Sacram vero Congregationem, ad quam remissae fuerunt preces, ad Dubium = *An sit consulendum Sanctissimo pro commutatione voluntatis Hipolyti Collot, & quomodo in casu &c.* = cunctis suffragiis rescripsisse sub die 27. Februarii 1734. = *Affirmative in hoc tantum, ut singulis Capellanis tribuantur scuta 96. absque habitatione, aliisque commodis in testamento expressis.*

Utinam, ait, huic Sacrae Congregationis placito acquiesceret Urbana Congregatio. At quin erectionem capellaniarum vitare non posset, hinc consilium agitare, cepit de extruendis aedibus commode Capellanorum. Ad id pecuniam a multiplo hereditatis Collot sumendam esse proponit, solvendo eidem interessuria ad rationem scutorum 2. 50. in singula centum, quot ex locis Montium habuisset hereditas praedicta. Quamquam id in summum vergeret damnum Congregationis, quippe, ita cere alieno obruebatur; nihilo tamen minus ad unquam fuit executioni commissum. Alacres itaque Aulici manus operi admovent: sex capellanas eodem au-

no 1734. erigunt : ædificiū constructionem Fabro mulario imperant ; ac ex redditibus hereditatis Collot annis 1734. & 1735. scuta 3540. decerpunt . Neque easatis fuit pecunie vis , quippe alia scuta 1676. & ob. 95. anno 1745. , & demum anno 1755. alia scuta 650. in eandem ædificiū causam ab hereditate Collot percipiunt ; quo factum est , ut debitum sortis , quo erga h reditatem Collot premeretur Urbana Congregatio ad minuscentorum 5866. 95. excreverit , annuum vero usurarum scuta 146. 67. conflaverit .

Hoc pacto quæcumque Collotius jussit , religiose implevit Congregatio Urbana . Nam Capellani omnia commoda a Testatore exoptata suppeditavit . Quin septimam quoque capellaniam erexit . Verbo , res omnes quoad opus pium Collot feliciter cessere . At e converso ruit in præceptis Urbana Congregatio : Ære alieno gravata ; quotannis fructus hereditati Collot rependere coacta , eo perpevit , ut inde esset , sacris suppellectilibus , aliisque in Ecclesiam , Divinunque cultum necessariis ornamentis comparandis nullibi reperiret . Quinobrem quum ab anno 1762. ad annum 1785. in hasce causas , & in Ecclesiæ ac Sacelli ornatum scuta 1257. eroganda necessario fuerint , nil utra , quam scuta 240. de suo conferre potuit Congregatio ; reliqua vero scuta 1017. ab hereditate Collot detraxit , atque ita in alia haud levi pecunie vi erga dictam hereditatem debitoris evasit . Sic in ultimas conjecta angustias , quo se verteret plane ignorabat .

Aliquod in hisce infelicissimis circumstantiis subsidium quæsitiv Urbana Congregatio ex capellania Joannis Coppolla annui redditus centorum circiter 60. , obtinuitque ab hac Sacra Congregatione sub die 30. Julii 1785. illius suspensionem ad decennium , quotidiana tamen celebrata Missa ad formam testamenti . Satis tamen indigentiae non fuit tenne hoc lucrum ; aliudque Rev. Fabrica ratione hereditatis Collot minabatur malum , cum prævia avocatione Causæ ab illius Tribunali , EE. Vestris supplicavit Congregatio Urbana pro absoluteione a debito centorum 1017. novissime contracto cum hereditate Collot , & unione honorum , de quibus agitur .

Post hæc fusiori calamo exposita , ita Eius Visitator summam colligit rationum hereditatis Collot , & Congregationis Urbanae : Firmato statu tum Congregationis
Ur-

Urbanæ, tum alice hereditatis Collot platum est, quod ex redditibus hereditatis Collot habeantur annua scuto 71. 40., quæ superant exitum, quæque in multiplicum essent eroganda. E converso in bonis Congregationis Urbanæ, quoniam reditus haud pares sunt necessariis impensis, damnum deprehenditur, illudque, in sculis 45. 85. Insuper premitur Urbana Congregatio ære alieno erga prædictam hereditatem Collot in summa scutorum 5866. 95., quod secum fert annuas usuras ad rationem scutorum 2. 50. in singula centum; ac pariter alio debito scutorum 1017., ceu supra memini; ac demum alio scutorum 400. contracto anno 1788. Et quamvis ab hisce debitis detrahenda sint scuta 441. 78., quia per errorem in censu quodam, quem emerunt anno 1753. tum hereditas Collot, cum Urbana Congregatio a Carthusianis Urbis, tributa fuit credito hereditatis summa scutorum 225. 33., quæ a bonis Congregationis derivabat; unde tum sortis pro rata scutorum 225. 33., tum exinde perceptorum fructuum in summa scutorum 216. 43. evasit debitorum hereditas Collot Congregationis Urbanæ; quamvis inquam hæc ita se habeant, attamen debitum, quo vere premitur Congregatio Urbana, constat summam scutorum 975. 22., præter summam scutorum 5866. 95., quæ annuos gignit fructus damno Congregationis.

Suam hinc in hæc verba aperit sententiam: Omnibus ea qua potui diligentia rimatis ac perpensis, satis compertum, unionem bonorum Hipolyti Collot Urbanæ Congregationi esse necessariam, minimeque repugnare voluntati memorati Testatoris; absolutionem vero quoad præteritum a Congregatione exoptatam, tum in necessitate, tum in æquitate consistere. Unde votis Congregationis Urbanæ adhaerendum censeo. Aliumque præter hujusmodi unionem, & absolutionem, non videt modum, quo procedere queat Urbana Congregatio, quemadmodum diutius subsistere. Eo res namque devenit, ut nisi hereditas Collot operam ferat laborantibus Ecclesie Divi Laurentii in Fonte, Congregationisque Urbanæ rebus, Ecclesia claudenda erit, Congregatio dissolvenda.

Remque pluribus confirmat rationibus. Nedum sane æquitati, sed Testatoris etiam voluntati consentaneam censet unionem. Æquitati; quandoquidem in hæc, conjuncta angustias ideo reperitur Urbana Congregatio, quia

quia ad Hipolyti Colloii præscriptam capellanas erigere voluit, ædificium pro Capellanis construere, ac ea omnia suppeditare commoda, quæ Colloiius exoptavit. Adde hæc, quod per erectionem capellaniarum creverunt admodum impensæ in Ecclesiam, sive ad illius ornatum respicerent, quia Capillans decorata, major quoque minor requirebatur, sive ad sacras supellectiles, ceram, aliæque ad Divinum cultum necessaria comparanda, quæ nisi Capellani fuissent in Ecclesia, haud tantam pecuniæ vim requisivissent. Adde numerum majorem Clericorum, qui ut Capellanis, Divinisque rebus ab iis peragendis deservirent, augeri debuit; & dubitare profecto nequimus, quin a Capellaniarum erectione omnis in Congregationem Urbanam jactura, quam nunc Aulici lugent, sit repetenda. Unde æquitati est summopere consentaneum, ut quoniam a dispositione Hipolyti Colloii hocce tantum in Congregatione damnium derivaverit, sic ex bonis redditibusque ejus pii operis reficiatur; & quum nulla alia via hoc damnium reparari possit ex hereditate Colloii, quam unione, ac suppressione multiplici ab eo exoptati, hinc omnis juris æquitatisque regulæ suadent, ut unio, ac respective abolitio multiplici demandetur.

consentaneam vero voluntati Testatoris: Siquidem, quamvis Colloiius ita suam voluntatem servandam præceperit, ut = enixas adjecerit preces, ne Summi Pontifices eam ulla ex parte mutarent, ceu advertit egregie in Folio diei 27. Februarii 1734. supra recensito nunquam satis laudandus Cardinalis Lanfredinus, tunc a Secretis hujus Sacræ Congregationis; quamvis insuper quindecim capellanas erigendas mandaverit, tamen illud in animo habuit, ut hic numerus esset capellaniarum, si in Ecclesia Divi Laurentii in Fonte capellaniæ & insitui, & augeri potuissent. Alioquin parum sibi constans renunciandus foret, qui tot Capellanos voluisset etiam in casu, quo tot in Ecclesia Divi Laurentii in Fonte Capellani non potuissent institui. Idque pluribus confirmat argumentis; ex opinione scilicet, quam Testator habuit, cum testamentum condidit, de incremento nascentis Congregationis Urbanæ, ita ut commode præstare posset habitationem Capellanis; ex non demandata rursus capellaniarum erectione neque in prima institutione, neque in ulteriori substitutione Ecclesiæ SS. Trinitatis Peregrinorum de

Urbe, cui imposuit un pesa solamente di far celebrare in perpetuo cento Messe l'anno; & ex inconstanti demum Testatoris voluntate circa erogationem multiplici post quindecim erectas capellanas,

Hiscè verbis tertium exornat, potissimumque argumentum; Illud demum occurrit animadvertione dignissimum, quod in meridiana luce ponit, Collotium ideo quindecim capellanas erigendas jussisse, quia commode in Ecclesia Divi Laurentii institui posse putabat; illud nimirum, quod legitur volitum in casu, quo quindecim erectæ fuissent capellanae. Tunc enim quid præciperet nescius, modo jussit, ut aliquod pium opus institueretur = come di maritaggio di tre Zitelte, ovvero argentaria, o un piccolo Seminario = modo se ipse reprehendens, omnia permisit arbitrio Congregationis Urbanae = in fine il tutto alla disposizione della Congregazione Urbana = Jam vero, si nunc liceret interpellare, quum septima jam erecta sit capellana, quum aliam nedum erigere datum sit in Ecclesia, sed illuc res devenerit, ut Capellani jam instituti dimittendi essent ab Ecclesia, quoniam impar ea overibus, ulteriores ferre nequit expensas, an aliam capellanam optaret, seu potius mallet, ut abolito multiplico, septem Capellani jam erecti perseverarent in Ecclesia, nonne responderet, se in casu quo capellanas Congregatio Urbana erigere noluisset, centum tantum Missis annuis fuisse contentum, se permisisse = il tutto alla disposizione della Congregazione Urbana? In casu itaque, quo Congregatio erigere non potuisset ultiores capellanas, septem jam institutas abunde voluntati satisfacere.

Ponderat insuper, quod non prius (ex annuo multiplico scutor 71. 40.) haberi posset erectio 15. capellanarum, quam exactum foret spatium [omnibus rite procedentibus] unius & alterius sæculi, ac tertii quoque sæculi medietatis. Quod quidem, inquit, quanvis prima fronte aliquid speciosi præseferat (nam si multiplicum prorsus aboleatur, quid a Collotii voluntate haud dissonum, quid in ejus hereditatem commodi sperari possit, non apparet] attamen si in ea, quæ statuenda decrevi in consequentiam unionis, paulisper animadvertant EE. Vestrae, compertu fiet facilitimum. Nam si unio denegatur, tunc per inopiam Ur-
ba

hanc Congregationis, eo deductæ, ut nequeat ulterius subsistere; supersedendum erit ab impensis, Ecclesia claudenda, alia Capellanis Collot quærenda Ecclesia contra Testatoris voluntatem, atque ita penitus pessumdanda Collotii dispositio. E converso si unio concedatur, si via mutua duo in Divinum cultum conspirent Opera pia, illud nempe Urbanc Congregationiur, aliudque Collotii, tunc & institute perseverabunt in unice volita Ecclesia septem, quæ nunc existunt capellanice juxta vota Testatoris, & illud etiam eveniet, ut octava erigi possit capellania Collot, unde maximum in hujus hereditatem compendii resultabit, ac multum voluntati Collotii obsecundabitur, Congruis pro extraordinariis expensis deessent redditus, & periculum esset, ne iterum hac de causa Urbana Congregatio alieno gravaretur ære: Sed huic etiam malo delegata sua auctoritate occurrere pollicetur Eminentissimus Visitator, jamque ad ea advertit, quibus Congregationis res in æqua erunt lance. Eoque etiam suas omnes intendit sollicitudines, ut unionis reddituum beneficio octavam erigat capellaniam.

hanc demum pro absoluteione affert rationem. *Debitum Congregationis, contractum ex causa sacrarum supellectilium, & ornatus Ecclesiæ atque Capellæ, est (expuncto errore, de quo verba feci) in scutis 975. 22. Jam vero huic debito abolendo ipse Collotius præsto esset. Is enim jussit, ut scuta mille erogarentur in Ecclesiam pro Sacelli ornatu. In Sacellum ornandum haud modicum impendit Congregatio Urbana. Unde si scuta mille tuto ex hereditate Collotii sibi posset adscribere, tutius posset scuta 975. 22.; quæ reapse & in Ecclesiam, & in Sacellum sunt impensa, cu diligenter sum perscrutatus.*

terum ergo quæritur.

An, & quomodo sit locus quoad futurum unioni reddituum in casu &c.

An sit consulendum Sanctissimo pro absoluteione quoad præteritum in casu &c.

Ad primum, & secundum affirmative juxta votum Emi Visitoris.

Sess. 22. cap. 6.
de Reform.

ROMANA, SEU CHIEN. LEGATI. Hujus Cause speciem habent Eñi Patres ex Folio diei 16. elapsi Aprilis, resolutionem ex sequenti 7. Maii. Tria siquidem proposita fuerunt Dubia; I. *An sit locus solutionis legati in annuis scutis 300. favore Signiferi Antonii Justiniani in casu &c.*, & quatenus affirmative, II. *An, & a quo tempore sit solvendum dictum legatum in casu &c.*, III. *An, & quomodo in casu defectus reddituum hereditatis Marchionis Vincentii sit solvendum dictum legatum in casu &c.*, & in strenna Partium contentione rescripserunt EE. Vestræ ad primum negative, ad secundum & tertium provisum in primo. Quæritur modo ad instantiam Signiferi Antonii.
An sit standam, vel recedendum a decisis in casu &c.

Dilata.

Sess. 25. cap. 5.
de Reform.

FOROLIVIEN. CAPELLANIÆ. Capellaniam, seu beneficium simplex ex prædio, & vinea instituit anno 1663. Sacerdos Joannes Magnoli cum onere quotidiani Sacri ad Altare majus Ecclesiæ S. Sebastiani Foroliviensis Societatis *de Battui Bianchi*, integro sibi ad vitam reservato usufructu, suæque ancillæ Catarinæ Amadori *di uua tornatura di detta vigna*. In primum nominavit Capellanum Dominicum Mazzolini *Prete Sacerdote di Forlì*, voluitque, ut *in avvenire sempre si conferisca detta cappellania ad un Prete Sacerdote povero; con questo però, che essendovi persone discendenti da madonna Silvia del quondam Pietro Leghi di Forlì sua ex sorore nipote, e moglie di Pietro Francesco Fabbri macellaro, e da madonna Angela Leghi pure sua ex sorore nipote, e moglie di Giulio Verdoni faleguane, questi sempre, e quello che di loro sarà più abile, debba essere preferito agli estranei*. Activum reservavit juspatronatus Priori pro tempore Societatis, ac Petro, & Andræ Saffi, eorumque primogenitis masculis; quibus defectis coalesceret in Priore.

Pri-

Primo ad hæc tempora successerunt Capellani Sacerdotes *actu*, uno excepto Clerico Mamoli, qui capellaniam obtinuit anno 1722. ex dispensatione Apostolica. Ea tandem anno 1789. per obitum Sacerdotis Joannis Luchini vacata, *Sanctissimo* supplicarunt Julius Antonius, ejusque mater Silvia Brunaccini, pro illius collatione favore Josephi Antonii ipsorum filii, ac respective nepotis amorum tunc quatuor, qui a Silvia Leghi Fabri descendit. Hac tamen pendente instantia, nominavit Marcus Antonius Saffi Romagnoli (altera ejus familie extincta linea) Sacerdotem Joannem Amadei; nominavit Aloysius Albicini Societatis Prior Sacerdotem Staphannum Bagattoni. Prævia hinc Foroliviensis Episcopi informatione, remisit *Sanctissimus* Brunacciniorum preces ad Sacram hanc Congregationem *cum facultatibus necessariis, & opportunis*; iterumque ad EE. Vestras retulit Episcopus, unum ex prælative vocatis, eumque pauperem existere puerum Brunaccini, ac defectum fortasse non obesse qualitatis *di Prete Sacerdote*, quia *eadem clausula non reperitur in vocatione propinquorum*. Præfixo igitur interesse habentibus termino ad deducenda eorum jura, a contentione abstinet Sacerdos Amadei.

Respicit primum Dubium nominatos a Patronis. Plura Sacerdos Bagattoni de voluta Sacerdotii qualitate vacationis tempore, ex hoc potissimum, quod verba illa = *semper si conferisca detta cappellania ad un Prete Sacerdote* = ipsum respiciunt collationis actum, *Abb. in Clement. ut hi, sub num. 18., vers. item pone exemplum, de ætat., & qualit., Lotter. de re benefic. lib. 2. quæst. 47. num. 8. & seqq., Ferrar. verb. capellania. num. 32. & seqq., Constantin. vot. 35. num. 1., & Rot. in Firmana Beneficii 4. Februarii 1791. §. 5. cõf. Despuig.* Idque confirmat ex perpetua fere Sacerdotum nominatione, atque ex ipsa Clerici Mamoli dispensatione, quæ necessitatem supponit sacerdotalis qualitatis, *Rot. in recent. decis. 215. num. 9. part. 19. tom. 1.* At frustra naturam expendit capellanix adversus Anadejum, qui & ipse vacationis tempore Sacerdos erat, Rectius igitur quærendum, num per extinctionem unius ex lineis Saffi, æque ejus vox accesserit alteri, & Priori Societatis, seu in unum potius coaluerit Priorem, ut utraque deficiente linea disposuit Fundator.

tōr. Priori enia casu parem habuissent vocem, ac mutuo fuissent impedimento, ne singuli diversas personas legitime nominarent, *Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gloss. 45. num. 58.*, *Card. de Luc. de benefic. disc. 1. sub num. 30.*, *Piton. de contro. patron. allegat. 9. numer. 4.*, ac locus esset gratificationi Ordinarii, vel Apostolicæ gratiæ pro digniori præsentato, *can. si forte dist. 63.*, *Piton. allegat. 63. sub num. 27.* Posteriori præ duplici voce vicisset Prior, ex theorica *Lapi in Clement. plures de jurepatr. Piton. allegat. 100. num. 365.*

De altera insuper quærendum paupertatis qualitate, tum quia præferri de jure debet pauper, *cap. postulasti 27. de rescript.*, *Kochier. ad regul. 27. Cancell. num. 18. & seq.*, *Rot. coram Olivat. decis. 113. num. 5.*, & 9.; tum quia expresse Magnolius paupertatem in nominando requisivit verbis illis = *Si conferis a detta cappellania ad un Prete Sacerdote povero*. Vix autem Sacerdos Bagattoni manulein loco patrimoniæ sacri habet capellaniam. Amadejus contra nedum pinguiori capellania annui redditus scutorum 38. 60., sed annua etiam provisuus est pensione scutorum 25. Ex his ergo decernere poterunt Eñi Patres, cui danda sit institutio; nisi juxta secundum Dubium indulgere velint Brunaccinio, qui utrumque fortasse escluderet.

Qui puerulum igitur tuetur, eum probat descendentem a Silvia Leghi Fabbri, itaut ex voluntate Fundatoris *debba essere preferito agli estranei*; gravemque urget ejus Familiæ paupertatem, ob quam non semel Sacra Congregatio infantibus indulgit, ac præsertim *in Lucana Beneficiu, seu Capellanu 17. Maii 1749.*, & *in Asculana Capellaniarum super dispensatione 22. Augusti 1750.* Rem insuper non esse ait de capellania sacerdotali (licet ex deductis per Bagattonium, talem censeat Episcopus) eo quod non expressit Fundator nominationem sacerdotis per verba negativa, puta = *non admittatur, nisi Sacerdos = secundum Gratiani. discept. 133. num. 2. & seqq.* Ac ponderandum denique rogat, quod Sacerdotalis qualitas volita in extraneis, adjecta non sit consanguineis, quibus immo absoluta tribuitur prælatio per indefinitam dictionem *sempre*.

Facile contra Bagattonius concedendam non esse ait ætatis veniam quinquenni nunc puero, qui nec capax est cle-

clericatus, ex cap. nullus 4. de tempor. ordinat., in
 ejus præsertim præjudicium, ob jus per nominatio-
 nem quæsitum, Rot. in Comen. Jurispatronatus 22.
 Junii 1744. §. 8. coram de Vais, & Sacra Congregatio
 in Eugubina Dispensationis 18. Februarii 1764., & in
 Pisaren. Dispensationis 26. Junii 1766. Simplicem
 de cetero consanguineorum prælationem non immu-
 tare naturam sacerdotalis capellanæ, quum una ea-
 demque oratione demandata sit ejus collatio ad un Pre-
 te Sacerdote; ideoque locum habere ceteris paribus, Vi-
 vian. de jurepatr. lib. 12. cap. 9. num. 25., Rot. in Imo-
 len. Beneficii 8. Martii 1771. §. 9. coram Manuelli, Ma-
 xime, quia præferri voluit Fundator consanguineum
 pium abile; nam ubi volita est prælatio sub conditione
 habilitatis, præferri debet in concursu habilis subsi-
 diarie vocatus consanguineo inhabili, Pitou. de con-
 trov. patron. allegat. 85. num. 10; Rot. in Inoleu. Bene-
 ficii 19. Januarii 1770. §. 6. coram Riccio;

Deliberandum itaque.

- I. An, & cui sit danda institutio in casu &c., & quatenus
 negative.
- II. An sit consulendum Sanctissimo pro dispensatione fa-
 vore Josephi Antonii Brunaccini ad effectum, de
 quo agitur in casu &c.

Ad I. Provisum in secundo.

Ad II. Affirmative juxta modum, nempe su-
 spensa nominatione, & deputato ecclesiastico
 Administratore, qui adimpletis oneribus,
 superextantes redditus solvat Josepho Anto-
 nio Brunaccini in ejus sustentationem, do-
 nec suscepto clericatu ad majorem pervenerit
 ætatem.

FERETRANA. Ob tenues Feretrane Cathedralis præ-
 bendas, perpetuo Sanctissimus Dominus Noster capi-
 tulari incorporavit mensæ Abbatiam S. Mariæ de Mu-
 tino, alteramque nondum vacatam S. Leonardi Mon-
 tis Tifforum. Quum primum igitur delata est Capitu-
 lo prioris Abbatiae possessio; EE. Vestris supplicarunt
 Canonici pro facultate liberandi a vinculo emphyteusis

Sess. 22. cap.
 11. de Reform.

nonnulla ejus prædiola, idque obtinuerunt die 9. Septembris 1786. per rescriptum = *constitio de necessitate & utilitate, arbitrio Episcopi, dummodo pretium integre, & fideliter investigatur cum solitis clausulis*. Hoc tamen uti noluerunt rescripto ob erroneam supplicis libelli narrationem, quod nil ex emphyteuticis concessionibus perciperent; iterumque propterea gratiam flagitant.

Initium fere tranus Episcopus habuisse refert emphyteuses duodecimo sæculo, duplicemque ex veteribus codicibus memorat concessionem annorum 1178., & 1248. pro tenui canone unius, vel alterius Incensis denarii. Hæc vero de reliquis habet emphyteuticis bonis: *cum nil aliud fuerit repertum (in codicibus) bona ista potius creditur non per Ecclesiasticos concessas Laicis, sed a Laicis recognita ab Ecclesiasticis sub minimo canone ad evitandam illorum confiscationem & depopulationem propter factiones, seditiones, & bella, antiquissimis temporibus vigentia, & propterea mere allodialia, ut declaravit s. m. Urbanus VIII., & loquuntur dec. 90. per tot., & 154. part. 15. recent. num. 10.*

Solvi ait laudemium scutorum 10. pro quolibet centenariio valoris bonorum, exceptis Parochianis S. Mariæ de Mutino, & S. Xisti, qui scuta solvunt quinque: solutiones canonum, quæ in numerata modo fiunt pecunia, varias olim fuisse, in denariis nempe, *bologninis, pullo cum dimidio, aut tertia parte, nonnullis uicis ceræ albæ, paucis hordei mensuris, & etiam in tertia parte ficorum recollectorum*: certamque in affrancationibus non esse taxationem; nam *aliquando percipitur octo, aliquando decem, aliquando etiam duodecim pro centenariio valoris bonorum, aliquando etiam minus, quam octo, si contractus fiant utiliores mensis sive episcopalibus, sive capitularibus, sive abbatialibus. Si summa percipienda lapsu centum annorum, plus redditus afferat, quam laudemium, tunc recipiendum, vel terra, que datur pro solutione, uniatur aliis bonis, ita ut ea meliorentur.*

Atque his positis, utiles pluribus de causis censet affrancationes, de quibus agitur. *Non ita in primis (sunt ejus verba) facile exiguntur ab Oratoribus canones, sed pauci admodum. Expensæ occurrunt pro eo, qui de hac*
Ci.

Civitate se deferre debet ad Mutinum pro iis exigendis, & sæpe sæpius in varium exitu iter unius diei. Alii canones exiguntur locis etiam distantioribus, & ad minus duo vel tres dies impenduntur in accessu, & recessu. Non parvi fastidii est solutiones in libris adnotare, quum agatur de donariis, & obolis. Et quod majus est, non ita facile vel alienationes factæ, vel lineæ finitæ noscuntur, ita ut & anni transeant infructuose, & tandem semper fore, ut aliqua considerabilis laudemii summa remittatur. Affrancando autem hæc omnia cessant, & retractus ex iis in stabilibus bonis, vel in melioramentis prædiorum investiendo, in duplum fructus repetentur. Qua de re concludit: utilior igitur est pro Capitulo petita facultas, & ego pro meo sensu adhæreo.

Quis quidem est de alienatione honorum Capituli, quum talis censetur directi domini abdicatio Pinell. in leg. 1. part. 3. num. 45. Cod. de bon. matern., Gratian. discept. 476. num. 16., & discept. 846. num. 8., & seqq. Ideoque evidens requiritur utilitas, ut permittatur, Clementin. 1. de reb. Eccles. non alienan. Ex constanti plurimum sæculorum facto utilis potius videri posset conservatio directi domini, quo nunquam Abbates se abdicare voluerunt. Contrarium vero monstrat Episcopus, pluresque, ut notatum est, in id afferunt rationes. Res igitur, Eius Patres, a Vestra pendet deliberatione. Similem profecto affrancandi veniam dederunt episcopalibus mensis in Fulginaten. 5. Julii 1738., & in Feretrana 2. Aprilis, & 30. Julii 1757., & 6. Martii 1779., & Collegiatæ nuper Ecclesiæ oppidi S. Agathæ, juxta votum ejusdem feretrani Episcopi, ad taxam nempe scutorum decem in singula centum valoris honorum, ut in altera Feretrana 18. Julii 1789.

Dubium est.

An, & quomodo sit locus affrancationi bonorum in casu &c.

Affirmative ad formam rescripti 9. Septembris 1786.

Sess. 25. cap. 4.
de Reform.

SARSINATEN. REDUCTIONIS. Quæstio erat cura Justina Cionini de devolutione prædiorum *Albino*, & *Poggioli* annui tunc reditus scutorum 40. ad Episcopalem mensam Sarsinæ; sed sua mulier cessit jura sub reservatione ususfructus ad triennium, ut in theologialem constituerentur Cathedralis Ecclesiæ præbendam. Hanc igitur instituit anno 1649. sarsinatensis olim Episcopus Cæsar Reghinus, deindeque sub hisce erexit legibus anno 1655, quod teneretur nempe Canonicus Theologus sacram legere Scripturam; Divinis assistere Officiis, & Missis conventualibus in Choro, easque canere, prout alii Canonici faciunt, & tenentur, juxta *Sacr. Concilii Tridentini decreta*, & *formam*; & celebrare in perpetuum in dicta Cathedrali Ecclesia Sarsinatensi duas Missas in qualibet hebdomada ad *Altare S. Caroli in suffragium d. Domine Justine*, & suorum consanguineorum defunctorum. Sibi vero, suisque successoribus reservavit juspatronatus.

Ad onera minuenda, servitium Chori in fundatione quotidianum eodem anno erectionis 1655. ad solos dies festos de præcepto fuit reductum: & ad tenues angendos hujusce præbendæ reditus, ei anno 1692. univit successor Episcopus Bernardinus Marchesius simplex beneficium erectum in Oratorio S. Mariæ Cellæ prope Castrum Ranchii annui reditus scutorum 15., cui onus est celebrandi cum Sacerdotibus quinque festum Visitationis, hebdomadale alterum Sacrum, aliæque quinque infra annum; præter annuam impensam scutorum trium pro cædibus, Sacratio, & Missis turualibus pro benefactoribus. Adeo tamen successu temporis deteriora evaserunt bona primæ erectionis, ut neque culpa moderni Theologi Pennacchi, neque antecessoris, sed ob fundorum sterilitatem ultimis elapsis temporibus per fere duo decennia reditus annuales vix pervenerunt ad scuta viginti, ut sub fide decessaris Theologi testatur Episcopus. Ea tamen elapso mense Martio legitima auctoritate distraxit Pennacchius pretio scutorum 810. ad utilius conficiendum investimentum. Supplicat modo pro reductione Missarum, eique favens, refert Episcopus, quod *massa capitularis pro distributionibus non adest*, sed quilibet Præbendatus confert portionem de proprio

ex

ex eleemosynis Missarum, & Anniversariorum; atque in hæc verba concludit: *Hiscæ sic stantibus, precæs Canonici Michaelis Pennacchi exaudiendas esse censerem; maxime quia cum intra annum in sacra Theologia licentiari oporteat in aliqua Universitate, & ob præbendæ exiguitatem, a fundatione usque ad hæc diem numerentur viginti quinque Præbendati Theologi, ex quibus plerique, si excipiatur Baronius, qui & Vicarius Generalis erat, post biennium, vel quadriennium sponte eam præbendam dimiserunt.*

Inculcata pro Oratore urgere posset redituum imminutio, ob quam sæpe reducta fuerunt onera, *Monacell. formul. legal. 19. tit. 20. part. 1. num. 25., & Sacra Congregatio in Senogallien. Reductionis 10. Maii 1783.* Voluntaria insuper præcedentium Theologorum dimissio ob illorum tenuitatem; onerum gravitas, & circumstantia loci, quum de theologali agatur sarsinatis Cathedralis præbenda. Ei tamen obesse videtur illius acceptatio; nam respuere forsitan non potest, quod sibi suisque decessoribus placuit, ut pluries dixit Sacra Congregatio, ac præsertim in *Bononien. Servitii Chori 16. Junii 1787.* Maxime, quia ex novo investimento scutorum 810. haberi poterit ad taxam legalem reditus scutorum circiter 32., quibus si addantur scuta quindecim ex unione simplicis beneficii, annuus erit reditus scutorum quadraginta septem, major certe antiquo scutorum quadraginta.

Quæritur ergo.

An sit locus reductioni Missarum in casu &c.

Negative.

NULLIUS, SEU TERRÆ NONANTULÆ CAPELLANIÆ. Quæsitum fuit in Congregatione diei 7. elapsi Maii, I. An, & in qua summa patronus capellaniæ Gervasi teneatur supplere fructus deficientes ejusdem capellaniæ in casu &c.; & quatenus negative, II. An, & quomodo sit locus reductioni Missarum in casu &c., & ad primum responderunt Eñi Patres, affirmative usque ad summum scutorum 32. monetæ Urbini; a l secundum negative. De viribus nunc agitur utriusque rescripti sub Dubio.
An sit standum, vel recedendum a decisio in casu &c.

Non proposita cum sequenti,

PHARAONEN. UNIONIS. In collegiata & parochiali Ecclesia SS. Conceptionis Villæ de Portimao sub eadem erat B. Virginis invocatione Sodalitium. Hoc tandem sive ob languidiorem Fidelium charitatem, sive præ tenui reditu scutorum 16. dissoluto, EE. Vestris supplicavit Collegiata Prior pro applicatione redditus fabricæ Ecclesiæ, cui annua tantum sunt scuta quindecim, petiitque, ut hebdomadale Sacrum, quod singulis Sabbathis canere consueverant Sodales, in totidem lectas commutaretur Missas; ejusque instantiæ Pharaonensis favet Episcopus. Exposita siquidem confirmans, de necessitate testatur fabricæ, quæ ob notissimum terræmotum anni 1755. in humili est statu; inductam vero fuisse hebdomadalem Missam ex mera Sodalium devotione cum pinguiora erant Sodalitii redditus; ac eleemosynam pro Missa cum cantu requiri ducati auri de Camera, pro Missa vero lecta obolorum viginti. Atque hinc in hæc ex Lusitano idiomate translata verba concludit: *Il Parroco oratore è degno della grazia, che implora, unendosi all' fabbrica della sua Chiesa quella che è stata Fratellanza, o Confraternita con tutti i suoi redditi, o Legati che formano l'insignificante fondo, o reddito annuale di scudi 16. romani; visto restare alla cura tanto della*

medesima fabbrica, che de' rispettivi Officiali il culto della stessa Vergine Santissima; con imporglisi pure l'obbligo annuale (al più) di far celebrare in luogo di quella Messa cantata, e di tutti gli altri pesi pii sei Messe basse per le Anime de Testatori, che lasciarono alcuni legati per il Culto della SSma Vergine nella detta estinta Società.

Unioni resistere videtur eorum voluntas, qui legata in Sodalitium contulerant, ut pietatis ac religionis opera in eo exercerentur; ad quem effectum inducta sunt Christianorum collegia, *Text. in leg. 1. §. Sed religionis ff. de Colleg. illicit.*, *Durant. de rit. Eccles. cap. 26. num. 9.* Eam vero suadere posset voluntaria Sodalium discessio, quodque eorum nemini fieret injuria, quum nullum singuli habeant jus ad bona dissolutæ Societatis, *Rebuff. tit. de Confratris num. 11.*, *Guttier. cap. 35. num. 11.* Ponderandum insuper, num per ejus dissolutionem devoluta censerentur bona ad Parochialem, in quo erecta erat, veluti ad principalem Ecclesiam, juxta sententiam *Bartoli in leg. fin. num. 22. vers. quædam sunt collegia ff. de colleg. illicit.*, *Frances. de Eccles. Cathedr. cap. 15. num. 185.*, *Ricc. in prax. confrat. resol. 127. num. 3.*, *Donat. in prax. Regul. tom. 3. tract. 8. quæst. 41. in fin.* Illudque etiam animadversionem meretur, quod pii operis redditus, cujus difficilis sit exequutio, in aliud erogari valet ecclesiastica potestate, ex *Clement. quia contingit, de relig. donib.*, *Toudu. quæst. benefic. part. 3. cap. 22. sub num. 22.*

Si annuere igitur censeant Eñi Patres pro unione, deliberare etiam dignentur de modo. Cum iisdem profecto fieri deberet oneribus, & præsertim canendi hebdomadalem Missam, per *Text. in leg. res quæ, ibiq. gloss. ff. de jur. dot.*. Quamvis enim inducta ab initio fuisset illius celebratio ex libera Sodalium voluntate, obligatoria tamen evadere potuit temporis diuturnitate, secundum *Rip. in cap. cum Ecclesia Sutrina u. 35. de caus. possess. & propr.*. Sunt tamen qui nunquam ex actibus voluntariis obligationem induci arbitrantur, ac præ ceteris *Bart. in leg. viam publicam, vers. & ideo huic facultati, ff. de via publ.*, *Rocc. disp. jur. cap. 167. num. 46.* Et secundum hanc sententiam transfundi non deberet in Rectores parochialis Ecclesiæ obli-

obligatio, quam Sodales non habebant. Maxime quia
annui extincti Sodalitii reditus impares sunt celebra-
tioni hebdomadalis Missæ cum cantu, pro qua requi-
ritur ducatus unus auri de Camera. Utrum vero in
ejus locū subroganda esset simplicis hebdomadalis Mis-
sa, quam in suis precibus Orator pollicebatur, vel
sex dumtaxat annuæ, ut censet Episcopus, EE. Ve-
stræ deliberabunt.

Respondere igitur placeat.

Au, & quomodo sit locus unioni in casu &c.

167

Die Sabbathi 16. Julii 1791. in Palatio Apostolico Quirinali erit Sac. Congregatio Concilij, in qua præter alia proponentur infrascripta Dubia, juxta morem ejusdem Sacræ Congregationis de jure resolvenda.

PHARAONEN. UNIONIS. Quæ primum hic, & novissimum obtinent locum, reliquæ sunt præcedentis folii Causæ. *Sess. 21. cap. 4. de Reform.*

Au, quomodo sit locus unioni in casu &c.

Affirmative juxta preces.

JANUEN. CAPELLANIÆ. Quotidianam Missam per Capellanum amovibilem cum libera Ecclesiæ & Altaris electione præscripsit anno 1612. Nicolaus Donati, solvique pro ea jussit annuas januenses libellas 150. ex bonis, & effectibus ipsius Domini Testatoris. Nedum vero ad id obligavit subjecitque hypothecæ omnia ejus bona, & hereditatem, sed heredibus etiam imposuit, quod emanant & acquirant sive in alma Urbe Romæ tot Montes ejusdem Urbis, sive censum perpetuum in præsentem Civitatem Genuæ, qui respondeat de reditu quolibet anno dictas libras 150., quas singulis annis solvi mandavit dicto Capellano, & quidem cum conditione expressa apponenda in emptione prædicta, quod quatenus sive dicti Montes almæ Urbis, sive dictus census reilimerentur, quod capitale prædictum, quod semel implicatum fuerit, de novo reimplicetur &c., & sic fiat in perpetuum &c. Quæ omnia suprascripta ipse Testator mandat per infrascriptos ejus heredes exequi intra annum unum venturum a die obitus ipsius D. Testatoris, & querendo, si contrafecerint prædictis, eorum animam.

Quoad

Quoad vixit Dominicus germanus ejus frater & heres, annuas Capellano solvit libellas 150., investmentum neglexit. Illud vero moriens imperavit anno 1634. Gaspari ejus filio, qui anno tandem 1640. censum Januæ emit in sorte scutorum argenteorum 800., quæ ob auctum interim scuti valorem minus reddebant, quam si intra annum ab obitu Testatoris investita fuissent; Ulque Januensis exponit Archiepiscopus. Libella, inquit, idealis est, sumitque valorem ab argenteo scuto, cui anno 1593. *Genue cuso tributum fuit pretium lillarum quatuor cum dimidio, ac tunc temporis duabus nonis partibus ejusdem scuti respondebat. Aucto exinde semper scuti pretio, data proportione immittuntur est pretium liræ. Nam dum valeret scutum liras quinque, lira erat quinta pars scuti argentei, sexta dum valeret liras sex, nona dum novem, ita ut hodie quum valeat liras novem, cum dimidio, lira constet duabus decimis nonis partibus scuti argentei.*

Quin ex suprema igitur Reipublicæ lege anni 1637. debita in libellis contracta solvenda sint *habito respectu ad pretium scuti argentei*, hinc concludit, quod *lire 150. assignatæ anno 1612. a quondam Nicolao Donati dedissent scuta circiter triginta duo. Eo etenim anno pretium scuti erat lillar. 4. 12. Sed capellania hujusmodi fundata fuit anno 1640. a quondam Gaspare Donati super capitale scutorum 800., quod ad rationem trium cum dimidio pro singulo centenario respondebat annuatim liras 168., quæ aucto jam scuto in liris 5., efficiebant scuta 28. dumtaxat; ideoque fundatam non fuisse capellaniam juxta redditum præscriptum a Testatore; nam liræ 168. assignatæ anno 1640. producebant scuta 28., liræ vero 150. tempore mortis Testatoris, nempe anno 1612. produxissent scuta 32.*

Dimidium jus nominandi Capellanum delatum est ad Nobiles Viros Bernardum, aliosque Fratres Pallavicini, non hereditate, sed sanguine; eisque in concursu creditorum Gasparis Donati nonnulla adjudicata fuerunt Fundatoris bona. Ab anno vero 1767., quo reducte fuerunt, tot ex capitali scutorum 800. celebrantur Missæ, quot ad manualementem Januensium solidorum 12. illius reditus patiuntur. Advertentes tandem Pallavicinii ad præjudicium illatum capellanæ ex dilato investmento scutorum 800., sibi que timentes, quin

quin tanquam aliorum honorum possessores supplere teneantur capitale, *Sanctissimo* supplicarunt, ut declarare dignaretur, recte nec ne constitutus fuerit fundus capellanice.

Precibus ad Sacram hanc Congregationem remissis, refert Archiepiscopus, quod *annuus* (capitalis) *reditus per decemium latis calculis computari possit in annuis liris 140. circiter, idest in scutis romanis fere 22.* Admittit rursus, quod *ob retardatam assignationem* (fundus) *hereditas, sive heredes Donati, si adessent, tenerentur implicare aliud capitale, præter scuta 800. prædicta, annui reditus scutorum fere quatuor ad rationem litarum 4. 12., si respectus habeatur ad diem conditi testamenti, vel litar. 4. 14., si tempus, quo decessit Testator inspiciatur.* Nullos tamen adesse ait heredes, omniaque Fundatoris bona partita fuisse inter creditores Gasparis, quo nomine illorum partem habent Pallavicinii. Pro his denique notat, quod *si tempore habili favore capellanice facta fuisset assignatio scutorum 800., quæ ut supra demonstratum est, sufficiens fuisset, eandem prorsus passa esset inminutionem reditus; atque ita concludit: Nequaquam propterea videtur, ad refectionem damni, cogendos esse Oratores, qui utpote veri creditores, aliquam tantum pro rata eorumdem crediti possident bonorum Donati partem. Pro ea tamen, qua pollent pietate, Oratores pro omnimoda exoneratione eorum conscientie sese paratos exhibent ad aliquem Missarum numerum unice, vice celebrari faciendum, qui SSmo Damiano Nostro magis opportunus videbitur.*

Ex relatione igitur Archiepiscopi habent Eñi Patres, quæ Oratoribus favent, illudque præsertim, quod eadem sequuta fuisset reditus inminutio, si investmentum scutorum 800. vel intra annum ab obitu Fundatoris, vel ante legem anni 1637. confectum fuisset. In eo namque casu neque illius heredes, neque bonorum possessores supplere forsitan debuissent sortem; quàm eam Fundator designaverit in quantitate, quæ annuas redderet libellas 150., ut fuisset capitale scutor. 800., juxta doctrinam *Benedicti XIV. de Synod. Dioces. lib. 13. cap. ult. §. 33.* Ponderandum insuper rogant Pallavicinii, generalem illam bonorum omnium hypothecam, de qua in prima testamenti parte, coercitam censi debere ad subsequentem demandati capitalis speciem, *Jas. in leg. 3. §. incertam num. 2. & 3. ff. de acquir. possess., Rot. in Bonouien. Transactionis, seu*

Obligationis super Fructibus 20. Januarii 1755. §. 9. coram *Molino*, eaque propterea bona libere in heredes, multoque magis in creditores transiisse.

Initium contra duxit Fundator a quotidiana Missa, & ab annua præstatione libellarum 150. *ex bonis*, & *effectibus ipsius*. Demonstrativa ergo videri posset subsequens capitalis designatio, ac suppleri idcirco ex reliquis bonis debentur imminuti illius fructus, per *Text. in leg. quidam ff. de legat. 2.*, & *leg. non aliter §. 1. ff. de legat. 3.*, *Benedict. XIV. de Synod. Diæcesan. lib. 13. cap. ult. sub §. 32.* Atque hinc etiam sequeretur, extinctam per eam non esse absque taxativis verbis generalem hypothecam, ex theoria *Bartholi in leg. questum §. fin. ff. de fund. instruct.*, de qua *Rot. in recent. decis. 357. num. 4. part. 9. tom. 2.*, ac veluti omnibus infixam Fundatoris bonis, in Pallavicinos quoque cum illis transiisse, *Cenc. de cens. quest. 98. num. 14.*, *Rot. coram Molin. decis. 487. sub num. 26.* Maxime quia nunquam transitus fuit capellanæ fundus Capellanis, quo forsitan casu soluta censerentur reliqua bona ab onere supplendi illius decrementum, juxta *Benedict. XIV. loc. cit.*

Quæritur ergo.

An, a quo, & in qua summa suppleri debeat fundus capellanæ in casu &c.

Affirmative per Fratres Pallavicini usque ad annuam summam scutorum trigintaduorum, reservato jure agendi pro relevatione adversus quos de jure.

Sess. 23. cap. 1. de Reform.

SUTRINA MISSÆ PRO POPULO. Collegiæ Sancti Ægidii Ecclesiæ Oppidi Tulpharum duo præsentunt Rectores, qui distinctam ab antiquissimo tempore Animarum curam per separatas regiones exercent. Ex hoc dubitans Sutrinus Episcopus, quin contra præteritam observantiam ad duplicem tenerentur Missam pro Populo, eos per decretum Visitationis ad exquirendum Sacræ hujus Congregationis oraculum coegit. Mandatis paruerunt sub spe continuandi illius applicationem alternis vicibus; retulitque Episcopus, quod *Populus qui alteri ex Parochis subditur, ita in proprium agnoscat, ut ab eo unice pendeat, ubi Sacramenta sint ministranda, aut funera solvenda, neque alter succedit, nisi altero deficiente, quo casu si quæ obveniunt emolumenta,*

menta, illi cedunt qui *Overa* e proprio grege curavit. Testatus insuper fuit, quod quilibet e Rectoribus distincto concursu *Paræciam* adit, paremque a Communitate habet pensionem, quæ *Sauctissimo* annuente, in locum decimarum subrogata fuit. Quæ non dividuntur æqualiter, sunt finerum emolumenta. Horum partitio anno vertente fieri solita est, isque e Rectoribus majorem tollit partem, cujus in regione major fuerit defunctorum numerus. Nullibi tandem constare ait de origine divisionis *Paræciæ*; hodiernos vero Rectores haud libenter oneri cedere, quod nunquam sentire in aliis *Visitacionibus* jussi sunt.

Licet unican Parochi duo regere valeant *Ecclesiam*, *Girald. animadv. & addit. ad Barbos. de offic. & potest. Paroch. cap. 1. num. 44.*, & *Sacra Congregatio in Tyburtina Parochialis 25. Martii, & 9. Julii 1757.*, distincti tamen censentur, ubi separatim habent Gregem, *Monacell. part. 1. tit. 2. form. 3. num. 3.*, *Piton. discept. 160. num. 10.*, *Reclus. de re paroch. part. 1. tit. 12. num. 82.*, *Zipæus respons. unic. num. 2. de Eccles. ædifican.* Utrique ergo *Tulpharum* Rectori, qui teste Episcopo, distinctam exercent Animarum curam, distinctumque habent redditum, onus esse videretur applicandi *Missam* pro Populo ex dispositione *Sacri Concilii Tridentini sess. 23. cap. 1. de reform.*

Plura tamen in eorum animadversionibus per Episcopum transmissis notant Parochi, ut unitatem suadeant *Parochiæ*, ob quam una etiam celebranda esset *Missam* pro Populo. Eam præ omnibus desumunt ab unitate *Ecclesiæ*, *Altaris SS. Sacramenti*, *Fontis baptismalis*, & *repositorii Olei sancti*. Hæc omnia enim distincta esse deberent distinctis Parochis, quibus propriam idcirco decernit *parochialem Tridentina Synodus sess. 21. cap. 4. de reform.*, *Gonzal. ad regul. 8. Cancell. gl. 6. num. 22.*, & *seqq.*: *Communione* addunt *librorum parochialium* a duplici sæculo & ultra, quos tamen singuli habere debent Parochi ad præscriptum *Sacri Concilii Tridentini sess. 24. cap. 1.*, & *2. de reform. matrim; Ritual. roman. sub tit. Formulæ scribendæ in libris habendis apud Parochos, in fin.* Eorum insuper inscriptionem singulari *Parochiæ* nomine, defunctorum nempe, & *matrimoniorum sotto la Cura della Chiesa di S. Egidio, vel sub Parochia S. Aegidii*. Ac individuum tandem in illis nomen *Conrectores*, vel *Compagni uella Serviù*.

Qua de re alterne semper Evangelium, & Christianam exposuerunt Doctrinam; promiscue alias fecerunt functiones; jurisdictionem in integrum Oppidi districtum, ac universos etiam Oppidanos, alterutro absente, vel infirmo Parocho, absque delegatione exercere. Notandum imino rogant, quod eadem de causa expediri consueverunt a Sutrina Cancellaria matrimoniales pagellæ sub formula = *Vobis admodum Rev. Rectoribus Ven. Ecclesiæ Collegiæ, & Parochialis S. Ægidii Terræ Tulpharum nostræ Sutrinæ Diæcesis licentiam concedimus denunciandi in tribus diebus festivis matrimonium inter N. N., et dummodo inter ipsos nullum intercedat canonicum impedimentum, ad conjungendum juxta ritum S. R. E., & Sac. Concil. Tridentini formam, licentiam pariter damus atque tribuimus.* Plurimique etiam faciendum censent silentium præcedentium Episcoporum, & clar. mem. Cardinalis Pamphilj, qui consuetudinem noverunt celebrandi unam Missam pro Populo, nec improbarunt.

Divisionem autem regionum, & Populi factam ajunt pro commodiori exercitio curæ, in iis præsertim, quæ dilationem non patiuntur, ut sunt administratio SS. Viatici, & extremæ unctionis; idque confirmant exemplo Parochialis Ecclesiæ Suriani, cui quatuor in solidum præsumt Curati, qui licet totidem distinctas regiones, distinctas tamen non regunt Paræcias, & unicam applicant Missam pro Populo. Nec aliter sentiendum putant ex duplici concursu; nam Parochi omnes, qui ad alterius nominationem cum simplici examine non instituuntur, sive unicam, sive distinctas regant Paræcias, per concursum admitti debent, *Sac. Concil. Tridentin. sess. 24. cap. 18. de Reform.*

Deliberandum itaque.

An, & quot Missæ sint applicandæ pro Populo in casu &c.

Applicandam esse unicam Missam.

URBEVETANA REDUCTIONIS MISSARUM, Tres
anno 1669., aliasque duas anno 1673. vivens insti-
tuit capellanas ad certum urbevetanæ Cathedralis Al-
tare Franciscus Ravizza Sidoniensis Episcopus. Annua
singulis Capellanis per Deputatos Fabricæ Ecclesiæ,
quibus illarum fundum tradidit, solvi mandavit scu-
ta 25, cum onere interessendi vicissim Choro, aliisque
capitularibus functionibus, & celebrandi Sacram *in*
quolibet die illius hebdomadæ, in qua Ecclesiæ supra
dictæ inserviunt, cum applicatione &c. Activum hujus
modi capellaniarum juspatronatus partim familiæ suæ,
partim Fabricæ contulit Ecclesiæ. Præscripta hactenus
Capellani impleverunt onera, assignatum acceperunt
stipendium. Nuper vero ob auctum rerum pretium.

EE. Vestris supplicarunt pro reductione Missarum,
eisque Eminentissimus favet Urbevetanus Episcopus.
Si enim, inquit, ex annuis scutis 25. cuilibet assignatis, sex scutata demantur, quæ pro servitio Chori distri-
buntur, ut illorum Camerarius deponit, & oboli 40.
pro taxa, remanent tantum, non scuta 17. 60., ut per
æquivocum illi exponunt, sed scuta 18. 60., quæ ad
Missas 182., quas unusquisque in annos celebrare de-
bet, vix elemosynæ manuali respondent. Fructus ca-
pellaniarum post acceptationem, sive erectionem a sæ-
culo. & ultra, reapse non decreverunt, nec poterant
decrescere. Excrevit autem nimis, ut notum est, undi-
que pretium earum rerum omnium, quæ ad victum sunt
omnino necessaria. Ob id dumtaxat moti sunt Capellani,
qui Missas alias 182. annuas cum libera applicatione ce-
lebrare queunt. Pauperes tamen sunt, eruntque sem-
per ad comparandos habitus ecclesiasticis functionibus,
& Choro necessarios, & alia omnia victui necessaria
paranda. Hinc est, quod Patroni tum de Familia Ra-
vizza, tum Deputati ejusdem Fabricæ libenter assensum
reducticni Missarum accomodarunt.

Plurimi a sæculo & ultra fuerunt Capellani, nec un-
quam de tenui questi fuerunt reditu; ultroque capel-
lanas cum eadem stipe, iisdemque oneribus accepe-
runt Oratores. Id autem retardare posset Missarum re-
ductionem, ut sæpe censuit Sacra hæc Congregatio,
ac præsertim *in Bouonien. Reductionis Servitii Chori*
16. Junii 1787.. Animadversionem alia ex parte me-
retur, quod satis modo ob aucta rerum pretia ad vi-
ctum non est elemosyna manualis, iis præsertim, qui
ido-

idoneo indigent habitu ad servitium Chori. Hæc namque justa reputari solet reductionis causa, ut qui altari servit, de altari vivat, ut in *Bracharen. II. Septembris 1717. lib. Decret. 67. pag. 373.*, in *Mediolanen. Reductionis Missarum 9. Aprilis 1718.*, & in *Senogallien. Reductionis 10. Maii 1783.*

Deliberandum adhuc esset, num reduci potius deberet servitium Chori, quam Missæ, juxta sententiam *Fagnani in cap. ex parte num. 34. de Constit. , Benedicti XIV. de Synod. Diæces. lib. 13. cap. ult. §. 23.*, & *Sacræ Congregationis in Derthonen. Reductionis Onerum 19. Maii 1787.* Sed hæc Eñus notat Episcopus: Scio tamen Ego, quod *Sacræ isihæc Congregatio, ubi necessitas postulet, proclivior est reductioni servitii choralis, quam Sacrificiorum. At si id fieret, non nihil detraheretur majestati, & decori celeberrimæ Cathedralis; ni forte servitium ad dies festos coarctari vellet. Ex hoc tamen nil utilitatis caperent Capellani, qui pro assistentia tum Choro, tum ceteris functionibus ecclesiasticis annua tantum scuta sex percipiunt. Idque etiam notandum, quod capellanas instituit Fundator pietate ac religione motus, & particulari devotione erga Ecclesiam Cathedralen, suamque dispositione choralis incepit servitio. Quo vero ad modum reductionis Missarum, EE. Vestris deliberandum relinquit, num locus esse posset reductioni ad rationem perpetuæ, vel saltem ad ratam Concilii romani, quum agatur de Missis perpetuis; quippe quia Oratores, quibus Ego providere nequeo, maxima digni miseratione videntur.*

Dubium est.

An, & quomodo sit locus reductioni Missarum in casu &c.

Affirmative ad taxam Concilii Romani.

NULLIUS FARFEN. CAPELLANIÆ . Officiales *Sess. 25. cap. 5. de Reform.*

Societatis S. Sisinnii Martyris Tophiæ ex tot censibus annui nunc reditus scutorum 14. 08. instituerunt anno 1675. cum auctoritate Ordinarii capellaniam ad eorum nutum amovibilem pro celebratione Missarum 156. , ad quas ex variis dispositionibus, acceptisque fundis tenebatur Societas. In primum Capellanum nominarunt Sacerdotem Laurentium Palina cum declaratione *di non potersi rinuovere senza legitima causa, ceteros vero, salva prædicta prima nominazione &c. quæ pro hac vice censeatur & sit facta juxta resolutiones supradictæ Congregationis, voluerunt esse amovibiles ad nutum tam ipsorum, quam suorum in dicta Ven. Societate successorum pro tempore in perpetuum.* Capellaniam hanc ab anno 1759. obtinuit Canonicus Antonius de Sanctis cum simplex erat Clericus. Sed cum elapso anno dimiserunt Officiales, ob iteratam præsertim a Rev. Fabrica impetratam compositionem, & ab hac deinde Sacra Congregatione reductionem, novumque confectum quorundam censuum investimentum absque ipsorum scientia & consensu. Pontificium ille ad vindicandam capellaniam adiit Solium, precibusque ad Sacram Congregationem remissis, de duplici compositione, reductioneque testatur Farfensis Abbas, sed neutram censet justæ remotiõis causam,

Si enim, ait, agamus de reportatis a Rev. Fabrica S. Petri compositionibus, nulla aderat necessitas consulendæ ante illarum impetrationem Confratrum Congregationis. Id namque nec pro gratiæ validitate, nec de stylo Sacri Tribunalis requiritur, quum compositio ad Capellani, seu Sacerdotis non celebrantis conscientiam in tuto ponendam directu unice sit, nec pro ipsa obtinenda Patroni requiratur consensus. Quod autem ad onerum attinet reductionem, eam certe auditis Confratribus obtentam fuisse, non esse ambigendum, semel ac in rescripto diei 23. Novembris 1776. R. P. D. Contesini tunc administratori ab EE. Vestris directo, cujus vigore eadem reductio subsequita fuit, clausulam auditis appositam fuisse legimus &c. & nefas proinde esset suspicari, R. P. D. Administratorem ante gratiæ concessionem Confratres non audivisse. Nil autem de novo censuum investimento per Capellanum peracto subjungit.

Re-

Removeri nequit sine justa & rationabili causa Capellanus simpliciter amovibilis, *Piton. de contro. patron. allegat. 100. in supplem. num. 42. Amostaz. de caus. piis lib. 3. cap. 1. num. 23. & seq.*, non item amovibilis ad nutum, qualis est Orator, secundum eundem *Piton. allegat. 88. num. 1.*, *Ferrar. in biblioth. verb. Capellanus in addit. mun. 1.*, *Card. de Luc. de Benefic. disc. 80. num. 5.* Nisi vero accipiatur *pro discretiva*, ad Oratorem trahi posset declaratio, quoad primum dumtaxat Capellanum adjecta, nempe *di non potersi rimuovere senza legitima causa*, & sic quærendum esset, juste ne, an injuste remotus fuerit.

Justas Abbas non censet remotionis causas iteratam compositionem cum Rev. Fabrica, reductionemque Missarum, quarum ignorantiam allegant Officiales. Advertere tamen dignentur Eñi Patres ad compositiones, suaque prudentia deliberent, num proprio defecerit muneri, qui Missarum celebrationem neglexit, iustamque idcirco dederit causam, cur alium Officiales diligentiores Capellanum deputarent. Ad Vestram excitandam clementiam, diuturnam Orator memorat capellaniam possessionem, & suam suæque familiae paupertatem. Eum contra Officiales sive suorum Deceptorum indulgentia, sive neglecti muneris ignorantia tandiu toleratum dicunt; pauperem vero non esse, quum aliquid, præter Canonicatum annui fructus scutorum 70., juxta Catastrum possideat.

Licet præterea de anno 1776. rescripsisset Sacra Congregatio *pro informatione auditis*, ob eam tamen non superventam, novas anno 1781. reinisit preces *R. P. D. Administratori, qui provideat*, absque clausula illa *auditis*; neque idcirco inverisimile est, quod Missas de mandato bo. me. Contesini reduxerit Vicarius, insciis Officialibus. Animadversionem denique mererentur nova ac deteriora censuum investmenta absque scientia, & consensu Sodalium; hisque omnibus perpensis, Eñi Patres decernant.

An sit locus reintegrationi Oratoris ad capellaniam in casu &c.

Dilata ad sequentem.

MUTINEN. APPLICATIONIS, ET REDUCTIO-
NIS MISSARUM. Ex nonnullis prædiis annui nunc
reditus libellarum regiensium circiter 1120., seu scu-
torum circiter 53. monetæ romanæ fundavit anno
1474. Christophorus Grassi beneficium simplex in
Oratorio, seu Ecclesia S. Leonardi Paræciæ Brixilli;
imposuitque Beneficiato onus celebrandi *in dicta Ec-
clesia singula hebdomada quatuor Missas; habitandi
firmiter in dicta Domo, contigua Ecclesiæ; & facien-
di semper in qualibet Missa commemorationem, & ora-
tionem pro ipso Grasso.* Pundum vero assignare de-
claravit pro dote, seu parte dotis dictæ Ecclesiæ, &
pro sustentatione vitæ Rectorum; ut ex authentica fun-
dationis particula.

*Sess. 22. Decret.
de observan. &
evitan. in ce-
lebr. Miss., &
sess. 25. cap. 4.
de Reform.*

Ad hoc beneficium nominatus, se abstinuit Sacerdos
Dominicus Borettini a Missarum applicatione. De hac
vero postulatum ejus nomine fuit EE. Vestrarum ora-
culum; & quatenus responderent pro applicatione,
congrua petita reductio. Die tamen 17. Aprilis elapsi
anni 1790. proliit rescriptum = *quoad applicationem
teneri juxta exposita, in reliquis lectum.* Quum infi-
ciaretur tamen, supplicem illum dedisse libellum,
EE. Vestris pro iteratione rescripti supplicavit Franci-
sca Grassi Laimieri beneficii patrona, remissæque
fuerunt preces ad Mutinensem Episcopum *pro infor-
matione & voto, auditis, præsertim Beneficiato, ei-
demque præfixo termino ad deducendum jura sua in
Sac. Congregatione, transmissa fundatione.*

Sua coram Illo in scriptis ad S. Congregationem transmis-
sis deducere maluerunt jura Beneficiatus & Patrona.
Is vero retulit, quod ex annuo rediv scutorum 53.
*congrua elemosyna Missarum 208. annualium in ra-
tionem unius julii argentei pro qualibet Missa juxta
morem regionis retrahi, reliquum dictorum reddituum
pro compensatione expensarum occurrentium ad Mis-
sarium celebrationem, & ad commodum Beneficiati ce-
dere potest.* Atque hinc conclusit, quod *perspecta
Fundatoris dispositione, humillime sum in voto, Be-
neficiatum teneri ad applicationem. Siquidem in fun-
datione prædicta eundem obligatum voluit ad facien-
dam in qualibet Missa commemorationem, & ora-
tionem pro eodemmet Fundatore.*

Sub primo igitur ex infrascriptis Dublis quæritur de ap-
plicatione. Ne ad eam cogatur, asserit Beneficiatus,

libere semper per suos Decessores applicatas fuisse Missas cum simplici Fundatoris beneficii commemoratione. Dubitandum insuper censet de veritate, & qualitate foundationis, ob antiquas inter bella fluminisque Padi inundationes corruptas scripturas. Eaque tandem admissa, inverisimile dicit, volitam à Fundatore fuisse Missarum applicationem, quæ congruam juxta ejus vota non relinqueret reditum *pro sustentatione vitæ Rectorum*. Quanti autem faciendæ sint assertiones istæ & præsumptiones, EE. Vestræ discernent,

Urgere contra videntur pro applicatione dispositio juris, & Fundatoris voluntas. Ex jure siquidem, applicationem voluisse censetur Missarum, qui certum Celebranti, ut in nostro themate assignavit reditum, *Card. de Lugo disp. 20. de Eucharist. sect. 1. num. 23. Fagnan. in cap. significatum num. 44. de præben.* Dum præstito enim emolumento illarum celebrationem præscripsit, in suam quoque utilitatem voluit fructum, qui in applicatione consistit, *Silvest. verb. Missa primo n. 11. Abb. cons. 99. colum. 4. in 3. dub. vers. præterea lib. 2.* Expressa vero Fundatoris voluntas ex iis desumi potest verbis = *teneatur semper in qualibet Missa facere commemorationem & orationem pro ipso Grasso.* Hac namque formulâ applicationem contineri rescripsit Sacra Congregatio per summaria Precum in *Ventimilien. 27. Aprilis 1720.*, teste *Benedicto XIV.* tunc a Secretis in tract. de *Sacrific. Miss. lib. 3. cap. 9. §. 3.* Supplicatum porro fuit *pro declaratione, an Sacerdos ad celebrationem Missæ eligendus teneatur illam applicare, attentis verbis Testatoris = & in ea orare pro Anima ipsius Testatoris = nulla facta mentione applicationis, cum aliud sit orare, aliud Missam applicare, & Sacra Congregatio respondit, Sacerdotem teneri ad applicationem Missæ,*

Quo vero ad reductionem, de qua agitur secundo, vix Beneficiatus sub quorundam Peritorum fide consistere ait beneficii reditum in annuis libellis 785., seu scutis 38. aut 39., quæ detractis oneribus, paria non sunt ejus sustentationi, de quo sollicitus etiam fuit Fundator. Sed aliter re explorata refert Episcopus; nam reditum evehit ad scuta 53., quorum sufficientem summam cedere testatur ad commodum Beneficiati

ciati . Adverti etiam posset , integrum fortasse pro sustentatione ejus vitæ æstimandum redditum , licet onus habeat applicationis Missarum ; quum satis sit juxta voluntatem Fundatoris , ut de beneficio vivat .

Dubia sunt .

I. *An sit locus applicationi Missarum in casu &c.*

Et quatenus affirmative .

II. *An , & quomodo sit locus illarum reductioni in casu &c.*

Ad I. Affirmative .

Ad II. Negative .

NOVARIEN. REDUCTIONIS MISSARUM. Quæ *Sess. 24. cap. 13. & sess. 25. cap. 4. de Reform.*
olim traditione parochialis fuerat , deindeque Paræciæ Armeni unita , iterum Ecclesia S. Petri Carceniz anno 1633. erecta est in parochialem . Annuæ Parocho sunt scuta 79. monetæ romanæ , 20. nempe ex Oppidanorum primitiis , 3. ex incertis , 56. ex largitione Josephi Musca . Donavit enim pius Vir anno 1632. Communitati Carceniz imperiales libellas 6000. , ut eam quotannis summam rependeret Parocho , cum onere hebdomadaliū Missarum trium , ac reservato eidem Communitati , eaque per tres menses negligente , suis descendentibus masculis , & seniori agnato de Muschis jure nominandi Parochum . Satis autem sibi suæque Paræciæ necessitatibus non autumans redditum , EE. Vestris supplicavit hodiernus Parochus Alexander Nobili pro reductione hebdomadaliū Missarum ad menstruam unam , eique novariensis favet Vicarius Capitularis .

Inquit namque , quod *deductis scutis viginti , ac juliis octo pro elemosina Missarum trium in hebdomada celebrandarum , ad rationem juli unius , & obolorum trium , & denariorum quatuor pro qualibet juxta taxam synodalem , & regionis morem , restant pro Parocho scuta 58. , & julii duo monetæ romanæ ,*
Z 2 quod-

quodque stipem hanc in rerum calamitate non miserri-
mam tantum fatetur vel ipsa Carcenis Communitas
patrona, qui inmo preces dedit, ut reductionis Mis-
sarium ope Parocho subveniatur, quas remittere abs re
non iudico. Testatur insuper, unum ex familia Musca
Mediolani existere Canonicum Josephum, qui ab au-
nis Patriam deseruit, quique alia legata a Majoribus
suis condita neglexit, ex quo jura familie nequaquam
prosequi apparet. Atque ita concludit: Ceterum Jo-
sephum Musca ejus donatione Parocho alimenta pri-
mario præbere voluisse prima fronte ostendunt erectio-
nis tabulæ.

Congruam non habet Orator ducatorum centum ad for-
mam Sacri Concilii Tridentini sess. 24. cap. 13. de re-
form., eique propterea, aliis deficientibus mediis ab
eodem Concilio præscriptis, succurrendum videretur
per reductionem Missarum, ut in *Syracusana Missa-
rium* 10. Martii 1759., & in *Spoletana* 18. Decembris
elapsi anni 1790. Maxime quia in id consentit Carce-
nis Communitas patrona, imparesque fatetur redi-
tus illius sustentationi. Minor contra esse valet con-
grua ex institutione Parochiæ, ut censuit Sacra Con-
gregatio in *Derthonen. Dismembrationis* 28. Janua-
rii 1736., eaque ab anno 1633., quo erecta fuit Car-
cenis Ecclesia in parochialem, contenti fuerunt Pa-
rochi, ac ipsemet Orator,

Missarum præterea reductioni enixa resistit Fundatoris
voluntas. Mandavit enim, ut celebrarentur in *perpe-
tuum & absque præfinitione temporis*, non obstante qua-
cumque præscriptione etiam centum annorum, & non
aliter &c. Et intendit, quod in erectione dictæ Curæ
ponatur hoc onus, & alia ut supra disposita, & quod
omnia contenta in præsentis instrumenti ad unguem ser-
ventur; aliter quod præsens oblatio, & promissio sint
nullæ, & ut supra, ipsis jure & facto, & omnia ut
supra assignata & applicata revertantur ad ipsum D.
Josephum, seu ejus hæredes. Ac res denique est de
angusta Paræcia Familiarum 36., in qua multum Pa-
rochus operari non debet.

Deliberare igitur dignentur. Eñi Patres.

At, & quomodo sit locus reductioni Missarum in casu &c.

Negative.

URBANIEN. REDUCTIONIS MISSARUM. Onus est *Sess. 25 cap. 4. de Reform.*

Capitulo urbaniensis Cathedralis canendi primis jusque mensis Dominicis Missam nuncupatam *del Rosario*, cujus latet Fundator, alteramque Dominicis tertiis ex legato Episcopi Honorati, qui primus illam, ab Urbano VIII. in Cathedralem evertam, rexit Ecclesiam; excepto quoad utramque Adventu, Quadragesima, solemnibusque Festis, in quibus Missam canit Dignitas, aut Canonicus; ut notatum est in Tabella onerum Capituli, foundationibus deficientibus. Annua pro una ex tot censibus sunt sc. 3,61.2., pro altera viginti. Quum iis autem diebus negligenter Capitulares Missam conventualem, ejus quoque celebrationem per decretum Visitationis urbaniensis indixit Episcopus. Paruerunt: sed de gravi statim onere apud Antistitem ipsum conquesti, EE. Vestris eo consulente supplicarunt pro reductione duplicis Missæ legatæ ad lectas; ac exposita confirmans, impensæ eis Episcopus ex transmissis ipsorum animadversionibus fayet.

Tenuem admodum censent Capitulares reditum scutorum 3. 61. 2. pro Missa SS. Rosarii, pro manuali scilicet Celebrantis eleemosyna, distributionibus interessentium Missæ & supplicationi, atque expensis Festi B. Virginis Rosarii. Quod deficit immo, per defectiones, quas vocant *fallentias*, capitularis supplet massa. Imminutum autem dicunt fundum ob alterum absque eorum culpa peremptum censum. Paria oneri videntur scuta 20. legati Honorati; sed advertendum rogant, integra fere in eleemosynam erogari obolorum 13. cum dimidio pro Celebrante, & distributiones interessentium supplicationi SS. Sacramenti, quæ tertiis quoque fieri solet Dominicis. Illudque addunt, quod ob nullas pro hac Missa constitutas distributiones, & fallentias, evenire posset, ut nulli Canonici, & Mansionarii interessent. Potissimam vero reductionis causam ex eo desumunt, quod valde gravis est, hiemali præsertim tempore, duplicis Missæ cantus post recitationem Officii in Choro.

Facile ex oneribus legati Honorati judicari valet, num emolumentum respondeat scutorum viginti. Maxime si advertatur, quod immunes sunt Oratores a canenda Missa in Adventu, Quadragesima, Festisque, in quibus eam Dignitas aut Canonicus canit.

Ex-

Experientia vero compertum est, nunquam hactenus ob defectum distributionum ab illa Canonicos, & Missionarios abfuisse. Si accurate item ducatur calculus onerum, & exemptionis in Adventu, Quadragesima, festisque solemnibus, sufficiens quoque videri posset summa licet tenuis scutorum 3. 61. 2., ut tandiu fuit. Ubi par autem oneribus est emolumentum, reductio denegatur, veluti in *Ostunen. Reductionis Missarum 4. Decembris 1734.*, & in *Nullius Sublacen. Reductionis Onerum 15. Maii elapsi anni 1790.* Deliberare tandem dignentur Eñi Patres, num tam grave hiberno etiam tempore sit onus duplicis Missæ cum cantu, non singulis, sed primis, & tertiis cuiusque mensis Dominicis, & quidem excepto Adventu, Quadragesima, & festis, in quibus Missam canit Dignitas, aut Canonicus. Non desunt de cætero exempla reductionis Missæ cum cantu ad lectam, ac præsertim in *Nepesina Reductionis 5. Septembris 1778.* Cantus enim, ut inquit Scholastici, opus est operantis, nilque addit valori Missæ, qui idem est in lecta ex opere operato. Deliberandum ergo.

An sit locus reductioni in casu &c.

Non proposita cum sequenti.

Sess. 22. cap. 6. de Reform. **N**ULLIUS, SEU TERRÆ MONANTULÆ CAPELLANÆ.

An sit standum, vel recedendum a decisio in casu &c.

Die Sabbathi 6. Augusti 1791. in Palatio Apostolico Quirinali erit Sac. Congregatio Concilij, in qua præter alia proponentur infra scripta Dubia, juxta morem ejusdem Sacræ Congregationis de jure resolvenda.

NULLIUS FARFEN. CAPELLANIÆ . Ex rescripto *Sess. 25. cap. 5. præcedentis Congregationis dilata ad sequentem iterum quæritur. de Reform.*
An sit locus redintegrationi Oratoris ad capellaniam in casu &c.

Affirmative .

URBANIEN. REDUCTIONIS MISSARUM . *Sess. 25. cap. 4. de Reform.*
An sit locus reductioni in casu &c.

Affirmative quoad Missam nuncupatam *del Rosario* juxta votum Episcopi ; in reliquis negative .

NULLIUS, SEU TERRÆ NONANTULÆ CAPELLANIÆ . *Sess. 12. cap. 6. de Reform.*
 Provocavit Franciscus Xaverius Acciajoli a rescriptis diei 7. elapsi Maii, ac post secundam propositionis dilationem probat modo, cessum a Semprenis fuisse capellaniam patronatum Sacerdoti Francisco Antonio Bessi, deindeque ab eo in postremis tabulis seniori relictum Sacerdoti Pergulæ . Atque hinc concludit, nulliter ab ipso sub erroneo sui patronatus supposito nominatum ad capellaniam fuisse Morichellium, nullumque idcirco jus ei esse adversus se uti patronum
 pro

pro supplemento deficientium illius reddituum ; Iterumque taxativam urget imminutorum censuum assignationem , & qualitatis hereditariæ defectum . Ex nova igitur ejus allegatione , Fòlioque diei 7. Maii respondere dignentur EE. Vestræ .

An sit standum , vel recedendum a decisis in casu &c.

In decisis , & amplius .

*Sess. 25. cap. 9.
de Reform.*

PARMEN. JURISPATRONATUS. Ex Apostolica constat Visitatione ariminensis olim Episcopi Jo: Baptistæ Castelli , Ecclesiam S. Felicitatis Villæ Casachie anno 1579, parochialem fuisse . Ter deinde a dimidio sæculo XVII. ad annum 1735. collata fuit tanquam perpetuo unita parochiali alteri Ecclesiæ S. Mariæ Pagazzani ; sed initium latet unionis . Præ locorum autem distantia , viarumque difficultate , hujusce unionis dissolutionem optaverant Comites Gabbi , potiores Casachie possidentes , qui annua Ecclesiæ S. Felicitatis præstabant parmensia scuta 22. cum dimidio , seu romana circiter septem pro canone , uti ferebatur , quorundam prædiorum ad dictam Ecclesiam olim spectantium . Primus igitur Comes Alexander ei anno 1703. in eadem parmensi moneta legavit scuta 500. , seu 176. romana , quatenus in separatam restitueretur parochialem , suæque reservaretur familiæ patronatus , cum onere celebrandi Sacrum alternis diebus festis ; aliudque sub iisdem conditionibus reliquit legatum scutor. 300. in mantentionem lampadis , & ceræ .

Anno rursus 1712. Canonicus Felix illius frater testamento præscripsit , ut formalem heredes assumerent obligationem solvendi in perpetuum scuta illa 22. 50. , quæ absque certo præstabantur titulo . Expleta hinc de anno 1736. separatione Parochiæ (absque reservatione tamen juris patronatus) ei Comes Angelus Franciscus capitalia assignavit a patruis relicta , donavitque parochialem domum , & parmenses libellas 4000. in tot Locis Montium salis , annui redditus libellarum 200. , seu scutorum circiter 9. 50. monetæ romanæ ; ac certam etiam despondit lignorum quantitatem . Utens rur-

sus tanquam executor testamentarius Joannis Antolini facultate eligendi Ecclesiam pro celebratione Missarum ex fructibus libellarum 600., elegit parochialem. Ac in postremis demum tabulis anni 1755, beneficium ex capitali libellarum 13000. ad majus instituit ejusdem parochialis Altare cum annuo onere Missarum octoginta; illudque cum eodem onere unitum voluit Ecclesie, ubi ejus familia patronatum acquireret.

De acquirendo igitur Parochie jurepatronatu cogitarunt Comites Gabbi; sed in id tandem *Sanctissimo* supplicavit Comitissa Antonia Riccheri Montanari. Com: Angeli Francisci heres, cum anno 1786. vacavit Parochia, neque prae tenui reditu esset, qui ad eam concurreret. Ad impetrandam autem jurispatronatus gratiam, novas, praeter libellas 13000. in fundum uniendi beneficii, veteribus addere pollicebatur largitiones; domunculam nempe, parvumque hortum parochiali domui contiguum; commutationem decimae *di tre staja e mezzo spelta in tre staja e mezzo di frumento*, il cui valore ordinariamente si considera maggiore del doppio; cum additamento *di un'altro stajo*; reparationem, vel novae Ecclesie constructionem; sacram supellectilem pro prima vice; tutiorem ex suis bonis solutionem fructuum Locorum Montium salis; ac traditionem denique capitalium antiquae pensionis, & Locorum Montium ad utilius conficiendum investimentum.

Precibus ad Sacram hanc Congregationem remissis, retulit parmensis Episcopus, certum Ecclesie reditum annum attingere summam scutorum 50. circiter monetae romanae, sed deductis Missarum, aliorumque legatorum oneribus in scutis saltem 23. cum dimidio, superesse ad summum favore Parochi scuta 26. cum dimidio: *augmentum vero dotis, quod facere spondet Comitissa oratrix, ultra instaurationem dictae parochialis Ecclesiae, nec non subministrationem sacr. supellectilium necessariorum pro una vice tantum, propriis expensis exequendam, aliaque pauci momenti in precibus exposita, praecipue consistit in scutis monetae romanae 605. circiter, quorum annuus reditus in rationem scutorum 4. pro quolibet ceutenario vix excedet annua scuta 24.*

Haec deinde monuit; *PRIMO scilicet, haec scuta 605. eadem esse, quae relicta reperiuntur in testamento Com: Angeli Francisci Gabbi, tanquam fundus dotalis bene-*

ficii ecclesiastici adhuc ab Oratrice erigendi; SECUNDO, huic beneficium adnexum esse omnis perpetuum Missarum 80. singula anno, quarum eleemosyna juxta taxarum præscriptam in Concilio Romano esset annuorum, scutorum 13.; TERTIO, annuos redditus incertos, quos Parochus verisimiliter percipere potest, attenta tum paucitate, tum paupertate Parochianorum vix excedere posse duo scuta dictæ monete: QUARTO tandem omnis, quod incumbit Parocho, nedum applicandi singulis diebus festis Missam pro populo, verum etiam ceteras subeundi expensas parochiales.

Testatus insuper fuit, omnia in hac mea Diocesi prorsus deficere media pro augenda congrua dictæ parochialis Ecclesiæ Casachicæ ad formam Sac. Conc. Tridentini, salva ejusdem Ecclesiæ libertate; plures alias adesse in hac Diocesi parochiales Ecclesias, quæ hoc salutare subsidio indigerent, sed inutiliter desideratur; sæpe sæpius post vacationem Ecclesiæ supradictæ Casachicæ affixa fuisse edicta pro habendo concursu, quin aliquis unquam se præsentaverit; neminem certo, quod sciam, quidquam oppositurum fore, etsi petiitum juspatronatus Oratrici concedatur. Atque ex his ita conclusit: Qua de re, quum ex una parte admodum perdifficile sit, dictam Ecclesiam, in eo statu, quo modò reperitur, de idonea Parocho providere, & ex altera multum sperandum, quatenus Oratrix obtineat exoptatum juspatronatus, nedum ipsam, verum etiam ejusdem successores tractu temporis augere posse dotem ejusdem Ecclesiæ parochialis, propterea credere, certo meliorem futuram conditionem dictæ parochialis Ecclesiæ S. Felicitatis Villæ Casachicæ, si EE. VV. dignabuntur obsequentissimas Oratrici preces exaudire.

Facile impugnanda non videretur Ecclesiæ jurispatronatus servitus, quum vera sit alienatio, ac sub interdicto cadat Extravag. ambitiosæ, de reb. Eccles. non alien., ut notant Pirhingh, in jus can. tit. de reb. Eccles. alien. vel non, num. 10.; Leuren, in for. eccles. quæst. 150. num. 1., Card. de Luc. de alienat. & contract. prohib., Barbos. de jur. eccles. lib. 1. cap. 11. num. 28., Gavaut. manual. Episc. verb. Ecclesiæ n. 27. Etque magis quia satis non est ad acquirendum juspatronatus simplex dotis augmentum, sed integra requiritur dotatio, juxta gloss. in can. quicumque, verb. aliquid 16. quæst. 17., Lambertin. de jurepatr. lib. 1. part. 1. in 5. quæst. princip. art. 12. num. 1., Fagnan.

in lib. 3. *Decretal. cap. cum propter, de jurepatr. numer. 67.* Sunt quidem Doctores, qui ex *Constitutione I. Hadriani VI.*; quæ incipit *Sanctissimus Dominus*, in *Bullar. Mainard. tom. 4. part. 1. pag. 1.*, acquiri posse censent juspatronatus per augmentum medietatis dotis, *Garz. de benefic. part. 5. cap. 9. n. 127.*, *Loth. de re benefic. lib. 2. quæst. 8. num. 38. & seqq.*, *Pitou. discept. eccles. 33. sub num. 14. vers. bene verum*: sed ita hoc intelligunt, si tot addantur reditus, quot habet Ecclesia, *Pitou. discept. Eccles. 33. sub cit. num. 14. vers. at æquivocum, & de controv. patron. allegat. 58. num. 40.* Juxta relationem autem Episcopi, universæ Comitum Gabbi, & Oratricis largitiones non æquant redditum Ecclesiæ; detractis potissimum oneribus Missarum.

Adeo contra tenues sunt præsentis Parochiæ reditus, ut Episcopo teste, de idoneo provideri nequeat Parocho. In his sane terminis etsi minus sit augmentum antiqua dote, prudens tamen videri posset laicalis patronatus concessio; nam *Ecclesiæ liberæ per Papam rediguntur in servitutem Laicorum*, eisque conceduntur in patronatum, quatenus ita depauperatæ sint, quod ob emolumentorum tenuitatem non inveniunt Rectorem, ut per hæc verba monet *Card. de Luc. de jurepatr. disc. 10. num. 9.*, & *Lotter. de re benefic. quæst. 8. num. 32.* Ex præterita insuper Comitum Gabbi, & Oratricis munificentia spem esse ait Episcopus, *nedum ipsam, verum etiam ejusdem successores tractu temporis augere posse dotem ejusdem Ecclesiæ parochialis*; idque cum præteritis Auctorum Oratricis, aliisque per eam oblati largitionibus, impellere posset ad concedendum juspatronatus ex gratia, ut in *Melevitana Jurispatronatus 2. Decembris 1730.*

Quæritur ergo.

An sit locus concessioni jurispatronatus laicalis in casu &c.

Affirmative juxta votum Episcopi, facto verbo cum Sanctissimo.

Sess. 22. cap. 6.
de Reform.

MELEVITANA SUBSIDIORUM DOTALIIUM, Testamento anni 1650. vendi jusserat Catharina Curlo Haxisa post obitum Mariæ Cubbâ heredis universa ejus bona, alteroque, demptis legatis, præscripto capitali, tertiam illius filiis reliquerat fructuum partem, reliquas in subsidium maritagii unius puellæ virginis singulo biennio. Primum autem loco ad hoc subsidium nominaverat filias Jacobi Curlo sui fratris, etsi fuerint in matrimonium collocatæ; nec non Mariannam, filiam dictæ Mariæ heredis universalis cum fuerit ætatis nubilis, deindeque proximiores in gradu consanguinitatis ipsius Testatrix, hac tamen lege, quod si plures extiterint in pari gradu, ex his eligatur major; si vero fuerint omnes æquales, sorti committantur. Aliquantulum hinc hujusmodi dispositionem mutavit in codicillis anni 1652., mandavitque præsertim, quod bona stabilia nullatenus vendantur, sed una eorum tertia pars in natura sit & esse debeat ipsius heredis universalis, redditus vero reliquarum duarum tertiarum partium cedant pro maritagio per ipsam Codicillatricem disposito in ipso suo primo testamento.

Ad reparandas hereditarias domos suspensa fuit Apostolica auctoritate subsidii dotalis collatio ab anno 1765. ad annum 1786. Consanguineæ ergo puellæ, quæ jus eo temporis intervallo ad illud habuissent, Evangelista nempe Xiduna, Anna Maria & Theresia Farruggia, Theresia Angeletti, Maria Portelli, & Anna Maria Bonnici, facultatem a melevitano Antisiite impetrarunt concurrenti post contractas etiam nuptias in *nella sola prima elezione*, quæ in termino suspensionis fieret. Renovata tamen anno 1786. pii legati distributione, prælationem in earum concursu habuit proximior puella Xaveria Canaletto. Qua de re EE. Vestris sequenti anno supplicarunt Anna Maria Bonnici, & Maria Portelli pro suspensione ulterioris distributionis quousque subsidium obtinerent. Res ob non acceptam Episcopi informationem appositumque ab interesse habentibus nihil transeat aliquandiu siluit. Instantiam vero renovarunt Mulieres omnes, quæ facultatem impetrarunt concurrenti in conjugali statu, ut una post aliam consequerentur subsidium scutorum saltem 89. melitensium, quot ante reparationem reddebant domus. Annua enim ejusdem monetæ dant modo scut. 140.

Hactenus exposita confirmavit Episcopus, & hæc favore Oratricum rescripsit: Sono pertanto nell'obbligo di significar loro, essere verissimo l'esposto delle Supplicanti; e siccome è incontrastabile, che questo legato, il quale prima delli ripari fatti nelle case non fruttava, che soli scudi 89. di questa moneta, e presentemente gli affitti ascendono a scudi 140. l'anno, riconosce un tale augumento almeno in parte dalle rendite impiegate tutte per il corso di ventun'anno nella fabbrica delle case, e le Supplicanti probabilmente avrebbero ottenuto questo legato, se non fosse stata ordinata la sospensione del medesimo. Sarei perciò di parere, che per equità almeno le Oratrici, ed altre Consanguinee, che sposarono nel tempo della sospensione del Legato, non ostante il loro matrimonio, debbano conseguire tali sussidj secondo l'antica rendita, quantevolve nella mia Curia giustificheranno, aver esse tutti li requisiti prescritti dalla Fondatrice, e dimostreranno altresì, che avrebbero conseguite nel tempo, in cui era sospeso il legato, quelle rendite, che con un considerabile vantaggio delle Consanguinee furono impiegate nelli risarcimenti, e fabbrica delle case. Addidit tamen, quod opponono le Zitelle chiamate al conseguimento di questo legato, che la domanda delle Supplicanti sia loro di gravissimo pregiudizio, dovendo in tal caso aspettare per molti anni il conseguimento di tali sussidj. Quanto però irragionevole sia una tali eccezione, chiaramente rilevasi dalli preanzi addotti motivi, che assistono alle Supplicanti, appoggiati alla giustizia, ed all'equità. Præfixo igitur interesse habentibus termino ad deducenda jura sua in Sacra Congregatione, ac lacerato ob contumaciam nihil transeat, infrascriptum modo proponitur Dubium.

Non obscura Supplicantibus resistit Testatricis voluntas. Tribui enim jussit subsidium virginibus, filiasque duntaxat germani ejus fratris Jacobi Curlo naturali prædilectione excepit. Ardua ergo videri posset illarum petitio ob jam contractum matrimonium, secundum, *Cancer. variar. resolut. cap. 22. num. 182. part. 3.*, *Surd. de aliment. tit. 1. quæst. 10. num. 18.*, *Card. de Luc. de dot. disc. 174. num. 2.*, Maxime quia vergeret gratia in præjudicium virginum consanguinearum, quæ subsidio

dio forsā indigent, ut nubant. Eo namq̄ ne fraudarentur per duodennium, & ultra, quum conferatur de biennio in biennium, & præter sex Ora trices, aliæ juxta relationem Episcopi sint, quæ suspensionis tempore nupserunt.

Urget contra, quod privatæ fuerunt Oratrices subsidio, cum virgines essent, ob accidentalem illius suspensionem, illudque pro futuris collationibus auctum est cum earum damno. Rescriptum accedit Episcopi, quo reservatum ipsis fuit jus concurrenti in statu conjugali post expletum suspensionis terminum. Ex eo namque desumitur subsidii petitio ante contractum matrimonium, quæ primævam ad illud servat actionem, *Fontanell. de pact. nupt. tom. 2. claus. 6. gloss. 3. part. 4. num. 49. & seqq.*, *Covarr. in cap. officii num. 10. de testam.*, & *Sacra Congregatio in Cæsaten. Subsidiorum Dotialium 29. Novembris 1788. ad II. Dubium*. Neque per flagitatum gratiam omni puellæ innuptæ fraudarentur subsidio. Hoc namque postulant Oratrices juxta antiquum bonorum reditum in scutis 89., ideoque superessent ex præsentī scuta 51. . Quatenus autem indulgere eis velint Eūm Patres, non obstante, quod conditionem acceperint concurrendi *nella sola prima elezione*, quæ jam expleta est; ad ea etiam advertant, quæ probanda censet Episcopus ante collationem dotium.

Deliberandum igitur.

An, quibus, & in qua summa sint conferenda subsidia dotalia in casu &c.

Esse conferenda Puellis innuptis in summa scutorum melitensium 89. pro qualibet; superexstantia vero scuta 51. solvenda esse unicuique ex sex Puellis nuptis durante suspensione, & de licentia Episcopi.

J ANUEN. Collegiata Ecclesia S. Stephani Lavanizæ ex *Sess. 25. cap. 4. de Reform.* Canonicis constat quatuor, & Archipresbytero. Nulla Canonicis est præbenda, ita ut honorarii potius videantur. Plures tamen in eadem Ecclesia sunt cum justo stipendio Capellani, Quum igitur neque Canonici, neque Capellani ad illius servitium tenerentur, cani idcirco consueverunt per nonnullos alios Sacerdotes, & Laicos secundæ Vesperæ inventionis S. Stephani, dedicationis Ecclesiæ, omniuinque dierum festorum de præcepto: Divina peragi majoris hebdomadæ officia, canique Missa in præcipuis anni solemnitatibus, præsertim B. M. Virginis: & qualibet prima, ac tertia cujusque mensis Dominica supplicationes fieri.

Ut decentius hujusmodi functiones per quinos explerentur ex Capellanis, *Sauctissimo* supplicarunt Officiales Ecclesiæ pro reductione Missæ quotidianæ, quæ singulis incumbit, ad eleemosynam obolorum 30. Ejusmodi autem sunt Capellaniz. Instituit *primam* anno 1650. Canonicus Dominicus Poggi, annui redditus libellarum januensium 350., sive scutorum circiter 54. monetæ romanæ; & ab altero possidetur ex Canonicis Fundatoris successore, *Secundam* Jo. Baptista Castagnola anno 1689., libellarum 250., seu scutorum 38. *Tertiam* anno 1711. Augustinus Sivori libellarum 300. sive scutorum 46. *Quartam* anno 1713. Cæsar Ravenna; & *quintam* anno 1755. Præspèr Castagnola, libellarum 250. pro qualibet.

Precibus ad Sacram hanc Congregationem ablegatis, retulit januensis Archiepiscopus, tres alias per Officiales, ad uberius Chori Ecclesiæque servitium, reducendas exhiberi quotidianæ pariter Missæ capellanias de ipsorum patronatu; unam nempe annui redditus libellarum 212., idest scutorum fere 33., alteramque libellarum 234., sive scutorum circiter 36., institutas anno 1690. a Jo. Baptista Sumbuceti; tertiam libellarum 234. institutam anno 1695. ab Andrea Noceto. Atque hinc de pleno Patronorum omnium consensu, suam in hac verba aperuit sententiam: *Quum itaque tam quinque in precibus enunciatarum, quam reliquarum trium capellaniarum intentata reductio & Ecclesiæ decori, Divinique cultus incremento esse queat, Oratorum precibus benigne in Domino favendum censerem, ea tamen adjuncta lege, ut festis diebus celebrare teneantur*

ad

ad Populi commodum; & quoties aliquis ex Capellanis prædictis, non legitime impeditus, alicui ex Divinis Officiis, Missarum festis præsertim diebus celebrationi, functionibus, & supplicationibus non interfuerit, dimidium juliorum trium partem amittat, quæ per Archipresbyterum impendi debeat pro celebratione, nunquam vero per delinquentem facienda, unius Missæ pro Anima fundatoris capellanicæ per eundem delinquentem possessæ. Capellanis insuper supradictis imponendum ceuserem onus celebrandi quotannis in casu infra octavam omnium Fidelium Defunctorum Anniversarium unum pro omnibus collectivè sumptis Institutibus, quorum capellanicæ fuerint reductæ.

Tempore forsan, quo institui ceperunt capellanicæ, jam absque reditu, & servitio in Ecclesia S. Stephani erant Canonici; & tamen solliciti potius fuerunt Capellaniarum Institutores de celebratione Missarum, quam Illius cultu. Facile ergo fraudandi non viderentur per reductionem majori earum suffragio, juxta monitum S. Concil. Trid. sess. 25. cap. 5. de reform. Omnibus contra ejusdem Ecclesiæ celebritatibus frequens habetur Populi concursus. Agitur enim de Oppido ob Lucolarum numerum, & qualitatem satis spectando; eisque cum per pauci intersint Sacerdotes, ideo personæ etiam sæculares pro Chori servitio adhibendæ sunt, Archiepiscopo teste. Num hoc Ecclesiæ decori, Divinoque conveniat servitio, judicio relinquatur EE. Patrum. Perpetuo siquidem ad servandum servitium Chori, augendasque distributiones reductæ fuerunt Missæ in Siracusana Missarum 10. Martii 1759.

Consensus accedit Patronorum, ob quem facilis EE. Vestræ ad succurrendum inopi Parochiæ similem concesserunt reductionem in Spoletana 18. Decembris elapsi anni 1790., ac votum denique Archiepiscopi. Quatenus verò Oratoribus indulgeri velit, deliberandum erit de reductionis modo, de oneribus scilicet imponendis Capellanis. Ea proponit Archiepiscopus, & ad majorem tendunt Ecclesiæ cultum.

Respondere igitur dignentur Rm̃i Patres.

An, & quomodo sit locus reductioni Missarum in casu &c.

NOVARIEN. TRANSLATIONIS MISSÆ. Jacobus *Sess. 22. cap. 6. de Reform.*
 Antonius de Vallore Belletto heredem scripsit anno
 1674. fabricam suburbani Oratorii S. Josephi Oppidi
 Galliat, mandavitque ut ex quatuor hereditatis parti-
 bus, cujus integri reditus summam modo attingunt
 scutorum 60. 83. $\frac{1}{2}$, ecclesiasticum erigeretur benefi-
 cium sub titulo S. Josephi ad maximam Oratorii Aram
 cum opere quotidiani Sacri; in manutentionem vero al-
 taris & utensilium erogaretur quinta. Activum benefi-
 cii patronatum Congregationi Oratorii; passivum de-
 scendentibus reliquit Joannis Matthæi ejus fratris; post
 eos alteri agnatorum lineæ; ultimoque loco galliatensi
 Clerico.

Jugiter ad annum 1786. celebratum fuit Sacrum in Ora-
 torio. Præsentato tandem ad beneficium, ob defectum
 idonei agnati, Clerico Justo Aurelio Taddinio, EE.
 Vestris supplicavit Oratorii Congregatio pro translatio-
 ne Missæ ad parochialem Ecclesiam Oppidi, ob diffi-
 cultatem Sacerdotis, qui campestrum illum locum pro
 eleemosyna obolorum viginti imperialium pro qualibet
 Missâ petere vellet. Interim vero ex provisionali re-
 scripto Ordinarii alibi celebratur. Testatus in prima
 informatione fuit novariensis Vicarius capitularis, quod
defecit, & usque modo deficit in loco, non Sacerdotum
copia tantum, sed Sacerdotum ille numerus, qui oppi-
do populoso congrueret, nec aliunde pro obolis viginti,
quæ est unica quotidiana beneficii stipes, Sacerdos quis-
quæ illuc se conferre ad diurnum Sacrum aut voluisset,
aut vellet.

Ex pluribus autem Oratricis petitioni annuendum censuit,
 I. nempe, *ne imminatur Missarum numerus, quod even-*
iret, si aliunde per reductionem iretur obviam exposi-
tis. II. Quia Sacrum, quod aperto dissitoque in agro
 tanto populo præbet commodum, apprime eidem pro-
 dasset in parochiali Ecclesia, festis signanter diebus,
 tertia, & altera Missa vix donato. Aliunde autem id
 Congregatio, activo jurepatronatus ditata, exorat;
 Galliatenses cuperent; Parochi exposulant; præsentat-
 usque Taddino, hac lege excitatus, ad institutionem
 hæc usque desertam convolare. Res erit futuris succes-
 soribus, etiam passive vocatis commoda; nec Fundato-
 ri ipsi, si licet arguere, ingrata in hisce adjunctis, ut-
 pote quia Oratorium hoc campestre ne quidem tanta di-
 lectione est prosequutus, ut ejus ossa, & cineres ei com-

mendarent. In secunda vero relatione de anno retulit beneficii reditu in scutis 60. 83. $\frac{1}{3}$, addiditque, quod *omnes interesse habentes, nec non jus activum, & passivum in iurato beneficio, evocati & interpellati conveniunt unquives in exorando translationem dicti beneficii ad Ecclesiam parochialem oppidi Galliat, in qua & ipse Testator quiescit, atque loci Parochi non modo assentiuntur translationi huiusmodi, verum fere necessariam ob Populi multitudinem, & Sacerdotum inopiam contestantur,*

Expressa Fundatoris voluntas postulare videretur, ut in designato Oratorio celebrentur Missæ, Pasqualig. de Sacrif. nov. Leg. quæst. 1139. . Potissimum quia illud elegit præcipua erga S. Josephum titularem devotioe, Sac. Congregatio in Casalen. Reductionis Missarum 15. Decembris 1787., & præsumi etiam potest, in Agrestium commodum, quo casu difficilium conceditur translatio, *Pæx Jordan, var. resol. tom. 1. l. 4. tract. 1. de Sacrif. Miss. num. 540., & Sac. Congregatio in Veruluna Translationis Missæ 16. Maii 1789. . Centenaria accedit observantia, quæ in id servari solet, Antonell. de loc. legal. lib. 1. cap. 5. num. 17. . Illudque denique urget, quod eleemosyna est pro qualibet Missa obolorum 20. imperialium, ad taxam scilicet synodalem cum qua ad annum 1786, celebratum fuit Sacrum in Oratorio,*

Altera ex parte nullum unica Missa, juxta Vicarium capitularem, aperto dissitoque in agro tanto Populo præbet commodum, apprime eidem prodesset in parochiali Ecclesia, festis signanter diebus tertiâ, & altera Missa vix donato; quibus in terminis utilem censent illius translationem Amostaz. de caus. piis lib. 1. tit. 14. num. 32., Rot. in recent. decis. 670, num. 10. part. 1., Difficilis insuper est ob tenuem Sacerdotum numerum celebratio in suburbano loco; agiturque de transferenda Missa ab Oratorio, in quo sepultus non est Fundator, ad Ecclesiam tumultantem; idque faciliorem reddere posset gratiam, quam Galliatenses etiam Parochi flagitant, ut in Neapolitana Capellaniarum 26. Julii 1731., Uxentina Celebrationis Missarum 16. Decembris 1747., & 13. Januarii 1748. .

Quatenus autem indulgere placeat Oratrici pro translatione, cavendum esset de conservatione tituli S. Josephi in Ecclesia parochiali; ac deliberandum etiam,

num concedenda potius sit ad tempus; nam ascensurus fortasse Taddinius ad Sacerdotium, celebrare poterit per se ipsum in Oratorio, ut decessores fecerunt Beneficiati.

Dubium est.

An, & quomodo sit locus translationi Missæ in casu &c.

Affirmative ad quinquennium, celebrata Missa in Festo S. Josephi in Ecclesia designata.

EUGUBINA. Laicalem capellaniam cum onere Sacri singulis sabbathis, festisque de præcepto, instituit anno 1636. Hieronymus Fronduti in Ecclesia Beatæ Virginis del Ponte, mille, & ultra dissita passibus ab eugubina Civitate, eique in tot Locis MM. constituit fundum scutorum 500. sub lege investiendi in casu extractionis sortem in censibus. Decrevit hæc ad annum 1706. ad scuta 423., qua de causa, ignoratur. Qui tunc propterea capellaniam obtinebat, reductionem ab hac Sac. Congregatione impetravit Missarum ad manuales, ita tamen, ut in posterum celebratio præferatur in diebus festis, & si quando augeantur redditus, augeatur quoque proportionabiliter numerus ipsarum Missarum. Utilius nuper factum est capitalis investmentum, crevitque redditus ad scuta 16.92., ex quibus, deductis oneribus cameralibus, spoliis, triremium, & cathedralici, libera remanent Capellano scuta 15.92. $\frac{1}{2}$. Augeri deberet juxta rescriptum anni 1706. Missarum numerus; sed ob auctam nostris temporibus illarum eleemosynam, rerumque aucta pretia, Clericus Angelus Bettelli hodiernus Capellanus, ne id fiat, exorat.

Instantiæ favet eugubinus Episcopus in hæc verba: *Manualis eleemosyna Missarum ex imminuto celebrantium numero respective ad multiplicata relicta pia, & ad mercium omnium pretia nimis adaucta, in Ecclesiis hujus Civitatis non minor est obolis quindecim, in Ecclesiis vero circa dimidium lapidem ab Urbe distantibus non minor viginti. Quibus omnibus rite perpensis, ne clericus Orator ultra vires reddituum de proprio impendere nunc pro celebratione per alium faciendâ Missarum*

Sess.25. cap.4.
de Reform.

cogeretur ; neve minori ipse Sacerdos factus stipendio, quam quod aliis celebrantibus in Ecclesiis extra Urbem positis dari solet, cum sua jactura celebrare adigatur, meo quidem judicio dignus est, ut in expositis precibus exaudiatur, injuncta reductarum Missarum octoginta quinque celebratione omnino adimplenda ; licet redditus modo manualementem in Ecclesiis ruralibus dari solitam eleemosynam exacte non æquent ; atque onere imposito, ut si quando vel redditus dotis augeantur, vel manualementem Sacrorum stipendium ad minorem taxam redigatur, celebrandarum Missarum numerus etiam proportionabiliter accrescat .

Nisi ad formam rescripti anni 1706. augetur Missarum numerus, reductio quodammodo dici posset antiquæ reductionis, quam tamen non raro Sacra hæc Congregatio denegavit, ac præsertim in *Interamnen. Reductionis Missarum 30. Aprilis 1788.* Notandum etiam, quod capellaniam accepit Orator sub lege ejusdem rescripti, augendi nempe Sacrorum numerum in purificato aucti redditus casu . Hoc pacto quasi in id contraxisse videtur, nec facile reductionem assumpti oneris consequi potest, ex *Sententia Sac. Congregationis in Bergomen. Reductionis Missarum 10. Julii 1728.*

Manualis contra, quæ per rescriptum anni 1706. servata fuit Capellano, non parum nostra ætate ob majora pretia rerum aucta est in eugubina Diocesi ; vixque eam præsentis æquant capellanix redditus pro reductis Missis 85., manualementem nempe obolorum viginti pro illarum celebratione in suburbana Ecclesia, ut refert. Episcopus . Intelligi propterea non posse videretur rescriptum de eo redditus incremento, quod aucta librat manualis . Majus enim rerum pretium, ex quo aucta etiam sit Missarum eleemosyna, æqua reputatum fuit reductionis causa in *Bracharen. 11. Septembris 1717. lib. Decret. 67. pag. 373., in Aquen. 19. Decembris 1772. & in Senogallien. Reductionis 10. Maii 1783.*

Sua ergo Eñi Patres prudentia deliberent .

An, & quomodo sit exequendum rescriptum anni 1706. in casu &c.

Non proposita cum sequenti .

NOVARIEN. . Quæ in collegiata Burgisexti Ecclesia Sess. 25. cap. 4. de Reform. simplex erat capellania hebdomadalium Missarum sex sub titulo S. Francisci, erecta fuit anno 1677., instantibus Canonicis Carolo Francisco, & Petro Paulo Gibellini fundatoribus, in canonicatum cum diaconali præbenda sub eodem Missarum & choralis residentiæ onere, præexistentium instar Canonjcorum quatuor. Ad complendum reditum scutorum 50 assignarunt Gibellini possessori canonicatus prædiolum, & ex suis vineis metretas vini duo de viginti quousque alia traderent bona, vel census; pro onere vero residentiæ domunculam cum nonnullis agellis. Et præter hæc, reservatum fuit Præbendato jus participandi de distributionibus, Capitulo exinde obventuris.

De tenuitate querens præbendæ, EE. Vestris supplicavit hodiernus Canonicus Lucas de Regibus pro reductione Missarum ad 150., retulitque novariensis Vicarius capitularis, quod *dos* (canonicatus) *usque modo non est immutata; atque ideo moderno Præbendato ex fructibus narratæ petiæ terræ, & ex pretio vini, decennio inspecto, obveniunt quotannis libellæ 300. imperiales; unde non integros obolos habet pro quolibet Sacro juxta taxam synodalem, & consuetudinem elemosynæ manualis: centum vero libellas similes ex distributionibus annuatim lucratur.* Testatus insuper fuit, quod *postulatæ per Canonicum de Regibus Missarum reductioni Capitulum non resistit, & canonicatus Patroni a me rogati remissive se habent; addiditque, constare alios ejusdem Collegiatæ Burgisexti Canonicos pro elemosyna cujusque Sacri ex beneficii fructibus habere trigintaquinque obolos & ultra.*

Plura ad obtinendam gratiam ponderanda exorat de Regibus: neque manualementem scilicet habere Missarum elemosynam: servitium ex diaconali munere præstare debere in Missis cum cantu: nil sibi ad paranda choralia indumenta superesse: ac non raro canonicatus reditum ob tenuè Vini pretium decrescere. Ubi par sane oneribus non est emolumentum, indulgere consuevit Sacra hæc Congregatio pro Missarum reductione, ac præsertim in Urbev. tana 24. Novembris 1787., in Romana Commutationis Voluntatis 14. Martii 1789., & novissime in Urbev. tana Reductionis Missarum 16. elapsi Julii.

Idem contra a centenis annis fuit reditus, nec unquam de eo questi sunt decessores Canonici. Ulro immo cum eodem reditu oneribusque canonicatum accepit Orator; ideoque ardua modo videri posset reductio, ut *in Bononien. Reductionis Servitii Chori* 16. Junii 1787. A Vestra igitur pendet deliberatione.

An, & quomodo sit locus reductioni Missarum in casu &c.

Die Sabbathi 27. Augusti 1791. in Palatio Apostolico Quirinali erit Sacra Congregatio Concilij, in qua, præter alia, proponentur infrascripta Dubia, juxta morem ejusdem Sacræ Congregationis de jure resolvenda.

EUGUBINA.

Sess. 25. cap. 4. de Reform.

An, & quomodo sit exequendum rescriptum anni 1706. in casu &c.

Affirmative juxta votum Episcopi.

NOVARIEN.

Sess. 25. cap. 4. de Reform.

An, & quomodo sit locus reductioni Missarum in casu &c.

Negative,

ROMANA, SEU CHIEN. LEGATI, Quæsitum in *Sess. 22. cap. 6 de Reform.* hac Causa fuit die 7. elapsi Maii I. *An sit locus reductioni Legati in annuis scutis 300. favore Signiferi Antonii Justiniani; & quatenus affirmative, II. An, & a quo tempore sit solvendum dictum Legatum; III. An, & quomodo in casu defectus reddituum hereditatis Marchionis Vincentii sit solvendum dictum legatum; & ad primum EE. Vestræ rescripserunt negative, ad secundum.*

cundum, & tertium, provisum in primo. In repositione diei 25. sequentis Junii dilationem obtinuit Signifer, eoque modo contradicente, iterum quaeritur.

An sit standum vel recedendum a decisio in casa &c.

In decisio, & amplius.

Sess. 22. Decr. de observan., & evitan. in celebr. Miss.

CIVITATIS PLEBIS VISITATIONIS SACR. LIMINUM. Binas anno 1673. ad nutum amovibiles instituit capellanas Antonius Orca *con peso, ed obligo a ciascuno de Cappellani di celebrare per se medesimo, eccetto in caso di legitimo impedimento, tre Messe in ciascheduna settimana nell' Altare di S. Pontiano Martire esistente nella Chiesa Cattedrale di Città della Pieve per refrigerio dell' Anima sua, de suoi &c., volendo, che sempre, ed in perpetuo i medesimi Cappellani godino il frutto, accio mai si cessi dalla celebrazione delle suddette Messe per ciascuna settimana. Ea inulxi exceptione, eccetto in caso di legitimo impedimento, Missas in casu infirmitatis pluribus ab hinc annis praetermittere consueverunt Capellani, per hebdomadam, mensem, & ultra. Ægre igitur hujusmodi consuetudinem ferens, Vestrum Civitatis Plebis Antistes occasione visitationis Sacr. Limum exquirat iudicium.*

Dubium non est, quin celebrare teneantur Capellani per se ipsos, quin aperta in id sit Fundatoris voluntas. Ponderandum itaque, num exceptio legitimi impedimenti personalem tantum appellet celebrandi obligationem, vel onus etiam celebrationis. Priori namque casu contrariam firmaret regulam, quod Capellani legitime impediti celebrare possent per alios; secundo liberaret etiam ab onere supplendi Missas durante impedimento; *Pitov. discept. ecclesiast. 142. num. 5., & de controv. patron. allegat. 33. num. 8., Monacell. forin. part. 4. in supplem. ad tom. 1. num. 233.* Ex iis autem verbis, *con peso, ed obligo a ciascuno de Cappellani di celebrare per se medesimo, eccetto in caso di legitimo impedimento*, restricta videtur ad onus celebrandi per

se ipsum , cui immediate adheret , per *Text. in leg. 1. ff. de regul. jur. , Rot. in Recen. decis. 391. nun. 1. part. 1. .* Idque confirmatur ex sequenti declaratione , *accìò mai si cessi della celebrazione delle sudette Messe per ciascuna settimana*, quæ respectu ad celebrationem in genere , excludere videtur casum impedimenti .

Recepta insuper est distinctio inter onus celebrandi diebus certis , & determinatis , aliudque indefinitum . Qui designatos habet dies , supplere non tenetur in aliis Missas non celebratas , ut supplere non tenetur jejuniis , Officiis , & similia , qui ea in tempore omisit ; dummodo præter cultum Sacrificii , Ecclesiæque servitium , volitum non sit suffragium , quo nunquam fraudari debet Fundator , *Pasqualig. de sacrific. Miss. quæst. 1119. num. 2. .* Qui indefinite vero certum in hebdomada celebrare debet Missarum numerum , non liberatur ab illarum supplemento ; quum absolute volita censeatur celebratio , licet in partes divisa , *Pasqualig. loc. cit. .* His positis deliberare dignentur EE. Vestræ , quid decernendum in casu , in quo tres Fundator hebdomadales Missas indefinite præscripsit , easque *per refrigerio dell' anima sua , de suoi &c.*

Licet vero exceptus casus impedimenti , (quo nomine venit etiam infirmitas) facultatem tribueret celebrandi per alium ; quærendum adhuc esset de termino obligationis . Si infirmitas est brevis , supplere non tenetur Capellanus per alium ; secus si est diuturna , *Barbos. de potest. Episc. allegat. 24. num. 31. , Cavarr. var. resol. lib. 3. cap. 13. n. 9. .* Alii brevem censent infirmitatem dierum octo , aut decem : alii ex decreto *Concilii Mediolanensis VII. tit. de Miss. extendunt ad mensem ;* aliique mediam tenent sententiam , terminumque statuunt dierum quindecim apud *Cabassut. jur. can. theor. lib. 2. cap. 18. num. 10. Sac. C. Conc. in Romana celebrationis Missarum ad III. Dubium , au tempore infirmitatis teneatur ad celebrationem Missarum per alium , respondit die 17. Septembris 1695. Negative in casu infirmitatis non excedentis quindecim dies . Benedictus vero XIV. de Sac. Miss. lib. 3. cap. 3. num. 6. decisum refert ab eadem Sac. Congregatione die 17. Septembris 1633. , Capellanium obligatum celebrare per se ipsum , aliquando ex legitima causa vacare posse :*

sub iudice tamen relinquit, ntrum supplere teneatur per alium.

Dubium est.

An, & quomodo Capellani Orca supplere teneantur Missas tempore infirmitatis in casu &c.

Affirmative, & teneri per alios Sacerdotes.

*Sess. 25. cap. 4.
de Reform.*

ALATRINA REDUCTIONIS ONERUM. Piæ mulieres Felix & Catharina Ceccarelli donarunt anno 1699. Cappellæ SS. Clementis, & Antonii Patavini, erectæ in Collegiata Ecclesia S. Michaelis Archangeli Oppidi Vici, prædiola quædam annui reditus scutorum 7. 25. annuosque census scutorum 20. 75. ad rationem scutor. 10. pro quolibet centenario. Ex hoc autem reditu laicalem instituerunt capellaniam hebdomadaliū Missarum trium, publicumque Ludimagistrum, assignatis nempe Capellano scutis 13., Ludimagistro 15. sub declaratione, quod *nullo unquam tempore de inexigibilitate, evictione, & deficientia quacumque minima teneantur*. Declararunt insuper, utriusque pii operis *reductionem, sive diminutionem, in quantum possunt & valent, impracticabilem fore & esse quavis auctoritate; alias hæc donatio, & cessio censuum & possessionum sit nunc pro tunc, & habeatur pro nulla & invalida, ac si facta non esset, & onus huiusmodi evanescat*. Ac reservarunt tandem jus patronatus natu majoribus familiarum Sterbini, & Jacobelli per turnum.

Celebrata hætenus fuerunt Missæ. Post Parochum vero Lauretum Sterbini, quem ad sexennium Fundatrices in Ludimagistrum deputarunt, nullum alium in ejus locum ob imminutos reditus suffectum constat. Quæ de re ab anno 1730. deliberare cepit vicensis Communitas de supplendo stipendio, illudque anno primum 1735., quo ei Sterbinii, & Jacobellii attenuatum cesserunt fundum, & patronatum, in scutis statuit decem; deindeque anno 1765. in scutis 25., postquam scilicet patronatum anno 1753. veluti damnosum retrocesserat: & ab eo tempore Ludimagistrum nomine suo deputare consuevit. Nuper tamen *laccessitus, com-*
poni

poni debuit quoad præteritum cum Rev. Fabrica S. Petri Joseph Sterbini; adiitque Sacram hanc Congregationem pro reductione unius & alterius oneris quoad futurum.

Alatrinus Episcopus censuit, *firma remanente obligatione celebrationis trium Missarum in qualibet hebdomada, posse esse locum reductioni oneris Ludimagistri ob imminutionem reddituum, qui vere impares sunt pro utroque onere ferendo, ultra expensas annuatim occurrentes pro manutentione dictæ Cappellæ, Sacrarum suppellectilium, cathedratici, & collectarum cameralium*. Retulit siquidem, prædiorum redditus in annuis modo consistere scutis circiter 9., census in scutis 11. 36., ob imminutas per decoctionem Debitorum sortes, imminutasque usuras a scutis 10. ad 6.. Hac de causa patronatum cessisse ait Patronos Communitati, Communitatem Patronis; ita ut hujusmodi actus non modo coadjuvent, verum etiam evidentem demoustrant reddituum imminutionem, præbeantque justam causam reductionis, seu abolitionis oneris Ludimagistri. Ac de consensu tandem testatus fuit Communitatis, pluriumque Patronorum, uno tantum reluctante Cajetano Jacobelli, qui animo potius contradicendi, quam zelo veritatis renuit assentiri. Huic igitur præfixo termino ad deducendum jura sua in Sacra Congregatione, in ejus modo contumaciam proponitur Causa.

Reductionem omnem interdixerunt Fundatrices sub resolutiva illa, *alias hæc donatio, & cessio censuum & possessionum sit nunc pro tunc, & habeatur pro nulla & invalida, ac si facta non esset, & onus hujusmodi evanescat*. Hæc tamen foundationis lex, quæ dispositioni adversatur Sacri Concilii Tridentini sess. 25. cap. 4. de reform.; Vestram circumscribere nequit potestatem, ne onerum reductionem ex justa causa concedatis, ut quoad Piton. discept. ecclesiast. 99. num. 92. & 94. Quoad reductionem igitur Missarum ponderandum rogat Sterbinius, neque ex integro reddito scutorum 20. 36. manualement superesse Capellano, detractis oneribus manutentionis Cappellæ, sacrarum suppellectilium, cathedratici, & collectarum cameralium. In his sane terminis concessa fuit in Bracharen. Reductionis Onerum 11. Septembris 1717. lib. Decret. 67. pag. 373., & in Viglevanen. 4. Aprilis 1789.

Quantitas contra ignoratur onerum; satisque fortasse, pro eissunt scuta 4. 76., quæ dempta manuali Missarum trium hebdomadalium, supersunt. Ab anno insuper 1730., quo jam imminuti erant reditus, celebratæ ad hæc tempora fuerunt Missæ, nec unquam de manualis defectu reclamaverunt Capellani. Valdeque demum urget, quod alatrinus Antistes, qui rem habet præsentem, servandam monet illarum celebrationem. Quoties igitur Eñi Patres salvam ex his iudicabunt manualem, deneganda forsitan erit Missarum reductio, ut *in Ostunen. Reductionis Missarum 4. Decembris 1734.*, & *in Derthonen. Absolutionis, & Reductionis Missarum 7. Julii 1787. ad I. Dubium.*

Quoad onus alterum Ludimagistri, proprium Oratori obesse posset factum, dum compositionem a Rev. Fabrica ob illud neglectum impetravit. Vix reditus alia ex parte pro manuali sufficiunt Missarum elemosyna, atque Episcopo teste, *verè impares sunt pro utroque onere ferendo.* Justa sane censetur pii abolendi legati causa defectus fundi, per *Monacell. form. 19. tit. 20. part. 1. num. 25.*, & ex decreto Sacræ Congregationis *in Senogallien. Reductionis 10. Maii 1783.* Consensus accedit Communitatis, & Patronorum, si Cajetanum excipias Jacobelli, *qui animo potius contradicendi, quam zelo veritatis renuit assentiri.* Jamque postremo Communitatis beneficio Ludimagistrum habent Oppidani, quibus Fundatrices consulere voluerunt. Dubitari posset, quin reditum supplere debeant heredes, nisi Fundatrices cavissent, quod *nullo unquam tempore de inexigibilitate, evictione, & deficientia quacumque minima teneantur.*

Quæritur itaque.

An, & quomodo sit locus reductioni onerum in casu &c.

Affirmative juxta votum Episcopi.

Sess. 22. Decret. de observ., & evitan. in celebrat. Miss.

RECINETEN. CAPELLANIÆ. Capellaniam annuæ reditus scutorum 40., vel 36., absque expressa celebrationis Missarum mentione, reliquit anno 1789.

Sa-

Sacerdos Antonius Bitti Antonio Rozzi in hæc verba : *lascio al Signor Antonio Rozzi &c. una cappellania di fruttato annuo di scudi 40. , o 36. , qualora o lui , o qualcuno de' suoi fratelli volesse applicarsi a prender lo stato ecclesiastico , ed applicare come in appresso dirò .* Suam verò in reliquis bonis , aliasque purgantes Animas scripsit heredes , *acciò possa celebrarsi una o due Messe al giorno , secondo la capacità e prudenza de' miei Esecutori testamentarij ; a cui dicit in questo ampla facoltà secondo le forze del mio asse .*

Electo in Capellanum Clerico Aloysio Rozzi orta est inter eum , & Marchionem Philippum Antici executorem testamentarium quæstio de celebratione Missarum . Contendit hic , verba illa , *applicare come in appresso dirò* , intelligenda esse de quotidiana Missa , juxta sequentem universæ hereditatis dispositionem . Sustinet ille , trahendam non esse hujusmodi dispositionem ad particularem capellaniam , sibi que ad summum imponi posse onus hebdomadalis Missæ , quum ei potius Testator ob non designatam Missarum celebrationem providere voluisse videatur de patrimonio sacro . De hac refert quæstione recinetensis Vicarius Apostolicus ; a ferendo abstinet voto .

Licet in legato capellanix expressum non sit Missarum onus , hoc tamen præferre videtur ipsius capellanix nomen , quum *non sit aliud , quam onus celebrandi Missam annuatim in aliqua Ecclesia , seu Cappella , juxta definitionem Pasqualig. de obligat. offeren. Sacrific. quæst. 1117. num. 1. ,* quam tradit etiam Perez. *de anniversar. & capellan. cap. 1. n. 2.* Censeri autem posset quotidianum ex sequenti quotidiani Sacri institutione ; quia una testamenti pars alteram declarat , *Rot. coram sau. mem. Clem. XIII. decis. 338. num. 10. ,* virtute præsertim illius clausulæ , *come in appresso dirò* , quæ sequentem fortasse appellat Missarum declarationem , *Barbos. dict. 138. §. 3. , Gratian. discept. 75. num. 33.* In dubio demum ea capienda videtur interpretatio , quæ magis favet verosimili Fundatoris intentioni , & per quam plenius ipsius saluti provideatur , *Piton. de controuv. Patr. alleg. 35. num. 18. , & alleg. 83. num. 13. , Pasqualig. de Sacrific. nov. Leg. quæst. 992. num. 10. , quæst. 99. num. 9. , & quæst. 1018. num. 6.*

Ponderandum contra , num relicta potius dicenda sit capellania in patrimonium sacrum , ob eam legatam absque expresso Missarum onere illi ex Fratribus Rozzi , qui vellet applicarsi a prender lo stato ecclesiastico . Si hæc namque censeatur Legantis voluntas , gravari forsitan non poterit Capellanus quotidiana Missa , ac locus erit arbitrio in statuenda illius celebratione , ex sententia *Benedicti XIV. de Synod. Dioces. lib. 12. cap. 9. num. 4. & seqq.* Convenit autem Rozzius in hebdomadalem . Clausula de cetero illa , *come in appresso dirò* , referri potest ad modum studendi pro assumendo statu ecclesiastico , quem deinde Testator in mente retinuit , ac non expressit ; nam uno eodemque contextu declaravit , *qualora volesse applicarsi a prender lo stato ecclesiastico , ed applicare come in appresso dirò* . Et in hoc supposito subsequens quotidiana Missæ institutio discretivam potius induceret , quod eam scilicet nolnerit Testator quoad capellaniam Rozzi , in qua non expressit , *Constantin. vol. 17. num. 12.*

Dubium est .

An , & in quo numero sint celebrandæ Missæ in casu &c.

Affirmative in numero præfniendo arbitrio , & conscientie Vicarii Apostolici .

Sess. 25. cap. 4. de Reform.

ÆSINA REDUCTIONIS SERVITII CHORI . Laicalem capellaniam sub titulo S. Mariæ ad Nives instituit anno 1674. Flaminius Leoni sen. in parochiali Ecclesia S. Leonardi oppidi Massatii cum annuo onere Missarum septem , & choralis servitii cum reliquis Ecclesiæ Capellanis per alternam hebdomadam ; assignavitque in ejus fundum octavam partem prædii ad pontem *della pietra* castri S. Pauli , reservato sibi suisque jure eam redimendi semper , & quodcumque pretio scutorum 200. Hoc utens jure , aliud anno 1740. tradidit prædium valoris scutorum 233.33. $\frac{5}{8}$ Flaminius Leoni jun. , illudque post erectionem Ecclesie in Collegiatam possidet modo Canonicus Aldebrau-

brandus Leoni de genere patronorum . Qui ab initio fuerunt Capellani , vel Canonici , & Canonicus ipse Aldebrandus utrumque beneficii onus ad nostram adimpleverunt ætatem . Præ tenui tandem reditu scutorum octo , vel novem , quæ ex originario percipi possent capitali scutorum 200 , quot solvere tenerentur Fundatoris heredes in casu iteratæ redemptionis prædii , EE. Vestris supplicavit Canonicus pro reductione choralis servitii ad dies festos . Restitit Capitulum ; sed præfixo ei termino ad deducendum jura sua in Sacra Congregatione , quædam in capitularibus notavit comitiis , remque Vestræ relinquit deliberationi .

Quatuor fuerunt contradicendi rationes . I. quod unus ex tribus Canonicis , qui in hebdomada Oratoris intersunt choro , proximus est jubilationi ; atque venire posset , ut altero ex reliquis infirmo , Divinum omitti deberet Officium . II. quod auctus est beneficio temporis valor & reditus canonicalis prædii Leoni . III. quod in maceratensi , & matilicensi Cathedrali similes sunt canonicatus . Et IV. demum , & quod respectu ad Collegiatam S. Leonardi allegari nequeat exemplum Canonici Micciarelli , cujus favore reductæ potius fuerunt hebdomadales Missæ . Hæc autem omnia ita in sua informatione æsinus diluit Vicarius capitularis : *Quoad PRIMUM objectum de prætensa inofficiatura chori , illud nequit in facto subsistere . Canonici enim choro inservientes sunt numero duodecim , non comprehensis binis Mansionariis . In alterna itaque hebdomada non tres , sed sex sunt Canonici choro interestes ; fitque casu , non destinatione , ut aliquando sint numero pauciores .*

Nec pariter SECUNDUM objectum super beneficii introitibus in facto subsistit . Revera enim ex lege foundationis apertissime constat , beneficii fundum , ac dotem in scutis 200. tantummodo consistere . Quæ namque terrena eidem beneficio modo reperiuntur adsignata , ad libitum familie Leoni beneficii patronæ sunt quandocumque pro eadem summa retribibilia . Quæ in TERTIO objecto subsequuntur , gratis asseruntur a Capitulo , Quæque idem Capitulum conglomerat in QUARTO & ultimo objecto de altero Canonico Micciarelli , factis pariter minime respondent . Illud siquidem certum est , Canonikum Micciarelli ex indulgentia istius Sacræ Congregatio-

tionis ob tenues sui beneficii (quamvis majoris beneficii Leonii) redditus , modo obstrictum choro non esse , nisi diebus festis .

Par utique non videtur tenuis redditus scutorum octo , vel novem oneri præsertim chori ; ac justa idcirco cense-ri posset reductionis causa , secundum , *Fagnan. in cap. cum omnes de constit. num. 31. Garz. de benefic. part. 3. cap. 2. §. 1. num. 197. , Petr. ad constit. 7 Eugen. IV. sect. 2. num. 28. tom. 3. . Potissimum quia de genere est Orator patronorum , eique præsumpta fa- vet fundatoris voluntas , Piton. de controv. patron. al- legat. 6. sub num. 27. . Nullum præterea per reductio- nem choralis ejus servitii , vel leve inferretur præ- judicium Ecclesiæ , quæ sufficientem habet aliorum Canonicorum numerum . Eademque demum ipsi con- cederetur gratia , quam testimonio Vicarii capitularis , cum majori reddito obtinuit Canonicus Micciarelli .*

Nullibi contra , præterquam ex relatione Vicarii con- stat , secundum traditum fuisse prædium cum reserva- tione juris re dimendi ; nec quanti sint illius redditus . Fortasse enim , juxta assertionem Capituli , utriusque pa- res sunt oneri . Centenaria accedit observantia , ac ipsius Oratoris factum , qui Canonicatum cum præ- senti accepit reddito , dinque ejus onera adimplevit . In his sane terminis denegata fuit choralis servitii reductio in *Bononien. Reductionis servitii Chori 16. Junii 1787. Deliberandum igitur .*

An , & quomodo sit locus reductioni choralis servitii in- casu &c.

Negative .

Sess. 21 cap. 7. de Reform.

PHARAONEN. APPLICATIONIS . Ad reparandam collegiatam & parochialem Ecclesiam SS. Conceptionis villæ de Portimao , ex terræmotu anni 1755. fatiscentem , obtinuit illius Prior in Congregatione diei 16. elapsi Julii unionem reddituum extincti ejusdem Ecclesiæ Sodalitii in annua summa scutorum 16. monetæ

tæ romanæ . Quum satis autem ad inceptum opus non sit tenue hoc subsidium , temporariam insuper postulat applicationem eleemosinæ Missarum , quarum perpetuo onere ex diversis legatis gravatur Ecclesia cum annuo reddito scutorum circiter 43. Æquissimam pharaonensis Episcopus censet instantiam, eo quod (juxta ipsius verba ex lusitano idiomate translata) *la Chiesa si vù ora riparanda , e riedificando calle limosina de' Fedeli a causa della povertù della sua Fabbrica . Perpetuam immo concedendam autumat applicationem nedum futurorum reddituum , sed inexactæ etiam summæ scutorum 160. , cum annuo onere Missarum sex , vel octo in suffragium Fundatorum .*

Suam sententiam in hæc alia aperit verba : *Paro a me ragionevole , e di necessità , che Sua Santità conceda , che in luogo di tutte le sopradette Messe , e suffragj , solamente vi siano celebrate in perpetuum sei , o otto Messe basse di elemosina ordinaria per le Anime di quei Testatori , che hanno lasciati i loro beni con questi legati , o pensioni pie ; restando tutto l'altro prodotto delle elemosine applicato anche in perpetuum alla Fabbrica della Chiesa di Portimao ; siccome pure l'elemosine delle medesime Messe , e suffragj , che trovansi in credito nelle mani di acuii debitori , e non celebrate pel passato , la quale importanza di elemosina ascenderà in tutto alla somma di cento sessanta scudi romani ,*

Ubi ad reparationem Ecclesiæ non suppetunt ejus vires , ad illam ex ordine tenentur Patroni , Beneficiati , Populus , juxta *Sac. Concil. Trident. sess. 21. cap. 7. de reform.* Num hæc in nostro themate deficiant media , ut locus tandem esse queat applicationi eleemosinæ Missarum , Episcopus , licet requisitus , non refert . De qualitate insuper non constat legatorum ; eaque esse posset Legantium voluntas , ut præscriptis fraudari non deberent suffragiis , per *Text. in cau. ultima voluntas. 13. quæst. 2.*

Eadem contra est Ecclesiæ paupertas , quæ EE. Vestras impulit ad concedendam unionis gratiam in Congregatione diei 16. Julii . Neque alia in similibus terminis desunt petitæ applicationis exempla , vel ad decennium , ut in *Auximana 8. Junii 1785. ,* vel ad indefinitum tempus , quousque nempe completeretur summa ad reparationem necessaria , ut in *Forolivien. 13. Junii 1789.*

ad II. dubium, in qua de duriori agebatur casu reparatæ domus capitularis; & in *Veliterna Suspensionis Missarum* 18. *Septembris elapsi anni 1790.* Facilior vero esset applicatio crediti scutorum 160. quum ad omissam pertineat Missarum celebrationem, quæ attempta Ecclesiæ paupertate, majorem mereri potest indulgentiam. Deliberandum tandem de numero Missarum, quas celebrandas proponit Episcopus durante suspensione.

Respondere igitur placeat.

An, & quomodo sit locus applicationi in casu &c.

Non proposita cum sequenti.

*Sess. 22. cap. 6.
de Reform.*

LUCANA SUBSIDII DOTALIS. Per ultimum voluntatem demandavit anno 1702. lucensis civis Aloysia Saminiati investimentum scutorum 1000. super publica abundantia, eorumque fructus scutorum 30. æquis destinavit partibus in celebrationem Missarum, & *promaritandis puellis pauperibus quolibet anno ad electionem heredum, & executorum, & eorum heredum & successorum in perpetuum, modo & forma prout eis videbitur, dummodo cedant beneficio dictarum puellarum, seu partis dotium ipsarum.* Delato jure nominandi puellas ad nobilem virum Jo: Carolum Diversi, EE. Vestris supplicavit pro adjudicatione existentium subsidiorum in scutis 40., & tricenario altero illorum cumulo ad augendas dotes filiarum ejus Rosæ, & Annæ, quæ jam scuta habent 1250. pro qualibet, sed ex tenui suo sperare nequeunt patrimonio, ut maternam æquent dotem scutorum 2000.. Idque postulavit cum jure etiam accrescendi in casu obitus alterutrius filię.

Nullum lucensis Archiepiscopus inter Fundatricem, & Oratricem esse ait consanguinitatis vinculum; onus tamen ei incumbere trium impuberum filiarum (tertia post supplicem forsán libellum nata est) & *necessaria, præbendi proprio patri jam seni ex familiæ relictibus* non

admodum amplis; quibus quamvis incrementi spes as-
fulgeat ex hæreditate, ab uxore probabiliter percipien-
da, attamen eadem eventualis, & ad futurum, nec
proximum tempus protrahenda dici posse videtur.

De quantitate testatur maternæ dotis in summa scuto-
rum 2000., & ab eadem summam augeri posse cen-
set dotes filiarum. *Habent siquidem nobiles Puellæ le-
gatum indotale subsidium scutorum 1250., attamen ad
congruam prædictam dotem scuta 1500. deficerent* (de
duplici hic loquitur puella.) Atque ita concludit:
*Quum igitur nullæ adsint puellæ specialiter ad legatum
vocatæ, seu ex certo genere, ejusdem (Oratoris) hu-
millimas preces à Sac. Congregatione benigne excipi
posse sentirem.*

Nominare valet patronus ad subsidia dotalia proprias
filias, si requisitis polleant foundationis, *cap. quia cle-
rici, verb. filii, & cap. consuluit, verb. propria au-
ctoritate de jurepatr., Piton. de contro. patron. alle-
gat. 84. num. 2., & mereri etiam posset illorum cumu-
lum, ubi juxta casum nostrum, relicta sint paupe-
ribus puellis incertis, quibus nulla fit injuria, Rot.
coram Emerix jur. decis. 306. num. 7., & coram san.
mem. Clem. XIII. decis. 227. num. 2. & 7. Pauperes
Orator dicit filias suas Rosam, & Annam (quibus in
petitione subsidiorum succederent tertia, cujus me-
minit Archiepiscopus) non absolute, quum dotes ha-
beant scutorum 1250., sed respective ob majorem ma-
ternæ dotis quantitatem, quam ex tenui sua æquare
nequit substantia; quasi ita exigat nobilis illarum con-
ditio. *Unum enim agitur de paupertate probanda ad cer-
tum, & determinatum effectum, pauper dicitur, cujus
bona non sufficiunt pro illo effectum, ut in hæc verba mo-
net Rot. cor. Duran. decis. 98. num. 10.**

Tenui contra subsidio scutorum 15. consulere voluit civis
Testatrix pauperibus civibus, non nobilibus puellis;
satisque de cetero explorata non est paupertas filiarum
Oratoris, quæ non tenues habent dotes scutorum 1250.,
licet materna minores; nam dimetientæ non runt
dotes congruæ ab uno materno exemplo, sed ex vi-
ribus paterni patrimonii, solitoque familiæ (de quo
non constat) in illis constituendis, *Rot. coram Olivat.
decis. 471. num. 26., & in Bituntina Dositum 20. Fe-
brarii 1739. §. enim vero coram Canillac. Concedi in-*

super consuevit subsidiorum dotalium cumulus pauperibus consanguineis, non iis qui *reditibus non admodum amplis* potiuntur, ex præsumpta Fundatoris voluntate, quæ ad extraneas trahi nequit puellas Diversi, ut in *Cammerinen. Subsidiorum Dotalium 8. Augusti 1733.*, & in *Romanæ 22. Maii 1757. ad II. dubium*. Ex his etiam deliberare etiam dignentur EE. Vestræ de petito jure accrescendi, ac respondere.

An, & quomodo sit locus cumulo subsidiorum dotalium in casu &c.

Die Sabbathi 17. Septembris 1791. in Palatio Apostolico Quirinali erit Sacra Congregatio Concilij, in qua, præter alia, proponentur infra scripta Dubia, juxta morem ejusdem Sacræ Congregationis de jure resolvenda.

PHARAONEN. APPLICATIONIS.

An, & quomodo sit locus applicationi in casu &c.

Sess. 21. cap. 7. de Reform.

Affirmative juxta votum Episcopi ad decennium, quatenus non inveniatur alia media a Sac. Concil. Trident. præscripta; & ad D. Secretarium cum SSmo.

LUCANA SUBSIDII DOTALIS.

An, & quomodo sit locus cumulo subsidiorum dotalium in casu &c.

Sess. 22. cap. 6. de Reform.

Negative.

CAMERINEN. , ET SUTRINA ORDINATIONIS. *Sess. 23. cap. 8., & 9. de Reform.*

Natus est Romæ Marcus Antonius Pettrossi ex patre camerinensi, & matre sutrina; sed a nativitate fere domicilium habet Sutrii, in cujus Diœcesi Prætoris munere fungebatur, & fungitur ejus pater. Ad primam promovendus tonsuram, ab hac Sacra quæsit Congregatione de Episcopo ordinante, proditque inter *summaria precum* die 28. Julii 1787. rescriptum = *Oratoris ordinationem spectare ad Archiepiscopum camerinensem*. Cum dimissoriis igitur camerinensis An-

tistitis initiatus fuit a sutrino Episcopo tonsura, & canonicatum etiam in ea Cathedrali obtinuit. Quin ad minores ergo, sacrosque promoveri debeat Ordines, iterum ab EE. Vestris postulat, a quo Episcopo facienda sit ordinatio, ab eodem ne originis, vel altero beneficii.

Ad ea, absente Archiepiscopo, se refert camerinensis Vicarius Generalis, quæ de origine Oratoris è Camerino, ejusque patris, & avi domicilio in ea Civitate, Archiepiscopus ipse in prima informatione retulit. Sutrinus contra Episcopus permissam sibi censet ex notissima Constitutione *Speculatores* Innocentii XII. ordinationem Oratoris ratione beneficii, cujus reditus ad taxam evehit synodalem scutorum 36. Licet namque canonicalis præbenda, annua, deductis oneribus, non excedat scuta 27. 54. ejus tamen testimonio, *Canonici percipiunt etiam nonnulla emolumenta ex massa capitulari, quæ decerni possunt in aliis scutis decem circiter*; ita ut quoties hæc addantur emolumenta, haberet Orator reditus taxam synodalem æquantes.

Dubium non est, quin Ordines alieno subdito conferre valeat Episcopus beneficii cum testimonialibus ejus Ordinarii, dummodo beneficii reditus, deductis oneribus, synodalem patrimonii sacri taxam attingant. In id namque expressa est citata Constitutio *Speculatores*. Obesse posset, quod jam semel Orator in vim rescripti Sacræ Congregationis in suum agnoverit Ordinarium camerinensem Archiepiscopum, quasi variare amplius nequeat, secundum *Ricc. in prax. for. eccles. part. 1. resol. 257.*, & *Barbos. de offic. & potest. Episc. part. 2. allegat. 4. num. 41.*, regula tamen hæc militat in electione Episcopi pro sacris accipiendis Ordinibus, non pro simplici tonsura, ut in casu nostro, *Barbos. loc. cit.*, *Antonell. de regim. Eccles. part. 2. cap. 1. num. 3.* Quatenus autem sutrino favendum esset Episcopo, dimetiendi viderentur beneficii reditus ad taxam sutrinam, quum de residentiali agatur beneficio, ut declaravit Innocentius XIII. in Constitutione *Apostolici ministerii* §. 7., pluribusque collectis Sacræ hujus Congregationis resolutionibus, firmavit *Benedictus XIV. de synod. diæces. lib. 12. cap. 9. §. 2.*

Quærendum igitur, num canonicales Oratoris reditus synodalem æquent Sutrii taxam scutorum 36. In annuis qui-

quidem consistunt scutis 54. 60. , sed libera ab oneribus sicut scuta 27. 54. Ad taxam ergo deficerent scuta 8. 46. Suppleri. autumat Episcopus hujusmodi defectum ex aliis massæ capitularis emolumentis ; at notandum est , quod dubitative refert de illorum quantitate verbis illis , *decerni possunt in aliis scutis decem. circiter* . Res igitur a Vestra pendet prudentia . In debilibus sane terminis , num scilicet inter onera beneficii comprehendendi deberet Missarum elemosyna , rescripsit Sacra Congregatio die 17. Julii 1723. , *remesse relinquendam arbitrio , & conscientiæ Ordinariorum* .

Deliberare etiam dignentur Eñi Patres de testimonialibus camerinensis Archiepiscopi , si absque illis nempe permittenda sit sutrino Episcopo ordinatio . Eas porro requirunt Constitutio *Speculatores* §.3. , & *Concilium Trident. sess.23. cap.8. de reform.* , ut de vita & moribus constet Ordinandi . Sed dubitari posset , num expediendi valeant quoad Oratorem , qui longe a camerinensi Diœcesi , & in sutrina semper ab infantia vixit .

Quæritur ergo ,

An , & quomodo promoveri valeat Orator ad minores , & Sacros Ordines ab Episcopo beneficii in casu &c.

Affirmative in omnibus .

NOVARIEN. REDUCTIONIS ONERUM . Capellaniam , seu ecclesiasticum beneficium sub titulo S. Christophori per actum inter vivos instituit anno 1366. Anzelinus Tabozzi in collegiata Ecclesia S. Juliani oppidi Gaudiani ; eique plurima assignavit prædiola , urbanasque ædes cum onere Chori , hebdomadalium Missarum quatuor , annuque Capitularium convivii in die festo S. Titularis , quod commutatum deinde fuit in solidos 15. pro quolibet Canonico . Capellania hæc unita fuit anno 1578. alteri capellanix Curatæ ejusdem Collegiatæ ; deindeque anno 1661. quoad honores tantum , & prærogativas Capitule , separatis ab annuo ejus reditu libellarum
tunc

Sess.25. cap.4. de Reform.

tunc 300. circiter (modo libellarum imperialium 442. , seu scurorum 66. monetæ romanæ) libellis centum pro distributionibus .

Prædiorum medietas deperdita antiquitus fuit absque Capellanorum culpa, causamque dedit Ordinario, ut Missas anno 1755. ex privilegio Apostolico reduceret ad centum octo . Satis tamen non est hujusmodi reductio Canonico Curato Joanni Ambrosio Lazzarini, qui modo capellaniam possidet, postulatque ab EE. Vestris exemptionem a choralis servitio, vel Missarum omnium reductionem . Hæc autem præ ceteris refert novariensis Vicarius Capitularis ; *Fundatorem* nempe *propensiori affectu, ac voluntate exoptasse Chori servitium, quam Missarum celebrationem; nam illud in primo ordine collocavit; & rigidissimus fuit, dum illud voluit quotidianum ad instar aliorum Canonicorum, & cum privatione illis simillima. In onere vero Missarum, secundo loco imposito, remissionem fuisse & indulgentiorem, dum illud limitavit ad quatuor dies tantum in hebdomada, ac voluit, probabilem causam [earum omissionem] cognoscendam non ab Episcopo, non Capitulo, sed a solo Præposito, cujus judicio staretur Capellanum a celebratione excusare.*

Quotidianam rursus interessentiam Divinis Officiis cum Præposito, & Canonicis ex fundationis lege esse per tres vices in unaquaque die repetitam . Prædiorum capellanice imminutionem vetustissimam fore, & per sæcula decurrentem, ignoto infortuio obventam, & omnino irreparabilem . Deperiisse a tempore, cujus non extat memoria, domum quoque cum Caneva a Fundatore, Capellano assignatam . Capellaniam hanc per aggregationem corpori capitulari proprie non fuisse ditatam : sex enim tantum existunt domus canonicæ, & duodecim numerantur Canonici ; unde ad alteram ex antianimitate capessendam, Capellano vigesimus, & etiam trigesimus annus est expectandus .

Fundatorem insuper in erectione ejusdem capellanice rat bona reliquisse, ut ex eis Sacerdos unus perpetuo sustentetur . Modernos vero capellanice redditus Capellano sustentationem non præbere : deductis enim a libellis 442. centum libellis ad conducendam domum non indignam Capellano, ut is in loco residentiam habeat, ut præsto sit quotidiano, & repetito Chori servitio, ei restant libellæ 342. , & sic nec libella in qualibet die, quæ quidem
ad

ad Sacerdotis sustentationem exigitur, ducto argumento ab eleemosyna Missarum manuali in hac Diocesi taxata. Neque antedictos redditus correspondere servitio Chori; exemplo a simili, sumpto ab emolumento, quod hisce in Regionibus in praxi datur Sacerdotibus in exequiis Defunctorum. Percipiunt isti pro recitatione unius Nocturni cum Laudibus solidos decem, seu unius libellæ medietatem. Dentur ergo a pari Capellano S. Christophori ex redditibus suæ capellanicæ decem solidi pro prima sua interessentia ad Matutinum cum Laudibus, & Prima; dentur alii decem solidi pro secunda sua interessentia ad Tertiam cum Missa cantata, & Sexta, & Nona. En demum quod pro tertia, & ultima interessentia ad Vesperas cantatas cum Completorio nil remanet ex redditu capellanicæ, quod ei rependatur pro suo servitio. Hisce autem expositis concludit, quod integræ Missarum absolutioni a Lazzarino exoratae unanimiti voto Capitulum univcrsum consentit, intacto retento servitio choralis.

Vestram mereri posset indulgentiam reddituum tenuitas. Vicarii enim Capitularis testimonio impares sunt utriusque oneri Missarum, & Chori; atque imminutus fuit prædiorum numerus absque ulla Capellanorum culpa. In his porro terminis locum reductionis esse tradunt *Monacel. form. legal. 19. tit. 20. part. 1. num. 25.*, & *Sac. Congregatio in Senogallien. Reductionis 10. Maii 1783.* Quidquid contra sit de imminuto prædiorum numero, major certe est illorum redditus antiquo. Juxta secundum enim decretum unionis anni 1661. assignatæ fuerunt pro distributionibus libellæ centum ex fructibus dictæ capellanicæ, ut supra unitæ, annui redditus in totum librarum 300. circiter. Ex relatione vero Peritorum ascendit modo redditus ad libellas 442. Semel insuper reductæ fuerunt Missæ, nec facile ulterior conceditur reductio, ut in *Neapolitana Reductionis Missarum 19. Novembris 1729.*; & in *Interamnen. Reductionis Missarum 30. Augusti 1788.* Et ab ea tandem reductione ad hæc tempora adimpleverunt Capellani onera capellanicæ cum iisdem redditibus, quos modo percipit Orator; crescitque propterea post talem observantiam concedendæ reductionis difficultas, juxta sententiam Sacræ Congregationis in *Bononien. Reductionis Servitii Chori 16. Junii 1787.*, & in *Civitatis*

Castelli Reductionis Onerum 23. Januarii elapsi anni 1790. ad i. Dubium.

Quatenus vero EE. Vestræ indulgere velint Oratori, deliberandum esset de onere reducendo. Potius ex generali regula reducendum esset servitium Chori, & annua distributio obolorum 15. inter Canonicos, *Fagnan. in cap. ex parte num. 4. de constit. , Benedict. XIV. de synod. dioces. lib. 13. cap. ult. §. 23. , & Sac. Congregatio in Sarsinaten. 16. Maii 1789.* Animadversione, tamen dignum, quod prima Fundatoris voluntas pro choralis fuit servitio, justamque idcirco præbere posset causam reductioni Missarum, quas secundo præscripsit loco, *Passerini. de stat. homin. tom. 2. quæst. 187. num. 1101. , & Sac. Congr. in cit. Sarsinaten. 16. Maii 1789. , & in Civitatis Castelli Reductionis Onerum 17. Aprilis 1790.*

Quæritur itaque.

An, & quæ onera sint reducenda in casu &c.

Negative in omnibus.

*Sess. 25. cap. 4.
de Reform.*

MONTIS FALISCI REDUCTIONIS MISSARUM. Ob difficile accessum suburbani Populi Griptarum ad urbanam S. Petri Parochialem, de nova Eius Montis Falisci Episcopus deliberavit erigenda Capellania Curata in rurali Ecclesia S. Mariæ de Columna; eique de interesse habentium consensu, in stipulationem deducto, quædam assignavit Matricis prædiola, partemque decimarum; contributionem frumenti ex Villicis; & beneficium simplex sub titulo S. Annæ, cui annuum onus est Missarum 104. Remque per Sacram hanc Congregationem probavit *Sanctissimus Dominus Noster* die 13. Novembris 1779. per rescriptum: *Sanctissimus annuit pro approbatione juxta votum Episcopi, & præsens rescriptum habeatur, ac si Literæ Apostolicæ desuper expedite fuissent; adjecta conditione reservandi, & assignandi favore novi Capellani Curati annua staria tresdecim frumenti, quæ uterque Pa-*
ro-

rochus nomine decimarum percipit ab Incolis inhabitantibus prope Ecclesiam ruralem S. Mariæ Columnarum, quibuscumque in contrarium non obstantibus.

Hac sub annum 1781. erecta Capellania Curata, eam præ tenuitate reddituum post sex menses dimisit novus Curatus, ac nullus alius ad hæc tempora accepit. *Santissimo* igitur supplicarunt ineunte anno 1787. rurales Parochiani pro reductione Missæ pro Populo, aliarumque beneficii S. Annæ ad annuas Missas quatuor; precibusque ad Sacram hanc Congregationem alegantibus, prodiit die 3. Februarii ejusdem anni rescriptum; *Quoad reductionem Missæ pro Populo, lectum; quo vero ad alias Missas exhibeatur notula jurata reddituum, & onerum beneficii uniti una cum fundatione; Et Eius Episcopus curet erigere Confraternitatem SS. Sacramenti, nisi adsit, cum onere eleemosynas subministrandi pro manutenzione Lampadis, & quoad bonorum meliorem culturam suppliceat pro locatione ad longum tempus, vel emphyteusi ad tertiam generationem masculinam.*

Retulit primo Eius Episcopus, eo rem perductam esse, ut *Sacerdotes idonei nevitquam inventi fuerint, qui existimarent, se posse de eo Altari vivere, proindeque novæ Paræciæ curam suscipere.* Testimonio Subcollectoris spoliorem, qui ab anno 1782. beneficium Sanctæ Annæ administrat, annum ex eo superesse scutum unum, & ob. 85., detracta eleemosyna Missarum 104. Peritorum rursus fide reliquos Curæ redditus in annuis consistere scutis 48. 24., onera (inter quæ iterum eleemosyna Missarum beneficii) in summa scutorum 34. 45., ita ut vix superessent scuta 13. 79. Per reductionem vero Missarum fieri posse, ut aucto libero reddito ad scuta circiter 25., *aliquis idoneus Sacerdos tandem aliquando inveniatur, qui novæ Parochiæ regimen suscipiat.* Notulam addidit sacramum supplectilium, quibus indiget Ecclesia. Ac nullum denique inter pauca, exiguique redditus beneficia oppidi Griptarum ad suam nominationem esse ait, quod novæ incorporaret Parochiæ; urgere vero *quam maxime, ut huic Populo Parochus proprius, & peculiaris præficiatur.*

Secundæ deinde informationi exemplum inseruit affixi edicti pro locatione, vel emphyteusi bonorum beneficii S. Annæ, & oblationem Angeli Bacheca, qui unus pro emphyteusi ad tertiam generationem masculinam

annua despondit scuta quatuor, pro perpetua quinque. Quod mirum videtur, quum prædiola sint octo, vix duæ. Præter hæc autem bona, alios esse inquit ejusdem beneficii reditus ad summam scutorum 9. 15. in pecunia numerata. Neglecta tamen petitione emphyteusis, juxta rescriptum anni 1787., una modo urgetur Missarum reductio.

Inveniri posse autumat Eñus Episcopus aliquis Sacerdos, qui novæ Parochiæ regimen suscipiat, si libera ei sint annua scuta 25. Jam hæc vero, & major ex Capellania Curata percipitur summa. Curæ reditus ex decimis, prædiis, & contributione frumenti annua attingunt scuta 48. 24., alii ex beneficio scuta 13. 05., summamque in unum constituunt scutorum 61. 29. Priorum onera (si detrahatur illud Missarum 104. in scutis 10. 40., quod pertinet ad beneficium, ac in utroque passivo statu per errorem refertur) non in scutis consistunt 34. 45., sed 24. 05., posteriorum vero in scutis 11. 20., in scutis nempe 10. 40. Missarum, & obolis 80. cathedralici, subsidii triremium, & collectarum. Integra ergo eorum summa scutorum est 35. 25., qua deducta a statu activo scutorum 61. 29., libera Curato remanent scuta 26. 04., quæ ampliora esse possent per emphyteusim honorum, si alii exquirantur oblatores.

Necessitas ex hoc excluderetur reducendi Missas, & privandi Fundatorem beneficii majori suffragio. Advertere tamen dignentur Eñi Patres, quod vix unus initio erectionis fuit, qui Curam ad paucos retinuit menses, neque alius a novennio est, qui eam accipiat; quia scpta forsitan 26. 04. paria non sunt campestris loci incommodis. In his porro terminis ex iis videri posset nova Parochia, quibus succurrendum decevit *Tridentina Synodus sess. 21. cap. 5., & sess. 24. cap. 13. de reform.* Alia juxta relationem Eñi Episcopi deficere videntur media conciliaria; nec propterea absurda esset Missarum reductio, cujus exemptum habetur in *Spoletana 18. Decembris elapsi anni 1790.* Hoc insuper vero deliberandum, num integra, & perpetua juxta petitionem, vel in aliqua tantum parte, & ad tempus concedenda Missarum reductio, ut in *altera Spoletana 18. Julii 1785.*

Propouitur ergo Dubium.

An, & quomodo sit locus reductioni Missarum in casu &c.

Affirmative pro Missis tantum beneficii S. Annæ ad decennium, celebratis annuis Missis quatuor infra octavam omnium Defunctorum.

BONONIEN. COMMUTATIONIS VOLUNTATIS. *Sess. 22. cap. 6. de Reform.*

Hæc anno 1660. Joannes Baptista Mascagni heredi imposuit onera : *Per ragione di legato &c. sia tenuto ed obbligato durante il Cielo, e la Terra, cioè in perpetuo ogni anno fare celebrare Messe numero 40. colla Messa cantata nella sudetta Chiesa di Rudiano, o vero nell' Oratorio, dove parerà più a proposito al Curato di essa Chiesa di Rudiano nel giorno della Decollazione di S. Gio. Battista, dando per elemosina a ciaschedun Sacerdote soldi trenta di quattrini, ed anche la refezione corporale, conforme l'usanza, e l'antico costume della sua Casa. Item parimente per ragione di legato &c. sia tenuto, ed obbligato ogni anno durante il Cielo, e la Terra, cioè in perpetuo fare la elemosina nel giorno sudetto della Decollazione di S. Gio: Battista a tutti, e qualunque poveri, che veniranno alla Casa, o abitazione di esso Testatore nel sudetto giorno, e dando per elemosina a ciascheduno povero una chioppa di pane ordinaria, conforme il solito della sua Casa.*

Post centenariam & ultra hujusmodi legatorum observantiam, Sanctissimo nuper supplicavit Julia Mascagni, mediata heres, pro reductione Missarum ad tres vel quatuor simplices, alteramque cum cantu in die Decollationis, aliarumque translatione ad dies anni festos cum elemosyna obolorum 20. pro qualibet, in Ecclesia Parochiali Rhodiani; ac pro restrictione elemosynæ panis ad pauperes Parochiæ. Idque pluribus de causis, tum ob imminutos scilicet hereditatis reditus, dum ex graviori, quod habet, onere filiorum decem, pluribusque incommodis in celebratione Missarum uno die, & indefinita panis distributione. Precibus ad Sacram hanc Congregationem ablegatis, præ omnibus refert Eius bononiensis Archiepiscopus, annuos hereditatis reditus, ducto per decennium calculo,

lo, imminutos esse adscuta 87., quorum 50. in adimplementum erogantur legatorum, reliqua 37. nec integre ab herede percipiuntur, ob necessitatem præstandi in montanis Rhodiani locis subsidia pauperibus Villicis.

Quoad eleemosynam panis, & refectionem Sacerdotum hæc habet. Quod maxime animadvertendum est, ut precibus Oratricis indulgeri possit, sunt scandala, & pecuniæ profusiones a mente Testatoris omnino alienæ, quæ eo die occasione hujus indefinitæ eleemosynæ in ea Parochia contingunt. Nam ad has eleemosynas captandas non modo ex vicinis, sed ex remotis etiam Diœcesis mutinensis Parochiis viri, & fœminæ accurrunt, ut fiat confusa multitudo plusquam millium, & centenorum hominum, & deficientibus panibus erogentur pecuniæ. Concurrunt multi, qui se pauperes fingunt, nec semel, sed pluries in ea confusione iisdem pauperibus, & maxime fictis pecuniarum eleemosynas facere oportet, ut convicia, & minacia verba evitentur. Captatæ eleemosynæ, maxima parte in pecuniis factæ, in ludis, & comessionibus insumuntur. Quæ omnia a mente Testatoris omnino esse aliena dubitandum non est. Nam veris, non fictis pauperibus, & quidem in primis Parochiæ suæ, non aliarum remotarum succurrere voluisse, & cum diem Præcursori dicatum religiose celebrari, non dehonestari, & profanari voluisse credendum est. Ad hanc vero profanationem concurrunt insueta illa Sacerdotum, & maxime exterorum turba, quibus non jam frugalem refectionem, sed convivium ex veteri abusu parare oportet, ut acres querelæ & jurgia evitentur.

Optime autem his omnibus provideri posse arbitraret, si eleemosynæ ad discretum numerum juxta Testatoris mentem redigantur. Testator enim quum eleemosynas fieri in binis panibus ad usum familiæ suæ pro singulis pauperibus mandaverit, non potuit ad tantam pauperum multitudinem extendere, ut heres bismille, aut fere ter mille panes in privato domo pro uno die parare cogereur, quod impossibile est; unde abusus invaluit, ut maxima ex parte in pecuniis eleemosynæ fierent. Itaque ad mentem Testatoris redigi recte poterunt eleemosynæ pro pauperibus Parochiæ Rhodiani.

Quo vero ad Missas 40., reduci posse censet ad Missam cum cantu, & alias quinque vel sex lectas cum eleæ-

mosina obolorum triginta in die Decollationis S. Joannis Baptistæ. Isti enim in parvo Oratorio, in Montibus sito, ad diei celebrationem abunde sufficiunt, Reliquas vero celebrandas in Ecclesia Parochiali, in qua Testator ipse concessit, posse arbitrio Parochi celebrari; sed in diebus Dominicis, & festis per annum ad Populi commodum, qui hiberno maxime tempore, ob Sacerdotum & eleemosynarum inopiam, non raro in iis Montibus Missis caret ad Præcepti ecclesiastici satisfactionem, & commode celebrari poterunt erogata, eleemosyna juliorum 2., aut paullo amplius, prout temporum circumstantiæ postulaverint, & si quid reliquum supererit, in opus piū conferretur Parochi arbitrio. Sic & satis consultum celebrationi Missarum, & eleemosynis, & contra scandala provisum ad majorem Dei gloriam, ad Populi bonum, & Religionis incrementum. Sublata etiam Sacerdotum maxime exterrorum turba, refectio facilius fiet, & moderata, & æquabilis, absque tumultu & ingluvie. Ac testatur denique de consensu heredis fiduciarii pro tempore, & heredis fideicommissarii.

Ex relictis Eminentissimi Archiepiscopi animadversionibus decernere poterunt Eminentissimi Patres, nunc justa, & rationabilis concurret moderandæ, & commutandæ voluntatis causa, de qua Sacrum Concilium Tridentinum sess. 22. cap. 6. de reform., & ob quam non raro indulgens fuit Sacra Congregatio, ac præsertim in Interamnen. Commutationis Voluntatis 8. Maii 1756., & in Fulginaten. Applicationis 22. Decembris 1781. Inter justas porro commutandi causas recensentur *necessitas, utilitas, pietas, incommodum, aut majus incommodum*, Amost. de caus. piis lib. 1. cap. 14. num. 32., & hæc omnia fere, si necessitatem excipias, in nostro themate concurrere ait Eminentissimus Archiepiscopus quoad indefinitam eleemosynæ distributionem, Missarumque celebrationem uno die. Gravis, eodem Archiepiscopo teste, accedit Oratricis paupertas quoad alimenta necessaria in suo statu, ob quam veluti consanguinea Fundatoris, mereri forsitan posset restrictionem eleemosynæ ad pauperes Parochie, & reductionem eleemosynæ Missarum, quæ in diebus anni festis celebrari deberent; ut ad tempus licet, decrevit Sacra Congregatio in Lucana 17. Januarii 1789.

Altera ex parte notandum, adimpleta fuisse legata ad formam testamenti spatium annorum centum triginta, nec

nec unquam heredes de iis questos incommotis, quæ nunc exponuntur; quodque magis est, paria illis esse hereditaria bona. In his porro terminis servari consuevit Fundatorum voluntas, ut in *Ostunen. Reductionis Missarum 4. Decembris 1734.*, & in *Derthonen. Absolutionis, & Reductionis Missarum 7. Julii 1787. ad I. Dubium*. Accedit præterea, quod virum habet Oratrix, a quo alenda est, neque ullibi constat, quod præ filiorum numero necessariis egeat alimentis.

Respondere igitur placeat.

An, & quomodo sit consulendum Sanctissimo pro commutatione voluntatis in casu &c.

Affirmative juxta votum E^mi Archiepiscopi.

*Sess. 22. cap. 6.
de Reform.*

HIPOREGIEN. SEU EPOREDIEN. APPLICATIO-
NIS BONORUM. Per ultimam voluntatem jussit anno 1765. Joannes Antonius Balbi Mossetto, ut post obitum uxoris usufructuariæ venderetur *ogni cosa cadente in detta sua eredità, e si debba del prezzo ricavato far celebrare tante Messe importerà il prezzo suddetto, in suffragio di detta sua Anima, e di quelle del Purgatorio fra due anni, dopo cessato detto usufrutto*; suæque voluntatis executionem commisit Societati suffragii oppidi Ulpiani cum emolumento libellarum 10. ex singulis centum. Similem dispositionem fecit anno 1777. Matthæus Ubertini Bertetti, commissa executione alteri ejusdem oppidi Sodalitio Conceptionis B. M. Virginis, cui præter libellas 50., statim post ejus obitum consequendas, alias legavit 150.

Congregatio quoque in oppido est Charitatis, cujus redditus cum aliis Fidelium oblationibus in subsidia erogantur pauperum. Quum annuam igitur summam scutorum 80. non excedant redditus, tenuesque sint oblationes; alteraque ex parte *ex tribus millibus & tercentis Annabus*, quibus constat oppidum, superabundat pauperum multitudo; eo vel maxime, quod prædia & possessiones dicti oppidi majori ex parte a viris nobilibus & ditibus, itaque absentibus obtinentur, ita ut pro sublevandis ordinariis miseris vix sufficerent scuta 400., ut in hæc refert verba Eporedien-
sis Episcopus, Sanctissimo propterea illius Administra-
tores

tores supplicarunt pro applicatione bonorum utriusque hereditatis post usufructuariorum mortem, cum perpetuo aliquo Missarum onere, & facultate erogandi reliquam summam in levamen pauperum. Capitale hereditatis Balbi, detractis oneribus, libellarum est circiter 1935., seu scutorum 387. monetæ romanæ; altera Ubertini lirarum 3000., seu scutorum 600.

Precibus ad Sacram hanc Congregationem remissis, ac defuncta interim Vidua Ubertini, instantiæ favet Episcopus, auditis interesse habentibus. Quoad vacantem hereditatem Ubertini censet, ut *hic & nunc applicentur bona Congregationi præfatæ cum facultate, retinendi eadem bona quoad prædia, quippe quæ annuam usuram satis amplam reddunt; alienandi vero, pretiumque in census, vel alia bona stabilia convertendi quoad domum, cujus non ita facilis & comoda locatio, dispendiosa vero sarta tecta, omisso etiam incendiæ periculo; cum obligatione ut de redditibus & proventibus dictorum bonorum, persoluta pro una vice tantum summa Sodalitati sub titulo Conceptionis B. M. Virginis à Testatore legata, quod superest, in perpetuum impendatur pro celebratione quotannis Missarum 24., duabus scilicet singulis mensibus, & pro eleemosynis, modo quo supra, pauperibus distribuendis.*

Quoad alteram vero nondum vacantem hereditatem Balbi in sensu est, ut bona similiter nunc pro tunc applicentur eidem Congregationi partim retinenda, partim alienanda, ut supra, & de redditibus & proventibus eorundem bonorum (præmissa similiter solutione legati favore Sodalitatis sub titulo Suffragii) idem fiat in perpetuum usus, qui supra, inminuto tamen pro ratione minoris legati Missarum numero ad 12., una videlicet singulis mensibus. Atque ita concludit: *Et hæc foret mea sententia. Sic enim nec Testatorum mens fraudaretur quoad suffragium pro defunctis; immo esset illud ipsum perpetuum ex perpetuis Missis, ut supra decernendis, perpetuisque pauperum orationibus, eleemosynis sublevandorum. Contra vero, si legata ipsa, prout scripta fuerunt, perficerentur, uno veluti ictu consumerentur, ablato penitus pauperum subsidio, quod tamen modo quo supra, nihil pugnat cum suffragio a Testatoribus intento, simulque Deo gratissimum futurum nemo dubitare potest.*

Applicationi siquidem expressa adversatur Testatorum voluntas, jurisque dispositio. Suis illi Animabus per

Sacrificia, eaque celeriora consilere voluerunt. Ex jure vero, ea quæ ad certum usum largitione sunt destinata Fideiium, ad illum debent, non ad alium, salva quidem Sedis Apostolicæ auctoritate, converti, ut in *Clement. quia contingit 2. de relig. domib.*, & in terminis legati Missarum, quod non debeat in aliud quodcumque pium opus commutari, *Vital. in cit. Clement. mun. 3.*, *Mouet. de commut. ultim. volunt. cap. 6. mun. 86. & 110.*, *Perez de Lar. de Amibersar. lib. 1. mun. 11.*, *Pignatell. consult. canon. 81. mun. 78. tom. 9.* Certum Episcopus perpetuumque proponit Missarum numerum; sed utilius esset Adinabus Testatorum, si honorum omnium pretium in eas statim erogaretur, *Pasqualig. de Miss. Defunct. quæst. 291. mun. 1.*

Ex ipsa vero *Clementina*, quia contingit, salva in id est Apostolicæ Sedis auctoritas, & juxta *Concilium Tridentinum sess. 22. cap. 6. de reform.* commutare valet ex rationabili causa Defunctorum voluntates. Tali ne in nostro themate causa sit necessitas subveniendi pauperibus, & infirmis, EE. Vestræ decernent. Prioribus Ecclesiæ sæculis expiabantur Purgantium Animæ per opera misericordiæ, & pietatis, *Murator. de Christian. charit. cap. 12. ad fin.* Principem autem misericordiæ locum tenet eleemosyna, & veluti acceptissima DEO, maximum illis affert suffragium, *can. tempus 23. caus. 13. quæst. 2.* Ad eundem igitur suffragiorum finem tenderet voluntatis commutatio quoad eam honorum partem, quæ eroganda esset in eleemosinas; nec omnino Testatores juxta votum Episcopi privarentur Sacrificiis. In simili porro casu demandatæ celebrationis Missarum ex pretio hereditatis, bona applicavit Sac. Congregatio inopi Parochiæ, celebratis annuis Missis viginti quatuor, in *Tudertina 19. Julii 1783.*, vel statuta eleemosyna ad taxam perpetuæ, ut in *Senogallien. 20. Martii elapsi anni 1790.*

Deliberare igitur dignentur Eñi Patres.

An, & quomodo sit locus applicationi hereditatis Balbi Mossetto, & Albertini Bertetti in casu &c.

Negative in omnibus.

SPOLETANA . Onus heredibus suis imposuit anno 1719. Ludovicus Cianconi instituendi post ejus obitum *una cappellania nella Cappella della Volta delli PP. Celestini di S. Benedetto di Norcia, ove è tradizione, che esso S. Abbate nascesse, affinché si celebri in ogni festa di precetto una messa in perpetuo all' Altare di casa Cianconi esistente nella detta Volta*; solvique ab eis jussit Capellano ex fructibus hereditatis *la solita elemosina di un giulio per ciascheduna Messa* . Juspatronatus vero reliquit Nicolao fratri, ejusque Primogenitis masculis in infinitum .

Sess. 22. cap. 5.
de Reform.

Celebratum est hactenus Sacrum juxta Testatoris votum . Sub assertione tamen, quod illud amplius, ut consueverunt, celebrare nollent Patres Cœlestini, nec facile alii invenirentur Sacerdotes, qui pro tenui elemosyna obolorum decem in designata celebrarent Capella diebus festis, supplicatum EE. Vestris fuit nomine Marchionis Benedicti Primogeniti, & patroni, aliorumque Cianconi pro commutatione celebrationis ad dies feriales . Instantiam vero, quasi nescius, initio reprobavit Marchio; nam a Spoletano Episcopo *auditus dissentit, adeo ut quamlibet innovationem de prædicta capellania impugnare fateatur* . Pluraque Episcopus ipse in prima informatione adversus eam notavit: institutam nempe ad Altare illud fuisse capellaniam ex speciali devotione: demonstrative potius, quam taxative solitam designatam elemosynam obolorum 10., *quæ tunc temporis ordinarium stipendium excedebat*, ideoque teneri *pinguioris hereditatis possessores ultro implere in terminis, quacumque occurrente elemosyna*: nullamque majorem populi frequentiam, *quam ad Missam quæ diebus festis ad dictum Altare celebratur, ita ut Abbas, & Patres referant eorum displicentiam, totiusque Populi*, si ad dies feriales transferatur celebratio .

Sibi fortasse ex hac informatione timens, ne elemosynam supplere cogeretur, suo deinde nomine instantiam renovavit Marchio, petiitque insuper, ut eximeretur Capellanus a Missarum applicatione . Nescire ait in secunda informatione Episcopus, *quo jure, ac rationis momento indulgeri queat novis precibus, EE. Vestris porrectis ex parte Marchionis Benedicti Cianconi*, eo quod instituta fuit capellania super universa hereditate, & *ejusdem pinguioribus fructibus idcirco heres, vel heredes fundatoris, qui Capellaniun constituere te-*

neuntur, cum sumptibus quibusve hereditatis onere devincuntur providere, ut quolibet die festo Capellanus Missam celebret ad Altare, sive Capellam ab ipso designatam, ob singularem ejus devotionem, & Populi frequentiam, & concursum pro veneratione S. Benedicti Abbatis, qui dictæ Terræ civis est, & primarius Protector.

Hisc de causis non convenire censet, ut transferatur Missa ad aliam Capellam, vel ad dies feriales; sed cogendum potius esse Oratorem, qui pinguem habet Fundatoris hereditatem, ad supplendam manualementem, quam necessariam dicit in obolis 15., sive ob Sacrodotium deficientiam, sive aliis de causis. Porro in ultimis Testatoris tabulis præcipitur, tradi Capellano manualementem eleemosynam obolorum 10. non taxative, sed demonstrative; & haud dubium, quod tunc temporis minori stipendio obolorum 10. Missæ celebrabantur. Quo vero ad applicationem Missarum, hæc habet: Quod petiit Orator, impleri videlicet legatum a Capellano per solam Missam de præsentia, maximum præsert per fugium ad omittendam deinceps in legatis Missarum applicationem; quum sæpenumero scripta habeantur in testamentis hujusmodi legata = voglio, che il mio erede celebri, o faccia celebrare Messe in perpetuo = & de applicatione nulla fit mentio; attamen Missæ celebratio applicationem complectitur; prout de dictis legatis mos viget, & Capellanus Cianconi Missas huc usque celebravit, & applicavit. Onera enim Missarum de præsentia exprimi solent = celebret tot Missas de præsentia tantum = aliis comprehendit celebrationem, & applicationem.

Facile transferri non debet Missarum celebratio a diebus festis ad feriales, tum ab contrariam Fundatoris voluntatem, quæ ex naturali servanda est æquitate, juxta can. ultima voluntas 13. quæst. 2., cum ob specialem ejus devotionem erga S. Benedictum, ad cujus Altare major est diebus festis Populi frequentia, Navarr. cons. 14. num. 10. de testum, Gratian. discept. 13. num. 4., & Sac. Congregatio in Panormitana Translationis Oneris Missarum 26. Septembris 1739. Quærendum tamen, num juxta concurrat causa, quæ voluntatis commutationem suadeat, ex Sacro Concilio Tridentino sess. 22. cap. 6. de reform. Celebratio siquidem Missæ ad certum Altare diebus festis majorem exigit

exigit eleemosynam, *Tambur. opusc. de Sacrific. Miss. lib. 3. cap. 1. §. 3. num. 35. & seqq.*, *Pasqualig. de Sacrific. nov. Leg. quæst. 913. num. 2.*; ac satis propterea nostra ætate non videntur oboli 10.

Principaliter contra demandavit Testator celebrationem Missarum; integramque in id obligavit hereditatem; ac per caput deinde separatum solutionem præscripsit eleemosynæ solita di un gullo per ciascheduna Messa. Subsequens ergo eleemosynæ assignatio stare videtur *demonstrative*, ita ut supplere teneatur heres majorem eleemosynæ quantitatem; quam temporum vicissitudines, aliæque circumstantiæ solitam reddunt; *Benedict. XIV. de Synod. Diæces. lib. 13. cap. ult. §. 32. & seqq.* Maxime, quia pinguem habet primogenituram. Episcopi autem testimonio requiritur modo pro celebratione Missæ ad certum Altare eleemosyna obolorum 15, quæ conditi testamenti tempore minor etiam erat obolis 10.

Levandum saltem autumat Orator Capellanum ab applicatione Missarum, tum quia nullum de ea verbum in testamento, tum quia sollicitus tantum fuit Testator de cultu S. Benedicti. Duo tamen notanda; primum *ex jure*, quod ubi cum certo emolumento demandata est, ut in nostro themate, Missarum celebratio, volita etiam censetur applicatio, *Fagnan. in cap. 11. num. 44. de præben.*, *Pignatell. consult. 139. num. 12.*, & 16. *tom. 1.*, & *Benedictus XIV. de Sacrific. Miss. lib. 3. cap. 9. num. 2.*, secundum *ex facto*; nam ab annis septuaginta & ultra applicatæ sunt Missæ.

Dubia sunt.

- I. *An sit locus translationi Missarum a diebus festis ad feriales in casu &c.*
- II. *An sit locus illarum applicationi in casu &c.*

Non proposita cum sequenti.

I MOLEN. DOTIS . In postremis tabulis anni 1747. multiplicum ex sua hereditate præscripsit Jacob Franciscus Tellarini ad annum reditum scutorum 600. in dotem puellæ annorum 18. di' buoni costumi, figliuola di un cittadino di Consiglio la più povera, che sarà stimata in coscienza; e che sia stato non solo il suo padre in Consiglio, o vero il suo nonno, o altri di sua casa, e che questa derivi da una famiglia, e casa antica di questo Paese (oppidi nempe Lugi) con questo, che questa Zitella non possa, ne debba aver niente di più di dote &c. ne dalla sua casa, ne da altri &c. ed avendo di più &c. intendo che questa sia esclusa immediatamente dal detto mio Legato, e provatosi che abbia avuto di più, intendo sia forzata a restituire alla mia Eredità li scudi 600. &c. intendendosi di ciò fare a solo motivo, che queste povere famiglie cittadine ne sentano sollievo ed utile.

De devolutione cavit dotium, si trigesimum dotatæ absque spiritualibus, vel carnalibus nuptiis excederent annum; earumque restitutione, si absque filiis decederent. Dotes vero istas cum fructibus ex hereditate colligendis quousque puellæ in Domino, vel seculo nuberent, in tot investiri jussit census ad constituendum primo fundum Missæ quotidianæ, deindeque annum reditum scutorum 100. pro manutatione Oppidani de sexennio in sexennium studiorum causa in Urbe. Ad dotes, & subsidium filios ex ordine prætulit, filiasque Dorotheæ ejus filiæ, Mariæ Lucretiæ, & Lauræ sororum; constituitque ex Magistratu, Parocho SS. Petronii, & Prosperi, Priore Conventus S. Dominici, & Vicario Carmelitarum particularem Congregationem, quæ exceptis consanguineis, de dotibus & subsidio quoad alios decerneret.

Priusquam ad scuta 600. primum ascenderet multiplicum, dotes per rescriptum Sanctissimi obtinuisse asseritur Sorores Marescotti, & Zorla, ex Sororibus Testatoris descendentes. Hoc igitur motus exemplo, Supremum quoque adiit Solium Comes Virgilius Manzoni, non uti Consanguineus, sed tanquam alter ex Consiliariis Lugi, petiitque dotem non pro una, vel altera, sed pro quatuor suis filiabus, licet nondum expletum sit multiplicum. Precibus vero ad Sacram hanc Congregationem remissis; vix instantia Lugensi innotuit deputatæ Congregationi, plura per actum consiliarem oppo-

opposuerunt congregati : nullum scilicet esse sanguinis vinculum inter Familiam Manzoni , & Tellarini : paupertatis requisitum in Oratore , ejusque filiabus deesse : jam alteram ex his Monastico Ordini nomen dedisse : gratiamque in detrimentum imperfecti multiplici , aliarumque pauperum puellarum vergere .

Nequaquam Eius Episcopus Inolensis exaudiendum censet Oratorem , dum unicuique ex quatuor filiabus totidem dotes postulat ab hereditate prædicta , quum hujusmodi postulatio ab æquitate nimis deflectere videatur . Ei tamen pro unica dote in hæc favet verba : *Si veritas in pretio est , fasces Adversarii (Deputati nempe Congregationis) submittant ; quippe quia satisfactis jam dotibus erga puellas consanguineas Testatori , atque aperto successionis loco favore extranearum , exulat omnino quælibet inquisitio consanguinitatis . Quo vero ad controversam Oratoris paupertatem , sciunt etiam , qui nihil sciunt , spectandam esse paupertatem juxta personarum qualitatem , adeo ut Nobilis dicatur pauper in eo , quo Rusticus dives est ; atque idcirco Oratorem immodica onustum sobole , cui tenues sunt opes , recensendum esse inter pauperes . Eliminator aliud objectum circa cumulum hæctenus imperfectum , cujus perfectioni præ adeptis notionibus aut parum deest , aut forsân nihil .*

Querunt denique nondum in scirpo dum asserunt , petitam gratiam tum sibi ipsis obesse propter læsam eligendi libertatem , tum & aliis puellis , quibus sors obventura esset ; verum nisi nova cudatur jurisprudentia , ac rationis imperium , & lumen penitus extinguatur , neminem latet , quin Summo Pontifici jus omne sit exercendi liberalitatem in subditos , & suprema Testatorum elogia opportuna derogatione corrigendi . Eo vel maxime in casu , quo nullum læditur jus quæsitum incertis adhuc puellis , quarum neutra concurrit , & quarum sors a cæco plerumque eligentium arbitrio pendere posset . Ultimam arripuit naufragii tabulam obicientes , alteram ex Oratoris filiabus monastico Ordini nomen dedisse in Monasterio SS. Trinitatis Faventice , pro qua dotem petiit sub initio anteacti anni . Sed viribus cadit hujusmodi sermoneuatio , quoniam preces Oratoris eo spectant , ut uniuersa saltem ex ejus filiabus Supremi Principis providentia dos constituatur ab hereditate Tellarini ; quumque utento longævi temporis spatio , jam Deo dicata fuerit altera filia , sive contracto per ejus patrem cære alieno in cau-

causam suæ dotationis, sive proprio depauperato patrimonio, non exinde evenit, ut miserrimus Orator committere nequeat imploratum beneficium, pro effectu collocaudi alterutram ex superstitibus.

Jam hinc inde habent Eñi Patres, quæ ad definitionem infrascripti Dubii conducunt. Relativa siquidem Oratoris paupertas, de qua Eñus testatur Episcopus, ejusque non controversa consiliaria qualitas, & aliarum non concurrentium puellarum incertitudo, indulgentiam pro uno saltem subsidio mereri posse videntur. Nulla enim Puellis incertis fieret injuria, *Rot. coram san. mem. Clem. XIII. decis. 227. num. 2., & 7., nec raro Sacra Congregatio a litera duflectit testamenti, ut pauperibus consuleret puellis vocatis, ut in Romana Dotium 24. Septembris 1718. lib. 78. Decret. pag. 397., in Ferrariens. Subsidiarum Dotialium 22. Novembris 1760., & in Romana, seu Sabiuen. Subsidiarum Dotialium 20. Aprilis 1761.*

Notandum contra, quod præjudicium inferret gratia juri quæsito Collatorum dotis, quo absque ipsorum culpa privandos non esse monet *gloss. 1. in cap. 2. de constit.;* & *gloss. 1. in cap. discretionem, de eo qui cognov. consangu.* . Eique se opponit illorum Congregatio, ex hoc potissimum, quod aliæ ex prædilectis lincis sunt puellæ, aliæque ex familiis consiliariis, quæ absoluta, non relativa Comitis Manzoni laborant paupertate. Alias enim si non existerent, non postulasset Orator a *Sanctissimo*, quod a Collatoribus (nulla contradicente) consequi posset, dum *ant parum deest multiplico, aut forsan nihil.* De ætate tandem non constat ejus filiarum, minores ne sint annorum 18., vel majores annorum triginta; nam utroque eas casu excluderet Testator.

Vestræ ergo proponitur deliberationi.

An, & quomodo sit consulendum Sanctissimo pro collatione dotis Tellarii favore quatuor Filiarum Com. Virgilio Manzoni in casu &c.

Die Sabbathi 26. Novembris 1791. in Palatio Apostolico Vaticano erit Sacra Congregatio Concilij, in qua, præter alia, proponentur infrascripta Dubia, juxta morem ejusdem Sacræ Congregationis de jure resolvenda.

S. POLETANA.

*Sess. 22. cap. 6
de Reform.*

- I. *An sit locus translationi Missarum a diebus festis ad feriales in casu &c.*
- II. *An sit locus illarum applicationi in casu &c.*

Ad I. Negative.

Ad II. Affirmative.

I. MOLEN. DOTIS.

An, & quomodo sit consulendum Sanctissimo pro collatione dotis Tellarini favore quatuor filiarum Com: Virgillii Manzoni in casu &c.

*Sess. 22. cap. 6
de Reform.*

Negative, & Orator utatur jure suo ad formam foundationis.

VITERBIEN. APERITIONIS ORIS.

Rescripserunt in hac Causa EE. Vestræ sub die 27. Februarii 1790. Dilata, & reproponatur citata etiam

*Sess. 22. cap. 6
de Reform.*

Communitate. Certant igitur modo adversus indefensam
Congregationem Scholarum Piarum Communitas, &
Clerus Vetrallæ sub infrascripto Dubio.
An sit standum, vel recedendum a decisio in casu &c.

Dilata ad primam post Reges.

*Sess. 23. cap. 5.
de Reform.*

MELEVITANA SUBDIACONATUS. A matre coactus, metuque amittendæ ejus hereditatis suscepit Andreas Borg Subdiaconatum. In ipso tamen ordinationis actu alieno ab ea fuit animo, suamque contrariam voluntatem alteri pandidit Ordinando. De sua postmodum sententia Confessarium interpellavit, eaque pro validitate ordinis accepta, ultro deinde ad Diaconatum, & Presbyteratum ascendit, ac per decennium in utroque ordine ministravit. Re tandem vulgata, eum melitensis Episcopus a Divinis suspendit, donec Sacræ hujus Congregationis oraculum acciperet. Hoc igitur flagitavit Borg; atque exposita confirmans, EE. Patrum judicio adhærere profitetur Episcopus.

Si Oratoris ordinatio in Subdiaconum quoad coactionem spectetur & metum, censi posset valida. Altera siquidem coactio est *præcisa*, & *absoluta*, quæ facultatem adimit resistendi: altera *conditionalis*, & *causativa*, quæ libertatem relinquit, licet moralem inducat parendi necessitatem. Contrariam *absoluta* ostendit voluntatem in Ordinando, atque impedimento est, ne imprimatur character, per *Text. in cap. majores 3. §. item de Baptism., ibique gloss. verb. conditionaliter, Avers. de Sacram. Ordin. quæst. 1. sect. 8. vers. satis tamen, Leureim. in jus can. quæst. 496. num. 2. lib. 1. tit. 11.* Ad id namque præter materiam, & formam, requiritur Ordinandi, & Ordinantis intentio, ex *Concil. Florent. in decr. Eugen. IV. ad Armen. Aliqua vero ex causativa remanet voluntas, juxta can. merito 15. quæst. 1., gloss. in can. ubi ista, verb. honorem distinct. 74., Leureim. loc. cit.,* satisque est ad validitatem ordinis, per cit. canones *ubi ista, merito, majores, & can. quod quidem 1. dist. 1., can. de Ju-*

Judæis dist. 45. De hac autem posteriore agitur coactione, quum per vim tractus non fuerit Orator ad accipiendum Subdiaconatum, sed materno duntaxat metu. Pari, & graviori forsitan coacti fuerunt metu Pauliniani, de quo *in act. XI. Concil. Calcedon. tom. 4. collect. Sebèi pag.* 688., & Bessianus, de quo *Epiphanius in epist. ad Joann. Hierosolym. inter Hieronymianas* 110. *alias* 60.; alter nempe ad accipiendum Diaconatum, alter Episcopatum; & tamen declarata fuit valida eorum ordinatio, ut refert *Tournely tract. de Ordiu. cap. 7.*

At si ipsum respiciamus ordinationis actum, ejus nullitatis argumentum præbere videtur confessio Oratoris, qui pejerare non censetur in præjudicium Animæ, *Mascard. de probat. concl.* 359. *num.* 28. & *seq.* Narrat porro, nullam se voluntatem habuisse suscipiendi ordinem, eamque in ipso ordinationis actu alteri pandidisse Ordinando. Satis quidem fuisset ad illius validitatem intentio habitualis, ubi actu de suscipiendo non cogitasset ordine, *cit. cap. majores de Baptism., Leurem. quæst.* 496. *num.* 1. *lib.* 1. *tit.* 11., *Gobat. tom.* 1. *tract.* 1. *num.* 245., *Ferrar. biblioth. legal. verb. intentio num.* 38., & *seq.* Sed habitualement fortasse excludit metus, quo coactus fuit ad ordinationem; actualis fuit contraria: alterumque idcirco defecit substantiale requisitum, sine quo *ex cit. Concil. Florent.* valida non est ordinatio.

Quatenus vero nullam censeant Eñi Patres collationem Subdiaconatus, deliberare etiam dignentur, num iterari debeat. Juris dispositio est pro affirmativa, ut colligitur *ex cap. univ. de Cleric. per salt. prom.*, quia non intelligitur iteratum, quod factum esse non noscitur, ad monitum *Pirhing. lib.* 5. *tit.* 29. *num.* 7. *de Cleric. per salt. prom.*, & ex valida tantum ordinatione imprimatur character, per *Text. in cap. 1. & ult. de Sacram. non iterat.* Eaque duce, iterandos censuit Sacra hæc Congregatio minores ordines Monaco Olivetano, qui nulliter eos a perpetuo Ordinis Abbate post dimissam Abbatiam acceperat, in *Congregationis Olivetanæ* 29. *Novembris* 1788. In quolibet autem dubio iterandam arbitrantur ordinationem sub conditione *Hosten. in cit. cap. un. de Cleric. per salt. promot. verb. iteratum*, ibique *Abb. num.* 2., & *Fagnan. num.* 9. & *seq.*, *Pirhing. loc. cit. num.* 3.

Eadem non laborarent nullitate Diaconatus, & Presbyteratus collatio, dum sponte ad eos, liberaque voluntate ascendit Orator, ut statuitur *in dict. cap. unic.*, & monet *gloss. in can. sollicitudo unic. dist. 52. verb. Subdiaconatus*. Quærendum vero, num per saltuariam illorum assumptionem evaserit irregularis. Talis ei non impingunt pœnam, sed leviorē alteram suspensionis ad exercitio ordinum *Silvest. verb. irregularitas qu. 11. num. 13.*, *Suar. disp. 31. de censur. sect. 1. num. 45.*, *Pirhing. loc. cit. num. 2*. Irregularis tamen evadere potuit per decennem dict. ordinum exercitium ut probat *Pirhing. ibid.*, veniamque mereri posset ob bonam fidem, qua sequutus fuit Confessarii opinionem, & ad illos ascendit, ministravitque.

Quæritur ergo.

- I. *An constet de nullitate ordinis Subdiaconatus, ita ut sit reiterandus in casu &c.*, & quatenus affirmative.
- II. *An sit consulendum Sanctissimo pro absolute, rehabilitatione, & dispensatione ab irregularitate in casu &c.*

Dilata, & scribatur Episcopo juxta instructionem.

*Sess. 27. cap. 5.
& Sess. 25. cap.
4. de Reform.*

MUTINEN. UNIONIS, ET REDUCTIONIS. Duo ab immemorabili tempore, ignotisque Fundatoribus in Cathedrali Ecclesia mutinensi sunt beneficia; unum annui redditus scutorum 2. 10. monetæ romanæ sub titulo S. Geminiani; alterum scutorum 2. sub titulo S. Domnini: utrumque cum respectivo onere Missarum 36. Tertium scuti unius, & ob 34., cum onere Missarum trium, in parochiali est Ecclesia Casinalbi sub titulo S. Sebastiani. Tria hæc beneficia alterne a S. Sede, & Ordinario dnobus abhinc sæculis collata fuerant: sed a nonnullis annis vacant, ac nemo est, qui ea præ tennitate accipiat. *Sanctissimo* igitur mutinensis Episcopus supplicavit pro facultate applicandi illa SS. Geminiani, & Domnini parochiali Ecclesiæ S. Pancratii tenuis redditus scutorum 20., nullis deductis oneribus; aliudque S. Sebastiani Parochiæ Casinalbi, cui

annua tantum sunt scuta decem : reductis tamen ad æquum numerum Missis .

Re ad Sacram hanc Congregationem delegata , ea omnia in sua informatione confirmavit Episcopus ; retulitque de consensu Capituli Cathedralis , & Parochi Casinalbi ; ac de qualitate redditus cujusque beneficii , quod nempe *quum agatur de præstationibus titulo emphyteusis , potius minui , quam augeri possunt . Deficium ei in documenta indicantia qualitatem , & quantitatem Terrarum , quæ ab immemorabili in emphyteusim concessæ fuerunt particularibus personis , certo certius ante Tridentinum Concilium , & quæ nunc detinentur a tribus diversis familiis cum onere dictarum præstationum .* Hisce perpensis , nil unioni , de sua sententia requisiti , obesse ajunt Ministri Datarie .

Ad inopes succurrendas parochiales Ecclesias perpetuam beneficiorum unionem permittit *Honorius III. in cap. Exposuisti , de præben. , & Sacr. Concil. Tridentinum sess. 21. cap. 5. de reform. .* Num inopia vero laborent Parochiæ S. Pancratii , & Casinalbi , quæ diu Rectores cum præsentibus redditibus habuerunt ; satisque ad eas levandas sit unius & alterius scuti accessio cum onere Missarum , EE. Vestræ decernent . Non sine angustia certè vivere posse videtur alter ex Parochis cum annis scutis 20. , non deductis oneribus ; alter cum scutis decem : & in similibus terminis perpetuam piorum legatorum unionem Parochiæ Meggiani concessit Sacra hæc Congregatio *in Spoletana 18. Decembris elapsi anni 1790.*

Si in præsentem etiam casu annuere placeat pro unione beneficiorum , deliberandum erit quoad Missas de modo . Cum iisdem profecto fieri deberet oneribus , per *Text. in leg. Res quæ ; ibique gloss. ff. de jur. dot. ,* sed ponderandum , num iis pares sint redditus . Excepto beneficio S. Sebastiani sufficientis emolumentum , annua quidem scuta 2. 10. beneficii S. Geminiani , & scuta duo alterius S. Domnini nec manualetm attingunt , quæ in mutinensi Diœcesi est *unius julii argentei pro qualibet Missa , & sextæ partis alterius julii pro sacris utensilibus ,* Episcopo teste . Ubi impares autem sunt redditus concedi solet Missarum reductio , secundum *Fagnan. in cap. cum omnes , de constit. num. 31. , Garz. de benefic. part. 3. cap. 2. §. 1. num. 197. , & Sacr. Congregatio in Urbevetana 24. Novembris 1787. , & in al-*

tera Urbevetana Reductionis Missarum 16. elapsi Julii . Post immemorabilem sane beneficiorum erectionem fieri deberet hujusmodi reductio ad manualementem , ut statuit Sacra Congregatio in Fanen. Reductionis Missarum 14. Februarii 1761. . Redituum vero tenuitas , & Parochiarum necessitas justam præbere possent causam decernendi taxam perpetuæ , ut in Albiganen. 12. Decembris 1778. , in Anconitana Missarum 20. Aprilis 1782. , & in Parmen. 6. Maii 1786. ad l. Dubium.

Dubium est .

An , & quomodo sit consulendum Sanctissimo pro unione Beneficiorum , & reductione Missarum in casu &c.

Affirmative juxta votum Episcopi , reductis Missis ad taxam perpetuæ .

Ses. 24. cap. 17. de Reform.

SABINEN. . Possidens Sacerdos Joannes Santoboni ecclesiasticum beneficium , quod ab onere coadjuvandi in Animarum cura Archipresbyterum parochialis Ecclesie Podii Mojani , vacatur *coadjuturia* , annui redditus scutorum 29. 30. , ecclesiasticam pariter superiori anno obtinuit capellaniam a cognomine Fundatricis nuncupatam *Pellenza* , scutorum 29. 06. cum annuo onere Missarum 75. in rurali ejusdem oppidi Ecclesia S. Sebastiani . Per utrumque igitur beneficium provisos congrua , quæ ad sabinensem taxam scutorum est quadraginta , patrimonium sacrum renunciavit . Francisco Santoboni ejus nepoti . In hac tamen admittenda renunciatione , ei Eius sabinensis Episcopus præscripsit , quod *pro habilitatione ad retinendam simul capellaniam , quæ in institutione dicitur Pellenza , recursurus habeat ad Sedem Apostolicam* ; paruitque ille mandatis , supplici in id ad EE. Vestras dato libello .

Exposita comprobat Eius Antistes per peritias , aliaque transmissa jura ; sed a ferendo abstinere suffragio . Aperte vero censent Ministri Datarie , Apostolica Oratorem non indigere dispensatione , ut utrumque beneficium retineat ; tum quia satis non sunt singula ad congruam Beneficiati ; juxta *Sac. Concil. Tridentinum sess. 24. cap. 17. de reform.* , tum quia non sunt

sub

sub eodem tecto, *cap. de multa, de præben., & cap. quia nonnulli de Cleric. non residen.,* eorumque alterum dumtaxat est residentiale, *cit. cap. de multa.*

Quod singula ad congruam Oratoris non sufficiant beneficia, exploratum est ex relatione Eūmi Episcopi: sed dubitari posset, num sacrum dimittere potuerit patrimonium, ut secundum ad eam supplendam retineret beneficium. Patrimonium enim subrogatur in locum beneficium, ejusque sapit naturam, *Fagnan. in lib. 3. Decretal. cap. Episcopus de præben. num. 32.* Licet rursus sub eodem non sint tecto; non unum tamen, ut supponunt Ministri Datarie, sed ambo sunt residentialia, *coadjutoria* nempe, ob Animarum curam, ex jure, *Sac. Concil. Tridentin. sess. 23. cap. 1. de reform., Fagnan. in lib. 3. Decretal. cap. extirpandæ, de præben. num. 1.,* capellania ex fundatione; nam jussit Pellentia, quod *debbano risedere in Poggio Mojano, e non risedendo, non possano, ne debbano in alcun modo esser Cappellani.* Notandum vero, quod unius & alterius beneficium residentialia in eodem requiritur Pōdii Mojani oppido; & hac forsā de causa retineri consuevit capellania a decessoribus Coadjutoribus absque dispensatione Apostolica.

Vestræ igitur deliberationi proponitur.

An sit consulendum Sanctissimo pro dispensatione ad duo residentialia in casu &c.

Non indigere.

NULLIUS GUASTALLÆ. Imposuit anno 1657. *Sess. 22. cap. 6. & sess. 25. cap. 9. de Reform.*
 Laura de Gattis heredi suo Jacobo de Cignacchis onus celebrandi Missam unam a mortuis singula hebdomada, durante ejus vita; addiditque, & quia hæc obligatio esse debet perpetua, cum talis sit mens dictæ D. Testatricis, dictus Adm. Rev. heres possit, & valeat substituere ejus loco alium Sacerdotem, seu Locum pium in dicta obligatione, & cum onere supradictæ Missæ pro Anima semper dictæ D. Testatricis. Onus verisimiliter implevit Jacobus; nam sollicitus fuit moriens

riens de fundo legati . In postremis siquidem tabulis anni 1690. , assignatum sibi dixit a Fondatrice prædium *alla Pieve*, seque in ejus locum cum eodem hebdomadalis Missæ onere subrogasse alterum *nella Villa di S. Giacomo* . Unum hinc & alterum nominavit Capellanum : juspatronatus reservavit agnatis : locum designavit celebrationis , nempe *all' Altare di S. Biagio eretto nella Chiesa parrocchiale della Pieve di Guastalla di juspadronato della famiglia de Cignacchi in perpetuo ed in infinito* : ac potestatem denique heredibus fecit redimendi subrogatum fundum per solutionem scutorum 600. monetæ Guastallæ , eorumque investmentum *in ultra proprietà idonea e sicura* .

Reipsa alienatum asseritur sequenti anno 1691. prædium *in Villa S. Jacobi* a Stephano Cignacchi , pretiumque scutorum 600. in altero investitum prædio *il Campazzo* ; aliudque tandem subrogatum a *Mazza Bue* . In hoc rerum statu transit anno 1752. hereditas Cignacchi ex testamento Petri Francisci , ultimi illius familiæ masculi , ad Sanctem Cani ; obtinuitque capellaniam Sacerdos Hieronymus Scaravelli , ac post eum anno 1782. Sacerdos Petrus Cani . Sive tamen ob novissimum distractum prædium , sive ob ejus confusionem cum reliquis familiæ Cignacchi , notitiam utriusque habere non potuerunt de illius fundo , cui additum fuerat (a quo , ignoratur) capitale alterum scutorum 100. absque ullo onere ; ac nunquam idcirco interpellato Joanne Cani , mediato Petri Francisci Cignacchi herede , de solutione fructuum , celebrationem hebdomadalis Missæ neglexerunt .

Ut suæ igitur , suorumque conscientie consulat , simplex est Sacerdos Cani pro absoluteione quoad præteritum , cum obligatione celebrandi ad vitam annuas Missas duodecim , & constituendi fundum scutorum 600. , alterumque scutorum 100. quoad futurum . Quoniam vero ad idem Altare S. Blasii suburbanæ Ecclesiæ Plebis alias ex aliis legatis celebrare tenetur Missas , quæ ad numerum ascendunt 122. , idque grave sibi , ob brevem ceteroquin dimidii lapidis distantiam a Guastalla , in qua moratur , parumque Ecclesiæ illi ob Missarum copiam utile censet ; hoc etiam rogat , ut in altera eas Civitatis Ecclesia , & Altari pro arbitrio celebrare valeat . De bona Ordinaris Guastallæ testatur Oratoris , ejusque Auctorum fide

fide circa omissam Missarum celebrationem ; ac de libertate fundi ab Oratore designandi ad uocinam fundationis , quod erit bubulcarum trium &c. tam pro assecuratione capitalis scutorum 600. pro legato Lauræ Gatti , quam alterius scutorum 100. pro majori dote , beneficii sine ullo onere ; quodque major est numerus Missarum celebrandarum in dicta Ecclesia numero Sacerdotum in dicta Parœcia celebrantium . At suum non pandit votum .

Dubium non videtur , quin ex bonis hereditariis Cignacchi , quæ possidentur modo a familia Cani , constituendus sit fundus pii legati de Gattis . Ea quidem omnia obligavit Testatrix , dum omni heredi indefinitè imposuit celebrandi Missam unam a mortuis singula hebdomada ; eaque idcirco ad illos de Canis cum eodem onere transmisit , *Rot. coram Molin. decis. 487. sub num. 26.* Et quamvis juxta assertionem heredis , assignavit etiam fundum ; assignatio tamen hæc post absolutum celebrationis præceptum , de quo unice constat ex producta ejus testamenti particula , cense-ri posset *demonstrativa* ; ideoque non eximeret bonorum possessores ab eo supplendo , *Benedict. XIV. de Synod. Diæces. lib. 13. cap. ult. sub §. 32.* Sed omnem in id difficultatem remouet Orator per spontaneam illius oblationem tum pro legato Gatti , cum pro altero scutorum 100. Licet dubitari posse videretur , num par sit oblati fundus utrique legato , dum testatur dumtaxat Ordinarius de ejus libertate .

Bona autem Oratoris , ejusque Auctorum fide omissam affirmat Ordinarius ipse celebrationem Missarum , ac æquã propterea esset quoad præteritum absolutio , ut censuit Sacra Congregatio in *Placentina Missæ Conventualis 27. Novembris 1779. & in Fabrianen. 19. Decembris 1789. ad II. Dubium* . Maxime quia ad compensandam quodammodo omissionem , annuam Orator ad ejus vitam despondet celebrationem Missarum duodecim . Ponderandum vero , num bona in iis esse potuerit fides , qui piium non ignorabant legatum , & inter hereditaria Fundatricis bona , per ipsos possessa , quærebant fundum .

Commoda denique Oratori esset Missarum translatio ad locum ejus domicilii ; nilque alia ex parte , vel parum detraheret parochiali Ecclesiæ Plebis , in qua major est numerus Missarum celebrandarum numero Sacerdotum

in dictu Parœcia celebrantium. Et hac de re favet Pa-
rochius instantiæ. In similibus porro terminis concessa
fuit *in Comen. Translationis Missarum* 24. *Novem-*
bris 1764., & *in Lucana* 18. *Augusti* 1781. Animad-
versionem contra meretur, quod præter commodum
Oratoris nulla concurret canonica causa translationis;
quod illius Ecclesiæ Altare S. Blasii de jurepatronatus
erat familiæ de Cignacchis, illudque pro hebdomadali
designavit Missa primus heres Lauræ de Gattis ex spe-
ciali affectione; ac ignoratur insuper, qua de causa
ad idem demandata fuerit Altare aliarum Missarum
celebratio; & num sepulti sint Fundatores in Parochia-
li. Hæc namque impedire possent illarum translatio-
nem, secundum *Ricc. in prax. part. 4. resol. 69.*, &
decreta Sacræ Congregationis *in Lucana* 28. *Julii* 1781.
& *in Casulen. Reductionis Missarum* 15. *Decem-*
bris 1787.

Dubia sunt .

- I. *An, & quomodo sit constituendus fundus capellanæ in casu &c.*
- II. *An, & quomodo sit consulendum Sanctissimo pro ab- solutione quoad præteritum in casu &c.*
- III. *An, & quomodo sit locus translationi Missarum in casu &c.*

Ad I. Affirmative, & constituendum esse fun-
dum in scutis septingentis monetæ Guastallæ
ab Ordinario approban.

Ad II. Affirmative juxta votum Ordinarii.

Ad III. Affirmative ad vitam Oratoris pro Missis
capellanæ Gatti tantum .

*Sess. 25. cap. 4.
de Reform.*

TAURINEN. REDUCTIONIS. Quatuor ab anno 1709.
in Collegiata Ecclesia S. Andreæ Apostoli Saviliani
ex fundatione Sacerdotis Michaelis Angeli Pronetti
sunt canonicatus. Cujusque dos initio fuit libellarum
Pedemontium 500., seu scutorum 100. monetæ roma-
næ, libellarum nempe 450. distributionum titulo,
cum quotidiano onere chori, & administrationis Sa-
cramenti Pœnitentiæ diebus festis, aliarumque 50. pro
annis Missis 100. Quædam inter capitalia erant loca
montium, census, domus. Locorum Montium fructus
a libellis quatuor in singulas centum decrevit ad tres
cum

cum dimidia : alter ex censibus in sorte libellarum 3825. ob decoctionem debitoris periit : reliqui duo in sorte libellarum 2710. , qui annum pro quolibet centenario dant fructum libellarum quinque , reddituri erunt in casu novi investmenti libellas quatuor juxta præsententes usuras : totque perantiqua domus exigit repationes , ut reditum æquent expensæ .

Quum hisce igitur de causis decreverit cujuslibet canonicatus reditus in annuis scutis decem , ut in capitularibus actis asserit Capitulum , seu scutis viginti , ut ex decenni calculo Eius testatur Taurinensis Archiepiscopus , Sacræ huic idcirco Congregationi supplicarunt Canonici pro reductione Missarum ; eisque Eius ipse in hæc favet verba : *Perpensis oneribus , & servitio Ecclesiæ exhibendo , & facta redituum , nulla eorum culpa aut negligentia , imminutione , illud satis liquet , tenues revera esse nunc temporis Oratorum uniuscujusque præbendæ reditus : Mihi vero & illud conici posse videtur , Fundatorem , si ad hæc tempora venisset , quibus reditus , ut nunc se habent , imminutos cerneret , onera & ipsum fuisse imminuturum .*

Levamen aliquod mereri viderentur Oratores ex voluntate Fundatoris . Cuique enim libellas assignavit 500. , accidit possino sostenersi con quel maggior decoro possibile , iterumque declaravit ; *che il reddito di cadaun canonicato non sia minore di lire 500.* Integra ergo noluisse præsumitur onera , si reditus iste decrevisset , ut re ipsa Eius Archiepiscopo teste , ad libellas 400. , seu scuta 80. , absque illorum culpa decrevit ; ac justam præsumpta ejus voluntas præbere posset reductionis causam , *Pasqualig. de Sacrific. nov. leg. quæst. 1178. num. 1.* In hoc tamen casu deliberandum esset de onere reducendo . Minui prius deberet servitium chori ex sententia *Fagnan. in cap. Ex parte num. 34. de constit. Benedict. XIV. de Synod. Diæces. lib. 13. cap. ult. §. 23.* , præsertim , quia satis fortasse sunt ad illud præstandum reliqui Canonici undecim . Sed contrarium snadere posset consensus Capituli pro reductione potius Missarum , & ordo scripturæ foundationis ; nam præ omnibus cavit Fundator de choralis servitio , & administratione Sacramenti Pœnitentiæ ; quod in pretio habuit Sacra Congregatio in *Aquen. Reductionis 19. Decembris 1772. , & in Urbanien. 30. Augusti 1788.*

Haud tenuem contra præbendam habent Oratores scutorum octoginta, ac leve est onus Missarum 100., cujus reductionem postulant. Si eam igitur huic oneri, servitioque choralis parem judicent Eminentissimi Patres, locus forsitan non erit reductioni, ut in *Brigantien.* 25. elapsi Junii. Notandum præterea, quod imminuti sunt locorum montium fructus da parecchi anni in quibus ut testatur Capitulum; & a quatriennio periit census libellarum; 3825., quin ad hæc unquam tempora de oneribus congesti fuerint Oratores. Diuturnum sane onerum adimplementum cum imminuto emolumento, difficultatem anget reductionis, veluti in *Civitalis, Castelli-Reductionis Onerum* 23. Januarii superioris anni 1790., & in *Novarien. Reductionis Onerum* 17. elapsi Septembris.

Deliberandum itaque.

I. An, & quomodo sit locus reductioni, onerum in casu &c.

Non proposita cum sequenti.

Sess. 22. Decret. de observ., & evitan. in celebr. Miss., & sess. 25. cap. 4. de Reform.

NULLIUS NON ANTULÆ. Feretranus olim Episcopus Bernardinus Scala quædam anno 1649. donavit prædia valoris scutorum circiter 400. monetæ romanæ Luciano de Torre ex oppido Serræ sub lege, quod semper stare deberent pro titulo patrimonii, & dotis unius Sacerdotis (ex filiis, & descendentes Donatarum) qui alter alteri succedat, & cum primum initiatus fuerit, celebrare vel celebrari facere teneatur unam Missam in qualibet hebdomada in qualibet Ecclesia, in qua voluerit, cum ordinaverit (quod nunquam fecit.) Non existente vero in masculina, vel fœminina illius linea, qui ad Sacerdotium ascendere vellet, mandavit quod dictus Lucianus, sive ejus descendentes teneantur facere celebrare dictas Missas cum primum sequuta fuerit mors dicti Episcopi; qui declarat, & vult, quod sit in libertate Sacerdotis celebrantis dictas Missas, applicare vel non applicare Sacrificium pro Anima ipsius; sed id totum suæ charitati, & arbitrio remittit.

Nul-

Nulla est ad annum 1764. hujusce celebrationis memoria. Exinde tamen ex decreto nonantulani Delegati Cingari, in parochiali expleta fuit dicti oppidi Ecclesia ad annum 1780., a quo iterum ad hæc tempora intermissa est. Ob rem modo familiarem angustiam, EE. Vestras exorant Joannes, alique de Turre, ut nedum a Missarum applicatione, sed ab illarum etiam celebratione immunes fiant. Generalis autem Vicarius nonantulanus refert, quod nullus modo Sacerdos patrimonium habet, sed quantocius habebit quidem Clericus de familia, mox ad Sacros Ordines promovendus. Interea possidet eadem familia, non tamen ex integro. Plures siquidem terræ ex majorum incuria vel perire, vel in alienas manus, nescitur quo titulo, delapsæ sunt: quod superest, biscentum viginti quinque aureos duratazati valet. Pauperum autem commiserans Oratorum statum, in hæc concludit verba: *Familia Oratorum inops est, & ex pluribus constat capitibus, ejusque substantia, si patrimonium excipitur, mille aureos ægre excedit. Digna idcirco, quam Vestra benignitate, & clementia sublevetis.*

Si vere pauperes censeantur Oratores, qui ultra patrimonialia Episcopi Scala, alia ad scuta circiter mille possident bona, mereri possent quoad celebrationem Missarum EE. Patrum indulgentiam. Prædilexit enim Donator ipsorum familiam, sacrique patrimonii fundum in ejus levamen potissime constituit. Nisi penitus ergo deleri, ex præsumpta saltem illius voluntate reduci posse videretur Missarum onus, ne prædilecti Oratores inopinata laborent egestate, ut in *Nucerina Paganorum Reductionis Missarum 5. Septembris 1778.* Maxime, quia multum de celebratione sollicitus non censetur, qui illius fructum, ob remissam arbitrio Celebrantis applicationem, quodammodo neglexit; nec designavit unquam Ecclesiam, in qua fieri deberet, ut in donatione pollicebatur.

Proprium contra Familiæ de Turre patrimonium, licet non satis amplum, onerisque implementum ab anno 1764 ad annum 1780., eam fortasse excludunt paupertatem, que per abolitionem, vel reductionem Missarum sublevari mereatur. Multæ præterea non sunt Missæ, & distincta Oratores pro his possident bona valoris centorum 25., quorum fructus oneri pares sunt ad taxam fere perpetuæ. Quibus in terminis denegata

ta fuit reductio in Ostunen. Reductionis Missarum 4. Decembris 1734., & in Brigantien, 25. elapsi Junii. Seduloque postremo ex informatione Vicarii Generalis notandum, quod in familia de Turre est Clericus, mox ad Sacros Ordines promovendus, qui hebdomadalem Missam absque suorum incomodo celebrare poterit.

Immunitas autem prima facie videtur hæc Missa ab applicatione, ob tributum Celebranti arbitrium applicandi, vel non applicandi. Animadversionem tamen, meretur, quod se etiam in id remisit Donator illius charitati. Hoc sane pacto desiderium ostendit applicationis, quod vim quandoque in contractu etiam habet præcepti, ut per *Text. in leg. 1. ff. mandat.*, & *leg. si servi mei 44. de negot. gest. dixit Rota coram Moliu. decis. 469. num. 14.*

Respondere igitur placeat.

- I. *An sit locus abolitioni, vel reductioni oneris Missarum in casu &c.*
- II. *An sit locus illarum applicationi in casu &c.*

Die Sabbathi 17. Decembris 1791. in Palatio Apostolico Vaticano erit Sacra Congregatio Concilij, in qua, præter alia, proponentur infrascripta Dubia, juxta morem ejusdem Sacræ Congregationis de jure resolvenda.

TAURINEN. REDUCTIONIS.

Sess.25. cap.4. de Reformat.

An, & quomodo sit locus reductioni onerum in casu &c.

Affirmative pro reductione onerum arbitrio Eñi Archiepiscopi.

NULLIUS NONANTULÆ.

Ses.22. Decret. de observan. & evitan. in celebrat. Miss., & sess.25. cap.4. de Reform.

- I. An sit locus abolitioni, vel reductioni oneris Missarum in casu &c.
- II. An sit locus illarum applicationi in casu &c.

Ad primum, negative in omnibus.
Ad secundum, negative ad formam fundationis.

ASCULANA CAPELLANIARUM. Hujus Cause species est in Folio diei 27. Februarii elapsi anni 1790., sub judice tamen remansit in sequenti Congregatione 20. Martii per rescriptum, Dilata, & scriba-

Sess.22. cap.6. & ses.25. cap.4. de Reform.

batur Episcopo juxta instructionem; iterumque in Congregatione 31. Julii per rescriptum alterum, *Dilata*, & scribatur Episcopo pro firmatione status hereditatis Mancini. In executionem igitur hujusce novissimi rescripti refert Episcopus, omnem se pro eo firmando statu adhibuisse curam, nilque aliud ex Testibus, quorum exhibet depositionem, compertum habere potuisse, quam predictum Mancini, ultra domum positam in hac Civitate Asculi, quæque dotalis erat præfatæ Dorotheæ (Fiaschetti) bona possedisse in contrada Tronsani Castri Mutiani. Additque, quod facta deinde perquisitione in catastro enunciati Castri inventum est, bona Joannis Mancini, quæ nunc possidentur ab oratore Michaelæ Lattanzi, fuisse tunc æstimata in summa scutorum 117. 91. 1., prout evincitur ex documento illius Prætoris, & nunc a peritis renunciata valoris scutorum 374., forsitan ex aucta cultura, & ob rationem, quod in facta allibratione catastrali rigore valutata non fuerint, in eaque deficiat domus posita in præfato castro Mutiano, quæ ceteroquin fuit comprehensa in relatione, & judicio dato a peritis.

Resumpto igitur Folio diei 27. Februarii, & 31. Julii elapsi anni 1790., respondere dignentur Eminentissimi Patres.

- I. An, & quomodo sit locus abolitioni onerum Missarum, seu potius reductioni in casu &c.
- II. An, & in qua summa sit locus solutioni pecuniæ numeratæ, seu potius assignationi prædiorum in casu &c.

Dilata.

*Sess. 21. cap. 7.
de Reform.*

BONONIEN. Non semel Parochiani ruralis Ecclesiæ B. M. Virginis, & S. Blasii de Cento, ejusque simul patroni, in pastoralibus moniti fuerunt visitationibus
ads

ad majorem reparandam illius Capellam, exterioreni-
que frontem. Quum impares vero essent, & sint im-
pensæ, alio hinc subsidium quærunt. Addictum est
altari B. Virginis Rosarii, quæ in eadem colitur Ec-
clesia, hereditarium Giordani prædium annui
reditus scutorum 20. cum onere Sacri diebus festis,
aliorumque quatuor & unius solemnibus in die S. An-
tonii Patavini. EE. igitur Vestris supplicarunt Paro-
chus, & Parochiani pro applicatione dictorum re-
dituum fabricæ Ecclesiæ ad annos saltem 35.; facul-
tate adimplendi onera ex eleemosynis, quæ pro Ani-
mabus colliguntur purgantibus; & licentia creandi
super ipso prædio Giordani annuum censum scuto-
rum 10. in sorte scutorum 200.

De præcisa reparandæ Ecclesiæ necessitate in prima re-
tulit informatione Eius bononiensis Archiepiscopus
sub fide periti, qui calculo rationum facto asseverat,
ut minimum opus esse ad ea reficienda, quæ ruinam
proximam minantur, expensâ scutorum 800. Huic
vero impense impares dixit Oratores, qui quingen-
tesimum non excedunt numerum, quia omnes ad
cultum agrorum destinati, ex mercenaria opera, quæ
ad vitam ægre sustentandam sufficiunt, unice acqui-
runt, vel labore aliquo alio viliori quotidianum panem
comparant sibi. In quo quidem laudanda est eorum
pietas, quæ non defuit conferre pro potestate ad simile
opus pium explendum. Sed pluribus jam annis transa-
ctis, eleemosynarum cumulus non nisi scuta 100. con-
fecit, quæ quanti sint ad id, quod requiritur, illic
apparet.

Testatus præterea fuit, quod colligi quotannis consuevit
ex capsâ illa, quæ dicitur del Purgatorio summa scu-
torum prope 40., quæ quidem pecunia semper fuit de-
putata ad celebranda tot Officia, & Sacra pro Ani-
mabus in Purgatorio detentis, & ad moderatum hono-
rarium præbendum ei, qui ex suggestu verba ad Po-
pulum facit in die commemorationis omnium Fidelium
defunctorum. Atque in hæc conclusit verba. His
igitur expositis, judicarem ego quidem, quod visa ne-
cessitate reficiendi eas Templi partes, quas diximus,
& perspecta etiam tum Parochii, tum etiam Parochia-
norum impotentia, licet & hi, & ille promptam eorum
operam, quoad vires suppetant, polliceantur, & vere
reddant, posse istam Sacram Congregationem be-

nique precibus Oratorum annuendo, per illud, quod petunt spatium annorum 35. onera memoratæ hereditatis Giordani suspendere ad effectum fabricæ construendæ, & interim concedere, ut dictis oneribus ex parte suppléatur, Sacro in commodum Populi celebratæ factæ diebus festis, sumpta ad id elemosyna ex capsâ Purgatorii. Pari etiâ ratione censerem, posse iisdem Oratoribus concedere census imponendi facultatem super bonis dicti Giordani ad complendum ædificium, & ad alias, quæ in hoc negotio possint occurrere expensas subeundas. Dum autem ita iudico, mihi videor non discedere a Testatoris mente, cui si tam cordi fuit cultus altaris erecti in sua Parochiâ, tantoque desiderio flagavit, ut in eadem Ecclesiâ commoditatè Parochianorum inseruiretur, verisimile est, nunc si videret totius Templi sacram ædem ita male affectam, & majorem, hanc cultus Divini urgere necessitatem, quod ipsemet voluisset bona sua ad tam piûm opus illico converti. Quare, si quid apud E. E. Patres meum Consilium ponderis habet, Sacra ista Congregatio, præmissâ derogatione ultimæ voluntatis præiudicij Dominici Giordani, ea qua fulget benignitate precibus Oratorum annuere non dubitabit.

Visum tamen fuit, locum esse posse coactioni Parochianorum vel ad reparandam Ecclesiam, vel ad dimittendum juspatronatus, cujus onera ferre non poterant, ut in casu dimissionis supplicaret Parochus pro impositione census super bonis Parochiæ. Ipso namque Eius Archiepiscopo teste, annuus Parochiæ reditus, computatis etiâ incertis, vix assurgit ad summam scutorum 200. factæ calculo per decennium. Rogatus igitur Eius Antistes, ut terminum in id præfigeret Parochianis, in secunda informatione monuit, quod promotâ fuit instantia consulente Parocho, quodque idcirco si nunc sentiunt Parochiani, quibus profecto non difficile solum, sed omnino impossibile est suis impensis necessariam reparationem perficere, sibi prescribi terminum ejus fabricæ construendæ, quo elapso cadant ab juspatronatus, statim existimant, Parochum dolose eos in eam sententiam traxisse, quod proprium est hominum, qui ut ira pleui, & ignorantia, sic suspitione abundant, atque ita animo se a Parocho alienant, quod maximum malorum est.

Adidit insuper, quod si Parochiani jus amittunt patronatus, non solum negabunt contribuere aliquid fabricæ suis

suus laboribus, atque operibus, atque equidem gratis, sed præterea negabunt id, quod hactenus ad juspatronatus conservandum pro reparatione in capsulam intulerunt, quod certe minimum est comparate ad necessarias expensas; negabunt, inquam, inservire debere fabricæ, Vi autem illata, en tumultus, murmurationes, peccata. Ac nonnullis expositis difficultatibus, quare nec Parochus, nec mensa archiepiscopalis in se assumere valerent juspatronatus, si a Parochianis dimitteretur, hæc tandem favore Parochi, ne ad imponendum censum super bonis Parochiæ cogeretur, animadvertit. Deberet, inquit, fructus annuos census omnino de suo solvere, nec non annuatim seponere aliquid pecuniæ ad cunulum conficiendum pro census extinctione. Inops Parochus inopior evadet, & quomodo Ecclesiam reparabit? Quomodo biscentum scuta sufficient (imponendum a Parocho supponit censum juxta preces) quando peritus ad minimum 800. scutis testatur posse refici frontem, & partes reliquas Ecclesiæ? Quomodo tandem habebitur reparatio, si Parochiani, sublato ab illis juspatronatus, dare adjuvices manus denegabunt?

Ubi alia profecto deficiunt media a *Sacro Concilio Tridentino* præscripta, applicari solent reparandæ Ecclesiæ redditus in celebrationem Missarum destinati, quandoque ad tempus, ut in *Forolivien. 13. Junii 1789. ad II. Duvinæ, & in Lisbonen. 18. Decembris 1790.*, quandoque in perpetuum, ut in *Spoletana 18. ejusdem mensis Decembris, & anni 1790.* Juxta informationes autem Eûm Archiepiscopi redditus deficiunt Ecclesiæ de Cento; reparationi impares sunt Patroni; aliæque præter legatum pium Giordani, deesse videntur beneficia, ex quibus gradatim reparationem fieri decrevit *Tridentina Synodus Sess. 21. cap. 7. de Reform.*

Notandum vero, quod nomine reddituum Ecclesiæ, ex quibus facienda præ omnibus est reparatio, nedum illi continentur, quos dicunt fabricæ, sed alii etiam Rectoris, qui secundum propterea inter obligatos tenet locum, juxta *Benedictum XIV. instit. 100. §. 12.* Ponderent hinc Eûm Patres, num redditus Parochi de Cento, quos Eûm Archiepiscopus in annua statuit summa scutorum 200., computatis etiam incertis, pares sint reparationi. Pro hac sane, peritorum judicio, scuta requiruntur 800.. Jam vero ex Parochianorum elemosynis collecta sunt scuta 100., & in aliis æstimari

possent scutis 200. , quæ ipsimet collaturi erunt Parochiani in cœmentis , & opificiis , si salvo ipsorum patronatu , fieret a Parocho impensa. Alia igitur ad perficiendum opus occurrerent scuta circiter 500. Si pro hac autem summa imponeretur census super bonis Parochiæ , minuerentur Parochi redditus pro illius fructibus in scutis 20. , & si annum insuper decerneretur depositum scutorum 30. in extinctionem sortis , adhuc ei scuta remanerent 150. , cessarent *zumultus* , *murmurationes* , & *peccata* ; neque ad supplenda Domini Giordani suffragia , reliquæ fraudarentur purgantes Animæ contra piorum oblatorum vota .

Quatenus vero EE. Vestræ annuere potius censeant Oratoribus pro applicatione reddituum Giordani , haud absurda videretur impositio census scutorum 200. , nam alia pauperibus Parochianis desunt media , ut reparationem perficiant , ut *in Forolivien. 13. Junii 1789.* . At si diversum erit iudicium , jam ex notatis habent Eñi Patres , quæ amplioris census impositionem super bonis Parochiæ , suadere possunt .

Deliberare igitur dignentur .

- I. *An sit locus applicationi reddituum hereditatis Giordani , & quomodo sicut adimplenda ejus onera in casu &c.*
- II. *An , & quomodo sit locus creationi census in casu &c.*

Dilata .

*Sess. 14. cap. 7.
de Refor m.*

L EODIEN. IRREGULARITATIS . Juvenis quidam , ab irato insectatus patre , ingressus fuit die 7. elapsi Maii domum Sacerdotis Petri Josephi Vancoolwyck , eoque loci perventus , unde evadere non poterat , triste habuit Sacerdotis auxilium . Hic namque armatus baculo , insectatus est patrem , eumque , relicto filio , in se irruentem , unico baculi ictu interfecit , data morienti sacramentali absolutione . Nil pro hoc passus est homicidio , quod Leodiensi Episcopo teste ,

nec publicum & notorium, quamvis uni vel alteri, aut etiam pluribus fortasse ex divulgatione facte sit notum. Supplicavit igitur Sanctissimo pro absoluteione ab irregularitate, precibusque ad Sacram hanc Congregationem remissis, ei favet Episcopus.

Inquit enim, quod homicidium commisit Orator non ex alio fine, quam ad justam sui ipsius, & innocenti filii, quem pater acerrime insequabatur, defensionem, nec crimen istud potest censeri directe voluntarium, quodque veniam a filiis, cognatisque obtinuit occisi, & quidem præseuti ipso Satrapa Urbis megensis, neque timendum, ne res ista aliquando ad forum contentiosum, sive ecclesiasticum sive sæculare deducatur. De bonis insuper testatur illius moribus, optimaque voluntate explendi spiritui contribulato, corde contrito & humiliato quamcumque poenitentiam, quam Sancta Sedes Apostolica injungere voluerit. Ac tandem concludit, quod nullum ex petita gratia concedenda scandalum oriri potest; quin potius ea concedi expediens videtur ad obloquutiones, & alia mala evitanda.

A ministerio arceri debet Altaris voluntarius homicida, ex cap. 1. de homicid. volunt. vel casual. Veniam vero meretur, qui homicidium ad propriam defensionem, ac deliberato non commisit animo, ut in Placentina 30. Septembris 1724., & in Elboreu. Irregularitatis 16. Martii 1737. ad II. Dubium. Patratum in nostro themate videri posset ad defensionem, & absque deliberato occidendi animo; quum in Oratorem, ira succensus, irruisset occisus, nec prævidit fortasse Orator, uno se baculi ictu, quo ad frenandam potius illius iram utebatur, eum occidere posse. Boni etiam urgent ipsius mores; silentium Fisci: Partis remissio: Episcopi favor; quæ omnia ad concedendam dispensationem ab irregularitate pensitanda censet Fuguan. in cap. Henricus de Cleric. pugnav. in duell. num. 35., & in pretio habuit Sacra Congregatio in Murana Irregularitatis 12. Martii 1763.

Haud necessariam contra Orator suscepit defensionem filii, seque per baculum exposuit periculo homicidii. Operam ergo dedisse videtur rei illicitæ, ideoque voluntarium commisisse homicidium in causa, juxta cap. continebat, & cap. suscepimus de homicid. volunt. Illudque etiam notandum, vix septimum a patratu crimine lapsum esse mensem, remque esse notam

tam pluribus fortasse ex divulgatione fance ; idque impedimento esse posse , ne tam cito dispensatio concedatur , ex doctrina Fagnani in cit. cap. Henricus de Cleric. pugnan. in duell. num. 35.

Quæritur itaque,

An sit consulendum Sanctissimo pro dispensatione ab irregularitate in casu &c.

Negative ,

Sess. 25. cap. 4.
de Reform.

NULLIUS TRIUM FONTIUM LEGATI. Heredem scripsit Sacerdos Hyacinthus Angelini anno 1786. Leopoldum de Sanctis, legavitque cum onere Missarum decem annua scuta duo Capellæ S. Ursulæ parochialis Ecclesiæ Montis Rosei, dilata ad obitum germanæ ejus sororis Catharinæ executione per hæc verba = *Qual peso però, e legato non dovrà aver luogo, se non dopo la morte della detta Signora Caterina sua Sorella, la quale vole, che sia libera mentre vive di un tal peso, accid possa più comodamente vivere.* Hereditatem Leopoldus dimisit Catharinæ, eamque & ipsa sub alimentorum onere donavit viduæ Innocentiæ Vaselli. Quatriennio onus adimplevit Donataria, aluitque claudam, senioque confectam Donantem. Hac tandem defuncta, cognitaque honorum tenuitate, EE. Vestris supplicavit pro reductione legati ; eique Generalis Trium Fontium Vicarius favet. Ex transmissis siquidem peritiis, juribusque valorem statuit honorum in scutis 327. 08. , annui reditus scutorum 15. , impensas in scutis 390. 40. : scutis nempe 147. 40. pro funere Donantis, totque dimissis hereditariis Creditoribus, & scutis 243. pro alimentis Donanti subministratis ad rationem obolorum 15. in singulos dies. Annuos etiam memorat passivos fructus scutorum 6. 30. (quorum sors scutorum 150. ; ad taxam legalem, passivum attolleret statum adscuta 540. 40.) debitumque cum Annona frumentaria Viterbii, pro quo annuatim etiam solvuntur usuræ.

Nec

Nec sumptibus igitur, ætisque alieno parem fuisse ait hereditatem; idque confirmari ex renunciatione Leopoldi de Sanctis, & consensu Sacerdotis Raphaelis Ricci Capellani S. Ursolæ pro abolitione legati. Ex hisce duobus suppleri etiam autumat defectum inventarii, quod revera Oratrix conficere debuerat, vel à die inique donationis, aut saltem ab obitu Catharinæ; quo magis ac magis certâ & evidens fieret ratio rerum, nisi que de ea sibi retulisse, immo verius damnum ei non mediocriter inveniisse. Et postremo animadvertit, in dubium posse revocari, num Sacerdos H. Jacinthus pleno jure potiretur testandi, ac disponendi de omnibus bonis; quando eorum medietas, aut dos ad superstitem sororem pertinebat. Quod forsitan considerans ipse Testator, cavet ne legato Missarum foret locus, nisi post mortem Catharinæ. Quo disponendi modo iudicavit satis, habuisse potius germanæ conservationem, quam sui legati. At quid pluribus opus est? Unde summentur scutata circiter quadraginta, quot essent necessaria pro sorte & fundo Missarum decem ad rationem Juliorum duorum pro qualibet Missa, cum agatur de onere perpetuo? Si non jus plenum & undique certum, at æquitas suadet, ne ulterius gravetur Vidua oratrix, quæ minus prudenter se huic hereditati immiscuit, quæque proprio labore & industria vivit solummodo.

Hereditatis Angelini ratio, quam Vicarius exhibet Generalis, petitam suadere posset reductionem. Status enim passivus superat activum; & ubi paria non sunt Legantis bona, piium etiam Missarum legatum, vel ad æquitatem reduci, vel aboleri debet, *Monacell. formul. legal. 19. tit. 20. par. 1. num. 25.*, & *Sacr. Congregatio in Senogallien. Reductionis 10. Maii 1783.* Maxime, quia Oratrix, in quam transit omnis per universalem donationem, proprio labore & industria vivit solummodo, neque aliunde idcirco habet, ut suppleat, *Sacra Congregatio in Isernien. 26. Novembris 1723.*, in *S. Severinæ 13. Junii 1725.*, & in *Tranen. 22. Novembris 1738.* Præsumpta accedit Testatoris voluntas; nam executionem distulit Legati ad obitum sororis, acciò possa più comodamente vivere, ac verisimile propterea videtur, quod eam voluerit, ubi post commodam illius vitam superessent bona: quod Vicarius Generalis negat.

Defectus tamen obest inventarii. Hoc namque omisso, pinguior præsumitur hereditas, ac integrum heres præstare tenetur legatum, ut sæpe definivit Sacra hæc Congregatio, & præsertim in *Camerinen. Subsidij Dotalis* 17. Junii 1761, ad II. *Dubium*, in *Burgen. Reductionis* 15. Martii 1777, & in *Jannen. Legati* 15. Decembris 1787, ad I. *Dubium*. In æstimationem sane venerunt, (nemine tamen ex parte legati pii contradicente) domus, vinea, pratium; sed nulla de mobilibus, aliisque per Sacerdotem verisimiliter relictis, habita est ratio. Satis de cetero exploratum non est, quod detrahenda sint ex proprietate bonorum alimentata Catharinæ, cui aliud fortasse possidenti, reliquisse videtur Testator illorum fructum, *accid. possa piti comodamente vivere*. Illudque etiam ponderandum, quod hereditatem accepit Oratrix lucrativo donationis titulo; hereditaria adhuc possidet prædia; ac de levi agitur, licet perpetuo onere Missarum decem.

Deliberare igitur dignentur Eñi Patres.

An, & quomodo sit locus reductioni Missarum in casu &c.

Negative.

*Sess. 25. cap. 4.
de Reform.*

MONTIS FALISCI REDUCTIONIS MISSARUM, Canoniciatum jurispatronatus laicalis, annuique redditus scutorum undeviginti possidet sex ab hinc annis Sacerdos Angelus Andreas Azzaloni in collegiata Ecclesia Valentani; eique annuum est onus Missarum 105.; choralis servitii diebus festis, aliisque Ecclesie festivitatis; subdiaconalis, & diaconalis officii; ac celebrationis novissimæ Missæ per turnum. A tenuitate igitur redditus, suæque paupertate impulsus, EE. Vestris supplicavit pro reductione Missarum ad triginta; eique favens, testatus fuit Eñus Montisfalisci Episcopus in prima informatione de gravi ipsius paupertate, maximaque difficultate recuperandi distracta bona canonicatus, ob inutiles in id per ejus decessorem Portici impensos conatus. Omni insuper vacare di-

dixit alienationum culpa; itaut reliqui Canonici *communi consilio, senserint, concedendum esse, ut de pristino Missarum numero posthac sex tantum & triginta quotannis, ternæ scilicet in singulos menses postulanti Azzolonio celebrandæ supersint.* Et in hac tandem & Ipse fuit sententia, ea tantum addita conditione; ut si quando augeantur bonorum reditus, augeatur etiam pari proportione numerus ipse Missarum.

Iterum deinde rogatus, addidit, nullas præter reditum scutorum 19.; omnino esse, vel esse posse distributiones; quum Canonicus quisque bona tantum possideat primæ erectionis: utilem non esse bonorum emphyteusim, nam hujus contractus ea natura est, ut unum aut ad summum duo pro quolibet centenariio emphyteutæ persolvant; atque ita fructus, qui nunc duplo major, accedente cura & industria ex fundis eruitur, dimidio saltem minueretur: minimeque dubitandum, quin hodiernus possessor canonicatum acceptaverit, sicuti & reliqui omnes ante ipsum, cum annuo præsentis reditu; qui quidem non modo minor factus non agnoscitur, quam antea fuerit, quin immo, quantum licuit, per diligentiam & industriam aliquo quamvis tenui emolumento auctus est.

Statim profecto concedenda non videtur reductio Oratori, qui canonicatum cum præsentis reditu, oneribusque post decessores Canonicos accepit, & per sex annos & ultra retinuit, ut censuit Sacra Congregatio in *Bononien. Reductionis Servitii Chori 16. Junii 1787.* Admodum contra tenue est emolumentum, quod pro choralis percipit servitio. Dempitis enim scutis 12. 75. pro elemosyna Missarum, utensilibus, & collectis, vix annua pro illo remanent scuta 6. 25. Ubi emolumentum autem non respondet oneri, etiam post acceptationem conceditur reductio, ut in *Albinganen. 12. Decembris 1778.*, & in *Anconitana Missarum 20. Aprilis 1782.* Paupertas accedit Oratoris, & gravis etiam circumstantia, quod imminuti fuerint reditus absque ulla ejus culpa. His namque de causis major adhibenda indulgentia, secundum *Perez. de anniv. & capellan. lib. 1. cap. 15. num. 8.*, *Pasqualig. de Sacrific. Miss. tom. 2. quest. 105. num. 1. & 2.*

Quatenus autem annuere placeat pro reductione, deliberandum adhuc de onere reducendo. Oratoris præces sunt pro reductione Missarum: sed alia potius ex ju-

re minuenda onera, *Fagnan. in cap. ex parte num. 34. de consuit., Benedict. XIV. de Synod. diocæs. lib. 13. cap. ult. §. 23.* Maxime quia ob defectum foundationis latet, num de choralis magis servitio sollicitus fuerit Fundator; parumque illi detraheretur, si a diaconali, & subdiaconali officio, aliisque Orator eximeretur oneribus turni.

Respondere igitur Emi. Patres dignentur,

An, & quomodo sit locus reductioni in casu &c.

Esse reducendum onus subdiaconalis, & diaconalis ministerii, nec non celebrandi ultimam Missam per turnum.

*Sess. 22, cap. 6.
de Reform.*

SUTRINA SUSPENSIONIS DOTIUM. Justinus Colelli tamquam fiduciarius heres Antoniaæ Panetti declaravit anno 1671., unam quotannis ex fructibus hereditatis, hisque deficientibus, secundo distribuendam anno dotem scutorum 25., commisitque hujusce dispositionis executionem Xenodochio Tulpharum, cui attribuit quod singulis fortasse superasset annis, integrosque anni redditus post quaternas quasque dotationes. Anno rursus 1701. substituit Paulus Pugnaletti Xenodochium ipsum Lauræ Ambrogetti cum onere tradendi PP. Cappuccinis annuos cados sex cum dimidio vini, & distribuendi quolibet biennio dotem alteram scutorum 25. Consistit potissimum hereditas Panetti in medicamentaria officina, vixque, imminuto ejus fructu, annua attingit scuta circiter 15. Reddit altera Pugnaletti scuta circiter 35., sed in reparandis hereditarijs domibus impensa sunt scuta 470. 55¹

Hisce de Gausis, & ob additum sumptum scutorum 216. pro reparatione Ecclesiæ, pro qua creatus fuit anno 1783. census in sorte sc. 150., pro rata adhuc vigens scutosum 50.; intermiserunt Officiales Xenodochii. ab anno 1780. distributionem dotis Panetti, alteriusque Pugnaletti ab anno 1786. Re cognita, injunxit eis sutrinus Episcopus in pastoralis visitatione, ut Sacram hanc adirent Congregationem, statimque ad præscriptum supplicarunt pro absoluteione quoad præteritum,

ac pro futura dotium suspensione ad decennium . Hactenus expositis Antistes ipse addit , *annuos Xenodochii Tulpharum reditus ascendere ad scuta 364. circiter , onera vero , habita ratione ad decennium , attingere scuta 360. circiter . Sed hæc onera ut plurimum incerta esse , quia pendent a majori , vel minori infirmorum copia .* Atque hinc censet , *ad levamen hujus loci pii admodum pauperibus necessarii indulgeri petitioni posse .*

Facile concedenda non videretur dotium suspensio . Pro illa enim Panetti scuta sunt 15. , quæ si pro annua non sufficiunt , pro bienni tamen exuberant distributione , ad formam declarationis Colelli . Pro altera vero Pugnaletti , quæ singulis distribuenda est bienniis , annua Xenodochium percipit scuta 35. , ideoque detracto etiam legato vini , non parum lucratur . Annuï contra ipsius Xenodochii reditus superant exitum ; eaque idcirco non concurrat justa & rationabilis causa , ob quam piæ Fndatorum dispositiones per diuturnum tempus exequi non debeant , juxta *Sac. Concil. Tridentinum sess. 22. cap. 6. de Reform.*

EE tamen Patrum indulgentiam mereri posset pium opus , cui quid amplius per temporariam dotium suspensionem addi vellet . Res namque est de Xenodochio , de quo optime Sancti Patres , Sacraque sentiunt Concilia , teste *Thomasini. de veter. & nov. Eccles. disciplin. part. 1. lib. 2. cap. 89. & 91.* Maxime , quia ad subsidia dotalia , de quibus agitur , vocatæ sunt puellæ incertæ , quibus propterea nulla fieret injuria , *Rota coram sav. mem. Clement. XIII. decis. 227. num. 2. & 7.* In similibus porro terminis suspensionem dotium concessit Sacra hæc Congregatio in *Romana Suspensionis Dotium 7. Julii 1787.*

Damnari possent Officiales quoad præteritum ad duas ab anno 1787. conferendas dotes Pugnaletti ; aliasque tres Panetti , quæ attenta redituum imminutione , demptisque sumptibus pro conservatione bonorum hereditatis , vix tertio quoque conferri valent anno , cum applicatione redituum favore Xenodochii post quartam collationem . Ad eos vero excusandos gravis urget impensa in reparationem domorum Pugnaletti , ob quam alieno ære gravari debuisset Xenodochium , nisi intermissa fuisset dotium distributio . Illudque accedit , quod non sine gravi ejusdem Xenodochii detrimento

suppleri posset præterita omisso, quum vix ipsius re-
ditus in uno exitum, vel altero excedant scuto. Plura
sane in his terminis sunt absolutionis exempla, ac præ-
sertim in *Siracusana* 7. Februarii 1705. lib. Decret. 55.
fol. 44., & in *Romana Oneris Missarium* 11. Maii 1709.
ad IV. Dub. lib. Decret. 59. fol. 146.

Deliberare igitur dignentur Eïni Patres.

- I. *An, & quomodo sit locus suspensioni dotium in ca-
su &c.*
- II. *An sit consulendum SSmo pro absolutione quoad præ-
teritum in casu &c.*

Non proposita cum sequenti.

*Ses. 25. cap. 11.
de Reform.*

TUDENSIS VISITATIONIS SAC. LIMINUM. Con-
cessæ sunt ab immemorabili tempore in perpetuam
emphyteusim, vel feudum quamplura tudensis men-
sæ episcopalis prædia pro annuo canone quintæ partis
tritici, hordei, millii indici, & vini. Ad hunc igitur
fraudandum canonem diversas emphyteutæ colere con-
sueverunt fructum species; legumina, fænum, linum,
& similia. At ipsorum plerique conscientiaë stimulis
exagitati, tudensem rogarunt Episcopum, ut certam
sibi sive in quantitate, sive in qualitate statueret pen-
sionem, ut cum suis emphyteutis fecit Capitulum.
Veritus tamen Episcopus, ne iuramentum obstat in
sua consecratione præstitum, Pontificiaëque Constitu-
tiones de non infeudando, Vestrum occasione visita-
tionis Sac. Liminum sequenti postulato quæsit or-
aculum.

*Dubium propono a Sacra Congregatione resolvendum. Ad
episcopalem hanc mensam plurimi jure dominii directi
pertinent fuudi, quos ab immemorabili tempore Præ-
decessores mei in perpetuum infeudarunt, vel sub em-
phyteusi perpetua dedere hoc pacto, ut feudatarii eor-
umque successores quintam partem fructuum, tritici,
hordei, millii indici, aut vini; in ipsis fuudis colle-*

ctorum, mensæ episcopali quotannis persolverent; nil tamen ex aliis minoribus fructibus, nimirum ex leguminibus, feno, lignis, glande, lino, & aliis similibus, quamvis ex eisdem fundis percipiuntur. Sub eodem pacto Capitulum Cathedralis Ecclesiæ, Monasterium, Magnates suos fundos antiquitus infeudarunt. Quum autem in separatione quintæ partis multæ lites susciarentur, magnique inde sumptus & dispendia sequerentur, hinc factum est, Capitulum ceterosque iuper relatos cum suis emphyteutis convenisse, ut non quinta fructuum pars, sed certa & in perpetuum præfixa pecunia, sive fructuum quantitas jure feudi quotannis persolvatur. Hinc demum accidit, ut agricolæ episcopalis mensæ feudatarii, qui frequentissime etiam ab aliis dominis sub certæ quantitatis persolvendæ pacto feuda possident, non triticum, hordeum, aut milium in fundis episcopalis mensæ, sed alia spargant semina, fructusque colligant, ex quibus nihil jure feudi persolvitur. Patet jam mensæ episcopalis præjudicium. Igitur multi ex emphyteutis conscientiæ morsibus excitati, a me petierunt, & adhuc petunt, ut sibi successoribusque suis consulam, occasionem fraudis amputando. Quæro itaque a S. Congregatione, an stante juramento in consecratione a me præstito de non infeudando de novo possessiones mensæ episcopalis; stante etiam quadam Pontificia Constitutione, quæ novas infeudationes sub certis prohibet pœnis, possim non quidem de novo infeudare, sed antiqua perpetua feuda sub nova pensione constituere, ut videlicet non quinta deinceps quorundam fructuum pars, sed certa quotannis pecuniæ, sive fructuum quantitas episcopali mensæ a feudatariis persolvatur, quintæ præfatæ parti æquipollens, quæ secundum antiquas infeudationes bona fide præstari deberet?

Novæ ex novis pactis circa substantiam canonis videri possent infeudationes; Petr. ad constit. ambitiosæ sect. 2. num. 54. de reb. Eccles. non alienan., Turricel. cod. tract. cap. 15. num. 18., & seqq., ideoque obstarent Episcopo juramentum, & Apostolicæ Constitutiones, ne eas faciat, cap. 5. de reb. Eccles. non alienan. . Res contra est de utili canonis mutatione, ne Episcopalis mensa fraudetur antiquo; neque de nova agitur, sed veteri investitura, quæ eadem in substantia maneret. Referuntur autem constitutiones Apostolicæ, & ju-

ramentum præsitum a Præfato de non infeudando, Romano Pontifice inconsulto, tantum ad bona, quæ sunt de mensa Ecclesiæ, idest quorum dominium directum & utile est penes Ecclesiam, & sic ad illa, quæ nunquam fuerunt infeudata, non autem ad bona feudalia, seu ab antiquo in feudum dari solita, ut notat Fagnan. in lib.3. Decretal. cap. ex parte de feud. numer.4.

Dubium est.

An liceat Tudensi Episcopo variare qualitatem canonis super bonis emphyteuticis ejus mensæ in casu &c.

INDEX RESOLUTIONUM

*Quæ prodierunt in Causis in Sac. Congregatione Concilii
propositis anno 1791.*

A

A Lienario directi domini bonorum Capituli Feretrani permittitur ob difficultates exigendi canones in *Feretrana* 25. Junii pag. 159.

B

Beneficia duo ecclesiastica, utpote residentialia in eodem Podii Mojani loco, retineri posse declaratur juxta consuetudinem per Sacerdotem Joannem Santoboni absque dispensatione Apostolica, *Sabina* 26. Novembris pag. 238.

C

Canonicalis præbenda, ad quam vocatus fuit *un figlio del Sig. Nicola Marinelli*, post eam ab uno obtentam denegatur alteri illius filio, in *Firmana præbenda* 26. Martii pag. 57. ad I. Dub.

Et ad vicennium applicatur Capitulo oppidi S. Victoris patrono in dimissionem æris alieni contracti pro fabrica Ecclesiæ, *ibidem* ad II.

Canonice Angelo Andrea Azzaloni collegiatæ Ecclesiæ Valentani conceditur ob tenuem præbendam reductio subdiaconalis, & diaconalis ministerii, onerisque celebrandi ultimam Missam per turnum, *Montis Falsci Reductionis Onerum* 17. Decembris pag. 256.

Canonici insignis Collegiatæ oppidi Aricia iterum per referendum in *decessis* obligantur ad integrum recitandum Divinum Officium in Choro diebus festis, non obstante centenaria observantia illud recitandi, nec integrum, diebus tantum solemnioribus; ac rejecti nova instantia de eo saltem recitando diebus festis primæ & secundæ Classis, nec non diebus nataliis undecim Apostolorum, & SS. Conceptionis, Nativitatis, Annunciationis, & Purificationis B.M. Virginis, *Albanen. Serenitatis Christi* 26. Martii pag. 55.

Canonice quatuor collegiatæ Ecclesiæ S. Andreae Apostoli Saviliani, quibus Fundator Michael Angelus Pronetti annuas assignavit Pedemontanas libellas 500. pro quolibet, ut decentius viverent, ob imminutos absque eorum culpa redditus conceditur reductio onerum arbitrio Emi Archiepiscopi, *Laurinen. Reductio* 17. Decembris pag. 247.

Capellania *Carnago* cum onere celebrandi per se ipsum, & intercessendi diebus festis choro in parochiali Ecclesia Bremida, declaratur residentialis in *Papien.* 19. Februarii pag. 45. ad I. Dubium.

Consulendum tamen referribitur *Sanctissimi* pro dispensatione Cæsaris Palestri hodierni Capellani ad implenda onera per alium, & retinendum Archipresbyteratum SS. Petri & Dalmatii Alexandria, ubi adversæ valetudinis causa degit, *ibidem* ad II.

Capellania sacerdotalis *Magnoli* cum onere quotidiani Sacri, conceditur in administrationem favore pauperis pueruli Josephi Antonii Brunaccini prælativæ vocati, donec suscepto clericatu, ad majorem pervenerit ætatem; exclusis Sacerdotibus *Amadei & Bagatoni*, pendente illius instantia nominatis, *Ferulivien. Capellania* 25. Junii pag. 156.

Capellania per Fanensem Episcopum erecta ex pio Missarum legato confirmatur, celebratis Missis 260. in Ecclesia, in qua tumultus est Testator, *Fanen. Capellania* 7. Martii pag. 110. ad I. Dubium.

Ac dimitti non posse decernitur per Sacerdotem Rossetti, qui ad ejus ritulum ordinatus fuit, *ibidem* ad III.

Jus vero nominandi Capellanum, ab illis de Carraris usurpatum, reservatur Episcopo, *ibidem* ad II.

Capellania annui redditus scutorum circiter 40. relicta per Sacerdotem Bitti illi de familia Rozzi, qui ecclesiasticum amplecti vellet statum, non expresso gravatur Missarum onere, in numero præsumendo arbitrio, & conscientia Vicarii Apostolici Rocineti, *Recinnten. Capellania* 27. Augusti pag. 204.

Capellanæ *Gerusi* patronus Franciscus Xave-

- ius Acciajoli, ob assumptam ab ejus auctoribus obligationem solvendi Capellano annua scuta 32. moneta Urbini damnatur ad supplendos ad rem summam imminutioni assignati fundi redditus, in *Nullius, seu Terrae Nonantulae Capellaniae 7. Maii pag. 117. ad I. Dubium*.
- Eique denegatur Missarum reductio, *ibidem ad II.*, utraque confirmata resolutione die 6. Augusti pag. 183.
- Capellaniae Donati redditus, quos Fundator solvi jussit Capellano ex omnibus suis bonis in annuis libellis 150., suppletos esse referibitur per Fratres Pallavicinos dd. bonorum possessores, *Januar. Capellaniae 16. Julii pag. 167.*
- Capellaniae de Gattis fundum constituendum decernitur per familiam Cani, ad quam transferunt bona hereditaria obligata, *Nullius Guastalle 26. Novembris pag. 239. ad I. Dub.*
- Ob bonam tamen fidem constituit SSmo pro absolute quoad prateritam Missarum omnifidionem, *ibidem ad II.*
- Et conceditur ad vitam capellani Petri Cani translatio Missarum Gatti tantum ab Ecclesia parochiali Plebis, in qua ob defectum Sacerdotum difficilis est illarum celebratio, ad alteram Guastalle, ubi idem Capellanus moratur, *ibidem ad III.*
- Capellaniam Martelli, ad quam deputantur patroni Sacerdotem celebrantem contra legem fundationis, conferendam esse decernitur ad illorum nominationem, praefixo per Ordinarium competenti termino ad nominandum, atque excluso Sacerdote Angelotti impetratore, *Ripana Capellaniae 7. Maii pag. 109. ad I. et II. Dubium*.
- Ejusque fructus existentes sub sequestro, investiensos esse favore ipsius capellaniae, *ibidem ad III.*
- Capellaniae quindecim ex designato multiplico erigi jussit Hipolytus Collot in Ecclesia SS. Martyrum Laurentii in Fonte, & Hipolyti, quam regit nobilium Aulicorum Congregatio nuncupata *Urbanis*. Post erectam septimam, obruta est Ecclesia alieno aere ad novas Capellanias extruendas habitationis xdes. Ei igitur juxta discretissimum votum Ermi Pallotta Visitatoris Apostolici univertus redditus Collot, & absolvitur ab omnia reliquarum capellaniarum erectione, *Romana Unionis Redituum 25. Junii pag. 149.*
- Capellanus *Ugocetini* ob justas alienationis bonorum causas absolvitur a caducitate in *Fanen. Capellaniae 29. Januarii pag. 21. ad I. Dubium*.
- Damnatur tamen ad reintegrandam capellaniam juxta votum Episcopi, de eo scilicet, in quo liquidus erit debitor reddita ratione, firmo interim remanente aconomo, *ibidem ad II.*
- Et a passivo dicitur capellaniae patronatu excluditur Antonius Gradari, qui illud de sumebat ab activo, *ibidem ad III.*
- Capellanus de *Pennacchis*, cui onus est celebrandi Sacrum in festivitibus B.M. Virginis, illud celebrare tenetur in festivitibus etiam, quae non sunt de praefixo; non item in illis ab Ecclesia indiditis post erectionem capellaniae. Eximitur vero ab eo supplendo, si occurrit festivitas B. Virginis in diebus Dominicis, aliisque festis de praefixo, *Nullius Ferentilli Visitationis Sacrorum Liminum 19. Februarii pag. 43. ad I. II. & III. Dubium*.
- Capellanus amovibilis Sodalicium S. Siffanii Martiris Tophiae, quem post quadragenariam possessionem abique justa causa dimiserunt Sodales, reintegratur in *Nullius Farsen. Capellaniae 6. Augusti pag. 183.*
- Capellanus de *Ceccarellis* absolvitur ob tenuitatem reddituum ab injuncto ludimagistri munere in oppido Vici, in quo alter cum stipendio Communitatis manus illud exercet, *Alatrina Reductionis Onerum 27. Augusti p. 202.*
- Capellani de *Orca*, qui tres per se ipsos celebrare tenentur hebdomadales Missas, damnantur ad eas per alios supplendas in casu infirmitatis, *Civitatis Plebis Visitationis Sacrorum Liminum 27. Augusti pag. 200.*
- Choralis servitii reductio denegatur Aldebrando Leoni Canonico Collegiatae S. Leonardi oppidi Massati, qui sufficientes habet redditus, *et sine Reductionis Servitii Chori 27. Augusti pag. 206.*
- Chori vacationes ob insalubritatem aeris, reddituumque tenuitatem conceduntur ad tres anni menses Capitulo Pultoviensi, cui ex institutione Collegiatae quotidianum incumbere servitium, cum obligatione tamen interessendi Divinis Officiis in diebus Dominicis, Adventu, Quadragesima, & octavis privilegiatis; non absenti eodem tempore ultra tertiam Capitulium partem; & praestandi in memoria institutionis continuum servitium primo possessionis Canoniciatum anno, juxta votum Apostolici Nuntii Polonae, *Floren. Servitii Chori 19. Februarii pag. 39.*

D

Dotale subsidium Innocentii Raimundi Masteti a *Sanctissimo* impetratum per Candidam Posthumii Testatoris consanguineam, licet in nullo ex quatuor designatis Monasteriis Urbis, sed in pia Sublaccensium Magistrarum domo viveret, ac permaneret; si per executionem gratiae tribuatur, excludit Maria Candida Liberati, aliisque puellis consanguineis, *Romana, seu Nullius Sublacen. Legati 26. Martii pag. 62. ad I. & II. Dubium*.

Dotale subsidium sextorum 600. relicum a Jacobo Francisco Tellarini pauperi filiae Civis consularii Lugii, denegatur Com. Virgilio Manzoni, licet consulario, qui illud postulabat pro quatuor ejus filiabus de congrua dotis aliunde provisis, reservato ei jure pendendi

rendi dict. subsidium ad formam fundationis, a Lugensi nempe Congregatione per Testatorem deputata, *Inclen. Doti 26. Novembris pag. 233.*

Dotalis subsidii cumulus conceditur ad summam scutorum 200. Rosæ de Archangelis Fundatoris confanguineæ, licet diviti, ob unam requisitam confanguinitatem, *Nullius Terre Pontiani Subsidii Dotalis 29. Januarii pag. 21.*

Dotalia subsidia Camilli Beccari iterum per rescriptum *in decisis* præstantia esse decernitur Nobilibus Puellis ab eo descendentibus ad formam donationis anni 1617, ex bonis etiam postea quæsitis: eis rursus quoad præteritum deberi, quæ requisitis prædita, dotem petissent, dum adhuc erant innuptæ: & his tandem deficientibus, conferenda esse puellis extraneis ad formam ejusdem donationis, *Cæsenaten. Subsidiorum Dotalium 19. Februarii pag. 38. ad l. Dubium.* Adiditurque quoad fructus præteritis declaratio, deberi nempe ab anno 1773. ad quem eos distributos tenuit Episcopus, juxta liquidationem coram Ordinario faciendam, dilata resolutione quoad personas, quibus debentur, *ibidem ad II.*

Dotalia subsidia per fortiorum distribuenda a Lucensi Sodalitio SS. Crucifixi nuncupati de Bianchi filiabus Sodalium, & in eorum defectu puellis Civitatis ex testamentis Zita Manfi Bernardi, & Anroniæ Sarcelichi, & pluribus abhinc annis non distributa, eaque etiam devoluta, & devolvenda, inveniendæ esse præscribitur favore utriusque legati pii, non retardata sortitione per annis 1789. 1790. & 1791. *Lucana Subsidiorum Dotalium 28. Maii pag. 129. ad l. Dubium.*

Futurem vero illorum distributionem, quam Sodales fugiebant ad ipsorum nominationem, faciendam esse ad formam utriusque testamenti, *ibidem ad II.*

Dotalia subsidia Carlo Haxia, puellis confanguineis relicta, quæ ad reparandam hereditariam domum suspensa fuerunt Apostolica auctoritate ab anno 1765. ad annum 1786., conferenda esse statuitur in antiqua summa scutorum melicentium 89. puellis innuptis pro qualibet, & in summa scutorum 51. per reparacionem aucta, unicuique ex sex puellis nuptis durante suspensione, & de licentia Episcopi, *Meleontana Subsidiorum dotalium 6. Augusti pag. 183.*

Dotalium subsidiorum Perla præmatua collatio, facta per Sodalitium S. Caroli Montis Falisci, aliis infelicis executoribus testamentariis, irritatur juxta votum Episcopi, exceptis nempe puellis confanguineis Fundatoris, alitque extraneis jam nuptis sub illorum spe in Domino, vel seculo, & quæ sponsalia contraxerunt, vel habitum assumpserunt monasticum, dummodo intra annum in Domino, vel seculo nubant, *Monti Falisci Subsidii Dotalium 19. Iovarii pag. 37. ad l. Dubium.*

In futurum vero conferenda esse decernitur

1000. LX.

cum interessentia Episcopi, vel ejus Vicarii, servato quoad illorum quantitatem testamento Perla, *ibid. ad II.*

Ac deberi subsidium Mariannæ Polidori Testatoris confanguineæ, quæ illud ante contractum matrimonium petiit, & ob præmatuaras collationes consequi non potuit, *ibidem ad III.*

Dotalium subsidiorum cumulus denegatur filia Caroli Stampeggi, qui non tenuit a Fundatore habet fideicommissum, ac sua etiam possidet bona, *Affiten. Subsidiorum Dotalium 7. Maii pag. 110.*

Filiabus item patroni, quæ congruis aliunde provixæ sunt dotibus, *Lucana Subsidii Dotalis 17. Septembris pag. 213.*

E

Ecclesiæ Cathedralis Balneoregionensis reparatio iterum per rescriptum *in decus* retunditur in decessorem Episcopum Aluffi, sub quo factici cepit, juxta mitiorem peritiam Termini, contentam de mandato Emi Antamori Visitatoris, *Balneoregion. Ecclesiæ Cathedralis 28. Maii pag. 129.*

Electio præventiva Joannis Baptistæ Cagnini ad hereditatem Fioravanti, facta per Sodalitiam SS. Sacramenti, & Rosarii oppidi Melanæ pendente recurfu Fabri Borghi ad *Santissimum*, irritatur in *Ferrariensi Hereditatis 15. Januarii pag. 8.*

Emphyteusis prædiorum S. Maris Rotonda, & Case Lonæ permittitur ob evidentem utilitatem Capitulo S. Bartholomæi Murriavallium, salvo jure sextæ, *Teramana Emphyteusis 15. Januarii pag. 6.*

Emphyteusis abbatialis bonorum S. Maris in Siria, & S. Gaudentii, vulgo *della Barbara*, quæ locari consueverunt pro annuis scutis 3150., conceditur, salvo jure vigesima & sexta, Marchioni Aloyisio Herculani pro canone scutorum 3735., alitque utilibus pactis, excluso Josepho de Grandis minus idoneo, licet obtulisset canonem scutorum 3780., *Senogallien. Emphyteusis 29. Januarii pag. 25. et 16. Aprilis pag. 83.*

Ecclesia. Vid. Canonialis Præbenda.

Emphyteusis. Vid. Alienatio.

Episcopus. Vid. Ordinatio. Seminarium.

I

Irregularitas contracta per homicidium ad propriam defensionem, remittitur sacerdoti Andree Bon cum clausula, dummodo non celebret in loco patrum criminis, *Vicentina Irregularitatis 15. Januarii pag. 1.*

Irregularitatis dispensatio semel & iterum denegata, prævio recessu a decisis, conceditur Sacerdoti Marco de Mattia, qui Clericum An-

egium Biscontini ad propriam defensionem interfecit, quinquentium pœnitentiam egit, & ab Episcopo commendatur, *Concordien. Dispensationis ab Irregularitate* 15. *Januarii pag. 15.*

Iterum vero denegatur Sacerdoti Gervasi, qui homicidium a biennio commisit in rixa, *Lunen. Sarzanen. 7. Maii pag. 110.*

Nec non Sacerdoti Petro Josepho Vancoolwyck, qui a mensibus septem homicidium commisit voluntarium in causa, *Leodien. Irregularitatis* 17. *Decembris pag. 252.*

Et per rescriptum expellet, differtur Sacerdoti Marco Benedetti, qui facinorosum Sebastianum Tomci ad propriam defensionem interemit, *Feretrana Irregularitatis* 28. *Maii pag. 142.*

L

Legatum relictum a Marchione Vincentio Justiniani consanguineis, qui acta contra infideles militant, denegatur supranumerario Pontificiarum Treremium Signifero Antonio Justiniani, ob insufficientem etiam redditum, *Romana, seu Chien. Legati* 7. *Maii pag. 109. ad I. II. & III. Dubium, & 27. Augusti pag. 199.*

Legatum manualium Missarum ex pretio duplicis vineæ, & oliveti, relictum a Francisco Rosas, in perpetuum commutatur capellaniam favore descendentiæ a Margarita, & Maria Bianca Riva Rosas illius consanguineis, *Turrutana* 28. *Maii pag. 131. ad I. Dubium.*

Non permittitur vero alienatio vinearum ad redintegrandum de sumptibus litis Procuratorem Cause piæ, qui eas cum oliveto post sexagenariam usurpationem a dictis Sororibus vindicavit, & reliquam investendam summam in censibus, *ibidem ad II.* Sed expensarum reintegracionem faciendam esse decernitur ex collectis, & colligendis fructibus, *ibidem ad III.* Et denegatur alteri ex dictis sororibus claude, sed non pauperi elemosyna, *ibidem ad IV.*

Legatum Joannis Ghezzi in piis Causis erogandum, quod atenta repudiatione decessoris Parochi S. Martini, devolvi debuit ad heredem, per transactionem a Sacra Congregatione approbatam æquis dividitur partibus inter heredem, & hodiernum Parochum, demando investimento medietatis summe favore parochialis Ecclesiæ, *Firmans Transactionis* 28. *Maii pag. 138.*

Legatum Missarum 40., & alterius cum cautu in die decollationis S. Joannis Baptiste, nec non indefinitæ distributionis panis eodem die pauperibus omnibus, ad donum Jo. Baptiste Matcagni legantis concurrentibus, ob plura executionis incommoda reducitur ad totidem Missas diebus Dominicis & Festis intra an-

num cum elemosyna quolorum 20. pro qualibet, & ad distributionem panis pauperibus dumtaxat Parochiæ, juxta votum Emi Archiepiscopi, in *Bononien. Commutationis Voluntatis* 17. *Septembris pag. 221.*

Legati Jacobi superextantes fructus in summa feutorum 257., qui erogandi essent in edificium Ecclesiæ Congregationis S. Mariæ Gaudii, & S. Apolloniæ Civitatis Bononiæ, & in celebrationem Missarum, applicantur eidem Congregationi in edificium Sacrarii & Oratorii absque onere redintegrationis, juxta votum Emi Archiepiscopi, in *Bononien. Commutationis Voluntatis* 28. *Maii pag. 130.*

Legata Taddei, & Campi manualium Missarum commutantur in perpetua ad taxam perpetuæ favore pauperis Plebanie S. Angeli Castris Deruæ, in *Perusina Commutationis Voluntatis* 15. *Januarii pag. 1.*

Legata Missarum Maffetto, & Bertetti applicanda non esse rescribitur Congregationi Charitatis oppidi Ulpiani in subsidium pauperum, *Hiporegien. seu Eporedien. Applicationis Bonorum* 17. *Septembris pag. 224.*

Vid. Capellania.

M

Matrimonium metu contractum per catholicam Mariannam Macinista cum Michaele Splittergerber catholico coram Capellano alienæ Samoxlescentis Parochiæ de aserta licentia Parochi Camensis, ac per tres etiam menses vi metueque consummatum, relinquitur ex hastenus deductis in statu validitatis, quam de non concessa Capellano licentia ex attestacionibus dumtaxat extrajudicialibus constet, *Gnesnen. Nullitatis Matrimonii* 15. *Januarii pag. 1.*

Matrimonium plures per menses non consummatum cum Angela Benedicta Gherardi ob impotentiam Nicolai Constantini Ferri (quam extrajudicialibus insiciantur Periti) indigere rescribitur experimento triennali in domo viri, *Jansen. Matrimonii* 16. *Aprilis pag. 84.*

Missæ cum cantu in die S. Catharine Virginitis & Martyris, pro qua Julius Lavorius certum assignavit stipendium Capitulo S. Mariæ de Via lata Urbis, declaratur immunis ab applicatione, quam Testator, ut de aliis fecit Missis, non expressit, *Romana* 29. *Januarii pag. 25.*

Missæ quotidiana, ad quam tenebatur Capellanus de Oebis in Ecclesiâ Cathedrali Aquis, ad hebdomadales reducitur Missas tres, quæ ob tenues redditus celebrari dumtaxat consueverunt; eademque ratione reducitur chorale servitium ad dies festos de præcepto, cum dispensatione Præpositi Cathedralis, & Capellani Ferdinandi Chiabrera ad duo residentia lia sub eodem tecto, *Aquen. Reductiois Operum* 19. *Februarii pag. 37.*

- Missa, quam diebus festis de precepto ex fructibus capitalis feutorum 500. celebrari iussit Raimundus de Balconibus in suburbano Sacerdotio Paroecia S. Angeli de Cellis, non obstante penitente elemosynâ, & Sacerdotum discolitate, ad aliam non transferitur Ecclesiam ob commodum Populi, *Perusina Translationis Missæ 25. Junii pag. 149.*
- Missa cum cantu primis eiusque mensis Dominicis, qua Capitalium Urbaniensis Cathedralis gravatur, reducitur ob tenue emolumentum ad lectam; denegatur tamen reductio quoad alteram celebrandam Dominicis tertiis, pro qua annua sunt scuta 20., *Urbanien. Reductionis Missarum 6. Augusti pag. 183.*
- Missa quotidiana celebranda ex dispositione Jacobi Antonii de Vallore Belleto in suburbano Oratorio S. Jacobi oppidi Galliani, transferitur per quinquennium ad Parochialem in gratiam Clerici Taddinii hodierni beneficiati, ob difficultatem Sacerdotum, qui illuc ad eam celebrandam accedant; celebrata tamen Missa in festo S. Josephi in Oratorio, *Novarien. Translationis Missæ 6. Augusti pagin. 193.*
- Missæ translatio a diebus festis ad feriales denegatur March. Benedicto Cianconi, qui pinguem a Fundatore habet primogenituram, licet antiqua non sufficiat elemosyna, *Spolitana 26. Novembris pag. 233. ad I. Dub.*
- Ec ob eam cum certo emolumento demandatam, locum esse decernitur applicationi, juxta septuagenariam etiam observantiam, *ibidem ad II.*
- Missæ hebdomadalis reductio denegatur Joanni, alitque de Turre, qui oneri paria habent Fundatoris bona, *Nullius Nonantule 17. Decembris pag. 247. ad I. Dub.*
- Locum vero non esse declaratur illius applicationi, ob hanc remissam arbitrio Capellani; *ibidem ad II.*
- Missæ annuæ 474., ex pluribus legatis celebrandæ in diversis Cinguli Ecclesiis, reducuntur ob imminutos redditus ad Missam quotidianam, subrogato novo fundo in locum alterius ex prædiis alienati, *Cingulana 29. Januarii pag. 228.*
- Missam unam pro Populo applicandam esse decernitur a duobus Parochis, qui unam regunt Parochiam S. Egidii Tularum, omniaque promissive administrant, *Saraina Missæ pro Populo 16. Julii pag. 170.*
- Missarum reductio conceditur ob imminutos redditus Sodalitio Disciplinantium S. Crucis Ceriviarum ad manuale, computato reddito fundi acquisiti ex libellis 200. Lauræ Duto, & fructibus evisci census, quem Sodalitium subrogavit in locum prædii relicti a Joanne Duto, *Possanen. Reductionis Missarum, et Absolutionis 29. Januarii pag. 21. ad I. Dubium.*
- Et consilium Sanctissimo pro absolutione Sodalium ab omnia illarum celebratione, celebratis Missis centum, *ibidem ad II.*
- Missarum quoque reductio conceditur præ tenui
- reditu Capellanis Ravennæ ad taxam Concilii Romani in *Urbetiana Reductionis Missarum 16. Julii pag. 173.*
- Missarum reductio denegatur Capellano de *Santis*, & de *Maiolis*, qui Capellanas cum illarum onere accepit, & que illud cum sufficientibus redditibus amplevit, *Tyburina Reductionis Missarum 26. Martii pag. 55.*
- Beneficiario rursum S. Rosarii Vallis Formaticæ, cujus Communis ex erectione beneficii supplere tenetur imminutos redditus, *Novarien. Reductio 26. Martii pag. 55.*
- Parocho item Villæ Collium, qui sufficientes habet fundos, *Mstilicen. 16. Aprilis pag. 83.*
- Clerico insuper Antonio Mariæ Bollani passive vocato ad Capellaniam Coppo, qui nedum pares oneribus habet redditus, sed feda etiam superlucrat viginti, *Segusien. Reductionis Missarum 16. Aprilis pag. 83. ad I. Dubium.*
- Eique denegantur etiam vacationes a celebratione, excepto casu infirmitatis, & exemptio ab applicatione, *ibidem ad II.*
- Francisco Antonio iterum de Veiga Cabral, qui per impetratam a Rev. Fabrica S. Petri compositionem onus agnovit, & heres eorum, qui bonorum partem distraxerunt; nec inopia laborat, *Brigantien. 25. Junii pag. 149.*
- Nec non Canonico Theologo Sarinatenis Cathedralis, qui sufficientem præbendam cum onere accepit, *Sarinaten. Reductionis 25. Junii pag. 162.*
- Missarum quoque hebdomadaliu trium reductio denegatur Parocho S. Petri Caveentis, qui annuum habet redditum feutorum 79. monete romane, *Novarien. Reductionis Onerum 16. Julii pag. 179.*
- Capellanis pariter Collegiatae Ecclesiæ S. Stephani Lavantiæ, ut Divinis assisterent Ecclesiæ officis, ad que non tenentur non præbendati illius Canonici, *Januen. 6. Augusti pag. 191.*
- Et possessori Canonice Gibellini, qui post centenariam decessorum observantiam, cum eodem onere & reddito præbendam accepit, *Novarien. 27. Augusti pag. 199.*
- Missarum, & choralis servitii reductio denegatur Capellano Tabozzi, qui pares oneribus habet redditus, *Novarien. Reductionis Onerum 17. Septembris pag. 215.*
- Missarum etiam reductio denegatur Innocentiæ Vaselli, que bona possidet Fundatoris absque inventario, *Nullius Trium Fontium Legati 17. Decembris pag. 254.*
- Missas S. Gregorii, quas in perpetuum cum pingui fundo prescripsit Hieronymus Carclani Olivetanis Patribus Monasterii S. Michaelis in Balco, omnino celebrandas esse decernitur, non obstante inventaria consuetudine celebrandi simplicem Missam quotidianam, *Congregationis Olivetanæ. Maii pag. 110. ad I. Dubium.*

Attenta vero bona fide, consulendum referibitur *Sanctissimo* pro abolitione dictorum Patrum ab omnia Missarum S. Gregorii celebratione ad cathedram, *ibidem ad II.*

Missas hebdomadales quatuor, in quibus pro se fieri iussit Christophorus Grassi commemoracionem & oracionem, applicandas esse decernitur in *Mutinen. Applicationis, & Reductionis Missarum 16. Julii pag. 177. ad I. D. b.*

Et ob sufficientes beneficii redditus denegatur illarum reductio, *ibidem ad II.*

Missas Capellanie *Frontiis*, iamdiu ob imminutos redditus ad manualem redectas sub conditione, ut si quando illi auergerentur, auergeretur quoque illarum numerus, licet aliquantulum modo aucti sint redditus, ad eam tamen celebrandas esse declarat manualem, quam in Diocesi Eugubina requirit imminutus Celebrantium numerus, quoad suburbanam presertim Ecclesiam B. M. Virginis de Ponte, in qua fieri debet celebratio, iuxta votum Episcopi, *Eugubina 27. Augusti pag. 199.*

Missas. Vid. Capellania. Capellanus. Legatum.

O

Ordinatio Marci Antonii Pettiroffi subditi Camerinenfis Archiepiscopi, permittitur Episcopo Sutirino, in cujus Diocesi sufficiens habet beneficium, *Camerinen., et Sutrina Ordinationis 17. Septembris pag. 213.*

P

Parochia S. Christophori di *Chiapeto*, quæ diu unita fuit alteri S. Gregorii, iterum ab ea ob distantiam loci, viæque difficultatem separatur, *Placentina Dismembrationis 28. Maii pag. 136.*

Parochialis Ecclesie S. Felicitatis Villæ Casachie iuspatronatus, ob auctos in præteritum tenues ejus redditus, novas oblatas largitiones, & futurarum spem, conceditur Comitissæ Antonie Riccheri Montanari in *Parmen. Juspatronatus 6. Augusti pag. 184.*

Parochie rurali S. Mariæ de columna, a pluribus annis præ tenuitate reddituum vacanti, consulitur per decennem reductionem Missarum 104. uniti beneficii S. Annæ, celebratis annuis Missis quatuor infra octavam omnium Defunctorum, *Montis Falisci Reductionis Missarum 17. Septembris pag. 213.*

Parochiali & Collegiata Ecclesie SS. Conceptionis Villæ de *Portomaso* tenues uniuertus redditus dissoluæ Sodalitii, iamdiu in ea sub eadem B. Virginis invocatione erecti, tot in locum Missæ, quam ex deuotione canere consueverat Sodalitium singulis Sabbathis, celebratis Missis lectis, *Pharaonen. Unionis 16. Julii pag. 164.*

Eique ad decennium applicantur in annua summa scutorum circiter 43. elemosinæ Missarum; quarum perpetuo onere gravatur, quateus ad reparandum illius ædificium non

in æquatur alii melius a Sac. Conc. Tridentino præscriptæ, *Eadem Applicationis 17. Septembris pag. 213.*

Parochie pauperi S. Pancratii Murinæ uniuertus Beneficia SS. Genuniani, & Domnini, ex ignotis Fundatoribus erecta in Cathedrali Ecclesia mutinenfi cum annuo cuique onere Missarum 36., ac præ tenui reddito vacanti; itemque Parochie Casalibi beneficium alterum S. Sebastiani erectum in eadem parochiali Ecclesia cum annuo onere Missarum trium, reductis etiam Missis ad taxam perpetuæ, *Mutinen. Unionis & Reductionis 26. Novembris pag. 236.*

Parochus S. Michaelis Archangeli Oppidi Stangolagalli, post competentem ex firmatione status Parochie redditum ultra summam scutorum centum, dimititur ad solvendam medianam annuatim pro fabrica Verulanæ Ecclesie Cathedralis ad formam Constitutionis *Pius & M. seruoris Dominus Benedicti XIII., Verulanæ Melie Annate 19. Februarii pag. 38.*

Parochus. Vid. Matrimonium.

Patronus. Vid. Capellania.

R

Reductio. Vid. Canonici. Capellania. Chorus. Legatum. Missa.

S

Seminarii erectio in Finhelensi Diocesi demandatur iuxta votum Apostolice Lusitanæ Nuntii, cum annuis nempe scutis 500. per Episcopum oblati ex Episcopali mensa, & cum applicatione redundantium Decimarum, quas Lusitanus Rex Emmanuel assignavit fabricæ Ecclesiarum Simacovæ, *Finhelens. Erectionis Seminarii 15. Januarii pag. 11. ad I. Dubium.*

Ac pro ejus administratione deputandos esse decernitur graviores & seniores de Clero loco deficientium Capitularium, ad formam in reliquis Sac. Conc. Tridentini, *ibidem ad II.*

T

Transactio inita per Sodalitium Planctus Fulginæ cum Claudio Seracchi, ejusque nepte Eleonora nupta Christiano de Rubéis, super controversa illius substitutione ad prelegatum scutorum 24. mil., & reliquam hereditatem scutorum 6000. Hyacinthi Seracchi, ita approbatur, ut consequi debeat Sodalitium post obitum Claudii scuta 3000. investienda cum onere quotidiani Sacri ad formam testamenti, & interim fructus compensativos ac si investita essent in Locis Montium, aliaque scuta 2000. post omnem extinctam progeniem Eleonoræ, *Fulginaten. Concordia 26. Martii pag. 65.*

Vid. Legatum.

I N D E X

C O N C L U S I O N U M .

*Quae adnotatae sunt in foliis Causarum
anni 1791.*

A G N A T I O .

Agnationis contemplationem non probant simplices conjecturae, pag. 71. §. *Pauca.*
 Praecipuum contemplatae agnationis argumentum est femininarum exclusio per modum regulae, *ibidem.*
 Simplex masculorum mentio praedilectionem denotat masculini sexus, *ibidem.*
 Distincta feminarum vocatio post defectam lineam masculinam rigorosam inducit masculorum vocationem, pag. 72. §. *Ex pluribus.*
 Linea est collectio personarum ab eodem stipite descendens, gradus continens, & numeros distinguens, *ibidem.*

A L I E N A T I O

Alienatio est, directi domini abdicatio, pag. 161. §. *Res.*
 Ideoque in cessione directi domini Ecclesiae evidens requiritur utilitas, *ibidem.*
 Pluries ex utilitate eam permittit Sacra Congregatio, *ibidem.*
 Alienans bona Ecclesiae tenetur ad redintegrationem, pag. 23. §. *Alienationum.*
 Et in poenam incidit caducitatis, pag. 23. §. *De veritate.*
 Concurrente tamen dolo, & fraude, pag. 23. §. *Probat.*

B E N E F I C I U M

Beneficium curatum est residentiale, pag. 239. §. *Quod singula.*
 Beneficii fundatio esse potest diversa ab erectione, pag. 31. §. *De observantia.*
 Servari debet lex, ejus erectionis, pag. 53. §. *Quatenus.*
 Commutare voluisse non censetur Summus Pontifex statum beneficii, nisi expresse declaraverit, pag. 43. §. *Opus.*
 Dispensatio ad duo beneficia incompatibilia conceditur ex necessitate, vel utilitate Ecclesiae, meritisque petentis, pag. 43. §. *Quoties.*
 In ea petenda fieri debet mentio prioris beneficii, pag. 43. §. *Opus.*
 Beneficii naturam sapit patrimonium sacrum, pag. 239. §. *Quod singula.*

Conferri valent plura beneficia, ubi satis non est unum ad congruam Beneficentiae, pag. 238. §. *Exposita.*
 Praesertim si non sint sub eodem rectore, *ibidem.*
 Et residentialia, *ibidem.*
 Instituentus in beneficio qualificatus, pag. 59. §. *Sub primo.*
 Beneficiarius. Vid. Chorus. Residentia.

C A D U C I T A S

Caducitatis poena declaratoriam requirit sententiam, pag. 10. §. *Prævisum.*
 Non incurritur per recursum ad S. Sedem, pag. 61. §. *Non adversantur.*
 In eam incidit alienans bona Ecclesiae, pag. 23. §. *De veritate.*
 Concurrente tamen dolo, & fraude, pag. 23. §. *Probat.*

C A P E L L A N I A . C A P E L L A N U S

Capellania est onus celebrandi Missam in aliqua Ecclesia, seu Capella, pag. 205. §. *Licet.*
 Indefinite instituta declaratur ab altera cum onere Missarum, *ibidem.*
 Ob relativa praesertim verba *comprehensivè*, *ibidem.*
 Missarum contra designatio quoad unam capellaniam, discretivam inducit quoad alteram, in qua non sunt expressae, pag. 206. §. *Ponderandum.*
 Ea tamen in dubio capienda interpretatio, quae magis faveat intentioni Fundatoris, pag. 205. §. *Licet.*
 In statuenda capellaniae qualitate, spectari potissimum debet voluntas Fundatoris, pag. 91. §. *Si Sacerdos.*
 Talis censetur Fundatoris voluntas, qualis expressa est in erectione capellaniae, pag. 119. §. *Institui.*
 Non repugnat quod laicalis sit quoad nominantem, sacerdotalis quoad nominatum, *ibidem.*
 Sacerdotalis est capellania, ubi Sacerdotis qualitas ipsum respicit collationis actum, pag. 157. §. *Respicit.*
 Vel concepta sit nominatio Sacerdotis per ver-

ba negativa, pag. 158. §. *Qui puerulum*.
 Dispensatio Clerici sacerdotalem supponit illius
 qualitatem, pag. 157. §. *Rescripti*.
 Prælatio consanguinei ad capellaniam locum
 habet ceteris paribus, pag. 158. §. *Facile*.
 Et in concursu præferri debet extraneus habilis
 consanguineo inhabili, *ibidem*.
 Facile ad obtinendam sacerdotalem capellaniam
 concedenda non est aratis venia quinquenni
 puerulo, qui nec capax est clericatus, pag. 158.
 §. *Facile*.
 In præjudicium præsertim juris alteri quæsit, *ibidem*.
 Ob gravem tamen consanguinei paupertatem
 collata quandoque fuit capellaniam sacerdotalem
 infanti, pag. 158. §. *Qui puerulum*.
 Capellaniam in patrimonium sacrum assignata
 gravari nequit quotidiano Sacro, pag. 206.
 §. *Ponderandum*.
 Obtinere valet laicalem capellaniam etiam
 scœnina, pag. 95. §. *Si Sacerdos*.
 Capellaniam redditu taxative assignati suppleri
 non debent ex aliis Fundatoris redditibus, pag.
 118. §. *Re*.
 Capellanus simpliciter amovibilis removeri ne-
 quit sine iusta causa, pag. 176. §. *Removeri*.
 Potest tamen amovibilis ad nutum, *ibidem*.
 Sacrum celebrare non tenetur Capellanus infir-
 mus, pag. 81. §. *De vacatione* pag. 200. §. *Dubi-
 um*.
 Supplere tamen debet per alium, si infirmitas sit
 diuturna, pag. 201. §. *Licet*.
 Alii brevem censent infirmitatem dierum
 octo, aut decem: alii unius mensis: alii die-
 rum quindecim, juxta sententiam Sac. Con-
 gregationis, *ibidem*.
 Si Fundator vero excepti casum impedimenti
 relative ad celebrationem Missarum, tunc ne-
 que tenetur supplere per alium, pag. 200.
 §. *Dubium*.
 Abstineri etiam quandoque valet a Sacro ex ho-
 nestate, vel devotione, *ibidem* pag. 81. §. *De
 vacatione*.
 Semel nempe in hebdomada, *ibidem*.
 Applicare tamen nequit diebus vacationis Sa-
 crificium pro se ipso, vel aliis accepto sti-
 pendio, *ibidem*.
 Qui ob injuriam Patronorum contradictionem
 non obtinuit capellaniam, consequi debet
 illius fructus ab initio, pag. 97. §. *Delibe-
 rantium*.
 Fructuum contra perceptio sequela est pos-
 sessionis, *ibidem*.
 Ideoque decursi ante possessionem appli-
 cari potius debent capellaniam in augmentum
 ejus dotis, *ibidem*.
 Capellanus. Vid. Missa.

C H O R U S

Ex veteri disciplina quotidie recitare tenebatur
 Beneficiati Divinum Officium in choro, pag.
 141. §. *Consuetudo*.

Sacrum Conc. Trid. vacationes indulget trium
 mensium, *ibidem*.

Salvis tamen consuetudinibus, quæ mino-
 res scilicet induxissent vacationes, non quæ
 nullas, *ibidem*.

Quotidie in Collegiata insigni recitandum est
 Divinum Officium in choro, exceptis vaca-
 tionibus conciliaribus, pag. 56. §. *Quoad*.

Ob infalubritatem aeris ampliari solent vaca-
 tiones, pag. 41. §. *Ponderanda*.

Cavendum vero, ne major Canonicozum
 pars eodem absit tempore, pag. 42. §. *Diffi-
 cultas*.

Ob tenuitatem etiam redditum reducitur servi-
 tium chori, pag. 41. §. *Ponderanda*.

Excepto tempore Adventus, Quadragesi-
 mæ, & solemniorum Festivitatum, *ibidem*.

COMMUTATIO VOLUNTATIS.

Exequenda est ultima voluntas, pag. 104. §. *Ex-
 pressa*, pag. 123. §. *Evium*, pag. 259. §. *Facile*.

Et meliori quo potest modo, pag. 43. §. *Ad se-
 cundum*.

Caute idcirco procedendum in ea commutanda,
 pag. 114. §. *Deliberandum*.

Et iusta tamen causa commutatur, *ibid.* pag. 223.
 §. *Ex relictis*, pag. 226. §. *Ex ipsa*, pag. 228.
 §. *Facile*.

Iusta commutandi causæ sunt necessitas, utili-
 tas, pietas, incommodum, vel majus com-
 modum, pag. 223. §. *Ex relictis*.

Paupertas quoque consanguinei Testatoris, *ibi-
 dem*.

Commutare nequit Episcopus ultimam volunta-
 tem ordinaria auctoritate, pag. 114. §. *Delibe-
 rantium*.

Vid. Legatum.

D O S

Relicta censentur dotalia subsidia puellis pau-
 peribus, pag. 19. §. *Ueffe*.

Non conceditur illorum cumulus, nisi pauperi-
 bus, *ibidem*.

Satis est paupertas relativa, pag. 211. §. *No-
 minare*.

Vocatis puellis debentur jure actionis, pag. 19.
 §. *Jus*.

Ideoque ad honestatem, pag. 106. §. *Omni*.

Dos congrua dimittenda est ex viribus pa-
 terni patrimonii, solitoque familia, pag. 211.
 §. *Levi*.

Subsidiaria vero ad necessitatem, *ibidem*.

Ubi unum Testator in puellis dotandis expressit
 requisitum consanguinitatis, noluisse cen-
 setur alterum paupertatis, pag. 19. §. *Jus*, pag. 311.
 §. *Petitioni*.

Ad dotalia subsidia incertis puellis relicta, præ-
 ferri debent Fundatoris consanguineæ, pag.
 106. §. *Prove*.

Nulla enim puellis incertis sit injuria, pag.
 107.

157. §. *Gratiam*, pag. 211. §. *Nominare*, pag. 252. §. *Jam*.

Et sique pauperibus conceditur etiam illorum cumulus, *videm*, §. *Omnino*.

Providere enim voluisse præsumitur Testator suas consanguineas de congrua dote cit. §. *Favere*.

Nec raro desecit Sac. Congregatio a litera testamenti, ut pauperibus consulere puellis consanguineis, pag. 232. §. *Jam*.

Fundatoris vero voluntas erga consanguineas, non trahitur ad extraneas, pag. 211. §. *Tenui*.

Perpetua ampliorum dotium utilitas præferenda est presentium puellarum subsidio, pag. 122. §. *Primo*.

Facile concedenda non est præmatura dotis collatio, pag. 30. §. *Bona*.

Dotalia subsidia ante contractum matrimonium devoluta, iterum sunt distribuenda, pag. 122. §. *Primo*.

Dotalis subsidii petitio non admittitur post contractum matrimonium, pag. 189. §. *Non obsecra*.

Prodest tamen, si facta fuerit ante contractus nuptias, pag. 31. §. *Petitioni*. pag. 190. §. *Urget*.

Consequi nequit dotale subsidium puella requisiti destituta, pag. 64. §. *Nisi*.

Requisita expressa in posteriori parte testamenti derogant prioribus, *ibidem*.

Et quandoque præfertur vidua, *ibidem*.

Collatores dotium privati non debent eorum jure absque culpa, pag. 232. §. *Notandum*.

Nominare valet Patronus proprias filias, qua requisiti polleant foundationis, pag. 211. §. *Nominare*.

ECCLESIA

Locupletari non debet cum aliena jactura, pag. 141. §. *Clarum*.

Onus reparandi Ecclesiam ex jure antiquo & novo incumbit ejus Rectori, pag. 61. §. *Quatenus*, pag. 251. §. *Notandum*.

Et ubi non suppetunt illius vires, ad reparationem ex ordine tenentur Patroni, Beneficiarii, Populus, pag. 209. §. *Ubi*.

Hisque deficientibus mediis, permittitur creatio census super bonis Parochiæ, pag. 252. §. *Quatenus*.

Applicanda sunt pauperi Ecclesiæ legata pia, pag. 209. §. *Eadem*.

In reparationem etiam Ecclesiæ parochialis, pag. 251. §. *Ubi alia*.

Quandoque in perpetuum, *ibidem*.

Quandoque ad tempus, *ibidem*.

Imponenda non est Ecclesiæ servitus jurispatronatus, pag. 186. §. *Facile*.

Ecclesiæ, vel causæ piæ procurator redintegrandi debet de sumptibus litis, pag. 134. §. *Equa*.

Vid. Emphyteusis. Transactio.

ELEEMOSYNA

Danda est miserabilibus personis, pag. 135. §. *De elemosyna*.

Inter personas miserabiles est clauda, *ibidem*.

EMPHYTEUSIS

Bonorum Ecclesiæ emphyteusis permittitur concurrente utilitate, pag. 7. §. *Ubi*.

Utilis est, si respondeat canon bonorum fructibus, *ibidem*.

Ad cognoscendam vero utilitatem citandi sunt interesse habentes, pag. 8. §. *Quatenus*.

Ante traditionem bonorum in emphyteusim gaudet Ecclesia beneficio additionis in diem, *ibidem*.

Emphyteusis censetur nova ex novis pactis circa canonem, pag. 261. §. *Novæ*.

Et obstant in id Episcopo juramentum præstitum in consecratione, & Constitutiones Apostolicæ, *ibidem*.

Nisi agatur de re dari solita in emphyteusim, *ibidem*.

Vid. Alienatio.

EPISCOPUS

Est piarum dispositionum executor, pag. 115. §. *Res*.

Supplere tenetur patrimonium sacrum, si illud admittit vitiosum, vel reolubile, pag. 116.

§. *In casu*.

Valde deferendum judicio Episcopi, pag. 7. §. *Ubi*.

Declinare nequit ordinandus ab Episcopo, quem semel in suum agnovit Ordinarium, pag. 214. §. *Dubium*.

Nisi eum elegerit pro simplici tonsura, & minoribus ordinibus, *ibidem*.

Ordines alieno subdito conferre valet Episcopus beneficii, pag. 214. §. *Ad ea*.

Requiruntur tamen testimoniales proprii Ordinarii, pag. 215. §. *Deliberare*.

Et quod sufficientes sint beneficii redditus pro patrimonio sacro, pag. 214. §. *Dubium*.

Ad menturam taxæ synodalis Ordinantis, *ibidem*.

Num veto inter onera beneficii comprehendat Missarum elemosina, relinquatur arbitrio ipsius Episcopi, pag. 214. §. *Quærendum*.

Vid. Commutatio voluntatis. Seminarium.

GRATIA

Exequi debet, nisi probetur subpreptitia, & obreptitia, pag. 63. §. *Reformatus*.

Subreptitia est, si reticentum sit, quod Summum Pontificem ab ea concedenda retraxisset, pag. 47. §. *Plura*, pag. 63. §. *Reformatus*.

Reticentia vero ejus, de quo Summum Pontificem

ritifex cogitare potuit, non iudicat illius subreptionem, *cit. §. Reformatis.*

HOSPITALE

Est opus commendatam a SS. Patribus, Sacrisque Conciliis, *pag. 259. §. EE. tamen Patrum.*

Ejusque favore suspendi debent dotes, *ibidem.*

Maxime, quia nulla puellis incertis fit injuria, *ibidem.*

IRREGULARITAS

Ex opere etiam legito, & absque dolo operantis voluntarium esse potest homicidium, & censetur irregularitas, *pag. 143. §. Quis rixæ.*

Nec facile permitti debet, ut voluntarius homicida serviat Altari, *ibidem, & pag. 253. §. A ministro.*

Homicidium commississe censetur voluntarium in causa, qui dabit operam rei illicitæ, *pag. 253. §. Haud necessariam.*

Voluntarium non est in causa homicidium, quod praevideat non potuit, *pag. 144. §. Praevidere.*

Et facilis remittitur, *ibidem.*

Remittitur quoque, si commissum fuit ad propriam defensionem, *pag. 253. §. A ministro.*

Etiam Clerico, *pag. 144. §. Praevidere.*

Ad concedendam dispensationem ab irregularitate præ ceteris requiritur, quod tantum excesserit tempus, ut obliterata sit ejus memoria, *pag. 143. §. Quis rixæ, pag. 253. §. Haud necessariam.*

Et juxta concurrant causæ, *ibid., & pag. 253. §. A ministro.*

JUSPATRONATUS.

Per genericam descendendum vocationem inducitur juspatronatus gentilium, *pag. 24. §. Gravioris.*

Et in ea continentur agnati & cognati, *ibidem.*

Activa non inducit passivam eorumdem personarum vocationem, *pag. 24. §. Ex activo.*

In juspatronatus passivo dictio unum sibi accipiendam non est taxative ad aliorum exclusionem, sed demonstrative ad indicandum progeniem, *pag. 59. §. Sub primo.*

Concurrente potissimum perpetuitate onerum, quæ successivam præferret vocationem, *pag. 60. §. Ad hanc.*

Uiget contra, quod sequuto vocationis effectu in uno ex genere contemplato, permittitur jus, quo reliqui ejusdem generis ante electionem truebantur, *pag. 60. §. Concordi.*

Maxime, si vocatio unius ex certo genere alligata sit temporis obitu alterius, qui semel evenire debet, *ibidem.*

Juspatronatus qualitatem declarat observantia, *pag. 24. §. Ex activo.*

Juspatronatus servitus imponenda non est Ecclesie, *pag. 186. §. Ecclie.*

Ad acquirendum juspatronatus fati non est simplex dotis augmentum, sed integra requiritur dotatio, *ibidem.*

Sunt, qui acquiri posse censent per augmentum medietatis dotis, *ibidem.*

Sitot nempe addantur reditus, quot habet Ecclesia, *ibidem.*

Concedere solet Summus Pontifex Laicis juspatronatus Ecclesie pauperis, *pag. 187. §. Ideo.*

Præterita largitiones in Ecclesiam, & futurarum spes rationabilem præbet causam concedendi illius juspatronatus ex gratia, *ibidem.*

LEGATUM.

Præstare tenetur heres, quod deest quantitati legatæ, *pag. 55. §. Quisquam.*

Recutans legatum, jus ad illud amittit, *ibidem.*

Legatum jure institutionis naturam assumit fideicommissi universalis super reliqua hereditate, *pag. 70. §. Transfere.*

Et in eo comprehenduntur censetur, si relictum sit cum onere fideicommissi favore descendendum legatarii, *ibidem.*

Maxime ubi concurrat præceptum restituendi integram hereditatem, *ibidem.*

Et descendendum nomine continentur feminæ, *pag. 71. §. Uiget.*

Ex dissimili enim dispositione quoad unam, & alteram dispositionis partem, diversa scietur prælegati, & universalis fideicommissi natura, *ibidem.*

Legatum relictum militi, non debetur honorario, qui vetus non est miles, *pag. 100. §. Dilitari.*

Debetur purificata conditione, *pag. 9. §. Præmissuram, pag. 101. §. Nedium.*

Sed omni ex parte purificari debet conditio, *pag. 10. §. Plures.*

In casu contrario ademptum censetur, *pag. 72. §. Ex pluribus.*

Verba deprecatoria vim in legatis habent præcepti, *pag. 100. §. Impugnati.*

Legatum piæ deest præcepto fundo, *pag. 204. §. Quodam onus.*

Quæ ad certum usum legatæ sunt, converti non debent in alium, *pag. 225. §. Applicatini.*

Legata potissimum Millarum, *ibidem.*

Legatum piæ difficilis executionis commutari valet ecclesiastica potestate in aliud, *pag. 165. §. Exon.*

Utendum Parochiali Ecclesie cum oneribus, *pag. 165. §. Si annuere.*

In legatis, aliisque ultimis dispositionibus captiva est electio incerta familiae, alieno arbitrio remissa, *pag. 10. §. Prævisum.*

Nisi de remota agatur incertæ familiae substitutione, quæ substantiam non tangit dispositionis, *ibidem.*

Quo in casu heri etiam valet electio præventiva, *pag. 9. §. Præmissuram.*

Facta tamen pendente securu est attentata, pag. 10. §. *Pisces*.

MATRIMONIUM

Ad irritandum matrimonium requiritur metus cadens in virum constantem, pag. 2. §. *Licet*.

Facile tamen eum concipit puella ob imbecillitatem sexus, *ibidem*.

Ejusque cognitio remittitur arbitrio Judicis, *ibidem*.

In constantem cadens virum censetur metus inculsus a matre, vel tertio, si processerint minae, *ibidem*.

Contrarium definivit Sacra Rota, pag. 3. §. *Metum*.

Præcedens coactio liberum excludit consensum, & matrimonium irritat, *ibidem*.

Per cohabitationem, & conjugalem consuetudinem matrimonium metu contractum convalescit, *ibidem*.

Nisi cohabitatio, & copula expleta etiam sint ex metu, *ibidem*.

Matrimonium coram alieno Parocho contractum non sustinetur, quam de licentia Ordinarii, vel proprii Parochi, pag. 4. §. *Ad secundum*.

Ad ejus validitatem sufficit licentiæ adnotatio in libro Parochi assistentis, pag. 4. §. *Adnotatum*.

Constare tamen debet de ipsa licentia, si ad eam se referat adnotatio, *ibidem*.

Matrimonium contractum inter Catholicum, & A Catholicam, ac vice versa, validum est, licet illicitum, pag. 5. §. *Attendi*.

Constitutio, quam in id emanavit Benedictus XIV. quoad Hollandiam, & Belgium, ad alia non extenditur loca, *ibidem*.

In causis matrimonialibus spiritualis potissimum attenditur utilitas, pag. 5. §. *Præter*.

Triennalis ex cap. V. de frigidi. & malefic. decernenda cohabitatio, si reclamaverit mulier ultra unum, vel alterum mensem, nec prius constare valeat de frigiditate viri, pag. 34. §. *Duo*.

In hoc namque casu superventa præsumitur impotentia viri, ita ut manentem debeat in possessione continuandi cohabitationem per triennium, *ibidem*.

Statim vero ex cap. 1. eod. tit. solvendum matrimonium, si post duos menses de frigidi viri natura proclamaverit mulier, ac per rectum de ea coasset judicium, *ibidem*.

Post duos menses defendendum est juramento viri, pag. 35. §. *Definitam*.

Si prius vero probari valeat frigiditas, tunc ex ipso cap. V. statim solvendum matrimonium, non expectato triennio, pag. 35. §. *Alia*.

Nec licite permitti valet triennale experimentum, *ibidem*.

Probanda tamen frigiditas incontinenti, pag. 36. §. *His*.

Alias in quolibet dubio pronuntiandum favore matrimonii, *ibidem*.

Statim ex visibili impedi nento dissolventum matrimonium, *ibidem*.

Invisibile vero impedimentum probatur per experimentum triennale, juramentum conjugum, septimamque propinquam manum, *ibidem*.

Certa occultæ impotentia probatio desumi nequit ex fallaci exploratione virilium pag. 87. §. *Prematuram*.

Multo minus post biennium a contracto matrimonio, *ibidem*.

Ex judicialibus Peritis rectum concipitur impotentia judicium, pag. 87. §. *Evidenter*.

Maxime si ad excitanda virilia, medica & chirurgica adhibuerint media, *ibidem*.

Eam tamen dubiam reddunt extrajudiciales peritis, pag. 87. §. *Prematuram*.

Et si judiciales præferantur extrajudicialibus, pag. 89. §. *Morari*.

Musculorum erectorum paralysis est insanabilis, pag. 88. §. *Reque*.

Immediata enim penis erectio ab iis procedit muscularis, *ibidem*.

Licet qui ex laborat, aliquid emittat semen corruptum, tenue, aquosum, *ibidem*.

Manifesta impotentia signa sunt flacciditas penis, & ejusque momentanea erectio, *ibidem*.

Signum etiam impotentia viri est virginitas mulieris, pag. 89. §. *Qui autem*.

Incerta secundum aliquos sunt virginitatis signa, pag. 87. §. *Æque*.

Et talere possunt Obstetrices, *ibidem*.

Ex saniori vero Anatomicorum schola sunt certa, pag. 90. §. *Subtiler*.

Ac præsertim membranula, que vocatur *hymen*, *ibidem*.

Certius dignoscitur virginitas post balneum *ibidem*.

Eamque confirmant confessio viri, Juramentum mulieris, & septima propinqua manus, *ibidem*.

Rectum idcirco ex Obstetricibus virginitatis judicium, pag. 89. §. *Qui autem*.

Licet causam non afferant scientia, & materialiter de illius signis deponant, *ibidem*.

Eoque contenti sunt Sacri Canoness, ne in re pudoris plena medici, & chirurgi se immisceant, *ibidem*.

Certitudo moralis impotentia viri sufficit ad dissolvendum matrimonium, pag. 91. §. *Æqua*.

Dispensare valet Summus Pontifex a matrimonio rato, & non consummato, pag. 91. §. *Si talis*.

Duo ad id requiruntur, non consummatum scilicet matrimonium, & justa causa, *ibidem*.

Justa dispensandi causa est impotentia viri, pag. 92. §. *Satis*.

Periculum item scandalum, *ibidem*.

Et periculum Anima, pag. 92. §. *Adsi*.

MISSA

Fraudati non debent Defuncti suffragiis Missarum,

- tum, pag. 201. §. *Recepta*, pag. 209. §. *Vbi*.
 Prioribus Ecclesie feculis exhiabantur purgantium Animæ per alia opera pietatis & misericordie, pag. 226. §. *Et ipsa*.
- Ac præcipue per elemosynam, *ibidem*.
 Satis conlare non censetur de obligatione Missarum, quam ex testamentariis Institutorum tabulis, aliisque publicis documentis, pag. 146. §. *Si sermo*.
- Missarum celebratio ab initio voluntaria, evadere potest diuturnitate temporis obligatoria, pag. 165. §. *Si annuere*.
 Sunt tamen, qui nunquam ex ea obligationem induci arbitrantur, *ibidem*.
- Celebranda sunt Missæ in designata Ecclesia, pag. 126. & 194. *Utrouique* §. *Expressa*.
 Maxime si designata sit ex speciali devotione, pag. 194. §. *Expressa*, pag. 228. §. *Facile*.
 Et centenaria accedit observantia, pag. 194. §. *Expressa*.
- Difficilius conceditur illarum translatio, ubi contemplata est commoditas Populi, pag. 126. & 194. *Utrouique* §. *Expressa*.
- Permittitur vero, si aliis ei consultiim sit Missis, pag. 126. §. *Hec*, pag. 141. §. *Commoda*.
- Et in majus ipsius commodum, pag. 194. §. *Altera*.
 Eo magis si fiat ad Ecclesiam tumultantem. *ibidem*.
 Facile vero non conceditur ab Ecclesia, in qua sepultus est Fundator, pag. 141. §. *Commoda*.
- Missæ perpetuæ absque designatione Ecclesie celebrari valent ubique, pag. 115. §. *Si in sententiam*.
- Manuales celebranda sunt in Ecclesia cumulate, *ibidem*.
- Et converti nequeunt sine justa causa in capellaniam, pag. 133. §. *Obesse*.
 Utilior namque est Defunctis celerior illarum celebratio, *cit.* §. *Obesse*, et pag. 225. §. *Applicationi*.
- Sunt tamen hujusce commutationis exempla, pag. 133. §. *Obesse*.
- Ubi certum pro celebratione Missarum assignatum est capitale, tunc eo immutato, supplere non debent ex aliis bonis heredes, pag. 169. §. *Ex relatione*.
- Et ad illud locetur præcedens bonorum orationum obligatio, *ibidem*.
 Ex veniori sententia, si assignatio quantitatibus præcedit, subsequens capitalis designatio est demonstrativa, & supplere tenentur heredes, pag. 170. §. *Initium*, & pag. 241. §. *Dubium*.
- Neque absque taxativis verbis generalis extinguitur hypotheca, *ibidem*.
 Ex in possessores transit bonorum, *ibidem*, & pag. 241. §. *Dubium*.
- Demonstrativa quoque est subsequens assignatio elemosynarum, pag. 229. §. *Principaliter*.
 Antè traditionem fundi supplere debent heredes illius decretum, pag. 170. §. *Initium*.
 Pro celebratione Missarum idoneum investimen-
- tum non est census, pag. 134. *Quatenus*.
 Permittitur tamen deficientibus stabilibus, *ibidem*.
- Volita censetur Missarum applicatio, si certum pro illarum celebratione assignatum est emolumentum, pag. 27. §. *Morari*, pag. 178. §. *Urgeret*, pag. 229. §. *Levantum*.
- Qui enim præstito emolumento celebrationem vult Missæ, voluisse etiam præsumitur applicationis fructum, pag. 27. §. *Morari*, pag. 178. §. *Urgeret*.
- Applicationem præferunt verba, *teneatur facere commemorationem et orationem*, pag. 178. §. *Urgeret*.
- Desiderium applicationis Missæ vim quandoque habet præcepti, etiam in contractu, pag. 246. §. *Immunis*.
- Excluditur vero applicationis votum, si aliarum Missarum applicationem expressit Testator, pag. 27. §. *Morari*.
- Qui celebrare debet certum Missarum numerum in hebdomada, illum supplere debet in casu impedimenti, pag. 201. §. *Recepta*.
- Unica celebranda est Missa, si die præscripto concurrat festum de præcepto, pag. 44. §. *Parvocho*.
- Celebratio Missæ ad certum Altare diebus festis majorem exigit elemosynam, pag. 228. §. *Facile*.
- Missæ S. Gregorii celebrari valent cum intermissione, pag. 104. §. *Expressa*.
- Magis juvant Missæ, in qua peculiare recitantur orationes, *ibidem*.
- Quæ non profunt Testatori, reponuntur in thesauro Ecclesie, aliisque ex Divina Misericordia applicantur, *ibidem*.
- Ab omittâ Missarum celebratione excusat bona fides, pag. 104. §. *Oratoribus*, & pag. 241. §. *Bona*.
 Itemque necessitas obligati, pag. 259. §. *Damnari*.

OBSERVANTIA

Valde deferendum observantia, cui decretum accessit Sacræ Visitationis, pag. 33. §. *De observantia*.

Legitima non est observantia per contrarios actus interrupta, pag. 34. §. *Atterere*.

Observantia unius Ecclesie non trahitur ad aliam, pag. 42. §. *Difficultas*.

Dubium Fundatoris mentem declarat observantia, pag. 43. §. *De quibus*.

Sed ea in dubio fieri debet interpretatio, per quam Fundatoris voluntas effectum sortitur, *ibidem*.

Vid. Juspatronatus. Reductio.

O R D O

In ordinato per coactionem absolutam non imprimatur character, pag. 234. §. *Si Oratoris*.

Ad validitatem enim ordinis, pœnet in a-

teriorum

geriam & formam, requiritur ordinantis, & ordinandi intentio, *ibidem*.

Qua deficiente, valida non est ordinatio, pag. 235. §. *At ff.*

Circa defectum intentionis attenditur juramentum ordinati, *ibidem*.

Nemo enim peccare censetur in præjudicium Animæ, *ibidem*.

Et sufficit intentio habitualis ad validitatem ordinis, *ibidem*.

Aliqua vero ex coactione causativa remanet voluntas in ordinando, *ibidem*.

Satisque est ad validitatem ordinis, *ibidem*.

Plura in id sunt antiqua exempla, *ibidem*.

Ordo nulliter collatus iterari debet, pag. 235. §. *Quatenus*.

Et in dubio iterandus sub conditione, *ibidem*.

Validi sunt ordines per saltum accepti, pag. 236. §. *Eadem*.

Ordinatus per saltum incidit in suspensionem, *ibidem*.

Per exercitium vero ordinis sit irregularis, *ibidem*.

Vid. Episcopus.

PAROCHIA. PAROCHUS.

Succurrendum est pauperi Parochiæ per unionem beneficii, assignationem decimarum, vel Parochianorum contributionem, pag. 76. §. *Licet*, & pag. 237. §. *At inopes*.

Ac per reductionem etiam Missarum, ubi alia deficient media a S. C. T. præscripta, cit §. *Licet*, pag. 180. §. *Congruam*, pag. 200. §. *Necessitas*.

Iusta distinctionis Parochiæ causa est loci distantia, pag. 137. §. *A tempore*.

Et difficultas viæ, pag. 137. §. *Brevis*.

Quæ requiritur distantia, relinquunt arbitrio Judicis, *ibidem*.

Secundum aliquos sufficit distantia duplicis lapidis, *ibidem*.

Maxime si asperitas concurrat viæ, *ibidem*.

Parochi duo unicum regere valent Ecclesiam, pag. 171. §. *Licet*.

Distincti censentur, ubi separatim habent Gregem, *ibidem*.

Et utrique applicare tenentur Missam pro Populo, *ibidem*.

Distinctionis argumenta sunt separata Altaria SS. Sacramenti, Fontium baptismalium, reservoirii Olei Sancti, & similia, pag. 171. §. *Idem*.

Singuli Parochi distinctos retinere debent parochiales libros, *ibidem*.

Ad nominationem alicuius admittuntur per examen, pag. 112. §. *Distinxi*.

Habere debent congruum ducatorum centum, pag. 180. §. *Congruum*.

Minor tamen esse valet ex institutione Parochiæ, *ibidem*.

Parochia. Vid. Solidaritas.

Parochus. Vid. Marimonium.

PATRONUS

Patronis favet præsumpta Fundatoris voluntas, pag. 208. §. *Par*.

Eis debentur ex fructibus beneficii alimenta, pag. 80. §. *Duo*.

Confanguineis etiam Fundatoris, *ibidem*.

Inmutare valent Patroni statum beneficii, salva quoad substantiam fundatione, pag. 44. §. *Deliberandum*.

Neque impugnare valent eorum factum heredes, *ibidem*.

Patroni habentes jus honorificum nominandi nil percipere valent ex redditibus capellanæ, pag. 95. §. *Notandum*.

Si deputare negligit Patroni Capellanum, capellanæ provisio devolvitur ad Episcopum, pag. 96. §. *Ob non expletam*.

Quatrimestre Patronis laicis datum ad nominandum locum non habet in capellanis laicibus, *ibidem*.

Ac suum idcirco non amittunt jus, nisi constituti sunt in mora, *ibidem*.

Qui pares habent voces diversas nominare nequeunt personas, pag. 157. §. *Respectu*.

In casu nominationis locus est gratificationi Ordinarii, vel Apostolicæ gratiæ pro digniori præsentato, *ibidem*.

Et præferri debet pauper, pag. 158. §. *De altera*.

Ex pluribus passive vocatis præferri debet ceteris paribus, qui prævenit in petitione, pag. 96. §. *Posito*.

Gratificandus vero dignior, *ibidem*.

Vid. Capellaniam. Dos.

REDUCTIO

Facile concedenda non est Missarum reductio, pag. 192. §. *Tempore*.

Post acceptationem præsertim, & observantiam, pag. 50. §. *Novam*, pag. 75. §. *Petnam*, pag. 163. §. *Inculcata*, pag. 173. §. *Plurima*, pag. 198. §. *Idem*, pag. 208. §. *Nullibi*, pag. 217. §. *Vestram*, pag. 256. §. *Statim*.

Multoque minus reductio reductionis, pag. 50. §. *Novam*, pag. 196. §. *Nisi*, pag. 217. §. *Vestram*.

Et ubi assumptum est onus per contractum, pag. 196. §. *Nisi*.

Et iusta tamen causa conceditur, pag. 203. §. *Reductionem*.

In concedenda reductioe spectari potissimum debet inculcata reductum immunitio, pag. 16. §. *Reductionis*, pag. 33. §. *De observantia*, pag. 34. §. *Quoties*, pag. 53. §. *Æqua*, pag. 103. §. *Inculcata*, pag. 257. §. *Statim*.

Conceditur, si non respondet oneri emolumentum, pag. 34. §. *Quoties*, pag. 197. §. *Plura*, pag. 203. §. *Reductionem*, pag. 208. §. *Par*, pag. 217. §. *Vestram*, pag. 257. §. *Si in presentem*, pag. 244. §. *Nullibi tenentur*, pag. 255. §. *Hereditaria*.

Etiam post acceptationem, pag. 256. §. *Sia-
tim*.
Maxime si presumpta accedit Testatoris vo-
luntas, pag. 243. §. *Levamen*, pag. 245. §. *Si
verè*.
Justam etiam reductioni causam præbent aucta
rerum pretia, pag. 173. §. *Plurimi*, pag. 196.
§. *Manualis*.
Paupertas item obligat, pag. 254. §. *Hereditatis*.
Et difficultas Sacerdotis, qui beneficium acci-
piat, pag. 53. §. *Æqua*.
Fit insuper Missarum reductio ad succurrendum
Loco pio, pag. 17. §. *Negligi*.
Multoque magis Parochiæ, pag. 192. §. *Con-
sensus*.
Et ad augendas distributiones quotidianas, pag.
192. §. *Tempore*.
Post acceptationem conceditur ad manua-
lem, pag. 17. §. *Negligi*, pag. 76. §. *Seposito*, pag.
237. §. *Si in præsentii*.
Ubi valde tamen tenues sunt redditus, ad taxam
perpetuæ, pag. 17. §. *Negligi*, pag. 51. §. *Im-
pares*, pag. 237. §. *Si in præsentii*.
Ex justa causa reducitur Missa cum cantu ad
lectam, pag. 181. §. *Facile*.
Alia potius reduci debent onera, quam Missæ,
pag. 34. §. *Quoties*, pag. 53. §. *Quatenus*, pag.
174. §. *Deliberandum*, pag. 218. §. *Quatenus*,
pag. 243. §. *Levamen*, pag. 256. §. *Quatenus*.
Si principaliter vero respexit Fundator ad servi-
tium chori, reducendæ potius Missæ, p. 218.
§. *Quatenus*, pag. 243. §. *Levamen*.
Denegatur reductio, ubi pares sunt redditus,
pag. 80. §. *Duo*, pag. 119. §. *Psuca*, pag. 147.
§. *Quantum*, pag. 181. §. *Facile*, pag. 223. §.
Altera, pag. 245. §. *Proprium*.
Et si ultra imminutum fundum alia sunt Fun-
datoris capitalia oneri paria, pag. 16. §. *Redu-
ctionis*, pag. 75. §. *Petitam*.
Deficiente præsertim inventario, pag. 256.
§. *Defectus*.
Ubi salva item est manualis, pag. 204. §. *Quan-
titas*.

RESIDENTIA

Onus celebrandi per se ipsum personalem exigit
residentiam, pag. 47. §. *Plura*.
Alia item onera personalem, pag. 47. §. *Sub altero*.

Dispensari in casu infirmitatis solet a residentia
per indultum absenti, *ibidem*.
Ubi volita est residentia *causative*, adimpleri
valent onera per alium, *ibidem*.
Et privationis poena nec per verba affirmativa
obligationem inducit residendi; atque infirmitas
censetur in casu, quo Beneficiarius neque per
se, neque per alium adimpleat onera, *ibid.*
Deferendum est enunciative Literarum Aposto-
licarum circa residentialem beneficii qualita-
tem, *ibidem*.
In beneficiis residentialibus interdicta est absentia,
pag. 81. §. *De vacatione*.

SEMINARIUM

Seminariorum erectionem præscribit Tridentina
Synodus, pag. 13. §. *Duo*.
Omnia pro Seminario contribuere debent Dic-
cesis beneficia, pag. 13. §. *Applicatio*.
Et pro ejus erectione applicatur etiam pars redi-
tuum fabricæ Parochialium, *ibidem*.
Seminarii regimen spectat ad Episcopum de con-
silio duorum de Capitulo, totidemque de Cle-
ro, pag. 14. §. *Quoad*.

SODALITIUM. SODALES.

Inducta sunt Sodalitia ad exercenda pietatis, &
religionis opera, pag. 165. §. *Unioni*.
Sodales uti singuli jus non habent ad bona dis-
soluti Sodalitii, *ibidem*.
Eaque devolvuntur ad parochialem Ecclesiam,
in qua erectum erat Sodalitium, *ibidem*.

TRANSACTIO

Transigere nequit, qui non potest alienare, pag.
141. §. *Cui*.
Transigi valet super dubio litis eventum, pag. 70.
§. *Transigere*, pag. 141. §. *Cui*.
Et utilis censetur transactio, quæ finem impo-
nit liti, *ibidem*.
Iniqua est super re clara, *ibidem*, §. *Notandum*.
Nisi concludenter probetur donatio, pag.
141. §. *Notandum*.
Super rebus Ecclesiæ evidentem requirit utilita-
tem, pag. 141. §. *Cui*.

F I N I S :

THESAURUS
RESOLUTIONUM
SAC. CONGREGATIONIS
CONCILLII

Quæ consentaneè ad Tridentinorum PP. Decreta
aliasque Canonici Juris Sanctiones

M U N U S

SECRETARII EJUSDEM SAC. CONGREG.

O B E U N T E

R. P. D. JULIO GABRIELLIO

Prodierunt in Causis sub annum 1792.

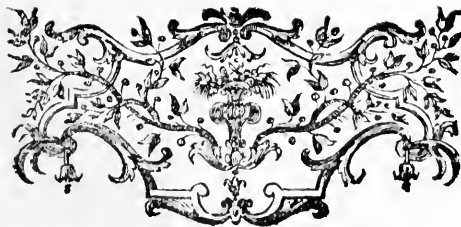
PROPOSITI

Episcopis, eorumque Vicariis, Causarum Patronis,
ac aliis in Ecclesiastico Foro versantibus
apprimè utilis; ac necessarius.

TOMUS LXI.

TRIPLICI

INDICE LOCUPLETATUS.

R O M Æ MDCCXCII.

THESE ARE THE

OFFICIAL RECORDS OF THE

PROCEEDINGS OF THE

BOARD OF SUPERVISORS

OF THE COUNTY OF

SAN FRANCISCO

FOR THE YEAR

1900

AND THE FIRST

SESSION OF

1901

AS PUBLISHED BY

THE

COMMISSIONERS

OF THE COUNTY OF

1901

I N D E X

ALPHABETICUS CAUSARUM

*Quæ in Sac. Congregatione Concilii propofitæ fuerunt
anno 1792. per Diœcefes difpofitus.*

A

- A**lbanen. Emphyteufis 14. Januarii, & 3. Martii pag. 14. & 17.
 Alben. 24. Martii pag. 48.
 Albinganen. Reduétionis Miffarum 24. Novembris, & 15. Decembris pag. 194. & 197.
 Anconitana Venditionis 21. Aprilis pag. 63.
 Apuana Reduétionis Miffarum 24. Novembris pag. 180.
 Apuana Reduétionis Miffarum 15. Decembris pag. 209.
 Ariminen. Venditionis 15. Septembris pag. 164.
 Ariminen. Ecclefiæ Parochialis 24. Novembris pag. 185.
 Afulana Capellaniarum 3. Martii pag. 17.
 Afulana Capellaniæ 3. & 24. Martii pag. 37. & 44.
 Afulana Ordinationis 24. Martii, & 21. Aprilis pag. 55. & 59.

B

- B**alneoregion. Ecclefiæ Cathedralis quoad fructus centuum 21. Julii pag. 128.
 Bononien. 12. Maii pag. 81.
 Bononien. Miffæ Conventualis 24. Novembris, & 15. Decembris pag. 192. & 197.
 Brictin. ien. Jubilationis 12. Maii pag. 83.
 Brictinorien. Irregularitatis 18. Augufti, 15. Septembris, & 24. Novembris p. 151. 178. & 180.
 Brictinorien. 15. Septembris, & 24. Novembris pag. 175. & 179.

C

- C**allien. Præminentie 18. Augufti pag. 147.
 Camerinen. Reduétionis Miffarum 12. Maii, & 16. Junii pag. 89. & 95.
 Canadien. Difpenfationis ab Irregularitate 24. Martii, & 21. Aprilis pag. 57. & 59.
 Cæfenaten. Subfidiorum Dotalium 21. Aprilis pag. 59.
 Cafnaren. Manfionariæ 15. Septembris pag. 168.
 Chien. Matrimonii 15. Decembris pag. 198.
 Civitatis Castellanae 3. Martii pag. 29.
 Conventuarum Irregularitatis 21. Aprilis, & 12. Maii pag. 75. & 79.

F

- F**abrianen Ordinationis 21. Aprilis pag. 71.
 Faunen. 15. Septembris, & 24. Novembris pag. 172. & 179.
 Faventina Alienationis Bonorum 18. Augufti pag. 144.
 Faventina Commutationis Voluntatis 18. Augufti, & 15. Septembris pag. 148. & 153.
 Feretrana 14. Januarii pag. 10.
 Feretrana Irregularitatis 15. Decembris pag. 198.
 Feretrana Reduétionis Miffarum 15. Decembris pag. 212.
 Ferrarien. Subfidiorum Dotalium 14. Januarii pag. 7.
 Firmana Emphyteufis 21. Julii pag. 125.
 Firmana Iurispatronatus fuper expenfis licis 18. Augufti pag. 138.
 Fulginateen Reduétionis 24. Martii pag. 44.

I

- I**llerden. Abfentia, & Diftributionum 3. Martii pag. 32.
 Imolen. Separationis Thori 21. Julii pag. 115.

L

- L**unen. Sarzanen. 12. Maii pag. 80.
 Lunen. Sarzanen. 15. Decembris pag. 214.

M

- M**elevitana Subdiaconatus 16. Junii pag. 96.
 Montis Falifei Reduétionis 21. Julii, & 18. Augufti pag. 131. & 133.

N

- N**ovarien. Reduétionis Miffarum, & Abfolutionis 12. Maii pag. 87.
 Nullius Farien Sufpenfionis Miffarum 14. Januarii pag. 8.
 Nullius S. Benigni Irregularitatis 3. Martii pag. 36.
 Nullius Sublicen. Reduétionis Onerum 24. Martii pag. 52.
 Nullius S. Benigni 24. Martii pag. 73.

Nullius

Nullius S. Jacobi de Spatha 21. Aprilis *pag. 73.*
Nullius Trium Fontium Reductionis Missarum
21. Aprilis, & 12. Maii *pag. 76. & 79.*
Nullius S. Adisti Beneficii Sacristæ 16. Junii,
& 21. Julii *pag. 111. & 115.*
Nullius S. Benigni Commutationis Voluntatis
16. Junii, & 21. Julii *pag. 113. & 115.*
Nullius S. Salvatoris Majoris Capellanæ 18. Au-
gusti *pag. 140.*
Nullius Caven. Irregularitatis 24. Novembris
pag. 182.

O Riolen. 14. Januarii *pag. 2.*

P Armen. Dubium 12. Maii *pag. 35;*
Pisauren. Decimarum 3. & 24. Martii *pag. 22.*
& 43.
Pisauren. Parochialis 21. Julii *pag. 121.*
Placentina Reductionis Missarum 21. Julii *p. 117.*
Prænestina Transactionis 16. Junii *pag. 109.*

S Antandrien. 14. Januarii, & 3. Martii *p. 12.*
& 17.
Antandrien. 12. Maii, & 16. Junii *pag. 92. & 95.*

Sarsinaten. 21. Aprilis *pag. 66.*
Savonen. Reductionis Missarum 18. Augusti
pag. 133.
Senogallien. Emphyteusis 15. Septembris *p. 153.*
Spoletana Legati 16. Junii *pag. 104.*
Sutrina Suspensionis Dotium 14. Januarii *pag. 1.*
Sutrina 16. Junii *pag. 107.*

T

T Aurinen. Reductionis Missarum 3. & 24.
Martii *pag. 39. & 44.*
Tuden. Visitationis Sac. Liminum 14. Januarii
pag. 1.
Tudertina 15. Septembris *pag. 160.*
Tybartina Parochialis 16. Junii *pag. 99.*

V

Vercellen. Suspensionis Onerum 15. De-
cembris *pag. 205.*
Viglevanen. Reductionis Missarum 24. Novem-
bris *pag. 187.*
Vilnen. Serultura 15. Decembris *pag. 202.*
Viterben. Apercitionis Oris 14. Januarii *pag. 2.*
Viterben. Reductionis Missarum 21. Julii, &
18. Augusti *pag. 129. & 133.*
Viterbien. Reductionis Onerum 15. Septembris
pag. 171.

Die, Sabbathi 14. Januarii 1792. in Pa-
latio Apostolico Vaticano erit Sacra
Congregatio Concilij, in qua, præter
alia, proponentur infrascripta Dubia,
juxta morem ejusdem Sacræ Congre-
gationis de jure resolvenda.

SUTRINA SUSPENSIONIS DOTIUM. Causa hæc,
& sequens altera expositæ fuerunt in Folio 17. De-
cembris elapsi anni 1791.

Sess. 22. cap. 6.
de Reform.

- I. An, & quomodo sit locus suspensioni dotium in ca-
su &c.
- II. An sit consulendum Summissimo pro absoluteione quo-
ad præteritum in casu &c.

Ad I. Negative.

Ad II. Affirmative.

TUDENSIS VISITATIONIS SAC. LIMINUM.

Sess. 25. cap. 11
de Reform.

An liceat Tudensi Episcopo variare qualitatem canonis
super bonis emphyteuticis ejus mensuræ in casu &c.

Affirmative.

Sess. 22. cap. 6.
de Reform.

14. Januarii 1792.

V²ITERBIEN. APERITIONIS ORIS . Hujus Causee species est in Folio diei 27. Februarii 1790. Dilata tunc fuit resolutio , ut reproponeretur citata etiam Communitate Vetrallæ , iterumque ad instantiam Congregationis Scholarum Piarum die 26. Novembris elapsi anni 1791. Eo igitur resumpto Folio , juribusque perpensis , quæ hinc inde modo deducuntur , de- liberare dignentur EE. Vestræ .

An sit standum , vel recedendum a decisio in casu &c.

In decisio , & amplius .

Sess. 24. cap. 12
de Reform.

ORIOLEN. . Pio annuente IV. separata fuit colle- giata Ecclesia oriolensis a Cathedrali novæ Cartha- ginis , deindeque & ipsa ad instantiam Catholici Re- gis Philippi II. in Cathedrali erecta . Constat ejus Capitulum ex Dignitatibus , Canonicis , Portionariis ad trigesimum tertium . Annua cuilibet Canonico sunt scuta 916. , minoribus Dignitatibus duplum , Decano triplum , Portionario Curato duæ ejusdem canonicalis præbendæ partes , paulloque ultra dimi- diam Portionario alteri . In futuris tamen vacatio- nibus facultas est ex Pontificio indulto 14. Maii 1780. gravandi præbendas pensionibus in tertia parte redi- tuum . Gravia autem Capitulo incumbunt onera ; quotidiana scilicet Divini Officii recitatio cum Missa conventuali ; privatæ singulis sabbathis supplicatio- nes ad Altare B. Virginis , cum solemni Missa , par- vo ejus Officio , cantuque antiphonæ *Salve Regina* , aliæque diebus Dominicis , & primæ classis , & a Dominica Passionis ad alteram Resurrectionis ; sup- plicationes iterum publicæ circiter sexdecim ; splen- dida octavarii Sanctissimi Corporis D. N. Jesu Christi celebratio ; quolibet die lunæ semiduplicis ritus Missa S. Sebastiani , vel Defunctorum ; in feriis sequenti- bus illas Sanctorum vespere , nocturna , & anniver- saria pro Defunctis , & annuæ tandem conciones 85. post Sancta Evangelia .

Va-

Vacationes dierum sexaginta, quibus jampridem fruebantur Capitulares, auxit Gregorius XIII. ad septuaginta, dummodo ultra tertiam simul partem non abessent. Secundam nuper postularunt illarum ampliacionem ad formam *Sacri Concilii Tridentini*, ad tres scilicet menses cum perceptione redditum, qui in distributionibus omnes consistunt, & cum indulto etiam, ut qui in uno vacare non possent anno, vacationes duplicare valerent in sequenti. Qui oriensi Sede vacante capitularis erat Vicarius, de gravitate retulit onerum, illudque præsertim, in hispanico idiomate ad italicum translato, gravissimum dixit, *che la maggior parte delle funzioni più solenni cadono nel colmo della state, sopportando così (Capitulares nempe) la maggiore angustia, e stento di distillarsi in un continuo sudore, essendo la Chiesa nella sua materiale estensione angustissima, ed il clima della Città de' più caldi di Spagna; al che pur anche contribuisce la mancanza de' Coadjutori, ed il dovere da per se soli sostenere il peso.*

Necessariam potissimum censuit vacationum ampliacionem, & unionem pro Capitularibus exteris, ut apud suos quandoque sese recipere, animunque ex illorum consortio reficere valerent. Nullum vero ex illis præjudicium servitio Ecclesiæ, si ad formam Gregorianæ Constitutionis duæ semper maneant Capitularium partes, *giacchè oltre il rimanere per il servizio nello stato presente ventidue Persone delle due parti del Corpo capitolare, vi concorrono pur anche quelle de' mezzi Porzionarj, Cappellani, e Ministri stipendiati, perciò in numero competente per la dovuta decenza, e per eseguire colla convenevole solennità i Divini Officj.* Maxime, quia in majus Divini cultus augmentum abrogarunt Capitulares consuetudinem abessendi quibusdam de causis a choro.

Nedum contra ob pensiones, sed ob subsidium etiam ecclesiasticum adeo tenuem futurum ait illorum redditum, *che calcolato il prezzo delle cose necessarie, ad alcuni non sarà sufficiente, per altri non più che mediocre, e per altri bastevole per una manutenzione, decendente secondo la qualità, ed il carattere, che rispettivamente investono; eaque onera costituere in oggi le rendite di questa Chiesa in uno stato molto diverso, ed alieno da quello, che ebbe in vista la san.*

mem. di Gregorio XIII., mentre se bene allora si esponesse, che consistevano in distribuzioni &c. non apparisce, che si facesse deduzione di sorte alcuna de' pesi, e ribassi di gravame delle prebende simili a quelli, che negli anni posteriori gli sono stati imposti.

Majus pensionum gravamen in hoc constituit, quod minuant, secondo il regolamento, e riparto, a tutti li Residenti il lucro, o sia l'esigenza in una maniera non comune alle altre Cattedrali; l'essersi fatta l'applicazione, (prebendarum scilicet) alle distribuzioni produce, che nel cumolo generale delle perdite si cavino tante terze parti, quanti sono li Pensionarj con riguardando alla totalità, quando che se vi fosse massa grossa, sarebbe raro questo emolumento per la facilità di lucrarsi la prebenda, e la tenuità del provento delle distribuzioni: che rest. uolo sempre salda la pensione, mai vi discapitano coloro, che percepiscono gli accrescimenti: che percepisca nella stessa conformità della parte de' doppj, ed anniversarj, li quali in altre Chiese sono separati: e che nelle vacanze delle prebende, in cui i Residenti hanno goduti per intiero i loro prodotti, non rinanga a pro di essi la loro, e percepisca prorata delle altre due parti. Al che inoltre si aggiunge la volontaria applicazione in distribuzioni di quella rendita della prebenda, che respettivamente avrebbero a godere ancorche non risiedessero.

Hæc autem incommoda pensari posse inquit colla estensione dei venti giorni, se Sua Beatitudine per tratto di sua apostolica benignità li accordasse, conforme ne viene supplicata, essendo cosa manifesta, che se a norma di altre Chiese di Spagna, ed inerendo a quanto prescrive il Sagrosanto Concilio gli fossero state costituite, ed assegnate le due parti in frutti grossi, gli darebbero meno incomodo la sua residenza, e gli sarebbe di manifesto alleviamento nella continua fatica. Pluraque ad rem attulit exempla. Conciliares porro servantur vacationes in primaria Cathedrali Toleti: Pares sunt in altera novæ Cartaginis, cui imita erat oriolensis, cum facultate unendi illas unius anni cum aliis sequentis, licet la rendita consisti in varj frutti grossi: in ea rursus Valentiae, cujus suffraganea est oriolensis, quartum attingunt mensem, reditusque consistunt in distributionibus: in illa iterum Segobri-

græ, suffraganea etiam Valentiaë, vacant Capitulares per menses tres, reditumque habent partim titulo præbendæ, partim distributionum: & in Collegiata tandem Xativaë, quæ in eadem est subiectione, reditusque percipit ex distributionibus, conciliares ipsæ sunt vacationes. Omnibus hinc in epitomen redactis, impense Vicarius capitularis Oratoribus favit, ejusque informationem, & votum oriolensis Antistes, ad eam nuper Cathedralam evectus, in Urbe probavit.

In permittendis trium mensium vacationibus exceptit *Sacrum Concil. Tridentinum* illarum Ecclesiarum constitutiones, quæ longius servitii tempus requirunt, ut in *sess. 24. cap. 12. de reform.* In oriolensi autem Cathedrali Gregoriana viget constitutio, ex qua vacare licet ad dies tantum 70., quodque magis est, hisce vacationibus contenti hactenus fuerunt Capitulares, taciteque idcirco conciliari beneficio renunciarunt, permittente *Leg. Si quis in conscribenda, Cod. de Episc. & Cleric.*, & *Leg. penult. Cod. de pact.* Duplex contra juxta Vicarium capitularem est causa, cur vacationes illæ ad conciliares augeantur, maximus nempe oriolensis Civitatis calor (qui idem tamen semper fuit) reditusque post indultum Gregorianum ob pensiones & subsidia imminuti. Similes namque vacationes ex insalubritate aeris indulsit *Sacra Congregatio in Isernien. 26. Junii 1723.*, in *Vercellen. Servitii Chori 19. Junii 1790.*, & in *Plocen. Servitii Chori 19. Februarii elapsi anni 1791.*; easque ob imminutos reditus ad bimestre concessit Collegiataë oppidi *Quarguinto*, quæ ad quotidianum tenebatur servitium, in *Alexandrina Servitii Chori 1790.* Prodesse etiam Oratoribus posset finitimarum Cathedralium consuetudo, ac novæ præsertim Chartaginis, a qua avulsa est oriolensis, ad tradita per *Rot. cor. Molin. dec. 536. num. 18.*

Difficultas est circa quotidianas distributiones, quas etiam vacationum tempore concedendas putat Vicarius capitularis. Qui a choro enim conservandæ salutis, vel recreationis causa absunt, quo petitaë spectant vacationes, illas percipere non debent, secundum *Fagnan. in lib. 4. Decretal. cap. cum omnes de constit. num. 33.* Notandum vero, quod jam gaudent Oratores beneficio distributionum pro diebus 70. ad formam Gregorianæ, levisque esset illius ampliatio ad dies

dies 90. Eo magis , quia consistunt præbendæ in distributionibus . Quoties tamen in id etiam indulgere vellent Eñi Patres , ut *in Recineten. Servitii Chori* 8. Julii 1786. , cavendum esset , ne major Capitularium pars eodem tempore abesset , ut *in Acrien.* 5. Decembris 1722. , & *in cit. Plocen. Servitii Chori* 19. Februarii 1791.

Difficilior videri poterit vacationum cumulus . Ex veteri siquidem disciplina addicti erant Beneficiati quotidiano servitio chori , ut *ex can. ult. dist. 92.* , testatur *Benedictus XIV. instit.* 107. §. 1. Concilium vero Tridentinum implicite dumtaxat trimestres permisit vacationes , dum prohibuit , ut *non liceat vigore cujuslibet Statuti , aut consuetudinis ultra tres menses abesse* ; adeoque stricte accipiendum esse innuit permissum hoc absentiae tempus , ut *salvas voluerit constitutiones , quæ illud restringerent* ; ut *in cit. sess. 24. cap. 12. de reform.* Sex mensium ergo cumulus adversari videtur ejus menti , quæ ea fortasse fuit , ne diuturnioribus vacationibus desidiosi evaderent Ecclesiae Ministri , ut observat *Van-Esp. in Decret. part. 3. cap. 5. §. 2.*

At Vestram mereri possent indulgentiam peculiare orionensis Cathedralis circumstantiæ , grave scilicet ejus servitium , longeque dissitæ quorundam Capitularium Patriæ , ad quam eos naturalis amor identidem impellit , vixque trium mensium tempus pro accessu sufficit , & recessu . Justæ nec ne sint hujusmodi causæ ad concedendam facultatem cumulandi vacationes , EE. Vestræ decernent . Testimonio siquidem Vicarii capitularis similem habet facultatem Capitulum novæ Chartaginis .

Deliberandum igitur .

An , & quomodo sint ampliandæ , & respective uniendæ vacationes in casu &c.

Quoa ampliationem affirmative juxta votum Ordinarii , servata forma Constitutionis san. mem. Gregorii XIII. , in reliquis *negative* .

FERRARIEN., SUBSIDIORUM DOTALIUM. Omnibus defectis heredibus Hieronymi Oltramari, factus fuit superiori sæculo locus distributioni subsidiorum dotalium octo, quæ pius ille vir quotannis conferri jussit in summa scutorum octodecim pro qualibet *u Donzelle di buona operazione, e fama*. Ad componendas Collatorum controversias, Rectoris nempe pro tempore ferrariensis Collegii extinctæ Societatis Jesu, & Provisorum quatuor Montis Pietatis, æquis inter eos partibus divisa fuit collatio per iterata decreta annorum 1652. 1654. & 1660.; Cardinalis nempe Macchiavelli ferrariensis Archiepiscopi, & Cardinalium Legatorum Cibo, & Imperiali. In locum vero Rectoris Collegii successit Eminentissimus Archiepiscopus tanquam delegatus Apostolicus super negotiis extinctæ Societatis, Isque, & Provisores Montis dotes hactenus contulerunt.

Sess. 22. cap. 6.
de Reform.

Ad religiosum assumendum habitum in Monasterio S. Silvestri Ferrariæ, EE. Vestris supplicat pauper, & honesta puella Columba Bartoli pro annuo duplicis dotis cumulo ad octennium incipiendum ab anno 1793., ex iis nempe, quas Emissus confert Archiepiscopus. Monastica enim dos scutorum est 363. Emissus ipse de ejus testatur paupertate, *licet ex civica vetustaque familia ortum suum duxerit, quæ tamen nulla sanguinis cognatione cum familia Oltremari jungatur, compertumque habuisse ait, ita bonis moribus imbutam esse adolescentulam, ut Moniales S. Silvestri promptæ omnino, ac paratæ sint illam Monasterio aggregare, si dotem juxta morem in summa scutorum 363. persolverit.*

Observat insuper, quod etsi omnes hujus Civitatis puellæ ad hæc subsidia indiscriminatim in testamento vocatæ sint, nullum tamen unicuique earum peculiare jus est dotem consequendi, quum a distributoribus voluntate pendeat unam præ altera eligere. Universitati itaque puellarum, non earum singulis aliquod fortasse damnum infertur, cum plura subsidia in unum coalescunt. Quodammodo tamen huic damno occurri posse censet, si Sacra Congregatio probaverit, ut sequenti anno emenso (scribebat elapso anno 1791.) usque ad nonagesimum sextum duo ex prædictis subsidiis conferre singulis annis Oratrici valeam. Qua super re cum Moniales audierim, dotem ratatim recipere non remittunt, cum nullum damnum ex hac dilatione patiatur Monasterium satis in suis redditibus opulentum.

Piura Testator in mediocri summa scutorum 18. distribui voluit subsidia, ut pluribus quotannis pauperibus consulere puellis. Facile ergo absque justa & rationabili causa commutanda non videretur ejus voluntas, juxta monitum *Sacri Concilii Tridentini sess. 22. cap. 6. de Reform.* Potissimæ concedendi cumulum dotium causæ sunt paupertas puellæ vocatæ, sanguinisque conjunctio cum Testatore, ut in *Perusina Subsidiarum 20. Septembris 1766.* Oratrix autem licet inter puellas *di buona operazione, e fana* vocata, nulla tamen conjuncta est sanguinis cognatione cum familia *Oltremari*. At Vestram excitare posset clementiam ejus conditio *ex civica vetustaque familia*; & monasticus status, pro quo petit cumulum, nam major adhibenda est indulgentia erga puellas nubes in Domino, ut docet *Petr. ad Constit. solet annuere Innocentii IV. sect. 2. num. 21.* Maxime quia expresse non prohibet Testator plurimum subsidiorum collationem eidem puellæ, favetque Oratrici Eminentissimus Archiepiscopus collator, & quia nulla incertis aliis puellis ad subsidia vocatis feret injuria, ut inquit *Rot. coram san. mem. Clem. XIII. decis. 227. num. 2., & 7.*

An, & quomodo sit locus cumulo subsidiorum dotialium in casu &c.

Affirmative juxta votum Eñi Archiepiscopi.

Sess. 26. cap. 6. de Reform.

NULLIUS FARFEN SUSPENSIONIS MISSARUM. Capellaniam duplicis hebdomadalis Missæ ex censibus in sorte scutorum 250. instituit anno 1630. Palladius Olivari ad proprium S. Caroli Borromæi altare in parochiali Ecclesia Montopolis, ac reservato Flaminie, & Livie, ejus ex Prospero germano fratre neptibus, & herediis patronatu, mandavit, ut delata hereditate ad substitutas sorores Fulviam, & Portiam, addi per eas, earumque descendentes deberent illius fundo, cum duplici altera hebdomadali Missa, alia scuta 250. De erectione hujusce capellanie, & purificatione substitutionis, a quo augmentum pendebat ejus fundi, non

con-

constat. Compertum tamen est, delatum fuisse jus patronatus ad plures extraneas familias, & ad Dominicum tandem de Sanctis; capellaniamque fundum in tot modo consistere census scutorum 319., anni redditus scutorum 18. 20., & in domuncula redditus scutorum 3. EE. igitur Vestris supplicavit hodiernus patronus pro trienni nominationis capellani, & Missarum suspensione ad reficiendum Altare, per decreta sacrae Visitationis interdictum, novamque in eo subrogandam tabulam pictam, cum obligatione erogandi in Missas quod supererit operi; ejusque favet instantiae farfensis Abbas.

Onus reparandi, & ornandi altare, veluti adnexum jure patronatus, de jure est patroni, *Franc. de Eccles. Cathedr. cap. 13. num. 67.*, *Card. de Luc. de jurepatr. disc. 84. num. 2.* *Piton. de controv. patron. allegat. 43. num. 11.*, *Benedict. XIV. instit. 100. §. 14.*, & *Sacra Congregatio in Firmana Suspensionis oneris Missarum 14. Decembris 1782.*, in qua ad dubium, an, & quomodo sit locus suspensioni oneris Missarum, rescripsit, *negative*, & *ad mentem*; & *mens est*, quod praefigatur terminus patronis ad solvendum quod revera per Parocum expensum fuerit in restaurationem Capellani coram Episcopo liquidan., quo termino elapso, & solutione non facta, idem Episcopus patronos cecidisse a jure patronatus declaret.

Ex verbis illis *Sacri Concilii Tridentini sess. 21. cap. 7. de Reform.*, nempe patronos; & alios qui fructus aliquos, ex dictis Ecclesiis provenientes percipiunt, dubitari posset, num futurus in nostro themate concurrere deberet Capellanus in expensam reparationis Id namque, deficientibus fabricae redditibus, affirmant *Barbos. in cit. sess. 21. cap. 7. Concilii Tridentini num. 6.*, *Amost. de caus. piis lib. 5. cap. 6. num. 23.*, *Piringh. lib. 3. Decretal. tit. 48. num. 15.*, quum aequum non sit, ut reparationis onus in unum refundatur Patronum, qui nullum ex beneficio percipit fructum *Phiringh. loc. cit. num. 20* *Vdiestner. instit. canon. lib. 3. tit. 43. art. 3. num. 45.*, *Pichler. lib. 3. Decretal. tit. 48. num. 5.*

Contrarium tamen sentiunt alii, ubi nulla ab initio per Fundatorem constituta fuit dos pro mantentione fabricae, ac praeter ceteris *Barbos. de offic. & potest. Episc. allegat. 54. num. 16.*, *Piton. de controv. patron. alleg. 100. num. 180.*, *Albert. de sacr. utens. tom. 1.*

cap. 2. num. 207. pag. 214. Loco enim fructuum sunt jurispatronatus honorificentia, & jus ad alimenta ex redditibus beneficii in casu inopiæ, *Faguan. in cap. consultationibus de jurepatr. num. 5.*, *Reinfest. in jus can. lib. 3. tit. 48. sub num. 23.*, *Piton. in cit. alleg. 100. num. 178.* At sive ad Patronum, sive ad Capellanum pertineat impensa, locus forsitan non erit suspensioni Missarum, quum unus non sit pauper, annua alter scuta decem ultra illarum eleemosynam superlucretur, quæ in refectionem Altaris, tabulamque pictam ad perfectionem operis erogari possent. Poderare autem dignentur Eñi Patres, num ad aliquot potius annos expediat suspendere nominationem Capellani, ut celebratis per alium Missis, tutius quod superest, in necessariam cedat causam reparationis, quam Capellanus negligere posset.

Respondere igitur placeat.

An, & quomodo sit locus suspensioni nominationis Capellani, & oneris Missarum in casu &c.

Affirmative ad quinquennium, deputato ecclesiastico administratore, qui celebratis Missis ad formam foundationis, superextantem redditum erogat in restorationem Altaris, & subrogationem novæ tabulæ pictæ.

Sess. 25. cap. 4. de Reform.

FERETRANA. Sine inventario accepit anno 1789. Laurentius Biordi hereditatem Francisci ejus patrum, & Parochi Romagnani. Præ ceteris autem hereditariis debitis novit illud scutorum 412. 23. 8. pro tot Missis in parochiali Ecclesia non celebratis, ac minorem autumans statum activum passivo, EE. Vestris supplicavit pro absoluteione, in majori saltem parte, ab ommissa celebratione; eique in hæc verba feretranus favet Episcopus: *Inspecto præfatæ hereditatis statu, exsuperanti in exitu capitalia, ea esse sententia, ut aliquam Orator mereatur gratiam, & præsertim ut illum Eñi Patres absolvatis majori in parte satisfaciendorum legatorum, atque ut eam in qualibet Ecclesia, ad sui libitum facere Missas celebrare queat, benigne indulgeatis. Romagnani enim testatur Parochus, multa adesse onera adimplenda & per Parochum, & per Capellanum. Nullus adest Sacerdos. & cum onere docendi*

cedendi de satisfactione Missarum , a Vobis , Eminentissimi Patres , præfinitendarum & in quantitate , & quoad tempus .

Si credendum est Peritis per Oratorem deputatis, universa ejus stabilia summam attingunt scutorum 1647. 00. 10., quæ pro rata scutorum 966. 50. 5. ad hereditatem spectant patrui, juxta exhibitum calculum . Commune vero alienum æs, secundum informem Oratoris notulam, ad scuta ascendit 1766. 02. 4., quæ pro summa scutorum 1339. 20. 11. eidem tribuuntur hereditati. Passivus igitur familiæ status superat activum in scutis 119. 01. 6., & alter hereditatis patrui in scutis 372. 70. 6. Hoc autem posito, locus esse posset peritiæ absolutioni; nam ab omissa Missarum celebratione excensat impotentia, ut censuit Sacra hæc Congregatio in *Syracusana* 7. Februarii 1705. *lib. decret. 55. fol. 44.*, in *Neapolitana Celebrationis Missarum* 4. Decembris 1706. *lib. 56. fol. 383.*, in *Romana Oneris Missarum* 11. Maii 1709. *ad IV. Dub. lib. 59. fol. 146.*

In exhibitio contra tuam familiæ Biordi, cum defuncti Parochi statu nulla omnino habetur ratio auri, argenti, mobilium, semoventium, quæ facile superiorem reddere possent activum. In passivo insuper, in quem refertur etiam Missarum debitum, quædam notari possunt partitæ; prima nempe scutorum 100., quæ donavit Parochus contemplatione matrimonii pascitur filii germani ejus fratris Dominici; altera scutorum 25., quæ legavit sorori, & nepotibus; & tertia scutorum 11. 20. pro confectione peritiæ, & exaratione scripturarum. Dubium namque esse valet, num præponendæ sint Missarum debito largitiones Debitoris, & expensæ, quas ad proprium commodum fecit Orator. Ac defectus postremo urgere videtur inventarii, ne a solvendo Missarum debito heres simplex absolvatur, per *Text. in leg. fin. §. sin verò Cod. de jur. deliberant.*, & in *Auth. de hered.*, & *falcid. §. hinc nobis.*

Si aliquam verò EE. Vestræ adhibere velint indulgentiam, & aliquid remittere Oratori, alieno ære onusto, deliberare dignentur de quantitate Missarum celebrandarum, loco, & tempore. Quantitas & tempus a Vestra pendet prudentia. Quoad locum vero, explenda esset celebratio in Ecclesia parochiali, juxta dispositionem Testatorum; sed teste Episcopo deficient Sa-

cerdotes , & hac de re consentit Parochus , ut alibi fiat .

Proponitur itaque Dubium .

An , & quomodo sit locus absolutioni in casu &c.

Negative , & esse celebrandas Missas infra tempus , & in Ecclesia ab Episcopo designanda .

Sess.22.Decret. de observ. , & evitan.in celebr. Miss.

SANTANDRIEN. Præter Missam conventualem pro Benefactoribus in genere juxta *Encyclicam Benedicti XIV.* , alteram ex propriis Constitutionibus celebrare tenetur santandriensis Cathedralis Capitulum , ubi ex rubrica occurrit ; sed cautum in illis non est de hujus secundæ Missæ applicatione . Qua de re ab immemorabili tempore applicari consuevit pro Benefactoribus in specie . Verens Episcopus , ne id recte fieret , Capitulo inhibuit , quin ultra elapsum annum 1791. ; absque Sedis Apostolicæ declaratione , aut facultate , assuetam faceret illius applicationem . Propositam igitur declarationem , vel facultatem postulat Capitulum , eique Episcopus ipse ob relativam præbendarum tenuitatem in hæc favet verba : *Annui præbendarum redditus , comprehensis distributionibus , ad ratam monetæ romanæ est ejusmodi . Decanatus habet 368. ducata auri de Camera ; unaquæque ex quatuor reliquis Dignitatibus 287. , singuli Canonici 215. , Portionarii 143. , denique Capellani 71. Qui omnes redditus tenuissimi sunt , attenta rerum caritate . Quapropter æquum censeo , ut Sacra Congregatio votis Capituli satisfacere dignetur .*

Dum secundam capitulares Constitutiones præscribunt Missam conventualem in genere , in genere etiam pro Benefactoribus voluisse censentur illius applicationem . Aliter vero suadere videtur Benedictina Encyclica ; nam liberam relinquit secundæ Missæ applicationem , ubi applicari non consueverit , ut in nostro themate , pro Benefactoribus in genere . En ejus verba : *Nos ita judicamus , idque vobis tenendum indicimus , laudandos nempe , & confirmandos esse quot quot sponte sua*

*secundam aut tertiam conventualem Missam pro Benefactoribus in genere applicant . Qui vero idem agunt ex vi consuetudinis in ipsorum Ecclesia vigentis , iis imperandum , ut in ea consuetudine perseverent . Ubi vero id usu receptum non invenitur , liberam omnino secundæ tertiæque Missæ conventualis applicationem celebrantibus relinquendam esse , dummodo in commemoratione pro Defunctis , Ecclesiæ Benefactorum in genere non obliviscantur . Pontificia autem hæc Encyclica , licet ad Episcopos Italiæ directa , vim fortasse ex identitate rationis habet in santandriensi etiam Diocesi ; nam eadem ibi est naturalis obligatio erga Benefactores in genere ; & ubi eadem militat ratio , eadem militare debet dispositio , *Leg. fin. ff. de rit. nuptiar. , Rot. in recen. decis. 136. num. 10. part. 7. , & cor. Veri dec. 12. num. 19.**

Quoties vero , non obstante consuetudine applicandi secundam Missam in specie , obstrictum censeretur Capitulum ad eam applicandam in genere , deliberandum adhuc esset , num permitti ei debeat , quod usu receptum . Pluries hac de re in Sacra Congregatione actum refert *Benedictus XIV. sub §. 21. ejusdem Encyclicæ* , receptamque sententiam levandi Capitula , quorum tenues essent præbendæ , ab onere applicandi secundam , & tertiam Missam pro Benefactoribus in genere . Quales autem sint santandriensis Capituli præbendæ , jam ex ore Episcopi notatum est in facto . Haud quidem videntur tenues ; sed attentò Regionis more , rerumque caritate , eas Antistes ipse appellat tenuissimas , tenuitate scilicet relativa , quam etiam æstimandam censet *Rot. coram Duran. decis. 98. num. 10.* Exemptionis exemplum est in *Reatina 3. Februarii 1753.* , pluribusque aliis .

Quæritur itaque .

An, & quomodo sit applicanda secunda Missa conventualis in casu &c.

Non proposita cum sequenti .

ALBANEN. EMPHYTEUSIS . Per Apostolicas literas anni 1784. erecta fuit in Collegiata Ecclesia Mareni theologalis præbenda, eique unitum alterum ex quinque simplicibus beneficiis Abbatialis Capituli Ceccani, Magno rogante Comestabili Columna utriusque Ecclesie patrono . Quum bona autem uniti beneficii unum constituant corpus cum reliquis Capituli, ad avertendas idcirco controversias, quæ hac de re oriri possent, perpetua super illis sub reservatione Beneplaciti Apostolici inita est emphyteusis, annuoque desponso canonis scutorum 22., in se assumpsit Capitulum *il peso di supplire al mantenimento della Chiesa, delle campane, delle suppellettili sagre, delle tasse, e loro accrescimenti, e così anche delle palizzate, ed altro, che occorrer potesse per il mantenimento dei fondi suddetti.*

Reservatum modo beneplacitum postulat Canonicus Theologus Mareni Antonius Galbani; sed ejus instantiæ ferentinus adversatur Episcopus, in cujus diœcesi ceccanense existit Capitulum . *Opera, inquit, cujusque Beneficiati dicti Capituli sunt reddendi Ecclesie servitium, tres Missas lectas persolvendi qualibet anno, duo item anniversaria, & decem vel undecim Missas privatas, ut fert turnus. Reditus vero anno quolibet ad quemlibet Beneficiarium de communi massa pertinentes, si ad decennium computentur, non superant rubra circiter quatuor frumenti, non a sordibus expurgata, quæ si perpetuitas potissimum contractus inspicatur, attente, valorem non excedunt scutorum viginti, quibus si addatur summa unius scutati, & obolorum 50., intotum conficiunt summam scutorum 21. 50.*

Uni propterea Oratori utilem ait contractum, dum ex emphyteusi perpetua honorum ejusdem annuam summam 22. scutorum, ab omni onere liberorum, canonis titulo, ideoque plus exigere satagit, quam sint proventus annui dicti beneficii; non considerato insuper servitio Ecclesie a quo est ipse exemptus, nec onere mantentionis ejusdem Ecclesie, ad quam omnes, qui participant de fructibus predictæ Ecclesie, pro virili tenentur . Et quamvis ejus testimonio, Beneficiarii prædicti, & Dominus Comestabilis hisce non obstantibus adhæreant Oratoris instantiæ, censet tamen, contractum prædictum esse Ecclesie non modice gravosum, nec proinde dignum approbatione .

Inire siquidem prohibetur Ecclesia damnosum contractum *Redoan. de reb. Eccles. non alienan. quæst. 1. num. 1. , Card. de Luc. de alienat. disc. 1. num. 44. .* Talis autem videtur emphyteusis, de qua agitur; nam promissum refert Episcopus a ceccanensi Capitulo canonem redditibus honorum majorem, qui tamen vel esse debuisset vigesima intrinseci valoris, vel assueta eorundem honorum pensio, *Auth. de non alienan. aut premut. reb. Eccles. immobil. §. quia vero Leonis, & Sac. congregatio in Pistorien. seu Praten. Emphyteusis 21. Novembris 1761. .* In damnnum quoque Capituli vergunt assumpta onera; quandoquidem ad manutationem Ecclesiæ, & supellectilium teneretur Canonicus orator, qui canonis titulo fructus percipit uniti beneficii, *Anaclel. in jus. canon. lib. 3. tit. 48. §. 1. num. 26. , & Rot. in Treviren. Recedificationis Ecclesiæ Parochialis 5. Julii 1782. §. 2. 3. , & 9. cor. Mannellio, eique prægravitate canonis incumberet solutio taxæ, & vectigalium, Ciarlin. controv. 22. num. 34. , & seq. Gob. consult. decis. 2. num. 76. , Constant. vot. 453. num. 16.*

Difficultas tamen est circa redditum beneficii. Statuit porro Episcopus pretium frumenti ad rationem scutorum quinque pro quolibet rubro, illudque fortasse, nostra præsertim ætate, minimum est. Si aliquantulum ergo augeatur æstimatio, jam redditus beneficii superant canonem. Assumpsit quidem Capitulum onera, sed ea forsans pensat incommodum, quod in reddenda Oratori ratione redditum beneficii, non sine litibus etiam, & controversiis pateretur, ac pretio est æstimabile, per *Text. in leg. 1. Cod. de pact. .* Illudque insuper ponderandum, quod instantiæ Oratoris favet Magnus Comestabilis patronus, favent Beneficiati, quorum potissime interest, ne plus æquo per conventum canonem graventur. Hæ siquidem circumstantiæ non parum conferunt ad sustinendum contractum, *Pacion. de locat. cap. 14. §. 7. num. 39. , Pitou. discept. ecclesiast. 121. num. 22.*

Gratiam retardare posset qualitas perpetuæ emphyteusis, pro qua non solet dari Beneplacitum, cum sit contra naturam emphyteusis ecclesiasticæ; ut ait *Petr. ad Constitutionem 5. Pauli II. sect. 1. sub. num. 20. .* Notandum tamen, quod inita est inter duo Loca pia, quorum respectu cessat ratio per *Petram* allata *loc. citat. , quod*

quod scilicet *non sit conveniens bonæ Ecclesiæ secularizari*. Utilis præterea videtur utrique; nam omnis per emphyteusim perpetuam averteretur occasio litium, quæ facile post emensam temporaneam orirentur pro separatione bonorum beneficii. In similibus porro terminis testatur *Petr. ibid.*; aliquoties fuisse concessum *Beneplacitum pro emphyteusi perpetua*.

Respondere igitur dignentur Eñi Patres.

An sit consulendum SSmo pro approbatione emphyteusis perpetuæ in casu &c.

17

Die Sabbathi 3. Martii 1792. in Palatio Apostolico Vaticano erit Sacra Congregatio Concilij, in qua, præter alia, proponentur infrascripta Dubia, juxta morem ejusdem Sacræ Congregationis de jure resolvenda.

SANTADRIEN.

An, & quomodo sit applicanda secunda Missa conventualis in casu &c.

Sess.22.decret. de observ., & evitan. in cele. Miss.

Affirmative juxta consuetudinem.

ALBANEN. EMPHYTEUSIS.

An sit consulendum Sanctissimo pro approbatione emphyteusis perpetuæ in casu &c.

Sess.25.cap.11 de Reform.

Affirmative.

ASCULANA CAPELLANIARUM. Quum satis ad hanc definiendam Causam non fuissent notata in Folio diei 27. Februarii 1790., alia Eminentiae Vestrae ab Asculano Episcopo postularunt die 20. sequentis Martii, iterumque 31. Julii. Res vero ex

Sess.22.cap.6. & Sess.25.cap.4 de Reform.

multiplici informatione obscurior evasit, causamque dedit novissimo rescripto *dilata* diei 17. Decembris elapsi anni, ut quæ in pluribus relata erant Foliis, in unum colligerentur. Heredem igitur scripsit anno 1693. Dorothea Fiaschetti Joannem Mancini ejus virum in usufructu, suosque speratos filios in proprietate. His deficientibus, filios ad usumfructum ex secundis illius nuptiis vocavit, ac tributa viro facultate alienandi dimidiam bonorum partem, tot ex dimidia altera, vel integra hereditate, quatenus non alienasset, celebrari jussit Missas, quot ad rationem obolorum decem pro qualibet redditus ferrent. Mancinium ipsum, ejusque filios, & nepotes usufructuarios instituit anno 1698. Catharina Rufini secunda uxor, & hebdomadale imperavit Sacrum post obitum novissimi. Dorotheæ hereditas ex dotali constabat domo in Civitate Asculi, quæ scutis valebat 400., modo 250., annuique est redditus scutorum octo; & ex credito scutorum 300. adversus virum. In uno altera Catharinæ consistebat credito scutorum 270., quæ in suos usus Mancinius ex dotalibus venditis prædiolis erogavit.

Utraque hereditas cum altera Mancinii delatæ fuerunt ad Antonium, & Ritam ejus ex secundis nuptiis filios. Fratri supervixit Rita, nominavitque ad capellaniam Rufini Michaellem Lattanzi ejus nepotem, qui Asculani Episcopi testimonio, *pro Capellano se gessit tam in judicio, quam extra, bonaretinendo, ac Missas in aliquali parte adimplendo* (ad numerum scilicet circiter 300.). De pio autem legato Fiaschetti nec cogitavit. Hoc tandem cogitavit, iteratam anno 1787. impetrasse asserit compositionem a Rev. Fabrica, deindeque EE. Vestris supplicavit pro liberatione ab utroque Missarum onere, vel facultate solvendi aliquam summam pro illarum fundo. Exposita confirmavit Episcopus, & hæc habuit in prima informatione: *Ne diutius suffragiis defraudentur Animæ piarum mulierum, congruum esset, si ita videbitur EE. Patribus, certum numerum Missarum decernere, juxta ratam fructuum determinandum, tam relate ad domum (Asculi) quam ad prædia. quæ capellaniis obligata dici possunt, illasque celebrare in peculiari Ecclesia eligenda, ut inde de oneris constet implemento. Annuendo vero precibus Oratoris cum solutione summæ valori bonorum correspondentis ad effectum illum rein-*

ve-

vestiendi cum onere fixo celebrationis Missarum pro recensitis capellaniis, periculum certe cessaret litium, & exceptionum, quæ in aliqua portione prædiorum dari possent a Creditoribus Ritæ Mancini.

Iterum vero ex rescripto diei 20. Martii 1790. requisitus, an Lattanzi sit heres liber Mancini, & Rufini; an rationem de bonis hereditariis reddiderit; an de proprio supplere debeat, & possit; & an competat Oratori detractio legitime actio, retulit secundo, quod licet Orator Lattanzi retineat bona affecta capellaniis, a Dorothea Fiaschetti, & Catharina Rufini erectis, renunciari haud tamen valet illarum heres, quum non constet, eisdem ex testamento, vel ab intestato successisse, & bona possidere declaraverit uti capellanus, prout evincitur ex cauthela Angeli in judicio allegata de anno 1770. & 1774., ex partiali onerum Missarum satisfactione, & ex compositione reportata a Rev. Fabrica pro reliquis Missis non celebratis. Addidit rursus, quod Orator nunquam redditionem rationis peregit, & autumat, ad ipsum non teneri, sed tantum obligatum fore adimplere œvera Missarum capellaniis adnexa, quodque legitime detractio eidem non competit, quum non sit heres filie Catharine Rufini, sed jus ad istius bona habeat in vim cessionis census scutorum centum reportate a Societate S. Mariæ Charitatis, & impositi ab ipsa Rita. Habet nonnulla fructifera capitalia, propria industria ceteroquin acquisita. Atque hinc conclusit, Oratorem non teneri de proprio supplere; maxime quum non constet, ejus culpa bonu perisse.

Ac tertio denique omnem se adhibuisse dixit curam pro firmando statu hereditatis Mancini juxta rescriptum alteram diei 31. Julii ejusdem anni, nilque aliud ex Testibus, quorum exhibuit depositionem, comperit habere potuisse, quam prædictum Mancini, ultra domum positam in hac Civitate Asculi, quæque dotulis erit præfatæ Dorotheæ, bona possedisse in contractu Tronsani Castri Mutiani, retulitque, quod facta deinde perquisitione in Cutastro enunciati Castri, inventum est, bona Joannis Mancini, quæ nunc possidentur ab Oratore Michaele Lattanzi, fuisse tunc æstimata in tenui summa scutorum 117. 91. 1., prout evincitur ex documento illius Prætoris, & nunc a peritis renunciata valoris scutorum 374. (annui redditus scutorum 11. 21. juxta primam informationem) forsitan

ex aucta cultura, & ob rationem, quod in facta allibratione catastrali rigore valutate non fuerint, in eaque deficiat domus posita in præfato Castro Mutiano (diversa ab Asculana) quæ ceteroquin fuit comprehensa in relatione, & iudicio dato a peritis catastralibus,

Quæritur in prima primi Dubii parte de utriusque legati abolitione. Legitima hujusce abolitionis causa esse posset defectus fundi, *Monacell. form. 19. tit. 20. part. 1. mun. 25.* Notandum tamen, quod neutrum eo caret legatum. Pro illo siquidem Fiaschetti existit adhuc Asculi, & a Lactantio possidetur dotalis Testatrix domus, præter creditum scutorum 300., de quo opportunius infra redibit sermo. Pro altero Rufini scuta saltem essent 74., quatenus creditum illud scut. 300. detrahi deberet favore prioris legati ex hereditate communis debitoris Mancini, quæ in scutis consistit 374. comprehensa hereditaria ipsius Mancini domo in Castro Mutiano, alteraque exclusa Civitatis Asculi hereditaria Dorotheæ Fiaschetti.

Quoad reductionem vero; de qua in secunda parte; diversa ponderanda est legatorum qualitas. Tot ex testamento Fiaschetti celebrandæ sunt Missæ, quot ejus hereditatis ferunt redditus: hebdomadalis ex dispositione Rufini. Locus fortasse non erit reductioni prioris legati, quum determinatus non sit Missarum numerus, sed a quantitate pendeat reddituum ejus fundi, qui in domo pro nunc consistit Asculi, & augeri poterit ex capitali scutorum 300., si detrahendum erit ex hereditate Mancini. Haud ita vero quoad posterius legatum Rufini. Posita enim detractio scutor. 300., satis non essent reliqua scuta 74. pro fundo hebdomadalis Missæ.

Ad statuendum igitur unius & alterius legati fundum, revocandum est ad examen creditum Dorotheæ Fiaschetti. Consistebat ejus hereditas in domo asculana valoris olim scutorum 400., nunc 250., & in credito scutorum 300. adversus Mancinium heredem. Facultatem tamen habebat Mancinius disponendi de illius medietate, quæ summam fere illam attingebat scutorum 300.; sed expresse de ea non disposuit; ideoque uti noluisse censetur tributa alienandi fa-

facultate secundum *Mans. consult. 429. num. 2.*, & *seqq. tom. 5.*, *Card. de Luc. de fideicomin. disc. 58. num. 7.*, *Polit. eod. tit. dissert. 18. num. 26. tom. 1.*, & *dissert. 105. num. 27. tom. 2.* Tacite vero disposuisse videtur, dum accepit anno 1703. in causam dotis Dorotheæ scuta triginta tanquam usufructuarius, & *legatarius*. Maxime quia ob tenuem ejus substantiam respuere noluisse præsumitur Testatricis beneficium, illudque propterea ad suum heredem transmisit, ex opinione *Mantica de conject. lib. 7. tit. 7. num. 14.*

Si tacita hæc igitur admittatur dispositio, jam amplius in hereditate Dorotheæ Fiaschetti considerari nequit creditum scutorum 300., ejusque legati fundus in una consistet domo Asculi. Et in hac hypothesi integer, & sufficiens erit fundus alterius legati Catharinæ Rufini; nam hujus hereditas in dotali pariter consistit credito scutorum 270. adversus hereditatem Mancini, quæ scuta attingit 374. At si vigens adhuc censeatur creditum Dorotheæ, tunc fundus ejus legati, præter domum Asculi, consistet in scutis 300. ab hereditate Mancini detrahendis, & reliqua tantum ejusdem hereditatis scuta 74. in fundum erunt legati Rufini insufficientem,

Agitur secundo de subrogatione pecuniæ numeratæ in locum honorum debitoris Mancini, non comprehensa domo Asculi, Utile quidem non videtur novum investimentum, dum in ipsis haberi potest fructiferis prædiis Debitoris. Altera ex parte debitor non est ejus hereditas speciei, sed quantitatis, quin in pecunia constiterit numerata creditum Fiaschetti scutor. 300., & dotalia prædia Rufini vendita fuerint *uctoritate Judicis* pretio scutorum 270, in dimissionem passivi census, quo Mancinius gravabatur. Tradere autem non tenetur speciem, qui debet quantitatem, per *Text. in Leg. plerunque interest 10. §. ult. ff. de jur. dot.*, *Voet. in Pandect. lib. 45. tit. 1. num. 2.* Per liberam insuper solutionem pecuniæ evitarentur lites, quæ Episcopo teste institui possent à Creditoribus Ritæ Mancini super hereditariis bonis ejus patris. Ad vitandam sane litem permissa etiam fuit ab hac Sacra Congregatione subrogatio pecuniæ in locum prædii assignati pro fundo capellanice *in Ravennate, Legati 25. Aprilis 1789. ut l. Dub.*

Deliberare igitur dignentur Eūm Patres .

- I. *An, & quomodo sit locus abolitioni onerum Missarum, seu potius reductioni in casu &c.*
- II. *An, & in qua summa sit locus solutioni pecuniæ numeratæ, seu potius assignationi prædiorum in casu &c.*

Ad I. Negative ad primam partem, affirmative ad secundam quoad legatum Rufini tantum ad manualementem pro rata fructuum capitalis scriptorum 74. tantum, & Missas esse relebrandas in Ecclesia ab Episcopo deguanda quoad utrumque legatum .

Ad II. Affirmative ad primam partem juxta votum Episcopi; Negative ad secundam .

Sess. 25. cap. 12. de reformat.

PISAUREN. DECIMARUM. Jus habent Parochi pisaurensis Diocesis decimandi in vigesima parte frumentum, & linum. Integram lini decimam exigunt suburbani, in quorum Paræciis sunt bona; dividitur altera frumenti in prædialem, & sacramentalem, ac ratione honorum, & domicilii æquis inter suburbanos, & urbanos dividitur partibus, sen ut Incolæ ajunt, unum cuique solvitur ex quadraginta. Nemo ex Laicis immunis est ab hujusmodi solutione. Qui alibi morantur, domumque Pisauri retinent apertam, sacramentalem adhuc urbanis solvunt Parochis. Integram locatores, & domini directi solutionis onus in conductores, & emphyteutas refundunt. Loca verò pia, quæ in hoc sunt iudicio, immunia se dicunt pro parte dominicali, ac *uedun quoad novalia, vel propriis manibus exculta, sive in cap. nuper de decim. excepta, sed etiam quoad noviter, & quandocumque quæsitæ*, teste in prima informatione pisaurensi Episcopo. Ita ab immemorabili servatur tempore; licet perpetuæ inter Parochos, Parochianos, & Loca pia fuerint controversiæ .

Die siquidem 9. Septembris 1679. disputatum fuit in hac Sacra Congregatione Dubium, *an Regulares, & Loca pia teneantur solvere decimam integram, vel medietatem*, proditque rescriptum, *teneri pro medietate*; quod confirmatum fuit die 15. Januarii 1718. Anno rursus 1729. damnavit Vicarius Generalis Pisauri illos de Factoribus, qui retenta ibi domo, alio se contulerant, ad solvendam urbano Parocho S. Michaelis Archangeli medietatem decimæ sacramentalis; reserva-

to eis jure illam repetendi à suburbano Parocho Nubiliaræ. Per alteram ejusdem Vicarii sententiam, ab A. C. confirmatam, inattentionem obtinuit an. 1741. urbanus quoque Parochus S. Lucæ in possessione exigendi decimas sacramentales. Moratus per octennium fuerat Opitius Mazza in oppido Trivii antiqui, decimasque solverat Capitulo Pisauri, ubi apertam retinebat domum. Eo igitur defuncto, solutas vindicare tentavit decimas oppidanus Parochus. At proposito sub die 8. Junii 1765. Dubio, *an Rectori Ecclesiæ parochialis S. Juliani Trivii antiqui sint restituendæ decime sacramentales, de quibus agitur, & a quo tempore*, Sacra hæc Congregatio respondit, *negative, & amplius.*

Aliud iterum die 9. Julii 1785. inter Parochos Civitatis propositum fuit Dubium, *an, quomodo, & cui sint solvendæ decimæ*, & Sacra Congregatio rescripsit *affirmative juxta solitum, nempe ad normam informationis Episcopi auii 1765., & amplius.* Consentanea fuerat informatio jam exposito decimandi modo. Eodem anno 1785. addixit A. C. pisaurensi Capitulo sacramentalem decimam Marchionis Caroli Mosca Barzi, qui domum retinebat in Civitate, sed in Terra morabatur Gradariæ; confirmavitque sententiam *Sacra Rota in Pisauri, Decimarum 26. Junij 1786., & 14. Maii 1787. coram R. P. D. Resta.* Ac resumpta tandem per Parochum Trivii antiqui de sacramentalibus decimis controversia, ei pisaurensis Vicarius Generalis inattentionem concessit in possessione exigendi decimas tantum prædiales, urbanis vero Parochis sacramentales. Ab hoc igitur novissimo judicato recursum habuit Triviensis Parochus ad *Sanctissimum*, precibusque ad Sacram hanc Congregationis remissis, ad Causam cum Parochis Urbanis quædam venerunt Loca pia, retulitque Episcopus secundo, quod *agitur de præstatione decimæ ab assertis privilegiatis ibi possidentibus Ecclesiæ illi parochiali semper devota, & jamdiu a Rectoribus ne quidem petita*, quodque Triviensis Ecclesiæ *reditus annuus sicut in scutis circiter centum quinquaginta, large ad congruam parochialem cuique sufficientibus.* Quinque hinc ad instantiam Parochi concordata fuerunt dubia, quæ ipso nunc contumace proponuntur. Respicit primum qualitatem, quantitatem, locum, modumque solvendi decimas. Eas Parochi urbani in prædiales distinguunt, & sacramentales. Concedunt

Parocho Trivii antiqui prædiales, juxta *cap. cum sint de decim.*, sibi que vindicant sacramentales tum ex dispositione juris in *cap. ad apostolicę de decim.*, & *cap. fin. de Paroch.*, cum ex immemorabili consuetudine, de qua plurimi deponunt antiqui, & recentiores Testes, rebusque judicatis, de quibus in enarratione facti. Circa illarum vero qualitatem, quantitatem, modumque solutionis consuetudinem ipsam appellant, quæ in hac potissimum decimarum materia attendi debet ex *cit. cap. cum sint, aliisque de decim.*, satisque esset quadragenaria, *Petr. ad const. Paschalis 11. sect. 5. num. 26.*, vel inter ecclesiasticas personas decennis, *Barbos. de jur. ecclesiast. cap. 26. num. 12.* Ab antiquissimo autem tempore solvi consuevit medietas decimæ frumenti Parochis ruralibus ratione bonorum, medietas urbanis ratione domicilii, diuidium nempe unius ex viginti, seu quod idem est unum pro quolibet ex quadraginta; idque non semel probatum est in iudicio. Solliciti tamen non sunt Parochi urbani de solutionis loco.

Suam Loca pia tuentur immunitatem ex consuetudine, Monasteria nempe S. Mariæ Magdalenæ, Corporis Christi, S. Catharinæ, & Purificationis; Conventus S. Dominici, Servorum Mariæ, & S. Nicolai Vallis marentis; ac Hospitalis Pisauri. Probant sane per Testes ad perpetuam examinatos, ac respectivos eorum Codices, numquam pro parte dominicali solvisse decimam lini, aut frumenti; excepto Hospitalis, & Monasterio Purificationis, quæ non pro omnibus, sed pro uno, vel altero prædio decimam solvunt frumenti ad rationem unius ex quadraginta, seu pro medietate. Quodque perantiqua sit hujusmodi consuetudo, nedum Testes, & Codices, sed Episcopus etiam testatur verbis illis, *agitur de præstatione decimali semper denegata, & jamdiu a Rectoribus ne quidem petita.* Dum omnem vero Loca pia denegant prædialem decimam, rem non esse ajunt de illarum substantia, quæ de jure est Divino, sed de quantitate, & modo, qui per consuetudinem variari potest, *Barbos de offic. Paroch. part. 3. cap. 28. num. 2., Sol. de justit. lib. 9. quæst. 4. art. 1. arg. 2.*

Vim tamen sentiunt iterati rescripti annorum 1679., & 1718., nam agebatur de Locis piis in genere, prædisque secundæ erectionis, & Sacra Congregatio defini-

vit, teneri pro medietate . Ideoque in hypothesi deficientis consuetudinis , damnari non posse contendunt ultra dimidiam decimam frumenti , ad similitudinem Hospitalis , & Monasterii Purificationis ; licet Dubium a Sacra Congregatione resolutum annis 7679. & 1718. de decimis fuerit in genere , frumenti scilicet , & lini . Hujusmodi dimidiam vero solvendam esse ex bonis secundæ erectionis , de quibus tantum in resolutio actum fuit casu , & quidem in areis , tum quia non tenentur Parochiani decimas debitas deferre in horrea Clericorum , etiamsi sint publica , quum ad id nullo pacto , nullave lege obligentur , ut inquit Barbos. de offic. Paroch. part. 3. cap. 28. §. 2. num. 24. , tum quia plurimum testimonio semper in illis tradita fuerunt ; quod modum respicit solutionis .

Quæritur secundo de decimis bonorum , quæ per externos proprietarios locata sint , vel in emphyteusim concessa pisaurensibus Incolis , & convenient in id cum Parochis Loca pia . Integrum sane decimarum onus , cum præmissa sacramentalium , & prædialium distinctione , in conductores reiiciunt , & emphyteutas , qui integros percipiunt fructus ; per *Text. in cap. a nobis 24. de decim. , Pirhing. in jus can. lib. 3. tit. 30. sect. 3. de decim. §. 2. num. 48. , Reinfest. eod. lib. & tit. §. 3. num. 58.* Onus namque est reale , & possessores sequitur , *cap. fin. §. ceterum de decim. in 6. , Rot. coram Ansal. decis. 207. num. 26.* Maxime quia ita servatum dicunt Testes .

Convenient etiam circa tertium Dubium de decimis sacramentalibus per eos solvendis , qui domum Pisauri retinent apertam , & alibi morantur . Solvi profecto consueverunt pisaurensibus Parochis ; nam licet absentes patres familias accipiant Sacramenta a Parocho domicili , Ministros tamen , vel reliquam ipsorum familiam habent Pisauri , animoque ibi domicilium retinent . Hac utique de causa denegavit Sacra Congregatio ipsimet Parocho Trivii antiqui sacramentales decimas , quas solverat Opitius Mazza pisaurensi Capitulo ; iterumque Parocho Gradariæ *Sacra Rota in Pisauren. Decimarum 26. Junii 1786. , & 14. Maii 1787. coram R. P. D. Resta*

Pauca pisaurensibus Parochi , & Loca pia , ad quartum de variatione culturæ frumenti , & lini ; Quisque enim naturali uti valet libertate sciendi suam potius , quam alteram seminis speciem , vel convertendi sativum præ-

dium in praturn; neque ideo de immittis decimis queri valent Parochi; ut in similibus terminis dixit Rot. in Ariminen. *Decimarum quoad novalia* 16. Junij 1747. §. fin. c. in Capite. Ictis enim decima nunquam variatam fuisse culturam in eorum fraudem; & unum dumtaxat in districtu Triviensis Paræciæ antiquissimum est fœnarium prædium Sodalitii S. Nicolai.

A præmissis Dubiis pendet quintum de restitutione decimarum. Si Causam enim obtinebit Parochus Trivii antiqui quoad futurum, ei forsitan reddendum esset, quod contra suum jus in præteritum non exegit; vel a tempore, quo Parochiam obtinuit, vel a die saltem motæ litis. Notandum vero; quod sub bona consuetudinis, rerumque judicatarum fide sacramentales Parochi urbani exegerunt decimas, ab iis etiam, qui domum Pisauri habent apertam; eademque consuetudine non solverunt Loca pia prædiales. In his sane terminis excusari quoad præteritum possent a restitutione, per *Text. in leg. bonæ fidei ff. de acquir. rer. domin.*, *Rot. cor. Olivat. decis. 654. num. 21.*, & in *Romana, seu Viterbien. Immissionis super fructibus* 18. Martii 1757. §. fin. cor. Borull.

Quid ad hæc responsurus fuisset Parochus Trivii antiqui; divinari nequit. Univerale coram pisaurensi Vicario opposuit jus decimandi vigesimam partem frumenti & lini ex omnibus Paræciæ suæ prædiis; & in supplici ad *Sanctissimum* libello nunquam solutas postulavit decimas per Breve; ut infirmis consuleret Paræciæ; licet annuum haberet reditum scutorum 150.

Quæritur itaque . . .

- I. An, quæ decimæ, ex quibus generibus, ad quam rationem, & in quo loco sint solvendæ Parochio Trivii antiqui, seu Parochis urbanis Civitatis Pisauri pro bonis sitis in districtu Paræciæ Trivii antiqui, & spectantibus ad Incolas, Regulares, Locaque pia dictæ Civitatis Pisauri in casu &c.
- II. An, quæ decimæ, ad quam rationem, & quibus sint solvendæ pro bonis sitis intra fines Paræciæ Trivii antiqui, & locatis, sive in emphyteusim concessis per externos proprietarios Incolis pisaurensibus in casu &c.
- III. An, cui, & ad quâ rationem sit solvenda decima ab iis, qui retinent domum tantum apertam in Civitate Pisauri; nec ibi aut continuo, aut in majori anni parte habitant in casu &c.

- IV. *An, & quomodo solvenda, seu consignanda sit decima pro Terris redactis ad usum prati, & pascuorum, in quibus satio frumenti, & lini prætermissa sit in casu &c.*
- V. *An, & a quo tempore sit locus restitutioni decimarum exactarum, & respective consignationi non hactenus traditarum in casu &c.*

Non proposita ;

CIVITATIS CASTELLANÆ. Annuente Civitatis Castellanæ Episcopo Tenderini, instituit anno 1735. pia mulier Agnes Fratoni in oppido Fabricæ Tertiariarum Conservatorium sub regula S. Augustini, ut educationi incumbereut puellarum. Illud deinde ex asserta Bulla Benedicti XIV. crexit anno 1741. successor Episcopus Varj in Monasterium episcopale sub nomine *Jesus, & Mariæ, per ora senza clausura uscendo le Religiose per loro bisogni colla licenza della Superiora, ma però con pena di scomunica rispetto alle donne, e uamini che entrassero in detto luogo, a riserva delle due stanze destinate; cautumque præ ceteris fuit in regula, per eum deinde approbata cum clausura a Nostra auctoritate dependente, ut post annum novitiatus emitti, ac post biennium confirmari deberet professio; & tunc denique Moniales non potranno più andarsene, o esser mandate via dalla Congregazione senza gravissima causa da riconoscersi, ed approvarsi da Superiori, o dall'Ordinario,*

Sess. 25. cap. 5. & 17. de Regular. & Monial.

Hæc porro juxta Summarium Monasterii est professionis formula : *Io Suor Maria N. N., nel secolo N. N.,*

figliola di N. N. fò voto , e prometto a Dio Omnipotente, alla B. V. Maria, al B. Padre S. Agostino, a tutti li Santi, ed a voi M. R. Padre in luogo di Monsignor Illmo, e Rmo N. N. Vescovo di Civita Castellana, ed Orte, ed a voi Madre Priora, e a ogni altra vostra legitima successora obbedienza, povertà, castità, e perpetua clausura sotto la regola del B. Padre S. Agostino, e secondo le costituzioni del nostro Maestro. Hæc vero altera confirmationis: Io Suor N. N. vilissima peccatrice, ed indegnissima serva della Vostra Maestà in Dio, rinnovo, e confermo la mia professione, ed in presenza della SSma Trinità, e di tutta la Corte Celeste rinnovo li sagri voti di povertà, castità, obbedienza, e prometo di osservare la regola, e costituzioni del nostro Padre S. Agostino sino alla morte.

Regularis observantiæ pertæsa, nè sentendosi bastante virtù di continuare nell'osservanza de voti semplici in detto Conservatorio, rediit anno 1781. Dignamerta Giovenali ex Pontificio rescripto per organum Sacræ Penitentiariæ ad sæcularem vitam, suamque a Monasterio obtinuit dotem. Ejus exemplo similem anno 1783. petierunt gratiam Lætitia & Francisca sorores de Angelinis, reque cum omnibus facultatibus ad Ordinarium delegata, sua Is sententia declaravit, constituisse & consistere de legitimis causis deveniendi ad sæcularizationem supradictarum Sororum de Angelinis; deindeque Monasterium damnavit ad restituendas in summa scutorum 550. illarum dotes; ut decrevit etiam A. C. . Ulteriore admissit appellationem R. P. D. Auditor SSmi quoad medietatem dotium in suspensivo, quoad aliam medietatem in devolutivo deputavit R. P. D. Alliata de consensu. Sed ad preces hodierni Episcopi, qui solemnum votorum declarationem, & Monasterii absolutionem a restituendis dotibus apud Sacratissimum Principem postulavit, Causam tandem quoad omnes, & omnia ad Sacram hanc Congregationem remisit. Ea ipsa Episcopus quoad utrumque deduxerat rationum momenta, quæ ex allegatione Monasterii inferius exponentur.

Simplicium votorum qualitatem desumunt primo Sorores de Angelinis ex originario Tertiariarum nomine, quo Fundatricem, ejusque Socias appellavit Episcopus Varj in Pastoralis Visitatione anni 1741. per ea verba, hoc piium officium exercet Soror Agnes Maria a Passione de

de Fratris de Caprarola Tertiaria Ordinis S. Augustini cum aliis quatuor Sororibus Tertiariis ejusdem Ordinis. In Constitutione siquidem Nuper in Lateranensi Concilio simplicia declaravit anno 1518. Leo X. hujusmodi Tertiariarum vota; nec semel idcirco Sacra hæc Congregatio valida; licet illicita dixit matrimonia per eas contracta, teste *Ferrar. verb. Tertiarii num. 19.* Sunt quidem Tertiariæ cum votis solemnibus, sed ex Pontificio indulto; quod Defensores Sororum de Angelinis concessum asserunt a Nicolao IV. Tertiariis duuntaxat Seraphici Ordinis per approbationem earum Instituti in forma specifica.

Ad essentiam præterea solemnis voti requiri ajunt Angelinæ, quod emissum sit in Religione ab Ecclesia approbata, *cap. unic. de vot. in sexto, Gregor. XIII. in Constit. Ascendente Domino num. 18.*, & *Benedict. XIV. in Constit. Quamvis justo §. 13.* Approbatas vero a S. Sede non esse Tertiarias S. Augustini, neque idcirco inter approbatos ejusdem regulæ Ordines recenseri apud *Ferrar. verb. Religiosi art. 3. per tot.* Parvique absque productione Pontificiæ Bullæ Benedicti XIV. faciendam putant assertionem Episcopi Varj, qui erigere dixit conservatorium in Monasterium episcopale *a tenore della Bolla della fel. mem. di Pio V., e per la facoltà concessum dalla Santità di Nostro Signore Benedetto PP. XIV.*, Notant etiam, quod solemnium votorum sequela læst perpetua clausura, juxta *cap. pericoloso de stat. Regular. in sext., Trident. Synod. sess. 25. cap. 5. de Regular., & Monial., Const. circa Pastoralis officii S. Pii V., Const. Deo sacris Gregorii XIII.*, neque veræ censentur professæ, quæ eam non servant, *Mirand. de sacr. Monial. quæst. 1. art. 4., Lezan. tom. 1. summae cap. 26. num. 17., Tamburrin. de jur. Abbatis. disput. 18. quæst. 5. num. 6., Pellizar. de Monial. cap. 18. num. 54.* Ac sub fide quorundam Sacerdotum tales esse asserunt Moniales Fabricæ, quæ non raro e Monasterio egrediuntur.

Decretum accedit Episcopi Lanucci, qui in Pastoralis Visitatione anni 1752. decrevit, quod in libris Monasterii *in avvenire non si usi più tal nome di professione solenne essendo solamente di voti semplici*, Factum insuper Dignæmeritæ Giovenali, quæ restituta fuit ad sæculum ex levi illa causa, quod virtus ei amplius non esset *di continuare nell'osservanza de voti semplici in detto*

Conservatorio. Et iudicium denique ipsius Curiae Episcopalis, quae *simplicia vota per eas* (Sorores de Angelinis) *licet publice emissa auctoritate Apostolica dispensavit &c. ita ut a Conservatorio exeundo, in habitum mulierum saecularium redire, & quoad vixerint permanere possint, ad hoc etiam ut matrimonium legitime contrahere, & in eo postmodum debitum conjugale exigere, & reddere licite valeant.*

Solemnis voti qualiter altera Monasterium ex parte tuetur. Solemne porro censetur, quod coram Ministro emittitur Ecclesiae, eoque acceptante; simplex vero, quod remotis sit arbitris, secundum *Engel. in jus can. lib. 3. tit. 31. num. 10.*, *Passerin. de Stat. homin. quæst. 189. tom. 3. num. 603.*, *Donat. in prax. Regular. tom. 4. de Stat. religios. tract. 1. quæst. 9. numer. 6.* Illudque ex triplici potissimum castitatis, paupertatis, & obedientiae promissione constitui tradunt *Donat. tit. de profess. religios. tract. 10. quæst. 1. num. 2.*, *Bordon. de profess. regular. cap. 18. quæst. 1. n. 3.* Hæc autem in nostro themate vovent Moniales coram Religioso in luogo di Monsignor Illustrissimo, e Reverendissimo Vescovo di Civita Castellana, ed Orte.

Rein insuper non esse ait Monasterii Defensor de novo Insituto, ut contendunt Sorores de Angelinis, sed de Monasterio ordinis Augustiniani a *Clem. VIII.* approbati per celebrem Constitutionem *Decet Romanum Pontificem*, ideoque votum emissum in Religione per *S. Sedem* approbata omnino esse solemne, ut decrevit *Bonifacius VIII. in cap. univ. de voi. in sexto, Benedict. XIV. in Constit. Inter Præteritos 21. §. 3. num. 41.* Maxime quia præcedunt in casu postulatio candidatæ, assensus Monialium, capitulare ipsarum suffragium pro illius admissione ad professionem, aliæque omnes solemnis professionis circumstantiæ, ex quibus *Benedictus XIV.*, juxta suffragium Congregationis particularis, solemniter declaravit vota Conversarum Cisterciensium, ut refert in suo opere *de Synod. diæces. lib. 13. cap. 11. num. 18.*

Monasterii rursus clausuram ex confirmatione ostendit regulæ cum clausura a nostra auctoritate dependente, atque ex formula ipsa professionis, de qua in enarratione facti; quidquid Testes de aliquo in id dicant abusu, Vitam addit communem, quæ validissimum cum clausura fuit voti solemniter argumentum apud *Rot. decis.*

216. part. 2. *divers.*, semperque ab erecto Monasterio petita: n, & concessam probat facultatem emittendi solemnem professionem; ceterisque missis, formulam exhibet licentiæ concessæ per Episcopum Lanucci admittendi alteram ex Sororibus de Angelinis *alla solenne professione*. His omnibus sane perpensis, nil Theologi ab hodierno Episcopo requisiti, deficere ajunt *alla qualità de voti solenni, che sogliono farsi nella professione solenne delle altre Religioni*. Diversa fuit opinio Episcopi Lanucci, qui in Visitatione anni 1752. districtè inhibuit, ne adhiberetur amplius *tal nome di professione solenne*. Aliter vero in posterioribus sensit Visitationibus, & rescriptis; nam probavit regulam Monasterii, in qua est formula solemnissimæ professionis; & licentiam concessit anno 1757. admittendi Angeliniam *alla solenne professione*.

Pauca Angeliniæ de retentione medietatis dotium, quam ex decreto R. P. D. Auditoris Sanctissimi consequutæ sunt, & restitutione alterius medietatis. Supposita enim simplicium votorum qualitate, omne id reddendum contendunt egredientibus a Religione, quod in eam intulerunt, ut non semel definivit Sacrum Rotæ Auditorium, ac præsertim in *Nuperr. decis. 12. & decis. 248. tom. 5. part. 1.* Moniales contra, quæ solemnitas tuentur vota, redditam vindicant dotium medietatem tum ex jure, cum ex Regula Monasterii. Ex jure siquidem irrevocabiliter transfertur per solemnem professionem dominium dotis in Monasterium, *Anth. ingressi Cod. de Sacrosanct. Eccles., Petr. ad Constit. 16. Eugenii IV. sect. unic. num. 5., Passerii. de stat. homin. quæst. 189. art. 8. num. 174., Card. de Luc. de Regul. disc. 1. num. 50.*, ideoque egrediens a Religione, vel ad aliam transiens neque illam repetere, neque alimenta consequi valet, ut quoad primam conclusionem docet *Petr. loc. cit. num. 13., Rigant. ad regul. 23. Cancell. num. 156.*, & quoad secundam *Surd. de aliment. tit. 9., Petr. ibid. num. 17., Pignatell. consult. 432. num. 10., & seq. tom. 1.* Ex regula vero, quia cautum in ea legitur, quod dos per professionem *s'intenda subito incorporata al Monastero da impiegarsi a beneficio di tutte*, & in uno reddenda sit casu, *che non farà la professione*, quæ quidem exceptio adversus Sorores de Angelinis professas firmare videtur regulam in contrarium.

Dubia sunt :

- I. *An vota , quæ profitentur a religiosis mulieribus Jesu , & Mariæ Terræ Fabricæ sint solemnia , vel potius simplicia in casu &c.*
- II. *An sit locus repetitioni dotium , vel potius restitutioni medietatis jam solutæ per dictas Religiosas Sororibus de Angelinis in casu &c.*

Ad I. Negative ad primam partem ; affirmative ad secundam , & amplius .

Ad II. Affirmative ad primam partem ; negative ad secundam , & amplius .

*Ses. 24. cap. 12.
de Reform.*

ILLERDEN. ABSENTIÆ, ET DISTRIBUTIONUM.

Ex antiquissimo Illerdensis Cathedralis Statuto anni 1237. , usu etiam recepto, omnibus absentes Canonici, Capellani, Portionarii, & Beneficiati privantur distributionibus, in quibus potissimum, exceptis Canonicis, eorum reditus consistunt; infirmi etiam, dummodo non sint in Civitate, & quotidie choro interesse non consueverint priusquam ægrotarent. Hæc sunt illius verba: *Supradictæ autem distributiones non distribuuntur, nec dentur de cetero alicui, nisi in choro dictæ Sedis, & dumtaxat in eo personaliter constitutis. Qui vero aliter de supradictis distributionibus acceperit, quam sit dictum, exceptis illis, quas infirmitas, aut evidens Ecclesiæ utilitas excusaret, rerum sic receptarum dominium non acquirat, nec faciat eas suas; immo ad omnium restitutionem, quam contra hujusmodi nostram Constitutionem receperit, teneatur. Insuper etiam de infirmis sic duximus ordiandum, ut illi solum & dumtaxat recipiant distributiones, qui antequam infirmarentur, consueverant venire quotidie ad Divinum officium ad dictam Ecclesiam Illerden., & quod dumtaxat recipiant de illis horis, in quibus consueverant interesse tempore sanitatis. Volentes etiam, quod ad hoc quod dicti infirmi prædicta possint recipere tempore infirmitatis, habebant esse residentes in Civitate Illerden. Consuetudine insuper ex testimonio Punctatoris inductum est, ut neque distributiones lucrentur matutino non solemnè assignatas infirmi in Civitate præsentés.*

Post

Post sexcentenariam fere observantiam, EE. Vestris supplicarunt hodierni Capellani, Portionarii, & Beneficiati pro indulto absentiae recreationis causa per duos anni menses a Choro, & Civitate, ac tempore etiam infirmitatis, vel confirmandae valetudinis cum perceptione distributionum. Eis vero annuendum non censuit Illerdensis Episcopus quoad bimestrem absentiam in haec verba: *Indultum absentiae per duos menses ob avari recreationem, quod summopere desiderant, denegandum esse suadet universa pene consuetudo omnium Ecclesiarum hujus Diocesis, in quibus Beneficiati, & Capellani nulla gaudent exemptionis immunitate, & continuam praestant assistentiam. Favit vero quoad tempus infirmitatis, vel tuendae valetudinis, eo quod timendum est, ne nimis sit rigor, deterreatque in futurum venturos a militia, & servitio Ecclesiae; & afflictionem addere afflicto quis non videt, longe abesse a visceribus, ac pietate Ecclesiae?*

Ac distinguendo inter Canonicos, & Beneficiatos, haec habuit: *ut separemus certa ab incertis, aut saltem dubium extat, quam optime quod Canonici jure, & merito non fruantur distributionibus, quando recreationis causa absunt ex indulto Concilii Tridentini, & quod iisdem non denegentur quando male valent in Civitate, aut balneis egent ad salutem firmandam, & reparandam; aegrotantes enim favore digni sunt, & Beneficiati, & Clerici choro inservientes multo majori, & ampliori, quam Canonici, tam propter diuturnam assistentiam, quam praestant, quam propter tenuitatem reddituum. Ideoque non erit abs re indulgere distributiones quotidianas omnibus infirmis, & omnibus qui abfuerint valetudinis tuendae causa, modo infirmitas vera sit, & realis, & dum sani soliti sint residere; hac praecisa lege adjecta, ut coram Ordinario comprobent salutis languorem, praevio judicio medicorum, eorum juramento firmato, & obtineat licentiam in scriptis, ut discedant e Civitate. Ita fit obviam fraudibus, & auxilium reportat imbecillitas, supplementibus distributionibus tenuitatem reddituum beneficiorum, & capellaniarum, qui vix exaequant sustentationem; maxime quando ob infirmitatem Sacrificium celebrare non valent.*

Initio se per nihil transeat opposuerunt Canonici, tum quia de distributionibus participant Oratorum, tum quia sufficientes asserebant illorum redditus. Secun-

dum ipsos enim Beneficiati, *Officiis Divinis assistendo*, annua percipiunt scuta romana circiter 160., præter liberam Missarum celebrationem, & proventus Societatum SS. Salvatoris, & S. Mariæ, qui lucrentur a residentibus in Ecclesia Cathedrali. Portionarii ex mensa capitulari, distributionibus, aliisque proventibus scuta 208. Et Capellani ex distributionibus scuta 135. eorumque plerique non tenues insuper propriæ Capellanæ reditus. At mutato consilio, petierunt & ipsi gratiam lucrandi distributiones, dum infirmitatis, & valetudinis causa absunt a choro, & Civitate, & consensum dederunt quoad hanc partem lacerationi *nihil transeat*.

Bimestris absentia indultum urgent Capellani dumtaxat, Beneficiati, & Portionarii. Eo namque ad formam *Sacri Concilii Tridentini* jam gaudent Capitulares. Antiquissima profecto obesse posset perpetui servitii consuetudo; quum in permittendis trium mensium vacationibus adijecerint *Tridentini Patres sess. 24. cap. 12. de Reform.*, *salvis nihilominus earum Ecclesiarum Constitutionibus, quæ longius servitii tempus requirunt*. At conciliaris hæc limitatio de consuetudinibus forsitan intelligi debet, quæ minores concedunt vacationes, non item quæ nullas; nam *si Constitutio, aut consuetudo Ecclesie requirit servitium totius anni, tunc locum habet absentia trium mensium a Concilio permessa*. Est enim dura residentia totius anni, oportetque maxime juxta fragilitatem humanam indulgeri aliquid ad recreationem corporis, & animi, ut inquit Garz. *de benefic. part. 3. cap. 2. num. 311.*, *Mouet. de distribut. quotid. part. 2. quæst. 12. num. 55.*, & *Benedict. XIV. quæst. can. 293. §. hæc procedunt*.

Flagitatum etiam retardare videtur indultum aliarum Ecclesiarum Hispaniæ consuetudo juxta votum Episcopi; nam allegari posset in exemplum. Probant tamen Beneficiati *in eorum Sum*; concessas etiam fuisse a san. mem. Clemente XIV. sub annos 1771. & 1772. conciliares vacationes Beneficiatis Valentia, aliisque; & recens accedit Sacræ Congregationis rescriptum 19. Februarii elapsi anni favore Collegiæ Pultoviensis *in Plocen. Servitii Chori*; licet insalubritas concurreret aeris. Neque in nostro themate de servitio timendum Ecclesiæ; nam plurimi in ea sunt Præbendati. Major vero

vero difficultas esset quoad distributiones, quæ præsentibus tantum debentur, juxta Sac. Concil. Tridentinum *in cit. sess. 24. cap. 12. de reform.* Sed advertendum rogant Beneficiati, omnes fere ipsorum redditus consistere in distributionibus, quæ Episcopo teste, *profluunt ex massa burræ, & amiversiarorum; & novissime omnia sunt disposita &c., & singulis est assignata congrua portio, & quota pro qualibet hora.* In his sane terminis naturam distributiones assumunt præbendarum, ut per *Extravag. cum nonnullæ la 1. quæ est in ord. 11. de præben., tradunt Mouet. de distribut. part. 1. quæst. 3. sub num. 2., Barbos. de canon. & dignit. cap. 21. num. 2. & pro duabus saltem partibus in conciliari absentia lucrantur, Piton. discept. eccles. 34. num. 1. tom. 1., Pignat. consult. 115. num. 43. tom. 9.*

At notari posset, quod neque in tribus absentiae mensibus percipiunt distributiones Canonici. Una enim ex punctaturis fit massa, quæ inter præsentibus sequenti anno distribuitur. Si concederentur autem Capellani, Beneficiatis, Portionariis distributiones in bimestri, quam petunt, absentia, præjudicium inferretur Canonici, qui illos sequenti anno ad suas admittere deberent distributiones, de ipsorum punctaturis in bimestri absentia participes fieri non possent. Et hac sane de causa consensum dederunt Canonici quoad punctaturas in casu infirmitatis tantum, quas ipsi etiam postulant.

Facultatem insuper obsessendi a choro, & Civitate cum perceptione distributionum postulant Beneficiati, Capellani, Portionarii simul, & Canonici in casu infirmitatis, & ad confirmandam valetudinem; eisque favet juris dispositio *in cap. unic. de Cleric. non resident. in sexto*, confirmato per *Tridentinam Synodum in sess. 24. cap. 12. de reform.* In eo siquidem Bonifacius VIII. post vetitas absentibus distributiones, illos excipit, *quos infirmitas, seu justa, & rationabilis corporis necessitas, aut evidens Ecclesie utilitas excusaret.* Ex quibus verbis inferunt Doctores, omnia infirmos emolumenta, distributionesque lucrari, ac præ ceteris *Manet de distribut. part. 2. quæst. 9. per tot. Ursaya discept. Ecclesiast. 16. num. 16. tom. 1. part. 2.* Idque etiam si infirmitatis tempore absit a loco residentie; nam æque

impediti sunt ad interessendum choro, si adessent, *Pignatell. consult. 115. num. 67. tom. 9. , Ursaya cit. discept. 16. num. 23. , Monet. de distribut. part. 2. quæst. 6. num. 10.*

Obstat tamen capitularis Constitutio, quæ distributiones concedit ægrotantibus in Civitate; neque de hujus aere queruntur Oratores, unde salubriori indigeant. Antiquissima etiam obstat consuetudo; nam a sexcentis fere annis conditi statuti, fuerunt Illerdæ Canonici, & Beneficiati infirmi, nec ullus hactenus ob rigidam illius dispositionem a servitio deterritus est Ecclesiæ.

Vestræ igitur proponitur deliberationi.

- I. *An, & pro quo tempore Beneficiatis, Capellanis, & Portionariis sit concedendum indultum absenti a choro, & residentia cum perceptione distributionum in casu &c.*
- II. *An, & quomodo absentes etiam a residentia causa infirmitatis percipere valeant distributiones in casu &c.*

Ad I. Affirmative pro duobus mensibus, amissa tertia parte distributionum; & ad D. Secretarium cum Sanctissimo.

Ad II. Affirmative juxta votum Episcopi, comprehensis Canonicis.

*Sess. 14. cap. 7.
de Reform.*

NULLIUS S. BENIGNI IRREGULARITATIS. Ad preces Sacerdotis homicide Michaelis Taraglio pro dispensatione ab irregularitate rescripserunt EE. Vestræ die 24. Martii 1787. *supplicet post expletam pœnam carceris; deindeque ad congruum Dubium in Congregatione diei 5. Junii 1790. , negative. Tertio nunc Taralius gratiam implorat, seque Ordinarius ad transmissam refert informationem Parochi, valde per eum commendati, qui refert, Sacerdotem Michaellem Taralium parochianum meum de homicidio incogitanter potius, quam ex voluntate patrato pœnam, ac pœnalia opera ab Ordinario injuncta humiliter accepisse, ac plene esse exequutum; Parti læsæ, ac Fisco satisfecisse, atque*
ab

ab octo, & amplius annis a quibus sequutum est illud; vitam & mores suos ita composuisse, ut spem afferat non dubiam in bono perseverandi proposito pietatis; secessus &c. Quod ex eo maxime arguitur, quod ardentem cupiat, exoptet, & omni studio procuret, ut habilis reddatur ad Altaris ministerium, atque ad alia sacra munera obtunda, iisque restituatur. Quare dignus videtur, qui super irregularitate benigne dispensetur, & ab aliis pœnis, quas incurrit, absolvatur. Quæ omnia possum prudenter affirmare, & contestari, nupote instructus tum ex actis publicis, cum ex oculari inspectione, ac ex ejus consuetudine.

Deliberandum itaque.

An sit standum, vel recedendum a decisio in casu &c.

Prævio recessu a decisio, consulendum Sanctissimo pro dispensatione ab irregularitate, dummodo non celebret in loco patrati homicidii.

ASCULANA CAPELLANIÆ. Instituit anno 1692. *Sess. 22. cap. 6. de Reform.*
Franciscus Antonius Brogli laicalem capellaniam hebdomadaliū Missarum quatuor, annique redditus scutorum 27., omnibus detractis oneribus, uti refert Episcopus, *per sollevare dalle miserie la Casa Brogli desistuta di ogni altro umano soccorso.* Ad eam idcirco præferri voluit *uno della mia Famiglia, purchè sia in età di anni quattordici.* Post extinctam vero *la linea masculina Broglia* vocavit filios & descendentes Rocchi Constantini ejus avunculi *parimente d'anni quattordici;* ultimoque loco *finite che saranno le sudette linee mascholine,* vocavit Societatem SS. Trinitatis Terræ Officiæ cum facultate *di poter eleggere due Confratelli Sacerdoti, ai quali si abbia da dare l'istessa rendita col peso di due Messe per ciascuno la settimana.*

Ex rescripto Sacræ hujus Congregationis diei 22. Augusti 1750. hanc a puero annorum trium obtinet capellaniam Armenius Brogli ultimus Familiæ masculus. Sanctissimo igitur supplicavit pro habilitatione unicæ ejus filiæ Theresiæ, ejusque descendentiū ad illam retinendam post ipsius obitum, sin minus ad retinenda
ejus-

ejusdem capellanice bona donec nasceretur masculus, qui eam consequi posset. Precibus vero ad Sacram Congregationem remissis, prodiit rescriptum, *habebitur ratio in casu vacationis*. At parata occasione collocandi filiam nuptui, renovavit preces, retulitque Asculanus Episcopus, quod *ex vocatis a pio Testatore nullus in humanis habetur* (ob extinctam familiam Constantini) *adeo ut locus fiat substitutioni, in casu exclusionis filice Oratoris, favore Societatis SSime Trinitatis, quodque audita hæc fuit, & collegialiter coadunau in numero quindecim Confratrum, quinque præstiterunt consensum, renuentibus aliis.*

Præfixo hinc Societati termino ad deducendum coram EE. Vestris jura sua, firmiter se per appositionem nihil transeat opposuit. Verum secundo retulit Episcopus, quod proposita iterum Oratoris instantia in illius Congregatione, pietate Sodales moti, *collegialiter congregati in numero quatuordecim, consensum præstiterunt, uto tantum discrepante, gratiæ per Oratorein petite, ad vitam tamen ipsius filice, cujus favore optimæ sunt paratæ nuptiæ, dummodo petitam gratiam obtineat assequendi capellaniam, quæ in titulum erecta non reperitur* - Testatus insuper fuit, quod Orator præter bona capellanice, nil aliud possidens, *inpar omnino est dotem constituendo propriæ filice, quæ juxta civicam familie conditionem esse deberet scutorum mille; atque ita conclusit: Hisce stantibus, attentisque præsertim consensu Confraternitatis, quæ unice in electione Capellani substituta reperitur, præelectione Fundatoris favore familie Brogli, cujus mens fuit ab inopia hanc sublevare, quæ ratio & causa finalis convenire modo aliquo mihi videtur Oratoris filice, ipsum gratia dignum judicarem. Quare sublato nihil transeat, proponitur Causa ex officio.*

Res porro est de Capellania, quæ in titulum erecta non reperitur, ideoque laicali, cujus capaces sunt etiam sceminæ, *Vivian. de jurpatr. lib. 4. cap. 9. num. 24., & Sacra Congregatio in Romana Capellanice 12. Julii 1721., nec raro similium capellaniarum administratio concessa fuit pauperibus Fundatorum descendentibus laicis, & conjugatis, ut in Segovien. Capellanice 17. Novembris 1731. ad III. Dubium, in Auximana Capellanice 26. Aprilis 1755. ad I. Dubium.*

Hæc tamen adhiberi consuevit indulgentia erga vocatos, & dubitari posset in nostro themate, num sub linea masculina Brogli, in conditione posita, continetur Oratoris filia. Plura super hoc gravi articulo dici possent; sed ut intacta sint interesse habentium jura cum disputandum erit de purificatione substitutionis Sodalitii, satis pro nunc videtur advertere, quod est saltem Theresia de domo Brogli, cui per capellaniam consulere voluit Fundator verbis illis, *per sollevare dalle miserie la Casa Brogli destituta di ogni altro umano soccorso*, quodque ei favent Sodales substituti, *ad vitam tamen ipsius*.

Sciebat contra Fundator, desinere posse suam Familiam in femina, ac de una tamen mentionem fecit linea masculina. Si quod præterea jus est Theresiæ, ejusque futuris filiis masculis ad capellaniam, experiri poterit post obitum patris, qui tradere interim non prohibetur filiæ superextantes illius fructus. Et concessio tandem capellaniam ad vitam ejusdem Theresiæ, juxta consensum Societatis, voluntati forsitan adversatur Fundatoris, qui nomine lineæ masculinæ Brogli comprehendere noluisse videtur feminas, earumque filios.

Deliberare igitur dignentur Em̃i Patres.

An, quomodo, & cujus favore sit locus habilitationi, seu potius administrationi capellanice in casu &c.

Non proposita cum sequenti.

TAURINEN. REDUCTIONIS MISSARUM. Inter *sess. 25. cap. 4. de Reform.*
 oppidum Chiampernato familiarum decem, & Parochialem Ceres asperum intercedit iter milliariorum circiter septem, binique torrentes. Nullus in eo præ Incolarum paupertate erat Sacerdos, maximaque idcirco difficultas adimplendi præcepta Ecclesiæ, & quandoque necessitas abstinendi ab omnibus Religionis actibus, extremisque Sacramentis. Hisce occurrens incommodis, crevit anno 1779. Nicolaus Bianco

laicalem capellaniam annui redditus libellarum Galliae subalpinæ 245. , seu scutorum circiter 49. monetæ romanæ , onusque injunxit Capellano residendi in infelicissimo illo oppido; erudiendi per anni menses octo in humanioribus literis pueros; celebrandi Sacramad Altare Beatæ Virginis de Nive , & christiana instruendi doctrina singulis diebus festis , de præcepto , aliisque , qui a majori Fidelium parte considerantur tales; applicandi pro ejus Anima annuas alias Missas 112. , sacramentales excipiendi confessiones; & assistendi denique infirmis .

Hisce oneribus pressus , Oppidanos monuit hodiernus Capellanus , brevi se discessurum , nisi onera minuatur Missarum , vel congruum sibi addatur stipendium . Interim vero juxta relationem Eñi taurinensis Archiepiscopi *duodecim tantum Missas in anno celebravit , & viginti sex præterea pro Fundatore , eleemosyna tamen pro hisce postremis ab Incolis accepta* , ita ut supersint celebrandæ *ducentæ septuaginta quatuor* . EF. igitur Vestris supplicarunt Oppidani pro illarum reductione; ac Eñus Archiepiscopus testatur , quod *de tracta eleemosyna Missarum 112. in fundatione præscriptarum (ad manualement solidorum nempe decem) superesset Capellano annuus proventus libellarum 189. ; quodque nulla spes elucet in præsens , inveniri posse Sacerdotem , ne per Edicti quidem affixionem , qui capellanix , præscripto onere retento , inserviat , aut reditus augeri posse ex ablationibus Incolarum , qui ad decem familias rediguntur , & inopia premuntur , quæ gravior superiore mense (scribebat mense Novembris elapsi anni) evasit inbrium vi , & exundatione torrentium* . Censet præterea , utile omnino esse , *ne dicam necessarium , Sacerdotem ibi adesse , qui Incolis in Divinis ministret , qui Parochialem Ecclesiam adire non possunt ; quippe summa alioquin in ignorantia rerum ad Religionem pertinentium versarentur* . Incolas vero sese adstruxisse ad mercedem Capellano augendam in instrumento erectionis , & dotationis capellanix , quatenus redditus sortis in dotem constituta minuerentur ; non autem alio quocumque eventu , atque illos adeo pauperes esse , ut id sperari ab ipsis vix possit . Et in hæc demum concludit verba : *Quare summo opere expedire videretur , si Missarum numerus minueretur in posterum , itaut ducentæ libellæ annuæ Capel-*

pellano superessent, detracta eleemosyna Missarum: modo ad elapsum tempus quod attinet, Missæ celebrentur, quas constat fuisse omissas.

Ubi par oneribus non est emolumentum, concedere consuevit Sacra Congregatio illius reductionem, ac præsertim in *Vigilien. Decanatus 23. Junii 1729.*, in *Romana Coimmutationis Voluntatis 14. Martii 1789.*, & in *Urbevetana Reductionis Missarum 16. Julii elapsi anni*. Quæ autem Capellano oppidi Chiampernato incumbant onera, quale pro illis emolumentum, notatum est in facto; pertinetque ad EE. Vestras decernere, num annua scuta 49. satis sint Capellano, qui in angusto morari debet oppido, centum duodecim celebrare, & applicare Sacra, pueros erudire, & Parochi vicem in reliquis repræsentare. In similibus porro terminis reductæ fuerunt Missæ ad taxam perpetuæ in *Syracusana Missarum 10. Martii 1719.* Advertere etiam dignentur, quod brevi forsitan renunciaturus erit capellaniam hodiernus ejus possessor, neque spes est, inveniri posse Sacerdotem, ne per *Edicti quidem affixionem*, qui capellanice, præscripto onere retento, inserviat. Hæc sane reputata fuit justa reductionis causa in *Mediolanen. Reductionis Missarum 9. Aprilis 1718.* Ad Dubium enim, an supposito, quod nullus inveniat Sacerdos, qui velit Missam quotidianam celebrare pro annua eleemosyna lib. 300. a Testatore præscripta, sit locus reductioni, Sacra hæc Congregatio respondit, affirmative.

Notandum tamen cum Eñno Archiepiscopo, quod antequam Sacerdos Capellanus eo loci constitueretur, Parochus ipse Incolis in Divinis pro viribus ministrabat, sicuti jure tenetur. Si per institutionem enim Capellani levatus est Parochus sumptu, quem exigebat dissiti oppidi cura, admodum èi grave esse non deberet, si ad augendum Capellani stipendium aliquid contribueret. Hæc pacto consultum Incolis foret, nec privaretur capellanice Fundator suffragiis, de quibus præ omnibus sollicitus fuit. Quatenus vero indulgeri Oratoribus vellet, deliberandum adhuc esset, num alia potius reduci deberent onera, quam Missæ, juxta sententiam *Fagnani in lib. 1. Decretal. cap. ex parte, de Constit. num. 34.* Maxime, quia secundum ordinem scripture, primum Missæ in erectione capellanice tenent locum, ut in *Regien. Reductionis Servitii*

Chorii 17. Aprilis 1776. Providentiæ etiam digna videri posset præterita illarum omissio, licet in Causa non sit Capellanus. Supplendam enim censet Eñus Archiepiscopus celebrationem.

Proponitur ergo Dubium.

An, & quomodo sit locus reductioni Missarum in casu &c.

Die Sabbathi 24. Martii 1792. in Pala-
tio Apostolico Vaticano erit Sac. Con-
gregatio Concilij, in qua præter alia
proponentur infrascripta Dubia, juxta
morem ejusdem Sacræ Congregationis
de jure resolvenda.

PISAUREN. DECIMARUM.

Sess. 24. cap. 12.
de Reform.

- I. An, quæ decimæ, ex quibus generibus, ad quam ra-
tionem, & in quo loco sint solvendæ Parocho Trivii
antiqui, seu Parochis urbanis Civitatis Pisauri pro
bonis sitis in districtu Paræciæ Trivii antiqui, & spe-
ctantibus ad Incolas, Regulares, Locaque pia dictæ
Civitatis Pisauri in casu &c.
- II. An, quæ decimæ, ad quam rationem, & quibus sint
solvendæ pro bonis sitis intra fines Paræciæ Trivii an-
tiqui, & locatis, sive in emphyteusim concessis per
exteros proprietarios Incolis pisaurensibus in casu &c.
- III. An, cui, & ad quam rationem sit solvenda decima
ab iis, qui retinent domum tantum apertam in Civi-
tate Pisauri, nec ibi aut continuo, aut in majori anni
parte habitant in casu &c.
- IV. An, & quomodo solvenda, seu consignanda sit de-
cima pro Terris redactis ad usum prati, & pascuo-
rum, in quibus satio frumenti, & lini prætermissa
sit in casu &c.
- V. An, & a quo tempore sit locus restitutioni decimarum
exactarum, & respective consignationi non hactenus
traditarum in casu &c.

Ad I. Affirmative ad formam resolutionum
1679. 1718. & 1785.

Ad II. Affirmative a conductoribus, & emphy-
tentis juxta consuetudinem, ut in primo.

Ad III. Affirmative ad formam resolutionis an-
ni 1785.

Ad IV. Negative in omnibus juxta consuetu-
dinem.

Ad V. Negative ad primam partem, affirmative
ad secundam a die motæ litis, ut in primo.

Sess. 22. cap. 6.
de Reform.

ASCULANA CAPELLANIÆ.

An, quomodo, & cuius favore sit locus habitationi;
seu potius administrationi capellanice in casu &c.

Affirmative favore, & ad vitam Theresiæ.

Sess. 25. cap. 4.
de Reform.

TAURINEN. REDUCTIONIS MISSARUM.

An, & quomodo sit locus reductioni Missarum in casu &c.

Affirmative juxta votum Eminentissimi Archiepiscopi.

Ses. 21. cap. 13.
24. cap. 15., &
25. cap. 4. de
Reform.

FULGINATEN. REDUCTIONIS. Collegiatae Ecclesiae S. Laurentii Hispelli quatuor elapso saeculo additae fuerunt canonicales praebendae. Prima anno 1633. sub titulo S. Sebastiani ex scutis 400., quae in majori summa, totque censibus annui reditus scutorum octo in singula centum, Collegiatae legaverat Franciscus Accorona cum onere quotidiani Sacri. Secunda anno 1634. sub titulo SS. Petri, & Innocentium ex capellania Vognuti, aliisque scutis 300. legati Accorona. Tertia anno 1649. sub titulo S. Herculani ex bonis stabilibus valoris scutorum circiter 350. donatis a Blasio de Blasiis, censibusque in sorte scutorum 300. annui reditus scutorum 24., donatis a Taddaero Donnola Priore Collegiatae. Et quarta demum eodem anno 1649. sub titulo B. M. Virginis di Rosina ex nonnullis praediis valoris scutorum 400. donatis a Fratribus de Farinatis, aliisque censibus Donnola in sorte scutorum 300. Quod singulis praebendis sive ex legato Accorona, sive ex donatione additum Donnola, assignatum fuit loco distributionis. Haec autem imposita onera. Praebendato S. Sebastiani quotidianum Sacrum per sex anni menses, & annua Missa cum cantu pro

Ac-

Accorona. Alteri SS. Petri, & Innocentium per sex item menses Sacrum pro Accorona, & annua eleemosyna scutorum sex in celebrationem Missarum capellanæ Vognuti. Reliquis duobus S. Herculani, & B. Virginis *di Rosina* semestre dumtaxat Sacrum pro Donnola. Omnibus chorale servitium.

Ob nonnullos amissos census, aliorumque imminutos fructus, reduxit primum anno 1724. Sac. hæc Congregatio ad manualet Missas præbendarum S. Sebastiani, ac SS. Petri & Innocentium. Deindeque ex Pontificia facultate reduxit anno 1727. Spoletinus Episcopus, sub cuius jurisdictione erat Hispellum, Missas præbendæ S. Herculani ad dies festos, seu juxta posteriorem declarationem ad annuas Missas 66., iterumque onus B. Virginis *di Rosina* ad hebdomadales Missas quatuor per menses sex. Præ tenui tandem reditu conjunxit anno 1746. præbendas SS. Sebastiani & Herculani. Quoniam vero, detracto Missarum onere, parum aut nihil ad mentem Fundatorum ex redditibus Accorona, & Donnola pro distributionibus superesset, hodierni idcirco præbendati Bernardinus Rossi possessor unitorum canonicatum SS. Sebastiani & Herculani, Joannes Galbetti possessor canonicatus SS. Petri, & Innocentium, & Franciscus Antiseri possessor canonicatus B. Virginis *di Rosina*, EE. Vestris supplicarunt, ut iis primum detractis, certum ex reliquis redditibus statuant Missarum numerum.

Impense in una & altera informatione Oratoribus favit fulginatensis Episcopus, cui modo subest Hispellum, eo quod propriis oculis vidit in pastoralis Visitatione *petitæ rei convenientiam*. Retulit insuper, *Capitulum S. Laurentii, cujus maxime id est negotii, nemine penitus discrepante, Supplicantium desiderio suffragatum in comitiis*; tantam vero esse reductionis necessitatem, quantum esse oportet, *ne ob distributionum quotidianarum carentiam vel tepescat, vel negligatur chori servitium*. Vix namque dimidium superesse ait obolum pro diurna distributione, *quæ ab Sacro Tridentino Concilio adeo est in pretio habita, ut nisi a Testatoribus sit in suis ultimis tabulis, præter massam grossam, constituta, tertiam fructuum partem pro ea se junctam ipso jure esse statuerit Sancta illa Synodus*. Miratus hinc fuit, quod spoletini Antistites, nullam ad chori servitium habentes rationem, in eo toti fuerunt,

ut stipendia [per enarratas reductiones] numero Missarum exæquarent .

Quis, inquit, militat suis stipendiis unquam, ut horis canonicis interesse debere cogatur pro distributionibus, quæ ne quidem punctaturarum respondeant medietati? Eum vero punctaturarum summa [pro decem scilicet cuiusque mensis diebus, qui totius anni servitium Collegiæ Sancti Laurentii absolvent] est scutorum sexdecim, & obul. 85. Hinc ergo quantitati saltem esse deberent proportionales constitutæ distributiones. Quod quum non sit ex demonstratis, viderint EE. Vestræ, an Oratores tandem aliquando super adeo immani gravamine debeant audiri, novaque reductione donari. Immo, veluti redivivos, Testatores ipsos Donnolam, & Accoronam auscultare patiat. EE. Vestrarum æquitas. Hi siquidem non alia mente, scutis tercentum auctos voluere canonicatus, non alia voluntate, vel adjecta conditione, nisi ut quotidianæ distributiones sarctæ tectæ manerent, ob imminutos futurorum fructus, propediem evanescentes .

Novissime autem in tertia informatione verum dixit activum, & passivum dictorum canonicatum statum, quem iterum Oratores, ob amissum autographum priori informationi adnexum, cum ejus notis exhibuerunt, & hæc addidit de fallentiis, quæ in passivum referuntur: Fallentias, vulgo pantature, quod attinet, eas intesentibus, ut post Tridentinum frequentius alibi fit, pro rata servitii non herciscundas Hispellis, at vero peculiari atque immemorabili consuetudine Collegiæ S. Laurentii (in qua sunt beneficia Oratorum erecta) ipsimet Ecclesiæ accresci, habeo ex integro Viro, Capituli Secretario, cujus huic humillimæ informationi meæ testimonium profero. Hic igitur est præsens canonicatum status. Activus unitorum S. Sebastiani, & Herculani scutorum est 44.60. 2 $\frac{1}{2}$, quæ pro rata scutorum 27. 11. proveniunt ex capitalibus Accorona, & Donnola: passivus scuta attingit 41. 56. 2 $\frac{1}{2}$. Activus quoque canonicalis præbendæ SS. Petri, & Innocentium status in scutis consistit 36. 95. 1., quæ pro rata scutorum 5. 73. 3 $\frac{1}{2}$ ad legatum pertinent Accorona: passivus in scutis 29. 98. 4. Et Activus tandem status canonicatus B. Virginis di Rosina ad scuta ascendit 27.85. cum reditu Donnola scutorum 16. 18. 2 $\frac{1}{2}$; passivus vero ad scuta 37. 53. 2., comprehensis in unoquoque

statu passivo fallentis, quæ per debitum vitari possunt servitium.

De reducendis sane agitur Missis ad quotidianas augendas distributiones; favetque Oratoribus canonici juris dispositio, ac expressa foundationis lex. Ex jure enim inductæ sunt distributiones, ut promptius Canonici Divinis intersint officiis, *cap. unic. de Cleric. non resideut. in sexto*, & ubi nullæ, vel tenues sint, tertia in eas converti debet præbendarum pars, juxta *S. Concil. Trident. sess. 21. cap. 13. de reform.*, aut simplicia beneficia, vel alter ex canonicatibus, dummodo ad Divinum cultum satis sint reliqui, ut *in sess. 24. cap. 15. de reform.* Tantus immo est illarum favor, ut in extremo quandoque casu auctæ etiam fuerint per reductionem Missarum, veluti in *Siracusana Missarum. 10. Martii 1759.*, & in *Nucerina Reductionis 8. Maii 1784.* Ex lege vero foundationis assignatum principaliter fuit augmentum dotis Accorona, & Donnola pro distributionibus, licet cum Missarum onere. Tenuissimæ autem juxta Episcopum sunt Oratorum distributiones, reditusque decreverunt absque ipsorum culpa, tum ob plures amissos census, cum ob imminutos reliquorum fructus a scutis octo ad quatuor in singula centum.

Semel contra ex eadem imminutorum fructuum causa reductæ fuerunt cujusque canonicatus Missæ, ut notatum est in facto; ideoque absurda videri posset reductionis reductio, ut in *Neapolitana Reductionis Missarum 19. Novembris 1729.* Maxime quoad unitum canonicatum S. Herculani, alterumque B. Virginis di Rosina. Cautum namque fuit in eorum erectione, ne minuerentur unquam, vel reducerentur Missæ. Ponderandum insuper, num adeo tenues sint distributiones, ut ad eas augendas jam reductæ reduci mereantur Missæ. Ex Constitutionibus, & consuetudine Collegiatarum, *punctaturarum summa*, ut ait Episcopus, *est scutorum 16. 85.* Si Oratorum igitur distributiones in tertia statuuntur præbendarum parte juxta *Sacr. Conc. Tridentinum*, summam attingent scutorum 14. pro canonicatu SS. Sebastiani, & Herculani, scutorum 12. pro altero SS. Petri, & Innocentium, & scutorum 9. pro tertio B. Virginis di Rosina. Si vero ad tramites fundationum; quum Accorona, & Donnola respectivis illorum fundis adjecerint annua scuta 24.; hinc detra-

cta manuali semestrium Missarum eleemosyna in scutis 18. , remanent pro distributionibus scuta sex . Sive autem ad formam Sacri Concilii Tridentini , sive ex Constitutionibus Collegiatae , vel ex foundationibus dimetiatur , & statuatur distributionum quantitas , in omni casu determinari poterit Missarum numerus ex reliqua præbendarum summa . Leve tandem servitium dierum decem in singulos menses impedimento esse posset , ne illud potius , quam Missæ , præ omnibus in erectione cujusque canonicatus præscriptæ , reducatur , ex sententia Fagnani in cap. ex parte num 34. de Constit. , & Benedict. XIV. de Synod. diæces. lib. 13. cap. ult. num. 23.

Deliberare igitur dignentur Eñi Patres .

An , quomodo , & cujus favore sit locus reductioni Missarum in casu &c.

Affirmative quoad Canonicatum B. Mariæ Virginis de Rosina tantum ad hebdomadalem Missam .

Sess. 22. cap. 6.
& Sess. 25. cap.
4. de Reform.

AL BEN. . Laicalem anno 1691. instituit capellaniam Sacerdos Georgius Verdesio ad gentilitiam Capellam S. Josephi Gastri novi ; eique sub administratione agnatorum , quibus activum , & passivum reliquit juspatronatus , in dotem assignavit vineam cum adnexo agro in regione Gabbana , domumque annui nunc redditus scutorum circiter decem , & censum in sorte nummorum aureorum Hispaniæ 220. , seu scutorum 660. monete romanæ , annui tunc fructus scutorum 33. , modo ob imminutas usuras 22. 48. . Alter accessit census in sorte scutorum 60. , redditusque scutorum 2. 40. , & sic integri capellanæ redditus scuta attingunt 34. 78. , pro quorum conservatione reliqua omnia obligavit bona . Annuum vero est onus Missarum 40. , aliarumque sex in die festo S. Josephi , tres in eodem festo conducendi Confessarios ; manutenendi Capellam , & utensilia ; ac reparandi domum capellanæ , ut ex precibus , & relatione eruitur Episcopi .

Per annos circiter viginti capellanæ bona administravit , nominavitque Capellanum , & onera implevit Com-

munitas Castri novi; quo titulo, ignoratur. Ad hæc omnia tandem redintegrati fuerunt anno 1790. Joseph, Georgius jun., & Bernardinus fratres de Verdesiis: sed inopia pressi, aliqua in parte Missarum celebrationem ab eodem anno omiserunt. Rogant modo EE. Vestras pro illarum reductione quoad futurum, cui Episcopus addit absolutionem quoad præteritum. A jure deviam in abstracto fatetur Episcopus reductionem, quia *quamvis Fundator capellanicæ dispositionem suam inceperit a designatione fundi, indeque ad designanda Missarum onera processerit; quum tamen in ipsamet dispositione pro perpetua fundi constituti conservatione omnia ejus bona hypothecaverit, certum videtur, Oratores, utpote Fundatoris heredes, imminutis fundi prædicti fructibus, compelli posse ad supplendum quod dicitur, si in bonis essent.* Sed aliter censet in concreto; nam familia Verdesio loci Castri novi, quæ labente sæculo præterito florebat, nunc in deterius abiit. Et *quamvis aliqua bona stabilia adhuc possideat, ex his tamen victum capere nequit, nisi manuum adjuncto labore.* Joseph Verdesio primus inter Oratores, ut a Parocho antedicti loci accepi, possidet in bonis stabilibus bismillia circiter scuta romana, sed plurimo alieno ære gravatur, ejusque familia ex quinque personis constituitur, ipso scilicet, uxore, filio adhuc puerulo, ac binis inuuptis sororibus. Alii duo Oratores, Georgius scilicet & Bernardus, quatuorcentum scuta romana pro quolibet tantummodo possident, & in eorum familia, præter ipsos, nunerantur mater, binæque sorores pariter inuuptæ.

Ex ore insuper Parochi de consanguinitate testatur Oratorum in quarto gradu: de omissa per duos annos celebratione Missarum *ob deficientiam Sacerdotum, qui eas celebrare vellent (nam in Castrinovi loco, qui est inter minimos, & pauperrimos hujus Diœcesis, demto Paroco, & quandoque Ludimagistro, nullus alius ut plurimum adest Sacerdos)* & etiam *ob adversam Oratorum fortunam, qui necessitate forsitan compellente, capellanicæ redditus in proprios usus converterunt: de diligentis inutiliter factis pro emphyteusi bonorum capellanicæ: de manuali Missarum elemosyna in obolis decem, & perpetua in obul. 20., atque ex his desumit l., redditus capellanicæ a Fundatore adsignatos, etiam ab ipso liquæ fundationis impares fuisse ad sup-*

portandum Missarum omnis eidem adnexum, prætermis-
 missis etiam ceteris Capellano inunctis. II., magis im-
 pares evasisse ob narratam censuum reductionem. III.,
 patronos ejusdem capellanice, Oratores videlicet, ita
 levis esse fortune, ut ad supplendum quod deest, adigi
 nequeant, quin ad iucitas redigantur. IV. denique,
 ob deficientiam Sacerdotum in loco, in quo celebrandæ
 sunt Missæ, perdifficile esse Oratoribus Missarum præ-
 dictarum celebrationem curare, quin majorem manuali
 consueta pro eis stipem erogent.

Suum denique votum in hæc aperit verba: *Valde inquit,*
timendum esse, ne si hoc pium opus sub patronorum
administratione relinquatur eorum paupertatis gratia,
sensim sine sensu, supposita etiam Missarum reductio-
ne, deperat; cui malo nullo alio modo obviam iri pos-
se arbitror, nisi illud in capellaniam ecclesiasticam eri-
gendo, reservato tamen Oratoribus jurepatronatus tam
activo quam passivo, impositoque Capellano onere ce-
lebrationis Missarum trium qualibet hebdomada, &
sex aliarum in festo S. Joseph. Quod si hoc non arridet,
crederem, reducendas esse Missas ad illum numerum,
quem ferre poterunt annui capellanice redditus, statuta
elemosyna solidorum viginti monete pedemontane,
seu totidem assium romanorum pro qualibet Missa ad
mæntem Constitutionum synodaliun hujus Diocesis, vel
saltem solidorum duodecim cum dimidio, duodecim ro-
manis assibus cum dimidio respondentium, ut ex ma-
jori emolumento allici possint Sacerdotes ad earum ce-
lebrationem. Utroque autem in casu absolvendos fore
Oratores existimo ab onere satisfaciendi Missis, retro-
actis duobus annis non celebratis, attenda eorum pau-
peritate, dummodo viam, vel alteram celebrare faciant
pro omnibus.

Quæritur primo juxta votum Episcopi de erectione pii
 legati in capellaniam ecclesiasticam. Consentanea vi-
 deri posset voluntati Fundatoris; nam in ævum pium
 opus, tutiusque servarentur ejus bona, Garz. de be-
 nefic. part. 1. cap. 2. num. 108. & seqq., Bordon. de le-
 gat. cap. 6. n. 38., Pitan. de contr. Patron. allegat. 87. n. 20.
 Maxime quia ad monitum Episcopi, periculum est,
 ne si hoc pium opus sub patronorum administratione
 relinquatur eorum paupertatis gratia, sensim sine sen-
 su, supposita etiam Missarum reductione, deperat.
 Sacrum præterea tectumque esset activum & passivum
 patronorum jus, nilque eis detraheretur, quum ne-
 que

que oneribus pares sint redditus capellaniæ. Si ratio autem de omnibus haberetur oneribus, redituque scutorum dumtaxat 34. 78., æqua forsàn esset Episcopi sententia de imponendo *Capellano onere celebrationis Missarum trium qualibet hebdomada, & sex aliarum in festo S. Joseph.*

Consensus contra non adest Oratorum propositæ erectioni capellaniæ ecclesiasticæ, facileque idcirco immutanda non videtur fundatio, juxta *cap. cum dilectus, verb. presentare in fin. de jurepatr. Piton. de contr. patron. allegat. 42. num. 5. & allegat. 73. num. 22.* Si quod vero præ paupertate Oratorum periculum est, ne sensim pium opus depereat, sua ei auctoritate occurrere poterit Episcopus; nam tanquam executor piæ voluntatis Fundatoris, jus habebit coercendi patronos ad implenda onera foundationis, *Amost. de caus. piis lib. 3. cap. 7. num. 13.*

Quatenus vero permittenda non sit ecclesiasticæ capellaniæ erectio, deliberandum adhuc de reductione Missarum. Per centum fere annos, & post imminutos etiam fructus census, in quo potissimum capellaniæ fundus consistebat, onera adimpleverunt patroni; idque fecisse censentur ex hypotheca, cui reliqua Fundator subjecerat hereditaria bona, ut suppleretur ex his, quod ex fundo deficeret. Frustra ergo agere videntur pro reductione Missarum, qui præter fundum capellaniæ, alia tanquam heredes Fundatoris retinet bona obligata. Notandum altera ex parte cum Episcopo, quod tenue admodum Oratores cum gravi familia habent patrimonium, *ut ad supplendum quod deest adiq; nequeant, quin ad incitas redigantur.* Juxta sane reductionis Missarum causa fuit paupertas obligati *in Iserniens. 26. Novembris 1723., in S. Severino 13. Junii 1725., & in Tranen. 22. Novembris 1738.* Quomodo vero fieri deberet reductio, a Vestra pendet prudentia. Proponit Episcopus taxam perpetuæ obolorum 20., vel alteram ad minus obolorum duodecim cum dimidio ob defectum Sacerdotum, qui Missas cum minori celebrent elemosyna. Idque æstimatum fuit *in Viglevanen. 4. Aprilis 1789.*

Ad præteritum denique quod attinet, Oratores per biennum omiserunt Missas, integrumque capellaniæ redditum in suos verterant usus. Id porro malam sapit fidem, ob quam Sacra hæc Congregatio denegandam censuit absolutionem *in Bononien. Reductionis Servitii*

Char. 24. Novembris 1787. ad II. Dubium . At in id quoque præ paupertate Oratorum indulgendum censet Episcopus , ut Sacra ipsa indulsit Congregatio in Romana Oneris Missarum 11. Maii 1709. ad IV. Dub. lib. Decret. 59. fol. 146. , illudque præsertim notat , quod non quidem in toto , sed in aliqua tantum parte duobus ab hinc annis cessavit Missarum celebratio .

Dubia sunt .

I. An , & quomodo sit locus erectioni capellaniæ ecclesiasticæ in casu &c.

Et quatenus negative .

II. An , & quomodo sit locus reductioni Missarum quoad futurum in casu &c.

III. An , & quomodo sit consulendum SSmo pro absolute solutione in casu &c.

Ad I. Negative , & quædam exhibeantur Episcopo documenta adimpletæ celebrationis .

Ad II. Affirmative ad taxam Concilii Romani .

Ad III. Affirmative , celebratis Missis triginta .

Sess. 25. cap. 4.
de Reform.

NULLIUS SUBLACEN. REDUCTIONIS ONERUM.
Relata hæc Causa fuit in Folio 15. Maii 1790. , & per rescriptum *negative* resolutum in sequenti Congregatione 5. Junii Dubium , an & quomodo sit locus reductioni onerum in casu &c. Duo præ ceteris in eo notata fuerant Folio , quod ignota nempe esset qualitas choralis servitii sublacensium Canonicorum , & in ejus compensationem perciperet Canonicus Ferrari elemosynam obolorum viginti pro qualibet Missa . Utrique nunc Canonicus ipse occurrit difficultati , renovatque reductionis Missarum instantiam .

Notat siquidem , re ipsa in passivo canonicatus statu , quem sublacensis Vicarius Generalis ad Sacram hanc Congregationem transmisit , statutam fuisse Missarum elemosynam in obolis decem . Ac testimonio Canonici Pœnitentiarum , & Parochi coadjutoris , gravia monstrat choralis servitii onera , pro quibus scuta tantum sunt 11. 40. Ita Canonicus Pœnitentiarius, *I. Sicco-*

me quattordici sono li Canonici, così deve ognuno di essi nella sua Ebdomada cantar la Messa solenne non solo nella Domenica, ma anche nelle altre Feste, ed applicarla pro Benefactoribus in genere; ed in una di dette quattordici settimane deve dire l'ultima Messa poco prima di mezzo giorno per comodità del Popolo. II. debbono li medesimi cantare li Vesperì in tutti li Sabbati dell' anno, e vigilie delle Feste, nelle Domeniche, e Feste di precetto, e in tutta l'ottava del Corpus, le Messe solenni in dette Domeniche, e Feste, nei Sabbati dell' Avvento oltre del Vespero debbono recitare in coro Compia, Matutino, e Laudi, come anche nei Sabbati della Quaresima, fuori del Vespero: nelle Domeniche di essa Quaresima recitar l'Ore; e dal primo Sabato della medesima fino al Martedì Santo ogni sera cantar Compia. Debbono parimente assistere alle Messe cantate in tutti i giorni della Settimana Santa, e dal Mercoledì di questa fino al Sabato Santo oltre le solite funzioni parrocchiali della mattina, debbono recitare nelle ore assegnate Matutino, Ore, e Vespero. III. I Canonici di seconda erezione (inter quos recensetur Orator) sono tenuti ad assistere alle Messe cantate di numero trenta in circa da cantarsi dentro l'anno per obbligo dai Canonici di prima erezione. IV. Ognuno de' Canonici dee intervenire alle Processioni delle Rogazioni di S. Marco, dell' Assunta, come anche di S. Benedetto al Sacro Speco, di S. Scolastica, de' Santi Barnaba, e Felice al Convento de' Cappuccini, e de' Santi Bernardino, Antonio, e Francesco al Convento de' Patri Riformati.

Dubium est = An sit standum vel recedendum à decisis in casu &c.

Prævio recessu à decisis, esse locum reductioni ad tres Missas hebdomadales tantum.

NULLIUS S. BENIGNI. Heredibus suis imposuit an. Sess. 22. cap. 6.
no 1642. Valentinus Leona onus solvendi pro una & sess. 25. cap.
vice Societati Immaculatæ Conceptionis S. Benigni 4. de Reform.
Fru-

Fructuarie argenteas libellas sercentum Gallie subalpinæ, seu scuta romana circiter 60. cum onere hebdomadalis Missæ. Tunc enim usuræ scutor. erant octo in singula centum. Legatum præ tenuitate respuit Societas, ab eoque tempore ad ann. 1776. celebrationem Missæ curarunt heredes. In unum ergo celebratæ fuerunt Missæ 5445. , aliaque ad mensem Octobris 1791. superessent celebrandæ 2303. Gravi autem onustus familia personarum novem cum annuo tantum reddito libellarum circiter 260. , EE. Vestris supplicat Valentinus jun. Leona pro absolutione quoad præteritum, & liberatione à futuro onere, probatque Ordinarius exposita per declarationem ipsius Valentini, Testes deponentes de ejus familia, & reddito, & iteratam elapso anno per Sodales repudiationem legati. A suo tamen se abstinet suffragio.

Parum sane a patrimonio annui redditus libellarum 260. quod a pio Orator habet Legante, pro futura hebdomadalis Missæ celebratione detraheretur. Ubi pares autem sunt redditus, locus non est reductioni, multoque minus abolitioni legati, ut censuit Sacra Congregatio in *Ostunen. Reductionis Missarum 4. Decembris 1734. & in Brigantien. 25. Junii elapsi anni.* Maxime quia secundum Testes, possidet etiam Orator primogenialem domum, in qua inhabitat, cum adnexo viridario, *che le somministra l'ortaje per uso della famiglia*, & aliquid ejus filius lucratur ex officio Notarii, & Procuratoris. Ponderandum tamen, quod annuæ libellæ 260. vix scuta constituunt circiter 52. , ex quibus potissimum novem alende illustris familie personæ. Si in his porro terminis gravi Orator laborare censeatur paupertate, levare forsitan posset Missarum onere, ex notatis in præcedenti *Alben. sub §. quatenus*. Eoque magis, quia ex tenui capitali scutorum 60. celebratæ sunt Missæ 5445. Culpabilis videri posset celebrationis omissio ab anno 1776. , sive quia in parte saltem eam adimplere potuisset Orator, sive ob non imploratam per tot annos reductionem oneris, & sic deneganda esset absolutio. At si persuasi erunt Eîni Patres de illius paupertate, ex hæc fortasse justam habebunt absolutionis causam, ut notatur etiam in *dict. Alben. §. fin.*

Queritur ergo ,

I. *An sit locus abolitioni legati, seu potius reductioni Missarum in casu &c.*

II. *An sit consulendum SSmo pro absoluteione in casu &c.*

Ad I. Negative ad primam partem , affirmative ad secundam arbitrio , & conscientiae Ordinarium .

Ad II. Affirmative , celebratis Missis quinquaginta .

ASCULANA ORDINATIONIS . A Diaconatu per *Sess.21.cap.2.,* asculanum Episcopum repulsus , Tertiarii habitum *& sess.23.cap. 12. & 16. de* induit Subdiaconus Aloysius Ciannavei in Conventu *Reform.* PP. Minorum de Observantia Recineta , ut facilius ad ordinem illum promoveretur ; & post constantem biennii repulsam , *Sanctissimo* tandem supplicavit , ut recinetaensi , vel alteri viciniori Episcopo suam ordinationem ad Presbyteratum committeret . Precibus ad Sacram hanc Congregationem ablegatis , Oratorem ad majores ordines promovere noluisse retulit asculanus Episcopus , utpote destitutum *quaelitatibus praecipue a Tridentino requisitis , & ludis etiam publicis , aliisque vitæ illecebris deditum ;* valdeque de fraude assumpti habitus religiosi timere aliorum exemplo , qui *vix ad Presbyteratus ordinem promoti , ad saeculum (religioso dimisso habitu) habuerunt regressum , & ad pristinam vitam redierunt ,* Atque ita conclusit : *Testimonium bonorum morum , habitum a Religiosis Conventus , in quo (Orator) degit , haud me moraliter certum reddit mutationis vitæ , multoque minus de aliis qualitatibus , a dicto S. Concilio , & synodalibus Constitutionibus praescriptis , ut dignum in Domino Oratorem credam ordine Diaconatus .* Apostolicus vero Vicarius Recineta , in cujus Diacesi a biennio est Orator , quoad hoc tempus testatur , *nil unquam ad me meamque Curiam delatum , quod ejus mores , & vitam reprehendat . Intra septa Monasterii ita se gessit , ut unquam a suo Superiore increpari , & corrigi meruerit .* Quoad praeteritos vero illius mores consulendam ait relationem asculani Episcopi .

Vitam in saeculo animadversione dignam egit Orator , eique propterea denegavit Asculanus Episcopus Diacon-

natum . At post Seraphicum assumptum habitum , ita mores per biennium composuit , ut dignus videri posset ordinatione . *Siquidem ad meliora conversum nequaquam prior vita commaculat* , ut ex sententia divi Chrysostomi monet *Canon nunquam 14. distinct. 56.* Maxime quia ad primum ascendit Sacrum Ordinem a quo recedere non potest ; ac plura ejus favore sunt testimonia . Ejus namque Parochus S. Andreæ Asculi fidem perhibet , *che sia un giovane di buoni costumi e non mi sia stato fatto ricorso alcuno circa i suoi andamenti per lo spazio di dodici anni in circa che ha abitato sotto questa mia Parrocchia , ed abbia assistito alle sagre funzioni .* De religiosa testatur ipsius observantia Guardianus Minorum Recineti ; de assidua studiis opera Fr. Antonius Maria Marini recinetensis ; ac de interventu Divinis Officiis, sacrisque functionibus Fr. Leonardus ab Ancona . At nedum eum asculanus Antistes exacta vita indignum, sed destitutum etiam censet *qualitatibus a Tridentino requisitis* ; remque in id *Tridentina Synodus* iudicio Episcopi reliquit . Nam eos tantum in *sess. 21. cap. 2. de reform.* ad altiores ordines ascendere posse decernit , quos *Episcopus judicaverit assumendos* ; iterumque , quorum *probata vita senectus sit* ; ut in *sess. 23. cap. 12.* Repellendum vero qui *iudicio sui Episcopi non sit utilis , & necessarius* , ut in *sess. 23. cap. 16.* Ex hisce sane conciliaribus sanctionibus inferat *Barbos. de Episc. part. 2. allegat. 4. num. 66.* , quod *Deum solummodo iudicem habebit Episcopus* , nec facile permittendum , ut quis ad Sacros Ordines contra ejus votum promoveatur .

Licet autem ab ejus iudicio non detur appellatio, admittitur tamen recursus ad S. Sedem, quæ ordinationem Metropolitanam, aut viciniori committere solet Episcopo, quatenus legitimam Ordinarius non adducat recusationis causam, & postquam suppliciter eum Ordinandus per tres vices de ordinatione rogaverit . Ita Sacra hæc Congregatio respondit anno 1668. ad Cardinalem Antonium Barberinum Remensem Archiepiscopum occasione visitationis Sac. Liniunum, teste *Benedist. XIV. de Synod. diocesis. lib. XII. cap. 8. §. 4.* in hæc nempe verba : *Cum nullus ordinari debeat, quem Episcopus sue Ecclesie utilem, aut necessarium non judicaverit, Congregatio non semel declaravit, ab hujusmodi iudicio nullum dari appellationem, sed recursum diutaxat ad*

Sedem Apostolicam, quæ juxta ipsius Congregationis sententiam, per Gregorium XIII. approbatam, quotiescumque Ordinarius recusaverit quemcumque ordinare, Metropolitanæ, aut viciniori Episcopo committit, ut ab eodem Ordinario prius requirat causam recusationis, quo legitimam non allegante, licet illi eundem recusatum ordinare. Itaque si qui ex diæcesibus Episcoporum, Eminentiæ Vestræ provincialium, Sedem Apostolicam adiverint, juxta prænaratam formulam, eorum querimoniis consulatur, cui formulæ, ut unum in præsens addatur, censuerunt expedire Eñi Patres, videlicet ut Metropolitanus, aut vicinior Episcopus antequam commissas sibi partes exequi aggrediantur, paterne curent, ut illi denuo apud suos Episcopos per tres vices suppliciter petant; lib. 16. litter. Visitationis Sac. Lætinum pag. 401., & ad hanc additionem respexisse videtur Sacra ipsa Congregatio in Lucana Ordinationis; nam ad Dubium, An Diaconus Stephanus Viuentini Dominici sit promovendus ad Sacrum Presbyteratus ordinem, respondit die 5. Julii 1749., recurrat humiliter ad Archiepiscopum.

Quæritur itaque .

An Subdiaconus Aloysius Ciannavei sit promovendus ad sacros Diaconatus, & Presbyteratus ordines in casu &c.

Non proposita cum sequenti,

CANADIEN. DISPENSATIONIS AB IRREGULARITATE. Consilio, & opera Parochi Adami Bramberger sustibus cecidit anno 1786. Sebastianus Stegnaier infirmam uxorem, quæ post triduum decessit. Proposito hinc ad preces Parochi Dubio, an sit consulendum Sanctissimo pro dispensatione ab irregularitate, respondit Sacra hæc Congregatio die 27. Novembris 1790. negative. Iterum vero gratiam Oratori a Sanctitate Sua imploravit Canadiensis Episcopus, & hæc in precibus, ad Sacram ipsam Congregationem ablegatis, exposuit. Eo judicalem illius confessionem reduci ait, quod

Sess. 14. cap.
7. de Reform.

idem qua Parochus, ideoque qua Magister suorum Fidelium, marito consuluerit, ut hic uxorem suam jussis de causis sine correctionis verberaret; atque ex hoc inferebat, quod si maritus hic Parochi consilium pro mandato accipiens, qua mandatarius fines mandati excesserit, adeoque mors consequuta fuerit, Parochus sane irregularitatem non incurrit, peræque ac juxta Canonistas non incurrit pater, qui filium verberari curat, quamvis hic ob mandatarii excessum emoriatur. Affirmabat tamen, quod mors ipsa non fuit sequuta ob verbera, quæ virgis moderate inflicta fuerant, sed ob alias circumstantias mulieris, quæ dum ab indiscreto marito virgis cæderetur, jam morbo implicita erat, ex quo ob defectum peritorum Chirurgorum percurari non poterat.

Hæc autem ad obtinendam gratiam ponderanda flagitabat. Quod nempe præfatus Ecclesiasticus, toleratis per duos annos carceribus, jam in quintum annum extra possessionem beneficii sui parochialis constitutus, erroris sui, & non satis circumspecti consilii pœnas luat. Quod ceteroquin vitæ sit integerrimæ ac conscientie prorsus timoræ. Quod idem ætatis annum præcise trigesimum novum agat; sequaciter, seu vires sive habitas spectetur, longo adhuc tempore in qualitate Curatoris Animarum mihi usui esse possit. Quod sufficientes pro cura Animarum Sacerdotes non habeam, quodve pro horum temporum circumstantiis adeo pauci vitæ clericali, & religiosæ semet addicant, ut hoc anno nullum prorsus pro parte Diœcesis meæ Alumnum reperire potuerim; ex eo etiam motivo, quod vel maxime omnium turcicis limitibus adiaceam.

Deliberare igitur dignentur Eîmi Patres.

An sit standum, vel recedendum a decisio in casu &c.

Die Sabbathi 21. Aprilis 1792. in Palatio Apostolico Vaticano erit Sac. Congregatio Concilij, in qua præter alia proponentur infra scripta Dubia, juxta morem ejusdem Sacræ Congregationis de jure resolvenda.

A SCULANA ORDINATIONIS .

An Subdiaconus Aloysius Ciannavei sit promovendus ad Sacros Diaconatus, & Presbyteratus ordines in casu &c.

*Sess. 21. cap. 2.,
& sess. 23. cap.
12. & 16. de
Reform.*

Recurrat humiliter ad suum Ordinarium .

C ANADIEN. DISPENSATIONIS AB IRREGULARITATE .

An sit standum, vel recedendum a decisio in casu &c.

*Sess. 14. cap. 7.
de Reform.*

Attenta supplicatione Episcopi, prævio recessu à decisio, consulendum Sanctissimo pro gratia, dummodo non celebret, nec curam Animarum exerceat in loco patrati criminis .

C ÆSENATEN. SUBSIDIORUM DOTALIUM . Tria

in hac Causa die 29. Novembris 1788. proposita fuerunt Dubia ; I. An, & quomodo sit præstanda dos puellis descendentibus a Camillo Beccari ; II. An, quomodo, & quibus puellis descendentibus providendum sit quoad præteritum ; III. An, & quomodo sint præstandæ dotes puellis extraneis ; & ad primum Sacra

*Sess. 22. cap. 6.
de Reform.*

hæc Congregatio respondit, *Affirmative per Societatem ad formam donationis anni 1617.*, ex bonis etiam postea quæsitis; ad secundum, *affirmative ut ad primum, pro illis tantum, quæ debitis requisitis prædictæ, dotem petierunt tempore, quo adhuc erant immittæ; ad tertium, affirmative, ad formam donationis anni 1617.* Ad novum hujusmodi resolutiones revocatæ fuerunt examen die 19. Februarii elapsi anni 1791. addito Dubio, *An, & in qua summa, & a quo tempore debeantur fructus, & cujus favore sint consignandi; eisque confirmatis per rescriptum in decisis, & amplius; responderunt EE.* Vestræ ad novissimum Dubium, *affirmative ab anno 1773. juxta liquidationem faciendam coram Ordinario ad formam instructionis, in reliquis dilata.* Super his omnibus prodiit tandem sententia A.C. Judicis executoris; sed novis productis juribus, facultatem ab Eñno Præfecto impetravit Sodalitium Beatæ Mariæ de Populo Cæsennæ adeundi Sac. ipsam Congregationem pro appellatione, non retardata executione rescriptorum; & contradicentibus Nobilibus Descendentibus Camilli Beccari, infrascriptum modo proponitur Dubium.

A gravamine resolutionum, & sententiæ suspensiva pendet appellatio, *Rot. in Romana Horrei super damnis 1. Aprilis 1754. §. 2. coram Caprara, & in Nullius seu Farfeu. Immissionis 1. Februarii 1760. §. 2. coram Ubaldo.* Ad illud autem probandum proferunt Sodales assertam alteram ipsius Petri Jacobi Beccari donationem anni 1599., anteriorem illa anni 1617., quæ potissimum fuit resolutionum fundamentum; & ita disserunt: si donatio anni 1617. posteriorem vicit anni 1650., quum iterari non liceret, per *Text. in cap. perun, de condit. apposit., Rot. in Plocen. Donationis 9. Junii 1727. §. Quandoquidem coram Ciucio, & in Albanen. Donationis 2. Aprilis 1759. §. 2. coram Bursio*, eadem vinci debet ratione ab anteriori anni 1599., quæ in substantialibus diversa est, omneque ad dotem admittit jus Descendentibus Camilli.

Licet namque donatio ista anni 1599. æque universalis appareat, eandemque præseferat reservationem scutorum 900. pro consanguineis Donantis, ut altera anni 1617., statuit tamen elemosynam Capellani insentis *viginti quinque auri*, quæ juxta donationem anni 1617. scutorum est triginta; ac neglectis tandem

consanguineis, unam quotannis distribui jubet dotem libellarum centum favore puellæ ex *Civitate Cæsennæ oriundæ*. Dubitandum vero non esse contendunt Sodales de veritate hujusce anterioris donationis, quia episcopale Archivium Cæsennæ, a quo extracta est, auctoritatem habet publici Archivi, tum ex jure, *Rot. in recent. decis. 340. num. 24. part. 15.*, coram *Emerix. jun. decis. 1296. num. 16.*, cum ex privilegio Clementis VIII., & quia duorum Notariorum judicio omnia exhibet signa Notarii Francisci Maffei, qui eam stipulatus fuit. Idque confirmant decreto pastoralis Visitationis anni 1630., quo facultatem obtinuit Donator augendi assignamentum musicæ, in eadem donatione constitutum, a scutis viginti ad septuaginta; sperendam vero concludunt observantiam posterioris donationis anni 1617., sive ob ignorantiam anterioris, sive quia de vero nunc constat titulo, *Rot. in Tyburтина Fideicommissi 2. Junii 1755. §. 7. coram Elephantutio*, & *in Romana, seu Parmen. 10. Decembris 1787. §. 6. cor. R.P.D. Strasoldo*.

Ex pluribus contra falsam dicunt Nobiles Descendentes Camilli Beccari donationem anni 1599., & decretum Visitationis anni 1630., licet satis esset in hoc judicio civili simplex falsitatis suspicio, *Rot. in Senogallien. Redditionis rationis 1. Junii 1772. §. 5. coram Riccio*, quæ ex una scilicet, & altera concipitur conjectura, *Cyriac. controv. 410. num. 36.*, *Mascard. de probat. cap. 140. num. 45.*, & *Rot. in Senogollien. Pecuniaria 23. Junii 1783. §. 2. coram Salin.* Donationis porro falsitatem arguunt illius existentia in archivio episcopali, etsi inferre consuevisset Notarius Maffejus instrumenta in archivium publicum; quodque magis est, in extraneo libro *Decretorum*, in quo plures erant, & adhuc sunt paginæ albæ, ad supplantandam donationem opportuna. (Aliæ tamen in eo veluti collectanea existunt donationes, testamenta, contractus). Recens insuper Peritorum judicio scriptura, perpolitumque latinum idioma, quo decimi sexti sæculi Notarii, ac fortasse etiam eruditi non utebantur; ad differentiam donationum anni 1617. 1750., in quibus italica adhibita fuit lingua. Sera ipsius productio. Insolita quinque Testium, quos inter Cappuccini quatuor, cautela; insolitæque clausulæ, ad infringendam donationem anni 1617. efficacissimæ. Erronea quoad detractio-

ctionem scutorum 900., parvunque considerata relatio ad instrumentum divisionis anni 1594. uti exaratum inter Donantem, ejusque fratres, dum stipulatum fuit ab ipsorum patre, ut divideret bona inter filios. Falsa demonstratio Altaris & Capellæ *sub titulo, aut invocatione Sanctissimæ & Gloriosissimæ Virginis Mariæ de Populo . . secus Altare majus dictæ Ecclesiæ a latere sinistro*. Non primum enim, quam anno 1716. ad eam translata fuit Capellam Sacra Imago. Nulla assertæ donationis mentio in posteriori donatione anni 1617., ut de hac in altera anni 1650. Aliæque tandem conjecturæ, de quibus Nobilium Descendentium agunt Scripta,

Pro falsitate vero decreti Visitationis duo sunt Bibliopollæ, qui vitiatum affirmant liberculum, in quem decretum illud relatum est, *cosicchè oguino anche non pratico dell'arte di librajo può facilmente giudicare del riporto ed aggiunta delle sudete quattro carte, e d'esser forse state levate le carte, o pagine vecchie, che dovevano essere in luogo delle riportate*. Inverosimile præterea, quod curaret Donator anno 1630. augmentum eleemosynæ Capellani ad eam ipsam summam scutorum triginta, quam statuerat in donatione anni 1617. Et inverosimile etiam, quod nunquam ab edito decreto erogaretur summa scutorum 70. in capellam musicam, si verum fuisset augmentum. Fidem igitur ex his denegandam censent Descendentes Camilli decreto Visitationis, assertæque donationi anni 1599., sed quatenus etiam hæc supponatur vera, negligendam tamen autnant ex biscentenaria fere illius inobservantia, constantique executione posterioris donationis anni 1617. Ex hac porro vindicavit Sodalitium bona donata per sententiam Legationis Romandiolæ, & confirmatoriam A. C., litemque deinde cum Beccariis per transactionem composuit. Et ad ejus formam traditæ semper fuerunt dotæ, Descendentibus præsertim Camilli, ut alias cæsenatensis Episcopus in hæc retulit verba: *Id EE. Vestris obsequenter referendum puto, quod jam tum ab initio donationis (anni 1617.) usque ad annum 1773. omnes omnino fructus, ex fundo bonorum donatorum provenientes, redditu semper fuerunt puellis descendentibus et Camillo Beccari.*

Deliberandum ergo proponitur.

An appellatio sit admitenda, seu potius reiicienda in casu &c.

Negative ad primam partem, affirmative ad secundam.

ANCONITANA VENDITIONIS. Collegiatæ Ecclesiæ S. Mariæ de Platea Anconæ, in qua sex ultra Præpositum erant Canonici, totidem additi sunt ex testamento Comitissæ Camillæ Ferretti. Heredem enim pia mulier scripsit anno 1709. Com. Bartholomæum de Tauro-Leonibus ejus virum in usufructu; anconitanam vero Communitatem in proprietate *coll'obbligo di fondare, ed erigere nella Chiesa di S. Maria della Piazza, Collegiata e juspatronato di detta Comunità, tanti canonicati, quanti importerà, detratte le spese, il fruttato della sua eredità, & præstandi singulis Canonicis fino alla somma di scudi cinquecento l'anno, e non più; ac facultate deputandi administratorem, qui assuetum retineret librum, & superextantes quotannis deponeret redditus, pagate tutte le spese, e sodisfatti detti legati, e Signori Canonici come sopra.*

Imminutis Canoniorum primæ erectionis redditibus, iis Clemens XIII. addixit redditus Ferretti, qui post sextum ex instituto multiplico erectum canonicatum superessent; & Sanctissimus tandem D. N. PIUS VI. per organum Eñi anconitani Episcopi, *reditus atque onera Canoniorum tum primæ tum secundæ erectionis univit vicissim, incorporavit, atque in unam communem massam respectu omnium dictorum Canoniorum redegit; itant omnes prædicti redditus qui nunc sunt, ac in posterum erunt, inter eos æqualiter dividantur quotannis.* Duas præ ceteris ex hereditate Ferretti possident Canonici domos, angustiozem unam prope Ecclesiam S. Jacobi, ampliozem trium contignationum alteram in promercali Foro; easque indigentes reparationibus, expositasque periculo incendii ob ligneas scalas, ligneasque mansionum divisiones. Illa

igi-

*Sess. 24. cap. 11.
de Reform.*

igitur venum tradere decreverunt, acceptaque Communitatis patronæ repulsa, *Sauctissimo* supplicarunt pro facultate conficiendi distinctas cujusque contignationis venditiones, ut meliores inter plures essent oblatores, solutis per emptores ad novum pretii investimentum compensativis fructibus scutorum quatuor in singula centum. Precibus vero ad Sac. hanc Congregationem remissis, Partium duntaxat exposuit jura Eiusus Episcopus, eaque ipsa, quæ in formali modo contentione deducuntur.

Neque ex dispositione Comitissæ Ferretti, neque ex jure, inquitur Canonici, interdicta est controversa venditio. Expresse siquidem bonorum alienationem non prohibuit Comitissa; eaque ex jure permittitur concurrente necessitate, vel utilitate; *Petra ad constit. arbitrosæ, de reb. Eccles. non alienan., & Sac. hæc Congregatio in Bononiæ. Beneplaciti 28. Martii 1744.* Impedimento esse posset administratio Communitatis, ne hac fieri valeat dissentiente: sed eam Canonici per unionem reddituum Ferretti capitulari massæ translatum affirmant ad Capitulum, ex *Ancharan. in cap. accessorium numer. 2. de regul. jur. in sexto, Caccialup. de union. art. 8. numer. 8., & Rot. in Recent. decis. 710. numer. 2. part. 2.,* veniamque idcirco vendendi, petitam a Communitate patrona, referendam esse ad honestatem, ut notat *Petra ad constit. Div. Leon. Magni sect. 3, numer. 18., & seqq.*

Necessariam autem peritorum judicio hujusmodi venditionem dicunt ob malum ædium statum, ac verisimile. incendii periculum, quod pluribus etiam probant exemplis. Utilem ex probabili spe augendi redditum; nam in promercali præsertim Anconæ Foro quanti plurimi veniunt domus, maximumque Canonici augurantur suarum pretium, ex quo, absque onere restaurandi, & manutenendi domos, omnique remoto incendii periculo, uberiores perciperent fructus in augmentum eorum præbendæ, quam vix scutorum asserunt triginta. Piis aliis etiam Anconæ locis, ipsique episcopali mensæ permissæ fuerunt utiles domorum venditiones; quodque magis est, consensum præstitit Communitas venditioni aliarum ædium, & promptuarii ejusdem Collegiæ. Sperendum vero censent Canonici incommodum præsentium Inquilinorum, de quo solliciti sunt Moderatores Communitatis; quum nulla Lex. aut Se-

natusconsultum ad perpetuam cogat locationem; eique præponendam utilitatem Ecclesiæ, de qua facile post edictorum affixionem ex oblationibus decerni poterit.

Nullum altera ex parte Communitas jus esse contendit Canonicis vendendi domos, quæ ad ipsam hereditario pertinent titulo, ab eaque cum reliquis bonis Ferretti ad formam testamenti administrantur. Quum enim mandaverit Testatrix, quod deberet Communitas dare *il fruttato suo alla somma di scudi cinquanta l'anno, e non più per ciascheduno*, simplices idcirco quantitatis legatarii sunt Canonici, qui legatam summam ex se ipsis non percipiunt, per *Text. in leg. fundi Treboniani 38. ff. de usu, & usufruct. legat., Brunne man. in Leg. patrimonii mei 22. ff. eod. tit., Voet in Pandect. lib. 33. tit. 2. §. 2., Rot. in Cæsenaten. seu Foroliviens. Legati prima Martii 1771. §. 6. coram Ratta*; ac disporre forsitan nequeunt de fundo, qui sub aliena est administratione; nam quod nostrum est, nobis auferri non potest inquit *Heuric. Coccej. in comment. ad Grot. lib. 2. cap. 14. §. 8. in princ., Samuel. Coccej. jur. cour. lib. 1. tit. 4. de constit. Princip. §. 2. & seqq., Covarr. var. resol. lib. 3. cap. 6. num. 5.* Conciliari autem valet præbendarum unio cum administratione Communitatis, ac veluti expleta de solis fructibus, ad quantitatem restringi legatam. Illudque etiam notandum quod implicite saltem prohibuit Testatrix alienationem, dum administratorem voluit diligentem, *perche li miei beni veughino non solo mantenuti nel loro essere, ma ancora migliorati.*

Probabili de cetero Canonicorum utilitati præferendum ajunt Moderatores Communitatis detrimentum inquilinorum, qui evacuare deberent domos, & promptuaria, in quibus mercaturam exercere consueverunt. Maxime quia adeo utilis fortasse non esset venditio, ut sperant Canonici; quum difficile novi investimenti fructus superare possent illarum pensiones, quæ scutorum sunt quinque, aut sex in singula centum. Alium Moderatores proponunt modum augendi ex domibus ipsis Canonicorum redditus, si ratione nempe commodi, & loci, in quo illæ existunt, augeantur pensiones, quod in mercatoria licet Civitate; aliudque ex augmento constituatur capitale in manutationem ædium. Cuiusmodi vero non esse censent in exemplis; nam quæ

ab aliis venditæ sunt Locis piis, domus erant ruinosæ ut de singulis probant; quales secundum Peritos ipsos Canonicorum non sunt domus Collegiæ.

Respondere igitur placeat.

An, & quomodo sit locus venditioni domorum hereditatis Comitissæ Ferretti in casu &c,

Negative, nisi in casu evidentis utilitatis, & necessitatis verificandæ coram Sacra Congregatione.

Sess. 22. Decret. de observ. & evitan. in celebr. Miss., & sess. 24. cap. 6. de Reform.

SARSINATEN. Adeo Sacerdos Bernardinus Giorgini, sarsinatensis Cathedralis Canonicus, annorum circiter 65., podagrico captus est, & chiragic o morbo, ut neque in debiles consistere valeat pedes, neque omnino manibus uti. Vel asino propterea, vel scissibulo gestatur. Ita pluribus annis adire consuevit Ecclesiam, Sacrumque faciebat incumbens in Altare, quin genua flecteret, aliasque cæremonias concinne expleret. Quantum vero tardus erat motu, tantum in celebratione, velox: nam cum gravi adstantium scandalo septimum in ea, vel octavum non excedebat horæ momentum; aliasque in Ecclesia, immediate post Sacrificium, per turpes in foeminam actus dedit scandali causas. Dubitare hinc cepit de suspensione a Divinis, supplicavitque anno 1786. Sacræ huic Congregationi pro facultate continuandi celebrationem Missæ meliori quo posset modo, facto tamen cæremoniarum experimento.

Rem distulit decessoris Episcopi obitus; commisitque hodiernus Antistes experimentum Presbyteris Congregationis Sacrarum Missionum, qui Canonicum oratorem dixerunt *omnino imparem ad ea, quæ in tanto Sacrificio præscribuntur, absolvenda; quin & irregularem ex corporis defectu cum scandalo adstantium judicarunt, ratione illius, qua laborat, inveteratæ & permanentis podagræ, ob quam divaricata crura, & manus ita gestat attractas, ut inconcinne nimium cuncta, & genuum fluxiones, & cruces, & inclinationes, versiones ad Populum agere sit coactus.* Qua de re contulit se Antistes ipse ad illius domum, eique paterna charitate

celebrationem interdixit Missæ . EE. tamen Vestris iudicandum reliquit , jure ne , an injuria id fecerit ; quamquam ad alias comprobandas antecedentes suspensionis causas , opportuna transmiserit jura . His igitur perpensis , rejecta fuit die 10. Julii 1790. per rescriptum lectum instantia .

At supremum Orator adiit Solum , ac die 6. sequentis Augusti commisit clementissimus Pius Episcopo , ut *constito sibi , quod Oratoris infirmitas talis non sit , quæ etiam altero Sacerdote , vel Diacono ei assistente , Divinis , omnino præset impedimentum ; eidem pro suo arbitrio , & conscientia indulgeat , ut in privata Capella , seu Oratorio canonice erecto , ab eodem Episcopo designando , Missam celebrare possit & valeat ; contrariis quibuscunque non obstantibus .* Se autem Episcopus mixtum autumans executorem , ezequi non censuit rescriptum , suæque reluctantiæ causas Pontifici exposuit . Preces idcirco ad Sanctissimum iteravit Giorginius , quæ ad Sacram remissæ fuerunt Congregationem , ac pendente super his informatione Episcopi , supplicem ad EE. Vestras dederunt libellum zelatores Sarsinæ , & sarsinatensis Diocesis Sacerdotes , maximumque scandalum ex indecenti Oratoris celebratione contestati , monuerunt , ne fides præstaretur vilioribus Testibus per eum expiscatis , quos ipse ad suos probandos bonos mores , minuendamque celebrationis indecentiam reipsa produxit .

Supervenit tandem novissima informatio , & ad ostendendam dictarum precum [Giorgini] *insubsistentiam , ac falsitatem , necnon motiva , ob quæ nedum censuit non subscribere favorabiliter Oratori jam habenti rescriptum Sanctitatis Suce Domini Nostri , verum nec eidem Oratori ulteriorem Missæ celebrationem permittere ,* formalem Episcopus transmisit inquisitionem super eadem celebratione , turpibusque Oratoris factis ; ac distinctum rerum commentarium , vulgo *Pro-memoria* . Plurimi sane in ecclesiastica etiam Dignitate constituti , formiterque examinati , de indecora testantur , monstruosaque Oratoris celebratione : alii de turpi ejus facto in Ecclesia , immediate post celebratam Missam ; alii de prævaricatione in Foro , in quo tanquam procurator expendere consuevit nomen . Hæc vero habentur in commentario .

Memorat Episcopus iudicium Sacerdotum Sacrae Missionis de reali ac permanenti Oratoris inhabilitate ad celebrandum Sacrum, juxta eorum attestationem existentem in processu. Ac praeter hujusmodi inhabilitatem, ob quam impeditur *fare alcuna elevazione di mani, Ostia, e Calice, dovendo per stare in piedi, e reggersi, tenere uno de goniti sempre appoggiato*, alias exponit suspensionis causas. Per primo il disprezzo, che ha fatto mai sempre della S. Messa da lui vilipesa, e non ecceduta mai nella sua durata li nove minuti, ad onta delle ammonizioni del mio recente Antecessore, e delle pubbliche mormorazioni del Popolo, come alle pag. 3. 5. Secundariamente l'animosità più volte commessa, pel fine appunto di sempre maggiormente rendersi breve, di pervertire l'ordine de sagri riti e funzioni, antepoendo ciò che dovea posporre, e posponendo ciò che era da anteporsi, come alla pag. &c.

Il reato enorme per terzo commesso nella Chiesa stessa del Seminario, ove aveva celebrato, e la celebrazione appena ultimata, e spogliato de sagri arredi, col Sacramento in petto, colla Rosa Gervasi, con palmare sfacciataggine, e lungi ne pure quell'apparente ritegno, che aver doveva alle varie persone scandalizzate, che ebbero la mala sorte di esservi presenti, anche zitelle, e testimonj di vista, come alle pag. &c. E finalmente la poca, o niuna pietà e divozione nel tempo di sua sospensione praticata; poiche a riserva di poche volte ne giorni di festa, nel di più mai si è fatto condurre alla Chiesa alla S. Messa, e alli Divini Officj, e quel che è più, quasi affatto lontano da Sacramenti della confessione e comunione &c. avendo protrato in un' anno la comunione pasquale fino alla Pentecoste, in cui finalmente si portò a soddisfare il precetto subito che seppe, che incartava il Prelato qualche cosa sopra questo, mediante l'esame del Sagrestano Giuseppe Tosi, e d' altri, come alle pag. &c.

Ex his animadvertit, che non debbasi altrimenti prendere per spirito di divozione l'insistenza, con cui anche di presente implora la grazia per la celebrazione, ed anche come alli fogli &c. Potrebbe si canonizzare bensì spirito di vile interesse, se volesse aversi in considerazione, quanto è stato deposto contro il contegno, che facendosi

difensore di ambe le Parti , egli tiene nella difesa delle Cause civili , di cui alla pag. &c. . Ac tribui etiam posset sollicitudo celebrandi superbice , per farla vedere al Vescovo , che si opponeva , si præstanda est fides Canonico Theologo Pennacchi , qui de auditu a germano Oratoris fratre de hoc testatur . Mendacii post hæc redarguit Oratorem ob leviora asserta morbi incommoda , ejusque denegatam perpetuitatem ; nam anzi al presente è in peggior stato , facendosi portare su di una sedia , come è pubblico , e notorio ; anzi se nel passato quando celebrava , serviva di ridicolo la sua Messa al Popolo , che a bella posta correva per vederlo così storpio celebrare , come dal processo &c. , molto più lo sarebbe ora . E la sua infermità è permanente di modo , che non puol reggersi , come dall' attestato de' Missionarj , e del Medico , lett. A. B.

Ac postremo concludit , suam non pati conscientiam , ut Sacrum Orator faciat ; seque exhibet pronto proutissimo , qualora l' EE. VV. RR. lo comanderanno , far venire a proprie spese altri due Religiosi diversi della Missione di Forlì a fare nuovo sperimento del detto Canonico Giorgini per nuova prova del rappresentato , e per scansare ulteriori sutterfugj , e falsi supposti dell' Oratore , affinché una volta si quieti , lo che non si crede , ancorchè lo dichiarassero peggiore li detti Missionarj , come senza meno lo dichiareranno . Atque etiam rogat di commettere per la verificazione del tutto una nuova informazione ad un vicinior Ordinario , fuori di Cesena , per essere ivi il Vicario Capitolare mio fratello carnale , e che da quello verrà deputato , si faccia l' esperimento della Messa . In sua autem informatione Vestrae relinquit auctoritati , si quid gravius decernere velint in Oratorem , ex quo munitus Orator patentibus literis Sacrae Inquisitionis , impuubilis a me redditur , adeoque nimis audax .

Pontificium fortasse non obstat rescriptum , quin de indulto , & modo celebrandi Missam ex integro quærat . Conditionale enim fuit , si constitisset nempe Episcopo , quod Oratoris infirmitas talis non sit , quæ etiam altero Sacerdote , vel Diacono ei assistente Divinis , omnino præstet impedimentum ; & resolutum idcirco dici valet per contrarium ipsius Episcopi iudicium . Clausula siquidem illa constituto sibi , & altera pro sui arbitrio , & conscientia executorem constituent mixtum , qui executionem , re cognita , denegare potest

re-

rescripto, *Anglen. de sigl. Datur. lib. 1. cap. 26. pe. brev. capien. possess. num. 20.*, *Ros. de execut. Lit. Apostol. part. 1. cap. 5. num. 144.*, *Rigant. ad requil. 61. Cancell. num. 18.* Et hac forsari de causa rem deinde *Sanctissimus* ad Sacram hanc Congregationem remisit. Irregularis ergo ex defectu corporis, attractisque manibus, & pedibus videtur Orator, ut communiter notant Canonistæ in *cap. 2. de corp. vitiat.*, ac tradunt *Reinsfel. lib. 5. Decretal. tit. 37. §. 4. num. 84.*, *Barbos. de offic. & potest. Episc. part. 2. allegat. 42. num. 60.*, *Corrad. prax. dispensat. lib. 3. cap. 5. num. 9.*

Absurda quidem non esset dispensatio ad effectum celebrandi in Oratorio privato cum assistentia alterius Sacerdotis, vel Diaconi, ac etiam sedendo, excepto Canone; ut probat *Benedict. XIV. in epistola ad Apostolicum ceremoniarum Magistrum Reali*, de qua in *appendic. ad tom. IV. ejus Bullarum impressi Venetiis pag. 267. §§. 10. 17., & 23.*, Plura enim in id sunt exempla. Graviter podagra laborans Joannes Renna Episcopus algeriensis, ad Sedem deinde Pampelonis novæ translatus, facultatem obtinuit a Paulo III. celebrandi Missam sedendo in sella eo confecta artificio, ut illi insidens stare videretur. Similem licentiam concessit S. Pius V. podagrigo pariter Cardinali Francisco Ferrerio. Alique sanctioris vitæ eadem usi fuerunt facultate, ut refert *Benedictus XIV. loc. cit. §§. 26. 28., & 29.*

Notandum tamen, quod concedi consuevit hujusmodi indultum spectabilioribus dumtaxat Ecclesiasticis, & Episcopis sanctitate præclaris, ut ex auctoritate *Navarræ in manual. de orat. cap. 4. num. 12.* monet idem *Benedict. XIV. §. 19.* Num talis vero sit Orator, ex iis dijudicare poterunt Eminentissimi Patres, quæ ex ore sarsinatensis Episcopi notata sunt in facto. Nonnullos ipse producit extrajudiciales, & cruce signatos Testes de mediocri ejus habilitate ad celebrandum, bonisque moribus: sed a Vestro pendet judicio, an in concursu plurium judicialium, & dignitate præstantium, fidem mereantur.

Quæritur ergo.

An, & quomodo sit consulendum SSmo pro indulto celebrandi Missam in casu &c.

FABRIANEN. ORDINATIONIS . Post biennem moram in Seminario Fabriani , acceptumque a fabri-
nensi Episcopo Subdiaconatum , se Joannes Rossetti
de Castro Domi , ad Castrum contulit Ferratum nuce-
rinæ Diæcesis , ibique in titulum ulterioris Ordinati-
onis perpetuam obtinuit capellaniam annui redditus scu-
torum circiter sexaginta , quam Severinus Rossetti ejus
pater in urbana S. Ugonis Ecclesia de suo , suorumque
jurepatronatus instituerat . Ad accipiendum igitur ab
Episcopo beneficii Diaconatum , & Presbyteratum , semel
, & bis testimoniales literas a fabrianensi Ordinario
postulavit ; & ob constantem ejus repulsam , EE. tan-
dem Vestris supplicavit , ut illas imperarent , vel iis
neglectis , ordinationem nucerino Episcopo commit-
terent .

*Sess. 21. cap. 2.
& Sess. 23. cap. 8.
12. & 16. de Re-
form.*

In prima sua informatione denegasse inquit fabrianensis
Episcopus testimoniales *ex informata conscientia vitæ
ductæ per Oratorem tum intra Seminarium , tum extra ,
atque attentæ criminali inquisitione , cui subjacet in hoc
meo Tribunali , donec sinceros diuturnosque emendatio-
nis fructus in eodem conspicerem , illumque moratiorem ,
dociliorem , modestiorem , ac paciorem probarem .*
Nucerinus contra Antistes de optimis retulit Oratoris
moribus tum ex juribus productis in processu erectionis
capellanæ , de quibus opportunius infra , cum *ex re-
centioribus , quas de eo instructiones a Viris nullimode
illius studiosis , probis , religiosis , ac piis exposulavi ;
ac professus fuit , ita illius vitam qualibet ex parte lau-
dandam compertam habere ; ut ei , dummodo in susce-
pto instituto sibi constet in posterum , reliquos sacros or-
dines quin conferam minime dubitem ; quoties vero aut
a suo Ordinario fabrianensi testimoniales obtineat literas
ad ordines ad normam Constitutionis Speculatores , aut
EE. Vestræ id mihi imperent .*

Hiscæ Oratori ostensis informationibus , se apud EE. Ve-
stras a genericis fabrianensis Episcopi imputationibus
purgavit , causamque dedit rescripto diei 19. Junii
1790. , Episcopo pro informatione , & voto super novi-
ter expositis , & referat de criminali inquisitione in spe-
cie . Hic igitur vulgari idiomate retulit , quasdam sibi
Episcopatus initio indicatas fuisse Oratoris defectiones
*non assai gravi . . . facili ad esparsi , eique idcirco ob
simulatam in Seminario emendationem , Subdiacona-
tum contulisse .* Ex posterioribus deinde indicis infor-

mativam instituisse inquisitionem *su di un' insulto da lui fatto in Seminario* (cum in eo erat) *ad altro Chierico del Seminario medesimo con coltello , che secondo le leggi veglianti del Principato , surebbe proibito , ancorchè si trattasse di un laico ; nec non super la di lui indole cimentosa , ed indocile ; la detenzione da lui fatta nella sua Camera del Seminario di armi da fuoco , e da taglio ; la delinquenza di lui nel satirizzare ; e ciò che più monta , diverse oscenità troppo abborrite dai Sagri Canonì , specialmente in quelli , che hanno da assumersi alla sublimità del Sacerdozio .* Institutam de cetero fuisse capellaniam a patre , ut a jurisdictione proprii Ordinarii filium eximeret .

Ut quis per Episcopum beneficii ad ordines promoveri valeat , testimonialibus indiget proprii Ordinarii , ex Constitutione *Speculatores* Innocentii XII. , & *Sacr. Concil. Trident sess. 23. cap. 8. de refor.* . Ab injusta autem illarum negatione datur reensus ad Sacram hanc Congregationem , quæ prævia supplici petitione , ordinationem quandoque commisit nedum Episcopo beneficii , sed viciniore etiam , aut Metropolitanam , teste *Benedicto XIV. de Synod. diæces lib. XII. cap. 8. §. 4.* , ac juxta decretum in *Lucana Ordinationis 5. Julii 1749.* Ponderandum igitur in nostro themate , num justam fabrianensis Episcopus habeat causam denegandi testimoniales . Plura , & gravia adversus Oratorem opponit , ut notatum est in facto ; recteque idcirco literas illas suspendere videtur , donec præbeat Orator constantis emendationis indicia . Maxime quia de eo apud EE. Vestras per supplicem libellum (absque tamen subscriptione , & sigillo) queruntur publici Representantes Domi , sive ob se ipsos , sive ob honestiores alias vexatas Familias .

Altera ex parte testatus fuit Episcopus ipse in dimissoriis anni 1788. , Subdiaconatum contulisse Oratori tanquam idoneo , & *pro necessitate , & utilitate Parochialis Ecclesie* ; iterumque anno 1789. , cum *non esse inquisitum , processatum , excommunicatum , suspensum , atque interdictum , vel in aliquo alio crimine in hoc nostro Tribunali incursum* , Amplissima de illius vita , moribus , & progressu in scientiis accedunt testimonia Parochi , Vicarii Foranei , Capellani abbatialis Domi ; quodque magis est , Parochi Cathedralis Ecclesie , publicique Lectoris Fabria

briani; nec non Rectoris, Præfectoris, & utriusque Deputati Seminarii, in quo Orator deliquisse asseritur. Rector immo, & qui Generalis fuit decessoris Episcopi Vicarius addunt, ultro Oratorem, ac *bonæ gratiæ, suæque valetudinis causa, & impetrata discedendi veniæ*, non coacte, ut hodiernis supponit Episcopus, à Seminario discessisse. Atque his omnibus robur addunt, quæ de Oratore retulit nucerinus Antistes.

Si talibus profecto deferendum est testimoniis, ulteriorem Orator absque testimonialibus Ordinarii mereri posset ordinationem; quum integrum non sit Ordinario eam differre, in præjudicium etiam juris Episcopi beneficii, *Monacell. form. for. eccles. tom. 1. tit. 4. de testim. num. 10.* Si vera autem supponantur illius crimina, quum tempus respiciant ejus moræ in Seminario, purgari potuerunt trienni pœnitentiæ, hœnæque vita, quam nucerini Episcopi testimonio agit, nec impedimento amplius essent, quin ad Diaconatum, & Presbyteratum, qui jam Subdiaconus est, promoveatur, *Selvag. instit. canon. lib. 1. tit. 24. nu. 3. & tit. 30. de irregularit. num. 21.*

Respondere igitur dignentur Eñi Patres.

An liceat Episcopo beneficii conferre Subdiacono Joanni Rossetti ordines Diaconatus, & Presbyteratus absque literis testimonialibus Ordinarii in casu &c.

Affirmative, facto verbo cum Sanctissimo.

NULLIUS S. JACOBI DE SPATHA. Ecclesiasticum beneficium cum officio æditui ab anno 1732. possidebat Antonius Amaya in Parochiali Ecclesia villæ *Fuentes de Leora*, ejusque titulo sacros eodem anno acceperat ordines. Illud igitur libere resignavit coram Vicario Generali Prioratus S. Jacobi de Spatha favore Josephi Sanchez Brioso; sed privatim cum eodem & Eusebio illius patre convenit, ut officii exercitium incumberet resignatario, perciperet ipse fructus beneficii: idque per aliquod tempus exequutum fuit. Monitus tandem de simonia, *Sanctissimo* supplicavit suo, & illorum de Sanchez nomine pro absoluteione a censuris

Ses. 24. cap. 17. de Reform.

suris; & juxta relationem Prioris de Spatha ad EE. Vestras, ad quas delatæ fuerunt preces, pro approbatione etiam supplicant contractus. Additque Prior, Oratorem, & Eusebium Sanchez per juramentum coram suo Commissario contestatos fuisse, ea se opinione contraxisse, *che non v'interveniva simonia* (sunt verba ab hispaniensi idiomate translata), *dacche intervenendo non vi condiscendevano in conto alcuno*, quum præcessisset *la consulta*, *ed i pareri di persone intelligenti, dalle quali vennero assicurati, che essi non commettevano in ciò cosa illecita*. *Simonia* porro est in beneficialibus contractus, *do*, *ut des*, qualis videtur ille, de quo agitur, nam dedit Amaya beneficium, ut sibi daret Sanchez fructus, qui ad ipsum pro resignationem pertinuissent; *Redoan. de simon. part. 2. cap. 11. num. 16.* Qui ita enim absque licentia Sedis Apostolicæ contrahit, veram committit confidentiam, a qua tantopere abhorruit S. Pius V. in Constitutione *Intolerabilis* 85. §. *Quare nos volentes*, & §. *Ad probandum*; ac nedum privatur beneficio, & fructibus, sed plectitur etiam excommunicatione, *a qua nisi in mortis articulo constitutus, ab alio, quam a Romano Pontifice, absolutionis beneficium valeat obtinere*, ut *sub §. sed ne quisquam*. Mereri quidem possent Oratores absolutionem a censuris, & condonationem fructuum ob bonam fidem, cum qua contraxisse affirmant, *Paris. de resignat. benefic. lib. 3. quæst. 6. num. 55.* Sed ponderandum est, num excusari valeant ex ignorantia juris, contra dispositionem *cap. per tuas 3. de simon.*, & sententiam *Fagnan. in cap. ne imitaris num. 428. de constit.*, & num in ea fuerint ignorantia, qui secretum contractum in resignatione beneficii reticuerunt.

Per approbationem vero confidentialis resignationis præmium quodammodo Oratores consequerentur confidentiæ. At si aliqua erga Oratores adhibenda est indulgentia ob initum contractum *coll' idea che non v'interveniva simonia*, & prævia *la consulta*, *ed i pareri di persone intelligenti, dalle quali vennero assicurati, che essi non commettevano in ciò cosa illecita*, permitti etiam posset resignatio cum reservatione omnium fructuum, quum ex auctoritate Summi Pontificis liceat, *Rebuff. de reserv. tam generali, quam speciali num. 16.*, *Sarni. de anna. quæst. 60.*, *Paris. de resignat., lib. 6. quæst. 1. num. 2. & 3.*

Dubia sunt :

- I. *An, & quomodo sit consulendum SSño pro absolutio-
ne, & condonatione fructuum in casu &c.*
- II. *An, & quomodo sit consulendum SSño pro approba-
tione resignationis in casu &c.*

Ad I. Affirmative, distributa aliqua summa
in pauperum subsidium.

Ad II. Negative.

CONVENARUM IRREGULARITATIS . Quum die *Sess. 14. cap. 7.
de Reform.*
22. Junii 1789. ebrius Zeno a Moga venatum iret, cum altero ex tribus sociis rixari cepit; eoque in tutum posito, igneam furens confregit ballistam, & in alios irruens duos innocentes, qui prope sedebant, graviter eos percussit & unus ex his paullo post ex percussionibus interiit. Damnatus hac de re in contumaciam fuit pœna ordinaria; & adhuc profugus supplicat pro dispensatione ab irregularitate ut ecclesiasticum statum assumat. Refert autem Convenarum Episcopus, processurum non esse Judicem ad executionem sententiæ, quatenus obtineat Orator dispensationem; Partem vero compositam. Ex ore Rectoris oppidi Moga de illius vita & moribus ante patratum homicidium testatur. Et hæc tandem habet: *An patrati criminis pœnitentiam egerit, non noscitur, quum a tempore perpetrationis illius semper absens & profugus extiterit. Pro tempore præsentis non attendo necessitatem, ut in sua Parœcia, nec in vicinis inserviat, ad sacros ordines promotus; Atamen non dubito, in proximum valde utilem Ecclesiæ futurum, si continuative suas exerceat dotes, ab omnibus plusquam mediocres creditas, qui cum eo degerunt.*

Agitur porro de promovendo ad ordines, qui Episcopo teste voluntarium patravit innocentis homicidium; eique idcirco rigidissima obstat Tridentina sanctio, ne illo tempore ad sacros ordines promoveri possit, ut in *sess. 14. cap. 7. de reform.*. Maxime quia adhuc est sub pœna, licet Judex absolutionem polliceatur; & *an patrati criminis pœnitentiam egerit, non noscitur, quum semper absens, & profugus extiterit.* Nondum præterea congruum effluxit tempus ad delendam homicidii memoriã, ut ad concedendam dispensationem ab irregularitate requiritur, juxta *Fagnan. in cap. Henricus de Cle-*

ric. pugnan. in duell. num. 3., neque actu indiget Ec-
clesia Mogæ Oratoris ministerio :

At Vestram excitare posset clementiam alienatio mentis,
in qua vinolentus erat Orator, dum homicidium pa-
travit. In eo siquidem statu deliberatam fortasse non
habuit occidendi voluntatem. Ei quoque favet com-
positio Partis, & a Judice pollicita venia, si dispen-
sationem consequatur. Licet insuper necessarium mo-
do non sit ejus ministerium, *in proximum tamen val-
de utile Ecclesiæ futurum*. Eademque ex his adhiberi
posse videtur indulgentia, quam erga homicidam mi-
litem adhibuistis *in Lemovicen. Dispensationis ab Irregu-
laritate 8. Augusti 1789.*

Vestræ igitur deliberationi proponitur Dubium.
*An sit consulendum SSmo pro dispensatione ab irregula-
ritate in casu &c.*

Non proposita cum sequenti.

*Sess. 25. cap. 4.
de Reform.*

NULLIUS. TRIUM FONTIUM REDUCTIONIS
MISSARUM. Pium in singulos menses Missarum
decem legatum reliquit anno 1624. Dominicus Ricci
ad Altare SS. Ascensionis in suburbana Pontiani Eccle-
sia S. Marię ad Nives; dotemque constituit scutorum
225., quæ in duobus locis Montis Fidei investiri de-
berent. Horum autem redditus scutorum tunc undecim
ita distribuit; scuta scilicet decem Capellano, unum
in manutationem Altaris, cui eleemosynam etiam
addixit Missarum, si in earum celebratione Capella-
nus deficeret. Legatum hoc in veteri Ecclesiæ tabella
reductum asseritur ad annuas Missas quinquaginta;
idque juxta Folium *Nullius Trium Fontium 4. Maii*
1771. anno evenit 1704. . Novam Sacra Cengregatio
ob imminutos redditus concessit reductionem *in cit. Nul-
lius Trium Fontium* die 8. seq. Junii; nam ad Dubium,
an & quomodo sit locus reductioni oneris Missarum,
respondit, *affirmative arbitrio Emi Abbatis*, dempta
*tamen undecima reddituum parte pro manutatione Al-
taris, & sacre suppellectilis arbitrio ejusdem Emi*. Hoc
vero utens arbitrio, Missas reduxit Cardinalis Abbas
Pamphilius ad 48., *cessante quacumque alia dimini-
tionis quantitate, etiam pro expensis exactionis fru-
ctuum*

etiam prædictorum Locorum Montium, quia ita etiam fieri consensus Capellanus, renuncians; cuiuscunque diminutioni ex hoc expensarum capite.

Extractis Locis MM. Fidei, subrogatum fuit in fundum legati locum unum Montis restaurati 2., & centes. 78. S. Petri; annui redditus scutorum 5. 25., dempta assueta strena. Altera vero nunciata extractione, legato sub initium anni 1781. renunciavit Capellanus; ac per annos undecim intermissa fuit Missarum celebratio; nam vindicata Locorum MM. sorte, vindicandi supersunt fructus. Vacans tandem legatum obtinuit mense Septembris elapsi anni 1791. Carolus Monetti Cesarini, Seminarii romani alumnus; petiitque consulente patrono ulteriorem Missarum reductionem ad taxam obolorum viginti, quam in abbatali Visitatione anni 1610. pro Missis perpetuis statuit Cardinalis Aldobrandinus; & hæc habet Eius Abbas. Ex recuperandis Locorum MM. fructibus *primum ornatur Altare ad præscriptum testamenti, & decreti Sac. Congregationis*; & quod superest, *deinde erogetur in Missarum celebrationem*. Quoad præsentem vero redditum scutorum 5. 25., seu 4. 80., detracta undecima parte pro manutentione Altaris, & supellectilis, rationem insuper habendam censet de utensilibus Ecclesiæ, quorum taxa manualet minuit ad obolos septem cum dimidio, ac de sumptibus exactionis fructuum Locorum Montium.

Atque hinc reductionem proponit *ad formam antiquæ taxæ hujus Abbatiæ, aut saltem Concilii Romani, ne diuitias pius Legator suffragiis priuetur, & Altare SS. Ascensionis appareat, ut est spoliatum & nudum; & & tunc ea lege, ne ulla detractio fiat pro cera, vino, hostia, supellectilibus, neque pro fructuum exactione, sed solummodo detracta undecima parte reddituum pro ornatu Altaris*. Eo magis, quia intervenit deficientia Sacerdotum, qui Missas pro manuali celebrare velint. Qui modo sunt in Terra Pontiani, ubi innumera Missarum legata reperiuntur, impares sunt ad singula explenda. Orator nondum est Sacerdos, infra annum initiabitur. Nisi ipse supervenisset, edocet exemplum annorum undecim, quod nullus alius exquiret hoc legatum, seu capellaniam. His omnibus accedit etiam qualitas Ecclesiæ S. Mariæ non mediocriter & incommoda, & molesta. Manet extra Oppidum: stant ibi sepulcra &c., & habet cæmeterium Sacrario iunctum.

Qui ad illum celebratum conuenit, cogitur secum deferre, qui Missæ inserviat; quod unum in Pagis quantum sit perinolestum, feriatis præsertim diebus, qui factio experiuntur, bene norunt, & grave ducunt.

Quæ nunc petitur, tertia esset reductio; nam concessa primum fuit anno 1704. a Missis 120. ad 50., iterumque anno 1771. ad Missas 48. Facile ergo concedenda non videtur, juxta decreta Sacræ Congregationis in *Neapolitana Reductionis Missarum* 19. *Novemb.* 1729. & in *Novarien. Reductionis Onerum* 17. *Septembris elapsi anni* 1791. Potissimum quia nedum decessor Capellanus cum eodem reditu scutorum 5. 25. reductioni acquieuit anni 1771., sed renunciavit etiam cuiuscunque diminutioni ex hoc expensarum capite. Difficilius enim post hujusmodi acceptationem ulterior conceditur reductio, ut in *Tyburnina Reductionis Missarum* 26. *Martii elapsi anni.*

Si nomine contra suppellectilis Altaris, de qua in rescripto 8. Junii 1771., sacra contineantur utensilia, jam his etiam detractis, tenuis pro qualibet Missa, secundum Eñum Abbatem, remanet eleemosyna obolorum septem cum dimidio, quæ impar est oneri, causamque præbere posset ulteriori reductioni, ut in *Senogallien. Reductionis* 10. *Maii* 1783. Diuturnæ vacationis accedit factum, dum nemo per undecim annos fuit, qui legatum acciperet ad reductionem anni 1771. Accepit quidem decessor Capellanus, renunciavitque cuiuscunque diminutioni; sed eo deinde se abdicavit. Quatenus autem concedenda erit reductio, statui quoque debet modus. Post acceptationem legati decerni deberet ad manualementem, ut in *Fanen. Reductionis Missarum* 14. *Februarii* 1761. Redituum vero tenuitas; Celebrantium difficultas, aliaque incommoda per Eñum Abbatem exposita, æquam reddere possent taxam perpetuæ, ut in *Parmen.* 6. *Maii* 1786. ad *I. Dub.*, vel saltem, juxta votum ipsius Eñi Abbatis, Concilii romani.

Deliberare igitur dignentur Eñi Patres.

An, & quomodo sit locus reductioni Missarum in casa &c.

Die *Sabbathi* 12. *Maii* 1792. in *Pa-*
latio Apostolico Vaticano erit Sacra
Congregatio Concilij, in qua, præter
alia, proponentur infra scripta Dubia,
juxta morem ejusdem Sacræ Congre-
gationis de jure resolvenda.

Sess. 14. cap. 7.
de Reform.

QUÆ duo præmittuntur Cause, in novissima Con-
gregatione diei 21. Aprilis sub *judice remanse-*
runt.

CONVENARUM IRREGULARITATIS.
An sit consulendum SSmo pro dispensatione ad irregu-
laritatem in casu &c.

Sess. 22. cap. 6.
de Reform.

Negative.

NULLIUS TRIUM FONTIUM REDUCTIONIS MIS-
SARUM.
An, & quomodo sit locus reductioni Missarum in casu &c.

Sess. 25. cap. 4.
de Reform.

Affirmative ad *taxam Concilii romani juxta vo-*
tum Emi Abbatis,

Sess. 14. cap. 7.
de Reform.

LUNEN. SARZANEN. Semel die 27. Februarii 1790. iterumque die 7. Maii sequentis anni 1791. denegata fuit homicidæ Sacerdoti Terentio Gervasi dispensatio ab irregularitate. Tertio nunc gratiam implorat, cumulateque ei favet Sarzanensis Episcopus. Refert sane, Parochum Casolæ testimonium perhibuisse, prædictum Sacerdotem Gervasi, eidem plene cognitum, penituisse anteactæ vitæ, & signa certâ perhibuisse suæ resipiscentiæ; quodque sic etiam testantur alii duo Parochi, nempe Plebanus Cestiani, & Rector Argigliani. Quibus adjungi debet Præpositus, & Vicarius foraneus Codiponti, qui fidem facit indubitatam, supradictum Sacerdotem Gervasi ad meliorem frugem redactum esse, ac post mortem pluribus ab hinc annis sequutam in persona Archangeli Aloysi Galgano, vitam duxisse ad normam sacrorum Canonum, & synodalium Constitutionum, Sacramenta Pœnitentiæ, & Eucharistiæ frequentasse; assiduum Ecclesiæ servitium præstitisse, & nunc esse exemplo Christifidelibus.

Ex ore insuper eorundem Testium refert, dictum Sacerdotem Gervasi, summa esse egestate, ita ut si licentiâ ei non detur Sacrum celebrandi, cogetur mendicare, testaturque quod dictus Sacerdos Gervasi pacem obtinuit non simulatam, sed veram, ab Antonio Galgano patre dicti Archangeli Aloysii, & prædictus Antonius non solum prædicto Sacerdoti Gervasi veniam concessit, verum etiam obligationem in se assumpsit sub hypotheca omnium bonorum eidem nullo unquam tempore molestias irrogandi. Ac suum tandem votum in hæc aperit verba: *Perpensis omnibus in actis informationibus expositis, & superius deductis, censeo, petitam dispensationem, & licentiâ Sacrum celebrandi, post triennium jam transactum, eidem Sacerdoti Gervasi posse concedi.*

Denuo itaque quæritur.

An sit standum, vel recedendum a decisio in casu &c.

Expectet.

BONONIEN. Ad preces Parochi ruralis Ecclesiæ B. M. Virginis, & S. Blasii de Cento dilata fuit in Congregatione 17. Decembris elapsi anni 1791. resolutio sequentium Dubiorum, *I. An sit locus applicationi reddituum hereditatis Giordani, & quomodo sint adimplenda ejus onera; II. An, & quomodo sit locus creationi census.* Qui pro Parocho enim agebat, satis exploratum non arbitratur annum Parochiæ redditum in scutis biscentum, ob quem creatio census ad reparationem Ecclesiæ in ipsum refundi potuisset Parochum. Re autem cognita; eum modo fatetur redditum, nec tamen gravari posse contendit Parochum reparatione. Vix porro salvam dicit illius congruam, quæ in scutis consistit centum, deductis oneribus, juxta *Sacrum Concilium Tridentinum sess. 24. cap. 13. de Reform.*, si a redditu scutorum 200. detrahatur merces Capellani coadjutoris in scutis 40., salarium Famulæ in scutis 36., & quod in ceram, refectiunculas occasione Festivitatum, pauperumque eleemosynas erogatur. Distinctam hujusmodi onerum exhibet notulam, quam Eius Archiepiscopus in hæc probat verba: *Approvo totalmente il presente conto; tanto più che il buon Paroco ha il proprio Padre da mantenere in sua propria Canonica, non possedendo il detto Padre cosa veruna, onde poter vivere anche consistente.*

Detrahenda insuper censet Defensor Parochi scuta 50. pro eleemosyna Missarum, quas Parochus ipse, ultra eas pro Populo, celebrare tenetur; itemque eventualia emolumenta funerum, oblationum, & eleemosynarum quæ in congruam non imputantur, *Plignatell. consult. can. 103. num. 8. in fin. tom. 9. Ceccoper., lucubr. canon. lib. 3. animadvers. ad tit. 3. num. 61.* Comprehensionem autem eleemosynæ Missarum in redditu Parochiæ per publicum probat Notarium, ejus attestationem hisce aliis Eminentissimus Archiepiscopus confirmat verbis: *Quæ hac in attestatione narrantur, vera esse confirmo.*

terumque rogat, ut salvo Parocho, reparationi provideatur Ecclesiæ per impositionem census in sorte scutorum 200. super bonis legati Giordani, & adimplementum onerum legati ex eleemosynis, quæ pro Animabus colliguntur purgantibus. Ponderare tamen di-

gnentur Eñi Patres, num pro cura Animarum 500. opus sit Capellano coadjutore, & cum mercede scutorum 40., & detrahendum sit a congrua salarium Ancillæ, quod ad congruam pertinet Parochi mentionem. De voluntariis quoque judicent refectiunculis, & de Missarum eleemosyna, quæ ad mentionem etiam confert Parochi.

In casu autem, quod juxta petitionem Parochi, & Parochianorum, permittere placeat impositionem census super fundo Giordani, redditusque applicare legati fabricæ Ecclesiæ per annos 35., omittenda interim non videretur celebratio Missarum ejusdem legati, quum diebus festis, & S. Antonii Patavini, in quibus præscriptæ sunt, utilis esset Populo. Nec magnum Animabus purgantibus detrimentum, si in eam erogarentur eleemosynæ, quæ pro illis colliguntur; nam compensarentur ex religiosa ejusdem eleemosynæ erogatione in honorem DEI; & præsumpta accederet eorum voluntas, qui cum scientia hujusmodi erogationis eleemosynas tradunt.

Facile contra in alium usum converti non debet eleemosyna, quæ pro Animabus datur purgantibus, juxta *Clement. quia contingit, de religio. domib.*, & recens Sacræ Congregationis decretum in *Hiporegien. seu Eno-redien. Applicationis Bonorum 17. Septembris elapsi anni*. Non omnes præterea, qui eam præstant, applicationis notitiam haberent; neque præsumi idcirco posset ipsorum consensus. Ac per celebrationem denique Missarum legati Giordani ex eleemosynis Animarum purgantium diebus festis, & S. Antonii Patavini non augetur commodum Populi, quum eam expleret Capellanus curatus, qui in Oppido residet, & celebrat.

Posita vero impositione census super bonis Giordani, cavendum esset de extinctionis modo, Aliquid in hanc causam quotannis deponere posset Parochus, si exuberantes censeantur ejus redditus. Vel post trigesimum quintum applicationis eleemosynæ Animarum purgantium in adimplementum legati Giordani, eadem prorogari posset applicatio ad extinctionem census. Resumpto igitur Folio 17. Decembris 1791., assucta Eñi Patres deliberent prudentia.

I. *An sit locus applicationi redituum hereditatis Gior-
dani, & quomodo sint adimplenda ejus onera in
casu &c.*

II. *An, & quomodo sit locus creationi census incasu &c.*

Ad I. Negative, & onera esse adimplenda ad
formam foundationis.

Ad II. Affirmative pro nunc in summa scuto-
rum biscentum super bonis Paræciæ, solutis
per Parochum fructibus, ac deposita per
eundem annua summa scutorum viginti in
extinctionem sortis.

BRICTINORIEN. JUBILATIONIS. Capitulum Col-
legiatæ Ecclesiæ Civitellæ ex Canonicis constat no-
vem, & Archipresbytero, quibus præter servitium
Chori, & Missam conventualem, onus est celebrandi
matutinam alteram, & meridianam Missam per tur-
num. Servitium hoc præstitit Canonicus Franciscus
Ronconi octogenarius per annos quadraginta & ultra;
petiitque tandem indultum jubilationis cum percep-
tione emolumentorum omnium. Contradiciunt Capi-
tulares, & hæc habet in sua informatione brichtino-
riensis Episcopus: *Ut verum dicam, contradictores ali-
quid humani patiuntur, dum forsitan fraudolenter in eo-
rundem folio tacent, quod Canonicus Franciscus Ron-
coni per spatium quadraginta annorum & ultra con-
tinuum, fidele, atque laudabile servitium choro præstitit.
De hoc non est omnino dubitandum; & si Canonici ve-
ritatem occultare curant, testor ego, dictum Oratorem
Ronconi non solum continuitatem præsentiam supra qua-
draginta annos corporaliter habuisse in choro, sed etiam
laudabilem assistentiam mente & spiritu. Addeudum,
quod non ætas tantum in ipso senectutem, sed etiam
decrepitem constituit, & decrepitem ab incommodi-
tatibus non sejunctam. Ecclesia Collegiata est ampla,
sed multo male servata, & ideo pro assistentibus choro
valde incommoda. Atque ita concludit: zelum Cano-
nicorum, si vere sit zelus, ego laudo; sed, tanquam in-
justam & indebitam petitionem Canonici Ronconi jubi-
lationem exoptantis, dicere non valeo, dum ejus sup-
pli-*

*plicitatis fideli, continuato, ac laudabili servitio choro præstito est iunxæ, ac proinde gratiæ ab EE. VV. pe-
diticæ perdidit ipsum constituit.*

Eorum exemplo, qui post diuturnum sæcularis militiæ servitium, perpetuo fruuntur ocio, ex providentia Constantini *in leg. 1. lib. 12. tit. 47. Cod. de veteran.*, in ecclesiastica etiam inductum est militia; ut qui per annos quadraginta inservierint choro, jubilationis indultum consequantur, ut passim decrevit Sacra hæc Congregatio, ac præsertim *in Calaguritana Jubilationis 2. Maii 1733.*, *in Civitatis Castellane 29. Novembris 1766.*, *in Lauretana Jubilationis 2. Decembris 1775.*, *in Spoletana & Reatina Jubilationis 7. Augusti 1779.* Concedi autem solet hujusmodi indultum cum reditibus omnibus præbendæ, distributionibus, & emolumentis, ex doctrina *Benedict. XIV. de Synod. Dioces. lib. 3. cap. 4. §. 6.*, & *lib. 13. cap. 9. §. 15.*; & decretis Sacræ Congregationis *in Romana Jubilationis 29. Januarii, & 5. Martii 1678. lib. 30. Decret. pag. 16. & 36.*, *in Lauretana Jubilationis 2. Decembris 1775. ad II. Dubium*; exceptis tamen distributionibus, quæ ex Testatorum voluntate, vel Ecclesiæ statuto inter præsentis tantum distribui debent, ut *in Mantuana Distributionum 11. Julii 1694. lib. 44. Decret. pag. 357.*, *in Aquipendien. Jubilationis 28. Martii 1697. ad III. Dub. lib. 47. Decret. pag. 45.*, & *in Romana Jubilationis 24. Martii 1703. lib. 53. Decret. pag. 74. & 113.*

Hæc admittunt Capitulares; sed locum non esse contentum jubilationi, si per eam Divinus cultus detrimentum patiat, quemadmodum colligitur *ex Decretali Gregorii IX. in cap. cum ad hoc, de Cleric. non residen.*, & respondens *ad Dubia Jubilationum*; statuit *Sac. Congregatio die 24. Septembris 1718. ad IV.* Ex pluribus autem Divino cultui, Ecclesiæque servitio perniciosam affirmant Capitulares jubilationem Oratoris, tum quia allegari posset ejus exemplum a Canonico Bernardini, qui par habet quadragenarii servitii requisitum, alteroque in grandæva ætate orbatus est oculo; tum quia a choro abest Canonicus Theologus dum sacram exponit Scripturam, alique vel ad modulanda organa, vel ad res administrandas Capituli, vel infirmitatis causa; & sic pauci inserviunt choro.

Notat contra Orator, neque quotidianam esse, neque chorales servitii tempore fieri expositionem Scripture;

extraneum vero adhiberi posse organorum modulato-
rem, ne hujusce officii causa absit Canonicus a choro.
Satis idcirco, superque ad Divinum cultum censet nume-
rum Canonicoꝝ octo, & Archipresbyteri, qui præter
ipsuꝝ superessent; quum jubilationis quandoque in-
dultum concesserit Sacra Congregatio, etsi tempore so-
lemnis Missæ tres dumtaxat in choro haberi possent Ca-
nonici, ut in *Ripana Jubilationis* 29. *Novembris* 1750.
lib. 60. Decret. Præ sua igitur prudentia judicent Eꝝmi
Patres, num ex vero zelo, de quo Episcopus dubitat,
Oratori contendant Capitulares indultum jubilationis,
quo eum Episcopus ipse ex allatis rationibus autumat
perdiquum. Injustam sane Capituli contradictionem ne-
glexit Sacra Congregatio in *Calaguritana Jubilationis* 2.
Maii 1733., in *Civitatibus Castellaneæ* 29. *Novembris* 1766.
in *Eugubina Jubilationis* 9. *Septembris* 1775., ac in
Spoleтана, & Reatina Jubilationis 7. *Augusti* 1779.

Quæritur ergo,

An, & quomodo sit locus Jubilationi in casu &c.

Affirmative, & amplius.

PARMEN. DUBIUM. Facultatem habet ad triennium
Parinensis Episcopus ex Apostolico indulto absolven-
di pauperes Sacerdotes, & Loca pia ab omissa celebra-
tione Missarum provenientium ex legatis piis, funda-
tionibus beneficiorum, & capellanis; easque quoad
futurum reducendi ad taxam Concilii Romani. Quærit
modo, num Beneficiatis, locisque piis liceat commit-
tere aliis Sacerdotibus celebrationem cum minori ele-
mosyna.

Integra danda est Celebranti elemosyna, *Amostaz de*
Caus. piis lib. 2. cap. 4. num. 27., & seqq., & Pasqua-
liq. de Sacrific. nov. leg. tom. 2. quæst. 968., & sta-
tuit Sacra Congregatio in Decretis generalibus anni
1625. per Urbanum VIII., & Innocentium XII. appro-
batis, ad X. Dubium; declaravitque in Romana Re-
ventionis Elemosinæ Missarum 21. *Februarii* 1683. *lib.*

Ses 22. Decret.
observant., &
evitant. in celeb.
Miss.

De-

Decret. 38. pag. 90. ; nec aliquid sibi retinere valet Sacerdos, cui primum commissa est celebratio, licet maioris eleemosinæ conscius, libenter accipiat Celebrans minorem, ut in *Romana Eleemosynæ* 23. *Augusti* 1664. lib. Decret. 24. pag. 246. . Hæc vero militare videntur pro Missis adventitiis, pro quibus datur eleemosyna ob unum contemplatum Sacrificium, non pro perpetuis, in quibus diversa militat ratio.

Uberior Beneficiatis assignari solet eleemosyna ratione dignitatis, sustentationis, & recitationis Divini officii; *Barbos. in Concil. Trident. sess. 25. cap. 4. de Reform. num. 20, de Lugo de Euchar. disput. 21. sect. 2. num. 30., Pasqualig. de Sacrif. nov. leg. quæst. 970., Amost. de Caus. piis lib. 2. cap. 4. de Miss. earumque stipen. numer. 31., Piton. de contr. patron. allegat. 67. mun. 9.* Ideoque æquum censi posset, & voluntati Fundatorum consentaneum, ut in committenda alteri Sacerdoti celebratione, id in eas causas retineant, in quo eleemosyna excedit manualem; quemadmodum declaratum fuit in *octavo* ex decretis generalibus confirmatis in Constitutione *Nuper* Innocentii XII.

Quo vero ad *Loca pia*, si amplior percipitur eleemosyna ex fundo legato contemplatione Ecclesiæ, ac præcipua erga illam devotione, licita forsitan esset excedentis summe retentio, ut censuit *Sacra Congregatio in Romana Legati 3. Augusti* 1658. lib. Decret. 21. pag. 933. . Nam ad Dubium, *An Sacerdoti celebranti pro Anima Testatoris debeat eleemosyna juliorum trium in singulis Missas, seu potius eleemosynâ solita unius julii, & reliquum cedat commodo Ecclesiæ, S. Congregatio respondit, deberi Sacerdoti celebranti solitam eleemosynam tantum, reliquum vero cedere ad commodum Ecclesiæ.* Si autem ex fundo, qui in majori constitutus sit quantitate ratione utensilium, manutentionis Ecclesiæ, & administrationis bonorum, tunc his detractis integra fortasse celebranti præstanda est eleemosyna, ut in *Romana Eleemosinæ Missarum* 16. Junii 1731. ; in qua ad dubium = *An eleemosyna pro Missis celebrandis juxta dispositionem Gasparis Probat sit solvenda ad rationem manualis, ita ut liceat Archiconfraternitati unum julium pro singulis Missis sibi retinere, Sacra ipsa Congregatio rescripsit, Negative, solutis tamen utensilibus, & amplius.*

Deliberandum hinc erit.

Au Beneficium, & Loca pia pro Legatis ad taxam Concilii romani reductis solvere valeant manuali elemosynam Sacerdotibus celebrantibus, retenta sibi cædenti summa in casu &c.

Quoad Beneficiatos, affirmative juxta modum, nempe ad formam declarationis octavæ Decretorum generalium confirmatæ in Constitutione *Nuper* Innocentii XII., quo vero ad Loca pia, affirmative ad formam Decreti 3. Augusti 1658.

NOVARIEN. REDUCTIONIS MISSARUM, ET *Sess. 25. cap. 4. de Reform.*

ABSOLUTIONIS. Sub perpetuo hebdomadalibus Missæ onere legavit anno 1656. Antonius Bozza Societati S. Joannis Baptistæ prope Oppidum Intri fructiferum creditum imperialium libellarum 650. cum non solutis fructibus, qui converti pariter deberent in sortem. Quædam debitor in solutum dedit bona valoris libellarum mille, quibus deinde legitima auctoritate distractis, aliisque iterum alienatis stabilibus in eorum locum subrogatis, investitum tandem fuit pretium in censibus, quorum alter cum Aurelia Carpani. Qui progressu temporis Societatem administrabat, ad pium aliud Missarum legatum per errorem retulit fructus, quos ab heredibus Carpanæ exigebat, eoque idcirco cum altero Bozza distincte in tabella Oratorii descripto, pro utroque ab eo tempore celebratæ sunt Missæ, novemdecim scilicet pro supposito legato Carpani, duæ & quinquaginta ad annum 1778. pro illo Bozza, deindeque triginta sex ob auctam eo anno per decretum synodale elemosynam Missarum a solidis decem ad obolos 13. 4. monetæ pedemontanæ.

Una igitur ex parte omissa est ab anno 1778. celebratio Missarum 224. pro legato Bozza; ab initio ex altera celebratæ sunt Missæ 2332. pro supposito legato Carpani; cognitoque tandem errore, supplicarunt Sodales pro absoluteione a Missis Bozza non celebratis, earumque reductione. Absoluteionem peti ait Novariensis Vicarius capitularis, *facta quadam veluti compensatione Missarum 224. cum Missis multo pluribus erronee celebratis pro legato Carpano*: reductionem vero, quia licet reditus annuus legati Bozza, qui ex censibus percipitur, sit libellarum 54. imperialium, adeoque sufficiens pro celebrandis Missis 52. impositis,

ta-

data eleemosyna libellæ unius imperialis, seu obolorum 13. 4. monetæ pedemontanæ ad rationem inannualis, & juxta taxam synodalem; tamen Oratorium S. Joannis Baptistæ, ubi celebrari debent, aliquantulum distat ab Oppido Intri, nec Sacerdos præsto est, qui illic se conferre velit celebrationis gratia, nisi augeatur eleemosyna ad obolos 15. Pedemontis, seu libellam unam, & obolos duos cum diridio imperiales.

Atque hinc snum aperit votum in hæc verba; Quoad **PRIMUM**, mihi sane rationi consona videtur petitio, quum bona fide hinc Missas pro legato Bozza omiserint (Sodales) illinc vero tot celebrare jusserint pro legato Carpano, quod revera distinctum censuerunt. Maxime quum conici possit, eos intendisse, ut satis fieret oneri imposito super pecuniis ab Aurelio Carpani persolutis quod reapse à legante Bozza proficiscébatur. Quoad **SECUNDUM** constat omnino, veram esse distantiam, & difficultatem reperiendi Sacerdotem qui ad Oratorium prædictum velit pergere ob consuetam eleemosynam, cum in Oppido plurima sint beneficia, & Legati Missarum, & Sacerdotes non multi. Hinc gratiam concedi posse uulturam.

Reductionem impedire posset diuturna annorum centum & ultra celebratio Missarum cum eleemosyna manuali ad præsentem diem. Difficile enim conceditur reductio post acceptationem, & observantiam, ut censuit Sac. Congregatio in Bononien. Reductionis Servitii Chori 16. Junii 1787., maxime quia teste Vicario capitulari, redditus Legati Bozza est sufficiens pro celebrandis Missis 52. impositis, data eleemosyna libellæ unius imperialis seu obolorum 13. 4. monetæ pedemontanæ ad rationem manualis. Ubi pares enim sunt redditus, reductio denegatur, ut sæpe dixit eadem Sac. Congregatio, ac præsertim in Nullius Nonantulæ 26. Novembris elapsi anni 1791.

Notandum contra quod de celebratione agitur Missarum ad designatum Oratorium S. Joannis Baptistæ, quod aliquantulum distat ab Oppido Intri. Celebratio siquidem ad certam Ecclesiam vel certum Altare, illudque dissitum, majorem exigit eleemosynam, Tamburrin. opus. de Sacrif. Miss. lib. 3. cons. 1. §. 3. num. 35. & seq. Pasqualig. de Sacrif. nov. leg. quæst. 913. num. 2., illudque etiam animadversione dignum, quod Sacerdos

dos non vest, qui illuc se conferre velit celebrationis gratia, nisi augeatur eleemosyna ad obolos 15. Pedemontis, seu libellam unam & obolos duos cum dimitio imperiales. Altera siquidem ex justis reductionis Missarum causis difficultas est Sacerdotis, qui eas celebrare velit ad manualementem, ut in Viglebaven. 4. Aprilis 1789. Licet de hac dubitari posset difficultas ex præterita celebratione cum eleemosyna manuali.

Absolutioni pariter obesse posset Missarum reductio per Sodales facta ad formam synodalis taxæ anni 1778. propria auctoritate, eaque idcirco deficere videtur bona fides ob quam indulgeri solet absolutio, Sac. Congregatio in Placentina Missæ Conventualis 27. Novembris 1779. in Fabriana. 19. Decembris 1789. ad II. Dub., & in Nullius Guasiallæ 26. Novembris 1791. ad II. Dubium. Ad Vestram tamen excitandam clementiam notandum rogat Vicarius capitularis, multo plures per errorem celebratas fuisse Missas pro Legato Carpano, quam omisse sint pro altero Bozza, addique potest quod bona fide continuariint hodierni Sodales celebrationem Missarum juxta reductionem ab ipsorum decessoribus factam anno 1778.

Vestræ igitur deliberationi proponitur.

I. An, & quomodo sit locus reductioni Missarum Legati Bozza quoad futurum, in casu &c.

II. An sit consulendum SSmo pro absoluteione quoddam præteritum in casu &c.

Ad I. Negative.

Ad II. Affirmative.

CAMERINENSIS REDUCTIONIS MISSARUM. Lega. Sess. 25. cap. 4. vit anno 1636. Alexander Giovannini Altari, sive de reformat. Sacello S. Blasii sito in Ecclesia S. Blasii Castri Caprioliæ in perpetuum scitta octo anno quotlibet, danda & solveuda per ejus heredes Sacerdoti, & Capellano eligendo per dictos heredes, cum onere celebrandi in per-

petuum per eundem Capellanum Missarum unam pro qualibet hebdomada ad dictum Altare, facta tamen Sancti ejus fratri & heredi potestate consignandi tot bona stabilita tuta, vel census pro dicto Altari; quæ debeant respondere quolibet anno scilicet octo. Ejus exemplo mandavit etiam Sanctes anno 1660., quod heredes teneantur post mortem Mobilium suæ uxoris tradere jure legati prædicto Altari constitutiones census scutorum ducentorum, quos census similiter adnectit prædicto beneficio, annuis præscriptis Missis centum. Idemque postremo facit Mobilia, legavitque sub onere duplicis hebdomadalis Missæ Ven. Ecclesie S. Blasii dicti Castri Caprilicæ scuta tercentum per infrascriptos ejus heredes consignanda R. D. Capellano in totum census.

Licet jamdiu periissent census, in quibus constituti asservuntur legatorum fundi, nunquam tamen læd præscriptum Legantium intermissa est Missarum celebratio. At Sanctissimo tandem supplicavit Paulus Tronchi, mediatas heres illorum de Giovanninis, pro illarum reductione ad annuas Missas quinquaginta. Preterea ad Sacram hanc Congregationem remissis, in scriptis exhibuit camerinensis Archiepiscopus consensum Parochi Caprilicæ pro reductione, sequens in reliquis, a suo abstinens voto, ad informationem retulit alterius Parochi Domus veteris, Vicarii forsitan foranei. Hic igitur retulit, hereditaria omnia Legantium bona, mediate ad Oratorem delata, valoris esse scutorum 2300., annique fructus scutorum 92., quibusdam non comprehensis domibus poste nel detto Casello di Capriaglia, delle quali non si è avuto ragione, come pure delle stalle, e capa nne, perchè non se ne ritrae alcun profitto, ma servono per la coltivazione de' Terreni; sed detracto in scutis 1800. alieno hereditatum ære per Oratorem dimisso, vix liberum capitale in scutis consistere 500., anni fructus scutorum viginti; periisse vero census sub immediatis heredibus de Giovanninis, neque ullam esse recuperandi spem. Atque in hæc conclusit verba: *In vista di tutto ciò sembra giusta la domanda dell'Oratore, il quale poco possedendo libero dei fondi dei legati, è obbligato ad un peso fisso e perpetuo di Messe duecento sei circa (verius 256.) la soddisfazione delle quali secondo l'uso del luogo*

go ascenderebbe a scudi 30. e baj. 90. di annua elemosina (sen ad scuta 38. 40.) giacchè non essendovi altri, che il Parroco, e doveudo chiamare i Sacerdoti dei luoghi circonvicini, la solita elemosina è di baj. quindici per Messa almeno.

Si juxta dispositionem Legantium de assignatione constaret censuum, supplere forsàn non deberet Orator ex reliquis bonis hereditariis illorum defectum, ut docet *Benedictus XIV. de Synod. diæces. lib. 13. cap. ult. num. 33.* At certa in id desideratur probatio, & locus idcirco esse posset supplemento; quum *demonstrative* designati videantur census, qui directum æquare debebant legatum scutorum octo in singulos annos aliaque scutorum 200., & 300., *Benedict. XIV. loc. cit. sub §. 32., & Sac. Congregatio in Januen. Capellanice 16. Julii elapsi anni 1791.* Difficultas tamen est de viribus hereditatum. Oneribus imparès dicit Parochus Domus veteris liberos illarum reditus, idque justam præberet causam reductioni, *Monacell. form. legal. 19. tit. 20. part. 1. num. 25.* Notandum contra, quod ex capitali scutorum 2300. alienum detrahit æs per Oratorem solutum in scutis 1800., sed non refert, utrum hereditarium esset Legantium, vel heredum. Priori namque casu æqua foret detractio, quum in eo consistat hereditas, quod superest detracto ære alieno; per *Text. in leg. Princeps ff. de verb. signific.* In posteriori vero ad ipsum pertinisset Oratorem, qui causam habet ab immediatis heredibus, *Leg. unic. Cod. ut action. ab hered. & contra hered. incip.* Urbanas insuper negligit ædes, quæ ad culturam non pertinent prædiorum, ut rusticæ. Ac silentio tandem præterit diurnam legatorum executionem ex ipsis hereditariis bonis, quæ Orator possidet; nam difficilior post eam cõceditur reductio, ut in *Novarien. Reductionis Onerum 17. Septembris 1791.* Addi etiam posset, quod non constat in reliquis de paupertate familiæ Tronchi: immo ex soluta summa scutorum 1800. in dimissionem æris alieni excluditur.

Quatenus tamen annuendum videretur pro reductione; attento potissimum consensu Parochi Capriliæ, qui eam ratione proprii interesse faciliorem reddere posset, deliberandum esset de modo. Post centenariam observantiam fieri deberet ad manualem, Sac. Congregatio

in *Burgi S. Sepulcri reductionis Missarum 30. Martii* 1784. Sed cum Parocho Domus veteris ponderandum, quod attentis circumstantiis loci, *la solita elemosina est di bajocchi quindici per Messa almeno.*

Respondere igitur placeat.

An, & quomodo sit locus reductioni Missarum in casu &c.

Non proposita cum sequenti,

Sess. 22. Decret. de observan. & evitan. in celebrat. Miss.

SANTANDRIEN, Aulmarum curam per turnum gerunt Beneficiati balmasetensis Parochialis, nuncupatæ de *Balmaseda* duplicemque ab immemorabili tempore applicare consueverunt Missam, pro Populo scilicet, & Benefactoribus. Secundæ præsertim Missæ ignoratur origo, quum, santandriensi teste Episcopo, de ea non constet *nec ex Constitutionibus, nec ex fundationum tabellis, nec ex libris parochialibus, aut Visitationum decretis, aliove monumento.* Apud duos tamen antiquiores Beneficiatos traditio est, quod pro iis applicari consuevisset, qui digniori tumulati fuissent pompa in eorum Ecclesia, ob quotidianas propinquorum oblationes. Ab edita vero Benedicti XIV. Encyclica *Cum semper oblatas* solutos se censuerunt Beneficiati ab hujusmodi applicatione, veluti, ut ipsi ajunt, *ab illa opinionum varietate inducta, quam Summus Pontifex in præclaudatæ Encyclicæ paragraphis 1. & 6. erudite refert, quamque e medio tollere summa vigilantia, zeloque studet;* & per annos 19. Missam pro Benefactoribus neglexerunt, Conscientiæ deinde stimulis agitati, illius reductionem a santandriensi Antistite ad annuas Missas novem cum cantu, totidemque Defunctorum nocturnos impetrarunt. At ægre hoc etiam onus ferentes, ab E. V. Vestris quæerunt, num illud ferre teneantur quoad futurum, & adimplere quoad præteritum, pro quo in casu affirmativæ absolutionem postulant.

Re-

Refert Episcopus, Ecclesiam de Balnaseda nunquam in Collegiatam erectam fuisse nec Beneficiatos uti, aut aliquando usos fuisse communi sigillo, aut alio collegialitatis signo; annum vero cuiusque Beneficiati redditum esse ut plurimum 60. ducata auri de Camera, nec augeri posse. Bona insuper fide Oratores omisisse, ait, per 19. annos Missas quotidianas prædictas, fundamentum suæ sententiæ accipientes ex Bulla Cum semper oblatas, quam commemorant, ac perdifficile ipsis putat, supplere Missas omisas, tum quia in magno numero sunt, tum quia beneficia tenuia, quapropter si aliquos dies non impeditos habent, his indigent ad Missas recitandas pro eleemosyna manuali ad propriam decentem sustentationem satis necessaria.

Atque ita concludit: His omnibus inspectis, & quia res nunquam dubia videbitur, cum pro obligatione staret possessio, & inmemorabilis consuetudo; pro libertate vero, quod minime constaret de talis consuetudinis causa, verisimillimum nunquam videretur, quod exponunt Oratores, scilicet consuetudinem applicandi unam Missam quotidie pro Populo introductam fuisse ex opinionum varietate, & Congregationis decretis, quæ circa hanc materiam emanarunt; alteram vero pro Benefactoribus ex grato Benefactorum animo ortum duxisse propter oblationes, quæ alias in magna satis quantitate quotidie ad Ecclesiam, ut ajunt a fidelibus deferebantur; ego ipse re ad me per Oratores anno 1789. delata, ad Missas quas referunt reduxi, nihil eis pro omissis injungendo.

Ex iis profecto non est Ecclesia balmasetensis, quibus onus Benedictus XIV. in cit. Encyclica imposuit Missæ pro Benefactoribus in genere, quum non sit Collegiata, neque juxta relationem Episcopi ulla habeat collegialitatis signa. Æqua idcirco videri posset petitio Oratorum, qui alio ob Animarum curam gravantur onere Missæ pro Populo. Inmemorabilis contra urget consuetudo celebrandi etiam Missam pro Benefactoribus; nam contrariam dumtaxat Benedictus XIV. abrogavit consuetudinem, quæ ex opinionum varietate inducta fuerat, ut in §. 16. Encyclicæ, eam vero in fortioribus terminis secundæ, & tertiæ Missæ conventualis servandam statuit, quæ celebrationem constitueret, præcepitque §. 22., ut qui idem agunt ex vi consuetudinis in ipsorum Ecclesia vigentis, iis imperandum, ut in

ea consuetudine perseverent . Quomodo autem celebranda esset per Oratores Missa pro Benefactoribus , juxta consuetudinem, nevel ad formam reductionis, quam Episcopus explevit ; ad EE. Vestras pertinet decernere . Hæc quoad futurum : quo vero ad præteritum , excusari non posse videntur Beneficiati , ob prætermisam celebrationem ex privata interpretatione Encyclicæ . Nisi hæc ipsa interpretatio, quæcumque fuerit, in argumentum accipiatur bonæ fidei , ob quam indulgeri solet a bsolutio, ut in *Congregationis Olivetanæ 7. Maii elapsi anni 1791. ad II. Dubium* . Maxime quia ob tenues Beneficiorum redditus (si tales censi valent in annuis scutis 60. auri de Camera pro quolibet) perdifficile est Oratoribus *supplere Missas omissas in magno numero* , ut censet Episcopus .

Dubia sunt .

- I. *An, & quomodo sit locus celebrationi Missæ pro Benefactoribus quoad futurum in casu &c.*
- II. *An sit locus illius supplemento, seu potius consulendum sit SSno pro absolutione quoad præteritum in casu &c.*

Die Sabbathi 16. Junii 1792. in Pa-
latio Apostolico Vaticano erit Sacra
Congregatio Concilij, in qua, præter
alia, proponentur infrascripta Dubia,
juxta morem ejusdem Sacræ Congre-
gationis de jure resolvenda.

Sess. 25. cap. 4.
de Reform.

CAMERINEN. REDUCTIONIS MISSARUM,

**Quomodo sit locus reductioni Missarum in ca-
su &c.**

Negative.

SANTANDRIEN.

**I. An, & quomodo sit locus celebrationi Missæ pro Be-
nefactoribus quoad futurum in casu &c.**

**II. An sit locus illius supplemento, seu potius consulen-
dum sit Sanctissimo pro absoluteione quoad præteritum
in casu &c.**

Sess. 22. Decret
de observ., &
evitan. in cele-
brat. Miss.

Ad I. Affirmative juxta votum Episcopi.

**Ad II. Negative ad primam partem, Affirmati-
vitate ad secundam, celebrato aliquo Missarum
numero à SSmo præfniendo.**

ME-

MELEVITANA SUBDIACONATUS. Duo in hac
Causa sub die 26. Novembris elapsi anni 1791. pro-
posita fuerunt dubia. I. *An constet de nullitate ordinis
Subdiaconatus, ita ut sit reiterandus in casu &c.*, &
quatenus affirmative, II. *An sit consulendum Sanctis-
simo pro absolute, rehabilitatione, & dispensatione
ab irregularitate in casu &c.*; atque EE. Vestre rescrip-
serunt; *Dilata, & scribatur Episcopo juxta instru-
ctionem; pro formali scilicet examine Sacerdotis Borg,
& Ordinandi, cui suam ille ante ordinationem pan-
didit contrariam voluntatem, super pluribus præscri-
ptis interrogatoriis, ad quæ sic reipsa ex ordine re-
sponderunt.*

Sacerdos Borg interrogatus I. *An diebus ordinationi præ-
cedentibus, quando a matre coactus de suscipiendo
Subdiaconatu cogitabat, expresse & præcise animi
propositum formaverit ordinem valide non suscipiendi,
contraria intentione retenta, seu potius ordinem qui-
dem recipere voluerit, sed invito, & ægro animo; dixit =
Nell' anno 1771. Anna mia madre mi comunicò la
sua volontà di farmi ascrivere nello stato ecclesiastico,
e vedendomi affatto alieno da tale stato, per indurmi
ad abbracciarlo mi minacciò di privarmi della sua ere-
dità. Compiti da me li ventun' anni, e persistendo
mia madre nelle minacce di privarmi della sua eredità,
deliberai, come feci, di presentarmi per essere am-
messo all' ordine del Suddiaconato. Nel ritiro delli san-
ti Esercizj avendo conferito il tutto con un Confessore,
mi consigliò di non presentarmi per gli ordini sacri per
mancanza di vocazione. Terminati però gli Esercizj,
nulla curando il consiglio del Confessore, mi portai se-
riamente dalla Terra Bircarcara mia patria in questa
Città Valletta per ricevere l' ordine del Suddiaconato,
e ciò unicamente per contentare mia Madre, la quale
continuava sempre a minacciarmi come sopra dissi.
Essendo però giù prossima l'ordinazione, e poco prima
di essere chiamato per approssimarmi a Monsignor Ve-
scovo, assalito da gravi rimorsi di coscienza per li
motivi detti di sopra, deliberai di non accostarmi a ri-
cevere l'ordine sacro, e comunicai questa mia volontà
ad un altr'ordinando di nome Don Giovanni Beziua
del Pargur. Dopo pochi momenti però essendo stato
chiamato per nome per accostarmi a ricevere il Suddia-
conato in presenza di molte persone, ed anche di mia Ma-*

Madre, viato dall' erubescenza, e da rispetti umani, mi presentai a Monsignor Vescovo coll' intenzione di non ricevere assolutamente l'ordine del Suddiaconato. *terrogatus II.* Quænam esset ejus intentio in actu impositionis manuum Episcopi, & traditionis Instrumentorum; respondit; nell' atto dell' imposizione delle mani, e della consegna de Vasi Sacri io perseverai nell' intenzione contraria di non ricevere l' ordine del Suddiaconato. In fatti mi ricordo d'aver ritirate le mani per non ricevere li sacri Istromenti, benchè poi gli avessi toccati, con intenzione però contraria, come ho detto di sopra,

Ad III. *Interrogatorium*; Qua de causa alteri ordinando contrariam voluntatem ordinis non suscipiendi aperuerit, quibus verbis, & tempore, & utrum ante ordinationem; respondit = comunicai la mia contraria volontà al sudetto Don Giovanni Bezina per indurlo a non ordinarsi, e così non esser solo nel ritirarmi dalla prossima ordinazione, e ciò seguì poco prima di essere io stato chiamato per approssinarmi al Vescovo, con aver detto al riferito Bezina ordinando, se si contentava di ritirarsi dall' ordinazione non avendo io volontà di ordinarli,

Ad IV. *Cur postea dubium validitatis ordinationis Confessario exposuerit, & quibus rationibus usus fuerit, ut ipse omnem deponeret dubitationem*; respondit = pochi giorni dopo la predetta mia ordinazione mi nacque il dubbio sopra la validità dell'ordine, ed avendo comunicato il tutto al mio Confessore, mi rispose questo, essere stata valida l'ordinazione, e che potevo ascendere liberamente ad ulteriori ordini sacri; perchè era sufficiente l'atto esterno per essermi io avvicinato da per me stesso al Vescovo senz' alcuna violenza per ricevere l'ordine.

Ad V. *Utrum occasione Diaconatus, vel Presbyteratus ordines suscipiendi, idem dubium sibi excitatum fuerit de Subdiaconatus validitate*; respondit = avendomi assicurato come sopra il mio Confessore di essere stata valida la mia ordinazione del Suddiaconato, deposi poi su di ciò qualunque dubbio, e senza verun scrupolo passai ad ulteriori ordini sacri.

Ad VI. *postremo*; An per decennium post Sacerdotium elapsum idem dubium aliquando obortum fuerit, & quomodo illud deposuerit; respondit = Non mi nacque

mai più il dubbio della validità delli miei ordini sacri per la risposta datami come sopra dal mio Confessore ; Quindi in mesi in circa sono (deponerat die 13. Januarii currentis anni) avendomi riferito un' amico mio, che un certo Suddiacono di nome Pietro, non so di quale Diocesi, aveva ottenuta la declaratoria della nullità dell' ordine del Suddiaconato per mancanza d'intenzione ; allora si risvegliò in me l' antico dubbio circa la validità della mia ordinazione ; motivo per cui feci ricorso alla Sacra Congregazione del Concilio ; e mi ritrovo frattanto sospeso a Divinis per ordine del Vescovo .

Sacerdos vero Joannes Bezina, cui suam Borg ante ordinationem pandidisse affirmat contrariam voluntatem, interrogatus I. *Utrum causam, ob quam examinandus est, sciat, vel scire arbitretur*, respondit = Suppongo di dover essere esaminato sopra la volontà contraria, con cui il Signor Canonico Andrea Borg di Casal Bircarcara dice di aver ricevuto il sacro ordine del Suddiaconato, e ciò lo suppongo, perche ne scorsi giorni il predetto Signor Canonico mi ha prevenuto di un tale esame .

Ad II. *Interrogatorium ; An, & a quo tempore Sacerdotem cognoscit Andream Borg* ; respondit = Conobbi il mentovato Sacerdote Andrea Borg sedici anni in circa sono coll' occasione, che fecimo ambedue il ritiro de' santi Esercizj per l'ordine del Suddiaconato .

Ad III. *An ullum ordinem simul cum ipso receperit* ; respondit = Io fui ammesso alli tre ordini sacri unitamente col predetto Signor Canonico Borg, e fui nell' stessi giorni col medesimo ordinato .

Interrogatus IV. *Utrum sciat, ipsum Subdiaconatus ordine fuisse initiatum, & quatenus affirmative, utrum dubitet ipse, & quam de causa de validitate ordinationis, & quomodo hoc sciat* ; respondit = Io come ho detto di sopra, che il predetto Signor Canonico Borg ricevette con me l'ordine del Suddiaconato, ne mi nacque alcun dubbio sopra la validità del predetto ordine .

Interrogatus tandem V. *Quidnam sibi ipsi dixerit Borg ante ordinationem, & referat præcisè verba, si reminisci poterit* ; respondit = Non mi ricordo, che il riferito Signor Canonico Borg mi avesse detta cos' alcuna prima di ricevere l'ordine del Suddiaconato . Alcuni mesi sono it-

riferito Sacerdote mi aveva detto, che poco prima di ricevere l'ordine del Suddiaconato mi aveva comunicata la sua intenzione contraria di ricevere il detto sacro ordine per le gravi minacce fattagli dalla madre, e mi aveva pregato a prestargli su di ciò la mia deposizione. Io però che non ero di ciò inteso, o almeno non mi ricordavo di tali cose, ricusai di fargli un tale attestato, e d'altro non mi trovo informato.

in ex utroque examine habent Eminentissimi Patres, quæ ad rectam primi Dubii resolutionem requiri videbantur. Quo vero ad secundum; nedum Orator per decennium in sacris ordinibus ministravit ante recursum ad Sacram Congregationem, sed hoc etiam pendente, & a Divinis per Episcopum suspensus, diaconale semel ministerium præstitit in Missa solemnè, pluries hebdomadarii officium in choro, ut ait, inconsiderate. Ideoque hac etiam de causa absolutionem postulat ab irregularitate. Resumpto igitur folio 26. Novembris 1791., deliberare dignentur EE. Vestræ.

An constet de nullitate ordinis Subdiaconatus, ita ut sit reiterandus in casu &c.

Et quatenus affirmative.

An sit consulendum Sanctissimo pro absolutione, rehabilitatione, & dispensatione ab irregularitate in casu &c.

Ad I. Esse locum Ordinationi Subdiaconatus sub conditione, & secreto faciendæ.

Ad II. Affirmative.

TYBURTINA PAROCHIALIS. Duo ab immemorabili tempore in parochiali Castri Madamæ Ecclesia Portionariorum nomine erant Parochi. Episcopus tandem Pezzangheri, qui tyburtinam anno 1757. tenebat Sedem, de iis ad unum cum onere assumendi Capellanium coadjutorem reducendis apud Summum egit Pontificem. Sed attentâ oppositione Communitatis, delegata fuit rei cognitio ad Sacram hanc Congregationem, quæ ad Dubium, *An sit locus reductioni duorum*

*Sess. 14. cap. 9.,
& sess. 24. cap.
13. de Reform.*

rum Parochorum unius ejusdemque Parochialis Castri Madamæ ad unum solum Parochum, qui onus habeat retinendi Capellanum coadjutorem in cura Animarum ab Episcopo approbandum, respondit die 9. Julii illius anni, Negative, & Episcopus incumbat exerceri dietim curam Animarum per utrumque, sublata alternativa; & ad mentem. Et mens est, ut fiat massa communis ex incertis emolumentis æqualiter dividendis.

Plura deinde successor Episcopus Natali occasione visitationis Sacrorum Liminum anni 1767. memoravit mala, quæ in tribus ejus Diocesis Oppidis ex duplici ejusdem Ecclesiæ Parocho oriebantur; obtinuitque a Sacra Congregatione, ut quum alter Parochus vita functus fuerit, unus constituatur superstes Parochus, nulla ipsi accessione emolumentorum facta, sed datus eidem duobus Capellanis, vel Vicariis perpetuis, qui eum adjuvent in cura Animarum, ab Ordinario pro tempore approbandis; reditus vero tam certi, quam incerti vacaturæ Portionis iisdem, æqualiter inter eos dividendi, assignentur. Hac igitur utens facultate, cum primum alter à duobus Portionibus in respectivis vacavit Parochiis Cantalupi, & Vallis frigidæ, eam Antistes ille suppressit, binosque in qualibet instituit Capellanos coadjutores, qui plaudentibus Oppidanis adhuc vigent. Id ipsum hodiernus fecit Episcopus Mani anno 1789. in parochiali Ecclesia Castri Madamæ per obitum Parochi Caponetti; ac prævia Portionis suppressione, & concursu, in Capellanos coadjutores, seu Vicarios elegit Sacerdotes Andream Panardo, & Bernardum Delmirani, quorum favore signavit *Sau-*

ctissimus gratiam.

Ad impediendam Literarum Apostolicarum expeditionem EE. Vestris supplicavit Communitas Castri pro divisione potius Parochiæ. Deindeque hac rejecta instantia, expediri fecit coram A. C. adversus Promotorem fiscalem tyburtinæ Curiæ, & Vicaricus monitorium super manutentione in quasi possessione retinendi duos Parochos. Sed Causa ad Sacram Congregationem remissa, supersedit; Literisque expeditis Apostolicis, in possessionem iverunt Vicarii. Horum alter, Andreas nempe Panardus, statim egit coram A. C. adversus superstitem Parochum Antonium Giustini pro manutentione in possessione exercendi functines, & jura parochialia iisdem modo, & forma, quibus exer-

cebantur a suo Antecessore. At hæc etiam remissa fuit Causa ad Sacram Congregationem; atque iteratas dedit informationes Episcopus, quas in suis Scriptis recolet Promothor fiscalis, dum Vicariorum institutionem sustinet adversus Communitatem, parochialia jura Giustini adversus Panardum.

Ex tributa Episcopo Natali facultate instituendi Vicarios in tribus non designatis tyburtinæ Diœcesis Oppidis, supprimi per hodiernum Episcopum non potuisse ait Comunitas alteram ex Portionibus Castri Madamæ contra remjudicatam ipsius Sacræ Congregationis anni 1757., cujus maxima est auctoritas, per *Text. in leg. Nemo Judex Cod. de sentent., Benedict. XIV. instit. ecclesiast. 107. §. 1. num. 6., & Rot. coram Molin. decis. 672. num. 1.* Potissimum, quia ea Episcopus ipse Natali usus non fuit facultate dum altera sub annum 1769., post biennium scilicet ab illa impetrata, in eodem Castro vacavit Portio; ejusque exemplo novum hodiernus Episcopus ex collatione Apostolica instituit anno 1787. Portionarium Giustini; ita ut videri posset facultas illa per non usum sublata, *ex cap. Cum accessissent, de constit., & cap. si de terra, de privileg., Suar. de legib. lib. 8. cap. 34. num. 24.* Idque etiam accedit, quod eam impetravit Episcopus Natali pro Parochiis, in quibus hebdomadalis inter Parochos servabatur alternativa, quæ jam per anteriorem resolutionem anni 1757. sublata fuerat in Parochia Castri Madamæ.

Subreptitiam de cetero impetratam censet facultatem ob reticitam remjudicatam anni 1757., quum facile Sacra Congregatio per æconomicam non concessisset providentiam, quod in contradictorio denegaverat iudicio, ut observat *Garz. de benefic. part. 11. cap. 3. nume. 304., & Rot. in Majoriccu. Præeminentiarum, & Fuenerum 11. Junii 1756. §. 5. coram Olivatio.* Plura tandem de immemorabili addit duorum Parochorum existentia; quin ea evenissent incommoda & mala, ob quæ facultatem petiit Episcopus Natali instituendi Vicarios. Ad ipsam vero pertinere, ne antiqua immutetur institutio; eo quod propriis semper sumptibus parochialem reparavit Ecclesiam, itaut quodammodo patrona videatur.

Institutos contra ait Promotor fiscalis Vicarios auctorita-

te Sacrae Congregationis ad tollendas simultates, quæ cum gravi Animarum detrimento inter duos erant Parochos: nam plures absque Sacramentis decedebant; sæpe matrimonia differebantur. Ideoque consultissimam illius ordinationem perinde ratione causæ piæ haberi, ac si motu prodiisset proprio, licet ad petitionem Episcopi; *Castr. cons. 115. lib. primo num. 17.*, *Card. de Luc. de regal. disc. 185. num. 11.*, ac omni propterea subreptionis, & obreptionis vitio vacare, *Fagnan. in lib. prin. Decretal. cap. super literis, de rescript. num. 37.*, *Rot. coram Molin. decis. 771. numer. 40.* Ex pluribus tamen reticentiam excusat rejudicatæ anni 1757., atque ex hoc potissimum, quod agebatur in ejus casu de subrogando in locum Parochi unico mercenario Capellano, non de duobus perpetuis Vicariis, qui Animarum curam diligentius exercere solent. Ubi enim cessat præjudicium, gratiam non vitiat alieni juris reticentia, *Rot. cor. Caprar. decis. 355. numer. 16.*, & in *Compostellana Parochialis de Tauro super Literis subrogatoriis 12. Martii 1751. §. fin. coram de Vais.*

Notandum insuper rogat, quod ad preces Communitatis facultatem tribuit Episcopus Natali anno 1781. creandi in reparationem Ecclesiæ censum sub lege, ut purificato institutionis Vicariorum casu, annua Parochus deponeret scuta decem, totidem Vicarii in extinctionem sortis; probavitque Communitas rescriptum in censuali instrumento. Amplius enim impugnari non posse ait veluti subreptitium Sacrae Congregationis indultum, quod in actu serio & proportionato ratum Communitas habuit, per *Text. in cap. Cum nos 3. de his, quæ fiunt a Prælat.*, in *cap. cura de jurepatr.*, & in *Leg. fin. Cod. de pact.* Eoque magis, quia consentaneum magis est *Sac. Concilio Tridentino sess. 14. cap. 9.*, & *sess. 24. cap. 13. de reform.*, ut unus Ecclesiæ cum dependenti aliorum ministerio præsit Parochus.

Hæc ad primum. Quo vero ad secundum Dubium; omnia sibi Vicarius Panardus competere inquit parochialia jura, eo quod juxta episcopalia edicta subrogatus fuit cum omnibus honoribus, & oneribus in locum suppressi Portionarii, qui absolutam habebat jurisdictionem, *Rot. in Barchinonen. 11. Martii 1757. §. 4. coram Bussio*; & in *Melevitana Jurium, & Præeminentiarum*

8. Februarii 1768. §. 8. *coram Mauellio*. Hæc autem affert plenariæ subrogationis argumenta. Concessionem nempe tituli perpetui cum Animarum cura, ad notata per Doctores *in cap. provideas de præben.*, & *Rota in Imolen. Vicariæ super Petitorio* 11. Maii 1759. §. 15. *coram Herreris*. Redituum omnium suppressæ Portionis assignationem, quæ dependentibus non convenit Vicariis, *Reinfest. in lib. 1. Decretal. tit. 28. num. 23.* Institutionem per concursum, *Rota in cit. Implen. Vicariæ* 13. Ianuarii 1758. §. 2. *coram Herreris*, Onus applicandi Missam pro Populo, *Benedict. XIV. de Synod. diæces. lib. 3. cap. ult. num. 38.*, & *Rot. in Hispali. Applicationis Missæ pro Populo* 3. Februarii 1753. §. 2. *coram Elephantutio*, Et his similia. Atque hinc concludit, simplicem Parocho competere præminentiam per ea erectionis Vicariarum verba; *absque eo quod ipse Rector, qui condigna præ eminentia supra Vicarios gaudebit, ab onere hujusmodi exemptus censeatur, sed ipse una cum futuris Vicariis sancta quadam æmulatione pastorale munus exercere debeat.*

Aliter vero Promotor censet Fiscalis, Injuxta postulatum enim Episcopi Natali annuit Sacra Congregatio, ut quum alter Parochus vita functus fuerit, unus constituatur superstes Parochus, datus eidem duobus Capellanis vel Vicariis perpetuis, qui eum adjuvent in cura Animarum. Ex hac sane concessionis formula reservata videtur parochialis jurisdictionis superstiti Parocho; In ejus auxilium dati Vicarii: ideoque per suppressionem alterius Parochi, ad ipsum unum parochialium jurium exercitium pertinere, *cap. dilectus, de capell. monachor., cap. 1.*, & *4. de sepult., cap. 2. de Paroch.* Addenda est observantia; nam si recentissimi excipiantur parochialis jurisdictionis actus, per Panardum expleti ab expedito monitorio coram A. C., numquam ipse a sua institutione parochialia explevit munia, ut de se etiam testatur Vicarius alter Delmirani, qui litem hac de re tantum per solemnem declarationem improbat. Ac postremo notandum, quod suppressus fuit alter ex Portionariis ad tollendas simultates, quæ inter duos jurisdictione pares oriebantur; auctumque fuisset malum, si tres modo jurisdictionem ipsam exercerent.

Deliberare igitur digneatur Eminentiſſimi Patres.

I. *An ſiſtineatur ſuppreſſio unius ex duobus Parochiis Eccleſiæ parochialis Caſtri Madamae, & reſpective erectio duorum Vicariorum curatorum in caſu &c.*

Et quatenus affirmative.

II. *An, & quorum jurium parochialium exercitium competat iſdem Vicariis in caſu &c.*

Ad I. Affirmative, & amplius.

Ad II. Negative, niſi de licentia, & conſentiu Archipreſbyteri, & amplius.

*Sess. 22. cap. 6.
& Decret. de
observ. & civi-
tan. in celebr.
Miss.*

SPOLETANA LEGATI. Heredem ſcripſit Anna Travglini anno 1787. Valerium Zacchei ejus ex ſore nepotem, legavitque *Messa quotidiana perpetua*, declaratione addita, *ſi poſſa celebrare nell' Oratorio di Casa*. Iuſſit vero, ut Sacerdos Auguſtinus Vannucci arcarius ejus quæſtor, & alter ex testamentariis executoribus, *vita ſua durante ſita in Casa collata tavola, e Messa quotidiana*. Statim hic contendere cepit de eleemoſyna ad taxam perpetuæ, precibusque in id ad Sacram Congregationem porrectis, ſpoletanus retulit Episcopus, celebratum ab eo Sacrum animo conſequendi eleemoſynam *ſtatutam pro Miſſis, & legutis perpetuis*, oblatamque recuſaſſe manualem. Diæceſanam perpetuam legati taxam obolorum eſſe 17. cum dimidio; manualem obolorum olium fuiſſe decem, diebus etiam feſtis, nunc ob aucta rerum pretia, imminutumque Sacerdotum numerum, ad obolos creviſſe 15. *feſtis diebus, officiis, ſueneribus, feſtivities*, nec facile aliis diebus eleemoſynam accipi obolorum 10. Supplicavit rursus Vannutius, ut declarare dignarentur EE. Vestræ, num unum idemque eſſet legatum Miſſæ perpetuæ, alterumque ipſi relictum; Partibusque auditis, ea ſpoletanus Antistes in ſecunda informatione pro illius unitate animadvertit, quæ Orator ipſe, deſiſſo dubio, & Zacchæjus in reſpectivis obſervant eorum Scriptis. Aliasque demum ſcrupuloſus Executor dedit preces, ut certior ex Ve-
stra

stro Oraculo fieret, utrum alibi, quam in privato Testatrix Oratorio celebrare posset. Et de his omnibus modo disputatur.

Concordi Vannutius, & Zacchæus, animo contendunt, in quolibet dubio pro unitate respondendum legati, ut minus gravetur heres, ex *Leg. plane* 34. §. *si eadem* 1. ff. *de legat. primo*, & in *leg. unum ex familia* 69. §. *si rem tuam* ff. *de legat. secundo*, *Donell. ad tit. ff. de verbor. obligat. in leg.* 18. num. 12. tom. 11., *Mantic. de conject. ult. volunt. lib. 6. tit. 14. num. 19. & seq.* Hæc autem præ ceteris afferunt unitatis argumenta. In prima testamenti parte legavit Travaglia quotidianam Missam, non designato celebrante: in secunda ergo designasse censetur Vannutium, qui eam ad vitam celebraret; quasi unum in altero contineatur legatum, juxta casum *Legis* 1. §. 14. ff. *de dot. prælegat.* Dum rursus cum alimentis, & habitatio- ne reliquit Vannutio *Messa quotidiana*, ad ejus respexit commodum: sollicita ergo non fuisse præ- nitur de duplici suffragio. Ac duo tandem illustres Viri Christophorus Sabbatini, & Sacerdos Laurenti ex ipso Testatrix ore audivisse testantur, unica eam Missa gravare voluisse heredem, quibus ad ambiguam declarandam testamenti literam deferendum censet *Surd. de aliment. tit. 6. quæst. 11. num. 52.*

Notandum contra, quod de Vannutio loquens, ad eam Testatrix respexit Missam, quam in ejus vita celebra- re consueverat; nullamque ad præcedens Missæ per- petuæ legatum relativam adiecit dictionem. Ex hoc namque, quod in distinctis & separatis orationibus mentionem fecit Missæ diversæ naturæ, perpetuæ scilicet, & temporaneæ ad vitam Vannutii, duplex videri posset legatum, *Fulgos. in leg. quinquaginta ff. de probat.*, *Rota in recent. decis. 41. num. 57 part. 9. tom. 1.* Maxime quia respicit utraque dispositio piam celebrationis Missarum causam, pro qua omnis su- menda est lata interpretatio, *Bordon. de legat. piis cap. 1. num. 125.*, *Staiban. centur. 1. resol. 18. num. 10. & in observ. ibid. num. 14.*, *Polit. de legat. dissert. 125. num. 26. tom. 2.*

Quæritur insuper sub primo Dubio de celebrationis loco. Utrique conveniunt litigantes, verbum illud *posset*,
 O
 quo

quo celebrationem perinist Testatrix in privato suo Oratorio, facultativum esse, per *Text. in leg. scap. audivi 8. ff. de offic. Præsid. , Rot. coram Falconer. tit. de jurepatr. decis. 29. num. 3. & seq.* Sed quum in ultima adhibitum fuerit voluntate, dubitari potest, quin resolvatur in præceptum, *Leg. 21. Cod. de legat. & §. Sed olim Instit. eod. tit.* Inter eos tamen contentio est de optione celebrandi in Oratorio, vel alibi, utrum nempe competat heredi, vel Capellano. Celebrandi officium est Sacerdotis; ideoque verba *si possit celebrare*, licet impersonalia, ad eum potius directa, eique propterea optionem tribuere videntur, *Voët in Pandect. lib. 33. tit. 5. sub mun. 6. , Vinn. in instit. lib. 2. tit. 20. §. 22. num. 6.* Ponderandum vero, quod mentione Oratorii contemplant Testatrix commodum heredis, quo facile per optionem Celebrantis privari posset. Idque confirmat Christophorus Sabbatini in hæc verba: *mi ha confidato, e sempre ripetuto, che in essa disposizione gravava il suo erede di una sola Messa quotidiana perpetua, e questa da potersi far celebrare nell' Oratorio di Casa, o in qualunque altro luogo a disposizione, e comodo del suo erede, e successore.*

Res est secundo de quantitate elemosynæ, pro qua principaliter Vannutius hanc agere videtur Causam. Sub supposito enim, quod destinatus sit ad celebrandam Missam, quam Testatrix voluit perpetuam, elemosynam sibi deberi contendit ad taxam perpetuæ, quæ in spoletana Diæcesi obolorum est 17. cum dimidio, juxta praxim Sacræ Congregationis, de qua præsertim in *Lucana Applicationis Missæ quotidianæ 12. Februarii 1735. , & in Favent. Reductionis Missarum 14. Februarii 1761.* Alias porro legatum remunerationis gratia relictum, quodammodo elatorium redderetur, si celebranda esset Missa cum manuali elemosyna obolorum 10., quam facile Vannutius aliunde habere posset. Ne id autem fiat, latius de elemosyna intelligendum ad taxam perpetuæ, ut compendium aliquod Legatarius consequatur, *Manic. de conject. ultim. volunt. lib. 10. tit. 1. num. 5. & seqq. ; Menoch. præsumpt. 106. num. 16. & 19. , & Rot. in nuperr. decis. 14. num. 31. tom. 4.*

Rectius altera ex parte de quantitate eleemosynæ decerni non posse ait Zacchæus, quam ex solito Testatricis, per *Text. in leg. nummis 75. ff. de legat. 3.*, Menoch. de arbitr. cap. 83. num. 10., *Surd. de aliment. tit. 1. quæst. 66. num. 4.* Eam autem dum vixit, præstare consuevit Travaglinia in obolis 10., eamque propterea legasse censetur, dum veluti per continuationem præstiti ministerii, quotidianum reliquit Sacrum. Potissimum, quia hujusce eleemosynæ tenuitas large compensata dici valet per legatum alterum alimentorum & habitationis. Hic vero ponderandum, quod manualis eleemosyna, quæ prius erat obolorum 10.; in spolemana nunc Diocesi ad obolos crevit 15., *diebus saltem festis, officiis, funeribus, festiuitatibus.*

Dubia sunt.

I. An, quot Missæ, & in quo loco sint celebrandæ in casu &c.

II. An, & quæ eleemosyna debeatur in casu &c.

Ad I. Celebrandam esse unicam Missam quotidianam tantum, & quoad locum, a Vannuccio celebrari posse in qualibet Ecclesia, & post ejus obitum arbitrio heredis, & amplius.

Ad II. Affirmative ad manualementalem ab Episcopo designandam, & amplius.

SUTRINA. Missarum legata, quæ ex respectivis dispositionibus Thomæ & Magdalene Madambra adimplenda erant ad Capellam SSmæ Conceptionis in Ecclesia S. Francisci, alteramque Beatæ Mariæ Arcis Majoris in Collegiata Anguillaræ, præ eorum tenuitate ad priorem unita fuerunt Capellam per rescriptum Sacræ hujus Congregationis diei 31. Julii 1790., *affirmative pro unione legatorum omnium Thomæ & Magdalene Madambra ad Capellam SS. Conceptionis in Ecclesia S. Francisci cum annuo onere Missarum quadragintaquinque.* Hujusce rescripti executionem retardavit Carolus Testoni affinis Thomæ, cui nupta erat ejus amita Camilla, & consanguineus Andræ illius filii,

Sess. 7. cap. 6. de Reform.

quem primo loco heredem scripsit pater. Præ omnibus siquidem uti heres Camillæ petiit ex hereditate Thomæ legitimam, quam ejus filius Andreas ab intestato defunctus, ad superstitem transmisit matrem. Ea ab utriusque Loci pii Administratoribus obtenta, de reliqua contendere cepit ejusdem Thomæ hereditate veluti legitimus heres Andree; eo quod illam renunciaverint Capellæ, resque ad causam redacta fuerit intestati; precibusque in id Sacræ Congregationi porrectis, sua ipse, & Sacerdos Rinaldi consanguineus Magdalene Madambra, & capellanæ patronus, in brevissimis Scriptis deduxerunt jura; quæ tamen ad parcendum sumptibus, typis mandare nolle dixerunt.

Subreptitium asserit Testonius rescriptum 31. Julii 1790. ob reticentem ejus jus ad hereditatem Thomæ Madambra, ideoque præ omnibus revocandum, *Gratian. digest. 730. num. 32. & seq. Rot. in recent. decis. 24. num. 26. part. 7.* De hoc sub primo agit Dubio; sed pendet resolutio a prætenso illius jure, de quo in secundo. Sub supposito siquidem, quod hereditatem renunciaverint Capellæ, quas ultimo loco substituit Thomas, eam sibi Testonius quasi vacantem ab intestato debitam censet, veluti eidem Thomæ proximiori, ex *Auth. de hered. ab intest. venien. §. Si vero.* Plura tamen notanda. Cessat præ omnibus causa intestati per testamentum ex *Leg. quandiu ff. de acquir. hered. & Leg. antequam 8. Cod. communi. de success.*, ibi = *Ei qui testamentum reliquit, intestato nemo succedit.* Nedum autem testatus decessit Thomas, sed hereditatem etiam adiit Andreas ipsius filius, ac post eum Magdalena, ultimoque loco Capellæ, quæ bonorum tandem inventarium hereditario fecerunt titulo.

Non absolute præterea renunciarunt Capellæ hereditati, sed consensum præstiterunt unioni legatorum, ut meliori, quo fieri posset, adimplerentur modo, juxta sententiam *Pasqualig. de Sacrific. Nov. Leg. tom. 2. quest. 1031. num. 3.* Ac in hypothesi postremo, quod renunciassent, & intestata censeretur hereditas testata, gravis tamen superesset difficultas, num deberetur Testonio, qui affinitate tantum conjunctus erat Thomæ. In citata enim *Auth. de hered. ab intest. venien.* intestatam *Justinianus* defert hereditatem proximioribus agnatis, & cognatis, non item affinibus.

Quæ-

Quæritur itaque :

- I. *An sit standum, vel recedendum a decisio in casu &c.*
Et quatenus recedendum a decisio .
- II. *An, & cui sit adjudicanda hereditas Thomæ Madam-
bra in casu &c.*

Ad I. In decisio, & amplius .

Ad II. Provisum in primo, & amplius .

PRÆNESTINA TRANSACTIONIS. Capellanæ ere- *Sess. 25. cap. 9.*
ctæ in parochiali Ecclesia S. Viti sub titulo S. Caroli *de Reform.*

tenuis legata fuit pecuniæ quantitas in ædificationem domus Capellani. Pio huic legato aliam Marchio Hieronymus Teodoli patronus addidit pecuniæ vim ad scuta biscentum, inceptumque fuit ædificium in loco nuncupato *la Rocchetta*. Hujusce autem loci vitio diuturna esse non potuisset domus. Ideoque Sacerdos Bernardus Testa, qui in capellaniam successit, facultatem ex delegatione Sacræ Congregationis obtinuit anno 1770. a prænestino Episcopo ædificandi in aptiori loco *la Loggia*, atque erogandi in ædificium, præter scuta illa 200., cœmentorum etiam inceptæ domus pretium, quod scuta attigit quindecim. Hanc enim summam sufficere dixerat peritus Faber murarius, licet qualitatem non designasset ædificii. At duplo major fuit sumptus, & per obitum Capellani ab intestato dubium remansit, utrum majorem impendisset summam, ut partem domus, quemadmodum ferebatur, haberent heredes.

Hodiernus itaque Capellanus, & germanus illius frater Sacerdos Alphunsus Testa, per transactionem anni 1790. cum altero convenit fratre, & defuncti herede Angelo *de dividenda* inter ipsum, & capellaniam domo, cujus prima contignatio cum inferioribus mansionibus, & viridario æstimata fuit in scutis 194. 10., secunda in scutis 226. 06., reservata Patrono alterutrius electio-

ctione. Transactionem hanc probavit Marchio Franciscus Maria Teodoli sub reservatione Beneplaciti Apostolici, elegitque pro capellania secundam contignationem. Hinc EE. Vestris supplicarunt Transigentes pro Beneplacito; juribusque transmissis, ad præscriptum refert Vicarius Generalis prænestinus, valorem contignationis assignatæ capellanice summam attingere, juxta novam peritiam, scutorum 222. 35., liberum vero capellanice reditum in annuis consistere scutis 10. 84., Atque ita concludit: *Exposulata divisio, seu assignatio domus, solius Patroni, & Beneficiati interesse, pertingit. Hi libenter præstant assensum, licet secundum in casu & Capellani, & heredis figuram gerat. Cum autem eadem pars domus sat esse videatur commodo minus Beneficiati, & valorem habeat ultra scuta 215., quæ prædecessor Beneficiatus acceperat, nec animo donandi favore præbendæ duplum expenderat, æquitati & rationi consorvum dicerem, si Oratoribus implorata donetur Apostolica indulgentia.*

Recepta est distinctio inter bona quæsitæ ex fructibus beneficij, ac proprio ære, vel industria Beneficiati. Quæ prioris sunt generis pertinent ad Ecclesiam, *Azor. instit. moral. part. 2. lib. 7. cap. 10. quæst. 1.*, *Sarmien. de relict. Eccles. quæst. 3. cap. 2.* Alia transmitti valent ad heredes, *ex cap. quia nos de testam.*; *Laym. in decr. Gregor. lib. 3. tit. 7. de testam. cap. 7. num. 2.* De origine pécuniæ erogatæ ultra summam scutorum 215. in ædificium, de quo agitur, non constat. Ponderare tamen dignentur Eñi Patres, num sumi potuerit ex tenui capellanice reditu scutorum 10. 84., quæ nec paria erant mantentioni Capellani.

Altera est difficultas de voluntate Bernardi Testa. Ab intestato enim defunctus certum non reliquit illius monumentum. Dubium propterea videri posset, utrum pro capellania, vel suis heredibus duplo majorem fecerit impensam; & in dubio favendum esset capellanice, *cap. secundo requiris 41. de appellat.*, & *cap. intelligentia de verb. signific.* At plures ab ipso, dum in humanis erat, audivisse testantur, secundam ædium contignationem pro sua Familia ædificasse; ejusque præ ceteris Confessarius hæc habet: *si espresse meco, che delli due appartamenti &c. uno ne apparteneva al beneficio di S. Carlo, che egli riteneva, ed in cui aveva impiegato la somma di scudi 215. di proprietà di esso be-*

16. Julii 1792.

187

beneficio, e l'altro era suo proprio, come edificato co' proprij suoi denari, che non intendeva impiegare per far pingue il beneficio, e levarli alli molti suoi nipoti. Inoltre la di lui mente era quella di formare tanto della porzione di casa sudetta, quanto degli altri suoi acquisti un fondo per un beneficio da conferirsi ad alcuno de suoi nipoti, qualora atteso avesse alla via ecclesiastica. Il che per altro non potè effettuare, per esser stato sorpreso da mortal malattia, che gl' impedì di far testamento. Sò per altro, che i di lui eredi, adereudo a questa sua più intenzione, sonosi addossato il peso della celebrazione di una Messa la settimana in perpetuo; il che diligentemente si osserva.

His positis diliberandum, num approbanda sit transactio. Immunis non videtur a suspitione collusionis, utpote inita a germano fratre defuncti pro capellania. Pro ejs tamen sinceritate consensus urget Patroni, qui potissimum in re transacta habet interesse; ac divisionis æquitas, dum contignatio assignata capellanix excedit valorem scutorum 215., quæ in ejus cedes erogari debuissent.

Respondere igitur placeat.

An; & quomodo sit approbanda transactio in casu &c.

Affirmative juxta votum Vicarii Generalis.

NULLIUS SANCTI ÆDISTI BENEFICII SACRISTÆ: Denegarunt EE. Vestræ in Congregatione 19. Junii 1790. rudi laico Cajetano Lupi institutionem ad sacerdotale beneficium Sacristæ in collegiata Ecclesia S. Nicolai oppidi S. Ædisti, ac servari mandarunt decretum editum a Cardinali Antonio Barberini in abbatiâ Visitatione anni 1650., scilicet ut reditus (admodum tenues) in multiplicum erogerentur donec fiet summa, quæ Sacerdoti honestam præbeat sustentationem. Ad dubium enim, An sit concedenda institutio, rescripserunt, Negative. & servetur decretum Visitationis anni 1650. Hoc non obstante rescripto, Communitas oppidi patrona ad Beneficium ipsum nominavit clericum Josephum Fiori, supplicique per nominatum porrecto libello pro institutione, hæc ejus fa-

Sess. 22. ca p. 6.
de Reform.

favore habet Generalis Vicarius Abbatialis ; Quantum ex causis satis per me expositis , obstiti votis juvenis Cajetani Lupi , qui jam et a studiis , et a servitio Ecclesie se retraxit ; tantum favere nunc debeo oratori Josepho Fiori . Cum ingenio quidem præstanti , ac indole bona sit ipse donatus ; spem omnem præbet in studiis proficiendi , & ad ordines suo tempore properandi . Idem Canonici illum expetunt , certoque astrunt , adjumento eis futurum ad Divina peragenda , quæ ut plurimum præ deficiencia unius ex Canonicis , coguntur privatim habere , vel omittere omnino . Anteaactis temporibus hanc præbendam Sacriste fere semper obtinuerunt Clerici , & ætatis Oratoris , annorum scilicet decem & septem , quod quomodo factum fuerit absque derogatione mentis Testatoris , clare , & perspicue qualitatem requirentis actu sacerdotalem , intelligere non potui . Et ita concludit = Præ allata Ecclesie utilitate , seu verius necessitate , videretur precibus Oratoris , & Capituli , & Canonicorum esse annuendum .

Expressa Oratori resistit Fundatoris voluntas ; nam post descendentes familiæ Lupi conferri jussit beneficium oppidano Sacerdoti , vel Clerico idoneo ad assumendum Sacerdotium infra annum ; nec facile per institutionem Clerici , qui ob ætatem annorum septemdecim longe distat a Sacerdotio , commutanda est ejus dispositio ad monitum Sacri Concilii Tridentini sess. 22. cap. 6. de reform. . Potissimum , quia impediretur multiplicum decretum in Visitatione anni 1650. , ex quo ad mentem Fundatoris congrua tandem erit sustentatio Sacerdotis . Vestram contra Orator mereri posset indulgentiam præ necessitate , & utilitate Collegiæ , de quibus in sua informatione Vicarius ; nam utilitas , & necessitas Ecclesie potiores sunt commutandæ voluntatis causæ , *Amos. de caus. piis lib. 1. cap. 14. numer. 32.*

Resumere igitur dignetur EE. Vestræ Folium 19. Junii 1790. ; & assueta prudentia decernere .

An sit concedenda institutio in casu &c.

Non proposita cum sequenti .

VLLIUS S. BENIGNI COMMUTATIONIS VOLUN-
TATIS. Joannes Antonius Miglio de oppido S.
Georgei heredem scripsit anno 1785. Annam Lancina
Uxorem in usufructu, suamque Animam in proprieta-
te sub lege erogandi infra annum in celebrationem Mis-
sarum quod detractis legatis superesset. Præmortua
uxore, cum eadem ipse obiit dispositione; demptisque
legatis, reliquæ sunt pro celebratione Missarum pede-
montane libellæ 8500., seu scuta circiter 1700. roma-
na. EE. autem Vestris supplicavit oppidana Congrega-
tio Charitatis pro commutatione Missarum, ex parte
saltem, in subsidia pauperum, probatque in genere
Abbas S. Benigni commutationem, sed hunc proponit
distribuendæ hereditatis modum. Libellæ 4000. cum
onere mensuræ Missæ Congregationi Charitatis, cujus
annui redditus libellarum 1300., seu scutorum circiter
260. in partes sunt subsidiis pauperum. Egeno Jacobo
Miglio Testatoris consanguineo pratum valoris libella-
rum 800. Ecclesiæ Minorum Reformatorem, quæ re-
parationibus indiget, libellæ 2500. cum onere annui
Sacri cum cantu, & officii defunctorum. Societati
SS. Conceptionis libellæ 500. cum eo lem solemnibus
Missæ, & officii onere pro unica vice. Reliquæ libel-
læ circiter 700. pro hujusce divisionis sumptu, & ce-
lebratione Missarum manualium. Consentaneam enim
dicit hujusmodi distributionem præparatis codicillis,
in quibus, una excepta Congregatione Charitatis, de-
signaverat Testator *lasciare due pezze di prato uel un
certo Giacomo Miglio suo parente runoto, ma bisoguo-
so. Più una considerabile somma di denaro in limosina
per i bisogni del Convento. e Chiesa de PP. Minori Ri-
formati esistenti in d. luogo, siccome pure la quarta par-
te del prezzo di una Casa a beneficio della Confraternita
della Concezione,*

que in certum opus ex pia morientium dispositione de-
stinata sunt, facile in aliud converti non debent, ex
Clement. Quia contingit, de religio. domib. . Eoque
minus legata Missarum, Pignatell. consulti. canon. 81.
num. 78. tom. 9., Monet. de commut. ultim. volunt.
cap. 6. num. 86., & 110., ubi præsertim, juxta casum
nostrum prompta ex omnibus bonis demandata sit illa-
rum celebratio, quæ utilior est animæ Disponentis,
ad tradita per Pasqualig. de Miss. defunct. quæst. 291.
num. 1., Pondere tamen dignentur EE. Vestræ, num
admonitum Sacri Concilii Tridentini sess. 22. cap. 6.

de reform., iusta concurrat causa commutandi voluntatem Miglii favore piorum operum, quae Congregatio Charitatis S. Georgei, & Ordinarius proponit.

Misericordiae opus, pro quo partem Congregatio postulat hereditatis, æquam reddere posset ipsius instantiam, votumque Ordinarii; nam acceptissima est DEO elemosyna, maximumque Testatori afferret suffragium, *can. tempus 23. caus. 13. quest. 2.*, annuo potissimum addito soleinni Sacro cum defunctorum officio. At similem nuper EE. Vestrae denegarunt gratiam Congregationi Charitatis oppidi Ulpiani in *Hiporegien.*, seu *Eporedien.* Applicationis Bonorum 17. Septembris elapsi anni 1791. Reliquis favet Testatoris voluntas, licet ex preparatis tantum codicillis; nam concessa quandoque fuit commutatio ex voluntate etiam præsumpta, ut in *Bononiën.* 16. Junii 1787. Favetque insuper Jacobo Miglio paupertas, sanguinisque conjunctio cum Testatore, juxta decretum Sacrae Congregationis in *Bononiën.* Commutationis voluntatis 17. Septembris elapsi anni 1791.

Deliberandum itaque.

An, & quomodo sit consulendum SSmo pro commutatione voluntatis in casu &c.

*Die Sabbathi 21. Julii 1792. in Pa-
latio Apostolico Quirinali erit Sacra
Congregatio Concilij, in qua, præter
alia, proponentur infra scripta Dubia,
juxta morem ejusdem Sacræ Congre-
gationis de jure resolvenda.*

NULLIUS SANCTI ÆDISTI BENEFICII SACRIS-
TÆ.

*Sess. 22. cap. 6.
de reform.*

An sit concedenda institutio in casu &c.

Affirmative facto verbo cum Sanctissimo.

NULLIUS S. BENIGNI COMMUTATIONIS VO-
LUNTATIS.

*Sess. 22. cap. 6.
de reform.*

*An, & quomodo sit consulendum Sanctissimo pro commu-
tatione voluntatis in casu &c.*

Affirmative juxta votum Ordinarii, celebratis quo-
tannis Missis centum per Societatem Charitatis;
Missis decem per Jacobum Miglio; Missis sexa-
ginta per Fratres Reformatos; & quindecim per
Societatem Sanctissimæ Conceptionis.

IMOLEN. SEPARATIONIS THORI. Quæsitum in hac *Sess. 22. cap. 8.
de reform.*

Causa fuit die 11. Martii 1786. I. *an sit locus separatio-
ni Thori*; II. *an sint servanda sequestra*, quæ apposta
fuerant bonis Mariannæ Baruzzi Imolensis ad instan-
tiam Joannis Baptistæ Pagani ejus viri, aliisque Mag-
dalenæ Cavallazzi, quæ neptem a viro divertentem,
Mutinam versus comitata fuerat; atque EE. Vestræ re-

scripserunt ad primum *negative*; ad secundum *affirmative*. Confirmata hinc die 9. Septembris primi dubii resolutione per rescriptum *in decisis*, & *amplius*, moderata fuit secunda per declarationem additæ mentis, nempe *sequestra esse removenda a die reditus in Statum Ecclesiasticum*, & *amplius*. Aliud die 16. Decembris prodit rescriptum = *præfigatur ab Eno Archiepiscopo Bononiæ post extrajudicialia officia terminus duorum mensium ad effectum redeundi ad obsequia matrimonialia*, quo elapso collocetur in aliquo Conservatorio, aut Monasterio ab eodem Eno Archiepiscopo eligendo. Ac reversa tandem Magdalena Cavallazzi in Statum Ecclesiasticum, decreverunt EE. Vestre die 5. Aprilis 1788, remotionem sequestri ab eius bonis in executionem rescripti 9. Septembris 1786.

Una in proposito permansit Marianna Baruzzi, neque ulla induci potuit ratione, ut ad virum rediret. Ad eam igitur eximendam a periculis liberioris vitæ, in quibus Eius Episcopus imolens versari refert, satius duxit ipsius vir rem componere per transactionem, redditaque sub diversis pactis dote, convenit, quod *fiutanto che non rimangano le prefate odiosità, ire, e rancori tra essi estinti, e dimenticati affatto, e fuo a che non piacerà al Signor Idio di estinguere, e ommittire distruggere qualunque loro odio interno, e di riunirli, viveranno, e vogliono vivere l'uno, e l'altra separatamente tanto rispetto all' abitazione, quanto al Toro*. Hac inita concordia, EE. Vestris supplicat mulier pro facultate redeundi ad Patriam, ut libere ad illius formam apud suos vivat. Timet enim, quin ex rescripto 16. Decembris 1786. in Monasterium detrudatur. Eique favet Eius Episcopus in hæc verba: *Auditis interesse, habentibus, in eam sententiam devenio, fidem, ac securitatem, quar. Oratrix postulat, esse concedendam, ut ipsi tuto huc venire, & in hac Urbe apud Parentes suos commorari liceat, quin quidquam ab ecclesiastico Foro vereri debeat, dummodo christianis moribus vite insututum accommodet. Nulla quippe alia iam superest ratio illam subtrahendi a tot tantisque periculis liberioris vitæ, in quibus eandem versari, mihi satis superque constat.*

Petita siquidem facultas implicite approbationem continet conventionalis divortii, in quo ob periculum incontinentiæ, & deficientis prolis damnum, caute pro-

pedendum monet Zypens consult. 3. de sentent. & rejudic. Bielfed. instit. politic. cap. 5. §. 4. tom. 1. . Eo magis, quia diu Oratrix versata est Mutinæ in periculis liberioris vitæ, facileque in iisdem versabitur in Patria separata a viro, ut Eius ipse dubitare videtur Episcopus verbis illis, *dimmodo christianis moribus vitæ institutum accomodet*. Spes contra pro nunc non est eam revocandi ad obsequia matrimonialia, nec aliter restitui valet in Patriam, quam per facultatem vivendi apud Parentes seorsim a viro. Melius hinc censi potest, ut ad formam concordie sub custodia maneat Parentum; sub oculos viri, & Eius Episcopi. Consensus autem utriusque conjugis justa reputatur causa permittendi temporaneum, vel etiam perpetuum divortium, *Cosc. de separat. Thor. lib. 2. cap. 3. num. 1.* Vestrae igitur deliberationi proponitur.

An sit standum, vel recedendum a decisio sub die 16. Decembris 1786. in casu &c.

Scribatur Eius Episcopo, quod provideat juxta suum votum, etiam cum facultatibus Sacrae Congregationis.

PLACENTINA REDUCTIONIS MISSARUM. Fideicommissum instituit anno 1528. Alexius Pusterla, vocatosque gravavit onere hebdomadalis Sacri. Altero condito fideicommissio, quotidianam anno 1616. præscripsit Missam Plinius Bonini in perpetuum, & absque aliqua præscriptione temporis, etiam centenaria, vel quavis alia. Et Petrus Franciscus tandem Pusterla, qui præter bona alterius fideicommissi Equitis Jo. Andree Pusterla, habebat etiam propria, hæc & ipse anno 1696. cum onere alterius Missæ quotidianæ fideicommissio subiecit, omnemque interdixit illorum alienationem, ut servarentur in familia, e per mantenimento di detta messa quotidiana. Omnia hæc fideicommissa in unam coaluerunt familiam Bonini; deindeque ad familiam transierunt Boselli Bonini per concordiam initam anno 1737. inter Boninos, & Hypolitum Boselli filium Therese Bonini. Qua in concordia cautum præcipue fuit de perpetua hebdomadalis, & utriusque quotidianæ Missæ celebratione. Ob imminuta vero fideicommissaria bona Plinii Bonini, & Petri Francisci Pusterla,

*Sess. 25. cap. 4.
de reform.*

abolitionem postulat Hypolitus Boselli Bonini, vel re-
 ductionem duplicis quotidianæ Missæ, quæ illis inhe-
 ret. Quoad hebdomadalem enim Missam relictam ab
 Alexio Pusterla *non intende muover parola*.

Bona propria Petri Francisci Pusterla sunt prædium per-
 ticarum 530. *terre posite in loco viculi Marchionum*,
 cujus ignoratur reditus: duo activi canones libellarum
 Placentiæ 90., seu scutorum 4. 74. circiter, & sors
 activa libellarum 24000. super Montibus nuncupatis
reddituarii della Macina, seu scutorum 1263.
 15., annui reditus scutorum 50. 42. $\frac{1}{2}$. Detrahen-
 da ex his censet placentius Episcopus prædicta bona
viculi Marchionum, eo quod libera non evaserunt in
 D. Com. Petro Francisco ultimo ex agnatione Pusterla,
 sed pervenerunt ad masculos ex sæminis descendentes
 virtute antiquioris fideicommissi ordinati ab Alexio
 Pusterla, autedictæ Missæ hebdomadalis fundatore.
 Detrahendam rursus medietatem libellarum 24000.,
 utpote cadentem sub fideicommissio Equitis Jo. Andree
 Pusterla; ac reliquam propterea bonorum liberorum
 sortem in libellis consistere 15000., in libellis scilicet
 12000. Montis della macina, & libellis 3000. cano-
 num, seu in scutis 788. 57. $\frac{1}{2}$ circiter, annui reditus
 scutorum 29. 95.

Reliquum hoc capitale obnoxium dicit redintegrationi
 fideicommissi Alexii Pusterla pro perticis 70. terre po-
 sitis in loco viculi Marchionum (dictum jam supra,
 eundem Alexium reliquisse perticas 600., & 530. tan-
 tum ad Oratorem pervenisse) a Comitissa Cæcilia Cas-
 soli vidua prædicti Co. Petri Francisci venditis, juxta
 facultatem sibi a prædefuncto viro tributam; quarum
 quidem pretium ab eadem Comitissa erogatum fuit in
 causas ab ipso Co. Petro Francisco illi præscriptas.
 Ac redintegrationi etiam fideicommissi Equitis Jo.
 Andree pro libellis 3000., seu scutis 157. 90., quæ
 ex pretio cujusdam domus Petrus Franciscus consum-
 psit. Suumque tandem votum in hæc aperit verba:
*Porro factis hujusmodi subtractionibus ex bonis pro-
 priis & liberis Co. Petri Francisci, quæ tantum ipse
 gravare poterat, vix apud Oratorem superest valor
 scutorum 389. 50., ac propterea pro maxima parte
 liber ab onere hujusce Missæ pronuntiandus videtur.*

Quo vero ad fideicommissum Plinii Bonini, jam extin-
 ctum autumat quotidianæ Missæ onus, veluti non

impositum bonis ad Oratorem delatis, sed individuus vocatis, qui jam defecerunt (ratione tamen bonorum). Fideicommissaria de cetero bona, ob alienationes primi heredis gravati, in perticis dumtaxat consistere ait 280. terræ, quæ cum solemnibus per Oratorem distractæ fuerint pretio libellarum 29000. Ex hac vero summa detrahendos esse gravissimos sumptus litis actæ pro recuperandis dd. perticis terræ 280. a Comitibus Baldini, ita ut sors obligata celebrationi Missæ vix in libellis remaneat 10250., seu scutis 539. 48. Ad Vestram hinc excitandam clementiam durissimas exponit Oratoris circumstantias.

Ipse enim præter Uxorem, novem recenset filios, ex quibus unus tantum est Regularis, atque Monialis una Præclaris est generis, ejusque familia inter clariiores natalibus hujusce Civitatis jure accenseri potest. Nihilominus annui ejus redditus, persoluto stipendio superioræ memoratæ Missæ hebdomadalis, aliisque fructibus, atque oneribus, quibus gravatur ejus hereditas, etiam vitæ plane fideicommissaria, ad tenuem redigitur summam scutorum 302. 10., prout examinato diligenter ejus statu clarissime comperi. Detrahantur ex præmissa summa scuta 26. 33. pro pensione ædium, conductitiarum in hac Civitate, pro alenda nobili familia novem hominum, ac præterea uno famulo, & una famula, supersunt annua scuta dumtaxat 275. 77., atque ita pro unoquoque ex ea familia scuta annua 25. 10., quæ quidem summa, quam congruis alimentis impar sit, sponte elucescit.

Qua de re concludit, quod attentæ præmissorum onerum incertitudine, attentæ generis nobilitate, qua fulget Orator, ac multa ejus alenda familia; inspecta præcipue vera rei familiaris angustia, qua premitur, censeo, retenta Missa hebdomadali, ceteras omnes, quarum celebrationem fortasse curare teneretur Orator, ab EE. Vestris esse benigne reducendas perpetuo, ex speciali gratia ad annuas sexaginta, pro quibus juxta manualet hic currentem libellarum duarum pro qualibet, solvenckæ erunt libellæ centum viginti, nempe scuta 6. 31. $\frac{1}{2}$ circiter, vel Sanctissimo consulendum pro eadem gratia. Ac monet postremo, quod nullus audiendus fuit Ecclesiarum Rector; nam tum Missa hebdomadalis, tum quotidiana a Co. Petro Francisco Pusterla, nulli sunt affixæ loco. Quotidiana vero

di-

dictata a Plinio Bonini, a Majoribus Oratoris affixa fuit in commodum familie publico ejusdem Oratorio sito in loco la Pusterla, intra fines Parœcie viculi Marchionum, ubi solet cum familia rusticari.

Quatenus juxta votum Episcopi admittendæ essent detractiones a bonis Petri Francisci Pusterla, & Plinii Bonini, locus esse posset reductioni utriusque quotidianæ Missæ. Fructus enim scutorum 389. 50. reliqui capitalis Pusterla, & scutorum 539. 48. Bonini, pares non sunt oneribus; Ideoque fieri deberet reductio ad æquitatem, secundum *Monacell. formil. legal. 19. tit. 20. part. 1. num. 25.* . Attenta potissimum Oratoris paupertate. Non raro enim ex hac causa indulsit Sacra Congregatio pauperibus gravatis onere Missarum, ac præsertim in *Nullius. S. Michaelis de Clusa 20. Januarii 1776., in Messanen. Reductionis Missarum 24. Januarii 1778., & in Nucrina 5. Septembris ejusdem anni.*

Notandum contra, quod Oratoris auctores utriusque Missæ onus assumpserunt, certumque pro earum celebratione assignari convenerunt capitale per concordiam anni 1737. in hæc verba; *facendosi il caso della sostituzione a favore di detti Signori Ippolito &c. (Boselli Bonini) hanno accordato, e trasatto, che perche tutti li beni sudetti di detti Signori Bonini (& Pusterla) contrasigenti come sopra vincolati, soggiacciono al carico, tra gli altri, oltre delle due Messe eddomadarie, di due Messe quotidiane, e preme a medesimi Signori Bonini, che siano sempre, e prontamente celebrate giusta la pia mente, ed intenzione di chi le ha ordinate; perciò debbano assegnavsi, come adesso per allora assegnavo, e vogliono assegnate le lire 24000. assicurate sulla Macina di Piacenza; di modo però che se non fossero sufficienti li redditi di dette lire 24000. alla elemosina competente per la celebrazione di dette due Messe quotidiane, debbano li chiamati come sopra, e che avranno l'attual godimento di detti beni, ed eredità, supplire la mancanza, acciò siano puntualmente, e quotidianamente in perpetuo celebrate dette due Messe. Anzi accadendo in qualunque tempo la restituzione di dette lire 24000., o di loro parte, siano sempre, ed in ogni caso e tempo rinvestite, in maniera che co frutti si possano ricavare l'elemosine come sopra.*

Secum igitur reputent Eſſi Patres, num reduci debeant Missarum onera per hujusmodi contractum assumpta, contra sententiam Sacræ Congregationis, de qua præsertim in *Bergomen. Reductionis Missarum 10. Julii 1728.*, ac deliberare dignentur.

An, & quomodo sit locus abolitioni, vel reductioni oneris Missarum in casu &c.

Negative.

PISAUREN. PAROCHIALIS. Acto ad Parochialem *Ses. 24. cap. 18. de Reform.*

S. Mariæ Montis Lauri concursu, cunctis quatuor approbatus fuit suffragiis Sacerdos Joseph Serafini: quatuor alii Sacerdotes, quos inter Angelus Ridolfi Parochus Montis Siccardi, per suffragia tria: per totidem Sacerdos Antonius Barbanti, absque suffragio quarti examinatoris Joannis Baptistæ Barbanti, qui se ab eo ferendo tanquam germanus illius frater abstinuit: & Sacerdos tandem Franciscus Andreatini ob suffragiorum paritatem nec approbatus, nec reprobatus. Inter approbatos elegit defunctus pisauensis Episcopus Luvini Barbantium uti magis idoneum; ejusque judicio acquievit Seraphinius, licet ab omnibus approbatus, aliique ex reliquis tres. Unus reclamavit Ridolphius. Misso igitur in possessionem Parochiæ Barbantiõ, actisque ad præscriptum transmissis, ad EE. Vestras retulit Episcopus, duplici se ratione illum neglexisse, *quamvis grandioribus in speciem requisitis cumulatim*: ob ejus venpe levitatem, inconstantiam, vel amplioris semper proventus cupidinem, qua tres alias in diversis Diœcesibus dimisit Parochias; unde quod tam volubilis ingenii vir præferretur, periude ac magis idoneus, videbatur non expedire: & ob vulgatas quasdam delationes, supplicesque instantias Vicarii Foranei, Patrum familias Montis Lauri, & adjacentium Parochorum, *ne Oratorem, utpote virum expleri difficilem, nec facilem obsecundari, suis in votis forem.*

Atque in hæc conclusit verba: *In hisce rerum circumstantiis, cum aliquandiu tunc anceps fuerim, perpendens denique juxta ecclesiasticum in similibus agendi morem,*

quod si Rector aliquis Animarum, dum in suscepto mu-
 uere perseverat, evaserit Populo odiosus, nec alia sup-
 petant remedia conciliationis, non alio pacto prospici
 solet, quam per ipsius adiosi Rectoris annotationem; ea
 magis præcaendum fore putavi, ne de vacanti Pa-
 ræcia provisus remaneret qui, etiamsi ceteroquin di-
 gnus, illi tamen Populo nec antea, gratis exceptusque
 dignosceretur. Hac proinde de causa aptum magis Po-
 pulo illi, & idoneum reputavi Sacerdotem Antonium
 Barbantii, nonnullis aliis in concursibus Parochialium,
 quemadmodum & in hoc ipso, de quo agitur [Fratre
 examinatore pro eo minime suffragante] satis superque
 approbatum, utriusque sexus Confessarium, & in ad-
 jutorium curæ Animarum hac in Civitate adhibitum, ac
 laudabiliter expertum. Ventum igitur est inter Bar-
 bantium, & Ridolphium in contentionem.

Peracto examine, renunciari debent per Examinatores
 idonei ætate, moribus, doctrina, prudentia, & aliis
 rebus ad vacantem Ecclesiam gubernandam opportunit,
 atque ex his eligere valet Episcopus quem ceteris magis
 idoneum judicaverit, juxta Sacrum Concilium Triden-
 tinum sess. 24. cap. 18. de reform., cui consonat Bene-
 dict. XIV. in Encyclica = Cum illud = 14. Decembris 1742.,
 quæ in tom. 1. ejus Bullarii est in ordine 68. pag. 98. §. 1.
 Non tenetur tamen eligere doctiorem; quum non ex-
 pediat, ut præficiatur Ecclesie qui literis magis pollet,
 licet minus aptus, & quandoque indignus; contra vero
 arceatur ille, qui licet impar doctrine merito, ut tamen
 moribus, gravitate, prudentia, probato nomine, diu-
 turno Ecclesie famulatu, ac multiplici virtutum laude
 præcellit, ut ibidem movet Benedictus XIV. Juris
 autem præsumptionem pro se habet ejus judicium, nisi
 evidenter de irrationabilitate doceatur, veluti per
 Text. in cap. Nullius, de jurepatr. dixit Rot. in Barchi-
 nonen. Parochialis 6. Junii 1760. §. 9. eorum clar. mem.
 Cornelio.

His præmissis, omnia Barbantius in se concurrere ait
 Tridentinæ Synodus requisita. Licet namque senior sit
 Ridolphius, pluribusque approbatus suffragiis, jam
 tamen concursus tempore Sacerdos erat Barbantius,
 iisque omnibus testimonio Episcopi præditus, quæ in
 provectoribus quandoque desiderantur. In his porro
 terminis irrationabile forsani dici nequit Episcopi judi-
 cium, quod elegerit juniorem, ut post plures censuit
 Rota in Placentina Parochialis coram Ansaldo, inter
 ejus

ejus impressis 429. num. 20. Barbantii insuper gravitatem probat qualitas confessarii utriusque sexus, curæque Animarum exercitium in pisaurensi Civitate: doctrinam approbatio in diversis concursibus, & in eo præsertim, de quo agitur: ac mores tandem prudentiamque quinque finitimi Parochi, omnesque fere Montis Lauri Patres familias. Si Barbantius autem cum Ridolphio conferatur, hæc inter eos assignari potest differentia, quod Barbantius veluti acceptus Populo, aptior reputatur illius curæ, per *Text. in cap. quod Dei timorem*, ibique *Barbos. num. 4. de ætat. monach.*, *Bellert. disquisit. cleric. par. 1. tit. de Cleric. §. 10. num. 6.*, *Card. de Luc. de Paroch. disc. 17. num. 7.* Ridolphius contra tanquam invisus, juxta Vicarium Foraneum, Patres familias Montis Lauri, & finitimos Parochos, nedum a consequenda arceri Parochia, sed ab ea etiam jam obtenta dimitti posset ad *Text. in cap. nisi cum pridem de renunciat*, *Piton. discept. Ecclesiast. 34. num. 39.*, *Reinfest. in jus canon. lib. 1. Decretal. ad tit. 9. de renunciat. §. 2. num. 35.*

Ridolphium præterea cum Episcopo notat Barbantius inconstantie, vel cupidinis lucri in triplici aliarum Parochiarum dimissione, ac voluntate dimittendi quartam; eumque hac una etiam de causa indignum affirmat, ne per quandam Ecclesiarum negotiationem obtineat quintam, ut in similibus terminis decrevit Sacra hæc Congregatio in *Ariminen. Concursus 7. Maii 1735.* Ad Dubium enim, *An constet de irrationabili judicio Episcopi, ita ut Parochialis, de qua agitur, sit adjudicanda Cæsari Fabri*, respondit, *negative, & amplius.* Pluribusque tandem aliis resolutionibus probat, sæpe aptioribus electis posthabitos doctiores, qui per majora etiam approbati fuissent suffragia, ut in *Auximana Concursus 12. Augusti 1747.*, in *Portuen. Parochialis 30. Julii 1763.*, in *Feretrana Parochialis 8. Februarii 1783.*, & in *Lunen. Sarzanen. Parochialis 5. Aprilis ejusdem anni.*

Contendit altera ex parte Ridolphius, necessario ad controversam Parochialem eligi debuisse digniorem, *ex cau. si forte dist. 65.*, & *cap. quoniam de jurepatr.*, seque ipsius Episcopi testimonio dicit *gravidioribus in speciem requisitis cumulatum.* Præstare siquidem ait ætate annorum 43., quæ majoris prudentiæ, & gravitatis est argumentum, ut notat *gloss. in cap. cum inunctis 7. verb. ætatis maturitas, de elect.*, *Pax Jordan.*

dan. tom. 2. lucubrat. lib. 10. tit. 8. num. 210. Piton. discept. ecclesiasti. 109. num. 19. , Card. de Luc. de benefic. disc. 69. num. 10. Majorem quoque ostentat doctrinam , licet pari cum Barbantio approbatus suffragiorum numero . Majorem rursus ex quatuor administratis Parochiis experientiam , quam plurimi æstimat Piton. in cit. discept. 109. num. 17. Antiquiorem suam promotionem ad Sacerdotium , quæ in hac materia prælationem tribuit , cap. 1. de major. & obedient. , Barbos de Paroch. part. 1. cap. 2. num. 119. , Piton. in cit. discept. 109. num. 23. Dique tandem exercita Confessarii , Concionatoris , & Vicarii Foranei munera , cum plausu & commendatione Populorum , quos rexit .

Se autem de incostantia , vel cupidine lucri in iteratis Parochialium dimissionibus ex insalubritate purgat respectivi aeris , de quo tamen aliter referunt Medici , Chirurghi , Testes . Nilque ei obesse ait aversionem Populi Montis Lauri , nisi de justa doceatur illius causa , secundum Lambertin. de jurepatr. lib. 2. par. 2. quæst. 9. artic. 11. num. 3. Hæc in summa Ridolphius , & Barbantius ad primum deducunt Dubium , a cujus resolutione pendet secundum . Si de recto enim Eñi Patres suasi erunt Episcopi judicio , ex se ipsa dissolvetur quæstio de adjudicatione Parochiæ , jam Barbantio adjudicata . Si vero de irrationabili , adjudicanda forsari esset Seraphinio , omnibus approbatus suffragiis , si sua deduceret jura . At quoniam eum præterit Episcopus , isque silentio judicium approbat , adjudicari tandem deberet Ridolphio qui paria cum Barbantio obtinuit suffragia , & ampliora habet requisita , ut in similibus terminis censuit Sacra Congregatio in Firmanâ Parochialis 21. Augusti 1762.

Dubia sunt .

- I. An constet de irrationabili judicio Episcopi in casu &c. Et quatenus affirmative .
- II. An , & cui sit adjudicanda Parochia S. Mariæ Montis Lauri in casu &c.

Ad I. Negative & amplius .

Ad II. Provisum in primo & amplius .

FIRMANA EMPHYTEUSIS. Beneficium simplex sub invocatione SS. Joannis Baptistæ, Antonii, & Mariæ Magdalene, jamdiu per Andream Dorj ad Altare SS. Crucifixi in parochiali Ecclesia S. Georgei Portus Firmi institutum, æque ad Familias pertinet Ferranti, & Adami, quæ alternative per concordiam nominant Rectorem. Sacerdos Philippus Adami, qui illud possidet, Sacræ Congregationi Episcoporum, & Regularium supplicavit pro facultate concedendi ejus bona in emphyteusim perpetuam, iterumque ad tertiam generationem pro annuo canone scutorum 100., sed rejectæ fuerunt preces per iteratum rescriptum non expedire. Hoc reticito rescripto, eandem ab hac Sacra Congregatione imploravit facultatem, aucto ad scuta 120. canone; ejusque instantiæ Firmanus favit Archiepiscopus.

Retulit siquidem, quod bona beneficii ducto calculo per decem annos, quibus fuerunt locata, redditus dederunt in nummis 68. per singulos annos; onera autem, quæ beneficio ipsi inhærent, nummos 26. 85. 3. quotannis reposcunt; quodque idcirco Rector toto locationis tempore non alios habuit redditus, deductis iisdem oneribus, nisi in nummis 41. 53. 2. Evidentissimam hinc dixit utilitatem contractus; nam licet oblator onera dumtaxat cameralia, & privilegiata in se assumat (postpositis Missis, cathedratico, & utensilibus, quorum solutionem ad Rectorem transfundit) nihilominus quum hæc onera, quorum adimplementum penes Rectorem restat, nummos 18. 70. importent, jam patet, reliquos redditus in nummis 101. 30. ab omni onere immunes ad ipsum spectare Rectorem. Censuitque petitionem facultatem concedi posse. Affixis porro edictis, nemo fuit unus, qui oblatum canonem superaverit; auditque patroni beneficii ultro contractui assentiuntur, ea dumtaxat conditione, ut oblator idoneum præstet fidejussorem.

Hac accepta informatione, rescripserunt EE. Vestræ die 19. Februarii elapsi anni 1791. Pro facultate arbitrio, & conscientie Archiepiscopi ad tertiam generationem masculinam Jo. Baptistæ Medori [oblatoris] pro scutis 120., salvo jure vigesimæ, & sextæ, per Bullas. Hujusce vero rescripti executionem retardarunt Hieronymus & Vincentius Adami, apposito in Dataria Apostolica nihil transeat; Causaque ad Sacram hanc Con-

Congregationem remissa, secundo super illorum precibus retulit Archiepiscopus, oblatorem contendere, nulla laborare posse nullitate rescriptum [19. Februarii 1791.] Id enim quod petitum & rejectum fuit a Sacra Congregatione Episcoporum, & Regularium, discrepare asserit substantialiter ab eo, quod postea postulatum, & obtentum fuit ab EE. Vestris. Reipsa vero auditos non fuisse Fratres Adami, prout audiendi erant tanquam patroni: sed id non dolo ac fraude tribui posse.

Jus patronatus enim, de quo agitur, æqualiter est divisum inter familiam Ferranti, & gentem de Adamis. Qui est de prima familia fuit auditus, assensumque suum præstitit pro contractu, prout præstat de novo in folio signato litt. A. Erant ergo audiendi ii de gente Adami, inter quos adnumerantur Oratores, & eorum Patruus (emphyteusis auctor). Hic autem fuit auditus, & sicut est familiæ caput, beneficiique Rector, & cum eo insimul habitant ipsi Oratores, ita satis esse visum fuit, si solus patruus ipse audiretur. Sed modo hic auditus contractum improbat, prout ex alio folio B., & eorum Patruo adhærent Oratores, Ceterum Oratores gaudent quarta parte patronatus, Quin ergo alia quarta pars ad Patruum spectet, & totius patronatus dimidia pertineat ad familiam Ferranti, certum est, de majori aqi patronorum parte, quæ contractui assensum præstiterunt. His tamen non obstantibus, ita conclusit: Sed utcumque res sit, illud inquirendum esse videtur, utrum in contractu de quo agitur, evidens beneficii utilitas concurrat. Hac enim concurrente, parum interesse videtur vel quod non omnes auditii fuerint patroni, vel aliquis ex ipsis contractum impugnet. Sane rem aqi de evidenti utilitate dubitari non posse videtur, si ea recolantur, quæ alias in præcedentibus meis literis obsequiose retuli.

Validum affirmat oblator rescriptum 19. Februarii 1791. licet ob relictam Sacræ Congregationis Episcoporum, & Regularium repulsam, notissimo affectum decreto Innocentii XII., per Clementem XIII. confirmato de pluribus circa idem negotium non adendis Congregationibus. De diversa enim coram EE. Vestris egisse ait emphyteusi, ac in Sacra Congregatione Episcoporum & Regularium, ob auctum præsertim in secunda oblatione canonem, & cameraalia suscepta onera. Nihil

hili vero faciendum dissensum Hieronymi, & Vincentii Adami, quum minores habeant juris patronatus voces, validumque sit, quod major patronorum pars constituit, per *Text. in cap. quoniam, de jurepatr.* Si aliquid de cetero vitii est in rescripto, mederi posse censet ex evidenti utilitate beneficii, quæ in emphyteusi ecclesiastica potissimum spectatur, *Clement. 1. de reb. Eccles. non alien., & cap. ad aures, de reb. Eccles. alien. vel non.* Per canonem enim scutorum 120, duplicaretur fere pensio scutorum 68., quæ Archiepiscopo teste, percipi hactenus per locationem bonorum consuevit.

Insanabilis contra Fratres Adami, quibus mutato consilio se adjungit Patruus, nullitatem dicunt rescripti ex decretis Innocentii XII. & Clementis XIII., eo quod de eadem in utraque Congregatione actum fuit emphyteusi ad tertiam generationem masculinam, modumque dumtaxat respiciebant diversæ inter primam, & secundam oblationem conditiones. Huic nullitati addunt alteram ex neglecto ipsorum Fratrum consensu, constantique eorum dissensu. Rem porro non esse inquit de simplici nominatione ad beneficium, in qua *ex cit. cap. quoniam* major patronorum pars trahit ad se minorem, sed de alienatione bonorum, in qua ob singulorum interesse melior est conditio prohibentis juxta *cap. quod omnes de regul. jur. in sexto, & gloss. in cap. quum omnes verb. constitutum, versu secus in iuribus singularum, Barbos. de canonic. & dignit. cap. 38. n. 13.* Assertam vero inficiantur emphyteusis utilitatem sub fide colonorum, qui de annuo testantur bonorum redditu in *sc. 232. 04. 3.*, atque ex instrumento locationis prædiorum quinque e duodecim pro pensione scutorum 68. Accedit inverisimilitudo, quod pro bonis annui reditus scutorum 68. duplo fere major offeratur canon scutorum 120.

Deliberandum igitur.

An rescriptum editum die 19. Februarii 1791. sit exequendum in casu &c.

Negative, & amplius; & Rector beneficii utatur jure suo in Sacra Congregatione Episcoporum, & Regularium præventa,

Sess. 21. cap. 7.
de Reform.

BALNEOREGIEN. ECCLESIAE CATHEDRALIS QUOAD FRUGTUS CENSUUM. Orta inter Promotorem fiscalem episcopalis Curiae Balneoregii, & R. P. D. Aluffi, qui eam dimiserat Ecclesiam de reparatione Cathedralis quaestione, mandarunt EE. Vestrae die 29. Augusti 1789., reparationem, de qua in precibus, faciendam esse pro iunc, & pro modum provisionis sumptibus mensae Episcopalis, etiam per creationem, & impositionem censuum, reservato jure contra quem, seu quos in posterum de jure. Creavit igitur balneoregiensis Episcopus diebus 14. sequentis Septembris, & 6. Novembris binos census in sorte scutorum 600. sub usura scutorum trium pro quolibet centenatio, & anno, deindeque per rescriptum diei 18. Decembris 1790., confirmatum die 28. Maii 1791., damnatus fuit R. P. D. Aluffi ad sumptus reparationis, ad formam peritiae Termini deputati ab Eminentissimo Antamoro Visitatore, ad solutionem scilicet scutorum 578. 30. At neque hanc Aluffius summam, neque pro ejus hactenus quantitate fructus solvit censuum, causamque dedit concordationi infrascripti Dubii, quod eo contumace proponitur.

Creati siquidem fuerunt census ex rescripto diei 29. Augusti 1789. sub reservatione juris contra quem, seu quos in posterum de jure. Quum reparatio igitur Ecclesiae Cathedralis, pro qua creati sunt, ad Aluffium pro summa scutorum 578.30. pertineret, ut Sacra deinde declaravit Congregatio die 18. Decembris 1790., & 28. Maii 1791., in eum idcirco Promotor fiscalis refundi debere contendit solutos fructus loco damnorum, & interesse, per *Text. in leg. unic. Cod. de sentent.*, quae pro eo quod interest profer., *gloss. in leg. 2. verb. tradit Cod. de usur.* Deberi autem inquit a die impositionis censuum, eo quod posterior declaratio debiti retrahitur ad diem, quo quis debere cepit, *Castil. controv. cap. 10. num. 29.*, *Card. de Luc. de empt., & vendit. disc. 34. num. 14.*, eosque pro debitis scutus 578. 30. ad rationem scutorum trium pro quolibet centenatio, juxta impositionum instrumenta.

Favere contra possent Aluffio contumaci rescripta ipsa, 18. Septembris 1790., & 28. Maii 1791. Dum haec namque prodierunt, jam creati fuerant census, & tamen Aluffium damnavit Sacra Congregatio ad solutionem scutorum tantum 578. 30., nulla habita ratione fructuum

ctuum. Non constat præterea, interpellatum fuisse Aluffium ad eam solvendam summam in executionem rescriptorum, ut fortasse requiri videbatur ad ipsum constituendum in mora, ob quam a novissimo saltem rescripto fructus censuum loco damnorum solvere teneatur, ex sententia, *Bartoli in leg. si ita stipulatus namer. 54. ff. de verbor. obligat.*, *Gratian. discept. 523. num. 26.*

Deliberandum itaque.

Au, a quo tempore, & in qua summa debeantur fructus censuum in casu &c.

Negative in omnibus.

VITERBIEN. REDUCTIONIS MISSARUM. Possidet *Sess. 25. cap. 4. de Reform.* Sacerdos Stephanus Pierardi in Cathedrali Ecclesia Viterbii residentiale beneficium de jure patronatus Familiæ Spicci, annui reditus scutorum 37., eique ex fundatione alternativum per hebdomadas incumbit onus chori, & hebdomadaliū Missarum trium. Præ tenui igitur emolumento reductionem postulat Missarum, testaturque Eius Episcopus, quod detractio illarum onere, *vix pro Beneficiato oratore supersunt scuta viginti unum, & oboli 40., neque eadem aut decreverunt Oratoris culpa, aut augeri in præsentiarum possunt, attenta emphyteutica locatione domus, & unius (e duabus) apothecis, facta Josepho Cassani adhuc supersite, alterius vero apothecæ existentibus suis, & legitimis hæredibus Valerii Tizioni primi investiti.* Refert insuper de consensu Capituli, & Ioannis Spicci patroni. Atque ita concludit: *Ego quoque admittendas esse Oratoris preces censerem tum ex hactenus pensis, tum præcipue propter chori servitium, quod magis gravat Beneficiatos in hac Cathedrali, utpote ultra alternativam obligatos tempore totius quadragesimæ dietim choro, & sacre concioni interesse.*

Ex ore Eminentissimi Episcopi habent EE. Vestræ, quæ Oratori favent. Emolumentum enim scutorum 21. 40. quæ detracta Missarum eleemosyna supersunt, impar videtur oneri chori, cui dietim Orator per totam qua-

dragesimam, & per alternativas reliquo anni tempore interesse tenetur hebdomadas. Hęc porro justa esse posset reductionis causa, ut missis antiquioribus, *in Faurinen. Reductionis 17. Decembris elapsi anni 1791.* Maxime, quia alii Beneficiati de Massa, qui pari gravabantur Missarum trium hebdomadalium onere, reductionem anno 1664. ad unam obtinuerunt Missam, licet gradatim eorum præbendæ a scutis 38. ad scuta ascendant 54. Sed deliberandum esset de onere reducendo, num reduci scilicet deberent Missæ juxta petitionem Oratoris, cui adhærent Patronus, & Capitulum; seu potius servitium chori secundum *Fagnan. in cap. ex parte num. 34. de consuet., Benedict. XIV. de Synod. Diæces. lib. 13. cap. ult. §. 23.* Pro hac vero choralis servitii reductione notandum, quod alii decem sunt Beneficiati, nec multum propterea servitium illud per flagitam gratiam decresceret.

At difficultas est quoad reductionem *in genere*. Alter inter Beneficiatos existit, qui beneficium annui redditus scutorum viginti, de laico pariter jurepatronatus, in eadem possidet Cathedrali, eodemque gravatur choralis servitio, & annuis Missis 48., ad quas reductum fuit anno 1728. triplicis hebdomadalis Missæ onus, quo & ipse gravabatur. Detractis igitur scutis 4., & obul. 80. pro manuali Missarum eleemosyna, vix ei supersunt scuta 15. 20., & tamen servitium præstat choro. Secum ergo reputare dignentur Eminentissimi Patres, num reductionem mereatur Orator, qui dempta hebdomadalium Missarum eleemosyna, scuta percipit 21. 40. pro choralis servitio. Potissimum quia ei obest hujusce beneficii acceptatio, post quam difficultus conceditur reductio, ut *in Novarien. Reductionis Onerum 17. Septembris 1791.*, & quia illius onera adimpleverunt decessores Beneficiati, licet in fundatione anni 1779. scuta tantum redderet 32.

Quæritur itaque.

An, & quomodo sit locus reductioni in casu &c.

Non proposita cum sequenti.

MONTIS FALISCI REDUCTIONIS . Canonicatum
laicalis patronatus sub invocatione S. Francisci de
Assisio possidet Sacerdos Antonius Camporeali in col-
legiata Ecclesia oppidi Martæ , cum onere chori , &
Missarum octoginta in singulos annos . Plerisque amis-
sis illius capitalibus , imminutisque propterea rediti-
bus adscuta 9. 35. , propositum fuit die 21. Junij 1783.
Dubium , *an* , & *quomoda sit locus reductioni* , ac E.E.
Vestrae rescripserunt , *pro nunc suspendenda esse ad
sexennium omnia onera canonicatus , celebratis quoli-
bet anno Missis decem , & redditus superextantes erogentur
pro recuperatione honorum , & Episcopus incumbat
executioni*. Rescriptum hoc ad aliud prorogarunt trien-
nium die 16. Maii 1789. , *celebratis tamen Missis vigin-
ti annuis , & docto de fidei erogatione in causam expres-
sam* . Quibusdam cum sumptu scut. 56. 96. recupera-
tis capitalibus , aucti sunt redditus canonicatus ad scu-
ta 18. 55. , neque ulla amplius spes recuperandi reli-
qua . Præ tenuitate igitur emolumenti perpetuam Ca-
nonicus flagitat Missarum reductionem ad numerum vi-
ginti præscriptum die 16. Maii 1789. , sub lege eum au-
gendi in proportionem possibilis augmenti reddituum :

Generalis Montis Falisci Vicarius refert , reipsa *ut aliis
recuperanda bona , ad eundem Canonicatum spectan-
tia , quamcumque diligentiam inutilem , & supervacua-
neam esse* ; eademque memorat bona : census scilicet
annui redditus scutorum 16. , *de qua nulla memo-
ria extat neque instrumenti , neque anni , quo fuerit
creatus , neque Notarii , qui illud fecerit* : duas domos
cum cella vinaria , & furno jam præcedentium pos-
sessorum tempore dirutas , *ex quarum area , debita
facultate a Canonico Camporeali divendita , ac permuta-
tata pecunia scutorum decem , oboli tantum quin-
quaginta a possessore percipiuntur* ; modios tres terræ
annui olim redditus scutorum 2. , *qui nunc limitibus
penitus confusis , & cum contiguis bonis in unum con-
junctis , quacumque diligentia adhibita , deprehendi ac
recognosci , atque iterum vindicari nequaquam possunt* ;
et census denique in sorte scutorum 30. , pro quo ,
ob dirutam domum censitam , inanis est actio adver-
sus debitorem , *utpote extrema laborantem inopia , ne
dicam necessitate rerum omnium , quæ ad vitæ subsi-
dium posulantur* ,

Inde autem infert, quod certis huiusce detrimentis, ac bonorum jacturis profecto irreparabilibus, quæ summam annuam conficiunt scutatorum supra quadraginta, nihil amplius canonicatus possessori in præsentia superesse, quam annua scuta 18. 55., qui præter expensas in his bonis recuperandis factas, onus etiam chori, processionum, ac Missarum solemniū, aliarumque ecclesiasticarum functionum sustinere debet. Atque hinc cum consensu Patroni æquam censet perpetuam Missarum reductionem, præsentibus canonicatus redditibus cœquandam, ne *Canonicus Camporeali*, qui (*Missarum viginti quotannis, ut cautum à Vobis fuit, onere religiose adimpleto*) fideliter se gessit in præcedentis rescripti executione, ultra quam par est, gravius onus ferre, ac pati cogatur.

Ab anno 1783, quo suspensa fuerunt canonicatus onera, duplicatus est reditus; & fortasse in parvo oppido Martæ satis reputari debent scuta 18. 55. pro manuali elemosyna Missarum octoginta, & choralis servitio, quod præstat Orator diebus tantum festis, & tempore quadragesimæ etiam ferialibus. Pro hoc enim non admodum gravi servitio scuta remanent 10. 55. Si de his omnibus contra habeatur ratio, quæ ad decentem Canonici exhibitionem requiruntur, tenuis ea videri potest summa, ideoque æqua onerum reductio, ut in *Laquedonien. 20. Septembris 1788.* In hoc autem casu deliberandum, num reduci juxta petitionem Oratoris debeant Misse, & ad numerum tantum viginti; vel potius chorale servitium, quamvis leve, juxta regulam, de qua in præcedenti *Viterbien. §. Ex ore.*

Respondere ergo dignentur EE. Vestræ.

An, & quomodo sit locus reductioni in casu Uc.

Die Sabbathi 18. Augusti 1792. in Palatio Apostolico Quirinali erit Sacra Congregatio Concilij, in qua, præter alia, proponentur infra scripta Dubia, juxta morem ejusdem Sacræ Congregationis de jure resolvenda.

VITERBIEN. REDUCTIONIS MISSARUM.
An, & quomodo sit locus reductioni in casu &c.

*Sess. 25. cap. 4.
de Reform.*

Negative.

MONTIS FALISCI REDUCTIONIS.
An, & quomodo sit locus reductioni in casu &c.

*Sess. 25. cap. 4.
de Reform.*

Affirmative ad annuas Missas quadraginta.

SAVONEN. REDUCTIONIS MISSARUM. Quinto a Savona lapide in valle S. Bernardi, ubi agricolæ Antonio Bottæ apparuit *Deipara*, jacta fuerunt anno 1536. fundamenta Templi, & Hospitalis, quæ modo sub invocatione S. Mariæ de misericordia insigne sunt Sanctuarium. Pium opus probavit sequenti anno 1537. *Paulus III.*, ejusque administrationem concessit duobus, vel pluribus Civibus savonensibus, per centum viros Communitatis eligendis, qui *Hospitale ipsum*, (sunt verba Pontificii Brevis), & *ejus bona*, & *jura*

*Sess. 25. cap. 4.
de Reform.*

utiliter regere, ac eleemosynas, largitiones, & oblationes illi pro tempore factas, & faciendas, nec non redditus, & proventus, si qui benedicente Domino in futurum exiterint, in usum personarum miserabilium dispensare sciant, tributa etiam Communitati facultate deputandi pro spirituali infirmorum, aliorumque in Hospitali degentium cura, unum vel plures Sacerdotes regulares, vel sæculares; & condendi pro ipsius Hospitalis regimine Statuta.

Extracto templo, Hospitali, Aedibusque pro administrantibus infirmis, deputati fuerunt Animarum curæ Patres Ordinis S. Francisci, & Moniales Conservatorii S. Mariæ de refugio pro instruendis Puellis. Sibi tractu temporis adscripserunt Religiosi adventitias Missarum eleemosynas, licet sufficiens haberent salarium, sed hoc eis interdixit anno 1583. Gregorius XIII., declaravitque, quod præfatæ eleemosynæ pro Missis in dicto Hospitali, & Capella, seu Ecclesia celebrandis sub dicto indulto (Pauli III.) dispensandi eleemosynas, oblationes, & elargitiones, aliosque redditus ad usum dd. pauperum per dictum Prædecessorem vobis concessio comprehenduntur. Præter adventitias istas Missas, aliæ ex pluribus legatis sunt perpetuæ ad numerum 12253. comprehensis Missis 535. cum simplici cantu, deficitque pro quarta fere earum parte fundus, pro Missis scilicet 3073. nempe 2997. lectis, & 76. cum cantu.

Ingens siquidem, ac plane immensa expensarum moles, cui manum præbere oportuit, tam in Templo a fundamentis excitando, aedibus pro miserabilium personarum, ac Ministrorum habitatione construendis, supellectilibus sacris ad ornatum ipsius Templi, & profanis ad usum tercentum circiter pauperum, ac Ministrorum comparandis, ac via a Civitate ad Sanctuarium sternenda, tum ad occurrendum necessitatibus, quibus patenti aditus propter bella, quæ inter Serenissimum hanc Rempublicam, & finitimas Pedemontium Gentes annis 1600. 1670. 1745. exarserunt, si ob luctuosum pestilenticæ flagellum, quod anno 1657. media fame ac nece una simul sævientibus Savonensium suburbia, & terras ingenti squallore affecit, maximum pluries ei ærariæ dicti Hospitalis attulit jacturam, in tantum ut Administratores ejusdem summam scutorum 16000. circiter monetæ romanæ, a piis Institutibus pro Missarum dote

relictam, in pauperum ac dicti Hospitalis variis usus, non levi ad id impellente necessitate erogaverunt. Verba sunt savonensis Episcopi.

Quum valde altera ex parte imminutæ sint nostra ætate eleemosynæ & oblationes, jugiterque in Hospitali augetur pauperum numerus, ac difficile idcirco sit deficientem restituere fundum, EE. Vestris supplicant Administratores pro reductione Missarum 3000., firmis remanentibus aliis 9000., seu ut declarat Episcopus, Missarum 3073, *vel in perpetuum, vel ad notabile tempus, & quousque de opportuniore provideatur remedio, saltem nempe per decennium, firma remanente celebratione Missarum 9180., quæ juxta exhibitam legatorum notulam supersunt; eisque idem favet Antistes. Refert enim, quod non obstante imminutione fundi, annualis dictarum sine dote Missarum celebratio nullo tempore fuit prætermissa; quoniam iidem Administratores in ea fuerunt sententia, ut hujusmodi pondus illa Hospitalis bona, quæ pro alimentis pauperum fuerunt donata supportarent, & e converso bona pro celebratione Missarum elargita, nulli unquam cujuslibet naturæ oneri essent obnoxia.*

Narrat rursus I., uerminem ex interesse habentibus in ea esse sententia, ut Sanctuarium prædictum eo, quod humillime postulat, indulto minime donetur. II., redditum illorum bonorum, quæ pro celebratione Missarum fuerunt relicta, quæque adhuc superextant, ascendere ad annua scuta 1300. circiter monetæ romanæ, pro quibus incumbit onus celebrandi annuas Missas 9180. circiter, computata eleemosyna ad rationem obolorum 20. monetæ Genuæ pro unaquaque, juxta veterem taxam pro dicto Hospitali statutam a qu. Illino, e Rino Stephano Spinola, meo in hujus Episcopatus regimine Prædecessore. III., fundos, de quorum defectu agitur fuisse alienatos urgentes dicti Hospitalis necessitates, pretiumque ex eis elicatum, in ipsius, ac pauperum utilitatem fuisse conversum, ut propterea vel nulla contra heredes eorum, qui alienaverunt, competat actio, vel si qua competit, nequaquam utiliter exerceri potest. IV., statum passivum dicti Hospitalis nunc temporis ascendere ad annua scuta 10500. circiter monetæ romanæ; activum autem, qui ex redditibus certis constituitur, ad annua scuta 7200. circiter dictæ monetæ, & eleemosynis, aliisque incertis oblationibus, quas per annum
Chri-

Christifidelium pietas elargitur supplendum, defectis. Veruntamen cum dictæ eleemosynæ, & oblationes malo hujus sæculi fato ab ea regulariter distent summa, quæ olim dicto Hospitali in annos singulos obveniebat, propterea æqua lance hinc inde minime stant dicti duo status, sed passivus ut plurimum præponderat; ex quo fit, ut rebus sic manentibus, ne tota assis pereat, multos ex dicta pauperum familia ab Hospitali dimittere oporteat.

Atque ita suam aperiendo sententiam concludit: *Cum itaque de impotentia supplendi ex aliis redditibus oneratarum Missarum 3073. in annos singulos celebrandarum plane constet, nec alia dicto Hospitali, ac pauperibus minus damnosa remedia suppetant; cumque de dictæ S. Sedis in hac parte potestate ambigere hominem catholicum non deceat, utpote quæ allato defectui de inexhausto Ecclesiæ thesauro supplere abunde potest, & aliunde casus, de quo sermo est, omnimoda commiseratione dignus apparet, ne pauperes iis fraudulentur subsidiis, quæ pia Christifidelium charitas iisdem destinavit, precibus dictorum Administratorum, si ita Sanctitati suæ placitum fuerit, annui posse videtur, eo ferme pacto, quo Cremonensis Civitatis Hospitalis, pari indulto paterna concessione donavit.*

Plures per insignem reductionem Missarum 3073. privarentur suffragio, postquam legata accepit, diuque adimplevit Hospitalis. Idque impedimento esse posset gratiæ, ut in *Civitatis Castelli Reductionis Onerum 23. Januarii 1790. ad I. Dubium, & in Novarien. Reductionis Onerum 17. Septembris 1791.* Maxime, quia alienatus fuit dd. Missarum fundus ex constanti Administratorum opinione, ut hujusmodi pondus illa Hospitalis bona, quæ pro alimentis pauperum fuerunt donata, supportarent. Qui insuper pro illarum celebratione supersunt fundi, annua reddunt scuta 1300., quæ pro integro sufficerent earundem numero, si reduceretur Hospitalis taxa ad manualementis obolorum 10. monetæ romanæ. Quod admodum grave videri non posset celebrantibus; nam verisimiliter sunt Patres S. Francisci, Hospitali addicti cum stipendio, pro quo cis *Gregorius XIII.* integras ademit Missarum manualementis eleemosynas.

Juxta decennem contra exhibitum calculum, universum Hospitalis, cum Missarum redditus annuas attingunt

gunt ianuenſes libellas 53298. 10. 11. , exitus vero libellas 76940. 17. 4. , ita ut excedenti ſumptui libellarum 23642. 6. 5. è ſtato ſupplito in parte con elemoſine , e legati de pii Benefattori , ed in parte con la conſumazione di qualche capitale , e con danari preſi ad impreſtito . Neque reditus ergo pro Miſſis deſtinati , neque alii Hoſpitalis pares ſunt integre celebrationi ; ideoque locus eſſe poſſet petite reductioni , ut in *Albinganen.* 12. Decembris 1778. , & in *Anconitana Miſſarum* 20. Aprilis 1782. Reducenda potius viderentur alia onera Hoſpitalis , ſecundum *Fagnan. in cap. ex parte num. 34. de Conſtit. , Benedict. XIV. de Synod. diœces. lib. 13. cap. ult. §. 23. , & Sac. Congregat. in Derthonen. Reductionis Onerum* 19. Maii 1787. Sed notandum , quod minueretur piſſimum miſericordiæ opus , cui plurimum favendum cenſet *Thomasin. de veter. & nov. Eccles. diſciplin. part. 1. lib. 2. cap. 89. & 91. ,* quodque jam teſtimonio Epilcopi , *rebus ſic manentibus , ne tota aſſis pereat , multos ex dicta pauperum familia ab Hoſpitali dimittere oporteat .*

Multum vero ſidendum non eſt in elemoſynis , & oblationibus ; nam *malo hujus ſæculi fato* longe imminutæ ſunt , ita ut occurrî hactenus debuerit neceſſitatibus Hoſpitalis per diſtractionem capitalium , & alienum æs . Inproximis ſane terminis conſeſſit die 16. Februarii 1743. Sacra hæc Congregatio Hoſpitali Cremonæ Miſſarum , & Anniverſariorum ſuſpenſionem ad decennium per reſcriptum : *Prævia abſolutione , & condonatione quoad præteritum , pro ſuſpenſione ad decennium onerum , de quibus agitur , exceptis tamen iis per contractum acceptatis ; injuncta obligatione celebrandi in die infra octavam omnium Fidelium defunctorum unum Anniverſarium , applicandum collective pro omnibus , qui onera reliquerunt ; facto verbo cum Sanctiſſimo .* Nedum reſcriptum hoc Sanctiſſimus approbavit , ſed ejus quoque oraculo prorogata fuit die 10. Januarii 1753. ad aliud quinquennium gratia . Nec ſatis . Propoſito enim die 28. Februarii 1761. Dubio , *an ſit conſulendum Sanctiſſimo pro gratia ſuppreſſionis onerum Miſſarum , Anniverſariorum , Capellaniarum , aliorumque ſuffragtorum in caſu &c. ,* Sacra Congregatio reſpondit , *eſſe conſulendum Sanctiſſimo pro*

*gratia prerogationis ad aliud decennium ad formam
precedentis indulti .*

Quæritur itaque .

*An , & quomodo sit locus suppressioni oneris Missarium ,
seu potius suspensioni in casu &c.*

Negative ad primam partem , affirmative ad secundam ad decennium , prout in Cremonensi .

*Sess. 25. cap. 9.
de Reform.*

FIRMANA JURISPATRONATUS SUPER EXPENSIS LITIS . Actum fuit in Congregatione 19. Junii 1792. inter Comites de Giliuccis , & plerosque alios Parochianos Collegiatæ Ecclesiæ S. Michaelis Archangeli Firmi , de activo eorum patronatu , seu modo nominandi Canonicos , sub duplici Dubio ; I. *An sit servanda transactio ;* II. *An , & quomodo facienda sit presentatio ;* Et rescripserunt EE. Vestræ ad primum , *negative , & amplius ;* ad secundum , *faciendam esse collegialiter , & amplius : quoad Parochianos vero , qui intervenire debeant , iterum proponatur .* Tertio hinc proposito Dubio , *an , & qui Parochiani intervenire debeant in parochiali Aduvantia ,* prodiit die 21. Augusti ejusdem anni rescriptum , *intervenire debere Parochianos patresfamilias , & amplius .* Qui litem contra Giliuccios egerunt , Canonicos urgent pro integro ejus sumptu , aut pro eo saltem , quod nequeunt patroni pauperes contribuere ; vel modum distribuendi d. sumptum inter Parochianos omnes . Conversam ajunt litem in utilitatem Ecclesiæ ob veteres inter Giliuccios , & Parochianos diremptas quæstiones , quæ Canonicorum nominationes , & institutiones morabantur ; ideoque in eam refundi debere expensas , ad tradita per *Bellet. disquisit. Cleric. de Clericor. debit. §. 3. num. 40. & seq. , Antonell. de jur. & oner. Clericor. lib. 2. part. 6. cap. 11. num. 2.* Ponderandum tamen cum Canonicis , nullam ipsos in lite habuisse partem ; inter solos certatum compatronos de patronatu activo , nilque Capitulo additum per statutum nominandi modum : neque ob veteres illorum quæstiones , multum differri consuevisse institutiones , dum post quatrimes-

stre patronis laicis concessum, expletæ fuerunt ab Episcopo, vel S. Sede. Æquum hinc non censent Canonici, ut graventur sumptu, quem in proprium Parochiani commodum fecerunt, quemadmodum sentit *Lambertinus de jurepatr. artic. 14. quæst. 2. part. 3. lib. 2. pag. 253.*, per Parochianos ipsos citatus, ibi = *Non est æquum, si litigant patroni de eorum jurepatronatus, vel ejus quasi possessique, quis eorum sit patronus, vel quasi possidens, ut hujusmodi lites fiant sumptibus Ecclesiæ in aliorum utilitatem particularem.*

Petunt secundo Parochiani, ut fiat inter ipsos divisio sumptuum pro virili Patrum familias, & cogantur saltem Canonici ad contribuendas ratas, quas eorum plerique solvere nequeunt præ paupertate. Duplicem præmittunt regulam, quod plures nempe litis consortes tenentur ad expensas pro virili, *Text. in leg. 1. Cod. si plures unic. sentent.*, & in *Leg. Paulus ff. de rejudic.*, *Cost. de ratione ratæ quæst. 138. 203. & 216. Rot. coram Molin. decis. 890. num. 1.*, quodque si etiam, qui communi abstinerunt lite, post victoriam contribuere debent, ne ejus commodum sine impensa consequantur, *adden. ad decis. 319. num. 15. coram Pamphil.*, *Rot. cor. Seraphin. decis. 1012. num. 2.* Probant hinc [quod probatione non indigebat] plures inter ipsos esse pauperes, ideoque tanquam patronos actionem habere adversus Ecclesiam, ut ejus ære contribuunt litis sumptus, eodem ferme modo, quo jus habent ad alimenta ex *cap. nobis, de jurepatr.* Potissimum quia pingues Canonorum præbendæ hujusmodi subsidium patiuntur.

Deliberare tamen dignentur Eñi Patres, num extendi valeat canonica providentia a patronorum alimentis ad sumptus privatæ eorum litis. Ab his profecto ad magis privilegiata inferri posset alimenta, ut inquit *Surdus de aliment. lib. primo quæst. 120. num. 10.*, non item contra. Debentur simul pauperi sumptus litis, & alimenta, sed ab eo, cum quo justam agit causam, ut passim dixit *Rota*, ac præsertim in *decis. 140. num. 3.*, & *decis. 331. num. 1. cor. Laucett.* per Parochianos citatis. In nostro autem themate non egerunt Parochiani litem cum Canonicis, ad activum fortasse vindicandum juspatronatus, sed de modo inter se certarunt nominandi, nec interpellato Capitulo.

Dubia sunt,

I. *An expensæ litis sint reficiendæ a Canonicis, & Beneficiatis S. Michaelis Archangeli in casu &c.*

Et quatenus negative.

II. *An, & quomodo faciendâ sit distributio inter Parochianos in casu &c.*

Ad I. Negative, & amplius.

Ad II. Affirmativè pro virili, exceptis vere Pauperibus arbitrio Archiepiscopi, & amplius.

Sess. 22. cap. 6.
de reformat.

NULLIUS S. SALVATORIS MAJORIS CAPELLANIÆ. Præscripsit anno 1697. Carolus Carloni uxori suæ, & heredi usufructuariæ Angelæ Franchi, ut perpetuam moriens ex ejus hereditate institueret capellaniam a tante Messe la settimana, quanto sarà il fruttato di detto fondo, e questo in perpetuo, qual cappellania si farà dove, e come più piacerà a detta Angela mia moglie, ed erede. In donatione igitur inter vivos, quam eodem anno explevit Angela favore Vincentii Fabri, præscriptam instituit capellaniam ad Altare S. Antonii Patavini parochialis Ecclesiæ Collis Cervini adesso per allora, e quando sarà seguita la sua morte, eique in dotem assignavit tutto quello, che detratti li debiti, sua dote, quarto, e legati, resta nell'eredità di detto qu. Carlo; quale cappellania vuole e dichiara, che sia manuale, ed amovibile ad nutum, ed abbia il peso di tante Messe l'anno in suffragio di detto Testatore, ed altri, quante secondo la disposizione juris ne possono comportare le rendite di detta eredità. Tribuit autem Donatario ejusque primogenitis masculis, & in subsidium primogenitis foeminarum, il jus e facoltà di nominare, eleggere, e rimuovere rispettivamente il Cappellano.

Capellania post obitum Donatricis instituta, ad eam Gaspar Fabri ultimus familiæ suæ masculus nominavit anno 1742. Sacerdotem Carolum Antonium Fraschet-

schetti: sed utrum hic ad annum 1756., quo Fabrii decessit, Missas celebraverit, integrumque consequutus fuerit hereditatis Carlonæ redditum, non constat. Delato hinc jure nominandi ad Felicem Aluffi, per fœminam a Fabriis descendentem, nominavit is Canonicum Josephum ejus filium. Hoc ad balneoregiensem Episcopatum evecto, alterum Nicolaus Aluffi nominavit anno 1764. germanum fratrem Canonicum Franciscum, ementito nomine, & caractere Felicis communis patris.

Post obitum Canonici Francisci nominavit iterum Felix anno 1768. Præsulem Josephum. Num semper vero pro nominatis celebraverit Fraschettus, nec etiam constat. Compertum tamen est ex ejus syngraphis de recepta ab Aluffiis Missarum eleemosyna, re ipsa ab anno 1767. ad annum 1771. celebrasse; iterumque ex decretis abbatialium Visitationum de simili celebratione ab anno 1781. ad totum annum 1788. *cum excessu pro ANNO CURRENTI* 1789., ac verisimilis idcirco est reliqua celebratio, de qua testatur etiam Abbas S. Salvatoris Majoris. Anno tandem 1790. procuratorem constituit Nicolaus Aluffi Sacerdotem ipsum Fraschetti ad nominandum Aloysium ejus filium.

Simplicem Aluffii tradere consueverunt Fraschetto eleemosynam manualement pro annuis Missis 200., sibi que retinere excedentem hereditatis Carlonæ redditum, qui annua attingit scuta 40. Qua de re EE. Vestris supplicavit Fraschettus pro complemento eleemosynæ ad integrum redditum; eique cumulate favet Abbas. Ecclesiasticam desumit capellanæ qualitatem ex assignatis ei bonis, simplicique Fabris tributo jure nominandi Rectorem. Prosequitur hinc, quod *Aluffius capellanus vel nunquam nominavit, vel minus legitime nominavit; & quod magis est, nunquam Aloysius Aluffi illius filius, assertus nominatus, capellanæ possessionem adeptus est. E contra Sacerdos Fraschetti Sacrorum ex foundationis lege injunctorum celebrationem, ipso sciente, immo jubente Aluffio, religiose semper explevit; ideoque meliori jure fructus capellanæ suos facere potuisse videtur.* Confirmat præterea, quod capellanæ redditus summam non excedunt scutorum 40. annuorum, Sacra vero quotannis celebranda centenarium numerum bis adæquant, juxta synodalem taxam. Et ita concludit: *Omnia igitur in id collimare videntur,*

tur, ut Oratori, licet stricte, ac proprie Capellanus dici nequeat, cuncti capellanice fructus adscribantur; nullamque plausibilem reperio causam, cur ab illorum consequuntione sit arcendus ille, qui Capellani vices gessit, & onera illi injuncta punctim explevit, semel ac ab eisdem assequendis nullimode verus arcetur Capellanus a patrono legitime nominatus.

Retinere potuisse, & posse censet Aluffius, quod ex re-
ditu hereditatis Carloneæ manualementem excedit eleemosynam. Rem porro esse ait de capellanía laicali, tum ob defectum ecclesiasticæ erectionis, de *Mariu. var. resol. lib. 1. cap. 36. num. 4.*, Gonzal. ad regul. Cancell. gloss. 5. num. 20., Card. de Luc. de jurepatr. disc. 27. num. 7., Piton. de controv. patron. allegat. 49. num. 18., cum ob illius fundationem coram Judice laico, qui donationi interfuit Angelæ Franchi, & ob non demandatam, nec umquam expletam capellani institutionem, Piton. de controv. patron. allegat. 87. num. 4. Panimoll. decis. 21. num. 3. & 4., Rot. ad ornat. Card. de Luc. tom. 4. lib. 13. decis. 5. num. 6. & seqq. Adhibuit Angela verbum erectionis, erige, e stabilisce la cappella, quod convenire posset beneficio, Amost. de caus. piis lib. 3. cap. 2. num. 11., Piton. de controv. patron. allegat. 31. num. 9., sed illud adhibuisse censetur pro fundatione, dum formalem non requisivit Ordinarii erectionem, per quam bona dicantur Deo; nilque aliud propterea in mente habuisse, quam fundationem simplicis capellanice, quæ sine ecclesiastica consistit auctoritate, per *Text. in cap. ad hæc, ibiq. gloss. verb. auctoritate Pontificis, de relig. dom.* Nisi auctoritas hæc accessisse dicatur ob approbatam a reatino Episcopo ad instantiam Vincentii Fabrii donationem. Posita autem laicali capellanice qualitate, licita fortasse videri posset retentio summæ excedentis manualementem, dummodo tot celebrentur Missæ, quot *secondo la disposizione juris*, seu taxam synodalem, capiunt redditus hereditatis, ut celebratæ hactenus fuerunt, *Sacra Congregatio in Romana Legati 3. Augusti 1658. lib. Decret. 21. pag. 933.*

Convenit Frascettus de Laicali capellanice, simplicisque legati pii qualitate; sed ex hoc ipso desumit, integram sibi in integris hereditatis fructibus deberi eleemosynam, juxta Decreta generalia per *Urbanum VIII.*, & *Innocentium XII.* confirmata. Notandum vero, quod loquun-

loquuntur Decreta illa de Missis manualibus, ac trahi fortasse nequeunt ad eas celebrandas ex fundatione capellanice, juxta *Pitru. de controu. patron. alleg. 67. num. 8.*, ibi: *Neque ob stare puto Decretum Urbani VIII. super celebratione Missarum in ea parte, in qua disponit, Sacerdotem, cui commissa fuit celebratio Missæ cum certo stipendio, non posse committere Missã alteri celebrandam cum minori stipendio, quam acceperit, quia loquitur de Missis manualibus, neque applicatur ad Missas fundatas, seu capellanas, ubi capellanus dicitur dominus fructuum capellanice.* Et ratio est, quia assignata censetur eleemosyna in capellaniis ratione sustentationis Capellani, *Pasqualig. de Sacrific. nov. leg. quest. 970.*, *Amost. de caus. piis lib. 2. cap. 4. de Miss. earumque stipen. num. 31.*

Uerendum autem, quis a delato ad Aluffios patronatu fuerit capellanus, & fructuum dominus. Semel anno 1742. nominatus fuit a Gaspare Fabri in capellanum Sacerdos Fraschetti; ideoque ad pristinum referri posset capellani titulum subsequens Missarum celebratio. Anno contra 1757. in capellanum agnovit Fraschettus Iosephum Aluffi, balneoregiensem deinde Episcopum, seque merum declaravit celebrantem: manualement ab eo, aliisque de Aluffiis uti capellaniis solempnitatem; & hac tandem pendente lite solemnitatem fasus est, re ipsa capellanice titulum apud illos fuisse. Initio forsitan contendere potuisset, ne eodem ipse titulo absque legitima privaretur causa, juxta decretum Sacre Congregationis in *Nullius Farfen. Capellanice 6. Augusti elapsi anni 1791.* At ponderare dignentur Eminentissimi Patres, num iuvare amplius valeat nominatione anni 1742. post agnitos Aluffios in capellanos, vel ea potius facto suo ceciderit, & ob dimissum capellanice titulum jus amiserit ad integrum hereditatis reditum.

Reditum hunc sero postulat ab anno 1756., quo ad familiam Aluffi transiit patronatus. At præter celebrationem Missarum ab anno 1767. ad 1771., iterumque ab anno 1781. ad 1788., de qua in syngraphiis de recepto, & decretis Visitationum, certæ quoad reliquum tempus non sunt illius probationes. Quatenus vero debita videretur integre eleemosynæ præstatio, facile

facile coram Ordinario statui posset tempus, a quo præstari deberet; ut in contrario casu liquidari coram eo deberet summa eleemosynæ manualis.

Deliberare igitur dignentur E^mi Patres.

Au, a quo tempore, & in qua summa debeat Sacerdoti Fraschetti eleemosyna Missarum in casu &c.

Affirmative ad manualem pro summa liquidanda coram Ordinario.

*Sess. 21. cap.
11. de Reform.*

FAVENTINA ALIENATIONIS BONORUM. Tria in territorio Brixichellæ possidet prædia episcopalis mensa Faventis, nempe *il Palazzo* cum ampla ad voluptatem domo; *la Casa*, *il Rio* cum respectivis ædibus colonicis, Ea in permutationem quæsivit pretio scutorum 12127. 26. 9., sed ob conquassata terremotu ædificia, valent nunc scuta 10224., annuumque ex decenni calculo dant redditum scutorum 340. 33. 6., non deducto quarumdam collectarum onere in summa scutorum 34. 69. 8., de quo lis pendet in Sacra Congregatione Boni Regiminis cum brixichellensi Communitate. Quum ingenti igitur opus esset sumptu ad inutilem præsertim reparandam voluptatis domum, supplicavit hinc EE. Vestris Procurator mensæ pro facultate vendendi hujusmodi prædia ad effectum investendi pretium in tot censibus cum Locis piis, & Communitatibus, vel in aliis alterius territorii prædiis. Rem probavit Capitulum, ac de mandato Vestro affixa fuerunt edicta pro venditione, vel emphyteusi.

Obtulit igitur Paschalis Cattani emptionis titulo scuta 12003., pro rata scilicet scutorem 8000. in censibus Locorum piorum, & Communitatum, annui redditus scutorum 4. 50. in singula centum, ac pro reliqua summa scutorum 4003. in pecunia numerata, infra biennium tamen, & solutis interim fructibus scutorum quatuor; assumpto etiam onere solvendi collectas. Vel si magis arrideret, retinere promisit pretium per sexennium sub usura pariter scutorum 4. Ampliorem extra præfinitum terminum, vigesimæ etiam titulo, oblationem dedit scutorum 12601. Silvester Lega in privatis censibus, vel altero solutionis modo, quem Sa-
cra

era hæc præscriberet Congregatio, cum eadem collectarum obligatione. Tertia fuit oblatio Augustini Malpezzi pro emphyteusi ad tertiam generationem cum annuo canone scutorum 350., ac promissione reficiendi, & conservandi ædes.

Tenuem censuit Faventinus Episcopus oblationem hanc Malpezzi, animumque convertit ad venditionem. Hæc igitur retulit: *Nisi alia utilitas in hoc contractu adesset, non parvi lucri huic episcopali mensæ esset augmentum ejus capitalium in summa scutorum circiter 2000. Verum & multa alia sunt commoda. Ædes labentes non modo non restaurabuntur, verum & illarum pretium, quod nullum antea reddebat, in posterum fructum asferet. Nulli manutentioni domus colonicæ, & dominicalis, ac rivorum ripæ subjicientur. Nulla erit pro reparatione culturæ impensa; immo loco scutor. 340. 33. 6. annuorum fructuum, mensa episcopalis annua scuta percipiet ultra quingenta. Evidens huic apparet, nec exigua hujus mensæ episcopalis utilitas.* Testatus insuper fuit, quod quisque oblatores pro emptione, bonis fortunæ opibusque redundat; summæque votum in hæc aperuit verba: *quapropter non tantum gratiam, in precibus Procuratoris nec mensæ petitam, concedendam arbitror, verum etiam rogo, obtestorque.* De emptione primum contendere videbantur Cattani, & Lega; sed pœnitentia oblationum ducti, excesserunt post concordatum Dubium lite, ac urget modo Procurator mensæ episcopalis, ut alterutrum EE. Vestræ ad stipulationem cogant instrumenti.

Præ omnibus deliberandum, num ea in nostro themate ex emphyteusi, vel venditione prædiorum mensæ episcopalis Faventiæ concurrat utilitas, ob quam honorum Ecclesiæ alienatio permittitur *in cap. ad aures, de reb. Eccles. alien. vel non.* Oblatus canon scutorum 350., licet aliquantulum in specie præsentem excedat prædiorum redditum, re ipsa tamen minor est ob adjectam conditionem, *senza obbligo di pagamento veruno di pesi, e collette alla Comunità di Brisighella.* Pretium contra venditionis non parum auget capitale, & fructus, quæcumque eligeretur oblatio; plus tamen ex illa Lega. Ex hac namque augmentum haberetur capitalis scutor. 23 77., ex altera Cattani scutor. 1779., augmentum vero reddituum scuta respective attingeret cir-

citer 160. præter alia compendia, quæ in sua informatione memorat Episcopus. Qua de causa venditionem probat Capitulum, Antistes flagitat.

Si de venditione Eūm Patres convenient, seligenda erit oblatio, ac de cogendo decernendum oblatore ad stipulandum instrumentum. Æque idonei sunt Cattani, & Lega, & in hoc tantum ipsorum oblationes circa solutionem pretii differunt, quod alter pro rata scutorum 8000. pollicetur census Locorum piorum, & Comunitatum, alter pro rata similes census, & pro aliqua rata census Particularium cum onere evictionis. Sed majus hic offert pretium, seque ad Sacram hanc Congregationem circa solutionem remittit. Quo vero ad stipulationem, a Vestra pendet deliberatione, num datam oblatore servare teneantur fidem, & contractum alteruter perficere. Affirmativam sententiam favore præsertim Ecclesiæ tenent *Bart. in leg. licitatio num. 4. ff. de publican. & vectigal.*, *Pinnell. de rescinden. vedit. part. 2. cap. 2. leg. 2.*, *Pacion. de locat. cap. 14. §. 4. num. 28.*, *Rot. apud Post. de subhast. decis. 106. num. 10.*, & *in recent. decis. 113. num. 13. part. 7.* Duo quoad Lega quæri possent, num attendi debeat ejus oblatio, sive ut oblatio, sive ut vigesima. Attendi non debere videtur ut oblatio, quia data extra terminum edicti; neque ut vigesima, quia hæc non admittitur ante deliberationem favore primi oblatores, quæ in nostro expleta non fuit themate. De his vero decernendum esset, si judicio sisteret Cattaneus, cujus jura lædere videntur sera Legæ oblatio, ac præmatura vigesima: at respectu episcopalis mensæ deliberandum potius videretur, num uti valeat Lega exceptione, quam haberet mensa, ut ejus oblationem rejiceret.

Respondere igitur dignentur EE. Vestræ.

Au, & cujus favore sit stipulandum instrumentum in casu &c.

Affirmative favore Silvestri Lega ad formam ejus oblationis, & assignatis pro summa scutorum 8000. tot censibus cum Locis piis, seu Comunitatibus Status Ecclesiastici annui redditus scutorum 4. 50. pro quolibet centenario & anno, salvo jure vigesimæ, & sextæ

CALLIEN. PRÆEMINENTIÆ. Ad quintam callien-
 sis Cathedralis sedem vicennio ascenderat Cano-
 nicus Joseph Albertini, cum pinguioris redditus cano-
 nicatum in ea obtinuit. Ne fieret igitur in choro no-
 vissimus, gratiam ab EE. Vestris imploravit retinendi
 cum ejus prærogativis pristinum gradum, eique in sua
 informatione implicite favit calliensis Episcopus, dum
 unum & alterum memorans similis gratiæ exemplum,
 fidem fecit *diurni servitii, assidue & laudabiliter Ec-
 clesiae præstiti*. Dimidia etiam Capitularium pars per
 secreta faverat suffragia; altera adversabatur. Interim
 vero possessionem cepit Albertinus novi canonicatus,
 seditque in novissimo loco, servata tamen sibi per so-
 lemnem protestationem gratia, quam imploraverat.
 Quatuor nunc ex decem Canonicis, qui gradus nempe
 tenent inferiores illo, ad quem Albertinus redire con-
 tendit, gratiam impugnant.

Dubium non est, quin dimittens canonicatum, ut alium
 in eadem obtineat Ecclesia, priorem amittat præce-
 dentiam, ultimoque sedere debeat in loco, juxta
*cap. cum certum de majorit., & obedient., ibique Fa-
 gnan. num.8., Manual. Episcop. post Gavant. thesaur.
 sacr. rit. verb. præcedentia in addit. num.20., Ceccoper.
 lucubrat. canon. lib.2. tit.3. num.9., & seqq.* Obstat
 ergo Oratori dispositio juris; nec ei prosunt Constitu-
 tiones Capituli, quæ Episcopo teste, *nilhil hac de re lo-
 quuntur*. Vestram mereri possent indulgentiam con-
 sensus medietatis Capitularium, assiduum Albertini
 servitium, exempla. At notant Canonici dissentientes
 quoad primum, eos consensum præstitisse, qui prio-
 res occupant gradus, & præcederent adhuc Oratori;
 remque de cetero esse, quæ singulorum tangit inte-
 resse, & meliorem reddit conditionem prohibentium,
*gloss. in Cap. cum omnes, de constit., verbo consti-
 tutam, Text. in Leg.56. ff. de regul. jur., Felic. de
 societ. cap.28. num.7., Rot. in Senogallien. Contribu-
 tionis 18. Junii 1759. §.5. coram Cornelia*. Ac sub fide
 Præpositi, & Archidiaconi Capituli inficiantur exem-
 pla, de quibus testatur Episcopus. Reliquum itaque
 est meritum *diurni servitii, assidue, & laudabiliter Ec-
 clesiae præstiti*; & a Vestra pendet deliberatione, num
 tanti sit, ut interesse habentium dissensus, & præju-
 dicium negligatur.

Proponitur ergo Dubium .

An sit locus retentioni stalli , turri , & antiunitatis casu &c.

Negative , & amplius .

Sess. 22: cap. 6: & 8. de Rēform.

FAVENTINA COMMUTATIONIS VOLUNTATIS , ET APPLICATIONIS . Joannes Andreas Callegari brictinoriensis olim Episcopus donavit anno 1612. Capitulo collegiatæ Ecclesiæ Brixichellæ scuta mille juliorum octo , seu scuta 727. 27. 4. monetæ romanæ , in bonis stabilibus , vel censibus investienda , jussitque , ut ex annuis fructibus *si debba tenere perpetuamente un scolare di Brisighella , o Valle d' Amone nello studio pubblico di qualche faunosa Città , come Bologna , Padova , Perugia , Ferrara , Roma &c. per quattro anni solamente per cadauno scolare , il quale faccia professione di vita ecclesiastica , e vada effettivamente in abito clericale , e sia almeno ordinato al sagro ordine del Suddiaconato , accioche non possa ritornare indietro , e voglia essere Sacerdote , e servire a Dio .* Progressu temporis commixtum fuit capitale donatum cum bonis Sacrarij Ecclesiæ , integreque adimpleverunt Canonici ad annum 1732. Donatoris legem . Tunc vero per decretum Episcopi obtinuerunt , ut suspensa quinto quoque anno Studentis electione , erogarentur reditus in subsidium Sacrarij ; & ita , quantum ex silentio Episcopi & Capituli argui licet , ad hæc tempora servatum est .

Habita capitalis proportione , annua modo sunt scuta 36. pro manutentione Studentis . Quum hanc igitur summam imparem nostris temporibus novissent Canonici præscriptæ manutentioni in celebri aliqua Academia , Sacræ huic idcirco Congregationi supplicarunt , ut pio altero oppidi Loco ad societatem admissio , unam acquirere valeant stationem inter Alumnos , quos providissimus noster Princeps PIUS VI. in faventino instituit Seminario , non per solutionem pretii , quod scutorum esset 1500. , sed per annuam præstationem scutor. 28. 88. pro ipsorum rata ; & pro applicatione favore Sacrarij

scutorum 7. 20., quæ ex scutis superessent 36. Affixis per faventinum Episcopum edictis, nullus omnino Oratorum instantiæ contradixit. Valde Antistes ipse in prima informatione Præceptores commendavit Seminarii, quorum fama etiã a remotis regionibus Convictores advocat. Consilium propterea probavit Capituli acquirendi locum inter ejus Alumnos cum alterius Loci pii adjumento; addiditque, quod Donantis menti satis erit factum, cum educationi adolescentis consultum fuerit; nisi in Civitate a Donante præscripta, in Seminario tamen in quo & mores, & scientiæ vigent. Immo verius Donantis mens executioni demandabitur. Namque exiguitas proventuum, quæ nunc impedit, quin juvenes studiis in Universitatibus præscriptis vacare possint, alterius Loci pii subsidio fulcita, satis erit, ut semper Alumnus in hoc Seminario retineant.

Annua sodales suffragii Brixichellæ ex superantibus Sodalitii scutis 68. 55. decreverunt scuta triginta pro altera præstationis rata; & juxta secundam Episcopi informationem, conveniunt cum Canonicis circa alternam nominationem Alumni, qui minor non sit annorum sexdecim, ac in Seminario permaneat usque ad Sacerdotium, nisi prius aliqua convenienti provisione donetur. Discrepant vero quoad patriam juvenis nominandi, primamque nominationem. Se juvenes Canonici electuros profitentur ad formam donationis, brixichellenses scilicet alternatim, & de Valle Amonia. Sodales contra Alumnos, qui patriam, & patrem habeat brixichellensem, ac in schola nuncupata del Gesso Baptismum suscepit, neque in hac parte conditioni legati pii Callegari, qua vicissim brixichellensi, & in Valle Amonia orto nominatio conceditur, se subicere patiuntur. Sibi rursus Canonici uti dignioribus primam competere contendunt nominationem. E contra annuere recusant Confratres contendentes, sorti rem esse committendum. At hac in re Canonici se omnimode submissuros istius Sacri Senatus sententiæ promittunt, uti ex Congregationibus, quas adnecto.

Ad componendam dissensionem de patria Alumni, hunc Episcopus proponit modum. Qua enim vice, inquit, electio ad Confratres spectaret, & ceteris servatis conditionibus, eum eligerent, qui, & patrem, & patriam brixichellensem haberet. Canonici vero vicissim suis respective electionibus, & brixichellensem, & de Valle Amonia ortum nominarent. Remque postremo in hæc commendat verba: Seminarii mei, ceteroquin

ignoribus, ac studiis satis abunde florentis, ea sunt antiquissima, ut anxius sum quotidie de illius redditibus augendis, & idcirco negotium hoc ecclesiastico meo Seminario utile, ac proficuum, quod favorem E.E. Vestrarum obtineat, non solum dignum arbitror, verum etiam atque etiam huic Sacro Purpuratorum Coetui commendando.

Primævis Gimnasijs, quæ in Cathedralibus olim, & Collegiatis vigeant, ac florentissima erant Clericorum, vitæque communis Collegia, publicæ successerunt Academiæ, quas sæculo VIII. colere ceperunt Clerici, amplissimis impetratis privilegijs ab Honorio III. in cap. super specula 5. de Magistr. & Innocentio IV. in cap. cum de diversis, de privileg. in sexto. Quæ quidem privilegia a Sacro Concilio Tridentino in cap. 1. sess. 5. de reform. servata ait Thomasin. de vet. & nov. Eccles. disciplin. tom. 2. part. 2. lib. 1. cap. 101. num. 1. & seqq., & lib. 3. cap. 71. num. 3. & seqq. Consulto igitur præscripsit Callegarius mantentionem Subdiaconi in altera ex celebrioribus Academijs, nec commutanda idcirco videretur. ejus voluntas; nam quæ ad certum usum largitione sunt destinata Fidelium, ad illum debent, non ad alium, salva quidem Sedis Apostolicæ auctoritate converti, ut statuit Clemens V. in clement. quia contingit, de religio. domib.

Facile contra adimpleri nequit Donatoris voluntas; quum satis nostra ætate non sint annua scuta 36. ad mantentionem Studentis in frequentiori Civitate. Meliori igitur, quo posset, exequeretur modo, si in locum insignis Academiæ faventinum subrogaretur Seminarium, in quo & mores, & scientiæ vigent, ac vera propterea non esset illius commutatio, sed æquiva potius, & rationalis declaratio, ut in proximis terminis censuit Sacra Congregatio in Romana Commutationis Voluntatis 27. Februarii 1734., in Nullius Terre Pontiani 30. Januarii 1745., in Prenestina 13. Martii 1777., & in Eugubina Commutationis Voluntatis 1. Aprilis 1786. Maxime quia aptiora sunt Seminaria institutioni Clericorum, eaque Sac. Concil. Tridentinum Academijs suffecit, ut notat Faquan. in cit. cap. super specula num. 1. de Magistr. Obstat posset ætas annorum sexdecim, per Canonicos, & Sodales in Studenti designata. Voluit enim donator, quod sia almeno ordinato al sagro ordine del Suddiaconato. At ex Concilio Lateranensi V. sub Leone X. sess. 9. de reform. cur. recipiendi a pueris sunt

Clerici in Seminario, seu in ætate annorum 12., ut declaravit *Sac. Concil. Tridentinum in sess. 23. cap. 18. de reform., cum adolescentium ætas, nisi recte instituantur, prona sit ad Mundi voluptates sequendas.*

Laedi etiam videretur donatoris voluntas per restrictionem nominationis ad brixichellenses, secundum vota Sodalium. Notandum vero, quod nominatio juvenis de Valle Amonia pendet ab *alternativa illa, un scolare di Brisghella, o Valle d' Amone*, ita ut in arbitrio nominantis sit electio, Servaretur de cetero donationis lex per Canonicos, si approbaretur in id votum Episcopi. Contentio autem de prima nominatione substantiam non tangit pii relictæ, sed privatam nominantium præcedentiam, quæ æqualitatem ex lege turni requisitam, inter eos per sortem servaret, *Piton. de controv. patron. allegat. 71, num. 14.*

Deliberandum insuper de applicatione scutorum 7. 20., quæ ex scutis 36. superessent. In iis profecto Sacrarium Ecclesiæ non demonstratur circumstantiis, quæ hujusmodi applicationem contra voluntatem Donantis mereantur, juxta recentia exempla in *Romanâ Unionis Redituum 25. Junii, & in Pharaonen. 16. Julii elapsi anni 1791.* Altera ex parte de tenui agitur summa, quam pius amplius institutum non indigeret; & per annuam præstationem scutorum 28. 50. privaretur Sacrarium perceptione omnium redituum quinto quoque anno juxta decretum anni 1732. Nisi aliud per multiplicem ex superextantibus scutis 7. 20. constitui vellet capitale ad alteram acquirendam in Seminario medietatem loci; quod licet in remotissimum tempus, aliquando tamen eveniret,

Dubium est.

An, & quomodo sit consulendum SSmo pro commutatione voluntatis, & applicatione in casu &c.

Non proposita cum sequenti.

BRICTINORIEN. IRREGULARITATIS. Dum ad facinorosos arcendos exules excubabat anno 1788. urbanus miles & clericus Lazarus Gori in Villa S. Joannis in Galilea, jubente Duce ejus patrio, igneam illi nocturno tempore in eum sine effectu exploserunt ballistam. Idem ipse cum effectu non malo animo, nec ab iracundia ductus, ut inquit Episcopus, sed trepidans fecit, ac lethale inter tres aggressores intulit vulnus

Sess. 14. cap. 7. de Reform.

famoso Sancti Garelli, inter malos pessimo; in quem præmium erat talionis; eoque paullo post defuncto, nedum damnatus non fuit, sed oblationem etiam accepit præmii, quod constanti animo recusavit. In ætate nunc annorum 24. dispensationem postulat ab irregularitate, ut ad Sacerdotium ascendat; eique brittinnoriensis favet Antistes. Plures namque exhibet Parochorum, Prætorum, aliorumque attestations de nulla alia in Oratorem inquisitione, bonis ejus moribus, diligentique Theologiæ moralis studio; atque hæc habet: *In hac mea Diœcesi, non exclusa Civitate, messis est quidem multa, operarii autem pauci, ac proinde alios Ministros Evangelicos idoneos optarem: & ipse Gori de bona indole provisus, de sufficienti capacitate præditus, non indubiã spem promittit, bonũ operariũ posse esse in Domini vinea. Dummodo igitur EE. Vestris placeat gratiam petitam benignè concedere, ipsum dignum esse, & reputo, & arbitror. Et quod speciatim animum meum disponit, est quod oblatum ei præmium talionis constanter recusavit dicendo, non patrasse homicidium malo animo, sive pro desiderio pecuniæ, sed quia circumstantiæ, in quibus ipse reperiebatur, ita requirebant.*

Homicidium profecto, de quo agitur, licet deliberato non commissum animo, irregularitatem inducit, militantium instar in justo bello, ut Sacra hæc declaravit Congregatio in *Iren. 13. Januarii 1703., apud Monacell. tom. 2. tit. 13. form. 3. num. 37.*, ideoque quum res sit de simplici Clerico ad majores ordines promovendo, locum habere videtur Tridentina Sanctio *in sess. 14. cap. 7. de reform.*, quod scilicet *nullo tempore ad sacros ordines promoveri possit.* In eodem tamen capite homicidium excipitur *vim vi repellendo* commissum, ac tale videri potest illud Oratoris, dum passus fuit primus ballistæ igneæ ictum, aliosque a tribus aggressoribus timere debebat. Sc insuper periculo exposuit jubente Superiore: lapsus est à patrato homicidio quinquennium: bonique urgent Oratoris mores; exiguus operariorum Domini numerus in brittinnoriensi Diœcesi; Episcopi commendatio. In similibus porro terminis irregularitatem Clericis EE. Vestræ remittendam censuerunt in *Cadurcen. Dispensationis ab Irregularitate 16. Maii 1789., & in Urbev. Irregularitatis 20. Martii 1790.*

Quæritur ergo.

An sit consulendum Sanctissimo pro dispensatione ab irregularitate in casu &c. Die

*Die Sabbathi 15. Septembris 1792. in Pa-
latio Apostolico Quirinali erit Sacra
Congregatio Concilij, in qua, præter
alia, proponentur infrascripta Dubia,
juxta morem ejusdem Sacræ Congre-
gationis de jure resolvenda.*

Prima, & ultima ex Causis relatis in præsentì Folio,
sub iudice remanserunt in Congregatione diei 18.
elapsi Augusti,

FAVENTINA COMMUTATIONIS VOLUNTATIS. *Sess. 22. cap. 6.*
& APPLICATIONIS. *§ 8. de Ref.*

*An, & quomodo sit consulendum SSmo pro commutatio-
ne voluntatis, & applicatione in casu &c.*

Affirmative in omnibus juxta votum Episcopi,
& pro prima vice rem esse committendam
sorti.

SENOGALLIEN. EMPHYTEUSIS. Facultatem tribuit *Sess. 25. cap. 11.*
anno 1789. Sacra hæc Congregatio concedendi March. *de Reform.*

Aloysio Herculano in emphyteusim ad tertiam genera-
tionem masculinam abbatialia bona S. Mariæ in Sitria
seù della Barbara pro annuo canone scutorum 3735.,
arbitrio Eminentissimi Albani, Sacri Collegii Decani,
& Abbatis Commendatarii. Orta hinc inter Hercula-
num, & Iosephum de Grandis prælationis quæstione,
sub iudice primum in Congregatione diei 18. Septem-
bris 1790. remansit Dubium, *an, & cujus favore sit
locus stipulationi instrumenti; de quo agitur*, deinde-
que resolutum fuit die 29. Ianuarii sequentis anni
per rescriptum = *Affirmative favore Herculani, sal-
vo jure vigesimæ, & sextæ.* Hac igitur die 16.
Aprilis ejusdem anni confirmata resolutione, pro-
peravit Herculanus Literarum Apostolicarum expati-
tionem: per aliquot menses a stipulando instrumento

abstinnit. Plures interim cum Eminentissimo Abbate ortæ fuerunt controversiæ; de sumptibus scilicet Literarum, instrumenti, & ichnographiæ bonorum; de tribus reædificandis colonicis ædibus, quas Herculanus assererat rinosas; & de initio solutionis canonis. Eas tamen suo Laudo composuit R. P. D. Crisolynus. Æque siquidem inter contrahentes partiendos censuit sumptus: in Eminentissimum Abbatem reiiciendū reædificationis onus, quatenus re ipsa ædes probarentur rinosæ: & incipere debere canonem post tertium mensem ab edito Sacræ Congregationis rescripto.

His compositis, confecta tandem per Herculanum fuit prima instrumenti perscriptio: sed plura in eo Procurator Fiscalis abbatialis Mensæ notavit pacta oblationi contraria. Dum rem vero agebat amice, obtulit Commendatarius Antonius Camerata de Mazzolenis sent. 15. supra canonem Herculani, ac æquiora proposuit pacta. Sanctissimo igitur Procurator Fiscalis supplicavit, ut facultatem Sac. Congregationi tribueret decernendi stipulationem instrumenti favore novi oblatores, non obstantibus Apostolicis Literis; vel præfigendi terminum Herculano ad illud stipulandum ad formam oblationis, moderatis controversis capitulis, de quibus infra; precibusque ad Sacram Congregationem remissis per rescriptum *Sanctissimus remisit preces ad Sacram Congregationem Concilii cum facultate præfigendi terminum Aloysio Herculano prout de jure, contrariis quibuscunque non obstantibus, acriter Herculanus oblationem impugnavit Cameratae, veluti datam extra terminum Edictorum, nec aliter jus sibus quæsitum auferri posse declaravit, quam coll' offerire la stessa, ita ut per quanto buone condizioni possa fare il Camerata, non potrà mai giungere all' intento, se non si sottomette a questo sacrificio*.

Hujuscæ igitur declarationis impulsu sextam obtulit Camerata, suoque Herculanus juri per epistolium datam ad R. P. D. Crisolynum renunciavit; licet deinde in altero epistolio conditionem adiecerit refectionis expensarum, meliorationum, & similium, sextamque tandem impugnata cepit. In hoc rerum stato ad E. Vestras retulit Eius Abbas, *ex iis, quæ utriusque afferuntur, unice perit. March. Ercolani stetit, ne maturius ad stipulationem instrumenti procederetur.* Opportune idcirco ad tollendas controversias supervenisse sextam Cameratae, in rescripto 29. Januarii 1791. reservatam; illud.

Indique tantum expectandum, an scilicet dictus Marchio Ercolani, oblata iidem sexta præferri velit. Neque ambigi posse, an lex a Sacra Congregatione imposita reportandi consensum conductoris, obstare possit, quominus alius a conductore ad emphyteusis contractum admitti debeat. Iam enim extra dubium est, verum conductorem ipsum esse Marchionem Ercolani, [per alium enim abbatialia conduxit bona] & ab eodem præstitum fuisse factis consensum, ut qui melior oblatores extitisset, juxta edictorum legem præferretur. At dictus Marchio Ercolani, qui verus erat conductor, tantum absuit, ut contractum impedire voluerit, ut potius ipse quoque aleam experiendam sibi duxerit, & in alterius favorem eam melioris oblatores prælationem admiserit, quam ipse quærere voluit, & quam nisi admissa libertate aliorum oblatores, quærere nequibat. Quod autem dictus Marchio Ercolani verus sit conductor; quod per oblatores ab eo datam, affectus rescissioni implicite consenserit, atque ita consenserit, ut qui melior oblatores evaderet, ipsi præferendus esset, hæc omnia ipse Marchio ingenue futetur in his iisdem Foliis, quæ Sacre Congregationi exhiberi per me voluit; in quibus admittit etiam, utiliter per Cameratam dari posse sextam.

Hæc autem animadvertit, cur retractare amplius nequeat Herculanus consensum præstitum rescissioni conditionis. *PRIMO* enim quod placuit, non est improbatum a jure. Dicto siquidem Marchioni non obstante affectu, quem ipse obtinebat, placuit tractatum emphyteusis aggredi vel cum periculo rei suæ. In ejusmodi autem negotio periculum dimittendi affectus abesse non poterat; nam nec poterat tractatus emphyteusis locum habere, quin data cuilibet libertate offerendi, daretur cuilibet, qui plus offerret, jus prælationis. *SECUNDO*, si placuit dicto Marchioni negotium emphyteusis aggredi, id non fuit ex errore, seu ex ulla probabili ignorantia facti: nihil enim ab ipsa edictorum affixione in tota serie facti fuit, quod Marchio ignoravit. Tectum se quidem putavit conditione, qua Sacra Congregatio voluit, ut conductoris consensus reportaretur: in quo ideo falsus est, quod se verum conductorem cum ficto conductore confuderit, atque hac æquivocatione non modo sibi ipse, verum etiam aliis aliquandiu fucum

fecerit. Verum si quid in hoc Marchionem ignorasse suspicandum est, ignoravit videlicet, quod admissa libertate oblationum, admittebatur necessario jus prælationis favore cujuslibet melioris oblatoris. Hæc non ignorantia facti, sed ignorantia juris dicenda. In his autem, quæ ex rerum natura necessario fluunt, minime prodest juris ignorantia.

TERTIO, quod dicto Marchioni placuerit, ut tractatus de ineunda emphyteusi admitteretur juxta leges, quas in ejusmodi negotiis Sacra Congregatio servandas edicit, actu externo manifestatum est: nam quærendis oblationibus ad contractum emphyteuticum, qui ex sui natura plurium oblatorum libertatem exigit, & melioris oblatoris liberam prælationem, dictus Marchio ita consensus, ut ipse etiam suam oblationem attulerit, & se cum aliis oblatoribus comparandum dederit. Accedit præterea, quod quum Sacra Congregatio eodem rescripto vigesimæ & sextæ jus præservavit, & Bullarum expeditionem demandavit, eidem rescripto dictus Marchio ita acquievit, ut & per Bullarium expeditionem facto obtemperaverit, & in suis Foliis non dissimulanter, immo apertissime factus fuerit, sextæ oblatorem ipsi jure præferri debere. **QUARTO** denique alterius interest, ut placitum observetur; interest enim Ven. Abbatæ S. Mariæ de Sitrio, quæ mihi commendata est. Atque interest etiam melioris oblatoris, qui aucto sextæ emolumento, jus ad emphyteusim adeptus est. In hypothesis vero, quod præferri velit Herculanus super sexta, Vobis Eius Abbas moderanda relinquit pacta instrumenti. Quod fieri etiam deberet cum Camerata.

De oblata igitur agunt sexta Herculanus, & Camerata; de pactis instrumenti, & damnis Herculanus, & Prorator Fiscalis Mensæ abbatialis. Ex triplici siquidem ratione reiiciendam contendit Herculanus sextam; veluti datam scilicet extra terminum trium mensium a die deliberationis, præfinitum a Benedicto XIV. pro bonis cameralibus, ut ex *Constitutione* 65. in ejus *Bullario tom. 1.*, uti conditionalem, quatenus statim nempe tradantur bona, quæ ad plures tamen annos locata sunt; ac uti damnosam sibi, qui spoliaretur condictione. Quod nulla post legitimum terminum admitenda sit major oblatio, nec favore etiam Ecclesiæ, tradunt *Post. de subhast. inspect.* 36. num. 78., *Ursin.*
ad

ad Mariu. lib. 1. cap. 147. num. 26., Arias de Mesa lib. 7. var. resolul. cap. 20. num. 11. Conditionales oblationes negligunt Gratian. discept. 7. num. 4., Mangil. de subhast. quæst. 78. num. 2., Card. de Luc. de judic. disc. 42. num. 69. Et quod lædi non debeat jus alteri quæsitum, vulgatum est theorema.

Facile sibi altera ex parte auferendum non esse ait Camera-
rata beneficium sextæ, quod a notissima desumitur *Auth. hoc jus porrectum Cod. de Sacros. Eccles.*, ac reservatum expresse fuit tum in rescripto anni 1789.; cum in resolutione 29. Januarii 1791. Ex pluribus vero officere non posse censet dispositionem *Benedictiue*. Hæc siquidem de bonis loquitur camerilibus, pro quibus certa constituta sunt pacta; ac satis propterea est, ut per simplicem deliberationem perfectus censeatur contractus, a quo incipiat terminus sextæ. In nostro autem themate pendebat emphyteusis perfectio ab *arbitrio Eñi Abbatis* juxta rescriptum anni 1789., & a pactis per stipulationem conveniendis, pro quibus edixit Sacra Congregatio anno 1791., esse locum stipulationi instrumenti. In his porro terminis rem fuisse affirmat Camerata de simplici potius tractatu per stipulationem perficiendo, quam de vera deliberatione; ac potiori idcirco jure attendendum esse edictum Sacræ Congregationis Boni Regiminis 6. Augusti 1729., in cujus declarationem præscripsit die 1. Decembris 1788. Eñus Carandini ejusdem Congregationis Præfectus, recipi sextas debere, *quando si facciano dentro il termine di due mesi dalla stipolazione dell' istromento*,

Accedit ipsius Herculani declaratio. In Follis enim, quæ nuper Sacræ Congregationi per Eñum Abbatem exhibuit, ultro admisit, non aliter sibi jus ad emphyteusim quæsitum auferri posse, *che coll'offerire la sesta*, ita ut per quanto buone condizioni possa fare il Camerata, non potrà mai giungere all'intento, se non si sottopette a questo sacrificio. Ita profecto loquutus fuit longe post lapsum trimestre a novissimo Sacræ Congregationis rescripto, paulloque ante datam sextam; ideoque fassus fuisse videtur, recipi eam posse ob non stipulatum adhuc instrumentum, libereque Camerata, qui illam reipsa obtulit, *jure prelationis potiri debere*, ut in hæc verba concludit Eñus Abbas. Morari posset Eños Patres Literarum Apostolicarum expeditio: sed res fortasse non desit esse integra, ob non sequutam illarum

executionem, *Petr. ad consil. 1. Sancti Leonis Magni num. 41. tom. 1. pag. 51.*, ibi = *Circa actus perfectionem certum est, post perfectum actum non esse locum penitentiae, nec novae oblationi; sed ista perfectio nunquam datur in hoc casu, nisi sit factum alienationis instrumentum cum Beneplacito jam obtento &c. Si autem Beneplacitum fuerit concessum, & non executum, erit etiam locus novae oblationi.*

Agitur secundo de pactis, quæ impedimento fuerunt, ne stipularetur contractus cum Herculano. Præ omnibus in narrativa præparati instrumenti reservatur Eñno Abbati piscatio pro ejus tantum usu; idque fecisse ait Herculanus juxta adnotationem ipsius Eñni nomine adjectam in illius margine. At notandum rogat Procurator Fiscalis, desponsa in edictis fuisse abbatialia bona in emphyteusim *a quella maniera, che ora sono in affitto*, eaque locari consuevisse cum absoluta integræ piscationis reservatione,

Suo ære promisit Herculanus in oblatione colonicas extruere ædes quatuor cum facultate utendi lignis bonorum abbatialium. Sibi contra *in cap. 5.* ejusdem instrumenti facultatem servat incidendi arbores *di ogni qualità e specie, tanto per servirsi della medesima specie, che per erogare il di loro valore, e ritratto nella costruzione delle quattro case coloniche*; ita ut perficere poterit ædificia sumptibus Abbatiae. Facultatem tamen illam interpretandam inquit de vendendis lignis Abbatiae ad constructionem ineptis pro idoneis comparandis. Cavendum veromonet Procurator Fiscalis ab hujusmodi reservatione, quæ duplicem habere potest sensum, alterum nempe ex indefinita ejus litera, alterum ex intelligentia Herculani.

In Eñnum Abbatem relicto Herculanus *sub cap. 7.* reedificationem trium colonicarum ædium, eo quod juxta peritos per ipsum productos, proximam minantur ruinam. Quod in suo Laudo admisit R. P. D. Crisolynus, quatenus concludentius ille assumptum probaret. Aliter vero ostendit Procurator Fiscalis ex descriptione ædium Abbatiae facta de anno 1780., in qua tres illæ domus absque ullo notata fuerunt vitio in muris, contignationibus, tectis. Si quid vero passæ sunt sequentibus annis, evenire potuisse affirmat culpa ipsius Herculani conductoris, qui reficere teneretur damnus,

Libertatem vult Herculanus sub *cap.* 20. adeundi Sacram hanc Congregationem pro facultate concedendi bona in subemphyteusim, quin contradicere valeat Eminentissimus Abbas. Id vero maximi præjudicii censet Procurator Fiscalis, quum justæ esse poterint contradicendi causæ. Ceterisque missis controversis pactis, quæ accuratius coram Delegato Sacræ Congregationis discuti, & statui possent, animadversionem tandem meretur *vigesimum quintum* de comburendis Montis Sitriæ sylvis, veluti præ loci distantia inutilibus. Ex tali siquidem combustione non immerito timet Procurator Fiscalis, quin arborum fulcimine destituta, in fertiles prolabantur valles immania Montis saxa.

Postulat tertio Procurator Fiscalis refectionem damni, quod ob contradictionem Herculani patitur Eminentissimus Abbas ab oblata sexta; ac judicialium, & extrajudicialium expensarum litis, juxta emissam protestationem. Nil Herculanus adversus hujusmodi petitionem excipit: quamquam allegare potnisset dubium admissionis sextæ articulum, ne ad odiosam damnorum, & expensarum refectionem damnetur. At si ex præmissis irrationabilem censeant EE. Vestræ illius contradictionem, locum fortasse obtinet favore Em̃i Abbatis dogma illud juris, per eum scilicet reficienda esse damna, cujus mora obvenerunt; ad *Text.* expressum in *Leg. si fundus ff. locat.*

Vestræ igitur proponitur deliberationi.

I. *An sit admittenda sexta in casu &c.*

II. *An, & quomodo sit stipulandum instrumentum in casu &c.*

III. *An, & quæ damna sint reficienda in casu &c.*

Ad I. Affirmative, & attentata resolutione affectus, esse præfigendum terminum unius mensis Herculano ad deliberandum super prælatione in sexta, & amplius.

Ad II, Dilata, & elapso termino unius mensis assignato pro prælatione, reproponatur.

Ad III. Negative in omnibus, & amplius.

TUDERTINA . Viva voce tudertinus Clerus elegit anno 1788. coram Vicario Generali Innocentium Mariaui Parochum Cathedralis in Deputatum episcopalis Seminarii ; eumque sequenti anno per secreta suffragia in Lectorem destinavit Theologiæ moralis cum anno stipendio scutorum 13. 50. ad nominationem Episcopi . At mutata voluntate, utroque ipsum privavit munere in comitiis 17. Februarii elapsi anni 1791. , elegitque in Deputatum Seminarii Parochum Ciprianum Petrucci ; Lectoris vero officium suppressit , ut in solutionem collectarum stipendium erogaret . Ad suum igitur tuendum honorem , Sacram hanc Marianus adiit Congregationem pro redintegratione ad officia , & stipendium ; suoque tudertinus Episcopus abstinens voto , retulit potissimum , quod Congregatio anni 1788. , in qua electus est Mariannus in Deputatum , celebrata fuit cum interventu *viginti septem ex tercentis viris , ex quibus componitur Clerus urbanus , & forensis* , ob seram ejus significationem forensibus Parochis ; quodque in altera Congregatione anni 1791. , in qua de confirmanda actum verbali electione per secreta suffragia , *præsens Orator adhærere hujusmodi petitioni primus se alienum demonstravit ; postmodum vero animum renunciandi patefecit ; denique omnem suum præbuit assensum , ut ad tramites petitionis electio fieret ; & recollectis suffragiis , a munere fuit exclusus .* Ex duplici vero causa suppressum dixit officium Lectoris , ob superventum scilicet collectarum onus , & sufficientem similium Lectorum operam .

Prima igitur disputatio est de remotione Mariani a munere Deputati ; eamque validam tuetur Clerus ob illegitimitatem illius electionem . Irrita quidem fit electio , ad quam omnes vocati non sint Electores ; per *Text. in cap. quod sicut. 28. , & cap. bonæ 36. de elect. ,* idque evenisse ait Clerus in electione Mariani , dum Episcopo teste , ac forensibus deponentibus Parochis , tardius denuntiantes epistolæ ad Vicarios foraneos pervenerunt . Nec dubitandum censeo , quin omnes in tempore vocari debuissent diæcesani Parochi ; nam regulariter Deputati Seminarii in diæcesana eliguntur synodo , in qua totus congregatur Clerus , secundum *Vau-Espen. part. 2. tit. 11. cap. 3. §. 12. , Corrad. in prax. Pnesic. lib. 4. cap 8. num. 28. , Monacell. part. 1. tit. 12. sc. Jul. 2.*

num. 2. , vel eo legitime vocato , si mos sit eligendi extra synodum , ut plurimum testimonio est Tuderti . Ratio accedit congruentiæ ; nam universus tudertinæ diæcesis Clerus , tum sæcularis , cum regularis , taxam solvit Seminarii , ideoque habere videtur jus ad correspectivum honorem eligendi ejus Deputatos , ex *leg. secundum naturam ff. de regul. jur.* , quam exornat *Barbos. axiom. 44. , & 169.*

Altero etiam ex capite nullam dicit Clerus electionem Mariani , ex eo nempe , quod expleta fuit viva voce , seu potius , ut ipse asserit , *con una stretta di spalle* . Licet namque fieri quæat hujusmodi electio , tunc tamen valet , cum electores viva voce , quasi per inspirationem , coram Scrutatoribus eligunt , *Gonzal. in Decretal. lib. 1. tit. 5. de elect. cap. 42. in not. verb. secreta* ; quod in comitiis anni 1788. servatum non apparet , dum nulla in eis fit Scrutatorum mentio . Justa ceterum de causa remotum affirmat Clerus Marianum ab officio Deputati , ob imprudentem præsertim ejus naturam , de qua nonnullæ sunt singulares depositiones ; ac similis remotionis exemplum esse in *Tricarien. Administrationis Seminarii 24. Martii 1736.*

Regulam contra urget Marianus , per Clerum admissam , de perpetuo eorum munere , quibus semel commissa est Seminarii administratio , *Nicol. flosc. verb. Seminarium sub num. 12. , Barbos. ad Concil. Trident. sess. 23. cap. 18. de reform. num. 9. ;* ejusque limitationem de legitima remotionis causa , ad *Text. in cap. ex ore in. fin. de his quæ fiunt a major. part. Capitul. , & clement. 2. verb. suspensus de vit. , & honest. Clericor. , Pignatell. consult. 18. num. 4. tom. 10. , & Rot. in Colonien. , seu Leodien. Jurisdictionis 6. Martii 1761. §. 6. , & 7. cor. Eño de Zelada* . Commentitias vero , penitusque insubsistentes appellat causas , ex quibus ipsum Clerus de collata Deputati munere cum ignominia dejecit ; prætensam nempe electionis nullitatem , & personales exceptiones .

Ad primam excludendam nullitatem ex defectu interpellationis Cleri forensis , acta ipsa appellat comitiorum anni 1788. , in quibus contrarium legitur in hæc verba : *Li Signori Congregati del Clero urbano a viva voce elessero per Deputato di questo Ven. Seminario il Signor Don Innocenzo Mariani Parroco della Cattedrale* ,

ed a questa elezione concorsero li Signori Congregati del Clero forense . Ex hoc sane quorundam saltem forensium interventu , eorumque concursu in electionem Mariari , præcedentem desunit ipsorum interpellationem . Quod si non omnes intervenerunt , atque exiguus ex urbano etiam Clero fuit Electorum numerus , id utique electionis nullitatem inducere non potuisse contendit ; quum post legitimam omnium interpellationem consolidetur jus eligendi in Congregatis , *Panormitan. in cap. cum omnes de constit. , Pignatell. consult.23. num.2. tom.10. , Card. de Luc. de Regular. disc. 53. num.8. , & seq.* Valdeque postremo æstimandum censet trienne forensis Cleri silentium ab expleta electione (licet aliter forenses ipsi absque probatione asserant) Eatenus namque aliquorum Electorum contemptus electionem vitiat , quatenus de ea excipiant , *per Text. in cap. quod sicut 28. de elect. , ibique gloss. verb. consentire , Fagnan. in cap. quia propter de elect. num.38. & seq. , Piton. de contro. patron. allegat.70. num.8.*

Quoad secundum vero nullitatis caput , nec dubitandum inquit Marianus de valida per vivam vocem electione ; nam literalis in id est *Text. in dict. cap. quia propter de elect. ,* quem exornant *Fagnan. ibid. num.26. & seq. , Barbos. de jur. eccles. cap.1. num.99.* Atque hinc concludit , secundam idcirco non sustineri electionem , ex *cap. consideravimus de elect. , Piton. discept. eccl.85. num.8. , Barbos. vot. 36. num. 31. & seq.* Eoque magis , quia suo per eam privari non poterat munere absque cognitione causæ , & non declarata juris ordine servato prioris electionis nullitate , *Castellii. de elect. canon. cap.13. num.17. , Barbos. vot.35. num.25. , & vot.97. num.77.* Obesse posset ipsius præsentia secundo scrutinio ; sed sciebat , jus suum salvum esse ex prima electione , solemniterque post cognitum scrutinii exitum , de illius nullitate protestatus fuit . Quanti autem faciendæ sint personales exceptiones , ex hoc decerni potest , quod adversus singulares testes de illis deponentes , amplissima sunt testimonia decessoris , & hodierni Episcopi , Capituli Cathedralis , Magistratus , Sacerdotum , & Præfecti Seminarii .

Pari injuria privatum se autumat Marianus munere Lectoris ; tum quia vacabat culpa ad privationem necessaria , juxta *cap. satis perversum , 56. distinct. , Fagnan.*

quan. in cap. ceterum de rescript. num. 36. & seq.,
 Barbos. vot. 97. num. 86., tum quia expleta fuit ejus
 electio absque præfinitione temporis, ideoque erat
 perpetua, ad tradita per Cævall. quæst. 425. num. 25.,
 Card. de Luc. de regal. disc. 7. num. 2., Gonzal. ad re-
 gul. Cancell. 8. gloss. 5. §. 6. num. 42.. Altera ex parte
 probat Clerus ex jure, Lectoris officium, indefinite
 etiam collatum, annale esse, vel triennium, aut se-
 xennium non excedere, Strik. de jur. præcept. cap. 1.
 & 2., Oter. de Official. part. 1. cap. 7. num. 3., neque
 necessariam esse Mariani operam Tuderti, ubi tres alii
 sunt Theologiæ moralis Lectores. Illudque animad-
 versione dignum monet, non amotum Marianum ab
 officio ad alterum substituendum Lectorem, sed ipsum
 suppressum fuisse officium ad erogandum Lectoris sti-
 pendium in solutionem collectarum.

resolutione hujusce secundi Dubii pendet tertium. Si
 enim restituendum est suppressum Lectoris officium,
 & confirmari in eo debet Marianus, debetur etiam
 ipsi in præmium laboris salarium, per Text. in Leg.
 jubemus ff. de advocat. divers. judic., Zacch. de salar.
 quæst. 9. num. 16. & seq. Si servanda vero suppressio,
 probari quoque debet stipendii destinatio,

Deliberandum igitur.

*An constet de legitima remotione Curati Mariani a mu-
 nere Deputati Seminarii Tuderti; ac respective de legi-
 tima electione Sacerdotis Petrucci in casu &c.*

I. *An constet de legitima remotione Curati Mariani a mu-
 nere Lectoris Casisicæ in casu &c.*

Et quatenus negative.

II. *An teneatur Clerus pro dicta lectione eidem solvere
 annum stipendium scutorum 13. 50. in casu &c.*

Ad I. Negative in omnibus, & amplius.

Ad II. Affirmative, & amplius.

Ad III. Provisum in secundo, & amplius.

ARIMINENS. VENDITIONIS. Moriens præscripsit anno 1773. Sacerdos Joannes Vitalis Genghini, ut quam cito in celebrationem erogaretur Missarum pretium Ageris *il Palazzo*; jussitque ut post obitum heredis usufructuariæ Mariæ Antonia Mini, in tot etiam impenderentur Missas nomina debitorum, census, mobilia, & *il denaro che si ricaverà dalla vendita de stabili* (excepto predio *il Palazzo*) *sia depositato nel Sagro Monte di Pietà di Rimini, e questo impiegarsi in tante doti di scudi 25. per ciascuna, cioè annualmente scudi 75.* Singula autem designavit stabilia in hanc causam vendenda; suæ nempe habitatio- nis domum cum adnexo viridario, & oliveto tornaturarum circiter quatuor in loco *Brugiato*; vineam tornaturarum trium in regione *Menghino*, alteramque unius tornaturæ, & tabularum 60. sub vocabulo *Cantieri*; prædium tornaturarum quatuor, & olivetum unius tornaturæ, & tabularum 50. in regione *la Valle*; prædiolum alterum unius pariter tornaturæ, & tabularum 50. nuncupatum *Vignaccie*; ac vineolam tandem unius tornaturæ, & tabularum 15. in loco *Vejo*. Voluitque, ut præferrentur in eorum emptione Petrus Franciscus Guidi, ejusque filii Bernardinus, Petrus, & Jo: Baptista, *o chiunque di essi vorrà farne l'acquisto, a stima però di due uomini periti di buona fama e coscienza.*

Purificato per obitum usufructuariæ pii operis casu, sollicitus fuit Parochus S. Sabini executor testamentarius de venditione stabilium pro dotalibus subsidiis. Num pari cura pretium mobilium, nomina debitorum, & census in celebrationem erogaverit Missarum, ignoratur. Prælationi renunciavit Petrus Guidi, salvo jure ejus Fratrum, qui altero ipsorum teste, quædam tantum emerunt prædia valoris scutorum 229.73., pretiumque in ariminensi deposuerunt Monte. Idque comprobatur ex defectu amplioris prædii *la Valle* inter vendita. Prævia hinc asserta reliquorum prædiorum æstimatione in scutis 886. 39., atque Edictorum affixione, duo omnino in conspectum Executoris testamentarii venerunt, Sacerdos nempe Joseph Leoni, & Cap. Carolus Cardellini. Primus obtulit scuta 830., secundus scuta 829., ambo juxta unicum testem Bernardinum Guidi, in pecunia numerata; secundum relationem vero Epi-

Episcopi, & enunciativam instrumenti venditionis, sub hac ex parte Leonii conditione, solvendi scilicet scuta 30. in actu stipulationis, & de anno in annum scuta 75. ad integram solutionem pretii.

Verbis hæc omnia, remotisque gesta fuerunt arbitris coram Exeçutore testamentario, qui mense tandem Februario elapsi anni 1791. stipulatus fuit favore Leonii tanquam melioris oblitoris instrumentum venditionis, sub idonea fidejussione, præsentì solutione scutorum 30., conditione solvendi reliqua scuta 800. in annuis scutis 75., & reservatione Beneplaciti Apostolici. In contractum venerunt prædia *Brugiato*, *Menghino*, *Cantieri*, *Vignaccie*, quæ respondent descriptis in testamento; nec non prædium *Vaglio*, quod ob tenuem quantitatis differentiam accipi potest pro *Vejo*. Est namque tornaturæ unius, tabularum 24., & pedum 55., dum illud *Vejo* non excedit tornaturam, & tabulas 15. Ac prædium tandem *la Strada* tornaturæ unius, tabularum 28., pedum 7., de quo nec verbum quidem in testamento; nisi contra verisimilitudinem haberi velit pro altero e duobus prædiis *la Valle* unius tornaturæ, & tabularum 50. Sex igitur sunt prædia vendita; deficitque omnino ad formam testamenti septimum in eadem regione *la Valle* tornaturarum quatuor; quod illud fortasse est per Fratres Guidi emptum pretio scutorum 229. 73.

Hoc stipulato instrumeto, *Sanctissimo* Leonius supplicavit pro Beneplacito Apostolico; precibusque ad Sacram hanc Congregationem remissis, exposita confirmavit ariminensis Episcopus, & ita conclusit: *Nequit in dubium revocari, quod major summa pretii ab Oratore oblatis utilitatem afferat puellis vocatis, quodque ex dilatione solutionis ejusdem pretii nullum puellis ipsis oriturum sit præjudicium. Cum itaque inito contractui consensus accesserit Parochi puellarum vocatarum per me auditi, ac præter mentem Testatoris, nil obstat aliud, reor profecto, locum esse petite approbationi, ab EE. Vestrarum clementia præstandæ, qua non obstante Testatoris mente, contractus ipse firmus remaneat.* Priusquam vero de petito deliberaretur Beneplacito, expleta fuit trium puellarum sortitio, jamque earum alteri solvit Orator subsidium scutorum 25., ut absque designatione temporis affirmat Exeçutor testamentarius. At negotium turbavit Car-

del-

dellinius; appositoque *nihil transeat*, integram coram EE. Vestris obtulit prædiorum æstimationem scutorum 886. 39. cum eadem solutionis dilatione.

Primo igitur de Beneplacito quæritur Apostolico; suamque Leonius ostendat majorem (unius scuti) oblationem deliberationis tempore. Dilationem vero solutionis non adversari ait voluntati Testatoris, neque præjudicium ullum dotandis inferre. Præscripsit enim Testator depositum in Sacro Monte Pietatis Arimini non ad effectum investiendi, sed pro majori puellarum securitate, quam æque præbet idonea fidejussio. Sperendam autem contendit novissimam Cardellini oblationem, licet pio operi utiliorem; quum retractari nequeat ob meliorem superventam oblationem deliberatio, per *Text. in Leg. 1. & 2. Cod. de venden. reb. civitat. lib. 11.*, *Corradin. de jur. prælat. quæst. 65. num. 26.*, *Roi. in Forosempronien. Prælationis 25. Junii 1759. §. 4. coram Herreros*, etiamsi res sit de rebus Ecclesiæ, *Ros. de execut. Liter. Apost. part. 1. cap. 4. num. 327.*, *Petr. ad Constit. 1. S. Leon. Magn. Maxime quia jam est per solutionem primæ dotis consummata*, *Mench. de retinen. possess. remed. ultim. num. 18.*, *Post. de mauteut. observ. 52. num. 17.*, *Pacion. de locat. cap. 28. num. 23. & 24.*

Urget Cardellinius utilitatem, quam in alienatione bonorum Ecclesiæ, pique operis requirunt *Lex jubemus 2. Cod. de sacros. Eccles.*, *cap. fin. de reb. Eccles. non alienan.*, *clement. 1.*, & *extravag. ambitiosæ eod. tit.*, eamque deesse inquit in contractu Leonii, qui æstimatione minorem despondet summam, longèque minus rependere censetur ob conventam per annos illius solutionem, *Text. in Leg. 1. §. diem ff. de eden.*, *Rub. in adnot. ad dec. 636. n. 48. & seqq. par. 4. to. 3. Recen.* Suam ergo admittendam censet integri pretii oblationem, licet pendente lite datam, quum ad utilitatem potissimum civilia, & canonica Jura respiciant. De his ad primum Dubium disputant litigantes. At ponderare dignentur Eminentissimi Patres, num ex acta bonorum subhastatione deliberari queat de venditione. Ex ore testium præmissa asseruntur edicta, quæ tamen desiderantur. Deficiunt quoad assertam bonorum æstimationem peritiæ. Non omnia prædia venditioni exposita cum iis conveniunt, quæ

reliquit Testator, ut prænotatum est in facto. Ac oblationes tandem, & deliberatio in mera consistunt Executoris testamentarii assertione, cui adhæret Episcopus.

Quatenus EE. Vestræ concedendum non censeant Leonio Beneplacitum Apostolicum, neque novissimam admittendam Cardellini oblationem, deliberare dignentur de modo vendendi ex integro. Locum non esse autumat Leonius hujusmodi venditioni ob contractum ipsum, qui juxta primum Dubium est in quæstione. Faciendum vero contendit Cardellinius sui favore pro integro oblato pretio scutorum 886. 83., eo quod alij non sunt in parvo Oppido Crucis, in cujus territorio prædia existunt, qui talem solvere valeant summam. Et ex hac ipsa ratione, quod integrum offert pretium, æquam quoad se autumat solutionis dilationem, quam in Leonio minori oblato reprobatur.

Notandum tamen, quod posita etiam prædiorum, de quibus agitur æstimatione in scutis 886. 83., annuus illorum redditus, ad rationem scutorum quatuor in singula centum, in scutis consisteret circiter 35., ideoque beneficio dilationis paullo Cardellinius solveret supra dimidium pretium de proprio; quod habita proportione, quoad Leonium quoque eveniret. Si ratio insuper habeatur scutorum 229. 73., quæ deposita per Guidos asseruntur in aliorum prædiorum pretium, haberetur capitale scutorum 1116. 56., annui redditus scutorum fere 45. Ponderandum itaque, num expediret magis, duplicem quotannis ex hujusmodi redditu in ævum conferre dotem, quam triplicem ex capitali ad tempus. Perpetuum sane dotium subsidium præferendum esset temporaneo, ut censuit Sacra Congregatio in *Neapolitana Subsidiarum Dotiarum* 29. Aprilis 1698. lib. Decret. 48. pag. 134., & in *Lucana Suspensionis Legati* 13. Augusti 1707., & 1. Decembris 1708. lib. Decret. 58. pag. 612. Detrahenda quidem essent scuta 30., jam per Leonium in partem pretii soluta: sed ea reddere debet Executor testamentarius, nisi de legitima doceat erogatione. Solutum etiam asseritur primum subsidium scutorum 25., sed major est quantitas fructuum, qui biennio fere percepti sunt ex prædiis.

Que-

Quæritur itaque .

I. *An sit concedendum Beneplacitum Apostolicum in casu &c.*

Et quatenus negative .

I. *An, & q uomodo sit facienda venditio in casu &c.*

Ad I. Negative , & amplius .

Ad II. Venditionem esse faciendam juxta mentem Testatoris , prævia affixione Edictorum , ad quem effectum scribatur Episcopo juxta mentem .

Sess.22. cap.4. de reformat.

CÆSENATEN. MANSIONARIÆ. Per Apostolicas Literas anni 1777. factus est clericus Philippus Achilli coadjutor Thomæ ejus patris cum reservatione annuæ pensionis scutorum 36. in sacerdotali cæsenatensis Cathedralis Mansionaria sub titulo S. Mariæ Magdalene ; præstititque ad annum 1789. servitium choro . Lex ei indicta erat suscipiendi sacros ordines infra annum sub pœna caducitatis *ipso jure* . Quum eam igitur ex capite ignorantie adimplere non posset, & pluries ab examine , nemine discrepante , reprobatus discessisset , prorogationes idcirco ad diem 8. Augusti 1781. ab hac Sacra Congregatione impetravit , si quid interim in studiis proficeret . Supplicavit deinde sequenti anno pro subrogatione pensionis in locum patrium sacri , & promotione ad ordines ; rescripsitque Sacra Congregatio , *quoad subrogationem pensionis pro titulo ordinationis , non indigere ; in reliquis recurrat ad Episcopum* . Atque hinc sine aliis prorogationibus in officio continuavit .

Nepoti tandem diffidens , alterum Thomas Achilli anno 1789. elegit coadjutorem , Sacerdotem nempe Jo. Baptistam Massa : sed electionem hanc revocavit dum post signatam gratiam contendeat in Dataria Apostolica de expediendis Literis secundus Coadjutor cum primo ; & in hoc rerum statu decessit . Deleri statim fecit cæsenatensis Episcopus à Mansionariorum albo Clericum Achilli , auctæque fuerunt in Dataria contentiones . At Eius Pro-Datarius , *facto verbo cum Sanctissimo , remisit ad Sacram Congregationem Concilii judi-*

dicium super prætensa caducitate instantis ob non susceptos sacros ordines infra tempus præfinitum, & pro rogatum; in reliquis instet post exitum Cause in dicta Sacra Congregatione Concilii. Interim optionem ad Mansionariam S. Mariæ Magdalensæ, uti vacantem ob non susceptum ab Achillio Præsbyteratum, petiit etiam Antonius Santini Mansionarius S. Clementis. Præfixo itaque colligantibus termino ad deducenda jura sua in Sac. Congregatione, unus judicio sistit Clericus Achilli.

Nulla major sane controversia, quam de vacatione beneficii ob non adimpletam legem suscipiendi sacros ordines intra præfinitum tempus, ubi adjecta sit pœna caducitatis *ipso jure, eo ipso, ipso facto*. Affirmat Achillius, eam non induci ante monitiones, & declaratoriam sententiam, juxta *clementin. ut ii, de ætat.*, & *qualit. ordin. confirmatam a Sac. Concil. Tridentino sess. 22. cap. 4. de reform.*, *Fagnan. in cap. cum in cunctis §. inferiora, de elect. num. 39.*, *Pignatell. consult. 75. num. 6. & seq. tom. 7.*, declaratoriam scilicet facti, *Scarfonton. ad Ceccoper. lucubrat. canon. lib. 4. tit. 8. num. 30. & 31.*, *Rat. in nuperr. decis. 238. num. 3. & seq. tom. 6.* Æquum porro non est quemquam indicta causa beneficio privare, *gloss. in leg. jubemus 2. §. œconomus verb. privatur Cod. de Sacros. Eccles.*, *Sot. de justit. & jur. lib. 1. quæst. art. 6. cons. 1.*, *Petr. ad constit. 8. Innocentii IV. num. 11.*, *Bellett. disquisit. cleric. part. 1. de disciplin. Cleric. §. 17 num. 8.*, *Pignatell. consult. 88. num. 120. tom. 9.*, licet imposita sit caducitatis pœna cum clausula *ipso jure, & facto*, vel ampliori etiam altera siue ulla monitione, & declaratione Judicis, *Sanch. in præcept. Decal. lib. 2. cap. 22. num. 19. & seqq.*, *Bellett. disquisit. cleric. part. 2. de pœn. Cleric. §. 54. num. 15.*, & *Sacra hæc Congregatio in Romana Canonicius 9. Septembris 1786.*

Et ratio est, quia in notorio etiam non assumpti Sacerdotii facto, aliqua esse potest excusatio, quæ ad odiosam excludendam caducitatis pœnam admittitur, *Rot. cor. Molin. decis. 918. num. 60.*, *cor. Rezzonic. dec. 76. num. 35.*, & *in Vicen. Beneficii 22. Novembris 1754. §. 3. cor. Borull.* Se autem Achillius ex hoc excusat, quod per ipsum non stetit, quin ad Sacerdotium ascenderet, ob injustam scilicet defuncti Episcopi repulsam. Qui iterum enim atque iterum reprobatus ab

eo fuit ex capite ignorantiae, approbatus est superiore anno a Vicario Capitulari tanquam idoneus, iudicio etiam duplicis publici Lectoris, Parochi, aliorumque. Plures contra magni nominis Doctores sustinent, caducitatis pœnam sub clausula *eo ipso, ipso jure, ipso facto*, canonem esse *latæ Sententiæ*, & conditionem resolutivam gratiæ; ideoque vacationem inducere beneficii per simplex inadimplementum legis, *Rebuff. in prax. dispens. tit. de non promot. intra annum num. 1. pag. 221.*, *Amyden. de styl. Datar. tit. 16. de dispens. de non promov. §. 7. num. 10.*, *Corrad. prax. dispens. lib. 4. cap. 2. num. 30. & 32.*, *Clericat. de benefic. part. 1. discord. 80. num. 6. 9.*, & 14., *Rot. in Ostunen. Canoniciatus 15. Januarii 1750. §. 3. cor. Molino, & in ejus confirmatoria 14. Maii 1751. §. 5. & seq. cor. Elephantutio*. In hoc autem Doctorum conflictu, ea est utriusque sententiæ conciliatio, ut præmittenda non sit sententia declaratoria collationi beneficii, de qua hic agitur, sed privationi possessionis; ut præmitteretur in nostro themate per definitionem Sacræ Congregationis. Ita *Clericat. de benefic. part. 1. cit. discord. 80. num. 10.*, *Valent. de re ecclesiast. vot. 20. num. 34.*, *Rot. in Recent. decis. 69. num. 7.*, & 8. *part. 12.*, & *coram Caprar. decis. 75. num. 5. & seq.*

Nonnulla adversus Clericum Achilli opponuntur crimina, illudque præsertim falsi, ob supplantatam occasione examinis attestationem ejus Confessarii de Sacramentorum frequentia, Hoc ille non inficiatur factum; sed peccasse fatetur propter absentiam Confessarii, impensamque voluntatem accedendi ad examen. Plura de cetero sunt de bonis ipsius moribus testimonia: licet de his fortasse quæri non debeat in hac Causa, quæ strictim remissa est ad Sacram Congregationem *super prætensa caducitate instantis ob non susceptos sacros ordines infra tempus præfinitum, & prorogatum*.

Dubium est.

An constet de caducitate in casu &c.

Negative, & ad mentem; mens est quod scribatur Ordinatio ut in Senogallien. anni 1754.

VITERBIEN. REDUCTIONIS ONERUM . Pluries actum superioribus annis de reparandis domibus hereditariis Agathæ Malacrosta ; pluries de reducendis oneribus , quæ Doctrinariis Centumcellarum Patribus pia Testatrix imposuit . Nil unquam de reparationibus ob discrepantes peritias decerni potuit . Per rescriptum vero 8. Maii 1784. concessa fuit reductio *juxta votum Vicarii Capitularis* , qui tunc viterbiensem administrabat Ecclesiam . Hæc sane proposuerat , *ut firmiter remanente bonæ mortis exercitio , Collegium Patrum Doctrinæ Christianæ proximo Novembris mense ineunte , nempe initio novi anni scholastici , duos alios adscisceret Sacerdotes , quorum alter humaniores literas , ac rethoricæ publicè edoceret ; alter vero matutinis horis geometricæ , ac logicæ , phisicæque elementa traderet , horis vero pomeridianis saniores theologicæ moralis institutiones prælegeret ; & uterque eorum alternis vicibus Missam celebraret in satisfactionem unius quotidianæ Missæ , pro hoc legato perpetuis futuris temporibus celebrandæ . Post sexennium vero , cum nempe extinctum fuerit æs alienum scutorum 325. 97. , tertius addatur Præceptor , qui totus sit in sanioribus theologicæ moralis institutionibus enucleandis , atque ita in posterum tres Præceptores eo in Collegio habebuntur . Onus vero quotidianæ Missæ inter hos tres Præceptores æqualiter distribuatur . Pro mantentione autem ejusque Præceptoris annua requiri dixerat scuta circiter 70. , & satis pro exercitio bonæ mortis fatebantur Patres scuta 10.*

In eo confirmando rescripto , in emphyteusim concedendas censuerunt EE. Vestræ hereditarias domos Patribus ipsis Doctrinariis pro annuo canone scutorum 150. Proposito enim Dubio , *An & quomodo sit standum , vel recedendum a decisio sub die 8. Maii 1784. , & 16. Decembris 1786. quoad primam Dubii partem* , quoad demandatas nempe peritias super reparatione domorum , & deliberationem operis redemptori , rescripserunt die 31. Julii 1790. , *in decisio sub die 8. Maii 1784. , & domos , de quibus agitur , concedendas esse in emphyteusim Patribus Doctrinariis pro annuo canone scutorum 150. , facto verbo cum Sanctissimo . Pro se ipsis igitur stipulati fuerunt Centumcellarum Doctrinarii instrumentum emphyteusis . Sed hanc deinde cesserunt Patribus Provinciæ romanæ , qui obliga-*

tionem illorum favore assumpserunt solvendi canonem; & facultatem deinde ab EE. Vestris impetrarunt creandi censum scutorum 1250. pro reparandis domibus.

Pro ea nunc Patres Centumcellarum supplicant onerum reductione, quam semel & iterum obtinere non poterunt, spemque in hoc reponunt calculo. Percipiunt ipsi ex bonis hereditariis Malacrosta annua dumtaxat scuta 150. Pro tribus autem Præceptoribus, quos juxta votum illud Vicarii Capitularis, ob elapsum sexennium retinere debent, annua pro quolibet requiruntur scuta 70., pro quotidiana rursus Missa ad eleemosynam perpetuæ scuta 60., & pro exercitio bonæ mortis scuta 10., & sic in totum scuta 280. Ergo, inquit ipsi, onera superant canonem in scutis 130. Si ita esset, æqua videri posset reductio. At notent Eminentissimi Patres, concessam simul fuisse emphyteusim, & confirmata onera juxta votum Vicarii Capitularis; quasi aliquid de justo remissum fuerit canone contemplatione onerum. Ponderare rursus dignentur, num ultra stipendium scutorum 70. debeat Præceptoribus Missarum eleemosyna, vel in illo potius comprehensa censetur; ut censuit Vicarius Capitularis, Leve enim est unius quotidianæ Missæ onus inter eos divisum. Pro tribus certe Præceptoribus, & bonæ mortis exercitio satis non esset canon scutorum 150., sed eum æquaret duplicis Præceptoris stipendium, & exercitii bonæ mortis impensa.

Quæritur ergo.

An, & quomodo sit standum, vel recedendum a decisis sub die 8. Maii 1784., & 31. Julii 1790. quoad reductionem onerum in casu &c.

In decisis, & quoad tertium Præceptorem recurrant elapso sexennio.

Sess. 25. cap.
11. de Reform.

FANEN. Parochialis Ecclesia S. Ubaldi oppidi Barchinæ de jure patronatus Communipatris erecta fuit anno 1789. sub invocatione Resurrectionis D. N. Iesu Christi, eademque Animarum cura in insignem Collegiatam;

ta m; eique applicata sunt bona Paraciæ annui reditus scutorum 502. 20., bona cessa per Societatem S. Iacobi reditus scutorum 100., prædia valoris scutorum circiter 3000. donata per Conjuges Mattioli cum reservatione ususfructus ad eorum vitam; & prædia valoris scutorum 6000.; annuque reditus scutor. 270., quæ cives quidam sub duplici vendiderunt pacto; quod solvi nempe deberet illorum æstimatio intra decennium ex prætio lignorum parochialis sylvæ, incisæ per novissimum Parochum Ioachim Clementi de licentia Sacræ huius Congregationis ad effectum investiendi pretium in stabilibus; ac solvere tenerentur designati Capitulares de proprio quod ex eodem pretio ad scuta deesset 6000. Cum hoc igitur fundo, & conditionibus institutum fuit per Apostolicas Literas Capitulum ex Præposito, Archipresbytero, Canonicis septem, binisque Mansionariis; annuis Præposito assignatis ducatis auri de Camera 114. 50., Archipresbytero singulisque Canonicis 15. 90., Mansionariis 14. 50. præter accessiones ex cultura incisæ Sylvæ, & distributiones.

In explenda autem lignorum venditione deprehensi fuerunt errores peritorum, qui ea in scutis æstimaverant 6000., vixque aliorum peritorum iudicio vendita sunt pretio scutorum 3000., cum quibus alter dimissus est prædiorum venditor. Quorum impares itaque essent Capitulares solutioni aliorum scutorum 3000. reddere decreverunt reliquis annuentibus venditoribus ipsorum prædia. Ad redintegrandum vero de hoc fundo Capitulum, in ejus arcam immittere promiserunt de proprio scuta 500., & annua ex massa capitulari deponere scuta 30, ad complementum reliquæ summæ scutorum 2500., atque EE. Vestris supplicarunt pro approbatione eorum resolutionis, soluta obligatione præstandi de proprio omne id, quod ex pretio lignorum deest ad scuta 6000., per ipsos in erectione Collegiæ assumpta. Exposita opportunis juribus confirmavit fanensis Episcopus, impenseque Oratoribus favit, *tum quia susceptas obligationes adimplent* (per æquipollentem scilicet solutionem scutorum 500. annuumque depositum scutorum 30.) *tum quia dura nimis foret conditio, si iisdem tota esset ferenda poena de erroribus sua sine culpa in hanc rem irreptis*) in primam nempe lignorum æstimationem) atque futurorum Canonice commodo ipsi cum suo vel maximo dispendio consulerent.

Sibi Oratores imputare deberent, quod susceperint in erectione Collegiæ obligationem solvendi quod ex pretio lignorum defuturum esset; nam *obligatio est juris vi-*

cilum, quo necessitate adstringimur alicujus rei solvendæ, ut inquit Imperator in *Instit. tit. de obligat. in princ.* Maxime quia de purificato cogitarunt in minoris pretii casu, & tamen obligari voluerunt. De ea contra cogitasse videntur moderata pretii imminutione, quæ in æstimationibus rerum contingere solet, non item de maxima illa dimidii, quæ ob erroneas peritias evenit. Ex eorum sane ore testatur Episcopus, nunquam futurum fuisse, ut ipsi ad ejusmodi obligationem contrahendam adducerentur, si vel minima iis suspicio de hisce æstimatorum erroribus incidisset; quorum causa totius suæ familiaris rei jacturam facere deberent. Præcipua autem solvendæ obligationis causa est error, qui consensum & voluntatem ab ea excludit, per *Text. in leg. si per errorem ff. de jurisdict. omni-judic.*, *Leg. nihil consensui ff. de regul. jur.*, & *Leg. non idcirco Cod. de jur.*, & *fact. ignorant.*

Ut facilis insuper ob consensum venditorum esset prædiorum restitutio, quam dissolvere queant contractum, qui eum inierunt; *Leg. 35. & 100. ff. de reg. jur.*, ita consultum quodammodo foret Capitulo per solutionem scutorum 500., & annum depositum scutorum 30. in redintegrationem capitalis, quod per restitutionem prædiorum amitteret. Licet enim non prius per depositum illud fieri posset hujusmodi redintegratio, quam post annos 83., magnum tamen non esset futurorum Capitularium præjudicium, dum per successivum depositi investmentum in annos auferentur Canonicorum, & Aschiresbyteri præbendæ, quæ restitutis prædiis, & integra Præposito ob Animarum curam soluta congrua, consisterent modo in annuis scutis 40. pro quolibet, comprehensis accessionibus incisæ sylvæ. Illudque etiam notandum, utilem omnino esse prædiorum restitutionem, eo quod excessiva fuit illorum æstimatio. Hac sane de causa facultatem sibi reservarunt Canonici investiendi lignorum pretium in aliis capitalibus, & reddendi venditoribus prædia. Deliberare igitur dignentur Eñi Patres.

An, & quomodo sit consulendum Sanctissimo pro restitutione prædiorum, de quibus agitur, & absolute Oratorum ab obligatione assumpta in erectione Collegiæ in casu &c.

Non proposita cum sequentibus :

BRICTINORIEN.. Destituta erat brictinoriensis Cathedralis præbenda theologali cum ex Constitutione Innocentii X. *Instaurandæ* suppressum fuit in Territorio, & Paræcia Vallis Nucis Conventiculum PP. Eremitarum S. Augustini nuncupatum *della Voltre*. Cum Beneplacito igitur Apostolico erecta est præbenda illa ex bonis, ædibus, Ecclesia Suppressi Conventiculi; eamque modo a biennio possidet Canonicus Joannes Milich. Annua ipsi sunt scuta 47. 20.; & hæc, præter servitium chori & lectiones Sacræ Scripturæ, non levia onera: singulis diebus festis Sacrum sine applicatione in parochiali Ecclesia S. Bartholomæi Vallis Nucis: annua diebus S. Augustini, Purificationis, Visitationis, Cincturæ, omniumque Defunctorum Missæ quinque in Ecclesia Conventiculi, quæ etiam nunc sub invocatione S. Augustini dicitur *del Conventino della Voltre*: annua scuta 4. 34. pro oneribus cameralibus: oboli 80. Sodalitiis SS. Sacramenti, & Rosarii Vallis Nucis pro sacris utensilibus Missæ, quæ in parochiali illa Ecclesia celebratur: & manutentio tandem Ecclesiæ S. Augustini, eique adnexi ædificii *del Conventino*, ac duplicis ruralis domus. Quum igitur Ecclesia hæc, & Conventiculum, in quo habitant coloni, in pessimo sint statu, ac difficile illuc Sacerdotes celebratum accedant; EE. Vestris idcirco supplicavit Canonicus Milich pro ipsius Ecclesiæ demolitione, ædium Conventiculi contractione, & Missarum quinque translatione ad brictinoriensem Cathedralē; necnon pro suppressione derelicti ejusdem Ecclesiæ Sodalitii cum facultate erogandi ejus redditus scutorum 6. 55. in celebrationem Missarum, nisi eadem transferri velit Societas ad Parochialem Vallis Nucis, vel ejus Sodalitii SS. Sacramenti & Rosarii uniri; & pro alienatione demum suppellectilium demoliendæ Ecclesiæ, & Sodalitii S. Monicæ in commodum præbendæ theologalis, & compensationem utensilium, quæ a prædictis Societatibus SS. Sacramenti, & Rosarii præstanda erunt.

Refert brictinoriensis Episcopus, quod *duæ, vel tres ad summum Familiæ sunt in viciniis Ecclesiæ S. Augustini, & istis sive nullum, sive parvum inferitur damnum, quatenus Ecclesia demolitur, & ad aliam Ecclesiam onus, quod solum remanet quinque Missarum, transferatur, quia non solum parvo in numero sunt,*

Sess. 21. cap. 7.
de Reform.

suunt, sed etiam celebrandæ [si dies Purificationis, & dies festus Cincturæ excipiantur] diebus ferialibus, in quibus præceptum audiendi Missam non instat. Difficultatem confirmat Sacerdotis, qui in ea celebret Ecclesia, dum in dissita ceteroquin Paræcia Vallis Nucis vix unus præter Parochum est Sacerdos, qui raro in sua Parochiali celebrat, quia pro majori eleemosyna procuranda & circuit, & quærit, ita ut accersire cogatur Orator Sacerdotem a Theodorano pro Missis in eadem Parochiali celebrandis. Erectum affirmat Sodalitium S. Monicæ circa annum 1587. auctoritate Prioris Generalis Eremitarum S. Augustini, ejusque redditus, qui per Theologum modo administrantur, erogari consuevisse in celebrationem festorum B. Virginis Cincturæ, & S. Monicæ. Neminem modo eidem adscriptum Sodalitio. Ecclesiam, & Conventum proximam minari ruinam, vixque peritorum judicio ad eorum reparationem sufficere scuta 51. 03. 2. $\frac{1}{2}$, quæ a decotis decessoris Theologi heredibus sperari non possunt. Suppellectilem esse infamam, & vix ad Sacrificium celebrandum idoneam. Et domum postremo nuncupatam il Conventino ejusmodi esse, ut nulli prorsus usui inservire possit, nisi ut paucos excipiat colonos.

Ex his autem censet, preces ab Oratore porrectas veritati esse consonas, æquas, & sane dignas, quibus, si velint, clementissime provideant; atque ita concludit: Meum quidem sententia est, Ecclesiam S. Augustini, & majorem partem domus, vulgo dictæ il Conventino, & inutilem esse, & nihil necessariam. Quare si Oratoris preces exaudiantur, & Ecclesia, & portio domus (quæ subsistere in parte debet ad familiæ colonicæ commoditatem) deinoliri concedatur, præbenda theologalis onere mantentionis in perpetuum liberabitur; & interim reliqua pars, quæ remanere debet, in commodiorem ac firmiorem formam poterit reduci, ac etiam duæ reliquæ domus rurales ad eandem præbendam pertinentes restaurari; pro qua restauratione, juxta peritorum judicium, scutorum sex circiter summa requiritur. Qua in hypothesisi, si quinque Missæ, in prædicta Ecclesia S. Augustini ex istius Sacræ Congregationis mandato hæctenus celebratæ, ad hanc Cathedralē Ecclesiam transferantur, hoc omnis statutis diebus Theologus ipse per se facilius poterit implere.

Quoad

Quoad bona vero spectantia ad Confraternitatem della Cintura, seu S. Monicæ, quæ ut dixi, annuum reddunt fructum scutorum 6. 55., ego sentio, consulendum esse Fidelium devotioni, atque mandandum, ut fructus prædicti expendantur in celebrandis iis festiuitatibus, quæ hactenus fieri consueverunt; & quidem in Ecclesia parochiali S. Bartholomæi, modo accedat consensus Parochi; ita tamen, ut si quid supersit, illud possit Theologus erogare in celebrationem Missarum, cum eleemosyna taxæ synodalis, modo in qualibet sacra Visitatione suæ administrationis reddat rationem; semper cum onere celebrandi dictas Missas in Ecclesia Vallis Nucis. Ac postremo concedendum Oratori, ut partem sacræ suppellectilis, quæ (facta Ecclesiæ S. Augustini demolitione, & Confraternitatis S. Monicæ suppressione) in futurum est inutilis, cedere possit Confratribus SS. Sacramenti, & Rosarii Ecclesiæ Vallis Nucis, ut ipsi vicissim tribuant quæ necessaria sunt ad Missam in præfata Ecclesia S. Bartholomæi pro populi commoditate diebus festis celebrandam; partem vero vendat, si quæ forte reliqua sit, quanti potest, & ex eo pretio retracto creandum curet censum aliquem fructiferum, vel emendum fundum, aut vinculum in utilitatem præbendæ suæ theologalis.

Demolitioni Ecclesiæ, eique adnexarum ædium contractioni Tridentina resistit Synodus, quæ in sess. 21. cap. 7. de reform. illorum reparationem commendat. Potissimum quia gravis admodum non esset reparationis sumptus scutorum 51. 03. 2. $\frac{1}{2}$. Altera ex parte notanda sunt tenuitas præbendæ theologalis, onera ei adnexa, & quæ de pessimo utriusque ædificii statu, ac de utili Conventiculi contractione notat Episcopus; & assueta prudentia decernendum, num expediat reparare, quod duraturam fortasse non admittit reparationem. In proximis sane terminis demandavit Sacra Congregatio demolitionem Ecclesiæ in Lucana demolitionis, & translationis oneris Missarum 18. Augusti 1781., in Arimin. 5. Aprilis 1788., & in Cænerinen. demolitionis Ecclesiæ 18. Decembris 1790. Demolitionem Ecclesiæ sequeretur Missarum translatio. Hanc probat Episcopus ex rationibus in sua informatione deductis: sed animadversionem aliquam meretur incommodum familiarum, quæ prope Ecclesiam sunt, licet in parvo numero; quod impedimento etiam esse posset illius demolitioni

Quamvis non raro huiusmodi translationem concessit Sacra Congregatio, & præsertim in citat. *Lucana demolitionis, & translationis oneris Missarum.*

Quoad suppressionem Sodalitii S. Monicæ, licet nullus ei adscriptus sit Sodalis, nomen tamen ei dare possent in posterum Christifideles ad indulgentias lucrandas, uti accidit anno 1754. Quatenus vero demoliretur Ecclesia, consistere non posset Sodalitium; eademque de cetero per ejus suppressionem celebrari valerent juxta votum Episcopi festivitates in parochiali Ecclesia. Quæ denique sit Ecclesia S. Augustini, & Sodalitii S. Monicæ supellex, audistis Eminentissimi Patres ab Episcopo, quæ vix nempe idonea est ad Sacrificium celebrandum. A vestra igitur religione pendet decernere, num partim cedenda sit Sodalitii SS. Sacramenti, & Rosarii in compensationem sacrorum utensilium, partim distrahenda ad investiendum pretium favore Theologalis præbendæ.

Dubia sunt.

- I. *An, & quomodo sit locus demolitioni Ecclesie, & Conventiculi, ac respective translationi Missarum in casu &c.*
- II. *An, & quomodo sit locus suppressioni Sodalitii in casu &c.*
- III. *An, & quomodo sit locus distractioni sacre suppellectilis in casu &c.*

*Sess. 14. cap. 7.
de Reform.*

BRICTINORIEN. IRREGULARITATIS.

An sit consulendum SSmo pro dispensatione ab irregularitate in casu &c.

179

Die Sabbathi 24. Novembris 1792. in Pa-
latio Apostolico Vaticano erit Sac. Con-
gregatio Concilij, in qua præter alia
proponentur infra scripta Dubia, juxta
morem ejusdem Sacræ Congregationis
de jure resolvenda.

FANEN.

An, & quomodo sit consulendum Sanctissimo pro restitu- *Sess. 25. cap. 11*
tione prædiorum, de quibus agitur, & absolute Orationum *de Ref.*
torum ab obligatione assumpta in erectione Collegiate
in casu &c.

Affirmative juxta votum Episcopi.

BRICTINORIEN.

I. An, & quomodo sit locus demolitioni Ecclesiæ, &
Conventiculi, ac respective translationi Missarum in
casu &c.

*Sess. 21. cap. 7.
de Reform.*

II. An, & quomodo sit locus suppressioni Sodalitii in ca-
su &c.

III. An, & quomodo sit locus distractioni Sacræ Supelle-
ctilis in casu &c.

Ad I. Affirmative juxta votum Episcopi, appo-
sito Icone divi Augustini in Altari ab eodem
Episcopo designando in Ecclesia Cathedrali.

Ad II. Sodalitii S. Monicæ rediviendos esse aliis Sodalitiis erectis in Ecclesia parochia-
li cum iisdem honoribus, & oneribus.

Ad III. Negative; & Suppellectilia addicenda
esse Sodalitiis in Ecclesia parochiali erectis.

Sess. 14. cap. 7.
de Reformat.

BRICTINORIEN. IRREGULARITATIS.
Autsit consulendum SSmo pro dispensatione ab irregularitate in casu &c.

Affirmativè.

Sess. 25. cap.
4. de Refor.

APUANA REDUCTIONIS MISSARUM. Sacerdos Camillus de Coppinis Rector olim apuanæ Ecclesiæ parochialis S. Nicolai, suis anno 1629. præscripsit heredibus annuam præstationem scutorum 40. de juliis quatuordecim pro singulo scuto monetæ Pontremoli in celebrationem quotidianæ Missæ ad designatum ejusdem Ecclesiæ altare SS. Crocifixi, comprehensis utensilibus. Capellanis prohibuit, ne quid ultra eam peterent summam, quia voluit, & vult, quod dicta celebratio fiat per supradicta scuta quadraginta tantum; adeoque de Missarum numero sollicitus fuit, ut earum translationem potius, quam reductionem permiserit. Ac potestatem denique heredibus fecit assignandi in tot stabilibus, vel censibus fundum.

Imaginaria erant, & sunt apuana scuta, & ex parmensibus constant libellis septem. Legata itaque summa, quæ tempore conditi testamenti, juxta Folium existens in Positione, scuta romana constituebat 35., nunc ob imminutum libellarum valorem scuta tantum constituit 12.. Tot propterea heredes ad annum 1778. celebrari fecerunt Missas, quot ad manualementem obolorum 10. imminutus capiebat scutorum numerus. Ab eo tamen anno adimplerunt Joannes Franciscus, aliique Fratres de Coppinis integrum legatum, & ab hac Sacra interim Congregatione postularunt anno 1783. declarationem monetæ solvendæ, juxta præsentem ne, vel antiquum scutorum valorem; ac reductionem Missarum. Diu res, ob retardatam Ordinarii informationem, permansit in suspensio. Quum nuper vero recu-saverit Parochus Sancti Nicolai oblatum ab illis fundum annui redditus scutorum 16. monetæ romanæ juxta præsen-

sentem libellarum valorem , priorem Coppinii apud
EE. Vestras renovarunt instantiam .

Apuanus tandem Vicarius Capitularis retulit , synodalem
elemosynæ manualis taxam obolorum esse 10. , ideo-
que nullum inveniri posse Sacerdotem , qui quotidia-
nam Missam , pro qua requiri ait scuta romana 36. 20. ,
comprehensis utensilibus , pro scutis celebret 12. Ob
insuperabilem hanc difficultatem convenire Parochum
S. Nicolai in reductionem Missarum , dummodo cele-
brentur in ejus Ecclesia . Dubitari posse , quin cedere
potius deberet in damnum pii operis variatio monetæ ;
nam ad differentiam creditorum dotium , & censuum ,
*non sembra debba aver luogo nelle prestazioni annue ,
massime di moneta ideale , come i nostri scudi , giacchè
in questi casi l'aumento suol considerarsi a favore del de-
bitore , come a suo danno il decrescimento della moneta .*
Idque consentaneum esse voluntati Fundatoris , qui de
summa primum loquutus est præstanda , deindeque de
celebratione Missarum , & sic de scutis 40. taxative ;
*massime dopo le repetite dichiarazioni di esso Fondatore
di non voler gravare detti suoi eredi per detta Messa
quotidiana di più di scudi 40. nostri , o sia dodici ro-
mani .*

Neque in contractibus profecto exploratum est , num at-
tendi debeat monetæ valor de tempore stipulationis ,
vel solutionis . Alii enim attendendum censent tempus
contractus , ac præ ceteris *Brunneman. in pandect.
lib. 19. tit. 2. ad Leg. 55. num. 10.* Alii tempus solutionis ,
ut *Brun. de monet. partic. 6. sub num. 6. , Cenc. de cens.
part. 2. cap. 2. quæst. 4. art. 4. num. 25. , Card. de Luc.
de emphyt. disc. 78. num. 3. .* Et alii demum inter in-
trinsecam , & extrinsecam distingunt monetæ varia-
tionem ; ac spectandum opinantur in intrinseca valo-
rem de tempore stipulationis , *Budell. de monet. cap. 4.
num. 17. , Gobb. eod. tract. quæst. 4. num. 8. , Rot. cor.
Dunoz. decis. 139. num. 2. , in extrinseca , de tempore
solutionis , Faber in Cod. lib. 8. tit. 30. defuit. 27. sub
num. 2. , Thesaur. de augment. monet. part. 2. num. 16.*

Res vero magis explorata est in annuis legatis ; nam lega-
tum pecuniæ , *cujus valor variat , solvendum juxta va-
lorem , qui fuit tempore testamenti , ut in hæc verba
docet Bruneman. in pandect. lib. 34. tit. 2. ad Leg. cum
certum 9. in fin. , Thesaur. de augment. monet. part. 2.
sub num. 71. .* Dum certam profecto Testator legavit

pecuniæ quantitatem, respexisse censetur ad valorem currentem de tempore conditi testamenti, quemadmodum prosequitur *Theaur. quæst. forens. 25. num. 7. lib. 4.* Hæc ex jure. Notandum vero in facto præscripsisse Testatorem, ne quid ultra heredes solvere tenerentur. Nisi decrevisset ergo, sed auctus esset libellarum valor, solvere forsân potuissent heredes præfinitam summam scutorum 40. cum minori illarum numero. Tot a pari ob imminutum valorem præstandæ videntur libellæ, quot ad eam requiruntur summam, pro quotidiano Sacro necessariam.

A primo dubio pendet resolutio secundi. Si attendi eniã debet valor monetæ de tempore conditi testamenti, vel nulla, vel tenuissima opus esset reductione. Siquidem Testator legavit apuana scuta 40. *de juliis quatuordecim pro singulo scuto*. Juxta hunc ergo valorem annua haberentur scuta romana 56., quæ longe excedunt scuta 36. 20. requisita pro implemento Missæ quotidianæ ad manualem. Quod si circa verum valorem de tempore conditi testamenti standum sit Folio Positionis, hoc etiam in casu scuta romana 35. paullulum inferiora essent oneri, ac locus esse posset tenui reductioni. Si præsens denum monetæ valor spectandus sit, magna inter onus, & emolumentum scutorum 12. esset differentia, quam sæpe EE. Vestræ æquarunt, ac præsertim in *Urbevetana 24. Novembris 1787.*, & in *Civitatis Castellî Reductionis onerum 17. Aprilis 1790.*

Dubia sunt.

I. *An, & in qua moneta sint solvenda apuana scuta 40. in casu &c.*

II. *An, & quomodo sit locus reductioni Missarum in casu &c.*

Ad I. Affirmative in moneta currenti juxta valorem scutorum 40. currentem de tempore conditi testamenti.

Ad II. Negative.

Sess. 14. cap. 7. de Reform.

NULLIUS CAVEN. IRREGULARITATIS: Ad terrendum Dominicum Antonium di Biase, cum quo præcedentium dierum redintegraverat rixam, pugio-

tionem mense Augusto 1776. strinxit Joseph Pepe. Fugam ille arripuit: sed ferro e manibus fratris avulso, fugientem insectatus fuit Franciscus Paulus Pepe, eique, suo etiam spectante patruo, lethale inflixit vulnus, ex quo post quartum diem occubuit. Decreta idcirco homicidæ fuerunt vincula; Josepho, & patruo habitatio *per Palatinum*. Ob Regium veronatum Infantem absoluti sunt ex indulto Serenissimi Regis Neapolis novissimi, & a decessore Abbate, & Ordinario SS. Trinitatis Cavæ promotus fuit Joseph ad Tonsuram, minoresque Ordines, & Subdiaconatum. Dubitans tandem de illius irregularitate, EE. Vestris supplicavit successor Abbas pro dispensatione, ut ad reliquos eum Ordines promoveret; proditque die 10. Januarii 1784. rescriptum = *Exhibeatur obtentum indultum, & attestatio de vita & moribus, & de satisfactione Partis, & Fisci*. Transmissis igitur juribus, constare ait Abbas *dell' esemplare vita, e costumi di detto Suddiacono*, ex testimoniis scilicet decessoris, & hodierni Parochi, ac Representantium Oppidi nuncupati *dell' Abate*, de quo est Subdiaconus. Testatur insuper *della necessità della Chiesa di Castello dell' Abate di avere de Sacerdote, delli quali penuria*; nec non de compositione Partis, & Fisci ex Regio indulto, ac remissione matris, & sororum occisi; gratiamque cum Subdiacono implorat.

Duplex profecto est homicidii species, directe scilicet, & in causa voluntarii, *Van-Espen. in jus ecclesiast. part. 2. tit. 10. cap. 7. num. 14*. Nisi directe autem, in causa saltem voluntarium dici posset illud, de quo agitur, dum occasionem præbuisse videtur Joseph ejus fratri, cur districto abuteretur ferro. Maxime, quia eo uti non licebat ad repellendum inermem, juxta sententiam *Divi Thomæ 2. 2. quæst. 64. artic. 7. numer. 50.*, operamque propterea dedisse censetur Joseph rei illicitæ, ob quam contrahitur irregularitas, licet præter intentionem sequatur homicidium, *Fagnan. in cap. quidam de homicid. num. 2.* Bona eum excusare posset intentio, qua ferrum ad incutiendum dumtaxat timorem distrinxit: sed ponderandum est, num excedens defensionis modus proportionatus fuerit fini; nam *potest aliquis actus, ex bona intentione proveniens, illicitus reddi, si non sit proportionatus fini*; & ideo si aliquis ad defendendam propriam vitam

tam utatur majori violentia, quam oporteat, erit illicitum, ut docet Div. Thom. loc. cit. Et sane in cap. suscepimus 10. de homicid. declarati fuerunt irregulares duo Monachi ob ligatos latrones, quos alter superveniens Monachus occidit, eo quod excesserunt fines licitæ defensionis, cum possent aliter evadere; unde homicidium subsequutum imputatur utrique, ut notat ibi gloss. verb. ligaverunt.

Posita irregularitate, deliberandum erit de absolutione, & rehabilitatione ad ordines, ac dispensatione. Lata Josepho quo ad absolutionem, & rehabilitationem obesse posset culpa, quod in re tanti momenti certior fieri neglexerit utrum esset, nec ne irregularis. At in ea forsitan fuit opinione, quod is tantum esset irregularis, qui homicidium patrauerat, ad *Text. in cap. significasti 8. de homicid.* Impedimento etiam esse posset dispensationi, quod auctor fuerit rixæ, causamque per districtum pugionem dederit homicidio. Quum hæc namque fecerit dum neque clericali initiatus erat Tonsura, perpetuo forsitan ab *Altari avelli debet* ex dispositione *Sacri Concilii Tridentini sess. 14. cap. 7. de Reform.* Excitare tamen valet EE. Patrum clementiam, quod patratum non fuerit homicidium *per illius industriam, & voluntatem*, juxta conciliarem censuram, dum ferrum distinxit ad terrorem. Sexdecim insuper a delicto lapsi sunt anni: bonique urgent Josephi mores; necessitas Ecclesiæ *di Castello dell' Abate di avere de' Sacerdoti, delli quali penuria*; jam assumptus per Josephum Subdiaconatus; Partis, & Fiscus compositio; & ipsius Ordinarii preces. In similibus porro terminis pro dispensatione rescripsit Sacra Congregatio *in Tridentina Irregularitatis 27. Martii 1784., & Brugnaten. Irregularitatis 6. Maii 1786.*

Quæritur ergo.

An & quomodo sit consulendum SSmo pro absolutione, rehabilitatione, & dispensatione in casu &c.

Expectet.

A RIMINEN. ECCLESIAE PAROCHIALIS : Ad pa- *Sess. 21. cap. 7.*
 rochiale m reedificandam Soliani Ecclesiam, terræ *de Reform.*
 motu anni 1786. ruinosam, sumptus peritorum judi-
 cio requirebatur scutorum 5435. Nulli pro ejus fabri-
 ca erant reditus, eique impares parochiales; nam
 omnibus detractis necessariis oneribus, vix annua
 cum inceptis attingunt scuta 99. 53. Totum itaque
 reedificationis onus in solianensem recidit Commu-
 nitatem, Loca pia, & Populum; assignavitque Com-
 munitas de licentia Sacrae Congregationis Boni Regi-
 minis scuta 1200., Incolæ scuta 200., & Sodales SS.
 Sacramenti, & Suffragii superextantes reditus. Cum
 his subsidiis inceptum est opus: sed multum ad illud
 perficiendum deficiebat. Impetrata igitur venia à Sa-
 gra Congregatione Boni Regiminis addidit Commu-
 nitas superextantes reditus Hospitalis in annua sum-
 ma scutorum circiter 30. per annos tresdecim, ac de
 Vestra licentia utrique Sodales scuta 800. per respec-
 tivam creationem censuum scutorum 400. Neque
 hoc tamen satis. Quapropter *Sanctissimo* tandem so-
 lianensis Populus supplicavit pro deputatione Æcono-
 ni ad decennium vacanti Parœciæ cum mediocri sti-
 pendio, & applicatione reliquorum redituum fabri-
 cæ. Precibus vero ad Sacram hanc Congregationem
 remissis, mercenariam EE. VV. juxta votum arimi-
 nensis Episcopi reprobarunt Ministrum per rescriptum
 diei 28. Maii elapsi anni 1791.; *proponat alia media.*
 Supplicat ergo Populus pro approbatione Sacerdotis
 Francisci Giannei in Parochum sub oblata conditione
 percipiendi per duodennium ex reditibus Parochiæ an-
 nua scuta 60., æ incerta, ac erogandi reliquos redi-
 tus in fabricam; & hæc habet Episcopus.

*Si postremis his Populi precibus satisfiat, tum fabricæ Ec-
 clesiae, tum curæ Animarum, aptius quam per Æcono-
 nomum, erit provisum. Constituta Parocho annua
 congrua scutorum 60., remanebunt ex reditibus paro-
 chialibus certis scuta 40. circiter quotannis fabricæ ap-
 plicanda. Quoties alia scuta 30. ex reditibus Hospi-
 talis accedant, habebit fabrica scuta 70. in annos sin-
 gulos, quibus una cum ceteris pecuniis ad id jam de-
 stinatis, si non omnino perfici, poterit quidem eo us-
 que perducere quanto citius, ut pro exercitio curæ Ani-
 marum, proque Divinis Officiis inibi peragendis, sa-
 tis*

tis apta sit, atque decora. Ex Clero sæculari hujus Diœcesis non desunt Sacerdotes, qui ad regendam curam Animarum satis apti, vacantem Ecclesiam Solianam cum præfata congrua, & incertis emolumentis obtinere desiderant. Inter eos digniorem arbitror Sacerdotem Franciscum Giannei de Terra Saludecii, qui requisitis juxta preces cunulate præditus est, & in primis ab Oratore desideratus. Unum itaque superaddam, quod scilicet, si pro collatione sentiant EE. Vestræ, cavere in earum decreto, quoad fieri possit, dignentur, ut sive Sacerdos Giannei per totum duodennium Ecclesiam retineat, sive illam contingat iterum vacare, ac de novo Parocho provideri, firma semper remaneat favore Parochi præfata congrua, & firmi stent pro Ecclesiæ fabrica reliqui Ecclesiæ redditus.

De necessitate reædificandi Ecclesiam, sumptuque scutorum 5435. testatur Episcopus. Deficientibus autem redditibus fabricæ, ut in nostro deficienti themate, supplere præ omnibus tenetur impensam Parochus de bonis ipsius Ecclesiæ, deindeque Patroni, & Parochiani, ut exornando *cap. de his, de Eccles. ædifican., & Concil. Trident. sess. 21. cap. 7. de reform., tradunt Pyringh. in jus canon. lib. 3. tit. 43. §. 3. num. 14., Barbosa. de offic., & potest. Episc. part. 3. allegat. 64. n. 4., Benedict. XIV. instit. 100. num. 12.* Jam in novam Ecclesiæ fabricam insignes contulerunt summas Communitas, Sodalitia, Hospitale, Populus; eoque magis idcirco supplendum videretur quod deest ex bonis Parœciæ, cujus pingues sunt redditus, *Girald. in jus Pontific. part. 2. tit. 3. pag. 881. not. 1., Bened. XIV. dict. instit. 100. num. 17.* Hujusmodi vero supplementum commode haberi posset per institutionem novi Parochi cum moderata congrua per duodennium, juxta preces Populi, votumque Episcopi.

Notandum vero, quod per diminutionem congruæ adimeretur Parocho facultas succurrendi pauperibus Parochiæ, & parandi necessaria ad Divinum cultum, quin multum provideretur fabricæ. Ad hanc sane perficiendam scuta requiruntur 5435. Contributiones autem Communitatis, Sodalitiorum, Hospitalis, Populi, summam attingunt scutorum 2590., quibus si addantur scuta 480. ex duodenni præstatione scutorum 40. de redditibus Parochiæ, in unum haberetur

summa scutorum 3070., & sic deficerent adhuc ad perficiendum opus scuta 2361. Proindeque magis fortasse expediret, ut collatio Parœciæ cum limitata congrua scutorum 60., & incertis non ad simplex duodennium, sed ad tempus decernatur indefinitum, donec scilicet perfecta erit fabrica, ne deficientibus subsidiis, opus imperfectum remaneat. Observat tamen Episcopus, quod si Ecclesia per enarratas subministrationes non omnino perfici, poterit quidem eo usque perducere quanto citius, ut pro exercitio curæ Animarum, proque Divini Officii inibi peragendis satis apta sit, atque decorata. Difficultas de cetero est, num conferenda sit Parochia Sacerdoti Giannæi absque concursu contra Tridentinam sanctionem in sess. 24. cap. 18. de reform. Ipso siquidem Episcopo teste, ex Clero sæculari non desunt Sacerdotes, qui ad regendam curam Animarum satis apti, vacantem Ecclesiam Soliani cum præfata congrua (scutorum 60.) & incertis emolumentis obtinere desiderant.

Vestræ igitur deliberationi proponitur Dubium.

An, & quomodo sit locus provisioni Parœciæ, & applicationi reddituum in casu &c.

Affirmative per concursum, assignata congrua scutorum 60. una cum incertis usque ad complementum fabricæ.

VIGLEVANEN. REDUCTIONIS MISSARUM. Marinus Sormani viglevanensis olim Episcopus fundavit anno 1702. in sua Ecclesia Cathedrali capellanas quinque cum onere quotidiani chori, doctrinæ christianæ, & administrationis sacramenti pœnitentiæ diebus festis, Missarum 30. pro qualibet in singulos annos cum eleemosyna solidorum 16. Singulis autem Capellanis assignavit libellas imperiales 250., seu scuta romana circiter 40. pro Missis, quas celebrari voluit absolute, & irreversibiliter, non obstante quacumque legitima causa; pro choralis servitio, aliisque oneribus libellas item 250., & libellas 131.8. titulo præbendæ. Pro sacra vero suppellectili congrua tradidit capitalia, Capitulo scilicet, in

Sess. 25. cap. 47
de Reform.

cujus Ecclesia celebraturi erant Sacrum tres Capellani, & duobus Monasteriis, in quibus celebrare debebant reliqui.

Ob præsentis temporis vicissitudines, & graviora ob auctum Populum onera, impetrarunt Capellani anno 1785. a vigevanensi Episcopo ex Pontificia facultate reductionem Missarum ad eleemosynam solidorum imperialium 20. pro qualibet, *deductis tamen expensis pro sacris utensilibus, aliisque respicientibus manutentionem earumdem Missarum* (in solidis 2. $\frac{1}{2}$ pro qualibet Missa juxta taxam Diæcesis) *ita tamen ut si quando augeantur redditus, augeatur etiam proportionabiliter numerus ipse Missarum.* Hac non contenti reductione, ex jure egerunt anno 1790. adversus Capitulum, ejusque Sacrarium pro subministracione sacræ supellectilis: sed constitò de adimplemento, causa per sententiam Episcopi ceciderunt. Impugnavit hinc Capitulum, cui commissa est pii operis executio, decretum reductionis anni 1785., veluti subreptitium, & reductionem in specie, quam titulo manutentionis singuli Capellani ad majorem Missarum numerum extendere consueverant, dum vicissim ex documentis in ea lite ab ipsis Capellanis productis constitit, celebrantes in Cathedrali *exceptis amictu, alba, cingulo, & cera, de ceteris paramentis, & utensilibus necessariis a prædicta Sacristia esse provisos*; celebrantes vero in Ecclesiis Monialium, *ex integro provisos esse de omnibus supellectilibus necessariis.* Die igitur 5. Januarii labentis anni ad Vestrum Episcopus remisit judicium subreptionis quæstionem, decrevitque *quoad Missas celebrandas in Ecclesiis Monialium nullam faciendam esse diminutionem pro deficientis manutentionis parte, quam taxavi in solidò 1., & denariis 3. imperialibus; respectu vero Missarum ab anno 1785. in antea titulo manutentionis, vel majoris deductionis respective omissarum ordinavi, tenerè dictos Capellanos intra tempus a me statutum eas vel per se, vel per alium celebrare.*

In sequelam hujusce decreti tria ab EE. Vestris quæsierunt Capellani; I. Utrum reductionis decretum anni 1785. in posterum exequi liceat eadem methodo, quam hactenus adhibuerunt, seu potius indigeat convalidatione. II. An retinere valeant, vel in tot Missas erogare, quod Missis utensilium titulo detraxerunt;

& III.

& III. An celebrantes in Ecclesiis Monialium retinere queant ratione majoris incommodi solidos 2. $\frac{1}{2}$ titulo mantentionis, licet non graventur expensa utensilium; censuitque Episcopus quoad primum, quod quum obreptionis, vel subreptionis grave dubium sit, utrum decretum per dictos Capellanos anno 1785, a me obtentum, validum sit, ejusdem decreti convalidatio necessaria videtur tam respectu augmenti eleemosynæ ad taxam synodalem, quam respectu deductionis mantentionis a me interim ut supra taxatæ (in solido 1., & denar. 3.) pro Missis tantum celebrandis in Cathedrali; hancque convalidationem benigne concedi posse ab E.E. Vestris crederem, sive quia non obstante præbendæ adsignatione, adhuc hodiernis temporibus Capellanorum munera non abunde compensantur, sive ut ipsi promptiores, & diligentiores fiant ad implenda multa & gravia fundationis onera, ad quem finem præbendæ adsignatio a Fundatore fuit facta.

Quo ad secundum, Missas a tribus Capellanis celebrantibus in Cathedrali, ab anno 1785. huc usque omissas ex causa majoris deductionis expensarum pro mantentione, supplendas esse, quum bona fides adesse legitime nequeat in deducendis expensis illius partis mantentionis, quæ ab ipsis non præstatur. Et quo ad tertium denique, duos Capellanos celebrantes in Ecclesiis Monialium non posse Missarum diminutione, frui titulo mantentionis, quam non præstant, nullamque habendam esse rationem allegati ab ipsis incommodi, quod ab annuo præbendæ redditu compensationem recipit, eosdemque Capellanos pariter teneri ad celebrandis Missas omnes ab anno 1785. huc usque omissas ex præcitato titulo sive mantentionis, sive incommodi.

A subreptione immune videri posset decretum an. 1785., nam ex duplici prodiit ratione, vicissitudinum scilicet temporis, & graviorum onerum; ac utraque ratio per Episcopum comprobatur verbis illis, non obstante præbendæ adsignatione, adhuc temporibus Capellanorū munera non abunde hodiernis compensantur. Silentio contra præterierunt Capellani annum redditum libellarum imperialium 131.8. pro quolibet ultra libellas 250. pro Missis, totidemque pro choralis servitio, ac enixum celebrationis votum. Narrarunt vero, eorum oneri esse

expensas manutentionis pro celebratione Missarum ; dum integram consequuntur manutentionem qui in Ecclesiis Monialium , & partialem qui in Cathedrali celebrant . Retinentia autem veri , aut expositio falsi subreptionem , & obreptionem inducit , *cap. super literis 20. de rescript. , Pasqualig. de Sacrific. nov. Leg. quæst. 1180. num. 3.* Reque vera moderatio decreti anni 1785. per alterum 5. Januarii hujus anni argumento esse videtur , quod absque retinentia illa , falsaque expositione primam Episcopus non concessisset reductionem ; *Polit. de jurepatr. dissert. 19. num. 29. & seq., Rot. in Policastren. Beneficii 27. Novembris 1758. §. 8. coram Ratta .*

Quatenus igitur subreptitia censeatur Missarum reductionis anni 1785. deliberandum erit de illius convalidatione . Hanc æquam autumat Episcopus tum quia pares oneribus non sunt præbendæ , tum quia promptiores fierent Capellani ad ea implenda . Ubi par enim non est oneri emolumentum , concedi solet rednctio , *Petr. ad Constit. 7. Eugenii IV. sect. 2. num. 28. tom. 3. Fagnan. in cap. cum omnes de constit. num. 31. , & Sacra Congregatio in Vigilien. Decanatus 23. Junii 1729.* Altera ex parte notandum , quotquot a capellaniarum fundatione , ab annis scilicet nonaginta fuerunt Capellani , cum iis ipsis , qui modo sunt , redditibus adimplevisse onera , idque potissimum a die , quo beneficia acceperunt , fecisse Oratores . Statim ergo post talem observantiam , redditibusque non imminutis concedenda non est Missarum reductio , ut *in Matilicen. 16. Aprilis 1791.* Maxime , quia expressa resistit voluntas Fundatoris , dum Missarum celebrationem demandavit *absolute , & irremisibiliter , non obstante quacumque legitima causa .*

Quod Capellani celebrantes in Cathedrali detraxerunt Missis ratione manutentionis , per eos forsitan retineri valet , quum deductionem fecerint ex colorato titulo episcopalis decreti anni 1785. At notat Episcopus , integram ab illis manutentionis expensam non præstari , dum ejus partem supplet Capitulum . Recta ergo dici posset taxatio expensæ deducendæ in solido 1. & denariis 3. juxta moderatorium decretum præsentis anni , ac per consequens supplementum Missarum pro majori illius deductione ad taxam solidorum 2. $\frac{1}{2}$. ad for-

formam decreti anni 1785. , secundum *Pasqualig. in cit. quæst. 1180. num. 7.*

Majus postremo incommodum , quod patiuntur celebrantes in Ecclesiis Monialium , mereri videretur deductionem expensarum manutentionis , ut censuit Sacra Congregatio in *Celsonen. Reductionis Onerum 1. Martii 1777.* . Illud vero præ oculis habuit Fundator , & tamen quoad ipsos etiam eundem voluit Missarum numerum , *absolute, & irremisibiliter, non obstante quacumque legitima causa* , quia satis fortasse ad compensandum incommodum censuit præbendam , ut ponderat Episcopus . Ex hoc autem sequeretur , hos etiam cogendos Capellanos ad supplendas Missas ratione deductionis non celebratas ab anno 1785. , juxta votum Episcopi .

Deliberare igitur dignentur Eñi Patres .

I. *An sit servanda reductio anni 1785. in casu &c.*

Et quatenus negative .

II. *An, & quomodo sit convalidanda in casu &c.*

III. *An, & pro qua summa deductiones factæ ab anno 1785. per Capellanas celebrantes in Ecclesia Cathedrali titulo manutentionis pro celebratione Missarum, retineri valeant, seu potius in tot erogari debeant Missas in casu &c.*

IV. *An, & pro qua summa similes deductiones factæ per Capellanos celebrantes in Ecclesiis Monialium retineri valeant, seu potius erogari in Missas in casu &c.*

Ad I. Negative :

Ad II. Negative ; & quoad præteritum teneri ad supplementum Missarum non celebratarum .

Ad III. & IV. Provisum in secundo ,

Sess. 22. Decret. de observan. & evitan. in celebr. Miss. & sess. 24. cap. 15. de Refor.

BONONIEN. MISSÆ CONVENTUALIS . Capitulum insignis Collegiatae S. Mariæ Majoris Bononiæ ex tribus constat Dignitatibus , Priore nempe , Præposito , Decano ; & Canonicis undecim . Duæ eorum præbende , comprehensis juxta exhibitum statum distributionibus , scutorum sunt 230. , tertia scutorum 248. , quarta scutorum 270. Quatuor aliæ scuta excedunt 100. , reliquæ a scutis 49. summam gradatim attingunt scutorum 92. Ad minores igitur respiciens præbendas , reduxit anno 1732. per decretum Sacræ Visitationis conventualem Missam ad dies festos bononiensis Archiepiscopus Lambertinus , postea san. mem. Benedictus XIV. & licet deinde Pontifex ille quotidianam Cathedralibus , & Collegiatis præscripserit conventualem in Encyclica *cum semper oblatas* anni 1744. , ejus tamen decretum quoad Collegiatam Bononiæ in sacris pariter Visitationibus confirmarunt successor Archiepiscopus Malvetius , ejusque Convisitatores specialiter deputari , Missamque Canonici diebus tantum festis ad hæc fere tempora applicarunt . Antumans tandem hodiernus Eminentissimus Archiepiscopus , quotidie potius ad formam Encyclicæ applicandam esse , hæc in sacra Visitatione anni 1786. edidit decretum = *Dicimus & declaramus , rite ac fideliter celebratam fuisse Missam conventualem , quæ quolibet die festo celebranda erat juxta decretum Eminentissimi Lambertini ; a quo tamen mutatis circumstantiis quum videatur recedendum , atque adeo Encyclica cum semper Benedicti XIV. debeat ita observari , ut singulis diebus Missa Conventualis applicetur in genere pro benefactoribus , facultatem facimus Capitulo Romani recurrenti , ut liceat illi dumtaxat festis diebus applicare pro benefactoribus , si forte se gravatum sentiat de quotidiana applicatione .*

Supplicacunt hinc Canonici EE. Vestris pro confirmatione decreti anni 1732. , favetque Eminentissimus Archiepiscopus, licet affectos eos censeat Benedictina Encyclica . Inquit enim , quod licet nonnullæ præbende summam scutorum 200. aliquantulum superent , aliæ tamen sunt , quæ neque centum attingunt . Est etiam , quæ sola triginta scuta annua reddit , computatis etiam quotidianis distributionibus (minor præbenda juxta exhibitum statum scutorum est 49. 60.) Unde

de non negarem, gravamen oriturum esse Capitulo, si ad quotidianam Missæ applicationem adigatur; idque præcipue illis Canonicis, quorum tenuis satis est præbenda. Quum enim gravamen hoc omnes æque attingere debeat; ii Canonici, qui tenuiores præbendas habent, nimium onerati manebunt; nec aliunde justum videretur esse, ut quod commune est onus, ad solos illos, qui ditiores obtinent præbendas, reduceretur.

Ad hæc addit, quod etsi aliquo modo mutatae videantur circumstantiæ, & auctarium aliquod in redditibus appareat factum a tempore illo, quo decretum visitationis anni 1732. emanavit; si tamen computentur nova gravamina, & quod est caput, caritas rerum omnium; quæ ad usum vitæ sunt necessaria, his postremis temporibus non parum immutata, evinctur, in æquali, ne dicam pejori fore nunc statu Capitulum, & eandem tenuitatem subsistere, quæ Lambertinum ad decretum illud efformandum movit. Atque ita postremo suum aperit votum: Ego quidem adduci non possum, quin existimem, Oratores non aliter, ac reliquos totius Orbis Canonicos, & Capitula Legi illi universali Benedicti XIV. parere debere. Illud etiam affirma, perperam sese decreto illi antèriori tutos credidisse. At vero cum de dispensatione agitur, non adeo sum animo obfirmatus, ut non crediderim, dictum Capitulum posse; & illam humiliter expetere, & confidere, se obtenturas aliquid, si E.E. Patribus id visum fuerit æquum. Mihi certe videretur non ab æquitate alienum iisdem Oratoribus, attentis expositis, ex parte morem gerere; & relicta obligatione illa, quam huc usque observarunt, ad celebrandam applicandamque saltem alio cujuslibet hebdomadæ die Missam conventualem pro benefactoribus universim eosdem Canonicos cogere, donec res capitularis in ea, qua laborat, tenuitate reperitur.

Duo sunt ponderanda, num Benedictina scilicet Encyclica derogaverit decreto anni 1732., ac tales sint Oratorum circumstantiæ, ut reductionem ab Eminentissimo Archiepiscopo propositam mereantur. Sacrum profecto decretum illud a Benedicto XIV., tectumque servatum dici posset, dum proprium non ignorans reductionis factum, expresse in sua posteriore Encyclica reductionem non retractavit, *Felin. in cap. 1. nu. 19. de constit.*, *Pignatell. consult. 132. num. 7. tom. 10.*,

Generalis contra Encyclicæ dispositio gener aliter videtur accipienda ; *Text. in leg. 1. §. generaliter ff. de legat. præstun. , & leg. non distinguendum ff. de recept. arbitr.* Maxime quia amplissimis munitas est clausulis cujuscumque consuetudinis , & observantiæ derogatoriis , quæ enixam ostendunt Legislatoris voluntatem , *in §. 14. 16. 17. Encyclicæ ;* ideoque abrogatoria etiam videtur cujuslibet privilegii incompatibilis , ut est decretum anni 1732. cum Encyclicæ , *Pignattell. in cit. consult. 132. num. 7. tom. 10.*

Ex iis de cetero quæ de tenuitate præsertim quarundam præbendarum observat Eius Archiepiscopus , locus esse posset reductioni Missæ conventualis , nisi ad formam decreti anni 1732. , juxta votum saltem ipsius Archiepiscopi , ad dies scilicet festos , aliumque intra hebdomadam ; ut *in Amerina Missæ Conventualis 12. Martii 1746. , in Arcina 18. Novembris 1769. , & in Placentina 30. Julii 1785.* Notandum vero , quod præterque præbendæ scuta excedunt 200. , & 100. , summam minores attingunt scutorum 69. , 80. , 92. , una excepta scutorum 49. 60. Num ergo ob unicam hanc , non tenuem , sed mediocrem præbendam , integrum exinere liceat Capitulum a quotidiana Missa conventuali , a Vestra , Eius Patres , pendet deliberatione .

Quæritur itaque .

An , & quomodo sit locus reductioni Missæ conventualis in casu &c.

Non proposita cum sequenti .

Sess. 25. cap. 4. de Reform.

ALBINGANEN. REDUCTIONIS MISSARUM. Constitutus initio fuit fundus Ecclesiæ parochialis S. Jo: Baptistæ oppidi *di Terzorio* ex diversis legatis , ex quibus , ut albinganensis ait Episcopus *in erectione Parœciæ unum conflatum est corpus , una congrua Parochi ;* ejusque redditus annuam attingunt summam scutorum 71. 50. , comprehensis incertis scutorum octo . Consistent onera in scutis 22. 20. , scutis nempe 17. 60. , pro manuali eleemosyna Missarum 176. , quibus præterque bona legata gravantur , & scutis 4. 60. pro publi-

blico vectigali, Ecclesiaeque Matricis canone; ac libera propterea remanent scuta 49. 30. Summam hanc, ob aucta rerum pretia, imparem dicit Parochus Dominicus Anfosi propriae sustentationi, oratque idcirco pro reductione Missarum.

Exposita confirmat Episcopus; & haec habet: *Ex supradictis apparet, legatorum fundos esse quidem separatos, sed legata ipsa esse adeo demonstrativa, ut Fundatores legatorum Parocho voluerint congruam constituere, eo ipso quod unus aliquod Missarum fundis legatis imposuerunt ex quadam praxi harum regionum. De his enim legatis non aliunde constat, nisi ex libris parochialibus. Quomodo vero provisum sit quoad praeteritum, non bene dicerem. Hoc unum dicam, parvo lustrorum curriculo rerum pretia, quibus hic indigemus, crenisse in duplum, & ultra. Ceterum Parochi honestae & decenti sustentationi eo meliori, quo fieri potest pacto prospiciendum videtur, dum hujusce loci Universitas, vel Communitas congruam impinguare nullo modo potest, nec alia ibi sunt pia opera, quorum emolumenta, si reducantur, in Parochi sustentationem, salva Missarum celebratione, migrare possint. Quare si Vobis, Eñni Patres, hodiernis precibus annuere placet, Missas supradictas ad ratam aestimationis fundorum, & numerum legatarum pro unoquoque fundo reducerem ad minorem numerum.*

Aucta repente non sunt rerum pretia, sed ut ait Episcopus, parvo lustrorum curriculo. Si plures ergo per annos satis fuit Parocho oratori, ejusque Decessoribus reditus scuterum 49. 30., deductis oneribus, & Missarum eleemosyna, aequa nunc cum eodem reditu, eademque fere temporum calamitate videri non potest reductionis instantia. Maxime quia de Parocho agitur oppiduli, in quo minoris emi, vendique solent necessaria vitae, quam in frequenti Civitate. Congruam Orator non habet ducatorum centum ad formam *Sac. Conc. Tridentini sess. 24. cap. 13. de reformat.*, sed idem ab institutione Parochiae fuit reditus, lexque foundationis in id servatur, ut in *Derthonen. Dismembrationis 28. Januarii 1736.*

Urgent altera ex parte, quae pro reductione notat Episcopus: voluntas scilicet Testatorum, qui ad congruam potissimum respexerunt Parochi, onusque Mis-

sarum imposuerunt fundis legatis ex quadam albinganensium regionum praxi : gravamen alterum Missæ parochialis : auctumque nostra ætate rerum pretium *in duplum & ultra* . Hæc sane omnia justam præbere possent causam reductionis Missarum ad taxam perpetuæ non obstante acceptatione onerum , eorumque diuturno adimplemento , ut censuit Sacra hæc Congregatio *in Albinganen. 12. Decembris 1778. , & in Anconitana Missarum 20. Aprilis 1782. ,* seu ut inquit Episcopus , *ad ratam cæstimationis fundorum , & numerum Missarum legatarum .*

Quæritur itaque .

An , & quomodo sit locus reductioni Missarum in casu &c.

197

*Die Sabbatibi 15. Decembris 1792. in Pa-
latio Apostolico Vaticano erit Sacra
Congregatio Concilij , in qua , præter
alia, proponentur infrascripta Dubia,
juxta morem ejusdem Sacræ Congre-
gationis de jure resolvenda .*

BONONIEN. MISSÆ CONVENTUALIS .
*An , & quomodo sit locus reductioni Missæ conventua-
lis in casu &c.*

*Sess.22. Decret.
de observan. &
evitan. in cele-
brat. Miss. , &
sess.24. cap.15.
de Reform.*

Negative .

ALBINGANEN. REDUCTIONIS MISSARUM :
*Au , & quomodo sit locus reductioni Missarum in ca-
su &c.*

*Sess. 25. cap.4.
de Reform.*

Negative .

Sess. 14. cap. 7.
de Reform.

FERETRANA IRREGULARITATIS. Dispensationem ab irregularitate distulerunt Eūni Patres Sacerdoti homicidæ Marco Benedetti per rescriptum expectet diei 28. Maii elapsi anni 1791. Iterum modo pauper Sacerdos gratiam implorat; eique favens testatur feretranus Episcopus, *Sacerdotem sæcularem Marcum Benedetti continuo honestam, exemplarem, omnique pietate singularem vitam duxisse, & præsertim post patratum homicidium ad defensam in personam Sebastiani Tomci; qua de causa fuisse ab hac nostra Cūria episcopali absolutum, summo mœrore, ac tædio affectum, ac pœnitentia ductum in miserimo statu dies duxisse, & hactenus ducere. Ac testatur insuper Orationis Parochus de peractis ab eo per dies quindecim spiritualibus exercitiis, his susceptis Pœnitentiæ, & Eucharistiæ Sacramentis.*

Denuo itaque deliberandum proponitur.

An sit consulendum SSmo pro dispensatione ab irregularitate in casu &c.

Affirmative .

Sess. 24. can. 6.
de Sacram. matrim., & cap. 1.
de Reform. matrim.

CHIEN. MATRIMONII. Nupsit anno 1769. Angela Timoni Michaeli Ipriano Armeno. Vix inito matrimonio, navim conscendit vir, & ad longinqua profectus, non primum Chium uxoris patriam rediit, quam anno 1789. Ob malam tunc contractam valetudinem a maritali conjunctione abstinuit mulier, supplicavitque Sanctissimo pro facultate solemniter profitendi extra Claustra regulam S. Dominici in manibus Chiensis Episcopi ejus fratris. Nulla enim Chii sunt Monasteria latinis, cujus ipsa est. Precibus autem ad Sacram hanc Congregationem remissis, confectoque ad formam *Benedictinæ* processu, refert Chiensis Episcopus, ita Michaeli absentis tempore cum uxore egisse, *ut cum aliena, & ignota; arbas immo, & munera per epistolas repetiisse: nunc vero quum seuerit, & uxoris opera, & ministerio indigeat, Angelæ contubernium, & convictum postulare. Angelam altera ex parte renue-*

re,

re, propterea quod laborat valetudine tertium jam a-
nnum, & tam gravibus doloribus, morbis, incommodis
afflictaur, ut sine certo vitæ periculo, peritorum, &
medicorum judicio, matrimonium consummare, & cæ-
terâ conjugis onera subire nequaquam possit; quodidia-
nis medicamentibus, & maxime succis distillatis vitam su-
sientat. Quo vero nec essitati tam corporis, quam ani-
mæ conjugis Michaelis consulatur, optat atque enixe
obsecrat, ut auctoritate Apostolica soluto isto matrimo-
nio rato, ipsi etiam uxorem ducere per mittatur. Atque
hinc concludit, consuli posse Oratrici vel dissolutione
vinculi, vel dispensatione quoad professionem solemnem
extra Claustrium, & sub moderato habitu sæculari,
Quod & ipse enixis præcibus postulat.

Licet canonicæ Leges bimestrem conjugibus indulgeant
terminum ad resiliendum ante consummationem a ma-
trimonio per solemnem professionem in Monasterio, ut
in cap. verum 2., & ex publico 7. de convers. conjug.,
can. desponsatum 27. quæst. 2.; & in Tridentina Synodo
sess. 24. can. 6. de sacram. matrim., magni tamen no-
minis Canonistæ affirmant, hoc conjuges uti posse dis-
solvendi matrimonii remedio, quocumque non ob-
stante temporis lapsu, ac præ ceteris Fagnan. in cit.
cap. ex publico num. 26., Piringh. in 3. Decretal. tit. 32.
num. 12. not. 4., Reinfest. ibid. num. 5., Schmalzgrue-
ber. ibid. num. 9., Sanchi. de matrim. lib. 2. disput. 24.
quæst. 6. num. 26. Hoc posito, quærendum in nostro
themate de non consummatione matrimonii, ac de
emittenda in sæculo professione, quam Canones præ-
scribunt in Claustro.

Matrimonii consummationem præ omnibus excludit in suo
constituto Angela. Ait enim, statim Michaellem post
contractum matrimonium absque consummatione dis-
cessisse, & quidem ex pacto accipiendi post biennium
benedictionem, sine qua non permittitur Chii consum-
matio. Sex insuper judiciales Testes, aliique tres ex-
trajudiciales confirmant pactum differendi benedictio-
nem, celerem viri discessum, quin solus post matrimo-
nium fuisset cum sola, & nunquam post reditum
Conjuges inter se convenisse. Ac jurata tandem, licet
extrajudicialis accedit ipsius viri confessio coram Apo-
stolico Smyrnarum Vicario de nunquam consummato
matrimonio. Ad excludendam sane matrimonii con-

summationem moralis sufficit certitudo secundum *Cottarr. de sponsal. part. 2. cap. 7. §. 4. num. 6.*, *Guttier. de matrim. cap. 44. num. 59.*, *Clericat. de Sacram. matrim. decis. 15. num. 39.*, plurimumque defertur juratis Conjugum declarationibus, & Testibus, *Perez de matrim. disput. 37. sect. 11. num. 7.*, *Kuqler. eod. tract. part. 1. cap. 5. §. 2. num. 1454.*, *Tropper. de impedim. matrim. part. 2. de impot. §. 2.*

Valde contra dubitandum ait defensor Matrimonii de consummatione ante discessum viri; tum quia sola Conjugum confessio certam non constituit non consummationis probationem, per *Text. in cap. super eo, de eo qui cognovit consanguin.*, *Gloss. in cap. recepisti verb. probari de frigid.*, & *malefic.*, tum quia sex tantum sunt Judiciales testes, deficitque propterea septima manus per Canones volita; tum quia eorum nonnulli de discessu testantur viri quasi subito, vel eodem matrimonii die, & sic possibilem non excludunt Conjugum conjunctionem, quam integri fere præbuit diei mora. Eoque magis de ea dubitandum post reditum viri, ejusque menstruam moram in Chiensi Civitate; nam licet constet, numquam illum eo temporis spatio Uxorem adisse, clam tamen potuit Uxor adire virum. Satis autem censet solam possibilitatem, ut matrimonium in quolibet dubio consummatum censeatur, ut sacra hæc definit *Congregatio in Vormatien. Matrimonii 13. Junii 1733.*, & *in Hispalen. Dispensationis 14. Martii 1739.*

Gravior est matrimonii difficultas quoad modum emittendæ professionis in sæculo; nam expresse *Canones* de professione loquuntur in Monasterio, neque extra Claustrum adimpleri per annum valet probatio ad solemnem emittendam professionem præscripta a *Sacr. Concil. Trident. Sess. 25. cap. 15. de Regular.*, & *Monial.*, Notandum vero, ingressum in Monasterium de accidentalibus esse monachatus, *Abb. in cap. porrectum de Regular. num. 7.*, ideoque adscribi quem posse alicui Monasterio per concessionem habitus ab habente potestatem, votumque in ejus manibus emissum evadere solemne, *Gloss. in cap. ex parte 14. verb. propositum castitatis de convers. Conjug.*, *Jo. Andr. ibid. num. 4.*, *Schmalzgrueber. in jus Ecclesiast. tom. 4. part. 2. tit. 6. num. 59.*, & *seqq.*. Neque enim est novum, ut va-
leat

leat professio solemniter emissa in domo privata coram habente potestatem adscribendi Religioni a Sede Apostolica adprobate, *Faguan. in cap. ex parte 9. de convers. conjug. num. 27. & seq.* . Eoque magis in nostro themate, in quo nullum Chii est latini ritus Monasterium, in quo emittere valeat Angela professionem.

Quatenus autem EE. Vestrae permittendam non censeant Angelæ professionem in sæculo ad effectum solveudi matrimonium, deliberandam erit de dispensatione a matrimonio rato, & non consummato. Hujusmodi dispensationem denegandam contendit matrimonii Defensor ob possibilem consummationem, ex doctrina *Soti in 4. distinct. 34. quest. 1. art. 2. concl. 2.* . Si de hac vero consummatione Eñi Patres non conveniant, justa esse posset dispensandi causa infelicissimus Angelæ status; nam Episcopo teste, *tam gravibus doloribus, morbis, incommodis afflicatur, ut sine certo vitæ periculo, peritorum & medicorum judicio, matrimonium consummare, & cetera conjugis onera subire nequaquam possit.* Ex hac porro, similibusque de causis locum esse autumant dispensationi a matrimonio rato, & non consummato *Coninch. de Sacrament. matrim. disput. 33. dub. 1. num. 4., Ursaya discept. 32. num. 58. tom. 6. part. 1.*

Deliberandum igitur.

I. *An constet de matrimonio rato, & non consummato, ita ut sit consulendum SSmo pro facultate emittendi professionem solemnem in manibus Episcopi, & extra Claustra in casu &c.*

Et quatenus negative ad secundam partem.

II. *An sit consulendum SSmo pro dispensatione a matrimonio rato, & non consummato in casu &c.*

Ad I. & II. Negative ad utrumque.

Sess. 25. cap.
13. de Reform.

VILNEN. SEPULTURÆ. Post biduum a defuncto Alexandro Horaim obiit die 18. Octobris 1788. Constantia Volodkoviez ejus uxor, elegitque sibi sepulturam in Ecclesia PP. Carmelitarum discalceatorum Conventus Olkoviensis, quorum Tertiariæ habitum gestaverat. Statim Theresia ipsius mater, ejusque vir Franciscus Uniechovski contendere ceperunt tanquam executores testamentarii de sepeliendo cadavere Alexandri Horaim cum altero uxoris in Ecclesia PP. Carmelitarum: sed eis restitit Parochus Olkoviensis, ac spreto episcopali præcepto de non sepeliendis sub pœna excommunicationis cadaveribus in sua Ecclesia absque interpellatione Theresiæ, ea de facto sepelivit. In contradictorio tamen judicio cadaverum exhumationem prohibuit Episcopus Vilnensis, declaravitque Parochum ab incurtis pœnis immunem, præstito tamen per eum juramento, quod violentiam ad sepelienda cadavera passus fuerit a fratribus Alexandri Horaim, ac tumulationis tempore a parochiali abesset Ecclesia, Ab hoc autem Decretò reclamant Conjuges Uniechovski, petieruntque ab EE. Vestris exhumationem cadaverum, ut sepulturæ traderentur PP. Carmelitarum.

De exhumatione primum agens cadaveris Constantiæ, atque excusationibus Olkoviensis Parochi, hæc Apostolicus Poloniæ Nuntius habet. *Res inquit, est luce meridiana clarius, Constantiam Horaim, & potuisse de jure sibi eligere sepulturam, & revera elegisse, & rite elegisse. Potuit quidem ex incoucussa Sacrorum Canonum regula, quod unusquisque a jure non impeditus, potest sibi eligere sepulcrum, & quod uxor, licet sub potestate viri existens, libere valeat inconsulto viro sibi eligere sepulturam. Textus est expressus in cap. de Uxore 7. de sepult. Hanc vero potestatem ad actum redelegisse Constantiam, legale ejus probat testamentum, nullis quæstionibus obnoxium. Ita igitur electione sepulturæ, ejusque legalitate probatis, si manere debent jura Sacrorum Canonum, si ejus præcepta religiose, ut par est, custodiri, consequens sit, non jure egisse Parochum Olkoviensem, dum in sua Ecclesia corpus Constantiæ posthūito ejus testamento sepelivit. Nec mihi rationes probantur, quibus decretum Episcopalis Curie exhumationem cadaveris denegavit, & Parochum a pœnis absolvit. Edixit enim, ideo non esse exhumandum*

cadaver, de quo agitur, quia convenienti est in loco sepultum. Id autem non est (ut Oratores reposunt) rationem dare, cur electio sepulturæ exequi non debeat, sed quæstionem decidendam alto potius evadere silentio. Meliores haud sunt rationes ad Parochum absolvendum adductæ, tum nempe illatæ ipsi a Fratribus Horarum violentiæ, ut defuncti Alexandri corpus in Ecclesia Olkoviensi sepeliretur, tum ipsius absentia ab Ecclesia sua tempore traditæ sepulturæ. Quod enim ad assertam vim pertinet, præterquam quod ea non probatur, fitilis esset excusatio. Unusquisque siquidem, & præsertim Parochus in suo adimplendo munere nec spe lucri debet allici, nec minarum terrore concuti. Quo vero ad ejus absentiam ab Ecclesia parochiali, ea non nisi in Parochi assertione consistit. Sed Oratores epistolam ejus exhibuerunt, cujus traductionem porrigo, in qua Parochus declarat, velle se episcopali non obstante inhibitione, cadavera, de quibus agitur, in propria Ecclesia spelire; id quod non levem ingerit suspicionem, de ejus mandato factam fuisse tumulationem. Atque ex his concludit; quod manente electione sepulturæ, legitime riteque peracta, & manente humanatione cadaveris Constantiæ alibi facta, quam ubi ipsa præcepèrat, clara est juris dispositio in cap. 5. & 6. de sepult., & cap. 1. eod. tit. in sexto, exhumandum esse cadaver, & restituendum una cum oblationibus (salvis tamen juriis parochialibus) Ecclesiæ, in qua electa fuit sepultura; quam juris censuram confirmavit sancti mem. Alexander VII. in Constitutione = Alias ex parte. Quo vero ad Parochum Olkoviensem, ejusque incautam agendi rationem, consulere debere videtur conscientia sua.

De exhumatione deinde cadaveris Alexandri, ejusque tumulatione in sepulcro uxoris, rationes dumtaxat exponit Oratorum, remque Vestrae relinquit deliberationi in hæc verba: Nulla est inter Doctores quæstio, quod si uxor decedat, nulla sibi electa sepultura, debeat in viri sepulcro tumulari, ex Text. in can. Ebron. 2. caus. 13. quæst. 2. An autem idem ferendum sit de viro judicium, & an cum uxore, & in electa ab ea sepultura tumulandus, una non est Doctorum opinio. Oratores in exhibita mihi juriū allegatione, ad sociandum viri cadaver cadaveri uxoris se fiudent in ratione Textus in cit. can. Ebron, ubi habetur, ut quos conjunxit unum conjugium, conjungat unum sepulcrum

quia una caro sunt, & quos Deus conjunxit, homo non separet. Eadem porro ratio, ajuat, in utroque militat casu, tam viri quoad uxorem, quam uxoris quoad virum. Jam vero si eadem militat ratio, eadem quoque ex legali juris regula militare debet juris dispositio. In hac vero, & utraque probabili opinionum varietate meam ego sententiam proferre non audeo; sed eam a sapientia EE. Patrum, quorum responsa tamquam leges coli semper consueverunt, ea qua par est veneratione expectabo.

Ex Apostolico Nuntio habent Eñi Patres, quæ exhumationem suadent cadaveris Constantiæ, ejusque tumulationem in Ecclesia PP. Carmelitarum ad formam testamenti. Licet namque eligi olim non potuissent sepulcra, quam in Ecclesiis parochialibus, earumque Cæmeteriis, *cap. nos instituta*, *cap. fraternitatem*, & *cap. in nostra de sepul.*, libera tamen hodie cuique est, sive masculo, sive fœminæ sepulturæ electio, dummodo in legitima sit ætate, & a jure non prohibeatur, *cit. cap. nos instituta*, & *cap. cum super de sepult.*, ac eligi etiam valet in Ecclesia Regularium, *Clementin. dudum §. Injuscmodi*, *Extravaq. super Cathedralibus de sepult.* Hac autem utens facultate, reipsa sepulturam elegit Constantia in Ecclesia PP. Carmelitarum Conventus Olkoviensis, idque in justa fecit acti matrimonii ætate, & absque nullo alio canonico impedimento. Servanda ergo videretur ejus voluntas per demandatam tumulationem, quæ exhumationem cadaveris a sepultura parochiali, & restitutionem oblationum, salvis juribus parochialibus necessariam redderet. Notandum contra, quod Constantiæ præobiit vir, jusque sepeliendi ejus cadaver quæsivit Parochus, *cap. ex parte*, & *cap. in nostra de sepult.* Ideoque ex *cau. Ebron. cap. 13. quæst. 2.* de uxore dici posset, *quos conjunxit unum conjugium, conjungat unum sepulcrum, sepulcrum nempe viri.*

Difficilior res est de exhumatione cadaveris Alexandri, jamque EE. Vestræ ex relatione Nuntii Apostolici noverunt, quæ sit Doctorum pugna circa extensionem Canonis *Ebron* ab uxore ad virum. Ponderare tamen dignentur, num concurret in nostro themate rationis identitas, quæ hujusmodi extensionem suadeat. Res est in citato Canone de præexistenti unius conjugis sepulcro, in quo conjugii ratio exigit, ut *cum compleverit*

tempus suum, collocetur superstes. In nostro autem themate de sepulcro agitur per superstitem conjugem electo, nec turbare forsitan convenit cineres prædefuncti, ut in illud inferantur.

Quatenus autem EE. Vestræ reprobendam censeant tumulationem Constantiæ, vel etiam Alexandri in Ecclesia parochiali, deliberandum erit juxta relationem Nuntii Apostolici de pœna Parochi tumultantis. Neglexit utique præceptum Episcopi de non tumultandis cadaveribus sub pœna excommunicationis, passæque violentiæ, & absentiæ excusationes rejicit Nuntius. Is ergo in comminatum incidisse videtur pœnam, ita ut consulere debeat conscientiæ suæ. Ex hoc tamen veniam mereri posset, quod ex parochiali jure tumultandi virum, absque electione sepulturæ prædefunctum, sibi etiam licere censuit ex Canone *Ebron*, in illud inferre uxorem.

Quæritur itaque.

- I. *An, quæ cadavera, & quomodo sint exhumanda, & respective tumulanda in casu &c.*
- II. *An Parochus Olkoviensis inciderit in pœnam ab Episcopo comminatum, ita ut consulere debeat conscientiæ suæ in casu &c.*

Ad I. Affirmative quoad Constantiam tantum juxta votum Nuntii Apostolici.

Ad II. Consulendum Sanctissimo pro absolutione.

VERCELLIEN. SUSPENSIONIS ONERUM. Testamento anni 1617. hæc suis heredibus imposuit onera Petrinus Naja; hebdomadalem scilicet Missam; alias Missas quatuor in solemnioribus B. Virginis festis ad suburbanam Frontiani Ecclesiam; atque eleemosynam panis, & leguminum in summa scutorum decem ex florenis novem pro quolibet in die SS. Annunciationis. Pro sua hujusmodi onerum portione congruum coobligatis assignavit fundum Joannes Bartholomæus Naja in

*Sess. 22. cap. 6.
de Reform.*

testamento anni 1743., totque ex reliquis suis bonis celebrari jussit Missas, quot annui caperent redditus ad rationem solidorum 12. cum dimidio pro Capellano agnato, & solidorum 10. pro extraneo, demptis libellis 20. pro spiritualibus exercitiis, quæ etiam de triennio in triennium præscripsit. Activum reliquit hujusce capellanix juspatronatus primogenitis lineæ masculinæ Naja, passivum illis, qui *si ritrovassero in stato di essere promossi al grado ecclesiastico del cognome di Naja, cum ejus prælatione, che si troverà impotente, o sarà di maggiore incomodo alla sua Famiglia a costituirsi il patrimonio*. Deficientibus constitutis in sacris ordinibus, eorumque proximioribus familiaribus, arbitrium dedit nominandi *infanti, pupilli, o minori*. Quousque vero nominatus perveniret ad Presbyteratum, celebrari permisit Missas per alium ad manualem, reservata nominato superextanti reddituum summa, *a fine di poterlo più agevolmente mantenere alle scuole*. Omnemque demum prohibuit Missarum reductionem. In erectione autem capellanix assignatæ fuerunt pro ejus dote libellæ 8983. in tot censibus cum onere quotidianæ Missæ, cui pares visi sunt capitalis redditus.

Qui erant, ac modo sunt utriusque legati redditus, Petri nempè, & Joannis Bartholomæi Naja, in hæc refert verba Eius Vercellensis Episcopus: *Legatum prius (Petri) nullo primum constabat determinato redditu. Mandatum quippe a Testato re fuerat hereditibus, ut legatum ipsum super ejsdem implerent hereditate. Posterioribus vero temporibus certus constitutus est redditus, qui quoad Oratores attinet (nam & alii ab his extant heredes) peritorum judicio ad summam ascendere poterat scutorum sex. Idque ex fundo, eo sine relicto, jurgerum trium, cujus proventus tanti erant. Temporis progressu fundo ejusmodi alienato, censu constituto, paulo minor erat proventus. Domum ad quatuor circiter in præsentiarum redactum liquet scuta romana. Posterius legatum, quod antea scutorum erat circiter 92., modo tunc propter indebitam censuum alienationem, tunc propter proventuum imminutionem, seu reductionem ex lege municipali sequutam, ad scuta tantum 36. cum dimidio redigitur.*

Diu ad annum 1780. utrumque adimplere neglexit legatum Oratorum Pater, Caroli nempè, Josephi ætate minoris, & Victorii pupilli. Missæ igitur omisæ in unum

sunt 5500., eleemosyna panis, & leguminum scutorum 13. 86. Ab anno vero 1780. omnia Oratores adimplerunt onera; sed gravi egestate pressi, supplicant modo pro absoluteione a præteritis omissionibus, onerumque suspensione in mantentionem Josephi ad studia quousque ad sacros ordines ascenderit. Eius Episcopus refert, quod manualis eleemosyna unius erat Julii cum quarta hujus parte, celebrante Sacrificium Capellano nominata (unus tantum nominatus est Capellanus, qui obiit anno 1773.) Si vero ab alio Sacerdote fieret Sacrum, unius Julii erat eleemosyna. Pro Sacrificio autem in Sacello campestri S. Mariæ peragendo, duplicis Julii erat eleemosyna. Stipes vero in pauperes eroganda, duorum scutorum, dempto uno Julio cum dimidio. Distare ait Oratores quinto ab uno Testatore consanguinitatis gradu, tertio ab altero, gravique eos laborare inopia: nam etsi præfati Oratores, a mense, annuo fruuntur scutorum 80. reditu, quo casu fruuntur bonis tum paternis, tum maternis simul junctis; si tamen demasque ad onera regia solvenda, atque ad ædificia reverentia instauranda requiruntur, quæ onera ad summam scutorum viginti quatuordecim ascendunt: deducta insuper ea, quæ etiam quotannis seponenda foret necessaria summa ad cæs alienum, quo ipsi gravantur, extinguendum; gravantur quippe scutorum 260.: si demum hisce omnibus addas quæ item necessaria essent ad celebranda 5500. circiter ommissa Sacrificia, & ad stipem pariter ommissam, in pauperes erogandam, vix nullus superesse potest proventus Oratoribus, honestiori tamen loco natis, ad alimenta necessaria.

Nullum vero per suspensionem Missarum inferri præjudicium Populo, & Ecclesiæ. Nec enim alia ab his Missæ, quibus Ecclesia parochialis abundat, in ea celebrari queunt. Tam multus quippe Missarum est numerus, & e contra tam perexiguus est numerus Sacerdotum. Excipi tamen debent Missæ, quæ in prædicto Sacello S. Mariæ diebus festis de præcepto dicatis B.M. Virgini celebrandæ forent (quæ quatuor sunt, ad quarum unam cum dimidiâ tenentur Oratores) Hujusmodi enim Missæ ex decreto 18. Decembris 1790. dignis de causis celebrantur in ipsa Ecclesia parochiali ad Populi commodum, servata eadem duorum Juliorum eleemosyna; idque usque dum reficiatur Sacellum. Atque ex his æquæ censet petitam onerum suspensionem per duo-

duodennium, quo studiorum curricula commode compleantur; sub hac tamen lege, quod quum capellanice dos inmiuta sit ex indebita sortium alienatione, culpa præsertim non Oratorum, sed ipsorum genitoris, ac idcirco vileantur obligata bona paterna, ac etiam materna, tandiu quaudiu ejusdem capellanice dos maneat redintegrandu; idcirco quoties Sacræ Congregationi indulgere Oratoribus videbitur, conditio mihi videretur simul adlicienda, ut quotannis pecunia seponatur quoadusque capellanice dos redintegretur, idque aliquos a concessa gratia post annos.

Missarum præsertim suspensioni obesse videtur voluntas Joannis Bartholomæi Naja, qui in suo testamento ratum etiam habuit legatum Petrini, partemque constituit ejus fundi. Dum enim prohibuit, *che possi diminuirsi il numero delle Messe*, multo magis interdixisse censetur diuturnam Missarum omnium suspensionem. Illudque etiam urget, quod prævidit casum studiorum consuluitque nominato ad capellaniam per subministrationem summæ, quæ integræ superesset Missarum celebrationi ad manualem. Certa siquidem hæc providentia pro Capellano, studente, extensionem non paritur ad suspensionem Missarum, de quibus in ea capienda sollicitus fuit.

Eno contra Episcopo teste, gravi Oratores laborant inopia, neque aliter studiis vacare potest Joseph, quam per temporaneam utriusque legati suspensionem. Sæpe enim ob paupertatem gravati nedum indulta fuit Missarum suspensio, sed perpetua etiam reductio, ut in *Isernienu. 26. Novembris 1723., in S. Severinæ 13. Junii 1725., in Traneu. 26. Novembris 1738., in Taurinen. 30. Martii 1776., & in Aquen. Capellanice 3. Februarii 1787.* Maxime, quia de genere est Joseph vocatorum ad capellaniam Joannis Bartholomæi, convenitque Fundatoris voluntati, ut ad eam consequendam idoneus fiat. Id utique voluit Fundator; licet ob non prævisam vocati paupertatem, per moderatam superextantis redditus subministrationem. Sanguinis etiam urget conjunctio cum utroque Testatore, quæ in nostris, & similibus terminis Vestram excitare solet clementiam, erga conjunctos etiam ultra quartum gradum, ut quo ad unum Testatorem est Joseph, quem admodum in terminis subsidiorum dotalium in *Romana, seu Sabinen. Subsidiorum Dotalium 27. Martii 1762.,*

& in

& in Ferrariens. *Subsidiorum Dotialium* 13. *Septembris* 1787. Num omnia vero suspendi debeant onera, & per duodennium, ut Eius proponit Episcopus, ac sit addenda lex deponendi quotannis aliquam summam in redintegrationem dotis legatorum, a Vestra pendet deliberatione.

Oratorum absolutio quoad præteritum ex hoc retardari posset, quod heredes sunt Patris, qui plures per annos onera adimplere neglexit. Altera ex parte, si præter vectigalia, & alienum æs, gravarentur adimplemento Missarum 5500., & omissæ elemosynæ, *vix ullus superesse potest proventus Oratoribus, honestiori tamen loco natis, ad alimenta necessaria*. Hac siquidem de causa mereri videntur veniam, quam indulsit Sacra Congregatio in *Neapolitana Celebrationis Missarum* 4. *Decembris* 1706 *lib. Decret. 56. fol. 383.*, in *Romana Oneris Missarum* 11. *Maii* 1709. *ad IV. Dub. lib. Decret. 59. fol. 146.*

Respondere igitur dignentur Eius Patres.

I. *An, & quomodo sit locus suspensioni onerum in casu &c.*

II. *An, & quomodo sit consulendum SSmo pro absolute quoad præteritum in casu &c.*

Ad I. Affirmative ad decenium juxta votum Eius Episcopi.

Ad II. Affirmative imposito aliquo Missarum onere.

APUANA REDUCTIONIS MISSARUM. Universales anno 1673. scripsit heredes pro virili Franciscus Coppini in censibus & creditis Angelam sororem nuptam Nicolao Dosi, & Franciscum Antonium Blancardi nepotem cum quotidiano onere Missarum sex in Ecclesia S. Marizæ de Populo; usufructuariam vero bonorum stabilium Uxorem suam Annam Maracchi, erigique jussit post ejus mortem Viatorum & Peregrinorum Hospitium. Hæreditatem primi adierunt sine beneficio legis & inventarii, obtigitque cuique portio scutorum 14788. & libellarum 3. de juliis quatuordecim pro singulo scuto monetæ pontremuli. Ex sua portione cessit Blancardus Dosio apuana scuta 4800. suo in eum transfuso onere Missarum trium. Dosius vero cessit suppresso Carmelitarum Conventui apua-

*Sess. 25. cap. 4.
de Reform.*

na scuta 2800. pro transfusa in eum celebratione duplicis Missæ .

Quosque in divitiis abundarunt Dosi, Missarum onus adimpleverunt : at imminuto patrimonio supplicat modo Marchio Aloysius Dosi pro Missarum reductione, eique Apuanus favet Vicarius Capitularis . Totum enim æs hæreditarium Familiæ Dosi una cum quota superextanti ex utraque cessione, in totum ascendens ad apuana scuta 16788. 3. , æstimandum censet in scutis romanis 5109. $\frac{1}{3}$ juxta præsentem valorem apuanæ seu parmensis monetæ . Hæc ad rationem scutorum trium pro quolibet centenariio dant annua scuta 153. circiter, quæ absorpta fere essent per celebrationem Missarum quatuor . Pro his enim ad taxam synodalem obolorum 10. annua in unum requiruntur scuta 144. 80. comprehensis utensilibus . Id autem juxta Vicarium Capitularem *non può supporre conforme alla volontà del Testatore per l'inverisimiglianza, che egli volesse gravare detti suoi Eredi senza onorarli di cosa alcuna, o almeno di pochissimo. Tanto più trattandosi di Sorella, e Nipote, per i quali è da credere, che, avendo qualche dilezione, avrebbe anche avuto qualche riguardo nel disporre diversamente, quando avesse potuto immaginare, che il Legato di sei Messe quotidiane dovesse col tempo assorbire in tal modo quasi tutto l'Asse .*

Notat præterea Vicarius Capitularis = *Che se la Famiglia dei Marchesi Dosi, una volta ricca di grossi asseguamenti, poteva senza alcun incomodo sodisfare a sì gravoso legato, ora ridotta a limitati assegni dopo le replicate disgrazie alla medesima accadute, a danno uute dei presentanei Eredi, e per un sensibile fullimento sofferto sui Banchi di Livorno di una primogenitura di 40. mila pezze, e per reiterati danneggiamenti di fiumi apportati a loro campi, e per divisioni, e finalmente per dispendj gravosi di sofferte liti anche tuttora pendenti, per cui detratta la Commenda di S. Stefano, poco rimanendo per l'onorevole e decoroso sostentamento di loro numerosa famiglia, composta per ora di otto teste, senza la servitù necessaria al rango di Marchese e Cavaliere, non può di presente senza vero incomodo soggiacere al gravoso dispendio del detto Legato. Ac refert postremo, quod qualora in vista di tuttociò riuscisse al supplicante di ottenere la domandata riduzione di dette quattro Messe a norma di giustizia, o al-*
me-

meno di equità, niun pregiudizio al certo risentirebbe la Chiesa, dove sono addette, per essere ben provista di altre Messe, che possono bastare per servizio del Popolo.

Duplicem proponit reductionis causam Vicarius Capitalaris, tenuitatem hereditatis Coppini, ejusque annui redditus pro integra quatuor Missarum celebratione, imminutumque patrimonium Dosi. Utraque profecto causa videri potest justa ad concedendam reductionem; tum quia non præsumitur, Testatorem dare voluisse Sorori, & Nepoti simplicem heredum nomenclaturam absque emolumento; tum quia angustiae nobilis Familiae Dosi relativam inducunt ejus paupertatem, *Rota coram Duran. decis. 98. num. 10.*, ob quam concedi consuevit Missarum reductio, ac præsertim in *Trauen. 22. Novembris 1738.*, aliisque resolutionibus citatis in præcedenti *Vercellen. Suspensionis Onerum*. Accedit, quod nullum per flagitamam reductionem inferretur præjudicium Ecclesiae, cui addictae sunt Missae *per essere ben provista di altre Messe*,

Quoad primam causam vero ponderare dignentur Eñi Patres, num justa sit calculatio capitalis Coppini in scutis romanis 5109. $\frac{1}{3}$ juxta præsentem valorem apuanæ, seu parmensis monetæ, ejusque fructuum ad rationem scutorum trium pro quolibet centenario; vel statui potius debeat capitale in scutis 15089. 50., juxta valorem ejusdem monetæ de tempore conditi testamenti, ut in *Apuana reductionis Missarum 24. Novembris 1792. §. Imaginaria*; aut in scutis 23503. habita ratione ad scuta de juliis quatuordecim, necnon statui potius debeant fructus ad taxam legalem scutorum quatuor. Si primo standum calculo, fructus ad taxam legalem ascendent ad scuta 204., si secundo ad scuta 603. circiter, si tertio ad scuta 814. In primo casu redditus excederet in sc. 59. 20. Missarum onus scutorum 144. 80.; in secundo excederet in scutis 458. 20., in tertio in scutis 669. 20. Satis de cætero esset ad denegandam reductionem, quod redditus æquaret onus, ut censuit Sac. Congregatio in *Ostunen. Reductionis Missarum 4. Decembris 1734.*, & in *Brigantien. 25. Junii elapsi anni 1791.* Notandum præterea quod hereditas pro sex Missis legata, portionem comprehendit etiam a Blancardo obtentam, & quod ob non confectum a prioribus heredibus inventarium exuberant

præsunitur ex jure capitale ad ferendū onus relictum. Notandum demum implementum, oneris ad hæc tempora, sive per sæculum & ultra, & onus ab oratoris Auctoribus per contractum cum Blancardi susceptum quoad tres Missas.

Quo vero, ad secundam causam ponderandum est, num probata dici valeat Familiæ Oratoris paupertas ex genericis verbis *ora ridotta a limitati asseguir. . . poco rimanendo per l'onorevole, e decoroso sostentamento. . . non puo senza vero incommodo soggiacere al gravoso dispendio di detto legato.*

Vestræ itaque proponitur deliberationi.

An & quomodo sit locus reductioni Missarum in casu Cc.

Negative.

*Sess. 25. cap. 4.
de Reform.*

FERETRANA REDUCTIONIS MISSARUM. Capellaniam instituit Laurentius Constantini ad Altare SS. Crucifixi Parochialis Ecclesiæ Majani cum annuo onere Missarum 89., diebus scilicet festis de præcepto, aliisque ejus obitus, exaltationis S. Crucis, & S. Catharinæ V. & M. Nonnulla in ejus dotem assignavit prædiola, binasque domos, & mobilia per Capellanum usuarium manutenenda; eorumque annuus redditus, per peritos ab hodierno Capellano Joanne Andrea Rossi electos, in scutis constituebatur 11. 12., expensæ in scutis 22. 90., comprehensa tamen Missarum elemosyna non in scutis 8. 90. ad manualementum, sed scutis 15. 57. ad rationem obolorum circiter 17. cum dimidio, nec non expensa scutorum sex pro mantentione ædiu, quarum redditus non recensebatur in introitu. Hisce de causis denegata fuit Capellano, audito feretrano Episcopo petita Missarum reductio per rescriptum diei 26. Novembris elapsi anni 1791., *Lectum ad instantiam.* Renovatis vero precibus, retulit secundo Episcopus sub fide aliorum per-

torum, quos ad præscriptum deputavit, annum prædiorum reditum scuta attingere 12., atque in eo contineri reditum rusticæ domus, utpote inhabitatæ a colono (alteram præterit habitationis Capellani) expensas vero pro ejusdem domus manutentione scutorum quotannis esse sex, & obolorum 25. Ac suum ex his confirmavit votum pro reductione.

Statim concedenda non videtur reductio Missarum, quarum onus cum præsentī Orator accepit reditu, diuque implevit, juxta decretum Sacræ Congregationis in Bononiens. Reductionis Servitii Chori 16. Junii 1787. Maxime quia ultra reditum prædictum, urbana orator gaudet domo mobilibus instructa, ad eandem capellaniam spectante. Expendere contra dignentur EE. Vestræ reditum, & onera, a quorum potissimum inæqualitate pendet reductio, ut in Romana Commutationis voluntatis 14. Martii 1789. Nisi ratio habeatur domus habitationis Capellani, reditus est scutorum 12. juxta novissimas peritias, Onera vero summam attingunt scutorum 17. 05., scutorum nempe 8. 90. pro eleemosyna Missarum ad manualem scutorum 6. 24. pro manutentione domus colonicæ (medietatem scilicet & ultra annui reditus omnium prædiorum), & scuti unius, & obol. 90. pro cera, vino, collectis, & similibus. Ob hanc sane inæqualitatem inter reditum, & onera assentitur Patronus capellaniæ reductioni, *a fine il Capellano possa mantenere in buon stato i capitali, arredi sacri, e segnatamente la casa, ed utensili; senza le quali cose non sarà possibile avere in detto luogo il Cappellano.* Neque tribuendum inquit Episcopus redituum decrementum Capellano, sed alpestri terrenorum naturæ, quæ a defluentibus aquis deteriora fiunt, industriamque frustrantur cultorum.

Ex his igitur deliberent Eñi Patres.

An, & quomodo sit locus reductioni Missarum in casu &c.

Non proposita cum sequenti.

Sess. 24. cap. 12.
 & sess. 28. cap.
 A. de Reform.

LUNEN. SARZANEN. Heredem scripsit anno 1656, Franciscus Malacalza Constantiam ejus sororem; instituitque post ejus obitum capellaniam ad Altare B. M. Virginis in nova parochiali Ecclesia Jucani, per Sacerdotem Michaelē Angelum Monsignori ejus ex sorore nepotem erigenda. Hujusce capellanice patronatum reliquit descendentibus ex duabus aliis sororibus, Maria nempe nupta Laurentio Monsignori, & Dominica Joannis de Blasio. In primum ipse Capellanum nominavit præfatum Michaelē Angelum Monsignori cum hebdomadali onere Missarum quatuor, residendi in sua habitationis domo, in eaque recipiendi Patres S. Andreæ de Sarzana Seraphici Ordinis S. Francisci de Assisio, & Patres S. Francisci de Paula, *uti esset dictorum Patrum hospitium*; eumque post illam *ex dictis descendentibus, qui primus Sacerdos erit, & in concursu plurium Sacerdotum magis idoneum, doctum, sapientem* iudicio Sarzanensis Episcopi.

Defuncto sub annum 1790. Sacerdote Luca Poletti novissimo Capellano, directe per institutionem Episcopi capellaniam obtinuit Laurentius Morchio, unicus (si germanum excipias ejus fratrem Dominicum) inter reliquos vocatus Sacerdos. Ipse cum labentem beneficii domum, neglectamque ab ejus prædecessore culturam prædiorum invenerit, supplices EE.VV. porrexit preces pro temporanea Missarum suspensione, & dispensatione a residentia, & hospitio ad effectum restaurandi domum, & prædia Precibus contradixit unus ex patronis, nempe Felix Monsignori, qui institutionem petiit, paratum se exhibens ad omnia sustinenda onera, fatiscentem reparandam domum, & prædia instauranda.

Vicarius Capitularis, qui tunc Sarzanensem administrabat Ecclesiam retulit, annuum capellanice redditum, ducto per decennium calculo, *non excedere scuta romana 28., & ad majorem summam ascendere non posse, nec augeri posse dictum annuum canonem per emphyteusim ad tertiam generationem masculinam, cum affixis edictis, nemo in termino assignato comparuit, qui oblationes fecerit, attento quod adsunt tres domus, quæ paucissimum fructum reddunt, ac continua indigentia mantentione*. Retulit rursus ex relationibus peritorum, quod *urget enunciata restauratio, ac impares ad id sunt redditus capellanice, qui vix annuam scutorum romanorum 28. summam attingunt; sed subductis scutis 22. 50. pro prædictis Missis, mantentionis*

Altaris, ac prædiorum tam urbanorum, quam rusticorum, vix annua pro Capellano supersunt scuta, quibusque cum dimidia, ex quibus confici nequit prompta reparatio, quæ domus prædictæ indigent. Expensa vero prædictarum resurrationum ex peritiis habitis ascendit ad scuta romana 39. circiter.

Testatus quoque fuit ex ore Vicarii foranei, redditus capellanice decrementum evenisse ex culpa Capellani predecessoris, nec potuisse accidere Oratoris culpa, cum in d. Capellania insitutus sit de mense Octob. an. 1790., nec facile ob difficultates litis, urgentemque reparatum necessitatem, adversus decessoris heredes agi posse pro refectione damnorum. Suamque postremo sententiã quoad primam Oratoris petitionem in hæc aperuit verba: *Quum omnis deficiat inachus, ac omne aliud medium, quo onera Missarum adimpleri possint, ac simul fieri prædictæ refectiones, censeo, temporariam Missarum suspensionem concedendam esse, celebratis dumtaxat per singulos annos nonnullis Missis præfiniendis ab E.E. Vestris.* Quo vero ad secundam petitionem, dispensationis præsertim a residentia, ita disseruit: *Nullam Fundator pœnam indixit non residenti, & res non est de residentia præcisa, sed causativa; hanc enim præcepit, ut Capellanus reciperet Patres S. Francisci de Assisio, & S. Francisci de Paula, eisque alimenta præstaret, non vero ut Missam per se ipsum celebret, quæ Capellano facultatè tribuerit celebrandi per aliũ. Ex quo igitur impossibile est residere in dicta domo, quæ in præseus est inhabitabilis, dispensatio concedi potest; præsertim quod, ut Vicarius foraneus ex ore Parochi asserit, nullum damnum inferitur Populo ob non factam residentiam, quippe quia, quum Beneficati nullam obligationem habeant excipiendi confessiones Fidelium, nullam utilitatem, ac subsidium afferre potest eorum præsentia, nec damnum absentia,*

Vicarii Capitularis votum hodiernus confirmavit Sarzanensis Episcopus, qui rationes præterea exposuit Morchii, addiditque, nequaquam ad reparationem ædium, culturamque potissimum prædiorum *la Villa, & i Bisolchi* sufficere scuta romana 39., sed maxima opus esse *expensa*. Elapso autem termino, omnibus interesse habentibus præfixo ad deducenda eorum jura in Sacra Congregatione, iisque etiam annuentibus, ex officio primum de suspensione agitur Missarũ. Ejus profecto necessitatem excludere videtur oblatio Clerici Monsignori, accipiendi scilicet capellaniam

cum

cum obligatione explendi reparationes, adimpletis oneribus. Dubitandum tamen in id de æmulatione, & quin verba responderent factis, nam ob tenuitatem reddituum capellanæ, explere teneretur Clericus reparationes de proprio, & nemo ex vulgata juris regula suum jactare velle præsumitur, neque posset ob notam Monsignori extremam paupertatem. Uberiorem ipse sperare ait redditum ex meliori prædiorum cultura; sed hoc non obstante, ponderandum, num privare liceat capellania Morchium a Fundatore prædilectum uti Sacerdotem, eamque contra expressam foundationis legem conferre simplici Clerico, licet compatrono. Demum ipse Clericus Monsignori suæ contradictioni finem imposuit instando tantum, quod temporanea solum concedatur suspensio. Quatenus ergo sit manutenendus Morchius in sua possessione, locus esse posset Missarum suspensioni. Reparatio enim urget prædiorum, ædiumque, nec vires suppetunt capellanæ. In his sane terminis simile adhibitum fuit suspensionis remedium in *Interannen*. 29. *Novembris* 1777., & in *Matheiceu*. *Suspensionis Onerum Missarum* 24. *Novembris* 1787. Per quot vero annos, & qua cum celebratione interim Missarum concedi deberet hujusmodi suspensio, a Vestra pendet prudentia. Satis fortasse esset biennium, aut triennium, si reparationum sumptus in sentis consisteret 39.; juxta Vicarium capitularem; sed requiri ait Episcopus expensam maximam.

Indulto absentiae, & suspensionis hospitii enixa obest Fundatoris voluntas, dum primum etiam Capellanum a se ipso nominatum ad residentiam obligavit, ejusque præcipua devotio erga Patres SS. Francisci de Assisio, & de Paula. Sed missis iis, quæ de absoluta, & causativa residentia observat Vicarius capitularis, hoc ad rem animadvertendum, quod urbana Capellanæ domus, in qua, & Capellanus habitare, & hospitari deberent Religiosi, secundum Vicarium ipsum Capitularem in præsens est inhabitabilis. Illudque accedit, quod Beneficiati nullam obligationem habeant excipiendi confessiones Fidelium, ita ut nullam utilitatem, ac subsidium afferre potest eorum presentia, nec damnum absentia. Deliberandum ergo.

An, & quomodo sit locus suspensioni Missarum, dispensationi a residentia, & præstationi hospitii in casu &c.

INDEX RESOLUTIONUM

*Quæ prodierunt in Causis in Sac. Congregatione Concilii
propositis anno 1792.*

A

A Bessendi indultum per duos menses conceditur Beneficiatis, Capellanis, & Portionariis Cathedralis Illerdensis, qui ex Ecclesie statuto, & sexcentenaria consuetudine nullis gaudebant vacationibus; amissa tamen tertia parte distributionum, in quibus eorum reditus potissimum consistunt, *Illerden. Absentie, & Distributionum 3. Martii ad I. Dub. pag. 32.*

Iis insuper, & Canonicis permittitur, ut absentes a residentia ex causa etiam infirmitatis percipere valeant distributiones, quas ex eodem Ecclesie statuto amittebant, *ibid. ad II. Dub.*

Abolitione onerum Missarum Dorotheæ Fiaschetti, & Catharinæ Rusini denegata Michaeli Lattanzi, conceditur reductio quoad legatum Rusini tantum ad manualementem pro rata fructuum capitalis scutorum septuaginta quatuor; & Missarum celebratio præscribitur in Ecclesia ab Episcopo designanda quoad utrumque legatum, *Anulana Capellaniarum 3. Martii pag. 17. ad I. Dub.*

Ac denegata eidem Lattanzio assignatione prædiorum in locum bonorum debitoris Mancini, permittitur solutio pecunie numeratæ reinvestiendæ favore utriusque legati juxta votum Episcopi, *ibid. ad II. Dub.*

Abolitio legati relicti per Valentinum Leona cum onere hebdomadalis Missæ denegatur Valentino juniori Leona, concessa tamen ei reductione Missæ arbitrio, & conscientie Ordinaris, *Nullius S. Benigni 24. Martii pag. 53. ad I. Dub.*

Et consulitur Sanctissimo pro absolutione ab omni celebratione, adjecto onere Missarum quinquaginta, *ibid. ad II. Dub.*

Absolutio ab omni Missarum celebratione denegatur Laurentio Bioti, qui hereditatem adit sui patris sine inventario, neque accuratam exhibuit notulam status passivi; earumque præscribitur celebratio intra tempus, &

in Ecclesia ab Episcopo designanda, *Feretrana 14. Januarii pag. 10.*

Absolutio a censuris incursum, & condonatio fructuum perceptorum indulgetur Sacerdoti Antonio Amaya, nec non Josepho, & Valerio Sanchez Brioso ob resignationem confidentialem Beneficii Ecclesiastici cum officio Aeditui inter ipsos inijtiam, inuncto tamen iisdem onere distribuendi aliquam pecunie summam in pauperum subsidium, *Nullius S. Jacobi de Spatha 21. Aprilis pag. 73. ad I. Dub.*

Reprobatur tamen contractus, *ibid. ad II. Dub.*

Alienatio duarum domorum, quæ ex hereditate Comitissæ Camillæ Ferretti possidentur a Canonicis Collegiata Ecclesie S. Mariæ de Platea Anconæ, hereditario tamen titulo ad Communitatem pertinent, ab eaque administrantur cum reliquis bonis Ferretti ad formam testamenti, denegatur, nisi in casu evidenti utilitatis, & necessitatis verificandæ coram Sac. Congregatione, *Anconitana Venditionis 21. Aprilis pag. 63.*

Alienationis instrumentum super prædiis *il Pirlazzo, la Casa, il Rio* ab episcopali mensa faventina in territorio Brixichella possessis, stipulandum esse decernitur favore Silvestri Lega ad formam ejus oblationis, & assignatis pro summa scutorum 8000. tot censibus cum Locis piis, seu Communitatibus Status Ecclesiastici, annui reditus scutorum 4. 50. pro quolibet centenario, & anno, salvo jure vigelime, & sextæ, *Faventina Alienationis Bonorum 18. Augusti pag. 144.*

Alienatio suppellectilium demoliendæ Ecclesie S. Augusti *della Voltre*, & suppressi Sodalitii S. Monica in ea erecti, denegatur Canonico Milich in commodum suæ præbendæ theologalis, & præscribitur, addicendas illas esse Sodalitii in Ecclesia parochiali erectis, *Brixivortem. 24. Novembris pag. 179. ad III. Dub.*

Alienatio. Vid. Venditio.

Appellatio interposita per Sodalitium B. Mariæ de Populo Casenæ a relictis, *9. Novem-*

bris 1738. , & 19. *Februarii* 1791. super dotabilibus subsidiis Camilli Beccari, præstandis nobilibus puellis ab eo descendensibus, nec non de illis quoad præteritum non solutis, eorumque fructibus debitis ab anno 1773. ad formam donationis anni 1617. , rejicitur, *Cæsenaren.* 21. *Aprilis* pag. 59.

Applicatio reddituum hereditatis Giordani, ejusque onerum implementum cum elemosynis, quæ pro Animabus colliguntur purgantibus, denegatur Parcho, & parochianis ruralis Ecclesiæ B. Mariæ Virginis, & S. Blasii de Cento in reparationem ejusdem Ecclesiæ; & præscribitur, prædicta onera Giordani adimplenda esse ad formam fundationis, *Bononien.* 12. *Maii* pag. 81. ad I. Duo.

Conceditur tamen facultas creandi censum pro nunc scutorum bidentium super bonis Paræciæ, solutis per Parochum fructibus, ac deposita per eundem annua summa scutorum viginti in extinctionem fortis, *ibidem* ad II. *Dub.*

Applicatio secundæ Missæ conventualis pro beneficiis in specie permittitur Capitulo Santandriensis Cathedralis juxta immemorabilem consuetudinem, *Santandrien.* 3. *Mar.* 11. pag. 17.

Vid. Capitulum. Missa.

B

Beneficiarii pro Missarum oneribus suorum beneficiorum, etiam ad taxam Concilii Romani reductis, solvere possunt manualement elemosynam Sacerdotibus celebrantibus, resecta sibi excedenti summa ad formam declarationis octavæ Decretorum generalium confirmatæ in Constitutione *Nuper* Innocentii XII., *Paronen.* *Dub.* 12. *Maii* pag. 85.

Beneficium. Vid. Institutio. Loca pia.

Beneficium Apostolicum denegatur Josepho Leoni, cui minus ritè deliberata fuerunt per executores testamentarium nonnulla bona, hereditatæ Joannis Vitalis Genghini, *Ariminen.* *Venditionis* 15. *Septembris* pag. 164. ad I. *Dub.*

Vid. Venditio.

C

Cadaverum Alexandri Horam, ejusque uxoris Constantiæ Volodkoviez post biduum a viro defunctæ, quæ Parochus Olkoviensis in sua tumulavit Ecclesiâ contra executores testamentariorum voluntatem, ac præceptum Episcopi, demandatur eximatio quoad Constantiam tantum juxta verum Nuntii Apostolici. Hæc enim sibi sepulturam elegerat in Ecclesiâ PP. Carmelitarum discalearum Conventus Olkoviensis, quorum Tertiarie habi-

tum gesserat, *Filinen.* *Sepulture* 15. *Decembris* pag. 202. ad I. *Dub.*

Vid. Excommunicatio.

Caducitatis poenam ipso jure indictam non incurrisse declarat Clericum Philippum Achilli coadjutorem Thomæ ejus patris in Cathedrali Casenatenfis Mansionaria, ob conditionem suscipiendi sacros ordines infra annum non impletam ex capite ignorantie, & ob prorogationes a Sac. Congregatione imperatras; *Casenaten.* *Mansionariæ* 15. *Septembris* pag. 168.

Canonicis Cathedralis Oriolensis, qui jamprius debebant vacationibus dierum sexaginta, auctis mox a Gregorio XIII. ad dies septuaginta, conceditur vacationum ampliorum ad trimestre conciliare juxta votum Ordinarii ob peculiarem circumstantiam, servata forma Constitutionis Gregorii XIII. Denegatur tamen distributio integra perceptio vacationum tempore, & earumdem vacationum cumulus, seu unio, *Oriolen.* 14. *Januarii* pag. 2.

Vid. Vacationes.

Canonicis Collegiatae Ecclesiæ S. Ubaldi recentè erectæ in oppido Barchii, facto verbo cum Sanctissimo, permittitur restitutio prædiorum per quosdam cives favore massa capitularis eo pacto venditorum, quod solvi nempe deberet illorum æstimatio infra decennium ex pretio lignorum sive ad ipsum Ecclesiam spectantis; & insuper absolventur Capitulares ab obligatione assumpta in erectione ejusdem Collegiatae solvendi de proprio, quod ex eodem pretio desisset, facta illis venia rei tergendi de hoc funco capitularem massam juxta votum Episcopi, *Fanen.* 24. *Novembris* pag. 179.

Capitulo Santandriensis Cathedralis permittitur applicatio secundæ Missæ conventualis pro beneficiis in specie juxta immemorabilem consuetudinem, *Santandrien.* 3. *Maii* pag. 17. Vid. Missa.

Capellani laicalis a Francisco Antonio Broghi instituta, ad quam vocatur linea masculina Broghi, & in hujus defectum linea masculina Rocchi Constantini cum substitutione Sodalitæ SS. Trinitatis Terræ Offidæ, conceditur in administrationem Teresiæ filie ultimæ masculi familiae Broghi ad eius vitam, *Asculan.* *Capellania* 24. *Maii* pag. 44.

Capellaniæ laicalis instituta a Georgio Verdesio denegatur erectio cum qualitate ecclesiastica, & præscribitur, ut quotannis exhibeantur Episcopo documenta impletæ celebrationis, *Alben.* 24. *Maii* pag. 48. ad I. *Dub.*

Vid. Reductio. Suspendio.

Clero Vetrallensi denegatur aperitio oris adversus Apostolicum Breve Clementis XIV. concessentis PP. Scholarum Piarum, ut reditus hereditatis Fantozzini, & legati Guiducci, designati pro constructione Collegii in oppi-

do Vetralla, erogentur in similitudinem alieni aris a dicto PP. contracti pro constructione Collegii Calasancii Urbis, *Viterbien. Apenionis Oris* 14. Januarii pag. 2.

Commutatio voluntatis Joannis Antonii Miglio disponens, ut erogaretur infra annum pro sua anima in celebrationem Missarum, quod detrahis legalis superesset, remittitur ad Sanctissimum juxta votum Ordinarii, celebratis nempe quotannis Missis centum per Societatem Charitatis, Missis decem per Jacobum Miglio, Missis sexaginta per Fratres Reformatos, & quindecim per Societatem SS. Conceptionis, *Nullius S. Benigni Commutationis voluntatis* 21. Julii pag. 115.

Commutatio voluntatis Joannis Andreæ Calligari Brixinoriensis olim Episcopi, qui dona. Vit Capitulo Collegiatae Ecclesiae Brixichelae scuta 727. 27. 4. monetæ Romanæ, ut ex annis tractibus si debba tenere perpetuamente un Scolare di Brisighella, o Valle d'Arone nello Studio pubblico di quella famosa Città, indulgetur factò verbo cum Sanctissimo, & conceditur, ut Canonici ejusdem Collegiatae, una cum Sodalitio suffragii ad societatem admisso, ex leuis 36, quæ nunc reddit donatum capitale, unam acquirere valeant stationem inter alumnus Seminarium Faventini per annum præstationem scutorum 23. 88. pro rata ejusdem Capituli in manutationem scholaris, & reliqua scuta 7. 20. applicentur Sacerario ipsius Collegiatae juxta votum Episcopi. Quo verò ad primam nominationem ejusdem scholaris per Canonicos, vel Sodalitas Suffragii faciendam, decernitur, rem esse committendam forti, *Faventina Commutationis voluntatis, & Applicationis* 15. Septembris pag. 133.

D

Decimæ solvendæ pro bonis suis in districtu Parochiæ Trivii antiqui, spectantibus ad Incolas, Regulares, Locaque pia Civitatis Pitauri, debentur *prediales* quidem Parochæ oppidano, *sacramentales* verò Parochiis urbanis ejusdem Civitatis Pitauri. Illas autem deberi statuitur ex frumento, & lino pro medietate, dimidium nempe unius ex viginti, seu (ut incolæ ajunt) unum pro quolibet ex quadraginti, & in arcis ad formam resolutionum 1679, 1718, & 1785, *Pisatren. Decimarum* 24. Martii pag. 43. ad I. Dub.

Et hac ratione deberi decernitur etiam a conductoribus, atque emphyteutis, si eadem bona per externos proprietarios locata sint, vel in emphyteutium concessa incolis Pitaurensibus juxta consuetudinem, *ibid. ad II. Dub.*

Nec non ab iis, qui retinent domum tantum apertam in Civitate Pitauri, nec ibi contentum, aut in majori anni parte habitantem juxta resolutionem anni 1785, *ibid. ad III. Dub.*

Hujusmodi autem decimæ nullatenus deberi statuitur pro terris redactis ad usum præti, & pascuorum, in quibus factò frumenti, & lini prætermissa sit, *ibid. ad IV. Dub.*

Ac denegata tandem Parochæ Trivii antiqui restitutione decimarum per Parochos urbanos bona fide exactarum, illas tantum decernitur eidem consignandas, quæ hæcenus traditæ non sunt a die motæ litis, *ibid. ad V. Dub.*

Demolitio Ecclesiæ, & adnexi Conventiculi superpressi PP. Eremitarum S. Augustini, nuncupati *della Voltre* in territorio Vallis Nucis, ex cuius ædibus, ac bonis erecta est theologalis præbenda in Cathedrali Ecclesiâ Brixinoriensi, permittitur Canonico Joanni Milich ob pessimum ædificiorum statum, ac difficilem accessum ad celebrationis locum, juxta votum Episcopi, apposto tamen Icone Divi Augustini in Altari Cathedralis Ecclesiæ ab eodem Episcopo designando, *Brixinorien. 24. Novembris* pag. 179. ad I. Dub.

Distributiones. Vid. Absentia. Vacaciones, Dotium subsidiorum suspensio denegatur Xenodochio Tulpharum ob defectum juxta, ac rationabilis causæ in *Sutrina Suspensionis Dotium* 14. Januarii ad I. Dub. pag. 1.

Consultitur tamen Sanctissimo pro absolute quoad distributiones eorumdem subsidiorum pluribus ab hinc anni ommissis, *ibid. ad II. Dub.*

Dotium Oltramari cumulus conceditur Columbe Barconi nubenti in Domino per sexennium juxta votum Emi Archiepiscopi, *Ferrarien. 14. Januarii* pag. 7.

Dos. Vid. Appellatio.

E

Elemosynam Missarum Capellaniæ, a Carolo Carloni fundata, & ab Angela ejus uxore erectæ de jure nunc patronatus gentis Aluffia, deberi decernitur Sacerdoti Carolo Antonio Fraschetti ad manuum pro summa ab Ordinario liquidanda, *Nullius S. Salvatoris Majoris Capellaniæ* 18. Augusti pag. 140.

Vid. Capellania. Legatum. Missa.

Emphyteuticis super bonis Episcopalis Mensæ Tudensis variari posse decernitur qualitem canonis *Tuden. Visitationis Sac. Liminum* 14. Januarii pag. 1.

Emphyteutis perpetua approbatur favore Antonii Galbani Canonici Theologi Collegiatae Ecclesie Mareni pro canone scutorum 22. cum Capitulo Abbatiali Ceccani, cuius bona unum corpus constituent cum bonis Theologalis præbenda, *Albanen. 3. Martii* pag. 17.

Emphyteutis Abbatialium bonorum S. Mariæ in Siria, & S. Gaudentii, seu *della Barbara*, concessa March. Aloysio Hercolani, salvo *terre sigfina & f. n. r.*, addidit Commendatario

rio Antonio Camerata de Mazzolenis testario; & attentæ resolutione a ffectus eorundem bonorum, præfcriptis terminis unius mensis Herculano ad deliberandum super prælatione in sexta, *Senonallien. Emphyteosis* 15. *Septembris pag. 153. ad I. Dub.*

Retardata vero stipulatione contractus cum Herculano ob nonnulla pacta ab eodem appo- sita, & a Procuratore Fiscali rejecta, tamquam Abbatiæ Mentæ præjudicialia, differtur resolutio causæ, & elapso ter- tino unius mensis assignato pro prælatione, reproponi mandatur, *ibi. ad II. Dub.*

Et denegatur rescriptio damnorum ab eodem Procuratore Fiscali postulata, *ibi. ad III. Dub.*

Episcopus. Vid. Ordinatio. Ordines.

Excommunicationis in penam, ab Episcopo Vilnoensi comminatum, incidisse declaratur Parochio Olkoviensem, qui Calavera Constantiæ Volodkoviez contra Episcopale præceptum in sua Ecclesia tumultuavit una cum prædefuncto illius viro, licet sibi Constantia sepulturam prælegisset in Ecclesia PP. Carmelitarum Discalceatorum Coenævis Olovienis; & consultur Sanctissimi pro Parocia absolutione, *Vilnen. Sepultura* 15. *Decembris pag. 202. ad II. Dub.*

Vid. Calavera.

Expensas litis actæ in Congregatione diei 19. Junii, & 21. Augusti 1770. inter Corvites de Gilluccis, & plerique Parochianos Collegiæ Ecclesiæ S. Michaelis Archangeli Firmi de activo eorum patronatus, seu modo nominandi Canonicos, & in qua resolutum fuit, Canonicorum præsentationem faciendam esse collegialiter, & in parochialibus comitiis intervenire debere parochianos Patres similia, resistens non esse decernitur a Canonicis, & Beneficiariis ejusdem Collegiæ, *Firmans Juri patronatus super expensis litis* 18. *Augusti pag. 138. ad I. Dub.*

Sed illarum contributionem faciendam esse pro virili, exceptis verò pauperibus, arbitrio Archiepiscopi, *ibi. ad II. Dub.*

F

Fructus censuum impositorum per Balneoregiensem Episcopum pro reparatione Ecclesiæ Carmelitalis solvi non debere declaratur a decedente Episcopo, *Balneoregien. Ecclesiæ Carmelitalis quas Fructus Censuum* 21. *Julii pag. 128.*

I

Inultum celebrandi Missam denegatur Sacerdoti Bernarino Giorgini Sarzanensis Cathedralis Canonico, ob grave dedecus, ac

monstruositatem in celebrando, ex diuturno podagrico, ac curagrico morbo proveniente, aliisque etiam de causis, *Sarzanen. 21. Aprilis pag. 66.*

Inlicitio ad sacerdotale Beneficium Sacrifia in Collegiata Ecclesiæ S. Nicolai oppidi S. Adisti conceditur Clerico Josepho Fiori ex nominatione Communitatis patronæ, ob Ecclesiæ utilitatem & necessitatem, factò verbo cum Sanctissimo, *Nullus S. Adisti Beneficii Sacrifia* 21. *Julii pag. 115.*

Irregularitatis dispensatio femel, & iterum denegata, prævio recessu a decisis, conceditur Sacerdoti homicidæ Michaeli Taragli, qui unum pro alio voluntariè occidit, sed ostentem egit penitentiam, & ab Ordinario commendatur, cum clausula tamen, dummodo non celebret in loco patris homicidii, *Nullus S. B. nigni Irregularitatis* 3. *Martii pag. 36.*

Parocia item Adamo Bramberger, qui consilio, & opera adfuit Sebastiano Stegmajer verberanti suam uxorem infirmam, ob quinquentem ejus penitentiam, cum clausula tamen, dummodo non celebret, nec curam animarum exerceat in loco patris criminis, *Cannadien. Dispensationis ab Irregularitate* 21. *Aprilis pag. 59.*

Eademque adhibetur indulgentia cum Clerico Lazaro Gori, qui dum ad facinorosos ar- cendos exules excusabat in villa S. Joannis in Galilea, jubente duce ejus patruo, non malo animo, aut iracundia ductus, sed vim vi repellendo occidit Sanctum Garelli, in quem etiam erat primæv talionis, *Brisimorien. Irregularitatis* 24. *Novembris pag. 180.*

Irregularitatis pariter dispensatio, per rescriptum expellet dilata, conceditur Sacerdoti Marco Benedetti, qui facinorosum Sebastianum Tomèi ad propriam defensionem interemit, *Feretrana Irregularitatis* 15. *Decembris pag. 198.*

Denegatur vero Zenoni a Moga ob patratum voluntarium homicidium, absolutione a Fisco nondum reportata, nec datis indubiis, ac diuturnis penitentia signis, *Conventuum Irregularitatis* 12. *Maii pag. 89.*

Et semel iterumque denegata, per rescriptum expellet differitur Sacerdoti Terentio Gervasi, qui homicidium a triennio commisit in rixa, *Lugien. Sarzanen. Irregularitatis* 12. *Maii pag. 87.*

Denegatur etiam per rescriptum expellet Josepho Pepe, qui in Dominicum Antonium di Biase, præcelsentium dierum redintegrata rixa, pugionem mente Augusto 1776. strinxit ad terrorem dumtaxat incutendum; per eundem tamen pugionem e suis manibus a fratre avulsum, Dominicus postea interfectus est, *Nullus Caven. Irregularitatis* 24. *Novembris pag. 184.*

Jubilatio conceditur octogenario Francisco Ronconi Canonico Collegiæ Ecclesiæ Civitellæ

ob continentiam, & laudabile servitium quadraginta, & ultra annorum, non obstantē Canonicoꝝ dissentiū, & exiguo eorumdem inservitium numero, *Brifitorien. Jubilatio- nis 12. Maii pag. 83.*

Judicium Episcopi non fuisse irrationabile declaratur in prælectione Sacerdotis Antonii Barbanti ad Parochialem Ecclesiam S. Mariæ Montis Lauri per tria suffragia in concursu approbati, ad exclusionem Angeli Ridolfi Parochi Montis Siccardi per totidem suffragia approbati, *Pisaur. Parochialis 21. Julii pag. 121. ad I. Dub.*

L

Legatum ab Anna Travaglini heredi Zachejo impostum di una Messa quotidiana perpetua, che si possa celebrare nell' Oratorio di Casa, adjectaque eidem heredi lege, ut Sacerdos Augustinus Vannucci arcarius ejus quæstor, atque unus ex testamentariis executoribus, *vita sua naturale durante filia in Casa colla tavola, & Messa quotidiana*, declaratur importare unicam Missam quotidianam tantum, eamque celebrari posse a Vannuccio in qualibet Ecclesia; & post ejus obitum, arbitrio heredis, *Spoletana Legati 16. Junii pag. 104. ad I. Dub.*

Eleemosynam verò deberi ad manualem ab Episcopo designandam, *ibid. ad II. Dub.*

Legatorum a Thoma, & Magdalena Madambra relictorum unio ad Capellam SS. Conceptionis in Ecclesia S. Francisci Anguillaræ concessa ex rescripto 31. Julii 1790., confirmatur in *Suirina 16. Junii pag. 107. ad I. Dub.*

Legatum futorum 40. de *Iulii quatuordecim pro singulo scuto monetæ Pontremoli*, in celebrationem quotidianæ Missæ relictum per Sacerdotem Camillum Coppini, & ejus hodie imminutus est valor, solvendum esse decernitur in monera currenti juxta valorem futor. 40. currentem de tempore conditi testamenti *Apuana Reductionis Missarum 24. Novembris pag. 182. ad I. Dub.*

Vide Suspendio.

Loca pia pro legatis Missarum, etiam ad taxam Concilii Romani reductis, solvere valent manualement eleemosynam Sacerdotibus celebrantibus, retenta sibi excedenti summa ad formam Decreti 3. *Augusti 1658. Parmen. Dubium 12. Maii pag. 85.*

Vid. Beneficiati. Eleemosyna. Missa.

M

Matrimonium ratum, & non consummatum inter Angelam Timoni, & Michaelē Jpaxno, relinquitur ex hæcenus delictis in actu validitatis, quum per concludentes

probationes non constet de non consumatione, *Chien. Matrimonii 15. Decembris pag. 193. ad I. Dub.*

Ideoque denegatur ejusdem matrimonii dispensatio, *ibid. ad II. Dub.*

Missæ, quam Beneficiari Parochialis Ecclesiæ de *Balmaseda* ab immemorabili tempore applicare consueverunt pro Benefactoribus, & a quadriennio omiserunt, celebranda præferebitur juxta votum Episcopi, reducta nempe ad annuas Missas novem cum cœntu, toride nocturna Defunctorum, *Santandrien. 16. Junii pag. 92. ad I. Dub.*

Et consulitur Sanctissimo pro absolutione a præterita omissione, celebrata tamen aliquo Missarum numero per Sanctitatem Suam præfiniendo. *ibid. ad II. Dub.*

Missæ. Vid. Applicatio. Indultum.

O

Opem Diaconatus Subdiacono Aloysio Ciannavei per Episcopum conferendam decernitur, mediante rescripto: *recurrat humiliter ad suum Ordinarium, Asculana Ordinationis 21. Aprilis pag. 59.*

Ordines Diaconatus, & Presbyteratus conferti posse decernitur per Episcopum Beneficii Subdiacono Joanni Rossetti abique testimonialibus sui Ordinarii literis, facto verbo cum Sanctissimo, *Fabrianen. Ordinationis 21. Aprilis pag. 71.*

Ordo Subdiaconatus a Sacerdote Andrea Borg per coactionem, & metum, ac voluntate in actu ordinationis contraria susceptus, sub conditione, ac secreto iterum eidem conferendus mandatur in *Melvitana Subdiaconatus 16. Junii pag. 96. ad I. Dub.*

Et consulendum Sanctissimo referibitur pro ejusdem absolutione, rehabilitatione, & dispensatione ab irregularitate ob decennem ministracionem in Diaconatu, & Presbyteratu, *ibid. ad II. Dub.*

P

Parochiam S. Mariæ Montis Lauri adjudicandam esse decernitur Sacerdoti Antonio Barbanti in concursu per tria suffragia approbato, & per Episcopum præelecto ad exclusionem Angeli Ridolfi Parochi Montis Siccardi per totidem suffragia approbati, *Pisaur. Parochialis 21. Julii pag. 121. ad III. Dub.*

Vid. Cadaver. Judicium. Remotio.

Parochiali Ecclesia Soliani vacanti, ejus redificatio jam cepta per collatam a Communitate, Locis piis, ac Populo pecuniam, deficiente adhuc ære perhæsi nequit, providendum statuitur per concursum, assignata congrua scuto-

feutorum sexaginta una cum incertis nono Parocho, reliquis vero Parochiæ relictibus fabricæ Ecclesiæ usque ad complementum operis, *Ariminen. Parochialis* 24. *Novembris* p. 185.

Parochus. Vid. Supplessio.

Præminentie stalli, turri, & antianitatis reterio denegatur Josepho Albertini Callienfis Cathedralis Canonico, qui ad quintam canonicalem sedem viceennio evertus, pinguioris quidem relictus, sed novissimum Canonatum in ea obtinuit, *Callien. Præminentie* 18. *Augusti* pag. 147.

Professione solemnem emittendi in manibus Episcopi, & extra Claustra ob defectum Monasteriorum latius ritus in Insula Chienfi, denegatur facultas Angelæ Timoni nuptæ Michaeli Ipriano, quum certo non constet de non consumatione Matrimonii, *Chien. Matrimonii* 15. *Decembris* pag. 198. *ad I. Dub.*

Vid. Matrimonium.

R

Reductio onerum Missarum Capellanæ institutæ a Nicolao Bianc in oppido Chiampernato conceditur Capellano ob tenues redditus, aliorumque onerum iuxta votum Emi Archiepiscopi, *Taurinen. Reductionis Missarum* 24. *Martii* pag. 41.

Missarum quoque reductio conceditur ad hebdomadalem Missam pro augendis quotidianis distributionibus possessori canonicali præbendæ B. Mariæ Virginis de Rosina, denegata aliis duobus Canonici SS. Sebastiani, & Herculani, SS. Petri, & Innocentium Collegiæ Hispelli, *Fulginaten. Reductionis* 24. *Martii* pag. 44.

Reductio quoque oneris Missarum 340. ad taxam Concilii Romani conceditur fratribus de Ve deliis patronis capellanæ laicalis erectæ a Georgio Verdesio ad Capellam gentilitiam S. Josephi Castri Novi, ob illorum inopiam, *Alben.* 24. *Martii* pag. 48. *ad II. Dub.*

Et consulitur Sanctissimo pro absolutione super præterita celebrationis omissione; injuncto patronis onere Missarum triginta, *ibid.* *ad III. Dub.*

Reductio onerum denegata die 5. Junii 1790. Sacerdoti Ferrari Collegiæ Ecclesiæ S. Andree Apostoli Sublaci canonico ob ignotam choralis servitii qualitatem, & ob suppositam ejus compensationem ex elemosyna obolorum viginti pro qualibet Missa, prævio recessu a decimis ex detecto choralis servitii gravamine, ac tenui obolorum decem elemosyna, conceditur ad tres Missas hebdomadales tantum, *Nallius Sublacen. Reductionis Onerum* 24. *Martii* pag. 52.

Reductio pariter conceditur legati Missarum decem in singulos menses relictæ a Dominico Ricci in suburbana Pontiani Ecclesiæ

S. Mariæ ad Nives, ad taxam Concilii Romani iuxta votum Emi Abbaris, *Nallius Trinum Pontium Reductionis Missarum* 12. *Martii* pag. 76.

Et Sacerdoti Antonio Camporeali Canonico Collegiæ Ecclesiæ Oppidi Martæ cum onere Chori, & Missarum octoginta in singulos annos, conceditur reductio ad annuas Missas quadraginta ob capitalium amissionem, relictumque decretum, *Montis Falisci Reductionis* 18. *Augusti* pag. 133.

Reductio onerum legati Malacosta concessa Doctinarii Centumcellarum in Congregatione diei 8. *Martii* 1784. & 31. *Julii* 1790. juxta votum Vicarii Capitularis, per rescipitum, In decis, confirmatur; & quoad tertium, Præceptorem juxta ejusdem Vicarii votum assumendum, edicitur, ut recurrant elapso sexennio, *Viterbien. Reductionis Onerum* 15. *Septembris* pag. 171.

Denegatur tamen reductio hebdomadalibus Missæ relictæ per Antonium Bozza Societari S. Joannis Baptistæ prope oppidum Intri, *Novarien. Reductionis, & Absolutionis* 12. *Martii* pag. 39. *ad I. Dub.*

Et consulendum referibitur Sanctissimo pro absolutione a Missis per errorem, & bona fide non celebratis, *ibid.* *ad II. Dub.*

Reductio pariter denegatur triplicis legati Missarum, per Alexandrum nempe, Sanctum, & Mobiliam Giovanni relictæ ad Altare, & Ecclesiam S. Blasii Castri Capriiæ, & spectantis ad Paulum Tronchi mediatum legatium heredem, *Camerinen. Reductionis Missarum* 16. *Junii* pag. 95.

Denegatur etiam reductio vel abolitio onerum Missæ quotidianæ Hypolito Boselli possessori duplicis fideicommissi instituti per Plinium Bonini, & Petrum Franciscum Pusterla in *Placentina Reductionis Missarum* 21. *Julii* pag. 117.

Nec non Stephano Pierardi possessori relictæ Beneficii in Cathedrali Ecclesiæ Vitorbii annui redditus feutorum 37. cum onere alternativi per hebdomadas choralis servitii, & trium hebdomadalium Missarum, *Viterbien. Reductionis Missarum* 18. *Augusti* pag. 129.

Reductio pariter Missæ quotidianæ per Sacerdotem Camillum Coppini relictæ suis heredibus denegatur, in *Apicana Reductionis Missarum* 24. *Novembris* pag. 180. *ad II. Dub.*

Reductionem Missarum per Capellanos Sormani anno 1785. a Viglevanensi Episcopo facultate Pontificia munito impetratam, veluti subreptitiam non esse servandam decernitur in *Viglevanen. Reductionis Missarum* 24. *Novembris* pag. 187. *ad I. Dub.*

Neque consolidandam esse; sed Capellanos quoad præteritum teneri ad supplementum Missarum non celebratarum, *ibid.* *ad II. Dub.*

Nullamque habendam rationem deductio- num factatum titulo mantentionis, & nentium,

hum, *ibid.* ad III., & *IF. Dub.*
 Reductio Missæ Conventualis ad dies tantum festos, concessæ Collegiæ Ecclesiæ S. Mariæ Majoris Bononiæ ab Archiepiscopo Lambertino per decretum Visitationis anni 1732., denegatur confirmatio, attenta posteriori ejusdem Lambertini postea Benedicti XIV. Encyclica: Cum semper oblatas; *Bononiæ. Missæ Conventualis 15. Decembris pag. 197.*

Denegatur etiam Dominico Anfossi Parocho Ecclesiæ S. Joannis Baptistæ oppidi d' *Terrorio* reductio Missarum, quibus gravantu pleraque bona eidem Ecclesiæ legata pro mantentione Parochi, *Albinganen. Reductio Missarum 15. Decembris pag. 197.*

Itemque Marchioni Aloysio Dosi simpliciter restoritur heredi in *Apuana Reductio Missarum 15. Decembris pag. 209.*

Reductio Vid. Abolitio. Capellania. Legatum. Missa.

Remotio Parochi Mariani a munere Deputati Seminarii Tuderti, ad quod viva voce electus fuit a Clero Tudertino, ac respectivè in ejus locum electio Sacerdotis Pettucci declaratur illegitima in *Tudertina 15. Septembris pag. 160. ad I. Dub.*

Legitima tamen declaratur remotio ejusdem Mariani a munere Lectoris Theologiæ Moralis, jussis de causâ suppresso, *ibid.* ad II. *Dub.*

Ideoquæ non teneri decernitur Clerum eidem Miriano solvere pro dicta lectione annum stipendium, *ibid.* ad III. *Dub.*

Vid. Electio.

Rescriptum a Sac. Congregatione die 19. *Februarii 1791.* obtentum per Sacerdotem Philippum Adami patronum Beneficii SS. Joannis Baptistæ, Antonii, & Mariæ Magdalene in Parochiali Ecclesiâ S. Georgii Portus Fitimi pro facultate concedendi ejus bona in emphyteusim ad tertiam generationem, non esse exequendum respondetur ob reticentiam Sac. Congregationis Episcoporum, & Regularium repulsum super eodem negotio, juxta notificationem Innocentii XII. Decretum; & liberum esse Rectori Beneficii utendi jure suo in eadem Congregatione Episcoporum, & Regularium præventa, *Firmana Emphyteusim 21. Junii pag. 125.*

S

Suppressionem unius ex duobus Parochiis Ecclesiæ Parochialis Castri Madama; & respectivè erectionem duorum Vicariorum in locum Parochi suppressi, firmam, & ratam esse decernitur in *Ishurina Parochialis 16. Junii pag. 99. ad I. Dub.*

Nullum tamen iisdem Vicariis competere jurum parochialium exercitium, nisi de licentia, & consensu Archiepiscopi, *ibid.* ad II. *Dub.*

Suppressione denegata oneris Missarum 2073., quod Ecclesiæ, & Hospitali S. Mariæ de Misericordia Savonæ quottannis incumbit, ob respondentis fundi defectum conceditur suspensio ejusdem oneris ad decennium, prout Hospitali Cremonæ concessa fuit per rescriptum 19. *Februarii 1743.*, & *Savonæ. Reductio Missarum 18. Augusti pag. 133.*

Suppressio permittitur Sodalitii S. Monicæ erecti in demolenda Ecclesiâ S. Augustini in territorio Vallis Nucis; & decernitur, illius redditus utiendos esse aliis Sodalitiiis erectis in Ecclesiâ Parochiali cum iisdem honoribus, & oneribus, *Brislinorici. 24. Novembris pag. 175. ad II. Dub.*

Vid. Alienatio. Demolitio.

Suspensio nominationis Capellani & Missarum conceditur ad quinquennium Dominico de Sanctis patrono laico Capellanæ erectæ per Palladium Olivari ad proprium Altare S. Caroli in parochiali Ecclesiâ Montopolis, deputato tamen Ecclesiastico administratore, qui celebratis Missis ad formam fundationis, superextantem reditum erogat in restaurationem Altaris, & subrogationem novæ tabulæ pictæ, *Nullius Farsen. 14. Januarii pag. 8.*

Suspensio onerum legati a Petriano, & Joanne Bartholomæo Naji relictis conceditur hereditibus, & consanguineis Naja ob gravem illum inopiam ad decennium, juxta votum Epi Episcopi, *Vercellen. Suspensionis Onerum 15. Decembris pag. 205. ad I. Dub.*

Et consultatur Sanctissimo pro absolutione a præterita Missarum celebratione, imposito tamen aliquo Missarum onere, *ibid.* ad II. *Dub.*

Suspensio. Vid. Capellania. Legatum. Missa. Reductio.

T

Transactio inita inter Alphuntum Testa rectorum Capellanæ erectæ in parochiali Ecclesiâ S. Viti sub titulo S. Caroli, & Angelum ejus fratrem, ultimique Capellani Bernardini Testa heredem de dividenda inter ipsum Angelum, & Capellaniam domo, ad hanc quidem spectante, sed pro cuius additione prædecessor Capellanus Bernardinus supra scuta 215. ex pio legato accepta, duplum de suo are impenderat, approbatur juxta votum Vicarij Generalis, *Prænestina Transactio 16. Junii pag. 109.*

Transactio inita a Joanne Baptista Pagani cum Marianna Baruzzi ejus uxore super separatam vivendi rationem quoad habitationem, & thorum, & ad illius formam instante Marianna pro facultate redeundi ad parvam, & apud suos convivendi, scribitur Epi Episcopo, quod provideat juxta suam votam etiam cum facultatibus Sac. Congregat. onis, *Imolen. 21. Junii pag. 117.*

Translatio Missarum quinque ab Ecclesia suppressi Conventiculi PP. Eremitarum S. Augustini, nuncupati *della Volpe* in territorio Vallis Nucis, ad Cathedralē Ecclesiam Brictinoriensem conceditur Canonico Theologo Milich ob pessimum Ecclesie ejusdem statum, difficilemque Sacerdotum celebrantium accessum, *Brictinorien. 25. Novembris pag. 179. ad I. Dub.*

Vid. Demolitio .

V

Venditio bonorum hereditariorum Joannis Vitalis Genghini minus rite facta per executorem testamentarium, explenda prescribitur juxta mentem testatoris, pravia editionum additione, & pro hujusmodi effectu

scribendum mandatur Episcopo juxta *vacantem*, *Ariminen. Venditionis 15. Septembris pag. 164. ad II. Dub.*

Vid. Alienatio . Beneficium .

Vota, quae profitentur a mulieribus Tertiariis oppidi Fabricae, simplicia dumtaxat declarantur, in *Civitate Castellane 3. Martii pag. 27. ad I. Dub.*

Ideoque religiosi fororibus de Angelinis ad saeculum reversis, jus esse decernitur repetendi a Monasterio integras doctes, *ibid. ad II. Dub.*

X

Xenodochium Vid. Dotaria subsidia: Suppressio.

I N D E X C O N C L U S I O N U M .

*Qua adnotatae sunt in foliis Caesarum
anni 1792.*

A B S E N T I A

Absentia ultra tres menses vigore cujuslibet Statuti, aut consuetudinis a Sac. Concilio Trident. prohibetur, pag. 6. §. *Difficilior*. Exceptae tamen sunt illarum Ecclesiarum constitutiones, quae longius servitii tempus requirunt, pag. 5. §. *In permittendis*, pag. 34. §. *Bimestris*.

Canonici absentes a choro conservandae salutaris, vel recreationis causa, quotidianas distributiones percipere non debent, pag. 5. §. *Difficultas*.

Debentur enim presentibus tantum, p. 34. §. *Flagitatum*.

Sed in id indulgere solet Sac. Congregatio ubi praebendae consistunt in distributionibus, pag. 5. §. *Difficultas*.

Tunc enim distributiones assumunt naturam praebendarum, pag. 34. §. *Flagitatum*.

Et pro duabus saltem partibus in absentia lucrantur, *ibid.*

Si Statutum, aut consuetudo Ecclesiae requirit servitium totius anni, tunc locum habet absentia trium mensium a Concilio permessa, pag. 34. §. *Bimestris*.

Est enim dura residentia totius anni, *ibid.* Et indulgeri aliquid solet ad recreationem animi, & corporis, *ibid.*

Ac saepe concessa huiusmodi absentia, *ibid.* §. *Flagitatum*.

Cavendum tamen, ne major Canonicorum pars eodem tempore absit, pag. 5. §. *Difficultas*. Absentes causa inimitatis, vel ad confirmandam valetudinem lucrantur emolumenta, & distributiones, pag. 35. §. *Facultatem*.

Etiam si inimitatis tempore a loco residentiae absint, *ibid.*

Nam neque impediri sunt ad interessendum choro, si adessent, *ibid.*

Eodemque fruuntur jure absentes ex justa, ac rationabili corporis necessitate, aut evidenti Ecclesiae necessitate, juxta *Cap. unic. de Cleric. non resident. in 6.*, *ibid.*

A D M I N I S T R A T I O

Nemo disponere valet de fundo, qui sub aliena est administratione, pag. 65. §. *Nullum*.
Tom. LXI.

Quod enim nostrum est, nobis auferri nequit invito, *ibid.*

Patronus, qui simul sit administrator, impedire valet, quominus alienatio fiat fundi administrati, eo dissentiente pag. 64. §. *Neque*.
Vid. Alienatio. Patronus.

A L I E N A T I O

Tributa alienandi facultate uti noluisse censetur, qui de re alienabili non disponit, pag. 20. §. *Ad statuendum*.

Bonorum ecclesiasticorum alienatio permittitur, concurrente necessitate, vel utilitate, pag. 63. §. *Neque* pag. 145. *Prae omnibus*, & pag. 166. §. *Urget*.

Nisi dissensus obstat patroni simul, & administratoris, pag. 64. §. *Neque*.

Venia alienandi petita a simplici patrono referatur ad honestatem, *ibid.*

Decet in alienatione utilitas, si pretium sit estimatione minus, ejusque solutio in annos dilata, pag. 166. §. *Urget*.

In bonorum alienatione, quae tangit singulorum interesse, melior est conditio prohibentis, pag. 127. §. *Insanabilem*.

Favore Ecclesiae tenentur oblatores servare fidem, & emptionis contractum perficere, pag. 146. §. *Si de venditione*.

In bonorum alienatione, seu venditione retrahari nequit ob meliorem superventam obligationem deliberatio, pag. 166. §. *Primo*.

Etiam si agatur de rebus Ecclesiae, *ibid.* Maxime si per solutionem alicujus summae sit consummata, *ibid.*

Vid. Heres. Patronus. Venditio.

A P P E L L A T I O

Suspensiva datur appellatio a gravamine revaluationum, & suspensionum, pag. 60. §. *A gravamine*.

A judicio Episcopi quoad ordinationem non datur appellatio, sed recursus, pag. 56. §. *Licet*.
Vid. Episcopus.

B E N E F I C I A T U S . B E N E F I C I U M

Beneficiarius ex veteri Ecclesiae disciplina addicitur
F f crant

erant quotidiano servitio Chori pag. 6. 6. *Diffusior*.

Ad manutentionem Ecclesie, & suppellectilium tenetur Beneficiatus, qui fructus percipit beneficii, pag. 15. §. *Intra*.

Tenetur etiam ad solutionem taxæ, & vestigalium, quando ex emphyteusi canonem percipit graviozem, *ibid*.

Incommodum reddenda rationis de fructibus beneficii pretio est æstimabile, *ibid*. §. *Difficultas*.

Simoniacus est in rebus beneficalibus contractus, *do, ut des*, pag. 74. §. *Simoniacus*.

Ideoque resignans beneficium, ut sibi dentur illius fructus absque licentia Sedis Apostolicæ, simoniam confidentialem committit, *ibid*.

Et nequum privatur beneficio, & fructibus, sed incurrit quoque excommunicationem Summo Pontifici reservatam, *ibid*.

Neque excusari valet ob ignorantiam juris, *ibid*. Meteri tamen potest absolutionem a censuris, & fructuum condonationem, si bona fide contraxit, *ibid*.

Licita autem est resignatio beneficii cum reservatione omnium fructuum, ex auctoritate Summi Pontificis facta, *ibid*. §. *Per approbationem*.

Bona quæ sita ex fructibus beneficii pertinent ad Ecclesiam, pag. 110. §. *Recepta*.

Bona verò proprio ære, vel industria beneficiarii quæ sita, transmitti possunt ad heredes, *ibid*.

Quando vacet beneficium ob non adimpletam legem suscipiendi sacros Ordines infra præfixitum tempus, ubi adjecta sit pœna caducitatis: ipso iure, *et ipso, ipso facto*, magna est inter Doctores controversia, pag. 169. §. *Nulla*.

Secundum aliquos non vacat ante monitiones, & sententiam declaratoriam facti, *ibid*.

Æquum namque non est, quæquam indita causa beneficio privari, *ibid*.

Licet imposita sit caducitatis pœna cum clausula: ipso iure, *et facto*, *ibid*.

Vel ampliori etiam altera: sine ulla monitione, *et declaratione iudicis*: *ibid*.

In notorio siquidem non assumpti sacri Ordinis facti aliqua esse potest excusatio, quæ ad excludendam odiosam caducitatis pœnam admittitur, *ibid*.

Secundum alios verò caducitatis pœna sub illa clausula: ipso iure, *et facto* est lata sententia, & resolutiva gratia, pag. 170. §. *Plures*.

Ideoque vacat beneficium per simplex legis inadimplementum, *ibid*.

Sic tamen utraque conciliatur sententia, ut si agatur de beneficio nondum collato, sed conferendo, præmittenda non sit privationi declaratoria sententia; præmittenda verò, si de beneficio agatur jam collato, & possessio, *ibid*.

Vid. Chorus. Emphyteusis. Simonia.

CANONICI. CAPITULUM.

Per pensionem legati pii ad capitularem massam,

translata censetur ad Capitulum illius administratio, pag. 64. §. *Neque*.

Canonicus dimittens canonicatum, ut alium in eadem Ecclesia obtingat, priorem amittit præcedentiam, ultimoque sedere debet in loco, pag. 147. §. *Dubium*.

Nec juvatur consensu, ad suffragiis mediocritatis Capitularium, ut pristinum gradum cum suis prærogativis retinere valeat, *ibid*.

Ubi enim res est de singularum interesse, melior est conditio prohibentis, *ibid*.

Vid. Absentia.

CAPELLANIA. CAPELLANUS.

Ad vitandam litem permittitur subrogatio pecunie in locum prædii assignati pro fundo Capellanie, pag. 21. §. *Agitur*.

Capellanie in titulum non erectæ, & proinde laicalis capaces sunt etiam femine, pag. 38. §. *Res porro*.

Nec raro similibus Capellaniarum administratio concessa fuit pauperibus. Fundatorum descendebus laicis, & conjugatis, *ibid*.

Erectio pii legati in Capellaniam Ecclesiasticam consentanea est voluntati Fundatoris, pag. 50.

§. *Quartus*.

Sic enim perpetuò, ac tutius servantur ejus bona, *ibid*.

Dummodo erectioni consensus accedat patroni, pag. 51. §. *Consensus*.

Quo dehinc non facile est immutanda fundatio, *ibid*.

In dubio favendum est potius Capellanie, quam testatoris heredi, pag. 110. §. *Altera*.

Ob defectum ecclesiasticæ erectionis Capellaniam est laicalis, pag. 142. §. *Retinere*.

Tum ob illius fundationem coram iudice laico factam, *ibid*.

Et ob non demandatam, neque expletam Capellani institutionem, *ibid*.

Atque ideo verbum erectionis, quod convenire potest Beneficio, adhibitum a testatore censetur pro fundatione, *ibid*.

Per sol. m enim, & firmalem erectionem Ordinarii bona dicuntur Deo dicata, *ibid*.

Qua deficiente, fundata censetur simplex Capellania, quæ sine ecclesiastica consistit auctoritate, *ibid*.

Ubi Capellania est merè laicalis, retinere sibi val. t. patronus, aut heres, quod ex hereditatis fructibus manualement excedit elemosynam, *ibid*.

Dummodo tot celebrentur Missæ, quot juxta synodalem taxam capiunt hereditatis fructus, *ibid*.

Quin obitent Decreta generalia Sac. Congregationis per Urbanum VIII., & Innocentium XII. confirmata, quæ loquuntur de Missis manualibus, nec trahi possunt ad Missas ex fundatione Capellanie celebrandas, pag. 142. §. *Conventus*.

Capellanus namque in hoc casu dicitur dominus fructuum Capellanæ, *ibid.*
 Et assignata censetur elemosyna pro substitutione Capellani, *ibid.*
 Nemo privandus Capellanis absque legitima causa, pag. 143. §. *Quærendum.*
 Vid. Beneficium . Decretum . Legatum . Missa .

COMMUTATIO VOLUNTATIS

Absque justa, & rationabili causa commutanda non est testatoris voluntas, pag. 8. §. *Plura, et pag. 112. §. Expressa.*

Potiores commutanda voluntatis causa sunt utilitas, ac necessitas Ecclesiæ, *ibid.*

Destinata in certum opus ex pia morientium dispositione, in aliud facile converti non debent, pag. 113. §. *Quæ, et pag. 150. §. Brimovis.*

Eoque minus Missarum legati, p. 112. §. *Quæ.*
 Ubi maxime ex omnibus bonis demandata sit a testatore prompta illarum celebratio, *ibid.*
 Conceditur quandoque commutatio ex testatoris voluntate etiam præsumpta, pag. 114. §. *Miseri cordiæ.*

Præteritum si in eo, pro quo facienda sit commutatio, paupertas concurret, & sanguinis cum testatore coequalitas, *ibid.*

Testatoris voluntas, ubi meliori, quo potest, modo impletur, non commutari dicitur, sed æquæ potius, ac rationabili interpretatione declarari, pag. 150. §. *Facile.*

Vid. Voluntas.

CONCURSUS

In concursu ad vacantem Parochiam, peracto examine renunciari debent per examinatos idonei ætate, moribus, doctrina, prudentia, aliisque præditi virtutibus juxta S. Concilium Trident. pag. 122. §. *Peracto.*

Acque ex his eligere valor Episcopus, quem ceteris magis idoneum judicaverit, *ibid.*

Non tenetur tamen eligere doctorem, *ibid.*

Licet ille per majora etiam suffragia approbatus fuisset, pag. 123. §. *Ridolphum.*

Juris præsumptionem habet pro se Episcopi judicium, nisi evidenter irrationabile probetur, *ibid.*

Irrationabile autem dicitur nequit illius judicium, quod elegerit juniorem, *ibid.* §. *His.*

Maximè si acceptus sit populo, *ibid.*

Alter verò, licet senior, invitus sit, *ibid.*
 Tunc enim prior illius curæ aptior est; secundus autem nedum a consequenda arceri Parochia sed ab illa etiam jam obrecta dimitti potest, *ibid.*

Dummodo tamen justa probetur aversionis causa, pag. 124. §. *Se autem.*

Præteritum si posterior alias dimiserit parochias, *ibid.*

Jure tamen eligi debet dignior, p. 123. §. *Contendit.*
 Et qui ætate aliis præstat, *ibid.*

Major namque ætatis majoris etiam prudentiæ, & gravitatis est argumentum, *ibid.*

Plurimum etiam facienda est experientia in aliis administratis parochiis, *ibid.*

Sicut antiquior ad Sacerdotium promotio, *ibid.*

In paritate suffragiorum illi adjudicanda est parochia, qui amplioribus pollet requiritis, *ibid.* §. *Se autem.*

Vid. Parochia.

CONTRACTUS

Inire prohibetur Ecclesia damnosum contractum, pag. 15. §. *Inire.*

Dissolvere possunt contractum, qui eum iniungunt, pag. 174. §. *Ut facilius.*

In contractibus exploratum non est, ad attendendum debet valor monetæ de tempore stipulationis, vel solutionis, pag. 181. §. *Neque.*

Alii namque attendendum censent tempus contractus; alii vero tempus solutionis, *ibid.*

Secundum alios distinguendum est inter intrinsecam, et extrinsecam monetæ variationem, *ibid.*

In intrinseca siquidem variatione spectandus est valor de tempore stipulationis; in extrinseca verò de tempore solutionis, *ibid.*

Vid. Ecclesia . Obligatio.

D A M N U M

Per eum rescissoria sunt damna, cujus mora obvennerunt, pag. 159. §. *Postulat.*

DEBITOR. DEBITUM.

Fructus soluti per creditorem refunduntur in debitorem loco damnorum, & interesse, pag. 128. §. *Creati.*

Posterior declaratio debiti retrotrahitur ad diem, quo quis debere cepit, *ibid.*

Ut solvere teneatur debitor fructus loco damnorum, & interesse, interpellari primum, & in mora constitui oportet, pag. 128. §. *Capere.*

D E C I M Æ

Prædiales debentur Parocho loci, ubi prædia sita sunt, sacramentales verò illi, a quo ecclesiastica administrantur Sacramenta, pag. 23. §. *Respecti.*

Solvi debent per patresfamilias alibi domicilium habentes illi parocho, cujus in parochia domum apertam, familiamque instructam retinent, pag. 25. §. *Conveniant.*

In hac tamen materia consuetudo potissimum est attendenda, pag. 23. §. *Respecti.*

Sufficit autem quadragenaria, *ibid.*

Sed inter ecclesiasticas portiones satis est etiam decennis, *ibid.*

Decimarum substantia de jure est Divina, *ibid.*
Quantitas verò, & modus juris est ecclesiasticus,
et ex consuetudine variari potest, *ibid.*

Parochiani non tenentur decimas de fructu in Cle-
ricorum horrea, licet sint publica, pag. 24 §.
Vim tamen.

Neque ad illi pacto, aut lege obligantur, *ibid.*
Integrarum decimarum onus quandoque refundit-
tur in conductores, & emphyteutas, qui in-
tegras percipiunt fructus, pag. 25. §. *Quartus.*
Onus enim reale est, & possessores sequi-
tur, *ibid.*

Fas cuique est, ac liberum quamlibet feminis
societate serere, aut sativum prædium in præ-
dium convertere, quin Parochi de imminutis
decimis conqueri valeant, pag. 25. §. *Paucæ.*

Bona fides consuetudini, rebusque Judicatis in-
nixta, excusat a Decimarum restitutione quoad
præteritum, pag. 26. §. *A præmissis.*
Vid. Emphyteutis. Parochus.

DECRETUM

Decretorum, ac resolutionum Sac. Congrega-
tionis maxima est auctoritas, pag. 101. §. *Ex-
tributa.*

Decreto Innocentii XII. per Clementem XIII.
confirmato vetitum est, ne plures circa idem
negotium adeantur Congregationes sub per-
na nullitatis actotum, pag. 126. §. *Validum.*

Decreta generalia Sac. Congregationis per Ur-
banum VIII. & Innocentium XII. confirma-
ta, retineri prohibent quod manualem excedit
elemosynam, si res sit de Missis manualibus;
focus de Missis ex fundatione capellanæ, vel
Beneficii celebrandis, pag. 142. §. *Convenit.*
Vid. Beneficiatus. Capellanæ Eleemosyna.

DISPENSATIO

Conceditur dispensatio, ut quis podagra, aut
alio morbo laborans Missam celebret etiam
sedendo, excepto Canone, pag. 70. §. *Abfurda.*
Hujusmodi tamen gratia concedi tantum consue-
vit spectabilioribus Ecclesiasticis, & Episco-
pis sanctitate præclaris, *ibid.* §. *Notandum.*

DISTRIBUTIONES

Inductæ sunt, ut promptius Canonici Divinis in-
ter sine Officiis, pag. 47 §. *De reducendis.*
Ubi nullæ, vel tenues sunt distributiones, tertia
in eas converteri debet præbendarum pars, *ibid.*
Aut etiam simplicia Beneficia, vel alter ex cano-
nicatibus, dummodo ad Divinum cultum sa-
tis sint reliqui, *ibid.*
Et in extremo casu augentur per reductionem
Missarum, *ibid.*

DONATIO

Iterari non licet donatio, pag. 60. §. *A graui-*

Posteriorem vincit anterior donatio, *ibid.*
Neque ob hujus ignorantiam suffragatur
observantia, *ibid.*

Maximè cum de vero constat titulo, *ibid.*
De donationis veritate juridicam facit probatio-
nem Episcopale archivium, quod publici ar-
chivii vim habet, pag. 62. §. *Licet.*
Falsi in judicio civili censetur donatio ex simpli-
ci falsitatis suspitione, pag. 61. §. *Ex pluribus.*

Hæc autem ex una, & altera concipitur
conjectura, *ibid.*

D O S

Potissimè concedendi cumulum dotium cause
sunt paupertas puellæ vocatæ, sanguinisque
conjunctio cum Testatore, pag. 8. §. *Plura,*
& pag. 209. §. *Finis.*

Et major in hoc adhibenda est indulgentia
erga puellas nubes es in Domino, *ibid.*
Maximè cum expresse non requisit Testatoris
voluntas, *ibid.*

Neque ulla sit incertis aliis puellis ad subsi-
dia dotalia vocatis injuria, *ibid.*
Mortalis professæ Religione ecedens, vel ad
aliam transiens docem repetere nequit, pag. 31.
§. *Paucæ.*

Perpetuum dotium subsidium præfertur tempora-
neo, pag. 167. §. *Notandum.*

E C C L E S I A

Damnosum contractum inire prohibetur, pag.
15. §. *Intra.*

Collapsæ Ecclesiæ, atque adnexarum ædium res-
taurationem commendat Tridentina Synodus,
pag. 177. §. *Demolitioni.*

Quæ vero nullatenus reparari valet, destrui per-
mittitur, *ibid.*

Et tunc beneficia, Missarumque onera tran-
feruntur ad matricem Ecclesiam, *ibid.*

Neque rarò hujusmodi demolitionem, ac
translationem concessit Sac. Congregatio,
ibid.

E L E C T I O

Irita est electio, si ad quam omnes vocati non
sint electores, pag. 160. §. *Prima.*

Post legitimam tamen omnium interpella-
tionem consolidatur jus eligendi in congrega-
tione, pag. 161. §. *Ad primam.*

Et tunc solum aliquorum electorum con-
temptus electionem vitiat, quando de ea ex-
cipiunt, *ibid.*

Valet electio per vivam vocem facta ex literali
Textu in Cap. Quia propter de electione, pag.
162. §. *Quoad secundum.*

Licet juxta aliquos Canonistas tunc solum
valeat, cum electores viva voce, quasi per
inspirationem, eorum scrutatoribus eligant,
pag. 161. §. *Alio.*

Si prior electio valida est, secunda non sustinetur, pag. 162. §. *Quoad secundum*.

Ideoque per hanc nemo privari potest suo munere absque cognitione causæ, & non declarata juridicè prioris electionis nullitate, *ibid.*

Privationem enim præcedere debet culpa, *ibid.* §. *Pari*.

Electio facta absque temporis præfinitione est perpetua, *ibid.*

Præceptoris tamen officium, licet indefinitè collatum, ex jure annale est, vel triennale, aut ad summum sexenne, *ibid.*

Restituto officio Lectoris, quod suppressum erat, debetur ipsi in præmium laboris salarium, pag. 163. §. *A resolutione*.

E L E E M O S Y N A

In alium usum converti non debet eleemosyna, quæ pro Animabus datur purgantibus, pag. 82. §. *Facile*.

Integra danda est Sacerdoti celebranti, pag. 85. §. *Integra*.

Nec aliquid sibi retinere valet Sacerdos, cui primum commissæ est celebratio, *ibid.*

Licet majoris eleemosynæ conscius, alter Sacerdos celebrans libenter accipiat minorem, *ibid.*

Beneficiatis tamen assignari solet uberior eleemosyna ratione dignitatis, sustentationis, & recitationis divini Officii, pag. 86. §. *Ubi rior*.

Ideoque æquum est, ac Fundatorum voluntati contentaneum, ut in committenda alteri Sacerdoti celebratione, id retineant, quod manuale excedit eleemosynam, *ibid.*

Conceditur etiam Locis piis excedentis summæ retentio, si amplioræ illa percipiant eleemosynam ex fundo legato contemplatione Ecclesiæ, ac præcipua erga eam devotione. *ibid.* §. *Quo vero*.

Secus autem si fundus in majori constitutus sit quantitate ratione utensilium, manutentionis Ecclesiæ, & administrationis bonorum, *ibid.* Tunc enim, his detractis, integra præstanda est celebranti eleemosyna, *ibid.*

Celebratio ad certam Ecclesiam, vel certum Altare, illudque distium, majorem exigit eleemosynam, pag. 88. §. *Notandum*.

Pro celebratione Missæ perpetuæ debetur eleemosyna ad taxam perpetuæ, pag. 106. §. *Res*.

Et in dubio intelligenda est eleemosyna ad taxam perpetuæ, ne elusorium reddatur legatum remunerationis gratia reliquum, *ibid.*

Rectius tamen decerni noquit de quantitate eleemosynæ, quam ex solito Testatoris, pag. 107. §. *Rectius*.

Acceptissima Deo est eleemosyna, maximumque Testatoris affectu sustinendum, pag. 114. §. *Misericordie*.

In hujus tamen erogationem converti dene-

gavit Sac. Congregatio bona per Testatorem relicta pro Missis celebrandis, *ibid.*

E M P H Y T E U S I S

Canon in emphyteusi esse debet vigesima in tricesimo valoris pars, vel consuetudo eorumdem bonorum pensio, pag. 15. §. *Inire*.

Ob canonis gravitatem incumbit Ecclesiæ, vel Beneficiario solutio taxæ, & vestigialium, *ibid.*

Ad sustinendum emphyteusis contractum valde confert patronus, atque interesse habentium favor, *ibid.* §. *Difficultas*.

Perpetuitas est contra naturam emphyteusis ecclesiasticæ, *ibid.* §. *Gratiam*.

Ac proinde in emphyteusi perpetua dari non solet Beneficium Apostolicum, *ibid.*

Non enim conveniens est, bona Ecclesiæ secularizari, *ibid.*

Cessat autem hæc ratio, ubi perpetua sit emphyteusis inter duo Loca pia, *ibid.*

Permittitur quandoque emphyteusis perpetua, ad advertendas lites ex temporanea emphyteusi orituræ, *ibid.*

In emphyteusi ecclesiastica potissimum spectatur evidens utilitas, pag. 126. §. *Validum*.

Rejicitur oblatio sextæ facta extra terminum trium mensium a die deliberationis præfinitum a Beneficium XIV. pro bonis cameralibus, pag. 156. §. *De oblata*.

Beneficium sextæ desumitur ab *Authent. Hoc jus porrellum Cod. de Sacrosan. Eccles.*, pag. 157. §. *Facile*.

Juxta tamen rescriptum diei 1. Decembris 1788. emanatum ab Emo S. Congregationis Bonæ Regiminis Præfecto in declarationem Edicti ejusdem Sac. Congregationis 6. Augusti 1789. oblatio sextæ recipienda est, quoad bona præferim cameralia, si fiat intra terminum duorum mensium a die stipulationis instrumenti, *ibid.*

Post perfectum actum in emphyteusi non est locus penitentis, nec novæ oblationi, pag. 157. §. *Accedit*.

Dicitur autem actus perfectus, cum stipulatum est alienationis instrumentum cum Beneficium Apostolico, *ibid.*

Beneficium tamen nondum executioni demando, est locus novæ oblationi, *ibid.*

Vid. *Allenatio Contractus*.

E P I S C O P U S

Tamquam executor pie voluntatis, jus habet coercendi patronos ad onera fundationis implenda, pag. 51. §. *Consensus*.

Episcopi judicio relinquuntur Clericorum ordinatio, pag. 55. §. *Vitam*.

Deum solummodo iudicem habet, *ibid.*

Ideoque nemo ad Ordines promovendus, nisi qui sui Episcopi judicio sit utilis, ac necessarius,

INDEX CONCLUSIONUM

rius, ceterisque pollet qualitatibus a Concilio Trident. praescriptis, *ibid.*
 Ab illius iudicio non datur appellatio, *pag. 56. §. Licet.*
 Sed admittitur recursus ad S. Sedem, quae ordinationem committere solet Metropolitanis, aut viciniori Episcopo, *ibid.*
 Quatenus tamen legitimam non adducat Ordinarius reculationis causam, *ibid.*
 Et postquam illum ordinandum per tres vi-ces de ordinatione suppliciter rogerit, *ibid.*
 Episcopale Archivium publici archivii auctoritatem ex jure habet, *pag. 60. §. Licet.*
Clausula: sibi confitro; & altera: pro sui arbitrio, & conscientia; Episcopum constituunt executionem mixtum, qui executionem, re cognita, denegare potest Pontificio Rescripto, *pag. 69. §. Pontificium.*
 Vid. Concursus. Ordinatio.

HEREDITAS . HERES

Heredis impotentia excusat ab omnia Missarum celebratione, *pag. 11. §. Si credendum.*
 Heres tamen simplex ob defectum inventarii non liberatur a solvendo Missarum debito, *ibid. §. In exhibitio.*
 Heres de re hereditaria expressè non disponens, uti noluisse censetur tributa alienandi facultate, *pag. 20. §. Ad statuumendum.*
 Sed tacita admittitur etiam dispositio, *ibidem.*
 Respuere enim noluisse presumitur Testatoris beneficium, *ibid.*
 Maximè si tenuis sit fortunæ, *ibid.*
 Illudque propterea ad suum transmittit heredem, *ibid.*
 Tradere non tenetur speciem, si debeat quantitatem, *pag. 21. §. Agitur.*
 Quando res alienum est hereditarium, est locus detractioni, *pag. 91. §. Si juxta.*
 In eo namque consistit hereditas, quod superest, detracto aere alieno, *ibid.*
 Non detrahitur tamen, quando pertinet ad heredem, qui causam habet ab immediatis heredibus, *ibid.*
 Hereditas vacans debetur ab intestato proximiori, *pag. 108. §. Subreptitium.*
 Vid. Alienatio. Legatum. Missa.

HOMICIDIUM

Voluntarii homicidii duplex est species, directè scilicet, & indirectè, seu in causa voluntarii, *pag. 183. §. Duplex.*
 Homicidii indirectè voluntarii occasio est distinctio caltri, quæ ordinatur ad vulnerandum, *ibid.*
 Non est enim actus licitus, maxime contra innocentem, *ibid.*
 Neque intentio incutiendi tantum timoris

excusat, cum excedens defensionis modus non sit proportionatus fini, ideoque illicitus, *ibidem.*
 Vid. Irregularitas.

HOSPITALE

Plurimum favendum est Hospitali, ac misericordie operibus, quæ ibi exercentur, *pag. 136. §. Juxta.*
 Atque ideo conceditur in ejusdem levamen suspensio, atque suppressio onerum, *pag. 137. §. Multum.*

INDULTUM

Providentia juris Cæsarei concessum erat veteranis militibus, ut post diuturnum secularis militiae servitium perpetuo fruenterent ocio, *pag. 84. §. Eorum.*
 Horum exemplo in ecclesiastica etiam militia indultum est, ut qui per annos quadraginta laudabiliter choro inservierint, jubilationis indultum consequantur, *ibid.*
 Concedi solet hujusmodi indultum cum redditibus omnibus præbendæ, distributionibus, & emolumentis, *ibid.*
 Iis tamen exceptis distributionibus, quæ ex Testatorum voluntate, vel Ecclesiæ statuto inter præstantes tantum sunt dividendæ, *ibid.*
 Jubilationis locus non est, si per eum Divinus cultus deprimatur, *ibid. §. Hac.*
 Concessit quandoque Sac. Congregatio jubilationis indultum, etiamsi tempore Missæ solemniter tres duxant in Choro haberi possent Canonici, *pag. 84. §. Notum.*
 Et injustam hæc de re neglexit Capituli contradictionem, *ibid.*
 Indultum a Sede Apostolica tributum, censetur per non usum sublatum, *pag. 101. §. Ex tributa.*

IRREGULARIS . IRREGULARITAS

Irregularis ex defectu corporis est, qui manibus, pedibusque laborat attractis, *pag. 69. §. Pontificum.*
 Irregularis est, qui voluntarium committit homicidium, *pag. 75. §. Agitur.*
 Et si res est de Clerico promovendo, perpetuè arceatur a sacris Ordinibus, *ibid., pag. 152. §. Homicidium, & pag. 184. §. Postea.*
 Excipitur tamen homicidium vim vi repellendo patratum, *ibid.*
 Ad concedendam autem dispensationem ab irregularitate, requiritur, ut congruum effluerit tempus ad delendam homicidii memoriam, *ibid.*
 Ex peculiaribus circumstantiis adhiberi solet erga homicidium indulgentia, *pag. 76. §. At Vestram, pag. 152. §. Homicidium, & pag. 184. §. Postea.*

Militantes etiam in bello iusto incurrunt irregularitatem, pag. 152. §. *Homicidium*.
 Irregularitatem contrahit, qui rei illicitæ dabit operam, etiamsi præter intentionem sequatur homicidium, pag. 183. §. *Duplex*.
 Vid. Dispensatio, Homicidium.

IUS PATRONATUS

Fruitsus iurispatronatus sunt honorificentia, & jus ad alimenta ex retributis Beneficii in casu inopie, pag. 9. §. *Contrarium*.
 Vid. Patronus.

LEGATUM

Iusta abolitionis legati causa est defectus fundi, pag. 10. §. *Quartus*.
 Simplex quantitatis legatarius est, qui legatam summam ex se ipso non percipit, pag. 65. §. *Nullum*.
 In piis legatis quando constat de fundo *taxative* assignato, supplere non tenetur heres illius defectum de reliquis bonis hereditariis, pag. 91. §. *Si iuxta*.
 Secus vero quando fundus est *demonstrative* designatus, *ibid.*
 In dubio standum est pro unitate legati, ut minus gravetur heres, pag. 105. §. *Concordi*.
 Unitatis argumentum est, si unum in altero continetur, *ibid.*
 Duplex tamen erit legatum, si testator in diversis, & distinctis orationibus mentionem fecerit oneris diversæ naturæ, pag. 105. §. *Notandum*.
 Legatorum unio maxime præstat, ut meliori implentur modo, pag. 108. §. *Non absolute*.
 Legatum pecuniæ, cuius valor variat, solvendum est iuxta valorem, qui fuit tempore testamenti, pag. 181. §. *Res*, & pag. 211. §. *Quoad*.
 Testator namque legans certam pecuniæ quantitatem, respexisse censetur ad valorem currentem de tempore conditi testamenti, pag. 182. §. *eod.*
 Vid. Contractus. Heres. Missa.

LEX

Lex Pontificia, licet ad peculiarem regionem sit directæ, ex identitate tamen rationis, ad alias etiam Dioceses extenditur, pag. 13. §. *Dum*.
 Ubi namque eadem militat ratio, eadem militare debet legis dispositio, *ibid.*
 Sæpius, testaque manet lex, quam Legislatores non ignorans in posteriori lege expresse non retractavit, pag. 197. §. *Duo*.
 Generalis legis dispositio generaliter accipienda est, *ibid.*
 Maxime ubi munita est clausulis cujuscum-

que consuetudinis, observantiæ, & privilegii derogatoriis, *ibid.*

L I S

Ad vitandam litem permittitur subrogatio pecuniæ in locum prædii assignati pro fundo capellanicæ, pag. 21. §. *Agitur*.
 Ubi in Ecclesiæ utilitatem conversa lis est, in eam refundi debent expensæ, pag. 138. §. *Conversam*.
 Equum non est, ut Ecclesiæ gravetur sumptu, quem Patroni de eorum iurispatronatus litigantes, in proprium fecerunt commodum, *ibid.*
 Plures litis consortes tenentur ad expensas pro vitili, pag. 139. §. *Petunt*.
 Etiam, qui communi abstinerunt lite, post victoriam contribuere tenentur, ne commodum sine impensa consequantur, *ibid.*
 Debentur pauperi sumptus litis simul, & alimenta ab eo, cum quo iustam habet causam, *ibid.* §. *Deliberare*.

M A T R I M O N I U M

In divortio permittendo caute procedendum ob periculum incontinentiæ, & deficientis proliis damnum, pag. 116. §. *Petita*.
 Maxime si uxor separata a viro in liberioris vitæ periculo versetur, *ibid.*
 Consensus tamen utriusque conjugis iusta reputatur causa temporanei, vel etiam perpetui divortii, *ibid.*
 Bimestre conceditur conjugibus ad resiliendum a matrimonio rato, & non consummato per solemnem possessionem in Monasterio, pag. 199. §. *Licet*.
 Secundum tamen aliquos possunt conjuges hoc uti remedio, quocumque non obitante temporis lapsu, *ibid.*
 Ad excludendam matrimonii consumationem moralis sufficit certitudo, pag. 199. §. *Matrimonii*.
 Plurimum in id defertur juratis conjugum declarationibus, & testibus, *ibid.*
 Sola tamen conjugum consensio certam non constituit non consumationis probationem, pag. 200. §. *Valde*.
 In quolibet enim dubio matrimonium consumatum censetur ex sola consumationis possibilitate, *ibid.*
 Ob huiusmodi autem possibilitatem denegatur dispensatio super matrimonio rato, & non consumato, pag. 201. §. *Quatenus*.
 Ex peculiaribus tamen circumstantiis locus est dispensationi, *ibid.*

M I S S A

Ab omni celebratione Missarum excusat impotentia heredis, pag. 11. §. *Si credendum*.
 A Col-

A solvendo tamen Missarum debito non liberatur heres simplex, & beneficio inventarii destitutus, *ibid.* §. *In exhibitio.*

Missæ conventualis pro Benefactoribus in genere a Canonice Cathedralium, & Collegiarum applicari debet, *pag.* 12. §. *Præter.*

Secunda, aut tertia applicari quoque debet pro Benefactoribus in genere, nisi contraria ad se consuetudo applicandi pro Benefactoribus in specie, *pag.* 13. §. *Quoties.*

Veri nisi præbendarum tenuitas excuset, *ibid.*

Æstimari autem solet tenuitas etiam relativa, *ibid.*

Ab omni per malam fidem Missarum celebratione denegatur absolutio, *pag.* 51. §. *Ad præteritum,* & *pag.* 89. §. *Ab solutioni.*

Sed præ paupertate obligati quandoque etiam conceditur, *pag.* 51. §. *Ad præteritum,* & *pag.* 209. §. *Oratorium.*

Immemrabilem consuetudinem celebrandi Missam pro Benefactoribus servandam statuit Benedictus XIV., *pag.* 93. §. *Ex iis.*

Fortius consuetudinem illam celebrandi secundam, & tertiam Missam Conventualem, *ibid.*

Et eam solum abrogavit consuetudinem, quæ ex opinionum varietate fuisset inducta, *ibid.*

Super Missis bona fide non celebratis concedi solet absolutio, *pag.* 94. §. *Hæc.*

Pro pia Missarum causa sumenda est omnis lata interpretatio, *pag.* 105. §. *Notandum.*

Prompta Missarum celebratio utilior est animæ Teictoris, *pag.* 113. §. *Quæ.*

In Missarum oneribus deducuntur expensæ ratione mantentionis, *pag.* 190. §. *Quod.*

Sicuti etiam ratione majoris incommodi pro Missarum celebratione, *pag.* 191. §. *Misus.*

Ob paupertatem gravati conceditur Missarum non tantum suspensio, sed etiam perpetua reductio, *pag.* 208. §. *Bis.*

Etiam paupertas sit relativa, *pag.* 211. §. *Duplicem.*

Suspensionis etiam remedium conceditur in reparationem fundorum capellanæ, ubi illius vires non superant, *pag.* 215. §. *Picarii.*

Missæ Vid. Capellanæ. Dispensatio. Eleemosyna. Legatum. Reductio.

O B L I G A T I O

Est juris vinculum, quo necessitate adstringimur alicujus rei solvendæ, *pag.* 173. §. *Sibi.*

Præcipua autem solvendæ obligationis causa est error, qui consensus, & voluntatem ab ea excludit, *ibid.*

Vid. Contractus.

O R D I N A T I O

Promovendum ad Ordines, si ad meliora sit conversus, nunquam prior vita commaculat, *pag.* 55. §. *Vitam.*

Ad Ordines promovendus per Episcopum beneficii, testimonialibus indiget proprii Ordinarii, *pag.* 73. §. *Ut quis.*

Quibus injuste denegatis datur recursus ad S. Congregationem, & per hanc committitur ordinario nedom Episcopo beneficii, sed viciniori etiam, aut Metropolitanano, *ibid.*

Non enim Ordinario integrum est ordinationem prorahere, aut impedire; in præjudicium etiam juris Episcopi beneficii, *pag.* 73. §. *Si talibus.*

Ad Diaconatum, & Presbyteratum jus habet, qui jam Subdiaconus est, *ibid.*

Vid. Appellatio. Episcopus.

P A R O C H I A . P A R O C H U S .
P A R O C H I A N I .

Congrua Parochi est ducatorum centum, deductis oneribus, *pag.* 81. §. *Ad præter,* & *pag.* 195. §. *Aucta.*

Sed minor esse potest ex fundatione, & institutione ipsius Parochiæ, *pag.* 195. §. *Aucta.*

In hanc autem non imputantur emolumenta funerum, oblationum, & eleemosynarum, *pag.* 81. §. *Verabenda.*

Per suppressionem alterius Parochi, ad unum superititem parochialium jurium spectat exercitium, *pag.* 103. §. *Alter.*

Deficientibus fabricæ redditibus, reedificare tenetur parochialem Ecclesiam præ omnibus Parochus de bonis ipsius Ecclesiæ, *pag.* 186. §. *De necessitate.*

Præsertim si ejusdem Ecclesiæ pingues sint redditus, *ibid.*

Deinde patroni, & parochiani, *ibid.*

Non est conferenda Parochia absque concursu contra præscriptum Concil. Trid., *pag.* 187. §. *Notandum.*

Vid. Concursus.

P A T R O N U S

Onus reparandi, & ornandi Altare, veluti adnexum juripatronatus, incumbit patrono, *pag.* 9. §. *Onus.*

Idque post præfixum terminum non implens, a jure patronatus cecidisse declaratur, *ibid.*

Nisi tamen peculiare constituti sint redditus pro mantentione fabricæ, *ibid.* §. *Ex verbis.*

His verò deficientibus, num reparationis onus in unum refundatur patronum, an concurrere etiam debeat Capellanus in expensam, quæstio est inter DD., *ibid.* §. *Ex verbis,* & §. *Contrarium.*

Quod major patronorum pars constituit, dissentiente licet minore, validum est, *pag.* 126. §. *Validum.*

Immo major patronorum pars trahit ad se minorem, *pag.* 127. §. *Insanabilem.*

Patronus pauper jus habet aduersus Ecclesiam ad alimenta, pag. 139. §. *Petunt*.

Utrum verò ad sumptus etiam privatæ illius litis? *ibid.* §. *Deliberare*.

A sumptibus quidem litis ad magis privilegiata alimenta inferri potest; non item contra, *ibid.*

Præcedentia nominationis per sortem data, æqualitatem ex lege turni requisitam inter patronos servat, pag. 151. §. *Lexi*.

Vid. Alienatio. Jutpatronatus. Lis.

PROFESSIO . PROFESSUS .

Veræ non censentur professe, quæ clausuram non servant, pag. 29. §. *Ad essentia*.

Per solemnem professionem dotis dominium irrevocabiter in Monasterium transfertur, pag. 31. §. *Pauca*.

Ideoque egrediens Monialis è Religione, vel ad aliam transiens neque dotem repetere, neque alimenta consequi valet, *ibid.*

Per solemnem Religionis professionem matrimonii rati. & non consummati dissolvitur vinculum, pag. 200. §. *Gravior*.

Hujusmodi tamen professio fieri juxta Canones debet in Monasterio, *ibid.*

Extra enim claustra impleri nequit per annum probatio ad solemnem professionem præscripta à Concil. Trid., *ibid.*

Ingressus tamen in Monasterium est de accidentibus Monachatus, *ibid.*

Adscribi enim quis potest alicui Monasterio per concessionem habitus ab habente potestatem, *ibid.*

Et votum in ejus manibus emissum evadit solemnæ, *ibid.*

Neque enim novum est, ut valeat professio solemniter emissi in domo privata coram habente potestatem adscribendi Religioni per Sedem Apostolicam approbatæ, pag. 200. §. *Gravior*.

Vid. Dos. Matrimonium. Votum.

REDUCTIO

Si oneribus par non est emolumentum, concedi solet illorum reductio, pag. 41. §. *Ubi*, pag. 91. §. *Si juxta*, pag. 120. §. *Quatenus*, pag. 129. §. *Ex ore*, pag. 132. §. *Ab anno*, pag. 136. §. *Juxta*, & pag. 190. §. *Quatenus*.

Attentis peculiaribus circumstantiis reducuntur Missæ ad taxam perpetuæ, pag. 41. §. *Ubi*, & pag. 51. §. *Quatenus*.

Justa reductionis causa est defectus Sacerdotum, qui Missam celebrare velint, pag. 51. §. *Quatenus*, & pag. 88. §. *Notandum*.

Alia potius reduci debent onera, quam Missæ, pag. 47. §. *Semel*, & pag. 136. §. *Juxta*.

Vel ipsam etiam servitium chori, pag. 129. §. *Ex ore*.

Maximè cum juxta ordinem scripturæ pri-

mum tenent locum Missæ in erectione capellanix, *ibid.*

Reductio reductionis veluti absurda denegatur, pag. 47. §. *Semel*, & pag. 78. §. *Quæ nunc*.

Et difficilior conceditur præsertim post acceptationem, pag. 78. §. *Quæ nunc*, & pag. 129. §. *Ex ore*.

Est tamen locus ulteriori reductioni ob tenuitatem elemosynæ, pag. 78. §. *Si nomine*.

Paupertas etiam obligati ad Missarum onus implendum, justa est reductionis causa, pag. 51. §. *Quatenus*, pag. 54. §. *Præsum*, & pag. 120. §. *Quatenus*.

Ubi pares sunt redditus, locus non est reductioni, multoque minus abolitioni legati, pag. 54. §. *Præsum*, & pag. 211. §. *Quoad*.

Post acceptationem legati decerni debet reductio ad manuum legatæ, pag. 78. §. *Si nomine*.

Sed redditum tenuitas, celebrantium difficultas, aliaque inconmoda suadent taxam perpetuæ, *ibid.*

Difficile conceditur reductio post acceptationem, ac diuturnam observantiam, pag. 88. §. *Reductionem*, pag. 91. §. *Si juxta*, pag. 136. §. *Plures*, & pag. 213. §. *Statim*.

Præsertim si legati habeant redditus Missis celebrandis, pag. 190. §. *Quatenus*, & pag. 213. §. *Statim*.

Et onera fuerint per contractum acceptata, pag. 121. §. *Secum*.

Ob peculiares tamen circumstantias conceditur reductio ad taxam perpetuæ, non obstante onerum acceptatione, eorumque implemento, pag. 195. §. *Urgent*.

Ubi inter onus, atque emolumentum magna est imparitas reduci illud solet ad æqualitatem, pag. 182. §. *A primo*, & pag. 213. §. *Statim*.

Applicationis Missæ Conventualis ad festos dies, aliumque intra hebdomadam, ob præbendarum tenuitatem concedi quandoque solet reductio, pag. 194. §. *Ex iis*.

Vid. Capellania. Legatum. Missa.

SEMINARIUM

Veteribus gymnasiis, quæ in Cathedralibus olim, & Collegiatis vigeabant, ac Clericorum, vitæque communis erant collegia, successerunt publicæ Academiæ, pag. 150. §. *Primævis*.

Eaque sæculo VIII. colere ceperunt Clerici, impetratis ab Honorio III., & Innocentio IV. amplissimis privilegiis, *ibid.*

Quæ quidem privilegia à Concil. Trident. integra servata sunt, *ibid.*

Publicis autem Academiis per Conc. ipsum Trident. iussu facta sunt Seminaria, *ibid.* §. *Facile*.

Eaque institutioni Clericorum aptiora sunt, *ibid.*

In iis ex Concil. Lateranensi V., ac Trident. recipiendi sunt Clerici in puerili ætate, seu annotum 12., *ibid.* Ado-

- Adolescentium namque aetas, nisi recte instituat, prona est ad mundi voluptates sequendas, *ibid.*
- Seminarii Deputati in dioecesana regulariter eligantur Synodo, in qua totus congregatur Clerus, pag. 167. §. *Prima.*
- Jus autem illos eligendi est penes Clerum secularem, & Regularem, qui taxam solvit Seminario, *ibid.*
- Si Deputatus jam electus imprudentis sit naturæ, justè removetur ab officio, pag. 161. §. *Altero.*
- Atque hujusmodi remotionis non desunt exempla, *ibid.*
- Quibus semel commissæ est Seminarii administratio, eorum perpetuus est munus, *ibid.*
- §. *Regulam.*
- Dummodo tamen legitima non occurrat remotionis causa, *ibid.*
- Vid. Electio.

SEPULCRUM. SEPULTURA

- Eligi olim non poterat, nisi in Ecclesiis parochialibus, earumque Cæmeteriis, pag. 204. §. *Ex Apostolico.*
- Libera tamen hodie est cuique sive masculo, sive feminæ sepulturæ electio, *ibid.*
- Dummodo in legitima sit aetate, & a jure non prohibeatur, *ibid.*
- Atque eligi valet in Regularem etiam Ecclesiis, *ibid.*
- Uxor decedens nulla sibi electa sepultura, debet in viri sepulcro tumulari, pag. 203. §. *De exhumatione, & pag. 204. §. Ex Apostolico.*
- Quos enim copulavit unum conjugium, conjugat unum sepulcrum, *ibid.*
- An vero idem sepulcrum sit iudicium de viro, si prædecedat uxor, nunq. scilicet cum uxore, & in sepulcro ab ea electo sit tumulandus, una non est DD. opinio, atque intelligencia *Textus in Can. Ebron, ibid.*
- In cit. tamen Canone sermo est de præexistenti unius conjugis sepulcro, *ibid.* §. *Difficilior.*
- Ideoque conjugii ratio fert ut in eo superstes conjux, cum compleverit tempus suum, colloquetur, *ibid.*
- Easum indum est cadaver alibi tumulatum, ac restitendum una cum oblationibus Ecclesie, ubi legitime electa fuit sepultura, pag. 203. §. *Mores.*

SUBREPTIO

- Subrepticia est gratia, seu facultas impetrata a Sac. Congregatione ob reticentiam rem judicandam, pag. 101. §. *Subreptivam.*
- Facile namque per æconomicam illa non concessisset providentiam, quod in contradictorio denegaverat iudicio, *ibid.*
- Si tamen iustis, ac piis de causis petita, ac concessa fuerit, perinde habetur, ac si mo-

- in prodidisset propria, pag. 107. §. *Instituto.*
- Et tunc omni obreptionis, & subreptionis vitio vacat, *ibid.*
- Gratiam non vivit alieni juris reticentia, si alienum cesset præiudicium, *ibid.*
- Impugnati pequit veluti subreptivum Sac. Congregationis indulgentium, quod in actu serio, ac proportionato ratum quis habuit, pag. 102. §. *Notandum.*
- Maxime ubi Cong. Trident. præscripto contentantem magis sit, *ibid.*
- Gratia, seu rescriptum subreptivum ob reticentiam jus alienum, & cum alieno præiudicio, præ omnibus est revocandum, pag. 108. §. *Subreptivum.*
- Reticentia veri, & expressio falsi sub, & obreptionem inducit, pag. 189. §. *Subreptivum.*
- Abque enim hoc vitio gratia concessa non fuisset, *ibid.*
- Vid. Gratia. Insuper.

SUBROGATIO

- Qui cum omni bus honoribus, & oneribus in locum suppressi Portionarii subrogatur, ei competunt omnia jura defcessoris, pag. 102. §. *Hæc.*
- Plenarie quæm subrogationis argumenta sunt concessio tituli perpetui cum animarum cura, redituum insuper suppressæ Portionis assignatio, institutio per concurrentem, onus applicandi Missam pro populo, atque his similia, *ibid.*

TESTAMENTUM. TESTATOR.

- Ad ambiguum declarandam Testamenti literam deferendum est dignis, ac gravibus testibus, pag. 105. §. *Concordi.*
- Verbum *posse*, quo permittit testator Missæ celebrationem aliquo in loco, facultativum est, pag. 105. §. *Quæritur.*
- Et in hac facultate optio loci competit Capellano potius, quam heredi, *ibid.*
- Adhibitura tamen in ultima voluntate resolvitur in præceptum, *ibid.*
- Testatori proximior succedit ab intestato in hereditatem vacantem, pag. 108. §. *Subreptivam.*
- Sed per testamentum cessat omnis cuncta in testati, *ibid.*
- In casu intestatæ successione jure desertur hereditas proximioribus agnatis, & cognatis, non item affinis, *ibid.* §. *Non agnatis.*

VACATIONES

- Ultra tres menses a Conc. Trid. prohibita, & trimestres tantum implicite concessa, pag. 6. §. *Difficilior.*
- Ideoque plurimum mensium cumulus ejusdem Conchii advertatur menci, *ibid.*
- Diminutionibus namque vacationibus debet diu evitari Ecclesie minister, *ibid.*

In hac vacationum materia præsegyavit Concilium illarum Ecclesiarum constitutiones, vel consuetudines, quæ longius seruitii tempus requirunt, pag. 5. §. *In permittendis*.

Hinc Capitulates, qui vacationibus, ex peculiari sua Constitutione concessis, contenti hæctenus fuerunt, conciliari beneficio tacitè renunciale videntur, *ibid.*

Hujusmodi tamen vacationes augeri solent ad conciliares ob infalubritatem aeris, *ibid.*

Sicuti etiam ob imminutos reditus ad bimestre concessæ, *ibid.*

Vid. Absentia. Canonici, Distributiones.

V O L U N T A S

Contra voluntatem donantis applicationem reddituum certo pio Loco denegavit quandoque Sac. Congregatio, pag. 151. §. *Deliberandum*.

Vid. Conmutatio voluntatis. Donatio.

V O T U M

Vota, quæ a mulieribus Tertiariis emittuntur, simplicia declarata sunt in Concilio Lateranensi IV., pag. 28. §. *Simplicium*.

Hinc valida, quamvis illicita, sunt matrimonialia per illas contracta, *ibid.*

De essentia quippe voti solemnisi est, ut in

Religione per Sedem Apostolicam approbata emittantur, pag. 29. §. *Ad essentiam*.

Sed juxta alios solemnè censetur votum, quod coram Ministro emittitur Ecclesiæ, eoque acceptante; simplex verò, quod remotis sit arbitris, pag. 30. §. *Solemnis*.

Approbatæ a S. Sede non sunt Tertiariæ S. Augustini, neque inter approbatos ejusdem Regulæ Ordines recententur, pag. 29. §. *Ad essentiam*.

Solemnium votorum consecrarium est perpetua clausura, *ibid.*

Hinc verè non censentur professæ, quæ illam non servant, *ibid.*

Constituitur votum ex triplici castitatis, paupertatis, & obedientiæ promissione, pag. 30. §. *Solemnis*.

Ex peculiaribus circumstantiis solemnisi declarata sunt vota Conversarum Cisterciensium, *ibid.* §. *Rem insuper*.

Validissimum etiam cum clausura est voti solemnisi argumentum vita communis, *ibid.* §. *Monasterii*.

Monasterium, ubi simplicia emittuntur vota, restituere debet Monialibus egredientibus e Religione omne id, quod in eam intulerunt, pag. 31. §. *Pauca*.

Vid. Dos. Matrimonium. Monialis. Professio.

F I N I S

1. The first part of the document
describes the general situation
of the country and the
state of the economy.
2. The second part of the document
describes the state of the
economy and the
state of the country.
3. The third part of the document
describes the state of the
country and the
state of the economy.

CONCLUSION

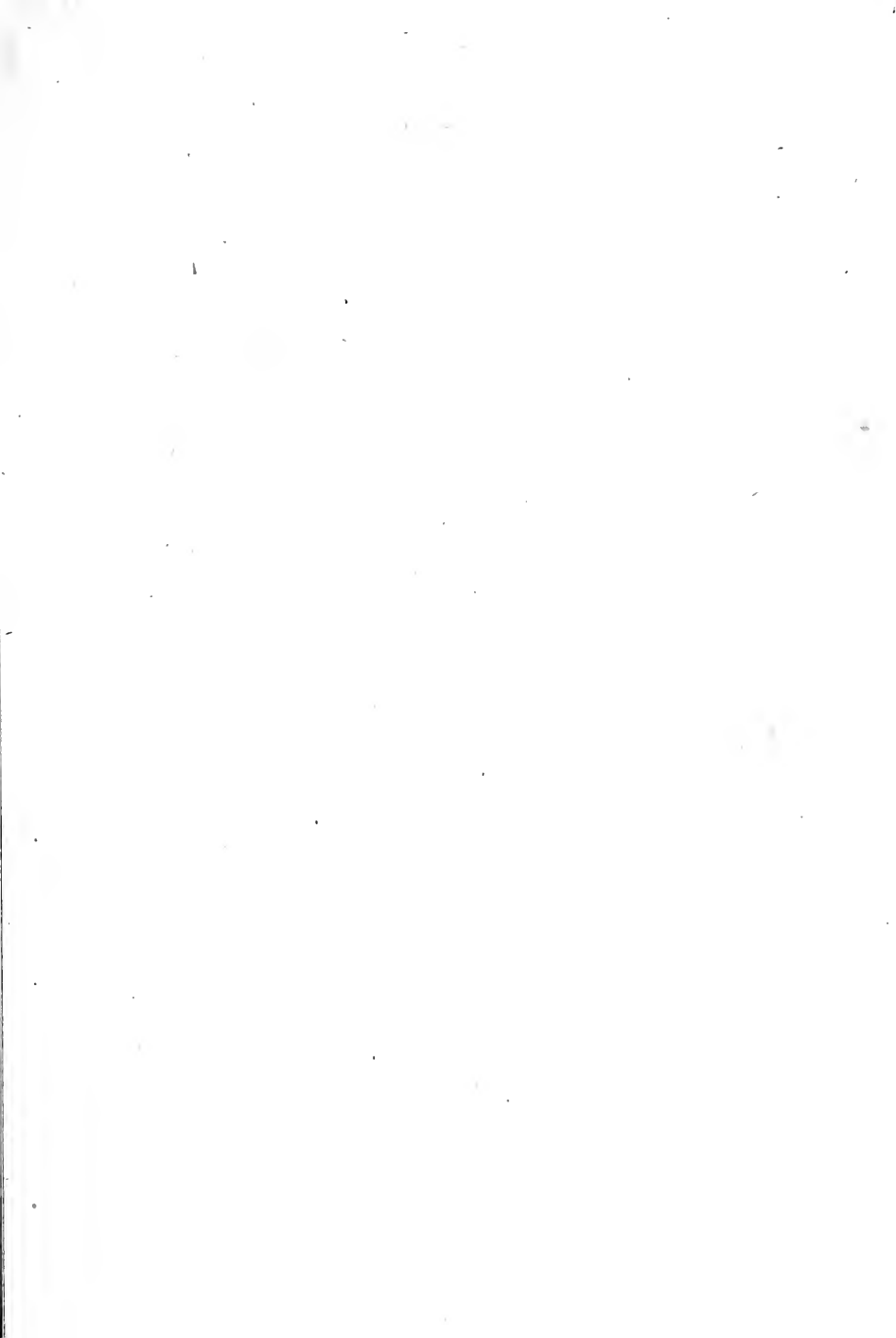
The first part of the document
describes the general situation
of the country and the
state of the economy.

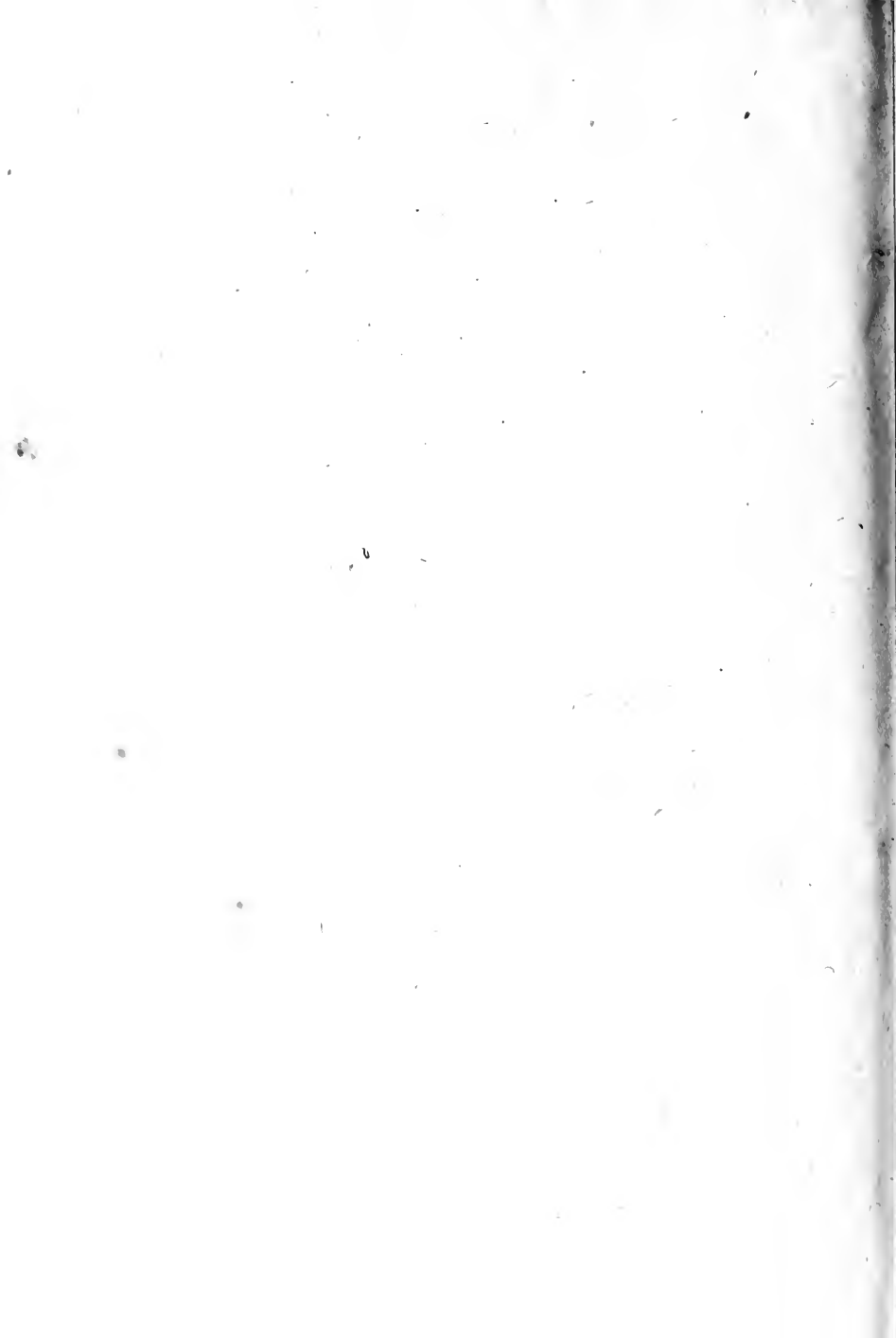
APPENDIX

The first part of the document
describes the general situation
of the country and the
state of the economy.

1 2 3 4 5

BX Catholic Church. Congregatio
1935 Concilii
A36 Thesaurus resolutionum
t.60-61 Sacrae Congregationis Concilii

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 14 13 18 01 012 8